

XVIII/3176

7/5

del D. Fr. Joseph Hernandez ad usum

216.641

tot

|||||

31/23

13

nicolas-primitiv

Manuscript text at the top of the page, possibly a title or header, written in a cursive script.

Faint handwritten text or signature at the bottom left corner of the page.

CLYPEUS
CARMELO-MARIANUS,

INFINITA

BEATISSIMÆ VIRG. Mariæ

DIGNITATE ATQUE POTENTIA

MUNITUS:

OPERA STUDIOQUE

R. P. M. FR. PETRI NICOLAU,

ORDINIS FRATR. B. V. Mariæ DE MONTE CARMELO

Strictioris Observantiæ in Provincia Aragoniæ confectus
cælatusque.

OPUS CUNCTIS SANE PERUTILE , ET AD CONCIONES
de B. V. deque Sacro ejus Scapulari habendas , nimiooperè
instructum.

SUPERIORUM PERMISSU.

VALENTIÆ:

In Officina JOSEPHI THOMÆ LUCAS , juxta Plateam (vulgò)
de Sent-Vult.

M. DCC. XXXVIII

1738

GLYPHUS
CARMELLO-MARIANUS

INFINITA
BEATISSIMAE VIRG. MARIE

DIGNITATE ATQUE POTENTIA
MUNITUS

OTERA STUDIOQUE

R. P. M. FR. PETRI NICOLAU
ORDINIS FRATR. B. V. MARIE DE MONTE CARMELLO
Stationis Obsecrans in Provincia Virginis conatus
celebrare.

OPUS CUNCTIS SANÆ PERUTILE, ET AD CONCIONES
de B. V. de quo sacro eius scapulari habendas, nuncijs
instructum.

SUPERIORUM PERMISSU

VALENTIA

In Officina Josephi Thomæ Lucas, juxta Placem (vulgo)
de Sant-Vall.

M. DCC. XXXVIII

REGINÆ CÆLI ET TERRÆ, CARMELI INCLYTÆ MATRI.

Ogitanti mihi, ò pientissima cordis mei Mater! super rudi-spherici hujusce vanitate: vero apparenti, inani figmento, reapsè nihil: maledicta foetidaque peccatorum sentina, omniumque malorum centro; flere, magis quàm scribere, mori potius quàm vivere liber, me, spiritu magni Eliæ docente 3. Reg. 19. 4. *Sufficit mihi Domine, tolle animam meam.* Etenim: *Tæduit me vitæ meæ videntem mala universa esse sub Sole, & cuncta vanitatem & afflictionem spiritus*, Eccles. 2. 17. Unde: *Et laudavi magis mortuos quàm viventes*, 4. 2. & *feliciorem utroque judicavi qui necdum natus est, nec vidit mala quæ sub Sole fiunt*, 7. 3.

Super hæc omnia: *Tædet animam meam vitæ meæ*, Job 10. 1. experimento comprobata D. Bernardi l. *Medit.* (al. *de Anima*) cap. 2. in med. declin. col. 1368. l. to. 1. veritatem, videns: *Quantò est vita longior, tantò culpa numerosior. Septies enim cadet justus.* Prov. 24. 16. Heu me omnium peccatorum pessimum! Melius mihi, si natus non fuisset: vel de utero translatus ad tumulum, etiam aëris, lucisve naturam penitus nescissem! Væ mihi, ò Mater pietatis, tota ratio spei meæ, unicum peccatorum refugium! *Si equidem vix justus salvabitur* (1. Petri 4. 18.) *impius & peccator ubi parebunt?*

Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? Rom. 7. 24. *Quis?* Gratia Dei, inquit 7. 25. O superdulce verbum! O ineffabile dictum! Gratia ipsamet Dei, tu Sacratissima V. es, Anonymo teste in *Menais Græcorum*, die 25. Julii. In te ergo, & per te, Omnipotens Maria, ab omni dæmonis incurso, tentatione & malo eripiar. In te, & per te, omne bonum consequi spero. Tuo enim Bernardo teste Ser. 3. in *Vigil. Nat. Dñi.* fin. col. 58. B. to. 1. *Nihil nos Deus habere voluit, quod per Mariæ manus non transfiret.* & serm. *de aquæ ductu in Nat. V. M.* ante med. col. 354. D. *Totum nos Deus habere voluit per Mariam.*

Verùm quonam pacto gratiam tuam, protectionem, asylumque requiram, Beatissima Virgo? Quomodo, quavè industria, tantum adipiscar bonum? Cordis, affectusque muneribus. Dulcisono encomiorum, laudumque præconio. *Muneribus.* Nam *Et filia Tyri in muneribus vultum tuum deprecabuntur*, Psal. 44. 13. scientes: *Quod hi ad quos Maria convertit oculos suos; necessarium est justificentur & glorificentur*, ut ex Anselmo docet Antoninus p. 4. Sum. Theol. tit. 15. c. 14. 6. 7. post init. fol. 317. *Encomiorum, laudumque præconio*, dixi: *Ipsa enim dicit cum filio* Psal. 49. 23. *Sacrificium laudis honorificabit me, & illic, id est in laude mea, est iter ad eternam laudem sine fine mansuram*, inquit Richar. à S. Laur. l. 2. *de laud. B. M.* p. 5. c. 1. init. fol. 38. Qui, c. 5. nonnullis infra princ. fol. 39. sub fin. addit: *Unde & ipsa promittit cum Filio Laudatori suo, Isaia 48. 9. Laude mea infrenabo te nè intereas.* Idem Richar. Prologo 1. versus fin. *Sancta Theotocos cum Filio dicit: quicumque honorificaverit me, glorificabo eum.* Quin, & Spiritus Sanctus (ait cit. Richar. l. 2. p. 1. causa 1.) *Mariam honorare præcepit*, Psal. 98. 5. *Adorate scabellum pedum ejus.* v. ipsum l. 10. tit. *Scabellum.* Quare & cum ipso, Prologo 1. ante med. dixerim: *Complacuit de Mariæ laudibus saltem modicum quid elucidare ad præsens, urgente me charitate ejus, & magnitudine promissorum.* Qui elucidant me, inquit, *vitam eternam habebunt*, Eccli. 24. 31. *Qui elucidant me*, (ait l. 2. p. 5. c. 7. init. fol. 41. A.) *id est, vitam meam verbo, exemplo, prædicatione, & hujusmodi.* Vel, *qui imitantur ut alios doceant imitari, quia efficacius docet vita, quàm littera, vitam eternam habebunt in futuro.* Maria enim super faciem sui scribæ imponet honorem suum, sicut dicitur Eccli. 10. 5. Itidem l. 10. tit. 2. longè post med. 7. *Laude.* fol. 159. vv. *Qui eam elucidant, dignitatem ejus, & prærogativas manifestando (Prædicando; ut loquitur l. 2. p. 3. tit. Item Mariæ debemus obedientiam. 7. Et nota, col. 118. edit. Antwerp. 1625.) vitam eternam habebunt.* Sic,

Sic, quotquot hactenus Mariani AA. scripsere, locum illum Eccli. 24. 31. exornant, apud P. Vega in *Theologia Mariana*, n. 24. Novarinum in *Umbra Virg.* Excurso 104. 105. 107. 108. 109. 110. 111. v. M. Mariam à Jesu, vulgò *Agreda*, p. 1. l. 1. c. 19. n. 301. fin. P. Flores in *Ecclesiastic.* n. 2250. ubi n. 2255. ait: *Deipara elucidatores sunt, qui eam ejusque magnalia, verbo & scripto commendant, & evulgant.* Raymundus quoque Jordanus, vulgò *Idiota* (apud cit. Novar. n. 975.) de *V. Maria*, c. 1. dixit: *Si de tuo Filio id dictum est: Qui elucidant me, vitam eternam habebunt; de te etiam, quæ es ejus superexaltata, & superbenedicta Mater, id negandum non est.* Demùm Bonav. in *Psalterio B. V.* Psal. 85. to. 6. à pag. 485. ibi: *Scire & cognoscere te, est radix immortalitatis: & enarrare virtutes tuas, est via salutis.* Et Psal. 101. *Qui exaltant te præconiis, evadent manus Acherontis.* & Psal. 116. *Laudate Dominam nostram omnes gentes: glorificate eam omnes populi.* & Psal. 144. *Nolite cessare à laudibus ejus: & per singula momenta recogitate illam.* Demùm Psal. 148. *Laudate eam omnes homines.*

Quid audio, Omnes? Numquid & infcii, & Idiotæ, & peccatores, Sacratissimam & Sole puriorem Mariam laudabunt? Omnes. Sic enim docuit D. Bonav, ser. 2. de *B. V. M.* de Sanctis in com. 38. to. 3. pag. 366. §. *Secundò*, fin. dicens: *Ille solus ab ejus abstineat laudibus, qui eam in tribulatione invocans, non fuerit exauditus.* Et D. Bernardus serm. 4. *Aff. B. M.* in fin. declin. col. 332. L. to. 1. *Sileat misericordiam tuam Virgo Beata, si quis est, qui invocatam te in necessitatibus suis, sibi meminerit defuisse.* Ecquid dico *Invocatam*? Memorata tantùm, succurrit. Adest Ansel. (vel ejus discipulus Eadmerus, ut in *Castigat.* pag. 197. notatur) lib. de *Excellentia V. M.* c. 1. infra med. pag. 135. 2. loco, dicens: *Quamquam fieri potest ut ex memoria laudis ejus salus non proveniat peccatori? Qua de causa (dixerim cum D. Hieronymo, vel Sophronio, ser. in Aff. B. M. epist. 10. post med. inter princ. & med. pag. 70. C. to. 9.) de tali tantaque loqui me indignum fateor -- tamen & si adhuc nemo idoneus invenitur, votis omnibus cessare non debet etiam quilibet peccator à laudibus.* Et infra: *Quot si peccatrix es, nihilominus confitere & lauda, quoniam inde misericordia omnibus profluxit & gratia ut laudent. Et quamvis non sit speciosa laus in ore peccatoris, noli cessare à laude: quia inde tibi promittitur venia unde & omnibus, ut laudes.* Nam & publicanus (ait Aug. l. 2. contra epist. Parmeniani c. 12. pag. 18. to. 7.) qui justificatus est, utique peccator erat. *Hæc etiam de oratione S. Danielis 9. 20. verissimè dixerim. -- In cujus ergo ore peccatoris laus speciosa non est, nisi maximè mendacis & ficti? Sed tamen (subdit in fine c. 12. cit.) per ipsum speciosa laus est Dei in auribus audientium, & corde credentium.*

Non ergo innumera peccatorum meorum multitudo, de te, vel ad instans me filere compellet, ò peccatorum refugium! Tibi enim Dominus Cant. 1. 7. dicit: *Pasce hædos tuos.* Id est, peccatores. *Hædorum enim nomine, impii veniunt. Qui tametsi flagitiis præpediti, pertinent tamen ad peculium Mariæ; quia illi se devovent, festa celebrant, jejunant, &c.* inquit P. Vega in *Theol. Mar.* n. 114. Igitur *Attendite Mariæ addicti ex toto corde;* (dicit Guillelmus Anglicus super cit. Cant. loco) ait enim Sponsus: *Pasce hædos tuos. Nos quippe vocat; quia non hædi omnes vocantur Mariæ, sed qui Mariam colunt, ac venerantur, licet sceleribus attaminati.*

Non itidem ruditas atque inscitia, me, à laudibus tuis retrahent, ò Sapientiæ miraculum! De te equidem illud Prov. 3. 32. *Cum simplicibus sermocinatio ejus.* Non demum ingenii intellectusque tenuitas; quanquam D. Hier. Ep. 3. in princ. pag. 10. to. 1. dicat: *Grandes materias ingenia parva non sustinent; & in ipso conatu ultra vires ausa, succumbunt: quantoque majus fuerit, quod dicendum est; tanto magis obruitur, qui magnitudinem rerum verbis non potest explicare.* Non, inquam, hæc, aliaque cuncta, mi, super Mariæ Laudibus silentium imponere valent. Quandoquidem Damasc. Orat. 2. Assump. B. M. nonnullis infra princ. fol. 352. D. 2. dixit: *Ipsi non potest non gratum esse, quod pro viribus efficitur.* Et Ambrosius l. de Viduis, multò ante med. col. 157. C. *Uberior est enim numus è parvo, quàm thesaurus è maximo: quia non quantum detur, sed quantum resideat expenditur.* Et l. 1. Offic. c. 30. aliquantò longè à princ. col. 21. B. *Affectus tuus nomen imponit operi tuo. Quomodo à te proficiscitur, sic estimatur.* Et propè med. col. 21. D. *Affectus igitur divitem collationem, aut pauperem facit, & pretium rebus imponit.* Quare paupercula illa, duo tantum minuta in Gazophylacium Domini mittens: *Plus omnibus misit, ipso Domino teste, Marci 12. 43. Omnes enim (ait Ps.*

44.) ex eo quod abundabat illis miserunt: hæc verò de penuria sua, omnia quæ habuit misit.

Tanto igitur & exemplo & Oraculo instructus: Ego sensu pauper & modicus (verba Richardi à S. Laur. l. de Laud. B. M. Prologo 2. in med. transfero) plures notulas pertinentes ad laudem Virginis, quas multo tempore studiosè coacervaveram diligenter ordinavi, considerans quod modicum profuissent si sine ordine remansissent. Malui siquidem cum mihi deessent cocus, & hyacinthus, byssus, & purpura, de pilis caprarum devotus offerre, quàm in conspectu B. Virginis vacuus apparere. Volui, ut inter aurea SS. verba, ac eorundem pretiosissimas sententiarum gemmas; etiam plumbea stanneaque nostra materies, diversitatis ergò appareret. Quoniam sepe nonnihil ad conciliandam pulchritudinem confert etiam materia deterior admixta meliori, inquit D. Greg. Nyssenus Orat. in suam Ordinat. nonnullis infra princ. to. 2. col. 100. E. 2.

Ergo Misericordiæ Mater, Pietatis Fons, Clementiæ Pelagus: Amoris, dulcedinis, ac benignitatis Abyssus: Spiritus & vita Christianorum: Indissolubile cordis mei vinculum, Solare oculorum meorum Lumen, & Omnia; suscipe obsecro servuli tui munusculum effectu minimum, affectu maximum. Quid enim tibi ex omnibus quæ sub Dei potentia cadunt, ipso volente, non exhiberet servulus iste tuus? Suscipe igitur pientissima Carmeli Mater isthæc minuta donaria: verba tantum levibus mandata foliis, Mario-Clypei formam leviter referentibus. Et utinam ipsi simillima; ut modulo suo inter mille illa Cant. 4. 4. supputarentur. Inter illa itidem, quibus ineffabilem majestatis tuæ gloriam, scutulato syrmate aureis radiante fulgoribus expressit Regius Vates Psal. 44. 10. juxta D. Hier. transl. ibi, & Ezech. 27. 16. *Astitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato circumdata scutulis*; ut n. 228. Vel saltem inter illa, quibus circumdata exornas hocce *Marianum celum*. Carmelum, inquam, Compendio-Anagrammate isto: *Celum-Mar*. Ubi, quot Carmelitis, Scapularigerisve vallata, tot decorata scutulis, tot clypeis exornata polles. Ubi cum D. Bernardo hom. 2. super *Missus est*, fin. col. 32. l. to. 1. dixerim: *Libet dulciter contemplari in silentio, quod laboriosa non sufficit explicare locutio*. Et cum Damasc. Orat. 1. de dormit. B. M. nonnullis infra princ. fol. 348. D. 2. *Hanc (Carmeliparam) non hominum lingua, non Angelorum mens, sat dignis laudibus efferre potest*, &c. à n. 188.

Quid ergo? subdit cit. Damasc. *An quia eam pro dignitate laudare minimè possumus, idcirco metu repressi conticescimus? Minimè sanè.* (fol. 349. A.) *Quin potius temperata metu cupiditate, contextaque una ex utroque corolla, cum sacra reverentia, tremente manu, ac cupido animo, viles ingenii nostri primitias Regiæ Matri de universa natura benemeritæ, grato candidoque animo tanquam debitum quoddam persolvemus. Quo nihil aptius pro debito exhibiti Scapularis. Tantum quippe donum (D. Aug. verba, apud Bonav. Prologo Spec. B. M. versus fin. pag. 429. to. 6. usurpo) nec fari possumus, ad ejus enarrandam magnitudinem parvuli, & tamen laudare compellimur, ne tacendo maneamus ingrati. Si equidem Non verecundæ, sed ingratiæ mentis est beneficia tacere divina, ut loquitur D. Leo Papa Ser. 1. initio. & ut Bernardus ser. 2. Dominicæ 6. post Pent. infra princ. col. 298. C. to. 1. ibi: *Nihil ita displicet Deo, quemadmodum ingratitude*; nonne & ita Beatissimæ Virgini? Væ igitur tacentibus de te Domina dixerim, uti Aug. l. 1. Confess. c. 4. fin. pag. 29. to. 1. de Deo dicebat: *Et quid dicimus Deus meus, vita mea, dulcedo mea sancta, aut quid dicit aliquis cum de te dicit? Et væ tacentibus de te; quoniam loquaces muti sunt.**

De te igitur, ò immensa, & ineffabilis! De te, cum sim pulvis & cinis, simplici stylo, inculto, rudique calamo dicam. Non equidem aliter possum. Sic tantum tenuitas ista valet. Suscipies munusculum hocce? Minuta isthæc donaria recipies? Si non recipis, respice saltem, & sufficit. Sicut enim, ò Beatissima, omnis à te aversus & à te despectus, necesse est ut intereat: ita omnis à te conversus & à te respectus, impossibile est ut pereat, tuo teste Anselmo Orat. 51. §. *Maria*, infra princ. pag. 281. B. Ergo unicum peccatorum refugium, dum tibi Clypeo-Liber iste sacratur, respice tantum, & illico liber à vinculis peccatorum per te fiet, qui illum offert

Omniū Carmelitarum minimus

Fr. Petrus Nicolau.

FA-

FACULTAS ORDINIS.

FR. Nicolaus Maria Ricchiuti, Sacr. Theolog. M. & Dr. humilis Prior Generalis totius Ordin. Fratrum Beatissimæ semperque V. Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmelo, antiquæ Observantiæ Regularis.

Auctoritate nostra tenore præsentium, tibi R.P.M.Fr. Petro Nicolau N. Provinciæ Aragoniæ professo Sacerdoti Licentiam, quantum ad nos spectat, typis mandandi Librum, cui titulus *Clypeus Carmelo-Marianus* à te conscriptum, impartimur; dummodò prius examinetur & approbetur à RR. PP. MM. Fr. Josepho Fuentes, & Fr. Josepho Sêrves. Horum fide dat. in hoc N. Carmelo S. Mariæ Transpontinæ de Urbe die 2. Junii 1738.

Fr. Nicolaus Maria Ricchiuti, Gen. Carm.

Loco ✕ Sigilli.

*Fr. Bartholomeus del Valle & Saavedra,
Soc. Gen. & Secr. pro Hispania.*

APPROBATIO ORDINIS.

NOs infra scripti PP. MM. mandatum R. P. N. G. Fr. Nicolai Maria Ricchiuti pro posse exequentes; Librum, cui titulus *Clypeus Carmelo-Marianus*, à R.P.M.Fr. Petro Nicolau elaboratum, diligenter pervolvimus. Et nihil contra Sacros Canones, S. R. Ecclesiæ statuta, & bonos mores; quinimò, sanam Doctrinam, perutiles regulas, rectam vivendi normam, ac penè innumeras Sacratissimæ Matris N. Mariæ laudes reperimus. Quocirca prælo dignum judicavimus Valentie die 23. Julii an. 1738.

Fr. Josephus Fuentes.

Fr. Josephus Sêrves.

APPROBATIO PETRI ALIAGA, PRESBYTERI, IN VALENTINA ACADEMIA
Philosophiæ Magistri, ac bis Professoris, Sacræ Theologiæ Doctoris, pro Præposituris, & Canonatu candidati, ac Parochialis Sanctæ Catharinæ Martyris, & Collegii Assumptionis B.M.V. (vulgò de la Monforta) Rectoris, Examinat. Synod. &c.

DUm imperio D. D. Joannis de Medina Rosillo, Doctoris in Sacris Canonibus, à Consiliis Regis Advocati, ac pro Illustrissimo, & Reverendissimo Domino D. Andrea Majoral, Dei, & Sanctæ Sedis Apostolicæ gratia, Archiepiscopo Valentino, de Consilio Regiæ Majestatis, &c. in spiritualibus, & temporalibus in præsentì Civitate, & Diœcesi Valentina; Officialis Gubernatoris, atque Vicarii Generalis, diligenter perlegerem librum hunc, cui titulus *Clypeus Carmelo-Marianus*, infinita Mariæ dignitate, atque potentia munitus, confectum cælatumque, opera, & studio R.P.M.Fr. Petri Nicolau, Ordinis Fratr. B.M.V. de Monte Carmelo, Strictioris Observantiæ, Sacræ Theol. Doctoris, Provinciæ Aragoniæ semel, & iterum Diffinitoris, &c. non modò probandum (ut par est) verumetiam extollendum duxi: Est enim opus verè aureum, & gemmeum, in quo eximia elegantia styli, mirabilis perspicuitas & dexteritas in abstrusa quæque explicando, puritas doctrinæ, firmitas sententiarum, sublimitas sapientiæ, ac eruditionis profunditas, ceu pretiosæ gemmæ, certatim micant. Ubi illud, Eccles. 7. 13. *Eruditio & sapientia, vitam tribuunt possessori suo.* Vitam scilicet corporalem, spiritualement, & gloriosam, ut Alap. ibi §. Porro, commentatur. Prov. 4. 10. Eccles. 7. 18. Eccli. 4. 12. Baruch. 3. 28. Quid multis moror! Deo optimo maximo, immortales gratias rependo, qui opus hoc, tam fructuosum, nedum filiis, & Confratribus B. M. V. verum etiam omnibus ejus devotis, in lucem prodire disposuit. Hec non assentandi cupiditate (scio enim, quantum modestissimo Authori displiceat adulatio. Hoc unum illi placitum, quod ejus Mantuanus

l. i. Sylvar. fol. 161. pag. 1. cecinit : *Virginæ Matri Sacrata vocabula sanxit* ; ut ipse A. Cælat. 22. n. 431. prodit.) sed animi mei gratitudinem testandi gratia, dixerim. Cumque nihil in toto hoc volumine deprehenderim, quod fidei puritatem, aut morum honestatem, offendere possit, prælo, & cedro dignissimum judico. Valentia die 14. Julii anni 1738.

Dr. Petrus Aliaga, Presbyt.

IHS. Imprimatur,
Dr. Medina, Gub. & Vic. Gen.

CENSURA R. P. M. Fr. JOSEPHI JUAN, SACRÆ THEOLOGIÆ
Doct̃oris, Conventuum S. P. N. Augustini Orcelitani, S. Leandri Carthaginensis,
& B. Mariæ de Succursu Valentini olim Prioris, & nunc Regalis Conventus
S. P. Augustini ejusdem Civitatis Præsulis.

JUSSU Regii Supremique Castellæ Senatûs attentè pervolvi, imò maxima cum animi voluptate perlegi librum, cui titulus : *Clypeus Carmelo-Marianus*, Authore R. A. P. M. Fr. Petro Nicolau, Ordinis Carmelitarum Regularis Observantiæ faustissima Prole, Sacræ Theologiæ Doctore, Provinciæ Aragoniæ semel, & iterum Diffinitore, &c. de quo eruditissimo viro canendum duxi, quod in suo Panegyrico Julio Cæsari Mamertus dixit : *Addit ad tempus, quod otio suo detrahit, nihil somno, nihil epulis, nihil otio tribuit; ipse se naturalium, necessariarumque rerum usurpatione defraudat; totus commodis publicis vacat.* Opus summo sanè studio elucubratum, & omnigena eruditione refertum, in quo sic sunt omnia concinna & roborata, fideique, & Christianis moribus consona; ut nihil nervosius, nihil elaboratius, solidiusque nihil inveniat. Hujus siquidem Clypei Cælaturæ nobis perhibent Sacram Scripturam accuratè enodatam, Patrum Sententias adamussim explanatas, fidei dogmata communita, viamque ad probos mores omnibus Christicolis planam, ac tritam demonstrant. Dùm enim Scapularis Carmelitani Author munimen omnibus offert; Clypeum exhibet, quo se quisque tueri, & ad æternæ felicitatis portum securus valeat deferri: ita ut quilibet Christianus miles, hoc Clypeo protectus, possit gaudens, & libens gloriari, dicens quod alius apud Alciatum.

Mamert. in
Panegy. Jul.
Cæsar.

*Incolumen ex acie Clypeus me præstitit; idem
Naufragio apprehensum littora adusquè tulit.*

Etenim si olim Lacedæmonii, teste Plinio, galeam & hastam invenerunt quibus hostium tela eluderent; etiam hujus Carmelo-Mariani Clypei Author, galea Sacri Scapularis, nos tegere exoptat, ut adversariorum ictus à nobis repellat. Si *Proetus, & Acrisius, sive Chalcus Athamantis filius*, Clypeos repperunt, ut tradit Beyerlinck, quibus adversariorum arma retunderent; sic Noster Philomarianus Artifex suo Carmelo-Mariano Clypeo nos obarmat, & instruit, ut quisque nostrum, spiritualium hostium tela quaquaversum elidere & infringere queat. Si ergo celebratissimum Phidiæ Clypeum olim demirata est Antiquitas; quid ni hunc instructissimum Sacris Litteris Clypeum laudibus & præconiis efferam, quo Milites Christiani protecti, profectò *induent armaturam Dei, ut possint stare adversus nequitias Diaboli*: ut loquitur Apostolus ad Ephes. 6.

Plin. lib. 7.

Beyerlinck
in Theat. vitæ
humanae, verbo
Ars, tit.
Bellicæ disci-
plinæ Armo-
rum, sub init.
pag. 525. B.
Vide Calep.
verb. Phidias.
Ad Ephes.
6. v. 12.
Vers. 13.

Eja igitur Milites Christi, arripite hunc salutis Carmelo-Marianum Clypeum. Et ut verbis ejusdem Apostoli loquar : *Accipite armaturam Dei ut possitis resistere in die malo, & in omnibus perfecti stare*: Galeam salutis assumite, Sacrum, videlicet, Carmeliticum Scapulare, *in quo possitis omnia tela nequissimi extinguere.* Hunc librum ob mentis oculos sæpè sæpius obvolvite: corde,

&

Verf. 17.
D. Thom.
in epist. ad
Ephes. cap. 6.
lect. 4. non-
nullis infra
princ.

D. Albert.
Magn. Bibl.
Mar. super
Josue n. 5.
to. 20. fin.
Richar. à S.
Laur. lib. 10.
de laud. B. M.
titul. Maria
Aurum, init.
col. 556. B.
Antuer. 1625.

& animo frequenter versate, & accipietis gladium Spiritus, quod est Verbum Dei. Si enim, ut hic dilucidè explicat Angelicus Doctor: *Et triplex genus spiritualium armorum, ad similitudinem corporalium, quorum quædam sunt similia indumento ad tegendum, quædam verò ad protegendum, & quædam ad impugnandum*; hoc utique triplex genus armorum spiritualium, Christi Com-militonibus satis foeliciter exhibet Author. Primò enim tegit nos, monendo, ut carnis concupiscentias restringamus. Deinde protegit, hortando, ut Sacrum B. Virginis Scapulare, quasi lorica justitiæ induamus. Denique arma ad im-pugnandum ministrat, protectionem videlicet, B. Mariæ, quæ validissimè Diabolum impugnat: *Maria etenim est Clypeus defensionis, quantum ad nos, & interfectionis, quantum ad Demones*, teste D. Alberto Magno. *Maria est Clypeus aureus, protegens fideles Ecclesiæ, in quem refulsit Sol Divinitatis*, inquit Richardus à S. Laurentio. Cum itaque nihil in hoc Opere regulis Fidei, & morum dissonum, Regiisve Sanctionibus dissentaneum reppererim, imò ad devotionem erga Deiparam adaugendam, maximè utilia viderim; censeo, dig-nissimumque existimo, ut publica luce fulgeat. Sic sentio, *salvo semper meliori, &c.* in hoc Regio M. P. N. Augustini Valentino Conventu. Die 1. Decembris anni 1738.

Fr. Josephus Juan.

ERRATORUM NOTA.

Num.	Lin.	Errat.	Corrig.
16.	fin.	Trac. II.	Trac. II. Append.
24.	16. 37.	Quòd	Quod
30.	7.	Samson	Samsonem
53.	19.	sanctificat	sanctificat
101.	23.	sic scribe: Commata	succurre; instruat; defendat; toto cor-
109.	14.	dedignamur	dedignamur (de,
&	43.	hoine	homine
III.	23.	illi	isti
113.	24.	Angli	Angeli
114.	9.	obstinente	obfistente
&	34.	rapidum	rapidis
116.	3.	vocavimus	vocabimus
pag. 62. col. 2. lin. 1. fin. adjecit)			
165.	18.	se	seu
182.	28.	Genet	Genes.
&	35.	Josuez	Josue
194.	39.	me.)	med.)
195.	9.	lege: Serm. 45. lit. C. pag. 228.	
212.	1.	Lyræi.	Lyræi
224.	19.	Domo	Dono
226.	3.	amor,	amor:
245.	73.	Encom:	Celat.
247.	9.	viridè	viride
250.	16.	no.	non
&	19.	post tò, 457. adde: Verùm Lect. VI. Offic. D. Ludovici Bertrandi x. Octob. sic init. legitur: <i>Illud identi- dem usurpabat: Domine hìc ure, hìc seca, hìc non parcas, ut in aeternum parcas.</i>	
274.	22.	virtutem	virtutum

287.	26.	Maria	Maria
307.	fin.	charitatis	charitas
Post pag. 119. lege 120.			
345.	17.	vel	vel:
&	23.	adunatam:	adunatam)
394.	15.	facillimum.	facillimum:
404.	13.	summitas	summitas
424.	8.	at ergo	atergò
&	17.	fucimine	fulcimine
425.	35.	capularigeri	Scapularigeri
426.	9.	Inter	Instar

Absque ullo discrimine, exceptis hisce mendis, suo exemplari hic corres-
pondet Liber. Matriti die 2. mensis Decembris anni 1738.

Licentiatus Emmanuel Licardo de Ribera,
Corrector Generalis.

LICENCIA, Y TASSA.

Dieron Licencia los Señores de el Consejo, para imprimir este Libro inti-
tulado: *Clypeus Carmelo-Marianus*, su Autor el P.M.Fr. Pedro Nicolau,
de el Orden de nuestra Señora de el Carmen de Observancia; y le tassaron à
seis maravedis cada pliego; como mas largamente consta por certificacion de
Don Pedro Manuel de Contreras, Escrivano de Camara de el Rey. nuestro
Señor, y de Gobierno de el Consejo, por lo tocante à los Reynos de la Corona
de Aragon. En Madrid à quatro de Deziembre de 1738.

ELENCHUS SS. PP. ET AA. QUORUM EDITIONES ad manum habui.

Notulam hanc, candide mi Lector, appono; ut editionum iteratio onerosa
non sit; brevique certoque, quas opellæ decursu; tempore multo, in-
numerisque lucubrationibus comparavi authoritates, possis habere.

A	V. Beda, Colonia, 1712.
	Benchorius, Colonia, 1712.
D. Albertus Magn. Lugd. 1651.	D. Bernardinus Senensis, Lugd. 1650.
D. Ambrosius, ann. 1549.	Bernardinus de Busti, Lugd. 1525.
D. Anselmus Cantuar. Lut. Paris. 1721.	D. Bernardus, Parisiis, 1586.
D. Antoninus, Summa Theolog. Venet. 1571. Eiusdem Cronic. seu Histor. Lugd. 1587.	Bibliotheca Veter. PP. Lugd. 1677.
D. Athanasius, Parisiis, 1581.	D. Bonav. Lugd. 1668.
D. Aug. Antwerp. to. 1. an. 1577.	C
Ceteri, 1576.	Cattagena, Parisiis, 1620.
	Castillo de vest. Aaron, Lugd. 1655.
B	Cicero. Lut. Paris. 1565.
D. Basilus Mag. Parisiis, 1603.	Clemens Alexandr. Parisiis, 1566.
Baronius, Romæ, 1588.	D. Cyprianus Mart. Basileæ, 1540.
	Collat. PP. Lugd. 1606.

¶¶¶ D.

E		Justinus Miechoviensis, Lugd. 1660.
D. Ephraem Syrus, Colonia;	1603.	Joan. Raulin, Venet. 1576.
D. Epiphanius, Parisiis,	1566.	L
F		D. Leo Papa, Lugd. 1623.
D. Fulgentius, Lugd. 1622. al.	1623.	Leo à S. Joanne, Parisiis, 1625.
G		Ludolphus de Saxonia, Lugd. 1644.
Gerson. Parisiis,	1606.	N
D. Gregor. Papa, cognomento,		Nicephorus Callistus, Antwerp. 1560.
Magnus, Parisiis,	1562.	P
D. Greg. Nyssenus, Parisiis,	1605.	Pelbartus de Themesv. Venet. 1586.
Greg. de Valencia, Lugd.	1591.	B. Petrus Damiani, Romæ, 1606.
Guerricus Abbas, Lugd.	1630.	D. Petrus Chrysologus, Lugd. 1623.
H		Plato, Lugduni, 1590.
Hadrianus Lyræus, Antwerp. 1648.		R
D. Hieron. Romæ ab an. 1571. ad 1576.		Richar. S. Victoris, Rothomagi, 1650.
Hugo de S. Victore, Rothomagi, 1648.		Richar. à S. Laurent. Argentine, 1493.
Hugo Card. Lugd.	1645.	Robertus Bellarminus, Venet. 1599.
J		S
D. Ignatius Mart. an. 1516.		Salmeron, Matriti, 1599.
Imperfectus, Homiliæ 54. in Mat.		Seneca, Patavii, 1713.
10. 2. operum D. Joan. Chry-		Sixtus Senensis, Bib. Sacr. Venet. 1566.
soft. Parisiis, 1581. à col. 653.		T
D. Joannes Damasc. Parisiis,	1603.	D. Thom. Aquinas edit. var.
D. Joan. Chrysoft. Parisiis,	1581.	D. Tho. à Villanova, Compluti, 1572.
Joan. Climacus, Colonia,	1601.	V
Joan. Cassianus, Lugd.	1606.	D. Vincentius Ferrar. Valentie, 1625.
Irenæus à S. Jacobo, Parisiis,	1650.	
D. Isidorus Pelusiota, Parisiis,	1585.	

MARIOPHILO LECTORI.

QUàm periculosum sit hominum manibus oculisque versari, nemo non videt. Verùm importuno multorum rogatu, precibusque victus acquievi; eò velmaximè, quod magnas (si in lucem Mariana prodiret opella) utilitates audiebam futuras: unde, & suscepti laboris occasionem prodere, operæpretium arbitror. Particulatim hinc expendere, cum in Clypei *Ansa*, & *Cælat.* 22. fin. n. 431. ad manum habeas, superfluum. Iteratò verba repetere, stultum, Eccles. 10. 14. *Stultus verba multiplicat.* Sufficit cum Damasc. orat. *de fidelibus defunctis*, sub init. dicere: *Nonnunquam id quod à perfectis relictum est, reperit puellus; & in id quod prætercursum est à sapientibus, incidunt idiotæ; & id quod occultum est Magistris, comparuit discipulis, &c.* Et cum Seneca epist. 79. al. 78. ante med. *Omnibus feliciter hic locus se dedit: & qui præcesserunt, non præripuisse mihi videntur quæ dici poterant, sed aperuisse, &c.* omninò videnda.

PROTESTATIO AUCTORIS.

QUoniam hujusce opellæ materies, eas rerum species producit, quæ inutilibus forsan novæ Criticæ aristis (v. Senec. epist. 82. al. 81. fin.) rudibusque vitilitantium (v. in *Ansa*, n. 5.) terebris deformari valent; idcirco omni homini testificor, ut vel jota unum, vel unus apex, alio, quam quo S. R. E. Summorumque Pontificum Diplomata sensu præscribant, intelligatur.

CLY-

C L Y P E U S
C A R M E L O - M A R I A N U S,
I N F I N I T A
M A R I Æ D I G N I T A T E,
A T Q U E P O T E N T I A M U N I T U S.
A N S A , C A P U L U S V E C L Y P E I.

S I Militia est vita ho-
minis super terram,
Job. 7. 1. proculdu-
biò ipsimet homi-
nes milites sunt;
quos fortiter, firmi-
terque armis in-
struere oportet, ut
toto animo valeant
in arenam profligare, totoque pectore bellige-
rare. Venite igitur omnes, & *Induite vos ar-
maturam Dei, ut possitis stare adversus infi-
dias diaboli.* Ephes. 6. 11. Venite cuncti: &
qui in terra, sæcularibus implicati negotiis,
non Deo, sed mundo militatis. 2. ad Timot.
2. 4. Et qui super terram, cuncta peritura
calcantes, soli Deo militatis. 2. Corint. 10. 3.
Qui equidem terrena quærunt, in terra mili-
tant; qui verò cælestia, super terram. Con-
sule N. Michaellem à S. Aug. *Pia vit. in Christ.*
l. 2. trac. 1. c. 5. N. Joan. de S. Angel. l. *Dis-
ciplina Religiosa*, n. 939. pag. 419. Richar. S.
Victoris p. 2. l. 3. super Apoc. cap. 5. prope
fin. pag. 637. C. Alap. Apoc. 8. 13. in fine. Ve-
nite iterum omnes, & *Accipite armaturam
Dei, ut possitis resistere in die malo, & in
omnibus perfecti stare.* Ephes. 6. 13. Vide C.
Alap. ibi, & Mat. 8. 13. 9. *Mystice.* Eam Dei
armaturam, sic à v. 14. describit Apostolus:
*Loricam justitiæ: Scutum Fidei: Galeam salu-
tis: Gladium spiritus, quod est verbum Dei.*
In carne enim ambulantes (ait 2. Corint. 10.

3.) *non secundum carnem militamus. Nam
arma militiæ nostræ non carnalia sunt, sed
potentia Deo; cujus Sermo, Clypeus est spe-
rantibus in se.* Prov. 30. 5. Unde & David
psallebat: *Dedisti mihi Clypeum salutis tuæ.*
2. Reg. 22. 36.

2 Hemistichium superdulce Mario-Sto-
chiani oris modulamini proprium. Nostro,
inquam, Simoni Anglico; qui omnigena Dei
armatura instructus, fortissimo insuper, at-
que inexpugnabili Scapularis Clypeo, pro-
priis egregiæ bellatricis Mariæ manibus in-
duitur. Cui pro tanto beneficio gratus, acci-
nit, incinuitque pangens: *Ave Stella matu-
tina, &c.* Vide N. Danielelem p. 2. Spec. Ord.
n. 617. Lezanam l. *Maria Patrona*, c. 11. n.
20. Sylveiram in Apolog. Carmel. n. 300.
Clypeum pone salutis, suam inibi dilectissi-
mam Mariam Matrem rogat memoratus Si-
mon; ad literam, sensuque altiori, ni fallor,
quam David dicere valens: *Dedisti mihi Gly-
peum salutis tuæ.* 2. Reg. 22. 36. Est equidem
Marianum Scapulare *Clypeus salutis*, & tem-
poralis, & æternæ, ut innumeris monstravit
B. V. miraculis; quorum plurima silentio præ-
tereunda arbitror, quia pervulgata, & notissi-
ma. Videtis cit. Lezanam c. 9. à n. 4. ad 15.
Sylveiram in Apolog. Carmel. Danielelem p.
3. Spec. Ord. n. 1789. 2413. Sebastianum ab
Alexandro: *Libra pensilis*, à pag. 588. ad 596.
Fornari. *Anno Memorabile.* Novissimè Si-
monem Grassi, qui integrum miraculorum

Carmeli-paræ Virg. volumen confecit, ediditque.

3 Quotquot ergò Mariam induistis Carmeli incolæ, canite illi: *Dedisti mihi Clypeum salutis tuæ*. Ex quo enim quisque Mariæ Carmelum ingreditur, tantæ bellatricis Clypeo donatur, clypeatusque instruitur, ut possit, nedum adversus insidias diaboli stare; sed & resistere in die malo, & in omnibus esse perfectus: Obediens, pauper, & castus. Ex hisce quidem tribus, tota Marianæ Religionis perfectio pendet; quàm suo Scapularis Clypeo B. Virgo cælavit. Etenim *Obedientia* in Capitis, *Castitas* in anteriori, *Paupertas* in posteriori Scapularis parte adumbratur. *Hac de causa* (inquit Alap. Cant. 1.9. ad illa: Collum tuum sicut monilia. Sensu 2. 9. *Hac*) *Religiosi collo injiciunt Scapulare* -- quod admonet obedientiæ, & patientiæ, &c. Isthæc Mariana sunt arma, quibus Carmeli milites instruit invincibilis bellatrix Maria, uno Scapularis Clypeo insuperabili. Qui quidem, pectus, humerosque tegens, nostrum facit ineluctabile genus, impavidèque ad bella procedere, belligeræ Virginis ope, bellipotentisque Mariæ auxilio: *Mars ob victorias*, (inquit Bernardin. de Bust. ser. 2. Assump. B. V.) *& triumphos de hostibus reportatos*. Cui, si D. Isidor. (l. 18. Etymolog. c. 5. dicentem: *Arma propriè dicta sunt, eo quod armos tegunt: nam arma, vel ab armis dicuntur, id est humeris, vel à Marte*) adjungas, Scapularis arma, à Marte, id est (perfecto anagrammate) à Matre cælesti, bellipotentique Maria, suis exhibita Carmelitis comperies. O *qualis bellatrix fuit Maria!* inquit Bonav. in Spec. B. V. lec. 11. paulò ante fin. pag. 448. B. 1. t. 6. quibus non liberè addiderim: *In exhibitione Scapularis*. Similiter & istis D. Bernard. in Deprec. & Laude B. V. longè post med. col. 351. G. t. 1. *Tu ergò bellatrix egregia primò eum qui primus omnia supplantavit, expugnare viriliter aggressa es. Omnis ante faciem tuam spiritualium nequitiarum militia in fugam conversa est*. Nullus quidem, etiam dæmonum fortissimus, valet vel ad instans ferre, leves Clypeo-Scapularis objectus.

4 De hac ergò Dei, atque Mariæ armatura: de hoc Mario-Scapularis Clypeo, non nihil simplici stylo scribere cogitavi, temporis occupandi causa. Dicente Scriptura, Eccles. 9. 10. *Quodeumque facere potest manus tua, instanter operare*. Multam enim *mali-tiam* (Eccli. 33. 29.) docuit otiositas. Unde, & in Regula nostra, c. 15. dicitur: *Faciendum*

est vobis aliquid operis, ut semper vos diabolus inveniat occupatos. Ergo Occupandi temporis causa, (inquit Seneca l. de Tranquil. animi, c. 1. infra med.) *in usum tuum non in preconium, aliquid simplici stylo scribe*. Adjice nunc, (ait Epist. 40. in med. declin.) *quòd quæ veritati operam dat oratio, incompressa debet esse, & simplex*. Hæc popularis nihil habet veri. Unde & Tragicus ille apud Senec. ep. 49. al. 50. in fine: *Veritatis simplex oratio est*. Væ vobis Prædicatoribus! Audite illud Prov. 19. 8. *Qui tantum verba seclatur, nihil habebit*. Et illud Apost. 1. Cor. 1. 17. *Misit me Christus evangelizare: non in sapientia verbi, ut non evacuatur Crux Christi*. Igitur simplici stylo, rudique insuper calamo dicam: *Qualis quidem vir, talis oratio*, inquit Martinus Episc. l. de Moribus, prope med. apud Senecam edit. Paris. an. 1581. pag. 715. Quo circa abs re erit, sublimia verba, phaleratos sermones, doctrinæ acumina, sapientiæ, atque intelligentiæ altissima expectare.

5 Et quamquam isthæc dare possem, jure omittenda putarim, dicente Apostolo 1. Cor. 2. 1. *Veni, non in sublimitate sermonis, aut sapientiæ*. Unde illud Sapientis: *Prudentibus viris non placere phalerata, sed vera, sed fortia*. Vide Arnoldum Bost. l. de Patron. B. V. M. in Prologo. N. Daniele p. 3. Spec. n. 1525. Itidem omittenda putarim, ne inde *Vitilitantium* furibunda multitudo solito insurgeret strepitu. Quorum effrenatas linguas subterfugere volentes Pythagoras, & Socrates, qui fuerunt excellentissimi Doctores, nihil scribere voluerunt, inquit D. T. 3. p. q. 42. a. 4. post init. corp. *Traditur autem* (ait Cajet. ibi. 6. Ubi.) *Socratem sub Æsopi nomine, fabulas Æsopi scripsisse*. Vide D. T. 1. p. q. 1. a. 8. ad 2. in fine. D. Aug. epist. 19. al. 82. c. 1. n. 3. & lib. de Dono persever. c. 21. & l. 1. Retrac. in Prologo, post med. Maxime in Psal. 138. longè post med. pag. 655. d. 1. to. 8. ubi vulgo sese accommodans ait: *Melius est ut reprehendant nos Grammatici, quàm non intelligant populi*.

6 Sed num propter Zoilum mordaciter muginantem: propter garrulos blaterones qui volunt *Esse legis Doctores, non intelligentes neque quæ loquuntur, neque de quibus affirmant*. 1. ad Timor. 1. 7. Propter insipientium Cathegoriam, infinitumque stultorum numerum, Eccles. 1. 15. Mariæ laudes tacebo? Apagè: non enim vel vocis sonitum ferre valeo, vel hujusce tenuem portare memoriam. Et quamquam loqui erubescerem, non quidem scribere: *Cum studium à nobis* (inquit

quit Ambros. l. 1. de Virg. post init. col. 78. D. cujus verba mea quoque esse volo) Dominus non profectum requirat unde scribendi aliquid sententia fuit. Majore siquidem pudoris periculo auditur vox nostra quam legitur. Liber enim non erubescit. Equidem ingenio diffusus, sed Divina misericordia provocatus exemplis, sermonem meditari audeo. Nam volente Deo etiam asina locuta est. Numer. 22. 28. Quod si quis (addit l. 2. de Virg. infra princ. col. 87. C.) nos presumptionis arguit, arguat potius sedulitatis, quia rogantibus virginibus ne hoc quidem putavi negandum -- sed neque presumptio notari potest quoniam cum haberent unde discerent, affectum potius quam magisterium quaesiverunt meum. Sic & nunc mihi contingit; multorum siquidem importuno desiderio, atque rogatu victus, opellam hanc publicæ utilitati expono, ubi quot capita, tot sensus. Aggredior tamen facultate qua valeo. Nam materia dicendi facit mecum, dixerim cum D. Cypriano l. 2. Epistolar. ep. 2. nonnullis infra princ. pag. 44.

7 Scio ego (verba Catonis l. de Militari disciplina, usurpo apud Plin. 2. in Præfat. Histor. Nat. versus fin.) que scripta sunt, si palam proferantur, multos fore, qui vitiligent, sed ii potissimum, qui veræ laudis expertes sunt. Similiter ista cit. Plin. prope fin. Ergo securi etiam contra vitiligatores, quos Cato eleganter ex vitis, & litigatoribus composuit: quid enim illi aliud quam litigant, aut litem quærunt? Exequemur reliqua propositi. Mea quoque esse volo, quæ Rutgerus Sycamber, N. Palæohydoro scribens, ipsumque ut Opus suum publicæ commendaret utilitati multis persuadens, dicebat: Auguror non defuturos, quibus tua scripta displiceant, aut certè minus placeant. Quod si evenerit, rogo ne frangaris, sed memineris plures Sanctorum contradictores habuisse. Nam difficillimum est hoc tempore scribere, quod à nemine carpetur. Tam varia sunt genera hominum aliena scripta examinantium. Hic, quia stylus rusticus est, offenditur. Alter, quia materia displicet, dedignatur. Isti, si quid compertius dixeris, displices; illi, si quid rudius. Et quid dicam? Impossibile est, ut scribens omnibus placeat. Item illud, quod ex Seneca circumfertur, apud Coutiño in Sanctor. pag. 172. Placere aliquibus, possibile: Placere multis, difficile: Placere omnibus, impossibile. Et utinam populares tantum, scripturientium, sciolorumque linguas pateremur! esset quidem tolerabile malum. Iis, aliisque, D. Ili-

dor. l. 2. Soliloq. (apud N. Danielelem p. 1. Spec. Ord. n. 15.) commendo: Quia scripta, inquit, medullitus non indagantur, in erroris labyrinthum nonnulli intricando impinguntur; cum ante judicant, quam intelligant, ante inculcant, quam iterando lecta perquirant. Unde Alap. Judic. 8. 6. dicebat: Vide hic ut opera heroica subeant calumniam, & invidiam hiis, qui illa laudare, & promovere debent.

8 Non sic vos, o sapientissimi! sed me insipientem, Fatuellumque Mariæ sufferte: Libenter enim suffertis insipientes: cum sitis ipsi sapientes, 2. Cor. 11. 19. Non enim est facile, inter magna non desipere, inquit Seneca l. 6. nat. quæst. c. 29. infra princ. Fateor impenitiam meam (verbis utor Bernard. ser. 4. Assump. B. M. post med. col. 331. L. to. 1.) pusillanimitatem propriam non abscondo. Non est equidem quod me magis delectet, sed nec est quod terreat magis quam de gloria Virginis Mariæ habere sermonem. Verum enim verò: Totum me trahit affectio, (verba Damiani transfero, serm. 11. qui est de Annunt. B. M. infra princ.) sed oratio deficit, & dives cogitatio, vocis paupertate confunditur. Sed numquid ita sensim taciturnus obdormiam, ut ibi mutus sim, ubi omnis loquitur creatura? Minimè sanè. Sed modulo meo dicam, Hieronymi monita tenens: Prima virtus est Monachi, (inquit ep. 26. longè à princ. & ante med. pag. 100. versus fin. n. 18. to. 1.) contemnere hominum judicia, & semper Apostoli recordari dicentis: Si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem. Galat. 1. 10. Unde, & 1. ad Cor. 10. 31. dicit: Omnia in gloriam Dei facite.

9 Et ad Colos. 3. 17. Omne quodcumque facitis in verbo, aut in opere, omnia in nomine Domini Jesu Christi, gratias agentes Deo Patri per ipsum. Et utrique per Mariam: Si non vis sustinere repulsam, inquit Bernard. serm. de Aqueductu, in Nativit. B. M. in fine, t. 1. col. 360. G. & ante med. col. 354. D. Totum nos Deus habere voluit per Mariam. Unde: Et per ipsam, (verba Damiani serm. 11. qui est de Annun. B. M. §. Quid est, prope fin. transfero, atque mea esse volo) & in ipsa, & de ipsa, & cum ipsa totum hoc faciendum decernitur. Similiter loquitur Bernard. (vel qui est Author, ut notatur t. 2. col. 367. in princ.) ser. 2. de Nativ. Dñi. longè à princ. col. 372. K. to. 2. dicens: Per ipsam, & in ipsa, & cum ipsa totum hoc faciendum decernitur. Sed Quid ego tento in ejus laudibus (verbis utor Bernard. hom. 4. super Missus est, circa princ. to. 1.)

to. i. col. 39. G.) *quam laudabilem prædicant Prophetæ, perhibet Angelus, narrat Evangelista? Non ergo laudo, quia non audeo: sed tantum replico devotus, quod jam explicavit per os Evangelistæ Spiritus Sanctus. Te gratia plenam ibi lego: Te Matrem Dei demiror. Hoc unico verbo, omnia tua dixi. Reple deinceps (dicam nunc cum D. Ephræm ferm. de*

Laud. Mariæ, in med. pag. 706. C.) os meum gratia dulcedinis tuæ, ò Domina, (al. ò Maria) & illumina mihi mentem, ò gratia plena. Move linguam meam, & labia, ad laudes tibi alacriter, letoque animo decantandas. In manu enim tua & nos, & sermones nostri, ut scribit Richard. à S. Laurent. l. 4. init. ex Sapient. 7. 16.

CLYPEI CARMELO-MARIANI

CÆLAMEN I.

Reginam Cæli & terræ, omnis creaturæ Dominam, singularem Carmeli Matrem in Clypeo - Scapulari laudaturus, non aliunde, quam ab ejus nomine aptius exordiar. Moyses siquidem Dei magnalia populo prædicaturus, ab ejus nomine exorsus est. Exod. 3. 13. *Est enim, & in nudis nominibus magnum invenire thesaurum,* inquit Chrysost. hom. 31. in ep. ad Rom. infra princ. col. 272. A. B. *Multarum siquidem rerum* (subdit post illa) *monumenta sunt nomina,* v. n. 229. fin. Et Epiphanius. l. 3. contra Hæreses, in 78. longè à princ. pag. 328. C. *Ex ipsis,* inquit, *nominibus epithetis, etiam virtutis signa elucet.* Unde meus Resolutus Dr. in 1. d. 3. q. 1. a. 1. §. 2. *¶ Sed quia, prope fin. & d. 11. a. 3. §. 2. ¶ Et si, dixit: Oportet prius accipere quid significetur per nomen. Nisi enim* (inquit Isidor. l. 1. Orig. seu Etymolog. cap. 7.) *nomen scieris, cognitio rerum perit. Nomen quidem dictum, quasi notamen, quod nobis vocabulo suo res notas efficiat. Similiter Aug. lib. de Genesi ad lit. imperfecto, cap. 6. penes med. to. 3. pag. 192. d. 1. Nomen, inquit, quod rem notet, appellatum est, quasi notamen. Idè docet D. Th. in 4. d. 3. q. 1. a. 2. q. 1. ad 9. Sic autem rem notat Nomen, eamque notam efficit, ut jam quasi in Proverbium (ex Platone in Cratylo, pag. 277. F. & pag. 279. A.) abierit: Nomina breves rerum definitiones sunt. De quo sic apud Ciceronem lib. 1. de Oratore, pag. 126. post med. lego: *Definitio, rerum brevis, & circumscripta explicatio. Et apud Phil. 4. met. cap. 7. tex. 28. sic: Ratio cuius signum est nomen, definitio fit.* Rei ergo definitio est Nomen, ejusdemque clarum, certumque notamen. Unde, & quodam veritatis augurio licet rem è nomine prælagire. Quan-*

doquidem è communi oraculo: *Nomen, Omen est.* Et secundum Festum: *Omen, quasi oremen.* Igitur à Nomine, Mariano omine, ac numine ductus, nonnullas *Clypei Carmelo-Mariani* cælaturas aperiam, uno jam tituli Nomine adumbratas. Operis quippè definitio, nomenclaturæ involucro clauditur.

² *Marianum dixi Clypeum Sacrum Scapulare Mariæ; nedum quia ab ipsa nobis exhibitum, & quia ab omni nos protegit casu; sed & gratiæ, ac virtutis honore. Certè quidem apud omnes gentes tantum honoris delatum Clypeis est, ut nascentes liberos Clypeis primum exciperent, Clypeis pro cunis utentes infantulos mererent; Clypeum ad bellum euntibus adolescentibus maximè commendarent; & amittentes severissimè plecterent; morientes non alio efferrent feretro, quàm Clypeo; non alio sepelirent loculo, inquit eruditus Flores in Eccles. n. 722. (& de Inclyto agone Martyrii, l. 3. p. 2. c. 6. n. 725.) Et quidquid gloriæ Gentes, addit post illa, Scutis per varios mores detulere, id totum, eoque longè majus Mariano adscripsit. Clypeo Regius Vates: Astitit Regina à dextris tuis in puro Ophir circumdata Scutulis. Ubi, ut vides, Clypeus, & Scutum pro eodem sumuntur. Quod quidem D. Isidor. probat, l. 18. Etymolog. c. 12. dicens: *Clypeus est Scutum majus, dictus ab eo quod clepet, id est celet corpus, periculisque subducatur. Oppositus enim, sua defensione ab hastis, & jaculis corpus munit. Idem ibi: Scutum appellatum, eo quod à se excutiat telorum ictum.* Videtne, quam rei proprietate, nominisque etymologia, Marianum Scapulare dixerim: *Scutum, & Clypeum?* Videtis ejus formam, virtutem, ac fortitudinem. Nō equidem ignitis tantum Cæli sagittis, sed & igneis Plutonis spiculis, validè, fortiterque resistit. Ubi illud Virg. Æneid. 8. pro Carmelitis: *Scutis**

ris protecti corpora longis.

3 Longum quippe Scapularis Scutum cuiusque Carmelitarum corpori commensuratum exhibetur, ut animosè, ac impavidè, ad fortissima spiritus bella procedant. Juvat etenim Scuti magnitudo humano corpori commensurata, inquit P. Flores l. de *Martyr.* cit. lib. 3. p. 2. c. 6. n. 722. Unde & apud Nizetam, certaturo militi, Scutum ad hominis longitudinem datur. Quin, & de Scuto Fidei dicit Chrysost. homil. 24. in ep. ad Ephes. longè à princ. & ante med. col. 1115. B. to. 4. *Sit scutum justam habens symmetriam.* Alia in translat. sic: *Sit commensuratum corpori scutum.* Quomodo enim scutum (præmittit hom. 24. cit. nonnullis infra princ. col. 1113. D.) ante totum corpus ponitur veluti propugnaculū, ut quod sit murus: ita etiam fides. Omnia enim ei cedunt. In quo poteritis, inquit, omnia tela nequissimi ignea extinguere. Nihil enim potest huic scuto resistere. Quo nihil aptius pro Mariano Clypeo, pacti fidem inter Mariam & Carmelitas præ se ferente. Ubi innumeris circumdata scutulis, mille insuper aureis exornatur clypeis. Nam: *Mille clypei pendent ex ea.* Cant. 4. 4. Ambrosius Psalm. 118. ser. 4. v. 1. *Adhæsit pavimento, &c.* penes med. col. 1446. B. vertit. *Mille ostia,* seu mille januæ; non alia de causa, (inquit cit. Flores de *Martyr.* n. 722. Et in *Eccles.* n. 723.) nisi quia clypei instar januarum olim fiebant. Quod si *Scuta*, & non *ostia* cum Septuag. legendum erat in codice Ambr. ut notat Alapide Cant. 4. 4. v. Pro. Easdem adhuc ostias, & januas habemus; ait enim Alap. ibi: *Scuta sic dicta sunt, quod lata sint & similia ostiis.*

4 Favet Apost. textus Ephes. 6. 16. ubi pro *Scutum*, legi potest ex Græco *Januam*, quod scutum januæ formam haberet, ut optimè notat cit. Flores in *Eccles.* n. 718. Et *Ostii*, ac *Januæ* formam refert Sacrum Scapularis Scutum, Clypeusque Mariæ, geminis sui partibus; quibus tanquam bipartitis januis, totus occluditur homo, firmiterque tutatur; Janua quippe cæli, mariano vallata præsidio: potentissima atque invincibilis Mariæ cataphracta icone. Ut ita, parvum Scapularis Clypeum, hujus etymon, & formā servare videamus. Quadrata quippe scuta apud antiquos fiebant, cit. Flores lib. de *Martyr.* teste, n. 719. in fine. Qui n. 727. addit ex Mathia Martinio in suo *Lexicone*: Clypei dicuntur quasi *glypei*, à verbo *glypho*, id est, *sculpo*; quod imaginibus essent cælati. Unde Plinius 2. lib. 35. c. 3. infra princ.

Scutis, inquit, qualibus apud Trojam pugnatum est, continebantur imagines: unde & nomen habuere clypeorum. Sic, & parvum Scapulare, quod appictas ipsique affixas Mariæ imagines præ se ferat, *Clypeus Marianus* jure poli appellandus est, sicut, & tota Carmeli progenies: *Mariana familia.* *Decora res,* (inquit cit. Plin. cap. 3. post init.) *utique si liberorum turba parvulis imaginibus seu nidum aliquem sobolis pariter ostendat: quales clypeos nemo non gaudens favensque aspicit.* Quæ non incongrue possunt nostris Scapularigeris applicari.

5 Scapulare igitur universaliter acceptum, nominisvè communi attenta notione (est enim secundum naturam communia prius dicere, & sic circa unumquodque propria speculari, inquit Phil. 1. Physic. tex. com. 57. apud D. Th. lec. 13. lit. a.) à Scapulis derivatur. Sunt autem *Scapulae*, propria nominis inspecta notione, ossa illa duo in posteriori corporis parte, figura triquetra, externa facie tumescente, interiore reducta. Isthæc *Palas* vocat D. Isidor. l. 11. *Etymolog.* c. 1. infra med. dicens: *Palæ, sunt dorso dextra levæque eminentia membra, dicta quod in luctando eas premimus.* Jesuita *Salas: Scapulae*, arum scribit, duo illa ossa significans. Unde, & instrumentum illud chirurgicum ad humeri luxati curationem accomodatum, *Spathula* compellatur. Verum extensive, nominisque laxata notione, *Scapulae* accipiuntur pro tota illa regione, quæ ponè pectori objicitur, ut notat Plant. in *Asinar.* Unde & servi, dicti *Scapulares*, quorum scapulae ad flagra denudantur. Quin, & Psalm. 90. 4. Deus dicitur justo obumbraturus *Scapulis suis*, à pugnante pro alio ducta metaphora, ut notat Euthymius. Qui enim aliquem defendit, ante illum contra hostem stat, scapulis suis protegendo obumbrans. Consule Scrip. Exo. 14. 14. Deut. 3. 22. Josue 10. 42. 2. Paralip. 20. 29. 2. Esdræ 4. 20. Judit 5. 16. N. Michaëlem Ayguanum, vulgò *Incognitus* super Psal. 90. 4. Lorinum ibi, & Sylveiram to. 4. in Evang. l. 6. c. 7. q. 9. n. 63.

6 Ea igitur lata *Scapularum* inspecta notione; *Scapulare*, & scapularum & humerorum tegumentum notat. Sed sicut à tegendis scapulis, *scapulare*; sic & à tegendis humeris, superhumeralis compellatur, ut optimè notat N. Daniël p. 3. spec. ord. n. 2064. Superhumeralis originem atque formam, Exodi 28. 6. habemus. Sed c. 25. 7. *Ephod* vocatur, Hebraico retento nomine, à radice *aphad*, id est *superinduxit*. Nec tantum superindue-

B

re,

re, sed & cingere vel arctare significat, ut patet Exodi 29. 5. Levit. 8. 7. Consule C. Alap. Exod. 28. §. 6. & 7. Arias Mont. ab *ambiendo* sic dictum putat; quia humeros, tergum pectusque ambiebat. Unde & Latinus interpres *Superhumera*le transtulit; alii vero antiqui: *Scapulare*, ut notat Castillo de vestibus Aaronis, §. 6. n. 1. post med. pag. 115. Quos forsan secutus est Sixtus Senensis L. 3. Bibliot. in Aarone c. 2. pag. 267. B. (in Edit. Venet. 1575. l. 3. Methodo 12. pag. 313.) dicens: *Ephod* -- nos *superhumera*le, quod humeris utrinque superponatur appellare possumus: *ellegans palliolum est absque manicis in modum monastici Scapularii*. Vide cit. Castillo q. 12. Et observa, quod dicto illi: *absque manicis*, refragantur multi. Ut Alapide Exo. 28. 6. Ex Josepho l. 3. Antiq. c. 8. Et l. 6. Belli c. 6. Ribera l. 3. de *Templo*, c. 10. Baradas l. 3. c. 44. to. 2. Beyerlinck *Theatrum vite humane*, to. 3. pag. 91. H. 92. A. Consule Salianum to. 2. an. m. 2544. Moysis 81. n. 518. 519. Plerique tamen constanter negant *Ephod* manicas habuisse. Abulensis Exo. 28. quest. 8. post med. & q. 9. infra med. ibi: *Duas oras*, &c. Vide ipsum c. 25. q. 8. infra med. Hugo Card. Exo. 28. Castillo cit. §. 6. q. 12. Vatablus apud cit. Salian. an. m. 2544. n. 519. Quin, & D. Hieron. nusquam manicarum meminit, cum de *Ephod* ex professò scripsit. Ut in Ep. 128. ad Fabiolam. Et 130. ad Marcellam. Nec silentio prætereundum est, quod graphica Aaronis icon cum antiquis, tum modernis affixa Bibliis, nullas refert manicas in *Ephod*.

7 Horum igitur sententiam placitumque tenens, *Ephod*, seu *Superhumera*le, vestem Sacro Scapulari simillimam invenio (vide C. Alap. Exod. 28. §. 6. & 7.) & istud, inconfutilli Christi D. tunicae persimile, Hugone Card. teste, Joan. 19. 23. Ubi de ipsa scribens, ait: *Erat enim de duabus partibus vel petiis panni. Tantum de super erat contextum illud indumentum, sive consutum, sicut sunt Scapularia nostra*. Similiter in Triumpho Carmel. p. 1. pag. 182. col. 2. à med. Nec tantum forma, sed & factura, duo isthæc simillima comperio. Sicut enim tunica illa Christi D. ab ipsamet B. V. M. confecta fuit, ut communiter Sancti PP. & DD. testantur apud Euthym. Alap. Matt. 27. 35. Lorinum Psalm. 21. 19. §. *Quid*. Sylveiram to. 5. in Ev. l. 8. c. 14. quest. 4. n. 28. Quòd, & ipsa B. V. Maria revelavit dilectæ suæ Birgittæ l. 7. Revel. c. 8. infra princ. dicens: *Illam tunicam, quam ego propriis manibus feci -- fuit*

illa vestis super quam crucifixo filii mei misserunt sortem. Unde bene communis sententia tenet, eam, Christo crescente crevisse; sicut & vestes Hebræorum in deserto, toto 40. annorum spatio, ut notat cit. Alap. Matt. 27. 35. & Sylv. to. 5. l. 8. c. 14. q. 1. n. 6. Qui sic in Apolog. Carm. n. 303. in fine scribit: *Sacrum Scapulare Mariæ, indumentum ab illa confectum, ejusque manibus impertitum*. Et n. 307. *Celeste donum sacris ejus manibus compositum ac datum*. Similiter N. Thomas à V. M. in Concordia Evangelica, pag. 303. col. 2. dicens: *Scapulare in calis cura Sanctissimæ V. confectum est, & dilectissimo filio suo adoptivo Simoni Stoch datum in signum, ac pignus amoris erga illum, omnesque Confratres*, v. n. 260. fin.

8 Quoniam de tunica Christi obiter dixi, libet hic de ipsa notare, quod inventa fuit anno 30. Regni Guntchramni, ut ex Greg. Turonensi dicitur to. 11. Bib. PP. pag. 816. c. ibi: *Simon filius Jacob per duas hebdomadas multis cruciatibus affectus, tandem proficitur ipsam tunicam Christi D. in Civitate Zafad (vel Saphadt, ut to. 18. pag. 362. H. legitur) in arca marmorea positam esse, quam Gregorius Antiochenus cum aliis Episcopis Jerusalemam perduxit*. Nunc autem Treveris asservatur, & visitur, inquit Alap. Matt. 27. 35. versus fin. & supra cit. Sylv. q. 1. n. 6. in fine. Fertur, quod cum Pilatus semel & iterum tunicam Domini indutus coram Tiberio Reus stetisset; horrore quodam sancto correptus Imperator, liberum eum dimissit. Sed cum tertio, ea exutus tunica venisset, capitis damnatus est, ut refert N. Michaël Ayguanus, vulgò *Incognitus*, Psal. 37. 1. infra med. Quem citat refertque Lorinus, Psal. 21. 19. §. *Quid*. Qui quidem animadvertere debebat, quod N. Incognitus id non affirmat, sed simpliciter dicit: *Legitur de Pilato, &c. Sat de hac re*.

9 *Superhumera*le (vel *Superindumentum*, ut legit Beda l. 1. in Samuelem, c. 5. in med. col. 178. fin. to. 4. Aug. l. 7. in Judic. q. 41. in princ. Isidor. l. 19. Etymolog. c. 21.) Vocatur græcè *Epomis*, ut notat Lauretus. Unde & Alap. Eccli. 6. 32. §. *Hæc*, ait: *Epomis, sive Superhumera*le. Quin & Josephus l. 3. Antiq. c. 8. ante med. (Edit. 1595. fol. 72. in dorso. In Edit. Basileæ 1548. pag. 67.) *Ephoden, græcanicæ epomidi similem* dicit. *Ephod* insuper vocatur græcè *Analabus*, ut notat N. Daniël 3. p. Spec. n. 2070. Et *Analabus* dicebatur olim *Crux*, ut ex Dorotheo *Doctrina* 11. habemus: *Analabus*, inquit, ponitur

in

in formam crucis super humeros nostros. Hoc est: crucis symbolum gestamus, juxta id quod dicit: Tolle crucem tuam: Et infra Habemus, & Analabum, id est Scapulare, ab humeris pendens, quod est crux. Itidem Doctrina 1. (to. 5. Bibl. PP. pag. 906. A.) Habitus noster hic est: Tunica absque manicis, Zona pellicea, Analabus & cucullus.

10 Nec est omittendus D. Ephræm, qui in vita S. Juliani infra princ. E. pag. 761. fin. agens de puero Monastica hac veste amictu, quem homo nequam (suus ipse Pater!) abduxerat in specum dæmonibus infestam, dicit: Quidam erat Monachus, qui filium valde parvum habebat & hunc tanquam inobedientem atque immorigerum in sacrificium dæmoni propter suam avaritiam offerre non verebatur -- dæmon (pag. 762.) Conspecto crucis signo, quo puer amictus ac consignatus erat, non est ausus ei nocere: nam cum Analabo adduxerat eum vir ille, quem Patrem hic appellare piget pudetque. Sic igitur re explorata & ex eventu cognita, surgens abstulit à puero Analabum. Rursusque vox ex locis abditis audita est, quod cum omninò consecratus is sit Deo, frustra mali quid contra ipsum tentari. Unde, & in Doctrina varia de humil. compar. cap. 88. pag. 459. c. sub infert: Arbitror conducere monacho, maximè novitio, non exire cella sine Superhumerali. Ubi ut vides, pro eodem accipiuntur, Superhumerali, Analabus, & Scapulare, ut benè adnotaverat Gerardus Vossius D. Ephræm interpretes pag. 467. c. (in Edit. Rom. 1593. to. 2. pag. 246. A.) dicens: Superhumerali videtur hic pro Analabo, id est, Scapulari accipi, quod ab humeris dependet, crucemque designat. Et pag. 765. D. Analabus in modum crucis ponitur super humeros, &c. Quin, & in Euchologio, qui magno Schemate amicitur, cum induit Analabum, dicitur crucem suam super humeros assumere ad sequendum Christum. Vide Hugonem Menard. c. 62. Concord. Regul.

11 Ergo & qui magno Schemate, Mario-Scapulari nempe amicitur, crucem suam super humeros assumere Christumque sequi videtur. Et singulariter; quandoquidem illud Lucæ 9. 23. Tollat crucem suam quotidie, modo sequitur peculiari, dum Mariæ claustra inhabitat, uti p. 1. Const. c. 6. n. 1. significatur: Fratres nostri in tunica alba & Scapulari dormiant omni tempore succincti. Diu noctūque tollant, re, operumque effectū: Sicut enim totius est corporis pie vivere, ita totius est temporis crucem ferre; quæ merito ferri unicuique suadet quia propriis modis atque men-

suris ab unoquoque toleratur, inquit Leo Papa serm. 9. Quadrages. nonnullis infra princ. pag. 43. B. 2. Ubi vel maximè notandum est, quod unicuique hominum sua propria est crux, adeoque dicit: suam. Quod multipliciter valet intelligi. Primò: suam, id est, ab amicis, sociis, cognatis, moribus, passionibus, officiisque impositam. Secundò suam, id est, suorum nomine, re autem inimicorum: Est enim amicus solo nomine amicus. Eccli. 37. 1. Suorum itidem, specie, rectaque linea fratrum; quorum solam linguam, nullus vel ferre, vel effugere valet: Fieri quidem non potest, ut absque morsu hominum, vitæ hujus curricula quis pertranseat, inquit Hieronym. Ep. 10. ad Furiam infra med. to. 1. pag. 44. A. n. 35. Tertiò suam, id est, suis, & concupiscentiis, & viribus commensam. Nam Fidelis Deus est, qui non patietur vos tentari supra id quod potestis, sed faciet etiam cum tentatione proventum, ut possitis sustinere, 1. Cor. 10. 13. Quartò suam, id est, sibi ad suum bonum à Deo decretam; quid enim unicuique expediat nemo ita novit & vult sicuti Deus. Dico ergo: Dñe. hanc crucem de paterna domo tua libens accepto. Alap. Matt. 16. 24.

12 Sciat ergo fidelis, omninò impossibile esse vivere sine cruce. Tota quippe (inquit Alap. Threnor. 3. 13. §. Moraliter, à med.) Vita boni Christiani est crux, vel interna, vel externa, vel immissa, vel sponte assumpta; hancque quotidie expectare & optare debet: quotidie enim vel à Deo, vel à dæmone, vel à carne, vel ab amicis, vel à maledicis linguis sagitta aliqua configetur. Et §. Tertiò: Sciat ergo Christianus quod quotidie se offerre debeat cruci & stare constantem quasi signum ad sagittam, ut præmittitur §. 12. Ergo ut adversa quælibet superemus, cogitemus nos hinc à Deo positos esse quasi signum ad sagittam, ac resolvamus constanti animo nos omnes Dei sagittas excepturos. Resolvamus, toto tempore vitæ in cruce Christi pendere, dicente Aug. de crucificatione carnis & passionum loquens serm. 68. de diversis infra princ. pag. 544. A. 2. to. 10. In hac quidem cruce per totam istam vitam, quæ in mediis tentationibus ducitur, perpetuò debet pendere Christianus. Idem ibi nonnullis infra princ. B: Crux ista non quadraginta dierum est, sed totius hujus vitæ, quæ mystico numero quadraginta istorum significatur dierum. Et Epist. 119. c. 14. infra princ. pag. 217. c. to. 2. dicit: Quamdiu exterior homo corrumpitur, tempus est crucis.

Tota

Tota igitur (ait cit. Aug. serm. 32. de Sanctis in fine pag. 419. to. 10.) *Vita Christiani hominis, si secundum Evangelium vivat, crux est, atque Martyrium.*

13 Cum itaque Sacrum Scapulare sit crux, ut n. 9. 10. & 11. præmissum est; quicumque amicitur illo, suam quotidie portat crucem, modo singulari, ut n. 11. dicebam. Quibus addere arbitror, quod eam (quam Superhumerali adaptat Beda l. 3. de Taber-

naculo c. 4. infra princ. to. 4. col. 892.) Lucæ 9. 23. Scripturam, modo sequitur peculiari. Quandoquidem Obedientiam, Paupertatem & Castitatem, illic significatas; uno in Scapularis Caputio, anteriori, posteriorique parte subindicat, totoque tempore portat, indissolubili votorum vinculo astrictus. Percurramus singula; tota enim Mariani Scapularis perfectio, in hisce tribus consistit.

O B E D I E N T I A.

14 **S**I quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me, ait Dominus Lucæ 9. 23. Ubi tria illa clarè significata comperio. Obedientiam, ibi: *Abneget semetipsum.* Castitatem, ibi: *Tollat crucem suam.* Paupertatem ibi: *Sequatur me.* Abneget semetipsum. Id est (inquit Alap. Matt. 16. 24. §. Pari modo.) *Sua desideria -- suam voluntatem.* Unde & §. Porro addit. *Cuius fidei dicit Christus, jubetque ut abneget semetipsum. Religiosi vero ulterius abnegare debent propriam voluntatem. Nihil est autem aliud* (ait D. Basil. Mag. lib. Regul. fus. disput. interrog. 6. in med. pag. 394.) *Sui ipsius abnegatio, nisi summa rerum omnium vitæ superioris oblivio, atque à suis voluntatibus recessio. Vitæ superioris oblivio, inquit. Nam: Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei. Lucæ 9. 62. Atque à suis voluntatibus recessio, addit cit. Basil. juxta illud Eccli. 18. 30. A voluntate tua avertere:*

15 Est enim propria voluntas, omnium malorum radix, materque superbiæ, de qua Eccli. 10. 15. dicitur: *Initium omnis peccati est superbia: qui tenuerit illam, adimplebitur maledictis, & subvertet eum in finem. Inde enim* (inquit Bernardus ser. 2. Quadrages. versus fin. col. 144. G. to. 1.) *Cordis duritia, inde mentis obstinatio, quia meditatur quis non Legem Domini, sed propriam voluntatem.* Et ser. 2. de Resurrec. Domini infra med. col. 222. B. *Jam de spiritu discretionis scimus, quia nihil sic illud extinguit, quomodo voluntas propria subvertens corda hominum, & rationis oculos claudens.* Et ser. 3. de Resurrec. Domini prope med. col. 225. D. *Dico fiducialiter, inquit, nemini qui sit in propria voluntate, posset universus mundus sufficere. Sed utinam vel rebus istis esset contenta, ne in ipsum (horribile dictu) desaviret authorem. Nunc autem & ipsum*

(quantum in ipsa est) *Deum perimit voluntas propria. Hæc est crudelis bestia, (jam in med.) Fera pessima, rapacissima Lupa, & Leæna fœvissima. Hæc est immundissima Lepra animi, &c. Lepra vero propii consilii* (subdit ibi penes med. E.) *Eo perniciosior est, quo magis occulta: & quanto plus abundat, tanto sibi quisque sanior esse videtur. Hæc illorum est qui zelum Dei habent, sed non secundum scientiam, sequentes errorem suum, & obstinati in eo, ita ut nullis velint consiliis acquiescere. Hi sunt unitatis divisores, inimici pacis, charitatis expertes, F. Vanitate tumentes, placentes sibi, & magni in oculis suis, ignorantes Dei justitiam, & suam volentes constituere. Et quæ major superbia, quam ut unus homo toti congregationi judicium suum præferat, tanquam ipse solus habeat Spiritum Dei. Pergit cit. Bernardus serm. de duplici baptismo, in fine. col. 489. A. dicens: Caveamus autem à propria voluntate tanquam à vipera pessima & nequissima, & quæ sola deinceps damnare possit animas nostras. Et ser. 71. in Cant. sub fin. col. 1021. D. Grande malum propria voluntas, qua fit ut bona tua tibi bona non sint. Ergo à voluntate tua avertere, Eccli. 18. 30. Sat hoc.*

16 Sed quia ad ostendendam virtutem obedientiæ occasio opportuna se præbuit, (inquit D. Greg. l. 35. Moral. c. 12. sub init. to. 1. fol. 211. L. quæ quidem, mea quoque esse volo.) *Libet hanc paulo vigilantius sollicitiusque discutere, & quanti sit meriti demonstrare. Sola namque virtus est obedientia quæ virtutes cæteras menti inserit, insertasque custodit. Sic etiam ex Greg. scribit Bernard. l. de Ordine vitæ, versus med. to. 1. col. 1458. A. B. Audi Aug. l. 8. de Genesi ad litteram c. 6. prope med. to. 3. pag. 246. dicentem: Obedientiam possum verissime dicere solam esse virtutem omni creaturæ rationali agenti sub Dei potestate. Solam, inquit; quia sine obedientia nulla esse potest virtus; & quia*

& quia in ipsa tanquam in centro, fonte, ac radice, cunctæ continentur virtutes. Unde, benè Alap. in Lucam 2. 51. inter alias obedientiæ rationes, ait: *Quarta, quòd obedientia sit mater virtutum omnium.* Earundem quoque fundamentum, eam dicit Ambros. l. 5. in Lucam suo c. 6. in fine, col. 1691. *Omniū autem fundamentum docet (Christus) esse virtutum obedientiam celestium præceptorum.* Sicut enim impossibile est absque fundamento ædificare: & sicut ipso deficiente tota ædificii moles ruit; sic & tota virtutis structura, obedientia deficiente. Unde & Dominus Matth. 7. 21. dixit: *Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum celorum, sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in cælis est.* In hoc enim, tota cujuslibet virtutis perfecta ratio consistit, juxta illud D. Th. 2. 2. q. 104. a. 3. versus fin. corp. *Quæcumque virtutum opera ex hoc meritoria sunt apud Deum, quòd fiunt ut obediatur voluntati Divinæ.* Nam si quis etiam martyrium sustineret, vel omnia sua pauperibus erogaret, nisi hæc ordinaret ad impletionem Divinæ voluntatis, quòd rectè ad obedientiam pertinet, meritoria esse non possent. Benè ergo ille quidam (falsò creditus Augustinus, ut to. 9. pag. 426. notatur.) tract. 11. c. 1. in princ. dixit: *Nihil sic Deo placet quemadmodum obedientia.*

17 Ecquidni sic Deo placeat, quæ mater est cunctarum virtutum, quæque eas omnes superexcellens, etiam aliàs illicita, nedum licita, sed & Deo gratissima & maximi efficit meritum? Gen. 22. v. 3. 12. 16. Exo. 12. 35. Isaia 20. 2. Osee 1. 2. Et quamquam objecti ratione inspecta (*Deus* scilicet, ejus *Honor*, & *Lex*, seu *Præceptum*) Obedientiam superexcedant Theologicæ virtutes: ipsa quoque moralium virtutum Regina *Religio*, uti cum D. Th. 2. 2. q. 104. a. 3. infra princ. corp. ad 1. & ad 2. & q. 81. a. 6. in corp. docent Theologi; nihilotenus, quia ipsa omnes virtutes continet, radicat, & format, ut præmissum est: & quia: *Ad obedientiam pertinent omnes actus virtutum, prout sunt in præcepto*, inquit cit. D. Th. q. 104. a. 3. ad 2. in princ. idcirco eas omnes præcellit. Vide sis C. Alap. in 1. Reg. 15. 22. §. *Adde.* Quibus addiderim, quòd etiam Obedientia Deum ipsum directè respicit, ejusque attendit honorem. Primum, quatenus ipsi ut supremo Domino obtemperat, utque primæ regulæ obsequitur. Secundum, prout ex reverentia ipsi omnimodis debita procedit, juxta illud præcit. D. Th. ad 1. *Obedientia procedit ex*

reverentia, quæ exhibet cultum & honorem superiori. Quapropter, illis, (formali specifico secluso) modulo suo coæquatur; aliterque ipsas excedit, ut dixi, & 1. Reg. 15. 22. significatur: *Melior est obedientia quàm victima.*

18 Cujus rationem, singularis assignat D. Greg. l. 35. *Moral.* c. 12. nonnullis infra princ. fol. 211. L. to. 1. *Obedientia quippè victimis jure præponitur: quia per victimas aliena caro, per obedientiam verò voluntas propria mactatur.* Quod quidem nobilissimum holocaustum est, & perenne sacrificium; totum quippè hominem Deo devovet, & sua. Unde benè D. Th. 2. 2. q. 186. a. 7. in princ. corp. *Religionis status -- est quoddam holocaustum, per quod aliquis totaliter se & sua offert Deo.* Idem docet a. 1. post med. corp. Cumque id, vel maximè per Obedientiam fiat, juxta illud D. Th. 2. 2. q. 186. a. 8. in princ. corp. *Votum obedientiæ est præcipuum inter tria vota Religionis. Primò quia per votum obedientiæ aliquid majus homo offert Deo, scilicet ipsam voluntatem, quæ est potior quàm corpus proprium & quàm res exteriores. Secundò (penes med. c.) quia votum obedientiæ continet sub se alia vota; idcirco ipsamet Religiosa Obedientia, est in se nobilissimum holocaustum & victima, ad Dei honorem perfectissimè terminata.* Ergo omnium virtutum Regina, & Mater est, ut Aug. 14. de Civit. Dei cap. 12. penes med. to. 5. pag. 164. dicit: *Obedientia in creatura rationali mater quodammodo est omnium, custosque virtutum.* Impossibile quidem est veram invenire virtutem, sine Obedientia. Et similiter, veram invenire Obedientiam, quin omnigenam præ se ferat, sinuque suo teneat, concludatque virtutem. Unde, & Benedictini, & Carthusiani & Dominicani (& Carmelitæ olim, ut p. 4. Const. Soreth c. 6. n. 1.) Sola expressa Obedientia, Religiosam emittunt Professionem, omnis Sanctitatis vertex. Lezana to. 3. qq. Regul. pag. 195. *Comment.* in Maremagn. & Regul. Carmel. c. 1. n. 50.

19 Ex quibus, quanti sit meriti, quantumque apud Deum valeat Obedientia, facillimè colligere poteris. Quanti itidem faciendæ sit, quantaque diligentia servanda, satis superque constat ex dictis. Nec silentio prætereunda arbitror, quæ aliis Scripturæ locis habemus. *Mens justæ meditatur obedientiam*, dicitur Prov. 15. 28. quasi non aliud tota in lege exequi oporteret; quia ibi omnia ejus, altissimo continentur modo. Unde, & cum justo quid præcipitur à lege, à Deo,

aut Superiore, æquali, aut inferiori; illicò humiliter jussis obtēperat, ipsaq; mansuetè prosequitur, juxta illud: *Subjēcti estote omni humane creature propter Deum.* 1. Petri 2. 13. Et quid dico præcepta, vel jussa? etiam voluntatis signa observat, tacitosque sequitur nutus. Hacque divina arte semetipsum totus superat; atque Christiformis factus, cælum terramque vincit. Quinimo & ipsum Deum, quodammodo *Deiformis*. Adest Clemens Alexan. l. 7. Stromat. longè post med. & in fin. declin. pag. 838. in princ. dicens: *Qui obedit scripturis -- Deus quodammodo ex homine efficitur.* Quem, penes al. translat. adducens Alap. Eccli. 3. 1. (ubi à §. *Hinc tertio*, multa de obedientia dicit) §. *Hinc Clemens*, subinfert: *Obedientia ergo facit divinos & quasi Deos terrestres.* Scitè quidem. Nam: *Qui adhaeret Domino, unus spiritus est.* 1. Cor. 6. 17. Et ita quisque nostrum Domino per obedientiam adhæret, ut unius, ejusdemque sit voluntatis, nemo non videat. Vides, utrum vanè dixerim: *Deiformis*.

20 Utrum itidem cæli, & terræ, Deique ipsius *victricem* Obedientiam nuncuparim. Legesis C. Alap. Prov. 21. 28. *Uir obediens loquetur victoriam.* Ubi à §. *Tropolog.* longè latèque probat, cælum & terram cum omnibus quæ in eis sunt, superare obedientiam: Diabolum cum suis asseclis: tentatione, peccata cuncta, maximè Luxuriam. Unde Aug. Psal. 143. longè à princ. pag. 679. A. to. 8. dixit: *Agnosce ordinem, quære pacem. Tu Deo, tibi caro. Quid justius? Quid pulchrius? Tu majori, minor tibi. Servi tu ei qui fecit te, ut tibi serviat quod factum est propter te. -- Si autem contemnis, Tu Deo, nunquam subijcietur tibi caro. Qui non obtemperas Deo, torqueris à servo.* Vide infra n. 79. 80. 81. Superat adhuc obediens, evincit. Quid putas? Fortiorem inimicorum omnium; videlicet, *semetipsum*. Nihil equidem difficilius homini, quàm superare se ipsum. *Subjēcti igitur estote omni humane creature propter Deum.* 1. Petri 2. 13. Sic enim de omnibus gloriosam quilibet reportabit victoriam, juxta illud Prov. 21. 28. *Vir obediens loquetur victoriam.* Ubi D. Greg. l. 35. Moral. c. 12. penes med. M. to. 1. fol. 211. dicit: *Vir obediens victorias loquitur: quia dum alienæ voci humiliter subdimur, nos metipsum in corde superamus.* Nunc ergo quid mirum, quòd cælum terramque superet, qui semetipsum evincit? Et quid quod semetipsum devincat, qui Omnipotentem superat?

21 Sed quid audio! Quis ut Deus? Nu-

llus. Quinimò, omnia per ipsum, & in ipso, & ex ipso: cuncta unico obtutu superat, devincit. Verùm nihilominus: *Obedientia* (inquit Alap. Prov. 21. 28. sub finem, §. *Octavo*.) *Vincit ipsum Deum ut obedienti nihil negare queat.* Sic enim par pari refert, ut cum obediunt Deo, ipse vicissim quasi mira dignatione obediat nobis, juxta illud Psal. 144. 19. *Voluntatem timentium se faciet.* Congruum enim est, ut si Dei voluntatem facimus ipse vicissim faciat nostram; & sic obedientia in Deo facit nos quasi omnipotentes. Hæc ille; quem consulere oportet super Prov. 15. 28. à §. *Tertio*. Et hæc D. Th. 1. 2. q. 114. a. 6. in corp. addere: *Quia homo in gratia constitutus implet Dei voluntatem, congruum est secundum amicitiae proportionem, ut Deus impleat hominis voluntatem.* Quasi ipsi obediendo. Hac de re Josue 10. 14. habes: *Obediente Domino voci hominis.* Quis ergo obedientiam pro posse non teneat, atque in cunctis sequatur? Quis non, cum Christum D. à primo usque ad ultimum vitæ instans, Obedientiam, altissimo tenuisse gradu, atque in omnibus executum fuisse perspiciat? Usque ad ludibria & verbera: usque ad ignominiosam & infamem crucis mortem. Philip. 2. 8. *Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* Quam, *Talis ascendit* (inquit D. Ambros. l. 10. in cap. 23. Lucæ 22. *Refert igitur, post init. col. 1790.*) *quales nos authore Deo natura formavit.* Christus ergo in cruce totus nudus, uti ex matris utero prodierat, pependit. Fuitque hæc ingens Christo Virgineo ignominia, pudor, & crux, inquit Alap. Isaia 20. 2. §. *Quinto*. Estque communior, & probabilior SS. PP. sententia, inquit Suar. to. 2. in 3. p. disp. 36. sec. 4. §. *Nihilominus*, in princ. & fine. Quòd latè probat Alap. Isaia 20. 2. §. *Verum*, §. *Quinto*, & 22. 4. Item Matt. 27. 35. §. *Tertio*.

22 Hac de re nihil definiendum est, propter motiva contrariæ sententiæ: *Quæ mihi* (ait meus Sylv. to. 5. l. 8. c. 13. q. 5. n. 36.) *probabilior videtur.* Primò, quia B. V. Maria S. Birgittæ l. 1. Revel. c. 10. n. 9. prope fin. dixit: *Stante autem filio meo sicut natus erat nudo corpore, unus tunc accurrens apportavit sibi velamen quo ipse exultans intimè, velabat verenda sua.* Similia habentur l. 4. c. 7. Secundò, propter indecentiam summæ Christi D. honestati repugnantem. Hac in re nonnulla scitu digna notavi. Primùm, quòd perperam D. Bonav. pro omnimoda Christi nuditate adducitur. Quamquam enim init. ser. 3. in Parasceve pag. 91. to. 3. dicat: *Vide Salvatorem*

torem

torem pro te nudum in cruce pendentem; non inde eam licet inferre nuditatem. Maxime cum ipse in Op. *Medit. vitæ Christi*, cap. 78. infra princ. pag. 388. to. 6. dicat: *Tristatur Mater supra modum, & cum rubore, quod videt eum totaliter nudum: nam & ei nec femoralia dimiserunt. Accelerat ergo, & appropinquat filio, amplexatur, & cingit eum capitis sui velo.* Similiter D. Ansel. *De Sacrament. Diversit.* c. 4. infra princ. & penes med. pag. 138. Et in *Respons. ad V. valeranni quærel.* cap. 3. in princ. pag. 139. *Christus nudus crucifixus est, cum scripsisset, explicuit Dialogo de Pass. D. cap. 10. post init. pag. 491. verba sibi à B. V. revelata referens: Cum venissent ad locum Calvarie nudaverunt Jesum unicum filium meum totaliter vestibus suis, & ego ex animis facta fui: tamen velamen capitis mei accipiens circumligavi lumbis suis.*

23 Secundum notatu dignum, illud est: quod V. Maria à Jesu, vulgò *Agreda*, p. 2. l. 6. c. 22. n. 1379. & 1338. sibi sæpius revelatum fuisse asserit, Christum D. nusquam femoralibus denudari permisisse; neque cum flagellatus, neque cum crucifixus est. Quæ quidem revelatio, manifestè contrariatur illi, S. Birgit. & Ansel. sicut & illa super peccato originali Catherinæ Senensi facta, cum alia contemporaneæ suæ Birgitte, ut notat D. Antonin. p. 4. Theol. tit. 16. c. ult. §. 9. ante med. fol. 398. col. 4. infra princ. cum quo: *Deo hoc (nuditatem inquam Christi) relinquamus, dixerim. Sed contradictoria simul vera ponere, nec Deus valet. Sat super hac re. De cæterò igitur: A voluntate tua avertere. Eccli. 18. 30. Singulariter & vos Filii obedientiæ, Religiosi, inquam, cum C. Alap. super 1. Petri 1. 14. infra princ. Maxime vos Mariani fratres, Carmeliparæ Matris filii titulo peculiari. Videamus charissimi, ne tantum Nomen vacuè inaniterque portemus. Ineffabilem Mariæ Obedientiam pro posse ac tenuitate nostra imitemur. Debet autem obedientia esse (inquit Auctor sermon. ad fratres in Eremito, inter Opera D. Aug. to. 10. post Append. pag. 747. c. 2. ser. 61. sub fin.) sine mora, non cum murmure, neque cum tristitia animi, sed cum gaudio & hilaritate. Hilarem enim datorem*

diligit Deus, 2. Cor. 9. 7. Itidem ser. 7. infra princ. pag. 716. A. 2. Omnia, inquit, Deo obediunt, solus homo Dei voluntati resistit. Et versus finem: O sancta Obedientia! tu perfecta scala qua celum ascenditur.

24 O quàm benè cum quibusdam ageretur, si à se aberrarent, dixerim cum Senec. ep. 104. al. 105. longè à princ. subjungens: *Non alibi sis oportet, sed alius.* Non oportet mare transgrediri: non loca regionesve mutare; ut, quam, propriam faciens voluntatem perdidisti, cælestem valeas recuperare hereditatem. Tantummodo abnega te ipsum: *Tuam abnega voluntatem* (inquit Damian. ser. 48. infra med. §. Attende.) *Abnegatio enim voluntatis, hereditatis est recuperatio.* Consule N. Sylv. to. 4. l. 6. c. 7. & to. 6. Matth. 16. q. 6. n. 39. Difficile ultra modum mihi est, inquis, me ipsum abnegare: meam alteri in omnibus subdere voluntatem. Ita planè. Quod & D. Greg. hom. 32. in Evang. infra princ. fol. 122. B. to. 2. testatur dicens: *Et fortasse laboriosum non est homini relinquere sua, sed valde laboriosum est relinquere semetipsum. Minus quippè est abnegare quod habet, valde autem multum est, abnegare quod est.* Et D. Th. in ep. ad Hebr. c. 5. lec. 2. infra princ. *Grave est obedire*, inquit. Et nonnullis infra, addit: *Qui non sunt experti obedientiam & non didicerunt eam in rebus difficilibus, credunt, quod obedire sit valde facile -- qui non didicit obediendo subesse, nunquam novit bene præcipiendo præesse.* Sed quoniam vel cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis non iustificimus: *Sed sufficientia nostra ex Deo est*, 2. Cor. 3. 5. idcirco Omnipotentis auxilio atque juvamine freti, etiam quæ nobis impossibilia sunt, exequimur, faciliterque peragimus: *Omnia quidem possum in eo, qui me confortat.* Philip. 4. 13. & Marci 9. 22. *Omnia possibilia sunt credenti.* Quod & obedienti congruere quis dubitet? Sat nunc, de qua nusquam satis Obedientia. Dicamus de pulcherrima & venustissima Castitatis virtute, quæ anteriori Mariani Scapularis parti (v. n. 89. sub init. *Terrestri clypeus cordis*) atque hemistichio *Tollat crucem suam* respondet, ut n. 13. & 14. notavi.

C A S T I T A S.

25 **T**ollat crucem suam quotidie, inquit, Castitatis acerbam crucem significare volens. Etenim Castitas crux est, D. Leone teste ser. 9. *Quadrages. nonnullis*

infra princ. pag. 43. B. 2. *Quoniam, inquit, non solis doloribus corporis, atque suppliciis anima fidelis impetitur, verum etiam salva incolumitate membrorum, gravi morbo urgetur:*

tur: si carnis voluptate mollitur. Sed cum caro concupiscit adversus spiritum, spiritus autem adversus carnem, presidio crucis Christi mens rationalis instruitur: nec cupiditatibus noxiis illecta consentit, quoniam continentie clavis & Dei timore transfigitur. Vide dicta n. 11. & infra n. 38. & 39. Quod si Crux à cruciatu dicitur secundum Greg. hom. 37. in Evang. ante med. to. 2. fol. 129. A. Castitas proculdubio dura, ac horrenda crux est; acerbè siquidem, non corpus tantum, sed & animam cruciat. Unde, quos vel ad humilitatis custodiam, uti Apost. infra cit. n. 36. 37. & 38. vel alio fine, hac crudeli cruce probat Dominus; certocertius plusquam martyres prædicabimus: quoniam in anima patiuntur. Nam D. Bonav. (l. 1. Pharetræ c. 5. versus med. pag. 105. A. to. 6. ex Hieron. ser. de Assumpt. B. M. Epist. 10. longè post med. & quasi in fin. declin. to. 9. pag. 76. C.) teste: *Maria quia mente passa est, plusquam martyr fuit.* Similiter Bernard. serm. de B. V. super Signum magnum Apoc. 12. versus fin. to. 1. col. 347. litt. I. Tuam, inquit, pertransivit animam vis doloris, ut plusquam martyrem non immeritò prædicemus. Et Ildefonsus serm. de Assumpt. *Plusquam martyr fuit: quia in animo non minus amoris quam mœnoris fuit: est intus gladio vulnerata.* Videtis C. Alap. in Joan. 19. 25. infra princ.

26 Hac ergo Castitatis durissima cruce: Quem diligit Dominus, castigat. Hebr. 12. 6. Vide n. 37. 38. Unde, & Nomen Castitatis sumitur ex hoc, quod per rationem concupiscentia castigatur, inquit D. Th. 2. 2. q. 151. a. 1. in corp. & 3. Ethic. c. ult. litt. f. & g. Alii à *Castrando*, nomen castitatis deducunt. Indequè *Castum* dicunt, quasi *Castratum*. Be-
 yerlinck in Theatro vitæ hum. Estque ad litteram expressum Matt. 19. 12. *Sunt Eunuchi qui se ipsos castraverunt propter regnum cælorum.* Ubi notat Alap. §. Porro, quod Origenes Castitatis amore semetipsum castravit, & membrum execut. Sed perperam: non enim licet (& utinam licitum!) se castrando mutilare. Nec libido castratione restringitur, sed acuitur. Consule C. Alap. Eccli. 20. 2. & 30. 21. Et audi D. Chrysost. hom. 63. in Matth. cap. 19. ante med. column. 477. A. to. 2. *Qui membrum incidit, maledictioni subiectus est, ut Paulus ait Galat. 5. 12. Utinam abscindantur qui vos conturbant -- Membrorum enim incisio diabolicæ fraudis ac inventionis opus à principio fuit -- B. Nec cupiditatis incendia mitigantur, sed graviora inflammantioraque redduntur. Alii namque sunt*

fontes spermatis hominum, ac aliunde certè prorumpunt. Quidam à cerebro, quidam à lumbis (sic D. Greg. hom. 13. in Evang. circa prin. fol. 104. M. to. 2. *Quia viris luxuria in lumbis sit, foeminis in umbilico, testatur Dominus, qui de diabolo ad Beatum Job 40. 11. loquitur dicens: Virtus ejus in lumbis ejus: & fortitudo illius in umbilico ventris ejus.* Similiter Ambros. in Psal. 37. 8. col. 1330. A. Et D. P. Chrysost. serm. 24. versus med. *In lumbis, inquit, tota est humani lapsus, humanæ fragilitatis occasio.* Lorinus in Psalm. 37. 8. §. *Præterea, infra princ. Fortitudo diaboli in lumbis nostris est.* Hug. Card. in Psal. 15. 7. §. *Moraliter, ibi: Renes mei. Ad litteram, in quibus sedem habet incentivum luxuriæ.* Alap. super Ezechiel. 16. 4. §. *Videtur. Tam in foemina, inquit, quam in viro, origo seminis est in lumbis.) illum inquietissimum æstrum proficisci contendunt: ego verò non aliunde dixerim, quam à lascivia mentis, & cogitationis neglectu. Quippè modestia mentis facit, ut naturales motus nullum afferant detrimentum.* Hec cit. Chrysost. cui consonat D. Greg. l. 6. in 1. Reg. c. 2. longè à princ. fol. 320. prope B. to. 2. dicens: *Nam nihil facilius quam libido vincitur, si omnis immunda cogitatio devitetur.* Unde & in Regula nostra c. 14. dicitur: *Muniendum est pectus cogitationibus sanctis; scriptum est enim: Cogitatio sancta servabit te.* Quare Prov. 4. 23. dicitur: *Omni custodia serva cor tuum, quia ex ipso vita procedit. De corde enim exeunt cogitationes malæ, &c.* Matt. 15. 19. Benè ergo Clem. Alexand. l. 5. Strom. longè à princ. longiusque ante med. pag. 616. in fine dicit: *Castitas autem est, sancta cogitare.*

27 Castos ergo, non infirmos esse nos convenit. Pudicos oculos habere, non debiles. Nemo igitur, ut plerique arbitrantur, se debet abscindere, sed magis vincere, inquit D. Ambros. l. de Viduis, longè post med. col. 164. D. Verum quidem, ac facile dictum: superdifficile factum, vincere. Nam ut Aug. ser. 250. de tempore c. 2. pag. 395. to. 10. dicit: *Inter omnia christianorum certamina, sola duriora sunt prælia castitatis: ubi quotidiana est pugna, & rara victoria.* Quæ cum retulisset D. Th. 2. 2. q. 154. a. 3. ad 1. dixit: *Isidorus dicit l. 2. de Summo bono c. 39. prope fin. quod magis per carnis luxuriam humanum genus subditur diabolo, quam per aliquod aliud, quia scilicet difficilius est vincere vehementiam hujus passionis.* Unde probat C. Alap. in Matt. 7. 14. quod eorum qui damnantur, major

major pars, ob luxuriam. Vide n. 30.46.47. & 48. Et audi D. Bernardum l. *de modo bene vivendi*, ferm.23. infra med. to.1. col.1653. B. *Maximè per carnis luxuriam hominis subijciuntur diabolo, magis quàm per cetera vitia*. Hieron. ep. 22. ad Eustochium, non longè à princ. pag.79. prope C. to.1. dicentem: *Quamdiu hoc fragili corpore detinemur: & concupiscit spiritus adversus carnem, & caro adversus spiritum: nulla est certa victoria*. Causam hujusce rei legebam apud D. Greg.1.6.in 1.Reg.c.2. versus med. fol. 321. E.to.2. dicentem: *Nulla sunt vitia quæ spissiores tenebras menti ingerant, quàm libido*. Unde & c. i. longè à princ. fol.318.C. dicit: *Valde fortis & violenta est pugna fornicationis -- quia dum in carne sumus, libidinis fortia bella sustinemus. Facile* (inquit Hieron. epist. 22. ad Eustochium longè à princ. pag. 80. fin. to. 1.) *aliis caremus vitiis: hic hostis nobis inclusus est. Quocumque pergimus, nobiscum portamus inimicum*. Quonam ergo pacto fortissimum hunc poterimus superare inimicum? Fugiendo. Omnes enim PP. & DD.omniumque experientia magistra docet: quòd si alia vitia pugnando, sola libido fugiendo vincitur. Quòd si Judith spurcissimo Assyriorum exercitui se commisit, id speciali Dei consilio fecit. Et ut optimè notat Alap. in Judith 13.20. infra princ. ab Angelo edocta tam heroinum facinus animosè aggressa est. De cætero autem: In spirituali certamine, non qui aggreditur pericula, sed qui fugit, protectionem Divinam comparat, inquit N.Syl.t.5.l.8.c.3.n.227. Ergo in libidinis periculoso certamine, omnia omninò fuge: maximè temetipsum.

28 Quòd autem libidinem fugiendam esse suggerimus, Apostolus Paulus evidenter ostendit: qui cum omnibus vitiis predicaret resistendum, dum contra libidinem loqueretur, non dixit resistite: sed: *Fugite fornicationem. Ac si contra reliqua vitia, Deo auxiliante, debemus in presenti resistere, libidinem verò fugiendo superare*, dixerim cum Aug. serm. 250. de Tempore c.1.penes med. pag.395.C. to.10.ubi versus fin. ser.concludit: *Ergo contra libidinis impetum apprehende fugam, si vis obtinere victoriam*. Sic Joseph impudicam devicit Heram, Gen. 39. 12. Relicto in manu ejus pallio fugit. Ergo fugiendo fœminas, verba, objectaque lasciva: occasiones spurcas: oculos, mentemque divertendo, hoc in brutali bello devinces. Sic te Marianum Scapulare instruit: sic in parte anteriori resistere, & in posteriori fugere docet. Vinces

igitur. Primò & ante omnia: Fugiendo fœminas. Nam: *Species mulieris super omnem concupiscentiam hominis superducit desiderium*, Eccli. 36. 24. Quare Bernardus serm. 65. in Cant. penes med. col. 990. D. to. 1. dixit: *Cum fœmina semper esse, & non cognoscere fœminam, nonne plus est quàm mortuum suscitare? Quod minus est non potes; & quod majus est vis credam tibi? Quotidie latus tuum ad latus juvenulae est in mensa, lectus tuus ad lectum ejus in camera, E, oculi tui ad illius oculos in colloquio, manus tuae ad manus ipsius in opere, & continens vis putari? Esto ut sis, sed ego suspitione non careo*.

29 Igitur In medio mulierum noli commorari, Eccli.42.12. & V. 13. *De vestimentis enim procedit tinea, & à muliere iniquitas viri*. V. 14. *Melior est enim iniquitas viri, quàm mulier bene faciens*. Non directè & in se, sed relatè ad nos. Nobis enim melior est iniquitas, id est, malitia, malignitas, & maleficientia viri, quàm bonitas, benignitas, & beneficentia mulieris. Quia hanc si tractamus, alloquimur, vel videmus, ad lasciviam necessariò incitatur, (vide infra n.34.) indeque ad omne malum; illum verò, non sic: sed ad patientiam, humilitatem, aliasque virtutes excitatur. Consule C.Alap. super isto loco. Maximè §. *Sensus ergo, §. Igitur, §. Subdit, §. Moraliter*. Ubi de vitandis fœminis exempla. Itidem in Gen. 34. 1. Numer. 25. 18. Eccli. 26. 14. 15. & 9.3. §. *Tropolog.* & 36. 24. §. *Moral.* & 42. 13. 14. Prov.30.16.1. ad Timot.3.2.ibi: *Pudicum, §. Denique*. Corrige ut Eccli.42. 14. §. *Vide*, Thren. 3. 52. Daniel. 13. 8. Matt. 5. 28. §. *Nota 2. §. Novum*. Ubi ex Damiano l.2.ep. 18. lapides Pyriboli masculus & fœmina, &c. ut infra n.33. Demùm in Numer.11. 20. 34. Rom.7.22.23.24. & 25. maximè. Ubi longè latèque videbis, quàm illecebrosa sit mulieris species, quàmque cavenda sit juvenibus & castis; quia ipsa est res ita concupiscibilis, ut super omnia concupiscentiam excitet, Eccli. 36. 24. jam n. 28. cit. Unde S. Franciscus, apud Alap. ibi §. *Moral.* dicebat: *Mulierum aspectu & colloquiis, quamvis fortis spiritus infirmatur*. Et tandem moritur, ut expresse habetur Eccli. 9. 9. *Propter speciem mulieris multi perierunt: & ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit*. Et V.11. *Speciem mulieris aliena multi admirati, reprobi facti sūt: colloquiū enim illius quasi ignis exardescit*. Et 25. 33. *A muliere initium factum est peccati, & per illam omnes morimur*. Sacras lectita historias.

30 Quis sapientissimum decepit perdiditque

D

ditque

ditque Salomonem? *Averterunt mulieres cor ejus.* 3. Reg. 11. 4. Quis Davidis sanctitatem scandalosè maculavit? *Vidit mulierem se lavantem. Tulit eam: dormivit cum ea.* 2. Reg. 11. 2. 4. Quis omnium fortissimum superavit Samson? Dalila: *Ascendite adhuc semel, quia nunc mihi aperuit cor suum.* Judic. 16. 18. Quis tempore Noe universum submersit orbem? *Videntes filii Dei filias hominum quòd essent pulchre, &c.* Gen. 6. 2. Quis demum totum peremit genus humanum, atque omnigenam attulit maledictionem? Una Eva: *Mulier, quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno, & comedi.* Gen. 3. 12. Ergò fratres charissimi, maledictum hoc animal: feram pessimam: turpe, infandumque monstrum, toto corde & posse fugiamus. Vide te quid adhuc Scriptura Eccles. 7. 26. dicat: *Lustravi universa animo meo.* 27. *Et inveni amariorē morte mulierem, quæ laqueus venatorum est, & sagena cor ejus, vincula sunt manus illius. Qui placet Deo, effugiet illam. Amariorē morte, inquit: Mors autem maximè omnium est terribile, secundum Phil. 3. Ethic. c. 6. penes med. Ergò & hanc, & omnia terribilia excedit mulier. Quis ergò eam non fugiat? Nec tantum mulieres; sed & viros effugere oportet: juvenes maximè, & qui imberbes sunt. Pro primo adest Seneca, qui postquam epist. 7. in princ. & infra scripsit: Nunquam mores quos extuli, refero. Avarior redeo, ambitiosior, luxuriosior? imò verò crudelior, & inhumanior, quia inter homines fui; subdit ep. 10. in princ. Sic est, non muto sententiam. Fuge multitudinem, fuge paucitatem, fuge etiam unum. Vide n. 71. & 133. quibus adde, quòd servi Dei tutò, & secure inter feras magis quàm inter homines habitant. Daniël. 6. 16. 17. unde & N. S. Terefia in *Vitæ suæ* lib. c. 7. longè à princ. dixit: *Usase tan poco el camino de la verdadera Religión, que mas ha de temer el Frayle, y la Monja, que ha de començar de veras à seguir del todo su llamamiento, à los mismos de su casa, que à todos los demonios.* Ubi illud Michæ 7. 6. *Inimici hominis domestici ejus, v. n. 54. & hæc inter Religiosos; non ad voluntatem, sed ad intellectum referas, v. n. 422. Pro secundo habes D. Bernardum in Formula honestæ vitæ, tit. de honesta societate, to. 1. col. 1478. dicentem: Consortia juvenum (& maximè illorum qui imberbes sunt) in quantum convenienter poteris, evita. Nunquam alicui oculum in faciem figas. O supersalutare castitatis monitum! Omni homini noli intendere in speciem, dicit Scriptura Eccli. 42. 12. Ubi**

C. Alap. sic scribit: Nulli homini intende, nullius faciem fixius intueri, in nullius specie oculos defige. Hoc enim curiosum est, & sæpè castitati periculosum; species enim, & pulchritudo non tantum mulierum, sed & juvenum illecebrosa est, ac concupiscentiam extimulat, tum fœminarum, tum marium.

31 Igitur si castus esse peroptas, adhuc præter dicta, oculos avertas oportet. Visus enim est origo, & causa concupiscentiæ, & luxuriæ, inquit Alap. in Matth. 5. 28. §. Nota 2. Unde Jer. 9. 21. dicitur: *Ascendit mors per fenestras nostras. Fenestræ autem* (inquit D. Greg. hom. 5. in Evang. versus fin. fol. 100. E. to. 2.) *nostri sunt oculi, quia per ipsos anima respicit quòd exterius concupiscit.* Ubi in not. marg. sic: *Oculi sunt fenestræ animæ.* Et l. 21. Moral. c. 2. post init. fol. 125. A. to. 1. *Per corporis sensus, inquit, quasi per fenestras quasdam exteriora quæque anima respicit, respiciens concupiscit. Hinc etenim Ferebias ait: Ascendit mors per fenestras nostras. Mors quippè per fenestras ascendit, & domum ingreditur, cum per sensus corporis concupiscentia veniens habitaculum intrat mentis. Quisquis verò (infra princ.) per has corporis fenestras incautè exterius respicit, plerumque in delectationem peccati, etiam nolens cadit, (al. rapitur) atque obligatus desideriis, incipit velle quod noluit. Sanctus autem vir, (nonnullis infra princ.) culpas conspicit antequam veniant, & velut insidianti morti fenestras corporis claudit dicens: *Pepigi fœdus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de virgine.* Job 31. 1. Ne ergò (jam versus med.) quædam lubrica in cogitatione versemus, providendum nobis est, quia intueri non decet quod non licet concupisci. Ut enim munda mens in cogitatione servetur, à lascivia voluptatis suæ deprimendi sunt oculi, quasi quidam raptores ad culpam. Nam (post med.) quantalibet virtute mens polleat, quantalibet gravitate vigeat, carnales tamen sensus puerile quiddam exterius perstrepunt. Maximè auditus & visus: Per quas enim fenestras (inquit Aug. serm. 250. de temp. c. 4. in fine, pag. 396. A. 2. to. 10.) mors ad animas nostras ingreditur, nisi per visum oculorum, & auditum aurium? Hunc autem, multis superat ille. Unde Eccli. 31. 15. dicitur: *Nequius oculo quid creatum est?* Unico oculorum jactu, totum Eva peremit genus humanum, Gen. 3. 6. Uno obtutu, & vim, & vitam perdidit Samson, Judic. 16. 1. 4. 19. 30. David, & conscientiam, & honorem, curioso amisit aspectu, 2. Reg. 11. 2. Salomon,*

mon, & honorem, & gloriam, & Regnum in filio, 3. Reg. 11. 12. deperdit: quinimò & animam, ut multorum sententia docet. Alap. 3. Reg. 11. 5. 13. *Quæres.* O infelicitatem! hominem præ omnibus divitem & sapientiorum, 3. Reg. 10. 23. bruta animalia, dealbati sepulchri, immunditiæ sacci, oppleræ latrinæ attraxerunt! 3. Reg. 11. 1. 4. Væ tibi Salomon! O utinam illud tantum deplorares: *Oculus meus depredatus est animam meam in cunctis filiabus urbis meæ*, Thren. 3. 51. Alap. Matt. 5. 28. 5. *Nota* 2. v. n. 35. fin.

32 *Audite ergo verbum Domini: Quia ascendit mors per fenestras nostras*, Jer. 9. 20. 21. *Unusquisque offensiones oculorum suorum abiciat*, Ezechiel. 20. 7. maximè fœmineas. Est enim fœmina, ultra dicta, longè peior basilisco. Hic enim ut visu occidat, prope fit necesse est: proportionatè, inquam, distet oportet. At illa, etiam è longinquo visa enecat: quantalibet interjecta distantia perimit: memorata tantum, lethaliter sauciat! Perpende ly visa. Basiliscus enim, videndo interficit; non vero prævisus, ut optimè notat Ambros. in Psal. 118. serm. 10. 5. 2. versus med. col. 1502. lit. C. Basiliscus, quoque, inquit, hoc est noxius serpens, si quodcumque prior viderit animal, fertur occidere: & allegant statim necari qui potuerit à serpente huiusmodi prævideri. Ipse quoque serpens mori dicitur, si fuerit hominis præventus aspectu. Videsne mulierem, Basilisco longè peiorem?) Ergo si tanta virtus vel in oculis serpentis, vel in oculis est hominis: ut si alter alterum prior viderit, possit occidere, &c. Averte oculos tuos ne maledictam videas mulierem, ejusve pestiferam vanitatem, Psal. 118. 37. Prov. 31. 30. Pange fœdus cum oculis tuis, ut nec cogitare de illa possis, Job. 31. 1. Lege D. Ansel. Cantuar. *Carminè de contemptu mundi*, longè à princ. à 5. *Fœmina dulce malum*, &c. usque ad 5. *Jam nunc, quàm gravis*, &c. pag. 197. 198. ubi hac de re, multa perpulchrè habes. Inter quæ, ista: *Mille modis nostras impugnat fœmina mentes. Nihil est in rebus muliere nocentius; & nil Quo capiat plures lethifer hostis, habet. Harum colloquium quid confert utilitatis, Venisti monachus, turpis amator abis.* Accedo ad monachos peccatrix fœmina, namque hi monita, & sancta dant documenta viæ. *Compta venis, & sancta placent: quis credere possit? Suspectam te habeo; credo, nocere venis. Pastores vigilate, lupas arcete rapaces. A gregibus vestris, claustra negentur eis. Occidunt animas, multosque ad tartara mittunt; & monachis pestis nulla timenda magis.* Cre-

dati experto, (ait D. Hieron. vel qui ex ipso concinnavit Regulam Monacharum, cap. 18. post med. to. 9. pag. 387. B.) *nihil est periculosius viro, quàm mulier; & mulieri, quàm vir. Uterque palea, uterque ignis.* Huc illud: *Ignis, Mare, Mulier, tria mala.* Sed mulier (ait Cartagena t. 1. l. 6. homil. 8. longè à princ. col. 655.) majus invenitur malum; nam si ignis non tangat, nulli nocet; mare, si ei non te appropries, non te submergit; at mulier, etiam non tacta, sed visa, sed audita, sed solum cogitata, frequenter lædit, ac mortifero veneno animum inficit.

33 Audi in rem nostram novum & quasi inauditum (inquit Alap. Matt. 5. 28. 5. *Novum*) quod Petrus Damiani l. 2. ep. 18. scribit dicens: *In quodam monte orientis lapides sunt igniferi, qui masculus & fœmina nuncupantur & dicuntur Pyriboli, qui nimirum, cum à se invicem procul sunt, non accenduntur: si vero fœmina appropinquaverit masculo, protinus ex eis ignis egreditur, ita ut omnia quæ circa montem sunt, flammis vaporantibus, exurantur. Ab ipsis ergo lapidibus edocemur, ut si consumi libidinis incendio nolumus, muliebris aspectus speciem declinemus. Quoniam & ipso aspectu* (ait Ambros. l. 10. epist. in 82. longè à princ. col. 660. B.) *virginitatis violatur sanctitas.* Uritque videndo fœmina, inquit Virgil. in Georg. Et Arist. notat, oculis mulierum, quæ duplicem habent pupillam, inesse virus. Alap. Eccli. 9. 5. fin. Vide ipsum Eccli. 25. 28. & Cant. 4. 1. in exposit. text. 5. *Mira.* Ubi Matronæ castæ; gravi & prudenti cuidam Prælato monitum: Quod sibi subditos ab aspectu, & colloquio mulierum cohiberet: quia in oculis fœminarum inest occulta quædam gratia, & amoris illicium, quod viros etiam sanctos nescientes illicit & quasi dementat: Non est vir religiosus & sanctus, cui ego non persuasero quidquid vovero, si per quadrantem horæ cum illo colloquar, illeque oculos meos fixè intueatur. Hæc illa. Quibus addiderim, quæ Alap. Threnor. 3. 51. notat. Et Novar. in *Umbra Virg.* n. 120. ibi: Castitas, limpidum nitidumque speculum est; quod quidem solo aspectu inficitur, solo anhelitu maculatur, &c.

34 Nec præterire oportet quæ in *Ecclesiasticum prolegom.* tit. *Ethica S. T. Aquinatis*, infra princ. pag. 32. refert Alap. de Angelico D. Rogatus, inquit, cur adeo fugeret fœminas, cum ex matre fœmina natus esset, respondit: *Ideo fugio omnes, quia ex una prognatus sum.* Scitè quidem. Est enim mulier nostræ formationis centrum, unde om-

nes

nes immediatè orimur; quo circa in illam naturali pondere ferimur! Etiam nolentes, fortiter trahi sentimus! O spurcam miseriam! O humanæ naturæ ultimam infelicitatem! Ecce *Video aliā legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ, & captivantem me in lege peccati, quæ est in membris meis*, Rom. 7.23. Vide infra n.36.37.& audi in rem nostram Seniores illum, apud Sophronium in *Prato spirituali* (cujus Authorem alii volunt Joannem Eviratum, quem, Moschum à natione forsan alii compellant, ut in Prologo ad lectorem notat Aloysius Lipomanus Episcopus Veronensis, pag. 316. 317. dicti operis, unā cum op. Joan. Climaci edit. Coloniae Agrippinæ, an.1601.) cap.217. *Filioli*, inquit, *sal ex aqua est, & si appropinquaverit aquæ, continuo solvitur & deficit. Et monachus similiter ex muliere est. Itaque si appropinquat mulieri, solvitur & ipse, atque in id desinit, ut jam monachus non sit.* Leges C. Alap. Eccli.25.28. à §. *Moral.* usque in fin. Et Numer. 25.18. à §. *Moral.* ubi SS. fœminas fugientium exempla. Vide Novarinum lib. *Umbra Virginea* n.226.227.256.262.263. & 723. Et audi inauditam castitatem cit. *Prato spirit.* c.88. Legitur, quòd demortuo ac sepulto Abbate Thoma Apocryfario, temporis decursu mulierem super ipsum sepelierunt; quam, semel iterumque sepultam expulit ille, terraque ipsa evomit. Quod & tertio evenit, cum aliam super ipsum sepelissent. Hæc defunctus ille Thomas. Hæc autem vivus Thomas Aquinas: accepto quidem castitatis dono, studiosè tamen fœminas quasi serpentes cavebat, causāq; dabat: *Quia cū facimus quod in nobis est, Deus nos tutatur: cū autem exponimus nos periculo, Deus nos in illo nobis relinquit.* Nam qui amat periculum, in illo peribit. Eccli. 3. 27. Refert Alap. Matt. 5.28. §. *Nota* 2. fin.

35 Audi adhuc mentis aure: cordis auditu percipe mutas naturæ voces, quas etiam sexus ille nē ipsum videas efformat. Nam: *Virorum cadavera supina fluitare, fœminarum prona: velut pudori defunctarum parcente natura*, docet Plin. 2. l.7. c.17. fin. Ergo charissimi in Dño. unusquisq; sibi vim faciat, & fœmineas oculorum offensiones abjiciat, ut n. 32. præmissum est. Rarò enim, aut nunquam oculus eas videt, & cor non dolet. Nam ut ait Bernardus lib. *de modo bene vivendi*, Serm. 23. aliquanto longe à princ. col. 1652. l. to. 1. *Oculi annuntii sunt fornicationis. Visio est prima occasio fornicationis. Mens enim per oculus capitur.*

Per oculos intrat ad mentem sagitta amoris. Visio oculorum mittit sagittas fornicationis in mentem: oculus est prima sagitta fornicationis. Unde, & in l. *de ordine vite*, longè à princ. col.1451. H. to.1. dixit: *Plurimum autem proficit ad tuitionem castitatis, custodia oculorum.* Parum dixisti ò Bernarde! vix enim est invenire luxuriam, quæ à visu non procedat. Vide n. 31. in princ. &: *Omni custodia serva cor tuum, quia ex ipso vita procedit*, Prov. 4. 23. quod vel maxime fit, oculorum custodia; adeoque §. 25. subdit: *Oculi tui recta videant, & palpebræ tuæ præcedant gressus tuos. Cave tibi, & attende diligenter auditui* (visui si liceret addiderim, juxta illud Aug. *Per quas enim fenestras, &c.* n.31. post med.) *tuo: quoniam cum subversione tua ambulas*, Eccli. 13. 16. Fœminas ergo devita: toto corde fuge. Nam à pulchritudine ad infernum, facillimus, obviusque transitus est. Unde, & in uno hebraico *Tophet*, infernum & pulchritudinem significari notarunt, Marinus in sua *Arca*, & Novarinus in *Umbra Virg.* ex cursu 77. n.728. Fuge ergo dilecte mi, fuge pro posse fœminas. Etenim *Nec sanctior David, nec Samsone fortior, nec Salomone potes esse sapientior. Memento semper, quod paradisi colonum de possessione sua mulier ejecerit*, inquit D. Hier. ep. 2. ad Nepotianum, longè ante med. to. 1. pag. 6. fin. v. n. 31. sub fin.

36 Temetipsum quoque fuge si castus, si purus esse peroptas, n. 27. in fine. Facillimum quidem multis arbitror, fœmineos devitare obtutus; sed semetipsum fugere, omnium difficillimum comperio. Nam ut Hieron. ep. 22. ad Eustochium, longè à princ. pag.80. in fine, to.1. dicit: *Facile aliis caremus vitiis: hic hostis nobis inclusus est. Quocumque pergimus, nobiscum portamus inimicum.* Et Michæas 7. 6. *Inimici hominis domestici ejus.* Arduum hocce tangit D. Greg. homil.32. in Evang. nonnullis infra princ. to.2. fol.122. B. dicens: *Quid est quod dicimus relinquamus & nos? Si enim nosmetipsos relinquimus, quò ibimus extra nos? Non loci, sed temporis: non corporis, sed cordis: non vocis, sed voluntatis argumentum est. Sentire, necesse est. Consentire, liberum.* Hac ergò in re, una est à nobis ipsis via fugiendi: *Non consentire.* Facile dictum: superdifficile factum. Vide infra n.40. Etiam ille magnus Paulus Apost. hujusce rei difficultatem considerans, Rom. 7. 23. exclamat §. 24. *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? Et hoc, etiam post securitatis oraculum, 2. Cor.*

Cor. 12. 7. *Et ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis mee Angelus Satanae, qui me colaphizet.* §. 8. *Propter quod ter Dominum rogavi ut discederet à me.* §. 9. *Et dixit mihi: Sufficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate perficitur.* Dixi: post securitatis oraculum: *Nam quæ ad Corinthios scriptæ sunt ambæ, ante hanc scripta fuere.* -- *Constat hanc epistolam post illas scriptâ fuisse,* inquit D. Chrysost. in Proœm. epist. ad Rom. longè à princ. col. 2. B. to. 4. Idem notatur in Biblia novissima edit. Venet. 1723. pag. 906.

37 Et quamquam gratis demus, eam, eodem tempore fuisse conscriptam (quòd apertè falsum est, ut optimè notat Alap. 2. Cor. 12. 2. post init. Et in Argumento epist. ad Rom. §. Nota 1. Consule cit. Bibliam, 2. Cor. 12. 2. in marg. & in Chronologia libr. Novi Test. pag. LXII.) nihilofecius, cum visio illa 2. Cor. 12. 2. Paulo contigerit *ante annos quatuordecim*, ut ipse fatetur; proculdubiò ex tunc, vel paulò post datus est ipsi carnis stimulus ille; eo enim datus est, nè magnitudo revelationum ipsum extolleret. Ergò annis multis antequam ep. ad Rom. scriberet datus est illi. Lege D. Thomam 2. Cor. 12. 2. lec. 3. C. Alap. ibi infra princ. & §. *Quarto ergò. §. Quarto. §. Denique. & §. Probat* 2. Quis ergò non horrescat, cum Paulus, etiam post securitatis oraculum, extimuerit? Quis non tristitiæ absorbeatur abyssò, cum maledictum illud patitur cæstrum? Nemo quidem: nullus etenim non timet, & cum Propheta non clamat Psal. 37. 7. *Miser factus sum, & curvatus sum usque in finem: tota die contristatus ingrediebar.* §. 8. *Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus.* §. 9. *Afflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugiebam à gemitu cordis mei.* Vide n. 40. 46. 47. 48. 51. ubi necessitatem hujusce tentationis portandæ comperies. A qua sæpè cum lachrymis liberari obsecrabat virgo illa, apud Discipulum in *Promptuar. Exemplor.* lit. T. ex. 20. & exoravit. Sed aliam contra fidem immisit Dominus, substituitque fortissimam tentationem. Clamavit ad Dominum toto corde orans. Cui Angelus: *Putas te vivere sine tentatione: necesse est habeas unam istarum. Et elegit virgo tentationem carnis tanquam humanam, refutans aliam, scilicet fidei, tanquam diabolicam.* Electionem certè demiror. Non equidem, quantum arbitror, consimilis potest casto, & virgini inveniri crux, aut evenire tentatio, n. 42. fin. Vide n. 74. infra princ.

38 In cujus rei argumento, ipse (qui 1. Cor. 10. 13. dicebat: *Tentatio vos non apprehendat nisi humana: Fidelis autem Deus est, qui non patietur vos tentari supra id quod potestis, sed faciet etiam cum tentatione proventum ut possitis sustinere*) spurco illo cæstro agitatus, vehementer orabat, ut 2. Cor. 12. 8. fatetur: *Propter quod ter Dominum rogavi ut discederet à me.* Sciebat Apost. nullum esse in humanis consimile naturæ illicium: nullum æquale consentiendi periculum, atque in æternum errandi scopulum, n. 27. Nul- libi tanto cum periculo navigamus. Nullo in bello minus vincimus: *Quotidiana est pugna, & rara victoria*, inquit Aug. cit. n. 27. sub init. Et quotidianum martyrium dixerim: quinimo, & continuum. Probet Aug. serm. 32. de Sanctis, in fine, pag. 419. to. 10. *Tota vita christiani hominis, si secundum Evangelium vivat, crux est, atque martyrium.* Et hoc quidem interminatè, atque ultra captum crudele, quando spurco *Asmodæi* (spiritus fornicationis: Præses luxuriæ. Alap. in Tob. 3. 8. à §. *Dico ergò, & §. 25. §. Denique.*) gladio, infectisque luxuriæ sagittis peragitur. Bernardus ser. 2. in Cæna Domini, paulò ante fin. to. 1. col. 193. A. *Genus martyrii est,* inquit, *spiritu facta carnis mortificare, illo nimirum quo membra caduntur ferro, horrore quidem mitius, diuturnitate autem molestius.* Verùm enimverò, his, qui castitatis dono præminent, omnimodis tolerabilius est quolibet martyrii genus, præ illo Asmodæi. Da virginitatis amantem, & sentit quod dico. Da castitatis amasium, & trahitur; ut vel ipsam gehennam ad tempus eligat, potius quàm pati Asmodæum. Et quid dico *ad tempus*? Etiam in æternum, Dei gratia adjutus. Hec quidem infinitè potentior est, quàm effrænata luxuria; qua inebriati multi gehennam potius quàm ipsam relinquere eligunt!

39 Hæc adhuc antithesim exequor, martyrium cum martyrio conferens. *Duo quippè sunt* (ait Greg. homil. 35. in Evang. infra med. to. 2. fol. 126. L.) *martyrii genera: unum in mente, aliud in mente simul & actione. Itaque esse martyres possumus, etiamsi nullo percutientium ferro trucidemur. Mori quippè à persequente, martyrium in aperto opere est. Ferre verò contumelias, odientem diligere, martyrium est in occulta cogitatione.* Similiter Bernardus serm. 1. in octava Paschæ, longè post med. col. 244. L. to. 1. *Memento,* inquit, *& unicum, & quotidianum esse martyrium. Est enim & martyrii genus, & quedam effusio sanguinis in quotidiana corporis affli-*

etione. Nota (inquit D. Bonav. exposit. 1. in Psal. 118. v. 81. in fine, pag. 149. A. 2. to. 1.) tria genera martyrii. Castitas in juventute, Largitas in paupertate, Abstinencia in abundantia esearum. Castitas juvenem resistentem luxurie crutiat. Videsne castitatem martyrium esse crucis, ut n. 25. diximus; proindeque primo loco à D. Bonav. poni, tanquam præ cæteris acerbam martyriis? Consonat Ambros. l. 1. de Virginibus, longè à princ. col. 80. A. dicens: *Non enim ideo laudabilis virginitas, quia in martyribus reperitur, sed quia ipsa martyres faciat.* Similiter Aug. ser. 250. de temp. c. 1. in princ. to. 10. pag. 395. *Habet, inquit, pax nostra martyres suos. Nam libidinem fugere, &c. pars magna martyrii est.* Et cap. 2. in fine, pag. 396. A. ubi ad castitatis prælia alludens, ait: *In omnibus quæ diximus, christianis quotidiana martyria deesse non possunt.* Et cap. 3. in princ. pag. 396. B. *Qui castitatem defendere, & in se custodire voluerit, martyr erit.* Et qualiter martyr! Sat supra. Sed non est omittendus D. Greg. hom. 3. in Evang. fin. fol. 99. to. 2. *Habet, inquit, pax nostra martyrium suum: quia etsi carnis colla ferro non subdimus: spirituali tamen gladio carnalia desideria in mente trucidamus.* Quæ quidem si ad statum Religiosum referas, duplex martyrium invenies, dicente Ambrosio lib. 1. de Virginibus, longè à princ. col. 80. in princ. *Habetis igitur in una hostia duplex martyrium, pudoris, & Religionis.*

40 Habetis itidem extremam tolerandi necessitatem. Dùm enim miseri in carne sumus, hujus naturales spurcas miseras sustineamus oportet, v. à n. 46. Sed *Desiderium tuum* (inquit Aug. serm. 45. de temp. c. 3. in princ. pag. 239. B. 1. to. 10.) *tale esse debet ad Deum, ut omninò non sit ipsa concupiscen-*

tia cui resistere oporteat. Resistis enim, & non consentiendo vincis: sed melius est hostem non habere, quàm vincere. Et in fine: *Carnis concupiscentiæ -- rebellant, rebella; pugnant, pugna; expugnant, expugna: hoc solum videte ne vincant.* Et cap. 6. pag. 240. A. 1. *Apostolus constituit tibi ante oculos pugnam suam, ne timeres tuam, -- quando videres moveri concupiscentiam in membris tuis.* Et cap. 8. in fine, pag. 240. A. 2. *Aliquando ista concupiscentia sic insidiatur sanctis, ut faciat dormientibus quod non potest vigilantibus.* Vide infra n. 47. 48. 49. Idem Aug. l. de Continentia, c. 2. prope fin. to. 4. pag. 309. B. *Nunc autem quamdiu concupiscit caro adversus spiritum, & spiritus adversus carnem, sat est nobis non consentire malis quæ sentimus in nobis.* Et c. 3. infra princ. pag. 309. C. *Hanc pugnam non experiuntur in semetipsis nisi bellatores virtutum, debellatoresque vitiorum. Non expugnat concupiscentiæ malum, nisi continentia bonum. Hostes nostri* (ait infra med. pag. 310. c. 1.) *sunt opera carnis -- fornicationes, immunditiæ, luxuriæ, &c.* Lege ipsum, l. 8. Confes. cap. 11. to. 1. pag. 63. Recole dicta n. 36. Et præcit. verba: *Hanc pugnam, &c. expende.* Quamdiu enim voluntas tua resistet; virgo, castus, & purus eris, etiam inter spurcitas. Hæc quidem regula certa: *Sentis? ergo non consentis.* Testis est Aug. lib. 10. Confes. c. 28. to. 1. pag. 75. dicens: *Nemo quod tolerat amat, etsi tolerare amat. Quamvis enim gaudeat se tolerare, mavult tamen non esse quod toleret.* Hactenus de virtute castitatis in se. Sed quia de ipsa, ut adumbrata in anteriori Scapularis parte, sermonem institui-mus n. 13. & in ista, quoddam sexus munimen notoriè appareat; idcirco pulcherrimæ huic, ac speciosissimæ castitatis virtuti construere cogitavi

TURRITA PROPUGNACULA.

41 **N**aturalia primùm, naturæ opificio formata, ut ad supernaturalia ascendamus, breviter considerare oportet. Firmiter castitatem custodiunt Lactucæ semina in vino pota. Salicis folia contrita, & in potum missa, usu frequenti in totum libidinem tollere perhibent. Urticis folia substrata cubilibus, eorumque fumigia: unde & Athenienses Matronas urticis folia sibi substernere solitas. Plin. 2. l. 20. c. 7. l. 24. c. 9. Idem quidam dicunt de lilio albo, thoro strato; de quo quidam Poetarum cecinit: *Castos*

dant lilia somnos. Demùm plumbeæ laminæ lumbis superpositæ. Planta, *Agnus castus* dicta, in pulverem redacta, & in potum missa. Hæc Cartagena l. 2. homil. 5. col. 185. A. B. to. 1. Quin & D. Ambros. l. 3. Exameron, cap. 9. col. 831. D. fin. dixit: *Plerumque furores libidinum Conio marcuerunt.* Conion, G. Lat. *Cicuta*, pecudum pabulum est, hominis verò venenum. Hispanè dicitur *Ceguta*, & *Cañabeja*. Sed differt à *Ferula*, quæ etiam vocatur Hisp. *Cañabeja*. Lege Dictionar. Antonii Nebris. edit. Lugd. 1655. V. Ci-

Cicuta. Hæc naturaliter castitatem javant, atque defendunt; hæc autem supra naturam: Jejunium, Cilicium, Oratio, Humilitas, Passionis Christi memoria, Devotio erga Beatif-

simam Virginem, ejusque sub immaculatæ Conceptionis titulo invocationem. Despectus demum luxuriæ, atque omnigenæ obscœnitatis. Breviter percurramus singula.

PROPUGNACULUM I.

42 **C**ilicium, jejuniumque esse firmissimum castitatis murum, vigilemque custodem, & experimento, & Sanctorum praxi compertum est: *Miser factus sum, & curvatus sum usque in finem: tota die contristatus ingrediebar*, dicebat David Psalm. 37. 7. *Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus*, V. 8. Id est, motibus carnis: obscœnis, turpibusque imaginibus, ut plurimi apud Lorinum, & Incognitum interpretantur. Sed protinus remedium applicat: *Operui in jejunio animam meam: & posui vestimentum meum cilicium*, Psalm. 68. 11. 12. Quæ non incongruè ad cit. Psalm. 37. 8. refertem: ubi Lorinus §. Cum Paulus, ait: *Pœnitens hoc David cum canebat, scribebatve, lumbos fortassis cilicio succinxerat* (qui mos receptus Judith 8. 6.) & olim repletos illudente voluptate serio replebat dolore. Apost. quoque 1. Cor. 9. 27. dicebat: *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo: ne fortè cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar.* Castigo. Ambrosiast. *Jejuniis ago.* Alap. V. 25. §. Nota 5. Ego Apostolus vester, corpus meum jejunio, inedia, labore, fatigatione, arduisque omnibus virtutis officiis subigo, exerceo. Ne cum aliis, mortificationes, (Colos. 3. 5.) vigilias, jejunia, &c. 2. Cor. 6. 5. prædicaverim, ipse reprobus efficiar. Nam: *Præ cæteris omnibus, carnis insidiæ formidandæ sunt*, inquit Orig. in fine cap. 8. ep. ad Rom. qui semetipsum castravit, ut n. 26. infra princ. notatur.

43 Verum non ferri, sed jejunii cultro, debet unusquisque semetipsum castrare, juxta illud Apost. Colos. 3. 5. *Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram; fornicationem, immunditiam, libidinem, &c. Mortificate, jejuniis, & abstinentia.* Hæc quippè castitatis munimina fortia. Testis est D. Th. 2. 2. q. 147. a. 1. in corp. *Primò, inquit, assumitur jejunium ad concupiscentias carnis reprimendas.* Unde Apost. dicit 2. ad Corint. 6. v. 5. & 6. *in jejuniis, in castitate: quia per jejunia castitas conservatur.* Ut enim Hieron. dicit l. 2. contra Jovinianum: *Sine Cerere, & Baccho friget venus.* Id est, per abstinentiam cibi, & potus tepescit luxuria. Et q. 151. a. 3. in fine: *Virtus, inquit, quæ abstinentia dicitur, ordinat actum suum ad finem castitatis.* Idem 2.

2. q. 147. a. 8. in corp. *Jejunium ab Ecclesia est institutum ad reprimendas concupiscentias carnis.* -- Et ideo illos cibos Ecclesia jejunantibus interdixit, qui in comedendo maxime habent delectationem, & iterum maxime hominem ad venerea provocant. Hujusmodi autem sunt carnes -- lactinia, & ova. Quia ex earum comestione plus superfluit, ut vertatur in materiam seminis, cujus multiplicatio est maximum incitamentum luxuriæ. Locus cit. Hiero. l. 2. contra Jovin. habetur inter princ. & med. penes med. to. 2. pag. 50. B. in med. ibi: *Esus carnum, & potus vini, ventrisque saturitas, seminarium libidinis est.* Unde & Comicus: *Sine Cerere, inquit, & Libero friget venus.* Idem repetit ep. 10. ad Furiam, penes med. pag. 43. B. n. 24. to. 1. Et de vino quidem Prov. 20. 1. dicitur: *Luxuriosa res, vinum.* Unde Hieron. ep. 22. ad Eustochium, de custodia virginit. longè à princ. to. 1. pag. 80. fin. dixit: *Si quid itaque in me potest esse consilii, si experto creditur, hoc primum moneo, hoc obtestor, ut sponsa Christi vinum fugiat pro veneno.* Vinum, & adolescentia (subdit ibi pag. 81. A.) duplex est incendium voluptatis. Et D. Leander l. de instit. virg. al. Regula S. Leandri, c. 9. post init. ibi: *Vinum dixisti, omne vitium dixisti.* Maxime quidem in juvenibus: *Quia in eis est major pronitas ad concupiscentias*, inquit D. Th. 2. 2. q. 149. a. 4. in corp. ubi addit: *Secundum hoc sobrietas maxime requiritur in juvenibus, & mulieribus, quia in juvenibus viget concupiscentia delectabilis propter fervorem ætatis: in mulieribus autem non est sufficiens robur mentis ad hoc, quod concupiscentiis resistent.* Unde secundum Valer. Max. l. 2. c. 1. mulieres apud Romanos antiquitus non bibebant vinum. V. C. Alap. Eccli. 26. 14.

44 Sancta sanè doctrina, & discretè pro posse exequenda. Discretio enim mater virtutum est, & consummatio perfectionis, ait D. Bernardus ser. 3. in Circuncis. D. paulò ante fin. to. 1. col. 94. D. Et lib. de modo bene vivendi, ser. 63. à med. to. 1. col. 1699. ibi: *Per discretionem cognosce causas rerum. Tene discretionem in omni actione tua. Quicquid boni feceris cum discretionem, virtus erit: quod sine discretionem, erit vitium.* Indiscreta enim vir-

virtus pro vitio reputatur. Virtus sine discretionem, locum vitii obtinet. Qui ergo B.V. servare desiderat, discretus esse debet. Quare, latè Richar. à S. Laur. l. 2. p. 6. in fin. declin. lit. P. ibi: *Discretus, quia saepe per vehementiam fervoris amittitur virtus discretionis. Sicut enim honor Regis iudicium diligit, id est discretionem; sic & honor Reginae sicut dicit B. Bernardus ep. 174. sub init. to. 2. col. 205. fin. Ut in omni sacrificio quod ei volueris ad beneplacitum suum offerre, sal discretionis studeas apponere, Levit. 2. 13. scilicet ne quid nimis, vel parum. Rom. 12. 1. Rationabile obsequium vestrum. Discretio quippe (inquit cit. Bernardus ser. 49. in Cant. penes med. to. 1. col. 929. A.) virtuti ordinem ponit, ordo modum tribuit & decorem, etiam & perpetuitatem. Est ergo discretio moderatrix & auriga virtutum, ordinatrixque affectuum & morum doctrix. Tolle hanc, & virtus vitium erit.* Idem Bernardus ser. 61. ex parvis & variis, versus med. to. 1. col. 615. ibi: *Discretio Mater virtutum, per quam terrentur & fugantur dæmones, acquiruntur & conservantur virtutes.* Et D. Th. 2. 2. q. 187. a. 5. post med. corp. dicit: *Humilitas sicut & ceteræ virtutes, absque discretionem esse non debet.* Quare q. 188. a. 6. versus med. corp. ait: *Beatus Antonius prætulit discretionem, per quam aliquis omnia moderatur, & jejuniis & vigiliis & omnibus huiusmodi observantiis.* Unde subdit ad 3. *Arctitudo observantiarum -- assumitur in Religione ut necessaria ad carnis macerationem, quæ si sine discretionem fit, periculum deficiendi habet annexum.* Prudenter enim (inquit Ambros. in 1. ad Timot. 5. versus fin. col. 2061. in fin.) *Deus sibi serviri vult, non ut nimietate sua debiles fiant, & postea medicorum suffragia requirant.* Quod quidem præveniens Chrysost. hom. 4. in Genes. longè post med. col. 21. B. to. 1. dixit: *Corpus hoc quotidie opus habet corporali alimento, ut ne in magnam aegritudinem incidens, nihil facere possit.* Et Fulgentius epist. 3. ad Probam, c. 13. in princ. pag. 108. *Porro jejuniis sic est adhibenda temperies, ut corpus nostrum nec saturitas excitet, nec inedia immoderata debilitet.* Bernardus quoque in Doctrina, versus med. to. 2. col. 477. K. dicit: *Abstinentiam omninò interdico tibi ne facias, sed quotidie secundum mensuram comede.* Et multò melius est (inquit Hieron. epist. 10. ad Furiam, post med. pag. 43. C. to. 1.) *quotidie parum, quàm raro satis sumere.* Replemus etenim (ait D. Greg. 1. 4. Moral. suo cap. 41. in princ. fol. 23. to. 1.) refe-

ctionibus corpus, ne extenuatum deficiat: extenuamus abstinentia, ne nos repletum premat. Vegetamus hoc motibus, ne situ immobilitatis intereat: sed citius hoc collocando sistimus, ne ipsa sua vegetatione succumbat. Adjumentis hoc vestium tegimus, ne frigus intorreat: & quæ sita adjumenta projicimus, ne calor exurat. Vide ne omnigenam discretionem? Audi adhuc Apoll. Rom. 12. 1. dicentem: *Obsecro itaque vos fratres per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium vestrum.* Quæ ultima verba premens D. Th. lec. 1. penes med. ait: *Scilicet cum discretionem corpora vestra Deo exhibeatis hostiam, vel per martyrium, vel per abstinentiam, vel per quodcumque opus justitiæ.* Qui enim indiscretus, & nimius est in corpore edomando, & mortificando, sibi aliisque multa infert mala, ut notat Alap. in ep. ad Rom. 12. 1. §. Tertio.

45 Pergit supracitatus Thomas 2. 2. q. 147. a. 1. ad 2. dicens: *Ratio autem judicat, quod propter aliquam specialem causam aliquis homo minus sumat de cibo, quàm sibi competeret secundum statum communem.* -- Non tamen ratio recta tantum de cibo subtrahit, ut natura conservari non possit. -- Similiter etiam ratio recta non tantum de cibo subtrahit, ut homo reddatur impotens ad debita opera peragenda. Unde dicit Hieron. quod rationalis homo dignitatem amittit, qui jejunium charitati, vel vigiliis, sensus integritati præfert. Locus ille habetur de Consecrat. d. 5. C. Non mediocriter errant qui bono magno præferunt mediocre bonum. Nonne rationalis homo dignitatem amittit, qui vel jejunium charitati, aut vigiliis præfert sensus integritati, ut propter abstinentiam immoderatam, atque indiscretam psalmodum, vel officiorum decantationem, aut amentia, aut tristitia notam incurrat. Notate hæc qui nimis oratis. Nam: *Melior est* (inquit Hieron. in Regula Monachor. cap. de contemplat. orat. & lect. infra med. pag. 341. B. to. 9.) *septem psalmodum decantatio cum puritate, & serenitate, & spiritali hilaritate, quàm totius Psalterii modulatio cum anxietate cordis, & tristitia.* Quia ut benè notat D. Th. 2. 2. q. 83. a. 14. penes med. corp. *Uniuscujusque rei quantitas debet esse proportionata fini, sicut quantitas potionis sanitati: unde & conveniens est ut oratio tantum duret, quantum est utile ad excitandum interioris desiderii fervorem.* Cum verò hanc mensuram excedit, ita quod sine tedio durare non possit, non est ulterius protenden-

da.

da. Vide D. Aug. epist. 121. cap. 10. prope med. to. 2. pag. 238. D. 1.

46 Absque gustu autem, & cibis (ait Hieron. l. 2. contra Jovin. inter princ. & med. penes med. pag. 51. B. in med.) impossibile est humanum corpus subsistere. Adesse ergo debet ratio, ut tales, ac tantas sumamus escas, quibus non oneretur corpus, nec libertas animæ prægravetur: quia & comedendum est, & deambulandum, & dormiendum, & dirigendum, & postea, inflatis venis, incentiva libidinum sustinenda. Videsne hujusce tentationis ferendæ necessitatem, n. 37. præmissam? Minimè ergò credas, te, industria tua, jejuniis, maceratione, & inedia, flammam libidinis omninò extinguere posse. Vide infra à n. 47. ad 51. Et audi præcit. Hieron. (de cujus abstinentia, & vitæ austeritate, hæc Author serm. ad Fratres in eremo, to. 10. oper. D. Aug. pag. 724. D. in Append. ser. 24. post init. scribit: Asperrimam vitam S. P. Hieron. duxit: in tantum, ut neminem legere audiam fidelium modernorum austeriore fuisse.) epist. 22. ad Eustochium, de custodia virginitatis, longè à princ. pag. 80. B. n. 15. to. 1. dicentem: O quoties ego ipse in eremo constitutus, & in illa vasta solitudine, quæ exusta solis ardoribus horridum Monachis præstat habitaculum, putabam me Romanis interesse deliciis. Sedebam solus, quia amaritudine repletus erā. Horrebant sacco membra deformia; & squalida cutis situm Æthiopica carnis obduxerat. Quotidie lachrymæ, quotidie gemitus; & si quando repugnantem somnus imminens oppressisset, nuda humo vix ossa harentia collidebam. De cibis verò, & potu taceo; cum etiam languentes Monachi aqua frigida utantur, & coctum aliquid accepisse, luxuria sit. Ille igitur ego, qui ob gehennæ metum tali me carcere ipse damnaveram, scorpionum tantum socius, & ferarum, sæpè choris intereram puellarum. Pallebāt ora jejuniis; & mens desideriiis aestuabat in frigido corpore; & ante hominem sua jam carne præmortuum, sola libidinum incendia bulliebant. Itaque omni auxilio destitutus, ad Jesu jacebam pedes, rigabam lachrymis, crine tergebam, & repugnantem carnem hebdomadarum inedia subjugabam. Non erubescō confiteri infelicitatis meæ miseriam: quin potius plango me non esse quod fuerim.

47 Leges castissimi Bernardi vitam. Ejus, & jejunia, & abstinentiam considera. Quid putas? à tentamento carnis immunem, liberumve? Audi, audi ipsum trac. de interiori domo, c. 29. infra med. to. 1. col. 1398. F. Carnis libidinem, inquit, numquam fuge-

re potui, sed semper me sequitur -- non diebus, neque noctibus requiescere finit. Et ser. in Cœna D. de Baptismo, & Sacramento Altaris, prope med. col. 187. M. ibi: Omnes in peccatrice voluptate generamur: propterea licet inviti (col. 188. G.) illicitos quosdam motus concupiscentiarum, & tanquam bestiales sentimus. Et penes med. col. 188. H. Sed quis poterit tam efferos motus frangere? Quis pruritum ulceris hujus ferre queat? Anima mea cōpleta est illusionibus, dicebat Aug. animam legens pro lumbis, Psal. 37. 8. ubi post init. pag. 128. C. to. 8. ait: Quanta sint autem illusiones animæ, si voluero dicere, tempus quādo sufficit? Cujus enim anima, ista non patitur? A facie ipsarum illusionum, aliquando vix orare permittitur. Eandem hanc tentationis tolerandæ necessitatem docuit Greg. l. 5. in 1. Reg. c. 1. longè post med. fol. 303. M. to. 2. dicens: Motus illicitus carni, quamdiū ipsa caro est, tolli non potest, violentia movendi tolli potest. Similiter Aug. ser. 45. de temp. c. 5. post init. B. 2. pag. 239. to. 10. Concupiscentia, inquit, cum qua nati sumus, finire non potest quamdiū vivimus. Quotidie minui potest, finire non potest. Licet justus sit quis (ait S. Chrysost. in terræ motum, & Lazarum, serm. 6. apud Alap. in Prov. 20. 9. §. Quinto.) licet millies sit justus, & ad culmen ipsum ascenderit: ita ut expers sit peccati, non potest esse mundus à sorde: licet millies justus sit, est tamen homo. Quis enim gloriabitur castum se habere cor? Consule C. Alap. in 2. ad Corint. 12. 7. objec. 1. §. Respondeo. Ubi de hoc carnis stimulo in Sanctis jam senibus. V. infra n. 84. à med.

48 Verum nihilominus: Perfecti viri, hoc ipsum, quod simplices motus carnis contra voluntatem sustinent, vehementer dolent. Vellent quippè sic manere in carne, ut contra mentis voluntatem, de carne nulla sustinerent. Quod quidem, impossibile est, ait D. Greg. l. 5. in 1. Reg. c. 1. longè post med. fol. 304. A. Ita quidem. Sed illud velle, necessarium est. Nam: Desiderium tuum, &c. n. 40. in princ. Impossibile est, inquit; nisi id singulari dono alicui concedat Deus, uti concessit S. Thomæ Aquinati, & B. Aloysio Gonzaga, qui inde Angelus est nuncupatus, inquit Alap. in Prov. 20. 9. §. Porro. Vide n. 51. ibi: Cum abstinentes. De cætero autem omninò necessarium est, spurcum hunc tolerare fœtorem. Nam veneris, libidinifve materies, harumque rerum concupiscentia, ita innata est homini, ut nemo possit habere ab eis purum cor, quin aliquandò sentiat impuras, & ob-

scœnas imaginationes, titillationes, motus, &c. juxta illud Prov. 20. 9. *Quis potest dicere mundum est cor meum, purus sum à peccato?* Ubi Septuag. vertunt: *Quis gloriabitur castum* (scilicet ab incestis, & fœdis luxuriæ cogitationibus, & stimulis, ait cit. Alap.) *se habere cor?* Igitur sicut vomica putidum perpetuò ebullit, vomitque pus: & sicut cloaca graves, fœtidusque jugiter exhalat vapores: & sicut caminus ardens continuò fumum, ignisque scintillas ejaculatur: sic pariter concupiscentiæ caminus: sic venereus ignis: sic luxuriæ vomica: sic cloaca libidinis, Homo! O execrabiles originalis peccati reliquias! Etiam nolente homine, obscœno maculatur fluxu! Experientia docet: testis est Aug. serm. 244. de temp. post med. pag. 389. D. to. 10. ibi: *Si post pollutionem quæ nobis nolentibus fieri solet, nobis communicare non licet, nisi prius præcedat compunctio, & eleemosyna, &c.* Lege ipsum, l. 2. Confes. c. 1. & 2. Maximè c. 3. pag. 33. to. 1. Ubi supra semetipsum humilis, suas ante conversionem libidines, nominatim enarrat.

49 Idem Aug. l. 10. Confes. c. 30. to. 1. pag. 75. *Sed adhuc vivunt, inquit, in memoria mea talium rerum imagines, & occurrunt mihi vigilianti quidem carentes viribus; in somnis autem non solum usque ad delectationem, sed etiam usque ad consensionem, factumque simillimum, &c.* n. 70. Quæ quidem verba, illusionis nocturnæ crudelem memoriam excitant, ut tali, tantoque martyrio occurramus: Pollutionis nocturnæ triplex potest esse causa, ait D. Th. 2. 2. q. 154. a. 5. in corp. Una quidem corporalis. Ut cum humor seminalis superabundat in corpore, vel cum facta est humoris resolutio, vel per nimiam calefactionem corporis, vel per quamcumque aliam commotionem. Alia causa potest esse animalis interior, puta, cum ex cogitatione præcedenti contingit aliquem dormientem pollui. (Vide n. 26.) Tertia spiritualis extrinseca, puta, cum ex operatione demonis commoventur phantasmata dormientis in ordine ad talem effectum. Et hoc quandoque est ex negligentia præparandi se contra demonis illusiones (vide n. 72. sub fin.) quandoque ex sola nequitia demonis. Sicut in Collationibus Patrum legitur, collat. 22. c. 6. à princ. ad med. pag. 588. 589. ibi: *Novimus fratrem, qui quotiescumque ad percipiendam communionem Domini- cam præparabat se, immundo fluxu dormiens fœdabatur -- & Dominici corporis perceptione, à qua ille ob id abstinebat, cessavit tentatoris illusio; cujus tres prænumeratæ causæ,*

ibi cap. 3. pag. 584. notantur. De quibus latè D. Th. in 4. d. 9. q. 1. a. 4. gl. 1. al. 2. ubi ante med. c. duas istas adjicit causas: *Sive accidat ex debilitate naturæ impotentis retinere semen, sive ex virtute, superflua expellentis.* Et 3. p. q. 80. a. 7. ubi iisdem recensitis illusionis nocturnæ causis, ait ante med. corp. *Aliquando ex debilitate naturæ. Similiter (infra med. c.) ex infirmitate naturæ. Unde & quidam, etiam in vigilando, absque peccato fluxum seminis patiuntur. Vel etiam si sit ex superfluitate naturæ: sicut enim contingit, sanguinem fluere absque peccato, ita & semen, quod est superfluitas sanguinis secundum Phil. 1. de generat. animal. c. 18. à med. & 19. parum à princ.*

50 Hanc causam (scilicet debilitas naturæ, seu retentricis facultatis) potest quis in se ipso advertere, quando moderamine victus plus solito polluitur absque turpis somni interventu. Sicut ego quosdam cognovi hac peste certis temporibus, ter, & quater in hebdomada sordidari, quamvis non minus prædictæ illusioni possit ascribi, inquit D. Th. op. 64. Vel, ut alii volunt, D. Bonav. op. de modo confitendi, & puritate conscientie, to. 7. pag. 650. c. 8. Aliam adhuc obscœni titillatus naturalem causam comperi apud Joan. Cassianum in Collat. PP. 12. c. 9. prope fin. pag. 407. ibi: *Etiam urinae collectio cum vesicæ capacitatem, quiescentibus nobis, indefinente confluxu interni humoris oppleverit excitet membra marcentia, &c.* Quæ quidem excitatio illicò cessabit, si protinus mittatur urina, evacueturque vesica. Protinus, inquam, id est: antequam genitalis humor, titillatu illo agitato, simul cum urina fluere valeat. Audi nunc in rem nostram Joan. Climacum gradu 15. de castitate, longè à princ. pag. 162. post med. dicentem: *Qui sua industria carnem suam vincere, vel debellare vult, in vanum currit. Nisi Dominus domum carnis deleverit, domumque animæ edificaverit, frustra quispiam hanc jejunando, ac vigilando destruere nititur. Offer ante oculos Domini carnis naturalem infirmitatem, & tuam humiliatus imbecillitatem agnoscens, prorsus suscipies in intimis castitatis donum.* Et prope med. pag. 168. in med. *Sunt nonnulli, inquit, qui sola ciborum causa hujusmodi bella adversum nos excitari: atque obscœni humoris profluvium fieri putant, atque asseverant: ego autem extrema fatigatos agritudine, & ad summum jejunantes validè hujusmodi aspergine fœdati cognovi.*

51 Fateor nihilominus, omninò verum esse

esse illud D. Greg. l. 5. in 1. Reg. c. 1. longè post med. fol. 303. M. to. 2. Unum quidem gulæ vitium est, sed aculei libidinis innumeri sunt: qui præcedentem illum quasi Regem sequuntur. Unde subdit: Cum gulam domamus, libidinum incitamenta perimuntur. Ergo non ultra patimur illa. Minimè: Nam motus (addit ibi) illicitus carni, quamdiù ipsa caro est, tolli non potest, violentia movendi tolli potest. Vide n. 47. sub fin. & 48. in princ. & audi cit. Greg. ibi post illa, pag. 304. A. dicentem: Cum abstinentes quosque divina gratia perfectè remunerat, à corporalibus eorum motibus, omnium obscenitatum aculeos tollit. Sed eis ipsos motus naturales deserit, ut tentari semper possint, vinci nunquam possint. B. Motus carnis quasi in fugam vertitur, dum ipsa benè jejunando castigatur. Quasi, inquit; ne jejuniorum industria, eos, exterminare putes, ut præmissum est. Utque Hieron. c. 40. Regulæ Monacharum in princ. pag. 397. to. 9. notat dicens: Satis nos ipsi experti quotidie quantus in membris nostris libidinis ignis exurat sentimus, etiamsi ignis fomenta auferantur pro posse. (Vide n. 46. sub fin.) Nimis est demens, & fatuus qui materiam præparans igni ad incendium, non vult ut ardeat. Scitè igitur cit. Greg. addit: Benè jejunando.

52 Est quidem jejunium pax corpori, membrorum decus, ornamentum vitæ, robur mentium, vigor animarum, castitatis murus, pudiciæ propugnaculum, (en tit. n. 40. fin.) civitas sanctitatis, schola meritorum, magisterii magisterium, disciplinarum disciplina, ecclesiasticæ viæ viaticum salutare, invictus christiæ militiæ principatus, inquit Chrysolog. serm. 8. versus med. pag. 8. B. Et D. Leo Papa serm. 2. de jejunio decimi mensis, post init. fol. 8. B. Quid, inquit, potest efficacius esse jejunio? Cujus observantia appropinquamus Deo, & resistentes diabolo, vitia blanda superamus. Semper virtuti cibus jejunium fuit. De abstinentia procedunt castæ cogitationes, rationabiles voluntates, salubriora consilia. Et per voluntarias afflictiones caro concupiscentiis moritur, virtutibus spiritus innovatur. Et Ambros. l. de Elia, & jejunio, c. 3. in princ. col. 1122. ibi: Quid est enim jejunium nisi substantia, & imago celestis? Jejunium refectio animæ, cibus mentis est. Jejunium vita est Angelorum. Jejunium culpæ mors, excidium delictorum, remedium salutis, radix gratiæ, fundamentum est castitatis. Hoc ad Deum gradu citius pervenitur. Idem Ambros. ibi, c. 8. post init. col. 1125. Jejunium,

ait, continentie magisterium est, pudiciæ disciplina, humilitas mentis, castigatio carnis, forma sobrietatis, norma virtutis, &c. Bernardus l. de modo benè vivendi, ser. 24. post init. col. 1654. B. to. 1. ibi: Jejunia, fortia arma sunt adversus tentationes demoniorum -- per jejunium fornicatio superatur, luxuria restringitur: remota saturitate non dominatur luxuria. Abstinentia carnem superat, carnem refrænat, frangit motum libidinis, dissolvit virtutem fornicationis: per famem, & sitim luxuria destruitur, fames, & sitis luxuriam vincunt. Chrysost. homil. 71. ad Populum, prope med. col. 388. A. to. 5. Jejunium, ait, Angelum ex homine reddit. Vide n. 53. fin. Idem hom. 1. in Genes. longè à princ. to. 1. col. 2. B. Jejunium, dicit, matrem omnium bonorum, & pudiciæ, aliarumque virtutum omnium magistrum.

53 Aug. quoque, serm. 230. de temp. post init. pag. 375. to. 10. Jejunium, inquit, purgat mentem, sublevat sensum, carnem spiritui subjicit. Jejunium cor facit contribulatum, & humiliatum, quod Deus non spernit, Psal. 50. 19. Jejunium concupiscentiæ nebulas dispergit, libidinum ardores extinguit, castitatis verum lumen accendit. Singulariter in rem nostram scribit D. Athanasius serm. de virginitate, post init. dicens: Si accedant aliqui, & dicant tibi, ne frequenter jejunes, ne imbecillior fias: ne credas illis, neque auscultes: per istos enim inimicus hæc suggerit. Et infra, Danielis (c. 1. v. 11.) & trium puorum exemplo adducto, subdit: Vide ne quid faciat jejunium? Morbos sanat, destillationes corporis exsiccat, demones fugat, pravæ cogitationes expellit, mentem clariorem reddit, cor mundum efficit, corpus santificat, denique ad thronum Dei hominem sistit. -- Quisquis igitur ab immundo spiritu vexatur, si hoc animadvertat, & hoc pharmaco utatur, jejunio inquam, statim spiritus malus oppressus abscedet, vim jejunii metuens. Valdè enim demones oblectantur crapula, & ebrietate, & corporis commodis. Magna vis in jejunio, & magna, ac præclara fiunt per illud. Et longè à princ. addit: Jejunium Angelorum cibus est: & qui eo utitur, ordinis Angelici censendus est. Sic & Chrysost. hom. 58. in Matt. longè post med. col. 443. B. to. 2. ibi: Jejunium, Angelum ex homine facile reddit, & virtutibus incorporeis mirum in modum reluctatur. Vide n. 52. fin.

54 Nec omittendus est Aug. serm. 47. de diversis, c. 4. in princ. pag. 514. to. 10. sic in persona Dñi. ad propositum: Cum enim cœperit

rit me moribus, & præceptis meis sequi, multos habebit contradictores, prohibitores, dissuasores, & hos de ipsis quasi comitibus Christi. Cum Christo ambulabant, qui cecos clamare prohibebant. Nolite igitur ejusmodi dissuasoribus vel in minimo credere. Sed mementote Scripturæ Eccli. 29. 28. dicentis: *Initium vitæ hominis aqua, & panis.* Lege C. Alap. ibi. Maximè §. Quo circa, & §. Ratio est. Ubi de potu aquæ utilitate, commodisque. Moneo tamen, ut sine speciali S. Spiritus impulsu, nullus solo pane, & aqua, vel consimili extraordinario rigore, præsentem agere vitam prætendat. Sed prudenter, discretèque procedat, ut n. 44. præmissum est. Et ad hoc, prima regula, ea est: *Fili sine consilio nihil facias, & post factum non pœnitebis,* Eccli. 32. 24. Sed: *Consilium semper à sapiente perquire,* Tobix 4. 19. Et de sapientibus: *Consiliarius sit tibi unus de mille,* Eccli. 6. 6. Ubi Alap. infra princ. ait: Ex mille unum deligas, qui tibi sit à consiliis: quia pauci sunt prudentes, pauciores experientia pollentes, paucissimi secreti, & fidi, qui sincerè, & ex corde te ament, nec nisi tuum bonum querant. Sapienter igitur aget (ait cit. Alap. in Michæam 7. 5. §. Secundo.) qui omnes suspectos habet, nemini fidem commodat, nemini se credit; sed ipse sibi consulit, & proficit. Hoc est quod eodem ævo deplorat Jerem. 9. 4. *Unusquisque se à proximo suo custodiat, & in omni fratre suo non habeat fiduciam: quia omnis frater supplantans supplantabit, & omnis amicus fraudulenter incedet.* §. 8. *In ore suo pacem cum amico suo loquitur, & occultè ponit ei insidias.* Benè ergo Michæas 7. 5. *Nolite credere amico.* Hebr. rea, id est socio, ait Alap.

55 Profectò divina quadam res est consilium, ait D. Basilus orat. 21. de felicitate, & prudentia, apud Alap. Eccli. 37. 12. §. Et illud. *Non enim potest errare, qui cum consilio vivit; nec ab inimico decipi, qui suggestiones ejus detegit,* ait Richar. S. Victor. p. 2. exposcit. in Cant. c. 39. parum lōge à princ. pag. 542. B. 1. Qua de re Prov. 2. 11. dicitur: *Consilium custodiet te.* Et 11. 14. *Ubi non est gubernator, populus corruet: salus autem, ubi multa consilia.* Et 15. 22. *Dissipantur cogitationes ubi non est consilium: ubi verò sunt plures consilarii, confirmantur.* Et 13. 16. *Astutus omnia agit cum consilio.* §. 10. *Qui autem agunt omnia cum consilio, reguntur sapientia.* Cujus est, & consilium, & æquitas, prudentia, fortitudo, & omnia, Prov. 8. Igitur: *Ante omnem actum consilium stabile,* Eccli. 37. 20. Sa-

pientum scilicet & Sacræ Scripturæ, inquit Alap. Et exquirendum dicit: Primò, ab amico, & viro sancto. Secundò à corde tuo. Tertiò à verbo aliquo veraci, sententia probata, consilio experimento comprobato. Quartò, & maximè, à Deo.

56 Ab amico, inquit. Sed Cave tibi, & attende diligenter auditui tuo: quoniam cum subversione tua ambulas, Eccli. 13. 16. Item 9. 2. *Secundum virtutem tuam cave te à proximo tuo. Et ab amicis tuis attende,* 6. 13. Ubi v. 7. dicitur: *Si possides amicum, in tentatione posside eum, & ne facile credas ei.* §. 8. *Est enim amicus secundum tempus suum, & non permanebit in die tribulationis.* §. 10. *Est autem amicus socius mensæ, & non permanebit in die necessitatis.* Demùm c. 37. 1. *Omnis amicus dicet: Et ego amicitiam copulaui: sed est amicus solo nomine amicus.* Cujus generis tot sunt, ut jam rarò sit invenire qui verum habeat amicum, Sylveira to. 4. in Evang. lib. 6. c. 20. n. 2. post init. Quem præcessit D. Hieron. ep. 41. ad Rufinum in fine, pag. 134. C. to. 1. ibi: *Amicus diu queritur, vix invenitur, difficile servatur.* Iisdem terminis loquitur in Micheam 7. 5. §. *Nolite ergo,* pag. 228. G. to. 5. ibi: *Ab amore quippè amicus dicitur. Interrogatus quidam quid esset amicus, respondit: Alter ego. Legi in cujusdam controversia: Amicus diu queritur, vix invenitur, difficile servatur. Et alibi legimus: (subdit lit. H.) Sit amicus eadem anima. Et Lyricus pro amico precans: Serves, inquit, animæ dimidium meæ. Qui enim verè amicus est, nusquam deficiet, juxta illud Prov. 17. 17. *Omnino tempore diligit qui amicus est.* Unde Eccli. 6. 14. dicitur: *Amicus fidelis, protectio fortis: qui autem invenit illum, invenit thesaurum.* Et v. 15. *Amico fideli nulla est comparatio, & non est digna ponderatio auri, & argenti contra bonitatem fidei illius.* Utque pro ly: *Et viro sancto haberes,* ait v. 16. *Amicus fidelis medicamentum vitæ, & immortalitatis: & qui metuunt Dominum, invenient illum.* §. 17. *Qui timet Deum, equè habebit amicitiam bonam: quoniam secundum illum erit amicus illius.* Expressius Eccli. 37. à v. 15. ad 19. Unde D. Ambros. l. 2. officior. c. 12. in princ. col. 46. A. dixit: *Advertimus igitur, quod in acquirendis consiliis plurimum adjungat vitæ probitas, virtutum prerogativa, benevolentia usus, frugalitatis gratia. Quis enim in cœno fontem requirat? Quis è turbida aqua potum petat?**

57 Pro secundo, scilicet: *A corde tuo, habes illud Eccli. 32. 27. In omni opere tuo crede*

ex fide animæ tuæ. Unde Ben-Sira Alphabeto 1. prope fin. lit. *Schin.* apud Alap. Prolegom. in Eccles. c. 5. & Eccli. 37. 17. §. *Unde,* dixit: *Sexaginta consilarii si tibi fuerint, tamen consilium animæ tuæ non deferas.* Igitur oratione præmissa, trina hac interrogatione delibera: Quid vir prudens judicaret faciendum? Secundo: Quid amico faciendum consulere? Tertio: Quid coram Christo Iudice me hac in re fecisse optabo? Hoc faciam, inquit Alap. in Eccli. 37. 17. §. *Jam quia.* Et quantum arbitror, si hoc solum fiat, sufficit. Non enim aliud exigebat Bernardus in *Speculo Monachorum*, infra princ. col. 1483. G. to. 1. scribens: *Monachus -- in omni opere suo, hoc dicat sibi ipsi: Si modò moriturus esses faceres istud?* Et in formula honestæ vitæ, tit. *Occulta Doctoris*, col. 1479. I. to. 1. ibi: *In omnibus cogitationibus, locutionibus, sive actibus tuis, dic tibi: itane ageres, si hanc scires pro certo novissimam vitæ tuæ horam?* Pro tertio, fere omnem do tibi sacram Scripturam. Cùm satis vulgato proloquio: *Experto crede Roberto*, al. *Ruperto*, ut N. Daniel. p. 2. Speculi Ord. n. 1135. Pro quarto, nihil præter ipsum. De quo singulariter Tobia 4. 20. Prov. 8. 12. 14. & Eccli. 37. 19.

58 Recapitulatis ergo, quæ de vini potu n. 43. sub fin. diximus: & de discretionem, n. 44. Bernardum placet adducere, ut primum castitatis propugnaculum n. 41. sub fin. inceptum, concludamus: *Sive ergo manducetis* (ait Bernardus ep. five trac. *de vita solitaria*, versus med. col. 1344. H. to. 1.) *sive bibatis, sive aliquid aliud faciat, omnia in Domino agite, piè, sanctè, & religiosè.* -- *Et cùm manducas, nequaquam totus manduces, sed corpore tuo suam refectiõem procurante, mens suam non negligat, sed de memoria suavitatis Domini, vel scripturarum aliquid, quod eum pascat, meditando, vel saltem memorando secum ruminet, & digerat, &c.* Similia his in *Speculo Monachorum*, versus med. col. 1483. I. to. 1. scribit. Et in *Doctrina*, longè à princ. & in med. declin. col. 477. I. K. to. 2. ibi: *Cùm veneris ad refectiõem -- cogita quod multorum labore, infinitis navigantium periculis baleca, pisces, vel cetera tibi necessaria procurantur, ut carnis tuæ desideriis satisfiat: & per singulas buccellas age gratias. Interim cogita Christum crucifixum expectare gratias tuas, vel ad portam reliquias tuas pauperem præstolantem.* Lege ipsum loco priori cit. lit. I. Et Hier. ep. 10. ad *Furiam*, post med. pag. 43. B. C. to. 1. qui de bibendo modico vino, si naturæ debilitas, infirmitas, ætas, vel quæ-

vis alia rationalis causa exigat: de vitandis cibis calidis, flatulentis, &c. agens, ait n. 26. C. *Et, ut quod sentio loquar, nihil sic inflamat corpora, & titillat membra genitalia, sicut indigestus cibus, ructusque convulsus.* Item ep. 22. ad Eustochium, post med. inter princ. & med. pag. 83. A. to. 1. *Plures quippè sunt* (inquit) *quæ, cum vino sint sobriæ, ciborum largitate sunt ebriæ.*

59 Pergit cit. Bernardus *de vita solitaria*, versus med. col. 1344. I. to. 1. dicens: *Sed & ipsa necessitas non seculariter, non carnaliter expleatur: sed sicut decet Monachum, sicut convenit servo Dei.* Nam etiam quoad sanitatem corporis, cibus quantò honestius, & ordinatius sumitur, & ingeritur, tantò facilius, & salubrius digeritur. Observandus est ergo sumendi modus, & tempus, cibi quantitas, & qualitas: fugienda superflua, & adulterina condimenta. Observandus est sumendi modus, ut non effundat qui comedit, super omnem cibum animam suam: tempus, ne ante horam: qualitas, ut quibus utitur communitas fraternitatis, excepta causa manifestæ necessitatis. Cavete à maledicto Choccolato, tanquam à diabolo. Sub specie quidem boni, prætextuque virtutis, innumeros trahit. Gula, & voluptate dictantibus: *Stat pro ratione voluntas.* O diabolica inventio, quot, quantaque jejunia frangere cogis! Jam non tantum: *Væ tibi terra, cujus Principes mane comedunt*, Eccles. 10. 16. Sed cujus, & Sartores, & Sutores mane comedunt Choccolato? Quid audio! Numquid Choccolato cibus est? *Natura*, cibus quidem est; arte tantum, potus. Minimè ergo verum est, posse in die jejunii toties quoties sumi; ut N. Salmant. in *Cursu Moral.* tract. 23. c. 2. à n. 60. ad 65. to. 5. pag. 590. argutè, scitèque demonstrent.

60 Cavete itidem, fratres charissimi, cavete à conviviiis, ut Hieron. ep. 2. longè post med. pag. 8. fin. to. 1. monet: *Convivia tibi vitanda sunt secularium, & maxime eorum, qui honoribus tument.* Et Ambrosius l. 1. Officiorum, cap. 20. infra princ. col. 13. B. ibi: *Unde quàm prudenter factis convenire ecclesiasticis, & maxime ministrorum officiis arbitror, declinare extraneorum convivium, &c.* Ibi excessus cibi, & potus: garrulitas, inordinatus risus, vana dicteria, facetiæ, scomata; indeque iracundia, rixæ, (Prov. 23. 29.) & luxuria sæpèpius emergunt. Qua de causa S. Chrysost. ad nulla convivium, licet invitatus, accedebat. Idem fecit, & suavit S. Augustinus, inquit Alap. in Eccli. 29. 29. *Ergo amicos* (ait

(ait Aug. serm. 2. de temp. in fin. declin. pag. 210. B. 1. to. 10.) *aut parentes non debeo ad convivium revocare? Rogandi sunt & parentes, & vicini: sed rarius rogandi sunt.* Pergit præcit. Hier. ep. 2. in fin. declin. pag. 9. n. 34. to. 1. ibi: *Pulchrè dicitur apud Græcos: Pinguis venter non gignit mentem tenuem. Tantum tibi jejuniorum modum impone, quantum ferre potes. Sint tibi pura, casta, simplicia, moderata, & non supersticiosa jejunia.* Et sub fin. pag. 10. A. *Facile, inquit, contemnitur Clericus, qui sæpè vocatus ad prandium non recusat. Sint tibi* (ait ep. 22. ad Eustochiū, longè à princ. & in med. declin. pag. 83. A. to. 1.) *quotidiana jejunia, & refectio satietatem fugiens. Nihil prodest, biduo, triduoque transmissio, vacuum portare ventrem, si pariter obruatur, si compensetur saturitate jejunium. Illicò mens repleta torpescit, & irrigata humus spinas libidinum germinat.*

61 D. Hieron. citat, sequiturque Bernardus l. de modo benè vivendi, serm. 24. infra princ. col. 1654. C. to. 1. dicens: *Hieron. sic ait: Jejunia moderata debent esse, ne nimis debilitent stomachum, quia modicus, & temperatus cibus corpori, & animæ est utilis. Pinguis venter non gignit subtilem sensum. Multo melius est quotidie parum sumere, quam rarò satis comedere.* Vide dicta n. 44. Nec causeris Bernardum adhuc audire in Apolog. ad Guilielmum Abbatem, V. Unde nunc mihi, à med. col. 1285. D. to. 1. dicentem: *Repleti ventrem faba, mentem superbia, cibus damnamus saginatos, quasi non melius sit exiguo sagmine ad usum vesci, quam ventoso legumine usque ad ructum exaturari, (vide n. 58. sub fin.) & præcipuè cum Esau non de carne, sed de lente sit reprehensus: & de ligno Adam, non de carne damnatus: & Jonathas (E.) ex gustu mellis, non carnis, morti adjudicatus: E contra verò Elias innoxie carnem comederit, 3. Reg. 17. 6. Abraham gratissimè carnibus Angelos pavent, & de ipsis sua fieri sacrificia Deus præcepit. Sed & satius est modico vino uti propter infirmitatem, quam multa aqua ingurgitari per aviditatem: quia & Paulus Timotheo utendum vino consuluit, & Dominus ipse bibit, ita ut vini potator appellatus sit, Matth. 11. 19. Ferè eadem scripsit Aug. l. 10. Confes. c. 31. sub fin. pag. 76. to. 1.*

62 En moderatum, discretumque vini potum (n. 43. sub fin. & 44. in princ. propinatum) relatus offert Bernardus. Sicut ergo quotidie secundum mensuram comedas, sic & secundum mensuram bibas oportet. Vel vinum, vel aquam, vel utrumque, sive divi-

sim, sive mixtim; prout cujusque sanitati convenit. Unde Apost. 1. ad Timot. 5. 23. ait ipsi: *Noli adhuc aquam bibere, sed modico vino utere, propter stomachum tuum, & frequentes tuas infirmitates.* Robustis autem, sic Rom. 14. 21. ordinat: *Bonum est non manducare carnem, & non bibere vinum.* Vide D. Th. ibi, lec. 3. non longè à princ. & in 1. Corinth. 10. 25. Aliis itidem, omnem respectivè excessum vini prohibens, tacitè, proportionatum permittit, 1. Timot. 3. 8. *Non multo vino deditos.* Et ad Titum 2. 3. *Non multo vino servientes.* Adeoque Ephes. 5. 18. dicit: *Nolite inebriari vino in quo est luxuria, ut Prov. 20. 1. dicitur: Luxuriosa res vinum. Immoderatum scilicet; alioquin non diceret idem Spiritus Eccli. 31. 32. Equa vita hominis; vinum in sobrietate: si bibas illud moderatè, eris sobrius.* Et v. 36. *Exultatio animæ, & cordis vinum moderatè potatum.* Et v. 37. *Sanitas est animæ, & corpori sobrius potus.*

63 Hinc D. Ambros. lib. 3. Examer. c. 17. infra med. col. 840. B. dicebat: *Deus autem qui sciret quod vinum sobriè potatum sanitatem daret, augeret prudentiam, immodicè sump-tum ad vitia causas daret: creaturam dedit, abundantiam humano arbitrio reservavit, ut parcimonia naturæ esset magisterium sobrietatis: abundantia noxium sibi adscriberet humana conditio.* Et Chrysost. hom. 19. in ep. ad Ephes. longè à princ. col. 1079. A. B. to. 4. ibi, ad illa: *Et nolite inebriari, &c. Vis discere, inquit, ubi vinum sit bonum? audi Scripturam dicentem: Date vinum mœrentibus, & siceram iis qui amaro sunt animo, Prov. 31. 6. (Vulgat. N. sic: Date siceram mœrentibus, & vinum his, qui amaro sunt animo.) Audi quoque Apost. scribentè Timotheo 1. c. 5. 23. Modico vino utere, &c. Ubi D. Ambros. cap. 5. versus fin. col. 2061. fin. ait: *Nunc speciale consilium dat, ut se salubri regat doctrina. Prudenter enim Deus sibi serviri vult, non ut nimietate sua debiles fiant, & postea medicorum suffragia requirant.* Similiter Hieron. ep. 22. ad Eustochium, longè à princ. pag. 81. A. to. 1. illud Apost. ad Timot. 1. c. 5. 23. *Jam noli aquam bibere, &c.* edisserens ait: *Vide quibus causis vini potio concedatur; ut ex hoc stomachi dolor, & frequens medeatur infirmitas. Considera paternam Apostoli curam; eamque qui alios regis habeto. Lege C. Alap. in 1. ad Timot. 5. 23. §. Nota 4. Item cit. c. 5. 17. Et cit. Ambros. col. 2061. B. Quibus adde Scrip. Prov. 27. 23. Eccles. 10. 16. Eccli. 32. 1. 2. Ezech. 34. 2. 3. 8. 1. Timot. 5. 8.**

64 Discretum adhuc vini potum, sic regu-

gulat D. Chrysoſt. hom. 71. ad Populum Antiochenum, longè poſt med. col. 389. A. to. 5. dicens: *Vinum eſt datum ut delectemur: non ut deboneſtemur: ut valeamus, non ut egrotemus: ut corrigamus corporis valetudinem, non ut animæ proſternamus virtutem.* B. *Vinum ad letitiam datum eſt. Vinum enim, inquit, letificat cor hominis,* Pſal. 103. 15. Prov. 31. 6. Eccleſ. 9. 7. Eccli. 40. 20. Quin, & Judic. 9. 13. dicitur: *Vinum letificat Deum, & homines.* Deum, in Sacrificio, Genef. 14. 18. *Melchizedech Rex Salem, proferens panem, & vinum, erat enim Sacerdos Dei altiffimi.* Maximè verò Deum lætificat vinum Euchariftiæ. Itidem, quatenus lætificando cor noſtrum, facit nos ſervire Domino in lætitia, Pſal. 99. 2. Si enim vinum modicè, ac ſobriè ſumatur, diſcordias humorum componit, animumque ad res divinas, Deique laudes idoneum reddit, inquit Alap. in Eccli. 31. 35. fin. ex Chryſoſt. hom. 19. in ep. ad Ephes. Quia calefacit, laxat, funditque cor, ideoque lætificat. Lætitia enim eſt cordis laxatio, & diffuſio, quam facit calor. Quare indicibilem ſympathiam vinum habet cum corde, ait Alap. in Judic. 9. 13. verſus fin. Idem in Eccli. 31. 36. §. Porro, ait: Ad ſanitatē quidem, & ſobrietatē multum confert, ſi vinum, præfertim forte, & potens, bene aqua diluatur. Vide ipſum ibi v. 32. & 33. Quibus addiderim Clem. Alex. lib. 2. *Pædagogi*, c. 2. longè à princ. pag. 180. verſus fin. ibi: *Optimum eſt autem aqua plurima vinum miſcere. Eos itaque* (ibid. infra princ. pag. 178. verſus fin.) *laudo, & admiror, qui vitam auſteram delegerunt, & moderatè vitæ medicamentum aquam appetunt: vinum autem, tanquam ignis minas, quam longiffimè fugiunt. Res enim* (addit infra med. pag. 184. penes med.) *admodum lubrica, & periculosa vini ingreſſus.*

65 Verum quia addicti ſtudiis, & meditationibus laborant ſtomacho, iſque obſervatio, & cura major eſt neceſſaria, ut optimè notat Alap. in 1. Timot. 5. 23. §. Nota 4. in his enim vel maximè diſſipatur calor innatus; eò, modico vino utantur oportet: ſicut & ſenes, quibus, vinum lac eſt. Unde & vinum lac ſenium vocatur, ut notat Alap. Eccli. 31. 32. Quare præcit. Clem. Alex. addit ibi, longè à princ. longiùſque ante med. pag. 179. prope fin. *Vespere autem tempore cœnæ, vino utendum eſt. Quoniam enim paulò magis ſobriis, ac ſeriis lectionibus non amplius operam damus, tunc fit frigidius quod ambit interdium, ut introductio calore fovendus ſit tepor innatus, qui deficit. Sed hic quoque vino eſt*

exiguo utendum. Iis autem (inibi pag. 180. in princ.) *qui jam ſunt provectioris ætatis bilarius potu uti permittendum eſt, ætatis refrigerationem, quæ tempore quodammodo emarceſcit, vitis medicamento citra noxam ſuſcitantēs. Medicamento, inquit, Nam ut ait Chryſoſt. hom. 19. in ep. ad Ephes. longè à princ. col. 1079. B. to. 4. Vinum non propter aliud datum eſt, quàm propter ſanitatē corporis. Ut ærumnas, mœrores, labores, atque infirmitates leniret, ac roboraret, inquit Alap. Eccli. 31. 35. §. Poſterius, & Genef. 9. 20. ibi: *Et plantavit vineam.* Item cit. Chryſoſt. hom. 1. ad Populum, inter princ. & med. poſt med. col. 6. A. to. 5. ait: *Vinum à Deo datum eſt, non ut inebriemur, ſed ut ſobrii ſimus: ut delectemur, non ut doleamus. Vinum enim letificat, inquit David, cor hominis: tu verò ipſū triftitiæ materiā facis. Sed væ tibi: Multos enim exterminavit vinum,* Eccli. 31. 30. & 37. 34. *Propter crapulam multi obierunt. Prov. 23. 29. Cui vè? cujus patri vè? cui rixæ? cui foveæ? cui ſine cauſa vulnera? cui ſuſfuſio oculorum? Nonne his qui commorantur in vino, & ſtudent calicibus epotandis?**

66 Igitur Bibe cum gaudio vinum tuum, Eccleſ. 9. 7. ſed ſobriè, ſed prudenter. Nam: *Vinum in jucunditatē creatum eſt non in ebrietatē, ab initio,* Eccli. 31. 35. Unuſquiſque, fratres chariſſimi, in ſuo ſenſu abundet, Rom. 14. 5. Sed ſi aquam ferre non poſſit, modico vino utatur. 1. ad Timot. 5. 23. Quo ſub argumento, hom. 1. ad Populum, ſcripſit Chryſoſt. ubi nonnullis infra princ. col. 1. fin. to. 5. ait: *Eja igitur omnem orationem in hanc impendamus dictionem. Si etenim* (non longè à princ. col. 2. B.) *breve verbum, ſed multa virtus. Medicina optima eſt* (inter princ. & med. poſt med. col. 6. B.) *quando commensurationem habet optimam.* -- Hic locus & contra hæreticos utilis eſt, Dei creaturam accuſantes -- & contra fratrum noſtrorum ſimpliciores dicentes: *Non ſit vinum. Ipſis itaque dicamus, non ſit ebrietas. Vinum enim Dei, ebrietas autem diaboli opus eſt. C. Non enim uſus, ſed immodestia ebrietatē facit: ebrietatē, inquam, malorum omnium radicem.* -- *Quid enim ebrietate miſerabilius? Mortuus eſt animatus, ebrius: dæmon eſt voluntarius. Audi & Hieron. ep. 83. ad Oceanum, longè poſt med. pag. 249. A. n. 33. to. 2. dicentem: Venter mero æſtuans citò deſpumatur in libidines. In vino luxuria, in luxuria voluptas, in voluptate impudicitia eſt. Qui luxuriatur, vivens mortuus eſt: ergo qui inebriatur, & mortuus, & ſepultus eſt.* B. Noe ad unius horæ ebrie-

ebrietatem nudat femora sua, quæ per sexcentos annos sobrietate contexerat. Lot per temulentiam, nesciens libidini miscet incestum: & quem Sodoma non vicerat, vina vicerunt. Videsne quid faciat vinum? Ingreditur blandè, sed in novissimo mordebit ut coluber, Prov. 23. 31. 32.

67 Prudenter ergo, sobriè, ac discretè bibas oportet: valetudinem, vires, stomachum, studia, labores, tempora, aliaque cuncta considerans. Si autem Religiosus es, vinum aqua temperatum bibas oportet, ut præcipitur in C. Lateran. sub Innocen. VIII. à crapula, de vit. & honest. Cleric. Lezana to. 1. qq. Regul. tit. de obligat. Regular. c. 9. n. 38. pag. 67. Ibidem prohibetur ipsis Religiosis in conviviis, alios ad bibendum incitare. Pluries etiam quàm ter bibere prohibetur, cap. Quando. Verùm si vera necessitas, rationale motivum, & iusta occurrerit causa, nec veniale peccatum erit ea non servare. Sed fortassis virtus *Epiichia*, quæ apud nos

æquitas dicitur. De qua D. Th. 2. 2. q. 120. a. 1. Quin, & Eccli. 31. 32. dicitur: *Æqua vita hominis, vinum in sobrietate: si bibas illud moderatè eris sobrius.* Vide n. 62. & n. 64. sub fin. ubi de vino lymphato; quo utebatur Christus D. ut notat Gonet disp. 3. de Euchar. a. 4. n. 60. ibi: *Christus D. regulariter lymphatum vinum in magno temperamento bibebat.* Unde (ait a. 3. n. 31.) *& in nocte cœnæ, vino aqua permixto consecravimus.* Verùm enimverò D. Th. non ita absolutè, sed sic 3. p. q. 74. a. 6. in corp. loquitur: *Probabiliter creditur, quod Dominus hoc Sacramentum instituerit in vino aqua permixto, secundum morem illius terræ, unde & Prov. 9. 5. dicitur: Bibite vinum quod miscui vobis.* Et hæc de sobrietate, seu mensura potus: *Dicitur enim aliquis sobrius, quasi briam, id est, mensuram servans,* inquit D. Th. 2. 2. q. 149. a. 1. infra princ. corp. & penes med. addit: *Sobrietatis materia est potus inebriare valens.*

PROPUGNACULUM II.

68 **L**ongius videtur recessisse à proposito oratio mea: at mehercules rem ipsam premit, dicebat Seneca l. 1. de clementia, cap. 5. in princ. cuius verba, mea quoque si possem fecerim. Nedum ob 1. Propug. prolixitatem; verumetiam, quia verbo illo *Oratio*, ad 2. Propug. n. 41. stabilitum, vocat: *Non impediatis orare semper*, Eccli. 18. 22. Quod & Christus D. Lucæ 18. 1. dicebat: *Oportet semper orare, & non deficere.* Apost. quoque 1. ad Thessal. 5. 17. scripsit: *Sine intermissione orate.* Impossibile quidè, si ut sonat intelligas: si littera, non spiritu. Sed vide quid ipse Apost. 2. Cor. 3. 6. dicat: *Littera occidit, Spiritus autem vivificat.* Non ergo verbum *orare* pro literalis oratione accipias; sed pro qualibet operatione secundum Dei voluntatem, placitumque executa. Nam & Christus D. comedebat, bibebat, & dormiebat, & sine intermissione orabat; quia semper, & in omnibus Patris voluntatem exequabatur, ut ipse fatetur Joan. 8. 29. *Ego quæ placita sunt ei, facio semper.* Hanc Theologiam à magno Aug. accepi super Psal. 34. fin. pag. 107. to. 8. ubi verba illa v. 28. expendens: *Et lingua mea meditabitur justitiam tuam, tota die laudem tuam,* ait: *Et cuius lingua durat meditari tota die laudem Dei? Tota die Deum laudare quis durat? Suggero remedium, unde tota die laudes Deum, si vis. Quicquid egeris benè age, & laudasti Deum. Et*

quoties tu cessasti ab hymno cantando, discedis ut reficiaris: noli inebriari, & laudasti Deum. Discedis ut dormias: noli surgere ad malefaciendum, & laudasti Deum. Negotia agis: noli fraudem facere, & laudasti Deum. In innocentia operum tuorum prepara te ad laudandum Deum tota die. Sive ergo comedas, sive bibas: vigiles, dormias, vel quid aliud agas; si prudenter in Domino egeris, n. 58. Deum sine intermissione laudasti. Lege Aug. ep. 121. c. 10. pag. 238. to. 2. & Chrysost. lib. de orando Deum, longè à princ. col. 605. C. to. 5. & infra. Apost. quoque ad Rom. 14. 6.

69 Nunc autem ut angelicam castitatis virtutem nanciscaris, toto corde, toto affectu Deum obsecra. Sic enim Sap. 8. 21. edoceri: *Et ut scivi quoniam aliter non possem esse continens* (id est *Castus*, ait Alap. ibi §. Secundo.) *nisi Deus det: adii Dominum, & deprecatus sum illum, & dixi ex totis precordiis meis: Domine misericordiae* (cap. 9. 1. 4.) *da mi seditam tuarum assitricem sapientiam;* quæ quidem attingit ubique propter suam munditiam (c. 7. 24. 25.) *vapor est enim virtutis Dei: & ideo nihil inquinatum in eam incurrit.* Propriarum virium credebam (inquit Aug. l. 6. Confes. cap. 11. fin. pag. 52. B. to. 1.) *esse continentiam, quarum mihi non eram conscius, cum tam stultus essem, ut nescirem, sicut scriptum est Sap. 8. 21. Neminem posse*

posse esse continentem, nisi dederis. Utique daretur si gemitu interno pulsarem aures tuas, & fide solida in te jactarem curam meam, Psal. 54.23. Similia repetit ep. 89. q. 2. infra med. to. 2. pag. 151. A. 1. ubi illud Sap. 8.21. Cum scirem, quia nemo esse potest continens, nisi Deus det, recitans, subinfert: jubet ergo Deus continentiam, & dat continentiam: jubet per legem, dat per gratiam: jubet per litteram, dat per spiritum. Qui cum sit infinite mundus, purus, & castus, sibi similes querit, diligit, efficit. Sap. 7. à v. 22. Ergo: Conforta me, ut omnia possim: Da quod jubes, & jube quod vis, dixerim cum Aug. lib. 10. Confes. cap. 31. infra med. to. 1. pag. 76. C. & cap. 37. in princ. pag. 78. Ad litteram, c. 29. pag. 75. ibi: *Continentiam jubes. Da quod jubes, & jube quod vis.*

70 Indubium certè, quod: *Omne datum optimum, & omne donum perfectum, de sursum est*, Jacobi 1. 17. Sed castitas præ cæteris, singulariter à Deo est. Omnes quidem virtutes quodammodo natura juvat; castitatem verò, insita vi propellit: suapte natura refugit. Unde Joan. Climacus gradu 15. de castitate, longè à princ. pag. 162. post med. dixit: *Qui sua industria carnem suam vincere, vel debellare vult, in vanum currit. Nisi Dominus domum carnis deleverit, domumque animæ edificaverit, frustra quispiam hanc jejunando, ac vigilando destruere nititur. Offer ante oculos Domini carnis naturalem infirmitatem, & tuam humiliatus imbecillitatem agnoscens, prorsus suscipies in intimis castitatis donum.* Et infra pag. 163. penes med. addit: *Nos quoque ut ab hujusmodi periculo immunes simus, Deum suppliciter oremus.* Cum Aug. quidem, lib. 10. Confes. c. 30. pag. 75. to. 1. dicentes: *Numquid non potens est manus tua Deus omnipotens sanare omnes langores animæ meæ, atque abundantiore gratia tua lascivos motus etiam mei soporis extinguere? Augēbis Domine magis, magisque in me munera tua, ut anima mea, in somnis etiam non solum non perpetret istas corruptelarum turpitudines per imagines animales usque ad carnis fluxum, sed ne consentiat quidem.* In somnis etiā, inquit: ubi, & sanctus, & prudens, & doctus, animal tantum est! Et dormiat necesse est, quantum sufficit. Qua de re sic Theresia N. ep. 33. n. 6. fratri suo scripsit: *En el dormir V. md. digo, y aun mando, que no sea menos de seis horas.* Sopor enim, secundum Physicos, fessos irrigat artus. Quare Joan. de Godoy l. El mejor Guzman, to. 2. trac. 4. §. 14. n. 24. pag. 95. dicebat: *Mucha falta de sueño,*

està cerca de ser falta de seso. Et n. 25. *Cabezas secas de sueño, solo están para cabezadas.* Verum enimverò: *Vigilia honestatis tabefaciet carnes, & cogitatus illius auferet somnum.* Eccli. 31. 1. Sed: *Sunt & ex maligno vigilia, sicut in Prover. 4. 16. legitur*, inquit Hier. in Regul. Monachor. c. de vigiliis, prope fin. to. 9. à pag. 343. Callidus enim tentator, castos, & puros corde dormire non finit: justum cuique somnum surripere abripereque fatagit, modis, artibusque mille. Silentio prætereo, quas, *Illusiones* compellat Ambros. super Psal. 37. 8. col. 1330. A. obscenas quoque agitationes: spurcissimos motus: immundis, fœdibusque imaginibus homines exturbatos.

71 Alios quoque *devotos* comperi demones: lupos pelle ovina contextos. Hi, quosdam sub religionis, virtutisque pretextu ad orandum excitant; ut ex D. Athanasio benè notat Alap. in ep. ad Ephes. 6. 11. §. *Audi*, dicens: S. Athanasius in vita S. Antonii docet, demones excitare dormientes ad orandum, ut somnum capiti, & corpori necessarium eripiant: *Si orare compellunt*, ait Athan. *si jejunia suadent, non ex eorum nos monitis, sed ex nostra consuetudine id agamus.* Nam est via quæ videtur homini recta, (cap. 14. v. 12. Justa) & novissima ejus ducunt ad mortem, Prov. 16. 25. Caveamus ergo (dixerim cum Cyrillo Alexan. l. 4. in Joan. c. 17.) ne loco laquei damnosam religionem diabolus nobis prætendat. Recole dicta n. 47. & audi Authorem Imperfecti, homil. 19. in Matth. infra princ. to. 2. oper. D. Chrysost. col. 796. A. dicentem: *Nam manifestum malum quasi malum fugitur, & cavetur: malum autem sub specie boni celatum, dum non cognoscitur, nec cavetur, sed quasi bonum suscipitur, & ideo conjunctum bono exterminat bonum.* Unde & subdit lit. B. illud Matt. 7. 15. *Attendite à falsis prophetis: quia magna virtus est hominum cognoscere malum: & firma tutela salutis est, scire quem fugias.* Nunc autem ferè omnes cautè fugias oportet, dicente Scriptura Jerem. 9. 4. *Unusquisque se à proximo suo custodiat, & in omni fratre suo non habeat fiduciam.* Benè ergo Seneca ep. 10. in princ. dixit: *Sic est, non muto sententiam. Fuge multitudinem, fuge paucitatē, fuge etiam unum.* Et Aristoteles Arsenio: *O homo fuge homines; ut refert D. Bernardus hom. super verb. D. Simile est, &c.* Matt. 13. versus fin. to. 1. col. 569. E. ibi: *De his probata quedam sunt, unde dicitur: O homo fuge homines.* Vide n. 133. Sed cum viro sancto (Eccli. 37. 15.) assiduus

H

esto,

oido

esto, quemcumque cognoveris observantē timorem Dei. v. n. 143. Nam ut scriptum est Psal. 17. 26. *Cum sancto sanctus eris.* 27. *Et cum electo electus eris.* Ergo & castus, & purus eris; sed si semper Deum deprecaberis. *Multum enim valet deprecatio iusti assidua,* Jacobi 5. 16.

72 Ergo saltem amodò voca me: *Pater meus, dux virginitatis meae tu es,* Jer. 3. 4. dicit Dominus. Similiter Isaia 63. 16. & 64. 8. ut intelligas, quanti sit apud ipsum virginitas, & castitas; quantumque hac in re valeat oratio atque assidua deprecatio. Sola virginitatis memoria, tenuique ejus objectu, obliviscitur Deus hīc, fornicationum V. 1. & 2. Quid plura? Adjiciā adhuc: etiā quę alias impossibilia, reddit possibilia castitatis. Nā *physicē* impossibile est, semel amissam virginitatem recuperare. Etenim: *Miraculosē tantum reparari poterit integritas membri, quam dicimus accidentaliter se ad virginitatem habere,* inquit D. Tho. 2. 2. q. 152. a. 3. ad 3. Atqui Bernardus l. de modo *benē vivendi*, ser. 22. infra princ. col. 1650. E. to. 1. dicit: *Longa castitas pro virginitate computatur.* Et Clem. Alex. l. 7. *Stromat.* longē post med. pag. 821. versus fin. *Vidua*, inquit, *est rursus virgo per temperantiam.* Igitur qui castus, & purus est, etiam amissam virginitatem quodammodo recuperat. Probet D. Tho. 2. 2. q. 152. a. 3. ad 3. *Virtus*, inquit, *per pœnitentiam reparari potest quantum ad id, quod est formale in virtute, non autem quantum ad id, quod est materiale in ipsa.* Et a. 1. fin. corp. *Integritas membri corporalis per accidens se habet ad virginitatem. Immunitas à delectatione, quę consistit in seminis resolutione, se habet materialiter. Ipsum propositum perpetuò abstinendi à tali delectatione, se habet formaliter, & completivē in virginitate.* Hoc igitur persistente proposito, salva manet virginitas non amissa (vel si amissa, recuperatur) quamquam obscœnum fluxum patiaris, sive dormiendo, sive per violentiam illatam, sive ex infirmitate naturæ, ut a. 1. cit. ad 4. loquitur D. Th. Recole dicta n. 49. ubi super verba illa D. Th. *Et hoc quandoque est ex negligentia preparandi se, &c.* animadvertendum est, quod de iisdem causis loquens 3. p. q. 80. a. 7. in corp. ait: *Illusio demonum quandoque provenit ex precedente negligentia preparationis ad devotionem, quę potest esse & mortale, & veniale peccatum.* Ubi Suarez in *Comment.* penes med. Difficile dicit *mortale ex negligentia*; nisi hæc habeat conjunctum morale periculum consensus in ipsam pollutionē, vel in aliquod aliud peccatum mortale.

73 Ergo diligentissimē prepara te contra ejusmodi illusiones, ferventer orando. Sic enim D. Th. Aquinas: sic B. Aloysius Gonzaga: sic S. Equitius liberati fuere: *Hunc* (ait D. Greg. l. 1. *Dialogi*, c. 4. post init. fol. 20. C. to. 2. de S. Equitio loquens) *cum juvenutis suę tempore acri certamine carnis incentiva fatigarent, ipsę suę tentationis angustię eum ad orationis studium solertiores fecerūt. Cumque hac in re ab omnipotenti Deo remedium continuis precibus quæreretur, nocte quadam assistente Angelo eunuchizari se vidit, ejusque visioni apparuit, quod omnem motum ex genitalibus ejus membris abscinderat, atque ex eo tempore ita alienus extitit à tentatione, ac si sexum non haberet in corpore.* Simile contigit Sereno Abbati per intus avulsam ignitam carnis strumam, ut refert Cassianus collat. 7. c. 2. pag. 293. & 294. Sic tecum (si expedit) erit Dominus, si ferventer, ac perseveranter pro angelica hac virtute deprecaberis. Lege D. Th. 2. 2. q. 83. a. 15. ad 2. fin. Ponuntur, ait, quatuor conditiones quibus concurrentibus semper aliquis impetrat quod petit, ut scilicet pro se petat, necessaria ad salutem, piē, & perseveranter. Concomitantibus etiā (præmittit in corp.) quibusdam aliis virtutibus, quę ad bonitatem orationis requiruntur, scilicet humilitate, & fide -- est etiam & devotio necessaria. Consulto dixi: *Si expedit.* Nam & Apost. perseveranter, humiliterque, ac devotē, ter Dominū rogavit ut abs se carnis stimulum amoveret, & non fuit exauditus: Sufficit, inquit, tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate perficitur, 2. Cor. 12. 9. Quid enim infirmo sit utile (ait D. Th. 2. 2. q. 83. a. 15. ad 2. penes med.) magis novit Medicus, quàm egrotus. Et propter hoc, etiam Paulus non fuit exauditus petens amoveri stimulum carnis, quia non expediebat. Unde ipse 2. Cor. 6. 2. ex Isaia 49. 8. dicit: *Ait enim: Tempore accepto exaudi vi te.*

74 Verū nihilominus, hac in castitatis materia, insta opportunē importunē. Pro ipsa adipiscenda, ferventer ora, incessanter deprecare, toto corde obsecra: ad immaculatos Marię pedes corpore, & anima provolutus, nisi castus evadas, ne discedas, (vide infra à n. 90.) atque iterato verbo clama, ut n. 72. in princ. *Pater meus, &c.* Dic fili mi, quā possis humilitate. Nam: *Oratio humiliantis se, nubes penetrabit,* Eccli. 35. 21. Humillimē adde: *Quoniam in te eripiar à tentatione. Invocabo Dominum: & ab inimicis meis salvus ero,* Psal. 17. 4. 30. *Confige timore tuo carnes meas,* Psal. 118. v. 120. Quo quidem hemistichio

chio ab Angelo instructa virgo illa, n. 37. fin. à carnis stimulo liberata est; sed sæpius cum lachrymis orans: *Virginem religiosam* (ait Discipulus n. 37. cit.) *tentavit diabolus per stimulum carnis. Et cum sæpè rogasset cum lachrymis stimulum à se auferri, apparuit ei Angelus, & ait sic: Dic versiculum istum: Confige timore tuo carnes meas, & liberaberis. Fecit, & liberata est, &c.* Dic & tu, & si expedit liberaberis: *Ergo ad ipsum Dominum* (utor verbis Aug. ser. 29. de verbis D. cap. 3. in princ. pag. 44. c. 1. to. 10.) *pulsa orando, pete, insta. Dare vult: tu pulsans nondum accepisti: pulsa, dare vult. Et quod dare vult, differt, ut amplius desideres dilatum, ne vilescat citò datum.*

75 Alium adhuc adversus hanc, omnemque aliam tentationem, efficacem reperi modum orandi: *Deo gratias agere.* Alap. in Prov. 20. 9. 9. Porro. Exodi 14. 14. 9. Rursum, ibi: *Adverte, inquit, & disce, singulare remedium contra omnes tentationes & tribulationes esse, si quis in his non fiat pusillanimis, murmuret, sed Deo generosè se resignet, eique gratias agat.* Sed in obscœnis tentationibus: *Desiderium tuum tale esse debet ad Deum, ut omninò non sit ipsa concupiscentia cui resistere oporteat,* inquit Aug. cit. n. 40. in princ. & sub fin. *Nemo quod tolerat, &c.* Obfirmato igitur tali proposito, gratias age omnipotenti Deo, & liberabit te; vel à re, vel à consensu. Nam: *Fidelis Deus est, qui non patietur vos tentari supra id, quod potestis, sed faciet etiam cum tentatione proventum, ut possitis sustinere,* 1. Cor. 10. 13. Igitur: *Gaudete in Domino semper: iterum dico gaudete,* Philip. 4. 4. & 5. 6. *Nihil solliciti sitis; sed in omni oratione, & obsecratione, cum gratiarum actione, petitiones vestræ innotescant apud Deum.* Hæc enim oratio & obsecratio: iste modus deprecandi cum gratiarum actione, super omnes modos orandi Deo gratus est; Deique gratiam & opem provocat. Nam quid melius (ait Aug. ep. 77. infra princ. pag. 131. to. 2.) *& animo geramus & ore promamus & calamo exprimamus, quam, Deo gratias? Hoc nec dici brevius, nec audiri latius, nec intelligi grandius, nec agi fructuosius potest.* Quin, & Chrysost. hom. 19. in ep. ad Ephes. penes med. inter princ. & med. to. 4. col. 1079. prope fin. ibi: *Nihil enim æque Deum letitia afficit, ut quando quispiam est gratus.* Unde & inibi col. 1080. A. subdit: *Pro omnibus quæ accidunt oportet gratias agere.* Estque regula Apost. 1. Thesal. 5. 18. *In omnibus gratias agite: hæc est enim voluntas Dei in Christo Jesu, in omnibus vobis.* Et Dei

voluntatem facere, omnis virtus, omnis bonitas, omnis sanctitas est, n. 68. & Matt. 7. 21. atque 12. 50. Igitur: *Orationi instate, vigilantes in ea in gratiarum actione,* Colos. 4. 2. similiter c. 3. 5. 17. Lege Rom. 14. 6.

76 Hac de re scripsit Chrysost. homiliam 64. ad Populum sub argumento: *Quod maximum est lucrum in tribulationibus gratiarum actio.* Ubi versus med. to. 5. col. 360. fin. ait: *Et qualiter potero non à tribulatione subverti? Si cogitaveris (col. 361. A.) quod si ve velis si ve nolis, patieris: sed si gratè quidem, maxima lucraberis: si verò agrè ferens, superbiens & blasphemans, neque calamitatem ita minorem facies, & majorem reddes procellam.* Hæc itaque cogitantes, quod necessitatis est, hæc nostræ voluntatis esse faciamus. Quod & Hieron. scripserat ep. 10. ad Furiam, longè à princ. pag. 42. B. to. 1. ibi: *Arripe quæso occasionem, & fac de necessitate virtutem.* Pergit cit. Chrysost. & interjectis Sanctorum tribulationibus, subdit infra med. col. 361. B. *Igitur & tu si fueris ægritudine correptus, fer generosè, & Deo gratias age, & eandem cum illis mercedem accipies.* Et longè post med. col. 362. A. *Ne tristemur itaque propter tribulationes: sed Paulum audiamus dicentem 2. Timot. 3. 12. quod volentes pie vivere in Christo Jesu persecutionem patientur. Et neque contristemur, aut agrè feramus: sed cum omni virtute ingruentia feramus, non ad tribulationes, sed ad lucrum respicientes hinc nobis proveniens.* Hæc enim spiritualis mercatura. Hæc igitur (ait in fine col. 362.) omnia cogitantes, ingruentibus fortiter occurramus, clementiæ Divinæ pro omnibus agentes gratias & ab eo protectionem expectantes.

77 Omne gaudium existimate fratres mei, cum in tentationes varias incideritis, Jacobi 1. 2. *Gaudium?* Ita. Audi Chrysost. homil. 13. c. 4. Matt. nonnullis infra princ. col. 103. C. to. 2. ibi: *Propterea Deus in te tribulationes irruere permittit. Primò, &c. Quintò, ut accipias grande documentum thesaurorum tibi à Domino creditorum.* Neque enim superveniret tibi, neque adversus te diabolus irrueret, nisi in majore te positum honore conspiceret. Hinc enim adversus Adam insurrexit ab initio, quia multa illum dignitate vidit conspicuum. Propterea & contra S. Job, &c. Et ita deinceps contra omnes justos. Unde & Tobix 12. 13. dicitur: *Quia acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tentatio probaret te.* Nam: *Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei,* Actor. 14. 21. Quare Eccli. 2. 1. dicitur: *Fili accedens ad servitutem Dei, sta in justitia,*

Et timore Et præpara animam tuam ad tentationem. Cumque supervenerit, gratias age, & cessabit. Postmodum, & semper, & in omnibus gratias age, ut n. 75. fin. præmissum est. Sic enim, & hominum, & dæmonum tentamenta superabis; ut experimento docet Alap. Exo. 14. 14. §. Rursum.

78 Etiam cum vocaverint te, aut salutarint, Deo gratias respondeas oportet. Mos quidem antiquus, & Christianis, & Religiosis, ut notat Alap. Ephes. 5. 4. fin. & Thessal. 5. 18. Cujus origo, & principium fuit Beatissima Virgo Maria, ut ex Hieron. in vita B. V. scribit Bonav. in *Medit. vitæ Christi*, cap. 3. versus fin. pag. 336. D. 2. to. 6. dicens: *Sine intermissione benedicebat Deum, & ne forte in salutatione sua à Dei laudibus tolleretur, si quis eam salutabat, illa pro salutatione sua, Deo gratias respondebat. Denique primum ex ipsa exiit, ut dum salutantur homines sancti, Deo gratias dicant.* Idem refert D. Antonin. p. 4. Theol. tit. 15. c. 14. §. 5. nonnullis infra princ. fol. 316. col. 3. Et Ludolphus de Saxonia in *Vita Christi*, p. 1. c. 2. longè post med. pag. 12. col. 1. infra med. Lege C. Alap. Rom. 1. 17. ad illa: *Gratia vobis*, in princ. Et audi Aug. in Psal. 132. penes med. pag. 630. D. to. 8. *Qui dicit Deo gratias, gratias agit Deo. Vide si non debet frater Deo gratias agere, quando videt fratrem suum. Num enim non*

est locus gratulationis, quando se invicem vident qui habitant in Christo? Notat Alap. in ep. ad Rom. 1. 17. quod Judæorum salutatio erat: *Pax vobis*; Apostolorum verò: *Gratia & pax vobis*. Primam, quasi gentis suæ more secutus est Dominus Lucæ 24. 36. & Joan. 20. 21. & 26. Nos autem tanquam speciales B. M. V. filii, Angelique Gabriëlis modum tenentes, sic salutamus: *Ave Maria*. Et resalutamus: *Sine peccato concepta*. Quo excellentissimo castitatis elogio, & ipsam Virginitatis Matrem, castimonix originem, limpidissimum puritatis fontem laudamus; ac per ipsam, & in ipsa, & ex ipsa Deo gratias agimus, ut ab obscænis liberemur: ut Angelicam virginitatis virtutem illibatam servemus, etiam inter flammæ insitæ concupiscentiæ. Quam, *Ad humiliandum nos adhuc patitur vivere in nobis, & graviter affligere nos, ut sentiamus quid nobis gratia præstet, & semper ad illius auxilium recurramus*, inquit Bernardus ser. in Cœna Dñi. de *Baptismo, & Sacramento Altaris*, prope fin. col. 189. B. to. 1. Non ergo (inquit Aug. l. de sancta virginitate, cap. 51. post init. pag. 349. B. to. 6.) *Custodit bonum virginale nisi Deus ipse qui dedit, & Deus charitas est. Custos ergo virginitatis charitas, locus autem hujus custodis humilitas.* Quo nihil aptius, ut ad 3. Propugnaculum ædificandum transeamus.

PROPUGNACULUM III.

79 **I**ngens certè humilitatis dignitas, atque potentia, tertium castitatis propugnaculum, n. 41. sub finem cæmentatum. Dignitas, eo vel maximè demonstratur, quòd Beatissimam Virg. Dei Matrem constituerit, Bernardo teste homil. 1. super Missus est, infra med. col. 22. A. to. 1. *Sine humilitate autem (audeo dicere) nec Virginitas Maria placuisset. Super quem, inquit, requiescet spiritus meus, nisi super humilem, & quietum. Super humilem dixit, non super Virginem. B. Si igitur Maria humilis non esset, super eam Spiritus S. non quievisset. Patet itaque, quia ut de Spiritu S. conciperet, sicut ipsa perhibet, respexit humilitatem ancillæ suæ Deus, potius quam virginitatem. Et si placuit ex virginitate, tamen ex humilitate concepit.* Similiter Alb. Mag. de Nativit. Dñi. ser. 6. dicit: *Maria non tantum pro eo, quod erat mundissima: sed potius pro eo quod erat humillima, meruit concipere Filium Dei, sicut per semetipsam testatur: respexit, inquit, humilitatem ancillæ suæ. Non ait castitatem, licet esset castissima: sed*

humilitatem. Nihil enim fortius, dulciterque violentius Deum trahit, quàm humilitas. Lege Novarinum lib. *Umbra Virginea*, excursu 155. à n. 1545. ubi n. 1547. Bernardum ser. 43. in Cant. dicentem: *Magna humilitatis virtus, cui etiam deitatis majestas tam facile se inclinat*; eleganti calamo illustrat. Magna & immensa humilitatis potentia; facillime enim omnipotentem trahit. Vix dixerat Maria: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum*, Lucæ 1. 38. cum statim in ejus utero conceptus est filius Dei. Quem cœli capere non possunt, ipse, una humilitatis voce, exiguo virginis utero clauditur. Ut intelligas, quanta sit humilitatis dignitas, quantaque potentia. Lege Novarinum in *Umbra Virg.* excursu 163. à n. 1605. v. infra n. 186. infra med.

80 Quanta itidem sit humilitatis & castimonix societas, nexusque indissolubilis, dicat D. Greg. hom. 26. Moral. c. 12. in princ. to. 1. fol. 151. F. ibi: *Sed si vigilanter intenditur: ut & mentis humilitas & carnis casti-*
monia

monia teneatur, citò cognoscimus, quia alterum custoditur ex altero. Nam multis sæpe superbia luxuriæ seminarium fuit. -- Sic sic elati iusta fuerant retributione feriendi: ut quia superbiendo se hominibus præferunt, luxuriando usque ad jumentorum similitudinem devolvantur. Homo quippe cum in honore esset, non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis. Quasi scientiæ enim illos in altum penna sublevaverat, -- tradidit eos Dominus in immunditiam. Ecce caro mersit, quos superba scientia sublevavit, & à volatu volocum ultra appetitum lapsi sunt jumentorum. -- Occultam videlicet culpam sequitur aperta percussio, ut malis exterioribus notiora puniantur, & cor publicè corruat, quod latenter tumebat. -- Proinde per humilitatis custodiam servanda est munditia castitatis. Si enim piè spiritus sub Deo premitur, carro illicite super spiritum non levatur. Si Auctorem suum superbiendo contemnit, jure à subiecta carne prælium suscipit. Unde & ille primus inobediens mox ut superbiendo peccavit, pudenda contextit -- mox contumeliam carnis invenit. Ille pudendus motus (ait Aug. lib. 11. de Genesi ad lit. cap. 32. penes med. to. 3. pag. 271.) de præcepti transgressione veniebat. Ex inobedientia: ergo ex superbia. Adde Scrip. Gen. 19. 22. 30. 33.

81 Benè ergo Psal. 48. 13. & 21. dicitur: Homo, cum in honore esset, non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis. Et pejus est (inquit D. Chrysost. serm. de Ascen. D. prope med. col. 798. B. to. 3. cit. Psal. locum explicans) comparari quàm nasci. Nam naturaliter non habere rationem tolerabile est, verum rationis decoratione decoratum, irrationabili naturæ comparari, voluntatis est crimen. C. Et quando audis quod homo comparatus est jumentis, non arbitraris quod eum irrationalibus similem voluit demonstrare, sed longe pejorem; non tantum quia homines facti, ad irrationalia, ad majorem dementiam properavimus. -- Sed ut pejorem conversationem (id est, conversionem; ut ex Calep. & Seneca ep. 74. al. 75. infra med. colligere est) erubescamus. -- Vides quod jumentis irrationaliores fuimus, &c. -- Ecce jumentis, ecce avibus deteriora sentimus & irrationaliora cogitamus. Lapidibus (ait in med. col. 798. D.) insensatiores facti sumus. Quod scitè, argutèque probat, illo Michæ 6. 2. Audiant montes judicium Domini. Igitur Quanto magnus es, humilia te in omnibus, & coram Deo invenies gratiam, Eccli. 3. 20. Et

c. 7. v. 19. Humilia valde spiritum tuum. Quoniam (10. 15.) initium omnis peccati est superbia. Et maxime luxuriæ; ut ex D. Greg. n. 80. ibi: Proinde, &c. præmissum est. Ubi cap. 13. circa princ. fol. 151. H. in fine addit: Hinc est enim (scilicet, ex elatione & superbia) quod longa continentia repente solvitur: hinc quod plerumque & usque ad senium virginitas servata vitiatur. Quia enim negligitur humilitas cordis, rectus judex, despicit etiam integritatem corporis. Denique fratres mei (dixerim cum Aug. ser. 53. de verbis Domini cap. 9. in prin. to. 10. pag. 79.) audeo dicere: superbis continentibus expedit cadere, ut in eo ipso, in quo se extollunt, humilientur.

82 Benè igitur Alap. in ep. ad Rom. 1. 27. §. Secundò, dicebat: Superbiæ pœna est libido, sicut humilitatis præmium est castitas. Unde efficacissimum remedium ad castitatem est humilitas. Hæc enim est iusta Dei ordinatio: ut si mens Deo, & iis quibus debet se subdat, etiam sibi subditum habeat corpus suum; si Deo, Deique Vicariis subdi nolit, etiam corpus suum sibi sentiat rebelle. Unde Eccli. 47. dicitur: Presbytero humilia animam tuam. Quoniam (1. Reg. 15. 23.) quasi peccatum ariolandi est, repugnare: & quasi scelus idolatriæ, nolle acquiescere. Subiecti igitur estote (1. Petri 2. 13. 15.) omni humanæ creaturæ propter Deum -- quia sic est voluntas Dei. Et quia: Vir obediens loquetur victoriam, Prov. 21. 28. Maxime contra luxuriam, ut in Vitis PP. l. 5. c. 14. notatur. Vide supra n. 20. In cujus rei argumento, quandam ad Christum Dñi. ovile reducere satagens D. Ansel. lib. 3. Epistolar. in 157. post med. v. Impossibile, fin. pag. 423. B. dicebat: Scimus enim plures Sanctas mulieres, quæ post amissam virginitatem plus placuerunt Deo, & magis illi familiares fuerunt per pœnitentiam in castitate; quam plures aliæ, quamvis sanctæ, in virginitate. Et hoc quidem ab humilitatis excessu. Sicut enim virginitatis amissio quandam præ se fert naturalem erubescantiam: sic contra virginitas, naturalem complacentiam, corruptarumque despectum. Unde, hæc, elationem & superbiam sæpè sæpius parit; illa verò humilitatem. Quam, sic D. Gregor. lib. 23. Moral. c. 13. circa princ. fol. 136. E. to. 1. Humilitas magistra est omnium materque virtutum. Et l. 27. cap. 26. longè post med. fol. 163. F. Origo virtutis, humilitas est. homil. 7. in Evan. post med. & in fin. declin. fol. 101. H. to. 2. Humilitas custos virtutis. Itidem l. 34. Moral. c. 20. post med. fol. 208. M. ibi: Hi nimirum

quia humilitatem, quæ virtutum mater est, nesciunt: usum laboris sui perdunt: etiam si qua bona sunt quæ operari videantur. Et cap. 23. in princ. fol. 209. D. Evidentissimum reprobatorum signum superbia est, at contra humilitas electorum.

83 Quod altè intelligens Aug. profundissima sese humilitate inclinavit locis cit. n. 48. fin. & 49. in princ. Similiter D. Ansel. lib. Medit. in 3. V. Cogitet, in fine. V. Anima, post init. pag. 209. B. 2. Et orat. 4. versus fin. V. Est, pag. 249. A. B. Et quamquam P. Theophilus in sua hujusce medit. 3. Sintaxi neget, sua sibi, suoque nomine S. Anselmum hic exprobare describereque crimina; nihilosecius in Censura medit. 3. affirmativè legitur, hac ult. operum D. Anselmi editione, ubi non minus quam Eadmerus (D. Anselmi auditor & discipulus, ut in Præfat. oper. Eadmeri notatur; quem ipse Anselmus l. 3. epistolar. in 25. infra med. pag. 375. B. baculum senectutis suæ dicit) in vita D. Anselmi lib. 1. non longè à princ. V. Exinde, pag. 2. post opera D. Ansel. adducitur. Ibi: Ut quid Anselmi conscientiam excutere, quem à pietatis studio recessisse ut sibi indulgeret Eadmerus ipse scribit? Defuncta verò Matre (ait cit. V. Exinde, infra princ.) illicò navis cordis ejus, quasi anchora perditæ, in fluctus sæculi penè tota dilapsa est. Sed quidquid sit de hac re, unum possibile dixerim: Anselmum scilicet, vel alio extensive sensu; vel præ nimia humilitate, ut talis crederetur scripsisse. Ambrosius enim, ut luxuriosus crederetur, mulieres fornicarias in ejus domum adduci curavit, Martino Azpilcueta teste, lib. de laude & murmuratione, concl. 2. n. 3. 4. 5. pag. 77. edit. Vallis-Oleti, 1572. & citat D. Antonin. p. 2. Hist. tit. 10. c. 8. in prin. Sed præcipuus Ambrosii finis, is fuit: ut populum, eum in Episcopum expostulantem, à proposito revocaret. *Publicas mulieres* (habet Ambrosii vita in edit. oper. ejus, an. 1549. longè à prin.) publice ad se ingredi fecit, ad hoc tatum, ut visis his, populi intentio revocaretur.

84 Nostra quoque S. Maria Magdalena de Pazzis, ut in ejus vita cap. 135. refertur, cuidam suæ novitiæ Mariæ Sommay dicebat: Scito quod ego fui hujus Monasterii scandalum, superba, sensualis, &c. Sed nec mentita est, nec in re fuerat talis. Quid ergo? numquid mentiri, & se inhonorare licet? Lege D. Greg. hom. 9. super Ezequiel. penes med. pag. 68. to. 2. D. Aug. l. de Sancta Virginitate, c. 46. in princ. 47. fin. & 52. post med. to. 6. pag. 348. 349. D. Tho. 2. 2. q. 161. maximè a.

3. in corp. & a. 6. ad 1. Quodlib. 10. a. 13. P. quoque Rodriguez l. Exercitio de perfeccion, p. 2. trac. 3. c. 9. §. De aqui, infra med. Latè c. 34. & 35. ubi longè à princ. dicit: Abbas Moyses ut tentationes carnis evaderet, sex tranlegit annos orando: raro dormiens, majorique noctis parte stans. Nec valebat, sed ardebat: sicut & Abbas Pacon, quamquam 70. annos natus, ut ibi §. Lo mesmo, notatur. Sed utriusque remedium, Humilitas, v. n. 47. fin. Terra ergo inanis & vacua: vanus volatilisque pulvis: Presbytero humilia animam tuam, Eccli. 4. 7. si ab hisce liberari peroptas; uti experta est N. Maria Josepha de Jesu, c. 6. pag. 23. c. 7. pag. 27. 28. maximè in fine c. 7. pag. 30. edit. Ciracusa, 1676. Offer ante oculos Domini, &c. n. 70. Quin & omnes mundi laqueos subterfugiet humilitas; ut S. Antonio è calo responsum refert Alap. Mat. 18. 3. sub fin. v. infran. 87. ante med.

85 Utque ineffabilem hanc humilitatis virtutem nanciscaris, indeque Angelicam castitatem, omnium efficacius suggero medium: Nosce te. Nulla scientia (ait Bernardus trac. de interiori domo, c. 65. in princ. to. 1. col. 1419. K.) melior est illa quæ cognoscit homo se ipsum. Quid ergo est homo? Animal rationale. Non quæro Philosophiam. Quid est homo? Quodlibet quassum vas, & quodlibet fragile. Imbecillum corpus, & fragile, nudum suapte natura inerme, alienæ opis indigens, ad omnem fortunæ contumeliam projectum. Seneca Philosophi lib. de Consolat. ad Marciam c. 11. infra princ. verba sunt ista. Quid est homo? Pulvis, Gen. 3. 19. Totam uno verbo invenisti veritatem: terreus quidem pulvis omnis homo est & in ipsum revertetur. Sed Antequam revertatur pulvis in terram suam unde erat, Ecclesi. 12. 6. 7. dic mihi de terreo hoc pulvere, ex quo factus est homo: Homo enim ab humo appellatus est, inquit D. Greg. l. 12. Moral. c. 16. prope fin. fol. 73. K. to. 1. Certè quidem, & re, & nomine, ab Humo trahit originem homo. Et ab humo Adama, Alap. teste in Genes. 2. 7. §. Rursum, & in Josue 14. 15. §. Conatur, ibi: Adam dicitur ab Adama, quæ vox significat terram rubram, sicut homo ab humo. Ergo homo est nihil. Verba rebus proba, dixerim cum Seneca ep. 20. infra princ. Nam si quis existimat se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit, Galat. 6. 3. Quia ex nihilo nati sumus: fumus flatus est in naribus nostris, Sap. 2. 2. Quæ est enim vita vestra? Vapor est ad modicum parens & deinceps exterminabitur, Jacobi 4. 15. Recole verba: Vapor, fumus, nihil: homo ab humo Ada-

Adama, indeque *Adam*. Hispanè *Adan*: inversè & anagrammaticè, *Nada*. Latine, *Nihil*; ut scias, hominem & nomine & re esse nihil. Legas oportet C. Alap. in Genes. 3. 19. & 18. 27. in Jer. 4. 25. Daniel. 2. 43. fin. 9. Certe, deum in Isaiam 40. 17. fin. ibi: *Homo enim est nihil coram Deo. O utilis conditionis humane conditio!* Herbas, & arbores investiga: illæ de se producant flores & frondes & fructus, Et tu de te, lendes & pediculos & lumbricos, inquit Innocentius Papa lib. 8. de Contemptu mundi. Et Bernardus lib. Medit. al. de Anima, c. 3. post init. col. 1369. E. to. 1. ibi: *Si diligenter consideres quid per os & nares, ceterosque corporis meatus egrediatur, vilius sterquilinum numquam vidisti.* Et in Formula honestæ vitæ, al. de honestate vitæ, col. 1482. A. to. 1. tit. *Notabile documentum, penes med. Ista tria, inquit, semper in mente habeas, quid fuisti, quid es, & quid eris. Quid fuisti: quia sperma foetidum. Quid es: quia vas stercoreum. Quid eris: quia esca vermium.* Juxta illud Isaiæ 14. 11. *Subter te sternetur tinea, & operimentum tuum erunt vermes.*

86 *Humiliamini igitur sub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore visitationis,* 1. Petri 5. 6. Et Jacobi 4. 10. *Humiliamini in conspectu Domini, & exaltabit vos,* V. 15. *Quæ est enim vita vestra? Vapor est ad modicum parens & deinceps exterminabitur.* Audi adhuc quid Spiritus dicat Judith 9. 16. *Humilium & mansuetorum semper tibi placuit deprecatio.* Psal. 33. 19. *Humilem spiritu salvabit.* Psal. 101. 18. *Respexit in orationem humilium.* Prov. 29. 23. *Humilem spiritu suscipiet gloria.* Et 11. 2. *Ubi est humilitas ibi & sapientia.* Isaiæ 57. 15. *Hæc dicit excelsus, habitans cum contrito & humili spiritu.* 2. Cor. 7. 6. *Consolatur humiles.* Jacobi 4. 6. & 1. Petri 5. 5. *Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* Quin, & ipse Dominus Mat. 11. 29. dicebat: *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde.* Discite quoque à Maria, saltem vos, ò Carmelitæ, singulariter filii ejus! Quæ, etiam cum super omnem creaturam effertur: *Ecce ancilla Domini* dicit, Lucæ 1. 38. *Igitur Humilia valde spiritum tuum,* Eccli. 7. 19. *Humilia* (inquit Alap. ibi 9. Nota) & *deprime te sub Deo & Angelis, sub hominibus & creaturis omnibus, usque in infernum* (sub nequissimo Juda, ut de humillimo S. Franc. Borgia refert Alap. in Matt. 26. 24. fin.) *sub Lucifero & demonibus: sicut faciebat S. Franciscus Borgia; quia pluries, gravius, & diutius peccasti illis. Sic enim & castus eris, & eorum calica sedilia tenebis. Nunquam*

enim (ait Bernardus in Deprec. ad Virg. M. longè post med. col. 351. G. to. 1.) *super omnes Angelos glorificata ascendisses, nisi prius infra omnes humiliata descendisses. Tu & ardorem vetitæ concupiscentiæ, virtute castitatis in tua carne virginea extinxisti. Illius ignea tela, insuperabili humilitatis scuto vicisti; nos omnes hoc clypeo muniens, ut tantæ bellatricis prælia sequamur, ceterosque belligere incitemus.*

87 *Huc voco Petrum Damian. 1. 5. ep. 12. dicentem: Ut strenui bellatores, dum nos metipsos humilitatis clypeo ab injecto elationis telo protegimus, proximos nostros ad fortiter agendum sanctæ exhortationis vocibus excitemus.* Et D. Ephræm serm. ad imit. Proverb. longè à princ. pag. 516. E. de imit. Prov. *Quemadmodum scutum militi, sic etiam monacho est humilitas.* Et singulariter Carmelitis, quibus, humilitatis scutum, sacrum videlicet Scapulare, Maria obrulit, ut eos fortiter muniret, & ab hostilibus telis eximeret. Nos humilis Maria alis Sacri Scapularis obumbrat, protegit, defendit. Dicam ergo ò Domina! *Protegar in velamento alarum tuarum,* Psal. 60. 5. *Protegar* (inquit B. Richardus Pampolitanus hic) *ab æstu vitiorum in protectione humilitatis. O signum salutis! O salus in periculis! O quam salutaris humilitas, quam necessaria! Humilitatem* (v. n. 84. fin.) *diligito, & nunquam diaboli laqueis capieris, dicebat D. Ephræm cap. 91. de recta vivendi ratione, infra princ. n. 8. pag. 40. Propugnaculū hocce claudo, verbisque Guerrici Abbatis obsigno. Sic ergo ser. 2. de Quadrages. fin. pag. 167. scribit: Humilitas, omnium virtutum est maxima, cum tamen virtutem se esse nesciat. Ipsa fere omnium radice & seminarium & fomes & incentivum & ipsa cumulus, & fastigium, custodia, & disciplina. Ab ipsa incipiunt, per ipsam* (pag. 168.) *proficiunt, in ipsa consummantur, per ipsam conservantur: cumque omnibus, ut virtutes sint tribuat, si qua earum defuerit, vel minus perfecta fuerit, ipsa alterius defectu proficiens, dispendium illius de se compensat.* Legas obsecro Novarinum in *Umbra Virginea* ab excursu 155. ad 163. Ubi penè innumera de excellentissima castitatis virtute comperies. Nec silentio prætereundum est quod n. 1560. dicit: *Utile monitum, & dignum, quod omnium mentibus insideat. Videlicet: B. V. Maria S. Birgitæ 1. 2. Revel. c. 23. ait: Ergo, filia, fuge ad mantellum humilitatis meæ, & cogita te peccatricem super alios: quia etiamsi aliquos videris malos, nescis*

cis quid eis eras futurum est, ideo nullis te preferas. Et n. 1607. Festive, inquit, ipsa B. V. ad S. Birgit. l. i. Revel. c. 29. dixit: Duce

sunt Domina, una quæ indigna est nomine, scilicet Superbia, alia est humilitas, quæ vocatur Maria. Cujus auxilio ædificabimus.

PROPUGNACULUM IV.

88 **S**uper fortissimam Christi D. petram, nescientes, fabricaverunt operarii iniquitatis, non sibi sed nobis, inexpugnabile castitatis propugnaculum. *Prolongaverunt iniquitatem suam*, Psal. 128. 3. sed efficacissimum nobis propinarunt antidotum contra luxuriæ venena; passionem scilicet Christi Dñi. cujus vel tenuis memoria, venenifera veneris spicula propellit, ferroque retuso infringit. Sic Aug. (vel qui sit Auctor) lib. *Manuale*, cap. 22. to. 9. in App. pag. 388. ibi: *Si ardor libidinis moveat membra mea, recordatione vulnerum Domini nostri filii Dei extinguatur. In omnibus adversitatibus non inveni tam efficax remedium quam vulnera Christi: in illis dormio securus & requiesco intrepidus*, juxta illud Cant. 2. 14. *Columba mea, in foraminibus petrae, in caverna maceriae*. Item cit. Aug. ibidem cap. 23. post med. *Nullum, inquit, tam potens est, tam efficax contra ardorem libidinis medicamentum, quam mors Redemptoris mei. Extendit brachia sua in cruce & expandit manus suas paratus in amplexus peccatorum*. Sic etiam Bernardus in *Formula honestæ vitæ*, tit. de honesta dormitione, to. 1. 1478. E. F. ibi: *Cum ad stratum lassus devenieris, te honesto modo jacendo componas, nec resupinus jaceas, nec genua levando, calcaneos jungas ad tibias. Quod si forte luxuriæ te pompa concusserit, recordare dilectum tuum positum in doloribus -- dicens in corde tuo: Deus meus pendet in patibulo, & ego voluptati operam dabo? Sicque invocato nomine Salvatoris, ingeminando saepe nomen salutis, cessabit tandem, Deo succurrente, quassatio*. Similia his habes apud Joan. Climac. gradu 15. versus med. pag. 168. prope med. Huc flectendus est D. Hieron. ep. 22. ad Eustochium, longè à princ. & in med. declin. to. 1. pag. 83. A. dicens: *Si quando senseris, exteriorum hominem florem adolescentiæ suspirare; & accepto cibo, cum te in lectulo compositam dulcis libidinum pompa concusserit: arripe scutum fidei, in quo ignita diaboli extinguuntur sagittæ*. Ephes. 6. 16.

89 Aliò, reapse non aliò, Hier. & Aug. verba converto: *Arripe scutum fidei: recordatione vulnerum Domini*. Ineffabile, inquam, Eucharistiæ Sacramentum, passionis Domini Memoriale perenne, ut ait D. Tho. Op. 57.

lect. 4. arripias oportet, contra venenifera veneris jacula. Sicut enim *Castitas* (cit. Climaco teste, gradu 15. nonnullis infra princ. pag. 159.) est Christi jucundum diversorium, terrestrisque clypeus cordis; sic, & multo plus clypeus Eucharisticus. Quicumque ergo (verbis utor C. Alap. in Matt. 8. 14. §. *Quicumque*) laboras febris luxuriæ, non dico ut monasticam vitam capeffas, non ut corpus ciliis & disciplinis conficias, non ut aquam bibas, sed rem facilem & efficacem suggero: saepe sume sacram synaxin & per illam induc Christum in domum animæ tuæ & hunc æstus restinguet. Sanè, hoc potentissimum esse contra luxuriam remedium; & S. Scriptura docet, & SS. Patres testantur, & experientia quotidiana comprobatur. Hoc est enim frumentum electorum, & vinum germinans virgines, Zach. 9. v. ult. Ubi in fine, & §. *Ex hoc*, §. *Id experta*, & §. *Hoc*, multa dicit cit. Alap. Quibus addiderim illud Psal. 22. 5. *Parasti in conspectu meo mensam adversus eos qui tribulant me*. Consule Lorin. & Incognitum N. Michaëlem Ayguanum. Climac. gradu 15. P. Rodriguez l. *Exercicio de perfeccion*, p. 3. trac. 4. c. 6. 7. 8. & audi Ber. n. 47. cit. ibi: *Sed quis poterit tam efferos motus frangere? Quis pruritum ulceris hujus ferre queat? Confidite, quia & in hoc gratia subvenit, & ut securi sitis, Sacramenti Dominici corporis & sanguinis pretiosi investituram habetis*. Cum itaque hoc Sacramentum jure debeatur Mariæ, ut differtè probat Padilla in Habacuc 3. 11. Annot. 104. n. 458. 459. to. 2. pag. 270. oportet venire ad Mariam, puritatis fontem, castitatis pelagum, castimoniam oceanum, virginitatis abyssum. Veni ad *Virginitatis radicem*, ut Joan. Geometra serm. in Annuntiat. effatur. *Ad Castitatis fontem*, ut Damasc. in Cant. SS. Deiparæ. *Ad Virginitatis & castitatis Matrem*, ut Mauric. de Villa probata ser. 15. Coronæ novæ B. M. *Ad Matrem Virginum*, ut Hier. l. i. adversus Jovin. S. Leander in Regula & instit. Virg. Alb. Mag. super *Missus est*, cap. 117. *Ad Continentium & castorum Matrem*, ut Alb. Mag. ser. in Dom. 2. *Quadrages.* *Ad Castimoniam materiam*, ut S. Proclus orat. 1. de Laud. SS. Virg. omnes in Polyanthea Marracii edit. Rom. 1694. Quid plura? Adhuc

PRO.

PROPUGNACULUM V.

90 **H**Atenus desideratum, pulcherrimum fortissimumque castitatis propugnaculum itruetur, quinque perpolitit lapidibus absolvo: *Maria*. Cujus prima littera *M*, Margaritam designat, quæ vim habet confortandi cor. *A*, Adamantem: qui virtutem habet reconciliandi rixantes & discordes. & *Maria*: *Ego murus: & ubera mea sicut turris, ex quo facta sum coram eo quasi pacem reperiens*, Cant. 8. 10. *R*, Rubinum, qui est valde splendens, & *Maria illuminatrix* (interpretatur, ait Alb. Mag. in c. 1. Lucæ) illustrat Ecclesias. *I*, Jaspidem, qui se gestantem impavidum reddit ac intrepidum: *Maria* terribilis diabolo ut castrorum acies ordinata, fortes ac intrepidus facit. *A*, Alektorium, qui hominem reddit benè fortunatum. *Maria* nobis pollicetur dicens: *Qui elucidant me, vitam eternam habebunt*, Eccli. 24. 31. Hæc Leonardus de Utino, ser. de *Nativ.* apud Cartag. l. 2. hom. 6. infra med. *¶*. *Ad hæc*, col. 176. verè 194. to. 1. Ubi *¶*. *His adnecto*, in fine addit: *Sicut olim David cum virga, & quinque lapidibus gigantem Goliath expugnavit*, 1. Reg. 17. 49. *Sic fideles adhibentes sibi per invocationem B. Virginem, Virgam de radice Jesse, & quinque lapides, hoc est Sacrosanctum nomen Mariæ, quod ex quinque litteris constat, ipsis quidem velut quinque limpi dissimilis lapidibus, hostes profligabunt*. Maxime quidem, si Sacri Scapularis *Funda* fortissimum nominis *Mariæ* lapidem jecerit, & circumducens toto percusserit animo. Ubi nota quod Richar. à S. Laur. lib. 10. in fine dicit de B. Virgine: *Ipsa, pera, & funda David*. Probè ergo, scitèque Richardus à S. Laur. lib. 1. de laud. B. M. cap. 2. in fin. declin. lit. N. dixit: *Recordare quod turris fortissima nomen domine nostræ. Ad ipsam confugiet peccator in tentatione, & etiam qui peccavit, & salvabitur*. Idem cap. 3. infra princ. *¶*. *Item. Maria*, inquit, *Domina est quia nos protegit tanquam turris fortissima: & adversarios nostros reprimit & expugnat. Quibus est terribilis ut castrorum acies ordinata*, Cant. 6. 3. 9. Itidem l. 11. tit. 1. *¶*. *A turrium altitudine*, penes med. fol. 185. M. M. B. Bernardus dicit: *Turris fortissima nomen Domine, ad ipsam fugiet peccator & liberabitur. Hæc defendit quoslibet & quantumlibet peccatores*. Lege illum ibi tit. 4. *Maria turris*, ubi prope fin.

addit: *Hæc etiam turris est, nominis ejus devota invocatio*. v. n. 100. & audi D. T. Op. 8. in med. dicentem: *In omni periculo potes salutem obtinere ab ipsa V. gloriosa. Unde Cant. 4. Mille clypei, id est remedia contra pericula pendent, &c.*

91 Qua de re, sic l. 1. cap. 2. in fin. declin. fol. 5. N. *¶*. *Ave Maria: Peccator es*, inquit, (similiter loquitur Cluniacensis Abb. ser. 3. Annuntiat.) *ad Mariæ nomen confugas. Ipsum solum sufficit ad medendum. Nulla enim pestis tam efficaciter, nulla sic hæret, quæ ad nomen Mariæ non cedat continuo. Tentaris: tentatoris times insidias. Recordare, &c.* n. 90. Unde (addit *¶*. cit. sub fin. fol. 6. in princ.) *super illud Cant. 6. 3. 9. Terribilis ut castrorum acies ordinata, dicit B. Bernardus. Non ita metuunt hostes visibiles quamlibet castrorum multitudinem copiosam sicut aereæ potestates Mariæ vocabulum, patrocinium, & exemplum. Cedunt (fluunt legit D. Bonav. in Spec. B. M. lec. 3. aliquantò longè à princ. ¶. Tertiò, to. 6. pag. 432. c. 2. eadem ex Bernardo referens verba. Ubi, & lec. 4. multa de excellentissimo Mariæ nomine habes) & pereunt sicut cera à facie ignis ubicumque invenerint hujus nominis crebram recordationem, devotam invocationem, sollicitam imitationem*. Similia his habet Cluniacensis Ab. serm. 3. de Annunt. S. quoque Antonin. p. 4. Theolog. tit. 15. c. 14. *¶*. 3. in princ. sermonem de dulcissimo nomine *Maria* instituit à significatione litterarum, videlicet: *Mater universorum: Arca thesaurorum: Regula viatorum: Faculum inimicorum: Advocata peccatorum*. Quæ quidem devotè explicat ordine suo. Et iterum c. 22. sub fin. *¶*. *Sed per alium*, ostendit quàm magnum & pretiosum, virtuosum & famosum sit sacrum *Mariæ* nomen, juxta interpretationem hebraicam quinque litterarum ex quibus componitur. Multa quoque de superdulci nomine *Maria* scribit Richardus à S. Laur. lib. 1. de laud. B. M. cap. 2. à *¶*. *Audiamus*, usque in fin. & cap. 3. Sed penè innumera erudito calamo scripsit Novarinus l. *Umbra Virginea* c. 30. à n. 1117. ad 1196. Quorum præscius, sibi què optimè conscius.

92 Sed num tanti nominis dulcedinem atque potentiam, hac in re, præteribo? Minimè. Quis enim, cujusve lingua, nominis *Mariæ* dulcedinem non percipiat! Quis, etiam super omnes ingratus, percipiendo

K

taceat!

taceat! Quid ergo? Super mel & favum dulcius est *Mariæ* nomen. Probè, sed parum dicis. Omnigenam, & suavitatem, & dulcedinem superat. Multum quidem, sed adhuc parum. Dulcius & suavius est nomine *Jesu*. O dilecte mihi! si hoc unum probas, sufficit. Adhuc *Mariæ* sapientia, ut alto intellectu demonstrem. Scio equidem scriptum esse Psal. 33. 9. *Gustate & videte quoniam suavis est Dominus*. Et Psal. 85. 5. *Tu Domine suavis & mitis*. Et Psal. 134. 3. *Psallite nomini ejus, quoniam suave*. Et Psalm. 144. 9. *Suavis Dominus universis*. Et Sap. 12. 1. *O quam bonus & suavis est Domine, spiritus tuus in omnibus*! Et Cant. 5. 16. dicit Sponsa de Christo: *Guttur illius suavissimum*. Dulcedinem quoque Domini habes Psal. 18. 10. 11. *Judicia Domini dulciora super mel & favum*. Et Psal. 24. 8. *Dulcis & rectus Dominus*. Et Psal. 30. 20. *Quam magna multitudo dulcedinis tua Domine*. Quæ, singulariter Christo Domino competunt. Unde, & Bernardus serm. 15. in Cant. infra med. to. 1. col. 782. C. dicit: *Jesus mel in ore, in aure melos, in corde jubilus*. Hæc proculdubio vera sunt. Verum enimverò tota hæc dulcedo, justitiæ fillicidio irroratur, Judicisque furore respersa est, juxta illud Psal. 110. 10. *Sanctum, & terribile nomen ejus*. Et Isaïa 30. 27. *Ecce nomen Domini venit de longinquo, ardens furor ejus, & gravis ad portandum*. Unde Eccli. 5. 6. dicitur: *Ne dicas: Misericordia Domini magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur*. V. 7. *Misericordia enim, & ira ab illo citò proximant*.

93 Benè ergo Richardus à S. Laur. l. 1. de laud. B. M. cap. 2. in fin. declin. fol. 5. in fine dicit: *Horribilis quidem dulcedo tanto furore respersa. Gratias autem ei qui aliud prævidit refugium peccatoribus, delectationis & securitatis plurimum habens, terroris nihil. Maria siquidem, &c. Sicut enim (ait inibi penes med. V. Suave.) nomen Jesu mel in ore, in aure melos in corde jubilus: sic & nomen Maria, & etiam amplius si dicere audeamus. Jesus enim quasi superbum nomen est & nimium potens, nostros humiliter nomen affectus decet. Unde si in Jesu, aut Deitas aut sexus virilis austeritatem aliquis vereatur, recurrat ad Mariam, in qua nihil horum suspectum est. Maria enim nomen muliebre est mansuetudinè præferens & commendans. Leges ipsum l. 4. tit. 26. & audi D. Bernardum ser. de aquæ ductu in Nat. B. M. longius à princ. col. 354. E. to. 1. dicentem: *Ad Patrem verebaris accedere: Jesum tibi de-**

dit mediatorem. An verò trepidas & ad ipsum? Frater tuus est & caro tua, tentatus per omnia absque peccato, ut misericors fieret. Hunc tibi fratrem Maria dedit. Sed forsitan & in ipso majestatem vereare divinam, quod licet factus sit homo, manserit tamen Deus. Advocatum habere vis ad ipsum? ad Mariam recurre. F. Nec dubius dixerim, exaudietur & ipsa pro reverentia sua. Exaudiet utique Matrem Filius, & exaudiet Filium Pater. Filioli, hæc peccatorum scala, hæc mea maxima fiducia est, hæc tota ratio spei meæ. Item ibidem col. 355. G. *Queramus gratiam, & per Mariam queramus: quia quod querit invenit & frustari non potest. Unde, & ser. super Signum magnum. Apocal. 12. 1. nonnullis infra princ. to. 1. col. 340. M. dicit: Quid ad Mariam accedere trepidet humana fragilitas? Nihil austerum in ea, nihil terribile, tota suavis est, omnibus offerens lac, & laniam. v. n. 107. Quæ, ad Carmeli Habitum: ad Scapulare Mariæ, hujusque imitationis vitæ lac si referas, non rudi calamo, non infacetè procedes. Pergit cit. Bernardus: *Revolve diligentius evangelicæ historiæ seriem universam, & si quid forte increpatorium, si quid durum, si quod denique signum vel tenuis indignationis occurrerit in Maria, de cætero suspectam habeas, & accedere verearis. Quæ ad eam (parum longè à princ. col. 341. A.) pertinent, omnia plena sunt pietatis & gratiæ, plena mansuetudinis & misericordiæ. Unde D. Bonav. Ser. 38. de Sanctis in Comm. qui est 2. de B. V. M. propè fin. to. 3. pag. 366. dicebat: Quare necesse est, ut qui vult à Deo gratiam impetrare, ad hanc mediatricem accedat devotissimo corde: quia cùm sit Regina totius misericordiæ, nihil omnino habens (perpende) in regno justitiæ, nil petenti poterit denegare. Huc voco Bernardum ser. 4. Assump. B. M. non longè à fine to. 1. col. 332. L. dicentem: Sileat misericordiam tuam V. Beata, si quis est qui invocavit te in necessitatibus suis sibi meminerit defuisse. Unde illi, mutato genere: Quis invocavit eam, & despexit illum? Eccli. 2. 12. v. n. 105. Videsne quanta sit nominis Mariæ benignitas, jucundaque dulcedo?**

94 Adjiciam adhuc, quæ præcit. Bernardus immediatè post ly defuisse, subjungit: *Nos quidem, inquit, servuli tui cæteris in virtutibus congaudemus tibi, sed in hac potius nobis ipsis. Laudamus virginitatem: humilitatem miramur: sed misericordia miseris sapit dulcius, misericordiam amplectimur charius, recordamur sapius, crebrius invocamus. Quis ergo*

ergo (ibidem lit. M.) *miseri cordia tua*, ò *benedicta*, *longitudinem & latitudinem*, *sublimitatem & profundum* *queat investigare?* Solus Deus. n. 191. Mariana siquidem *miseri cordia*, *cælum*, *terram*, *purgatorium*, *infernum* *que replet*. Testis est D. Bernardinus Serm. Nativ. V. M. cap. 3. post med. to. 4. pag. 95. *Per se*, inquit, *plus comprehendit*, & *amplius se extendit* *Regnum misericordiæ*, *quàm gloriæ*, *gratiæ*, *vel justitiæ*. *Sed ampliori potentia*, *dignitas*, & *denominatio major est*: ergo B. V. Maria à *summa dignitate*, *Regina misericordiæ dici debet*. Et infra: *Miseri cordia est in cælo*, *in terra*, *in purgatorio*, & *in inferno*: ergo *maximum est regnum misericordiæ*: merito ergo *Beatissima Virgo*, *Regina misericordiæ est dicta*. Et in fine: *Miseri cordia est regnum Regine*—propterea *Beatissima Virgo propriè dicitur Regina misericordiæ*, *cujus misericordia regnum est*. Pro verbo illo: *Et in inferno*, stat Rutilius Benzoni cap. 32. dicens: *Quantitas pœnæ damnatorum ex intercessione B. Mariæ Virginis*, *citra condignū taxatur*. Lege D. Tho. in 4. d. 46. q. 2. a. 3. q. 1. ad 1. Scotum in 4. d. 46. q. 4. a. 3. n. 8. V. *Hæc tria*. P. Vega in *Theolog. Mariana*, n. 1664. Sera in *Libano Mar.* n. 114. 115. & Novarinum lib. *Umbra Virg.* excur. 87. n. 799. Quibus addiderim ipsiusmet B. M. verba ad suam Birgittam cap. 89. Revel. Extravag. post med. ibi: *Illis*, *qui non obtinent pœnitentiam*, *gratia mea abbreviat vitam*, *nè dolor*, *qui eo major*, *quo vita longior*, *fiat ex judicio justitiæ ita horribilis*, *ut desiderat inimicus*. En Mariæ misericordia, Dei judicium evincit. Cui illud: *Superexaltat misericordia judicium*, Jacobi 2. 13. En Mariæ misericordia facit, quod Deus non fecisset, justitia, misericordiam ejus impediens. Quò reducendus est D. Bernardinus Ser. de Nativ. B. M. cap. 4. in princ. pag. 95. to. 4. dicens: *Plus potest facere B. Virgo de Deo*, *quàm Deus de se ipso*. v. n. 96. & 191. Probè ergo D. Ignatius Martyr (apud cit. Vega n. 1732. & Celada in *Judith figur.* cap. 10. n. 69. & Ayala in *Horto Nom. Mariæ*, areola 1. aroma 9. V. *Nec minus*, pag. 31.) dixit: *Quos non salvat Dei justitia*, *salvat Mariæ misericordia infinita*. v. infra à n. 183. ad 186. & 108. 191.

95 *Adbuc consiliabor ut enarrem* (Eccli. 39. 16.) *dulcissimam Mariæ misericordiam*. Ex justitia & misericordia Regnum Dei componitur. Christo D. justitia attribuitur, Joan. 5. 22. *Pater omne judicium dedit filio*. Actor. 10. 42. *Constitutus est à Deo Judex vivorum*, & *mortuorum*. Sed misericordia, Mariæ ascri-

bitur. Unde, & *Mater & Regina misericordiæ* vocatur. Audi D. Tho. in Præfat. ad Epist. Canonic. longè à princ. dicentem: *Virgo Beata dimidiam partem regni Dei impetravit*, *ut ipsa sit Regina misericordiæ*, *cujus filius est Rex justitiæ*. Quoque Richar. à S. Laur. l. 6. tit. 13. ante med. V. *Aliter*, in princ. scribentem: *Regnum Dei consistit in duobus*, *scilicet in misericordia & justitia*. *Et filius Dei sibi quasi retinuit justitiam velut dimidiam partem regni*: *Matri concessit misericordiam quasi dimidiam aliam partem*. Unde & dicitur *Regina misericordiæ*, & *filius Sol justitiæ*. Nec omittendus est Dionys. Carthus. lib. 2. de laud. Mariæ, c. 23. ibi: *Regnum misericordiæ ei commissum est*. Idem repetit Enarrat. in Concep. B. V. M. Unde D. Bonav. in Psalter. B. V. Psal. 71. to. 6. pag. 484. dixit: *Deus judicium tuum Regi da*: & *miseri cordiam tuam Regine Matri ejus*. Sit ergo *Mariæ nomen dulcius nomine Jesu*. Sit & quodammodo potentior, ut n. 91. notavi.

96 Pergit præcit. Richar. ubi, ante med. tit. 13. V. *Moraliter*, ait: *Regnum Mariæ extenditur*, & *continet quasi tres Provincias*: *caelestium*, *terrestrium*, & *infernorum*. Ut in nomine *Mariæ* omne genuflectatur: etiam obstinata gehennalis caterva, ut n. 91. præmissum est. Quo, vel maxime nominis *Mariæ* potentia, imperium, & virtus datur intelligi. Super quæ adjiciam adhuc D. Ansel. (vel Eadmerum, ut in novis. edit. Op. D. Anselmi post ejus opera pag. 135. notatur) lib. de Excellentia V. M. cap. 6. versus fin. dicentem: *Sæpe quippe vidimus*, & *audivimus plurimos hominum in suis periculis recordari nominis Mariæ & omnis periculi malum illicò evasisse*. *Velo ciorque est nonnunquam salus memorato nomine ejus*, *quàm invocato nomine Domini Jesu*. *Et id quidem non ideò fit*, *quòd ipsa major aut potentior eo sit*; *nec enim ipse magnus aut potens est per eam*, *sed illa per ipsum*. *Quare ergo promptior salus in recordatione ejus*, *quàm filii sui sæpè percipitur?* *Dicam quid sentio*, *Filius ejus Dominus est & Judex omnium*, *discernens merita singulorum*: *dum igitur ipse à quovis suo nomine invocatus non statim exaudit*; *profecto id justo judicio facit*. *Invocato autem nomine Matris suæ*, *et si merita invocantis non merentur*; *merita tamen Matris intercedunt ut exaudiat*. Nec est possibile, ejus, vel merita repellere, vel orationem non exaudiri, dicente illi unigenito suo Jesu lib. 1. Revel. S. Birgitt. c. 50. versus med. *Nulla erit petitio tua ad me*, *quæ non*

non exaudiatur. Tanta enim (prope fin.) est mihi dulcedo in verbis tuis, ut non possim negare quæ petis. Quæ, nomine meo invocatus, non facio propter iustitiam; audito Mariæ nomine, incunctanter dispensare compellor. Unde ipsi: Omnipotens nomen ejus, Exo. 15. 3. Vide à n. 183. ad 186.

97 O efficax dulcedo, ò dulcis nominis Mariæ efficacia! O super omnia dulcis Maria! Tu nec nominari quidem potes, quin recrees: Tu nunquam sine dulcedine divinitus tibi insita pia memoria portus ingrederis, inquit Eckbertus Abbas, apud Richar. à S. Laur. lib. 1. c. 2. versus med. fol. 5. lit. H. Et Bernardus in Deprecat. & laude V. M. in fin. declin. to. 1. col. 351. I. O pia, ò magna, ò multum amabilis Maria: tu nec nominari quidem potes quin accedas: nec cogitari quin recrees affectus diligentium te: tu nunquam sine dulcedine divinitus tibi insita memoria portus ingrederis. Mater Dei (inquit D. Joan. Damasc. orat. 3. de Assum. B. V. in Polyanthea Marraccii, pag. 284. col. 1. princ.) quæ nihil suavius, mentem nostram captivam faciens, & linguam deprædans. Ipse quoque superni luminis Pater, sic D. Catharinam Senensem affatus est, ut refert P. Vega in Theologia Mar. n. 1732. 1733. ibi: Mariæ Unigeniti Filii mei gloriose genitrici cōcessum est, ut quicumque etiam peccator ad eam cum devota veneratione recurrit, nullo modo diripiatur à demone infernali; hæc enim est à me electa, parata, & posita, tanquam esca dulcissima ad capiendos homines, & præcipue animas peccatorum. Similia his habet ipsa Catharina cap. 139. suor. Dialog. Et appositè hic illud D. Epiphan. ferm. de laud. B. M. infra princ. & ante med. Ave gratia plena, hami esca spiritualis; in te siquidem hamus divinitas. Similiter Mariam effert Chrysost. homil. in Christi Natal. Quin & ipsa cælestis Curia, ut dulcius Mariæ nomen audiat, sciens interrogat: Quæ est ista? Cant. 3. 6. & 6. 9. & 8. 5. Ter, tanti nominis dulcedine affecti, dulcissimè interrogant Angeli: Quæ est ista? Ut trina interrogatione sempiternæ Triadis ineffabilem in Maria effusam dulcedinem indicent. Ut non solum in terris celebre sit Mariæ nomen; sed & in cælis supercelebre, copiosiorique dulcedinis scaturigine fluat. Mecum est Richardus à S. Laur. l. 1. de laud. B. M. cap. 2. sub fin. fol. 6. P. dicens: Ter admittitur in Canticis in persona Angelorum queritur: Quæ est ista? Non tantum quia persone mirantur excellentiam, quæ nec primam similem visa est, nec habere sequentem: sed for-

sitan, quia dulce nomen sibi desiderant responderi. Nomen Mariæ desiderabant nominari & in notitiam effundi, ut non intra terræ terminos clauderetur, sed etiam celebre haberetur in cælis. Lege Novar. in Umbra Virg. à n. 1117. ad 1196. Ubi innumera de Nomine Mariæ N. Sylv. in Apocal. cap. 12. n. 193. Et super Act. Apost. cap. 18. n. 76. & v. infra n. 202. à med. & n. 203.

98 Ter interrogant Angeli ut melleum Mariæ nomen dulcissimè audiant. Ter ut in æternum & ultra (sic enim Maria, sicut & beata Trias regnabit, Exodi. 15. 18.) Mariano repleantur dulcore: Quò, illud non incongruè flecterim, quod Alb. Mag. super Missus est, q. 123. §. In creatis, med. to. 20. scripsit dicens: Tertiæ diei opus est congregatio aquarum in unum locum, id est in virginalem uterum congregativum omnium gratiarum. Congregatio aquarum vocatur Maria, media correpta: Congregatio gratiarum appellatur Maria, media producta. Illa brevis est, & transitoria Apoc. 21. 1. Et mare jam non est. Hæc autem est perpetua, juxta illud Lucæ 10. 42. Maria optimam partem elegit, quæ nõ auferetur ab ea. Illud quoque quod cit. Richar. l. 12. (apud cit. Novar. n. 1153. fin.) dicit: Idcirco hujus nominis Maria media longa est, ut in ejus nominatione diutius immoremur, majorique dulcedine profundamur. Huc quoque illud Cluniacensis Abb. ferm. 3. Annunt. Nomen tuum, & memoriale tuum in desiderio anime, Isaia 26. 8. Sapor autem specierum non perfectè perpenditur, nisi species diutius mastitentur; ideo media nominis hujus Maria longa est, ut in ejus nominatione diutius immoremur. Sed dum aromaticum quid masticitur, os debet claudi, ne incautè aromatica dulcedo amittatur. Sed si plenè desideras istarum deliciarum dulcedinem gustare, os clausum habe ad turpia, & per regulare silentium pone custodiam ori tuo, &c. Quo nihil aptius, ut de virtute in virtutem proficiens (hoc enim quoque, Mariæ nomen præ se fert, D. Antonino teste p. 4. Theol. tit. 15. c. 4. §. 2. infra med. ibi: Et dicitur Maria media producta non correpta, quia semper aucta est in virtutibus.) venias ad corpus incoinquinatum, Sap. 8. 20. Angelicam, & nusquam satis laudatam castitatis virtutem, nanciscaris. Dulcissimo, inquam, nomine Mariæ invocato. Etenim Nomen hoc (inquit Chrysost. ser. 146. versus fin. pag. 129.) renascentibus salutare, hoc virginitatis insigne, hoc pudicitie decus, hoc indicium castitatis, hoc Dei sacrificium, hoc hospitalitatis virtus, hoc collegium sancti-

tatis.

tatis. Hoc Trinitatis umbraculum, ut bene notat Lazerda lib. *Maria effigies*, Acad. 5. n. 8. 9. 10. Hoc Columna nostrę defensionis. v. infra n. 203.

99 Hoc, in quavis necessitate, ac tentatione singulare refugium tutissimumque asyllum. Unde Bernardus hom. 2. super *Missus est*, sub fin. to. 1. col. 32. H. dicebat: *Si insurgant venti tentationum, si incurras scopulos tribulationum, voca Mariam. Si iracundia, aut avaritia, aut carnis illecebra naviculam concusserit mentis, respice ad Mariam. Si criminum immanitate turbatus, conscientię fœditate confusus, judicis horrore perterritus, barathro incipias absorberi tristitię desperationis abysso, cogita Mariam. In periculis, in angustiis, in rebus dubiis, Mariam cogita, Mariam invoca. Non recedat ab ore, non recedat à corde. Et in fine. lit. I. col. 32. Ipsa, inquit, tenente, non corrui: ipsa protegente, non metuis: ipsa duce, non fatigaris: ipsa propitia, pervenis: & sic in te ipso experiris, quàm meritò dictum sit: Et nomen Virginis Maria. Bene autem (utor verbis Richardi l. 1. de laude Marię cap. 2. sub fin. v. Et nomen,) immediate jungitur Marię virginitas; eo quod non solum nomen præferat, sed & aliis præbeat gratiam castitatis.*

100 Ad hanc ergo inexpugnabilem castimonię turrim, turrutumque Marię nomen confugas oportet, si veneris spicula retundere, si jaculorum ejus pluviam effugere optas. A quatuor ventis potest hæc obscœna tempestas ingruere. Utque nos ab hisce defendat Mariana turris, nomenque Marię; quatuor litteris ceũ lateribus (non numero, sed specie inspecta) inexpugnabilem format quadratam turrim: sicuti magnum atque ineffabile nomen Dei *Tetragrammaton*, quatuor litteris quasi lateribus turrim quadratam representat, Alapide teste Prov. 18. 10. *Turris fortissima, nomen Domini. Turris quoque fortissima nomen Domine. Marię, inquam, ut n. 90. præmissum est. De qua Cant. 4. 4. dicitur: Sicut turris David collum tuum, quę adificata est cum propugnaculis: mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium. Omnigena protectio. Nam: In millenario clypeorum, perfectio protectionis (Marię) signatur, inquit Richar. à S. Laur. l. 11. tit. 4. infra med. v. Sequitur. Hęc etiam turris est (verbis utor Ricardi cit. n. 90. fin.) nominis ejus devota invocatio. Maximè ad pudicitię custodiam: ad omnigenam castitatem servandam. Testis est magnus ille & pius vir Joannes Avila in Trac. Spirit. super*

v. *Audi filia, & vide. Ubi inter præcipua carnalium tentationum remedia, devotionem erga B. V. ponit, ejusque sub Immaculatę Conceptionis titulo invocationem.*

101 Idem lego apud C. Alap. in Ezech. 44. 3. §. *Symbolum*. Ex crebra, inquit, certaque experientia tradunt, singulare & efficax remedium contra tentationes carnis esse invocare B. Virg. per immaculatam ejus Conceptionem & angelicam puritatem. Sanè constat plures Sanctos per B. Virg. donum virginitatis, vel castitatis impetrasse. Idem in Cant. 2. 2. fin. §. *Rursum*. Liliū, inquit, valet adversus serpentes & venena. Sic B. Virginis invocatio singulare est remedium in omni tentatione vitiorum, & præsertim libidinis, uti experientia constat. Idem in Prov. 7. 21. §. *Quare*. Nullum remedium, inquit, contra carnis tentationes præsentius, cultu & invocatione Deiparę. Demum super Sap. 8. 21. §. *Porro*, ait: Mirè ad Castitatem juvat implorare opem B. Virginis. Unde & S. Ecclesia Spiritu S. edocta, castimonię, ac virginitatis Matrem sic exorat: *Nos culpis solutos, mites fac & castos. Quamquam enim idem in Maria sit miseriam scire & illicò succurrere: nihilosecius, ut prædilectam castitatis virtutem supra semetipsam velocior instruat: supra modum potentior defendat, exorari vult, & toto corde: & toto affectu. Nulla enim virtutum sic Marię placet, sicut perfecta castitas. Proindeque, ut cæteras defendat, currit; ut vero castitatem protegat, celerrimo rapidoque volatu adfistit. Et quid mirum sic Mariam trahat Virginitas, quę inter omnia, ipsi simillima invenitur? Meritò ergo, eam, Marianam virtutem compellare oportet. v. n. 216.*

102 Sustinete adhuc sapientes, me insipientem, fatuellumque Marię. Mariana virtus castitas: Mariana virtus Virginitas. Quo peculiari argumento? Non sola species, sed & tenuis memoria, quin & nomen fœminę tantum, concupiscentiam suaptè natura extimulat. Et quid si pulcherrima illa sit? silentio mittendum arbitror. At supra ipsum etiam Solem pulcherrima V. Marię; sive inspecta, sive memorata, castitatem ingenerabat. Tot isthęc veritas habet patronos, ut nec unus contra scripserit. Uno animo sic omnes: etiam cum in humanis ageret B. Virgo, solo prospectu extinxit ignitas in alios veneris ejaculatas sagittas. Sola præsentia effecit, & virgines, & castos, & interminate pudicos. Nullus eam

L

vel

vel semel aspexit, & non illicò sese ad castitatem excitari demiratus est. Sic gravissimi Theologi apud Eximium Suarez to. 2. in 3. p. disp. 2. sec. 2. *¶*. *Secundò*. Et ecce visio Mariæ erat sicut visio Dei; quæ quidem aspicientes, sibi similes facit, Joan. 1. cap. 3. 2. *Similes ei erimus: quoniam videbimus eum sicuti est.* Huc voco D. Ambros. lib. de *Instit. Virg.* c. 7. penes med. col. 136. A. dicentem: *Mariæ tanta gratia, ut non solum in se virginitatis gratiam reservaret, sed etiam his quos viseret, integritatis insigne conferret.* Et D. Tho. in 3. d. 3. q. 1. (al. q. 1. 1.) a. 2. ad 4. fin. dicentem: *Gratia sanctificationis non tantum repressit in ipsa motus illicitos: sed etiam in aliis efficaciam habuit. Ita ut quamvis esset pulchra corpore, à nullo unquam concupisci potuit.* Sic & Simon de Casia l. 2. c. 2.

103 Similiter D. Bonav. in 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3. propè fin. corp. to. 5. pag. 36. ibi: *Afferunt Judæi (hoc unum pro mille reputo) hoc mirum fuisse in V. Maria, quod cum esset pulcherrima, tamen à nullo unquam viro fuerit concupita.* Eadem scripsit Richar. à S. Laur. l. 12. de laud. B. M. particula 6. cap. 4. penes med. *¶*. *Aliter*, fol. 252. E. ibi: *Sicut testantur Judæi, Maria pulcherrima Virginum fuit: nec unquam aliquis eam intuens ipsam malè concupivit.* Idem l. 5. infra princ. lit. B. *Creditur*, inquit, *quod ferè nullo posset eam intueri quamdiu fuit in mundo, qui eam statim non amaret; nunquam tamen malè fuit adamata. Quinimò eam intuentibus, libidinem si qua erat, extinguebat, & ad castitatem incitabat,* inquit Cartagena l. 2. hom. 5. to. 1. col. 184. A. Et Gerson ser. de Nat. Mariæ, confid. 3. ibi: *Nullus aspectu Virginis, quavis esset pulcherrima nimis, urebatur, aut inflammabatur ad fœdā carnis concupiscentiam, sed eā potius extinguebat ille divinus aspectus.* Eadem scripsit D. Bernardin. Senensis ser. de Concep. B. M. (qui est 4. in ord.) art. 2. cap. 1. prope med. to. 4. pag. 88. dicens: *Virgo Maria pulcherrima fuit, & tamen à nullo unquam potuit concupisci. Quia virtus suæ sanctitatis & castitatis in aliis aspicientibus eam, extinguebat omnes motus carnales.* Igitur contra spurcas tentationes, Mariam invoca, & sufficit. Ecquid dico invoca? recordare tantum nominis ejus: *Nam hoc quoque habuisse Virginem, ut in memoriam revocata castitatis amorem ingeneraret, ego non dubito,* inquit Novar. in *Umbra Virg.* n. 727. fin. Cujus sensationem signo, illo D. Ansel. cit. n. 96. *Velocior est nonnunquam salus, &c.*

104 Tanto ergo in bello pugnaturus, Marianum hocce arripe Scutum: Marianam indue lorica. Christum enim, instructionis nostræ causa, Marianam suscepisse armaturam, docet Richardus l. 10. de laud. B. M. tit. 11. prope fin. fol. 166. A. fin. dicens: *Christus aggressurus pugnam contra mundum & diabolum, in utero Virginis armavit se paupertate contra divitias: humilitate contra superbiam: carnem virgineam contra luxuriam induens pro lorica.* Clamandum est igitur (ait cit. Richar. l. 11. tit. 4. in fin. declin. fol. 194. G.) *jugiter ad Mariam: esto mihi à Domina turris fortitudinis à facie inimici. Item: expugna impugnantes me. Apprehende arma & scutum, & exurge in adjutorium mihi.* Vide, ò Domina, quoniam vehementer tribulor! velociter exaudi me: maximè in Mariana virtute tuenda. Exaudi *omnipotens* Domina: (v. n. 183.) *dulcissima cordis mei Mater: cor meum, vita mea, lumen oculorum meorum. Filioli (dixerim cum D. Bernardo serm. in Nat. B. M. ante med. to. 1. col. 354. fin.) hæc peccatorum scala, hæc mea maxima fiducia est, hæc tota ratio spei meæ.* Itidem cum eodem serm. B. M. super *Signum magnum*. Apocal. 12. 1. longè à princ. to. 1. col. 342. C. *Amplectamur Mariæ vestigia fratres mei, & devotissima supplicatione beatis illius pedibus provolvamur. Teneamus eam, nec dimittamus donec benedixerit nobis.* Gen. 32. 26. *Qui equidem tenuerit eam, beatus*, Prov. 3. 18. v. n. 397. & cum D. Bonav. in Psal. B. V. Psal. 14. *Amplectamur Mariæ vestigia peccatores: & ejus beatis pedibus provolvamur. Teneamus eam fortiter, nec dimittamus: donec ab ea meruerimus benedici; singulari castitatis benedictione, in anteriori Mariani Scapularis sapphirina parte indicata: dicatque nobis Maria: Fundabo te in sapphiris, & ponam jaspidem propugnacula tua,* Isaie 54. 11. 12. Etenim: *Jaspis sanat febrem luxuriæ,* inquit Richar. à S. Laur. l. 11. tit. 4. infra med. *¶*. *Sequitur.* Beda quoque & alii tradunt: Jaspidem venereas cogitationes & appetitiones refranare, ut notat Alap. in Apoc. 21. 19. ibi *Jaspis*. *¶*. *Octavo.* Qui, *¶*. *Tertio, & ¶. 18.* in princ. addit: *Creditum esse ab antiquis, jaspidem fugare dæmones & phantasmata.* Quod quidem (si verum est) in Deum referas oportet, &c. videnda apud ipsum in Tob. 6. 8. & 8. 2. Illud autem omnino verum est, eam Apoc. 21. ultra captum pulcherrimam civitatem (cujus muri structura, & primum fundamentum, ex jaspide *¶. 18. & 19.* scribitur) Mariam sub-

indi-

indicare; quæ, nedum rogata castitatem protigit; sed etiam non invocata, hac in virtute succurrit.

105 *Antequam clament ego exaudiam*, dicit Dominus per Isaïam 65. 24. Alap. ibi: *Præveniam eorum vota & preces: visa eorum necessitate, occurram & satisfaciam, antequam ipsi illud precibus, votisque mentalibus aut vocalibus exprimant. Exaudiam ergo, non solum preces, quas fundunt, sed eorum mutum & silentem affectum. Si ergo Deus, cujus misericordia & iustitia citò proximant, n. 92. fin. sic, miserorum vota præveniando, succurrit; quid mellea Mater ejus? Quid super omnem dulcedinem dulcissima Maria faciet? Quid pietatis fons, & misericordiae Mater? Si aliquid hac de re scribere vales, notum fac. Tenuitas mea, silentio mittendum arbitratur. Verum non sic prætereundum, quod Richar. à S. Laur. lib. 2. p. 2. c. 13. infra princ. scripsit de virgineis Mariae manibus loquens: *Tornatiles autem describuntur manus istæ*, Cant. 5. 14. Nam sicut *ars tornaturæ promptior est aliis artibus celeriter operando, sic Maria velocior ceteris Sanctis omnibus miseri subveniēdo, ut dicere de ipsis miseri videatur cum filio illud Isaïæ 65. 24. Antequam clament ad me exaudiam eos.**

106 Benè, sed adhuc parum: nam velocior quandoque Maria, &c. n. 96. Illud itidem: quod Deus, *ut iustitia impeditus, facere nequit; facillimè Maria dispensat, amplaque manu elargitur.* v. n. 191. Unde & ipse Unigenitus suus, *non solum dat ei secundum quod petit, sed etiam ipsam incitat ad petendum*, inquit Richar. à S. Laur. l. 2. p. 2. c. 13. penes med. Quod, figuratum dicit 3. Reg. 2. 20. *Pete Mater mea.* Et Esther 7. 2. *Quæ est petitio tua Esther ut detur tibi? & quid vis fieri? etiam si dimidiam partem Regni mei petieris, impetrabis.* Ad quem Maria tenerrimo, ac pientissimo oculorum nutu: *Dona mihi populum meum, pro quo obsecro. Dividamus regnum: sit tibi iustitia: Mea sit Misericordia.* Vide à n. 95. Huc voco Richardum S. Victoris, in Cant. 4. 5. suo cap. 23. infra med. pag. 522. D. E. 2. de Mariae misericordia dicentem: *Meritò ergo misericordia ejus hinnulorum velocitati comparatur; quia velocius occurrit ejus pietas quam invocetur, & causas miserorum anticipat.* Et longè post med. pag. 523. A. 1. ibi: *Ad te ergo matrem misericordiae, matrem miserorum clamant exules filii Evæ, clamant ipsæ miseriae. Habet enim miseria clamorem, & val-*

lis hæc lachrymas, adeò ut si ipsi miseri non clament, ista auribus tuis non insonent; non possunt hæc auditum tuum latere, eo quod aures audiendi miseriae, & te has scire sit eas audire. Sicut enim ubicumq. fuerit corpus, cōgregabuntur & aquilæ, ita ubicumque fuerit miseria, tua & currit & succurrit misericordia. Et in fin. declinans B. 1. *A Deo pietate replentur ubera tua, ut alicujus miseriae notitia tacta, lac fundant misericordiae: nec possis miseriae scire, & non subvenire. Et quid mirum, si misericordia affluis, quæ ipsam misericordiam peperisti? Et infra, C. Et cum misericordia Dei sit ab æterno, amplior esse cœpit ex tempore. Et cum ex te cœpit initium ejus, quoque largitas per te sumpsit augmentum. In te ergo concrevit lac Divinae misericordiae, & ex te nobis profluit. In manibus tuis sunt* (ait Alb. Mag. in Biblia Mar. super Cant. n. 12. ibi: *Revertere 4.) thesauri miserationum Domini, & sola electa es cui gratia tanta conceditur. Absit ut cesset manus tua, cum occasionem quæras salvandi miseros, & misericordiam effundendi.* v. n. 93. 193.

107 O ineffabilem Mariae misericordiam! O castissimum illicium, omnem, & dulcedinem, & potentiam evincens! O Divinum (v. n. 202. sub finem) Mariae nomen supra temetipsum dulcius! Totum Mariae nomen misericordiam balat, pietatem redolet, severitatis expers, terroris nescium, dixerim cum P. Vega in Theologia Mar. n. 1379. Et cum Novar. in Umbra Virg. n. 702. in fine: *Abfuit à Virgine etiam timoris nomen, tota clemens est, tota misericors.* Et n. 705. *Tota mellea, tota suavis, tota misericordia referta.* Sic etiam P. Flores in Eccles. n. 2200. Itero quæ à n. 93. scripsi; & cum D. Bern. ser. B. M. super Signū magnum, Apocal. 12. 1. nonnullis infra princ. to. 1. col. 340. M. *Quid, inquam, ad Mariam accedere trepidet humana fragilitas? Nihil austerum in ea, nihil terribile, tota suavis est, &c.* n. 93. Ubi post ly misericordia, addit Bernardus col. 341. A. *Omnibus omnia facta est: omnibus misericordiae sinum aperuit, ut de plenitudine ejus accipiant universi.* B. *Ipsa quoque præterita non discutit merita: sed omnibus sese exorabilem, omnibus clementissimam præbet, omnium denique necessitates amplissimo quodam miseratur effectu.*

108 Si igitur ipsa (inquit D. Ansel. vel potius Eadmerus, l. de Excellentia V. M. cap. 1. ante med. post vera D. Ansel. opera pag. 135.) propter peccatores, scilicet, propter meique similes, facta est Domini Mater, quomodo

modo immanitas peccatorum meorum cogere me poterit desperare veniam eorum? Et post med. Qui namque fieri potest ut ex memoria laudis ejus salus non proveniat peccatori, (al. peccatorum) cujus uterus factus est via ipsi ad sanandum peccatorem venienti Salvatori? Et cap. 6. versus fin. V. Hæc, sic in rem nostram scripsit: Nihil enim utilius post Deum memoria Matris Dei (al. ejus) nihil salutaris meditatione pii amoris, quo fervebat in memoria & contemplatione filii sui. Ergo dilecte mi, si dulcedinem, si suavitatem, si amorem, si castissimam pulchritudinem, si quæcumque in Domino desiderare valet anima tua habere volueris, veni ad Mariam. Nam D. Bernardo teste serm. 3. in Vigil. Nativ. Dñi. fin. to. 1. col. 58. B. Nihil nos Deus habere voluit, quod per Mariæ manus non transiret. Et ser. de aquæductu in Nat. V. M. ante med. to. 1. col. 354. D. Totum nos Deus habere voluit per Mariam. v. in Ansa n. 9. & infra 178. & maximè castitatis virtutem. Omnes gratiæ per Virginem dispensantur, inquit D. Bernardinus serm. 10. art. 1. c. 3. to. 2. pag. 57. fin. Sed singulariter castimoniam virtus; adeoque D.

Bonav. in Psalter. B. V. Psalm. 25. to. 6. pag. 480. dicebat: *Ure cor meum Domina igne amoris tui: & cingulo castitatis restringe renes meos. Potenter adjuva me; siquidem: In manibus tuis thesauri miserationum Domini, inquit Petrus Damiani serm. 45. qui est 1. in Nat. B. M. prope fin. Tu mater misericordiarum Dei, inquit Dionys. Carthus. serm. 2. Aff. B. M. post med. ex D. Bernardo. Sæpe quos justitia filii potest damnare, Matris misericordia liberat; quia Thesaurus Domini est, & Thesauraria gratiarum ejus, inquit Raymundus Jordanus, vulgò Idiotæ, Prologo ad Contemplat. B. V. v. n. 94. fin. Cum sit Thesaurus Domini & Thesauraria gratiarum ejus, donis spiritualibus ditat copiosissimè servientes sibi, inquit Richar. à S. Laur. l. 2. p. 1. causa 22. fol. 25. Fugias igitur (ait inibi causa 21.) sub protectione manus ejus, & nihil timendum est. Invoca Sacrum Mariæ nomen, & illicò scarabeos pilularios cum suis spurcitiis & obscœnitatibus abjicies. Sic despice eos, & certocertius effugient. Qua de re sit*

PROPUGNACULUM VI.

109 **L**uxuriæ, atque omnigenæ obscœnitatis despectum Angelicæ castitatis propugnaculum diximus n. 41. in fine. Cujus turritam atque inexpugnabilem fortitudinem nesciebam, quousque B. Virgo Maria duxit me ad suum Anselmum l. 3. Epistolar. Ubi in 133. infra med. pag. 414. D. 2. sic lectitabam: *Importunas cogitationes, contemnendo superate. E. Similiter in quolibet motu indecente, sicuti est stimulus carnis, aut ire, aut invidiæ, aut inanis gloriæ. Tunc enim facillimè extinguuntur, cum & illos velle sentire, aut de illis cogitare, aut aliquod illorum suasionem facere dedignamur.* Verbum breve, virtus multa, ut dicit Chrysostomus, n. 66. cit. Nihil minus ferre valet diabolus, quam despici ab aliquo; & tanto minus, quanto natura inferius ipsi est, qui illum despicit. Cumque homo sit vanus pulvis & cinis: vas stercoreum, atque spurcitæ cloaca, ipse verò, natura Angelus sit; vel ad instans ferre potest, se ab homine despici. v. C. Alap. in Tob. 6. 8. & 8. 2. Experimento proba: maximè in luxuriæ materia. Ejusmodi autem dedignatio atque despectus, hinc præcipue excitanda atque juvanda est, quòd quisque apud se consideret, qualis quantaque sit excellentissima propriæ animæ dignitas, inæsti-

mabile pretium, summa nobilitas. Hoc equidem argumento, ipsi etiam dæmones *dedignantur* de peccato luxuriæ tentare. Quid audio! Qui in malo velle obstinatus est: qui nihil nisi malum contra Deum & homines cogitat & facit, *dedignatur* de peccato luxuriæ tentare? Numquid non est dæmon luxuriæ *Asmodeus* nomine, qui, homines ad libinem exagitat, quique est rex dæmonum & præses luxuriæ, ut benè notat Alap. in Tobiam 3. 8. 6. Dico ergo, & sub fin. cap. 3. 6. Denique? Nonne S. Ecclesia exorat: A spiritu fornicationis, libera nos Domine? Et Matt. 12. 43. dicitur: *Cum immundus spiritus exierit ab hoine, &c.* Ita quidem. Omnino enim certum est, quosdam inferiores dæmones, homines, in materia luxuriæ tentare. Sed quoque verum est, eorundem excellentiores dedignari de peccato luxuriæ tentare.

110 Testis est D. Tho. l. 5. de Eruditione Principum cap. 51. nonnullis infra princ. post Opusc. 40. ibi: *Dicunt Magistri aliquos esse dæmones, qui memores suæ antiquæ nobilitatis, non dignantur de peccato luxuriæ tentare. Signum hujus est, Lucifer tentans Dominum in deserto, non tentavit eum de hoc peccato.* Similiter D. Bernardinus serm. 12. de luxuria p. 2. principali longè post med. 6. *Tertio luxuriosus,*

luxuriosus, ante med. to. 3. pag. 396. ibi: *Et ideo dicunt alii Doctores, quod sunt aliqui demones, qui memores suæ antiquæ nobilitatis, tentare de luxuria dedignantur, & est signum ad hoc, quod Lucifer tentans Dominum non dicitur eum tentasse de vitio carnis. O sententiam! O dictum! Audite me omnes filii hominum. Audite celi quæ loquor, audiat terra verba oris mei, Deut. 32.1. Concresecat (V.2.) ut pluvia doctrina mea, fluat ut ros eloquium meum, quasi imber super herbam & quasi stillæ super gramina. V. 3. Quia nomen Domini invocabo. Domine quoque dixerim; quoniam singulariter Maria juvat luxuriæ despectum. Audiant montes & colles vocem tuam (ò Maria!) & fortia fundamenta terræ, Michæ 6. 1. 2. Audite filii hominum, ne sitis insensatiores lapidibus. Vide infra n. 117. Audite obsecro per viscera Sacratissimæ Mariæ: Memores suæ antiquæ nobilitatis dedignantur demones de peccato luxuriæ tentare. Vide quanta sit spurcissima luxuriæ vilitas. Qui malignus ultra captum tentator est, obscœna, fœdaque vel objicere dedignatur. Qui in malo velle obstinatus: æternæ salutis incapax, æternoque supplicio addictus: Dei, hominumque atrox, sævus, barbarusque inimicus, venerea vel proferre contemnit: objicere erubescit. Et quod supermirandum est, sic honestè (ut ita dicam) sese gerit, certissimè sciens non esse confimile illicitum, quo homines ad se trahat, ut n. 27. notatur. Et tu, fili mi, præclaro sanguine natus: acquisita nobilitate insignitus: auro & argento pollens: Dignitate decoratus: pretiosissimo Christi sanguine redemptus: ad æternam fœlicitatem deputatus, ubi ineffabili dulcedine gaudio & gloria perfusus (etenim: *Oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus iis, qui diligunt illum, 1. Cor. 2.9.*) videbis Deum sicuti est: tu, tot tantisque, & beneficiis, & donis cumulatè refertus, fœda atque spurcissima scelera, nedum identidem cogitare & loqui, sed & suadere & perpetrare audes, & fecisse jactaris. O insensate! totis viribus domum tuam mundari & exornari, tibi que perpulchra indumenta parari jubes; & anima tua spurcitiis & obscœnitatibus oppleta, plusquam cloaca fœtet! v.n. 118. fin. Absit à te, diabolo esse peiorem. In hoc enim peccato luxuriosus est diabolo deterior; quia diabolus benè superbit & invidet: sed nunquam luxuriatur, inquit D. Bernardinus ser. 12. supra cit. versus fin. §. Tertiò latificat, infra princ. Etiam demones gehennam esse*

fatentur: Tu verò (ait Chrysost. hom. 13. in Matt. longè post med. col. 109. C. to. 2.) cum tanto honore potiaris & ineffabilium mysteriorum sis certè particeps, ne illos quidem inveneris imitari: sed ipsis quoque deterior effectus es.

III Considera igitur nobilitatem tuam, 1. Cor. 6. 15. 19. Hanc cum spurca luxuriæ vilitate confer. Dic animæ tuæ: Imago quidem Dei tu es: Ad imaginem quippe Dei factus est homo, Gen. 9. 6. Unde & universi pulchritudinem excedis, ejusque & auri & gemmarum pondera vincis. Cuncta visibilia, dignitate præcellis, æstimatione superas. Nam: *Omnis ponderatio non est digna continentis animæ, Eccli. 26. 20.* Cui ergo comparabere, si continens, si castus & virgo? Si te æqualem Angelis dixerim, Deoque simillimum prædicaverim, erit mecum magnus ille Basilus de Virginit. cap. 79. (apud C. Alap. in Matt. 22. 30. §. Ex hoc.) dicens: *Magnum quid, & præclarum est virginitas, quæ hominem incorruptibili Deo simillimum facit. Item ibidem: Et hi profectò qui continentiam servant, Angeli sunt. Sunt autem Angeli, non ex infimo quovis ordine, sed certè illustrissimi & nobilissimi. Illi enim carnis nexibus liberi, integritatem suam in cælis servant. At verò illi in terra carnis illecebris & voluptatibus diu reluctantes, ac diaboli tentamenta perpetua exercitatione vincentes, incorruptionem Angelicæ puritati parem, virtute præcipua ante Creatoris oculos custodierunt. v.n. 113.*

112 S. quoque Cyprianus Martyr lib. de Habitu Virginum, parum longè à princ. pag. 153. ubi sic de virginitate scribit: *Flos Ecclesiastici germinis: Decus atque ornamentum gratiæ spiritualis, læta indoles, laudis & honoris opus integrum atque incorruptum, Dei imago respondens ad sanctimoniam Domini. Et versus fin. pag. 160. in fine: Cum castæ perseveratis & virgines, Angelis Dei estis æquales. Idem l. de Singularitate Clericorum, versus fin. pag. 408. & 409. perpulchrè virginitatem effert, castitatem laudat. Similiter D. Ambros. lib. Institutio Virginis, c. 17. in princ. col. 142. A. scribit: *In virginibus sacris, Angelorum vitam videmus in terris. Et l. Exortatio ad virgines, longè à princ. col. 118. B. C. ibi: Ut inter homines Angeli sitis -- Sicut Angeli in terris sunt. Similia his habet l. 1. de Virginibus longè post med. col. 84. D. Consonat D. Aug. l. de Sancta Virginitate c. 13. in princ. to. 6. pag. 340. dicens: Virginalis integritas, An-**

M

gelica

gelica portio est. Marianus quoque D. Bernardus de Interiori domo, c. 45. in fine col. 1411. M. to. 1. dicit: *Non est dubium quod qui casti perseverant & virgines, Angelis Dei efficiuntur equales.* Idem lib. de modo bene vivendi, serm. 21. ante med. to. 1. col. 1649. E. Sine dubio, inquit, *qui casti perseverant & virgines, Angelis Dei erunt equales.* Et serm. 23. infra med. col. 1653. B. Castitas est pulchritudo anime, & per hanc virtutem coequatur homo meritis Angelorum. Nota hic ejusdem Bernardi singulare solatium iis, qui virginitatis florem, decorumque amiserunt splendorem, quibus, sic ibi serm. 22. infra princ. col. 1650. E. scribit: *Longa castitas pro virginitate reputatur.* Clemens quoque Alexan. lib. 7. Strom. longè post med. pag. 821. versus fin. dixit: *Vidua est rursus virgo per temperantiam.*

113 Pergit cit. Bernardus epist. 42. ante med. inter princ. & med. to. 2. col. 60. K. dicens: *Quid castitate decorius, quæ Angelum de homine facit? Differunt quidem inter se homo pudicus & Angelus. Sed felicitate, non virtute. L. Sed et si illius castitas felicitior, hujus tamen fortior esse cognoscitur. Sola est castitas quæ in hoc mortalitatis & loco & tempore statum quemdam immortalitatis gloriæ representat.* Huc voco Richar. S. Victoris p. 2. Exposit. in Cant. cap. 39. versus med. pag. 542. A. 2. dicentem: *Sequuntur agnum quocumque ierit. Specialiter sequuntur, cui se specialiter similes fecerunt. In carne præter carnem vivere, celestis vita est, non terrena. Unde cum virgines peccatum carnis domant, quodammodo extra carnem sunt, & Deo qui spiritus est similes fiunt. Deo assimilantur,* inquit Alap. in Joann. 21. 22. fin. juxta illud Sap. 6. 20. *Incorruptio facit esse proximum Deo.* Verum si mente & corpore virgines, nedum Deo similes, sed & Deo simillimos cum cit. Basil. n. 111. dicere oportet. *Simillimos* inquam, magis quam ipsimet Angli. *Illi enim carneis nexibus liberi, &c.* Basil. cit. cujus, illud expende: *Virtute præcipua.* Et illud præcit. Bernardi: *Sed et si illius castitas felicitior, hujus tamen fortior esse cognoscitur.* Et Deus singulari attributo appellatur: *Fortis, & potens,* Psal. 23. 8. & alibi sæpius. *Fortissimus* quoq. innumeris Scrip. locis cõpellatur. v. D. Th. in 2. d. 9. a. 8. ad 2. & 1. p. q. 108. a. 8.

114 Amplius demonstro, verbis cit. Basil. innixus: *Illi enim carneis nexibus liberi, &c.* Semel Angeli intellectu & voluntate pugnarunt, viceruntque. At (casti & virgines, quotidie: & pluries per singulas horas.

Non intellectu & voluntate tantum; sed quod magis est, corpore: Expende verbum. Angeli castitas, ipsi connaturalis est, nullo sibi obliuente contrario; homini verò contra naturam est. Cujus immensa carnis moles, gravissimumque hujusce passionis onus, totum inclinat hominem, totum animum deprimat. Unde (inquit D. Hier. vel qui est Auth. Ser. de Aff. B. M. longè à princ. pag. 69. infra med. to. 9.) *in carne angelicam vitam acquirere, majus est meritum, quàm habere. Esse enim Angelum, felicitatis est: esse verò virginem, virtutis.* Angeli, æquis viribus dimicarunt; sed casti, & virgines, minimis. Quid enim valet contra diabolum homo? Spiritus ille est; iste verò, pulvis & cinis. Scientia ille pollet; iste verò inscitia oppletus est. Et nihilo minus ipsum superat, validèque propellit. Ergo modulo suo omnibus Angelis excellentiores sunt casti. Lege M. Petrum Galindo, lib. Excelencias de la continencia, y virgindad, p. 2. c. 17. pag. 144. ubi ex Pelbarto in suo Stellario, l. 8. p. 1. a. 2. nostrum differtè probat assertum. Et addit n. 8. quod casti & virgines sæculares, præstantiores & excellentiores sunt Religiosis. Quandoquidem isti in Religionis tranquillo portu castitatis naviculam regunt; illi autem, vastissimum mundi oceanum rapidum agitarum ventis navigant. Innumeros inter scopulos virginitatis scapham dirigunt: aura fluctibusque adversis conantur, horrida irruente procella.

115 Nunc ergo, dilecte mi, supremis Angelis excellentiorem: Sacratissimæ Mariæ, ipsique Deo simillimum esse contemnis, qui, ut unus divitum, nobilium, sapientumve reputeris, diu noctuque, usque ad sanguinem, usque ad mortem laboras! Qui ut inanem, brevem, ac volatilem mundi gloriam captes, toto animo incumbis, totis viribus infundas; æternam despicias gloriam, contemnis felicitatem! Qui pro una Regni corona & Imperio assequendo, impossibilia (ut ita dicam) faceres; Empyrei regna despicias: in æternum & ultra (Exodi 15. 18.) ibi gaudere non vis ineffabili delectamento offusus, sed magis sempiterno igne cremari! Pro momentaneo & bestiali delectamento, delectationes quæ in dextera Dei sunt, vili commutatione spernis? Quod nobilitatis culmina teneas, ejusque adamitas trahas radices: sicut & quod fama, divitiis, bonisque omnibus abundes, credo quidem. Sed quod rationale animal sis, minimè credo. Et multò minus quod prudentia discretionè intellectuque polleas; è fructu enim dignoscitur arbor. Nec poma dat cedrus:

drus:

drus: *Nec ficus uvas, aut vitis ficus, Jacobi* 3. 12. Ergo irrationale animal es; quia tua, talia sunt opera. Nisi demonstravero, non credas.

116 Opera tua tu scis, omni excusatione seclusa. Cum itaque feris & demonibus majores habeas defectus, quomodo te vocavimus hominem? ait Chrysost. hom. 23. ad populum infra princ. col. 182. B. to. 5. Vide ergo utrum illud ad literam tibi Psal. 48. 21. Homo, cum in honore esset, non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis. Et Jer. 5. 8. Equi amatores, & emissarii facti sunt: unusquisque ad uxorem proximi sui hinniebat. Et Ezech. 23. 20. Et insaniuit libidine super concubitum eorum, quorum carnes sunt ut carnes asinorum: & sicut fluxus equorum, fluxus eorum. Et Joelis 1. 17. Computruerunt jumenta in stercore suo. Verum Nonne homines estis, inquit Apost. 1. Cor. 3. 4. Metaphysicè quidem, homines sunt; physicè autem, bestia. Item aliter: prout ex humana carne & rationali anima constant, homines physicè sunt; moraliter autem, bestia. Sic D. Greg. 1. 24. Moral. c. 8. infra med. to. 1. fol. 140. ibi: Nonnunquam homines dicit eos, quos à bestiis ratio distinguit, id est, quos non atteri bestiali passionum motu demonstrat, Ezech. 34. 31. Vos autem greges mei, greges pasquæ meæ homines estis. At contra hi qui carnali affectioni succumbunt: non jam homines, sed jumenta nominantur, Joel. 1. 17. Computruerunt, &c. Jumenta quippè in stercore suo computrescere, est carnales homines in fœtore luxuriæ vitam finire. Non enim esse homines, sed jumenta declarantur, de quibus per Jerem. 5. 8. dicitur: Equi amatores, &c. Cum ergo vocentur homines hi qui justitiæ ratione suffulti sunt: & irrationabilia jumenta nominantur hi, qui carnali delectationi deserviunt: rectè de hoc dicitur: Homo, cum in honore esset, &c.

117 Et pejus est (dixerim cum Chrysost. ser. de Ascen. Dñi. prope med. to. 3. col. 798. B.) comparari, quàm nasci. Nam naturaliter non habere rationem, tolerabile est; verum rationis decoratione decoratum, irrationabili creaturæ comparari, voluntatis est crimen. C. Et quando audis quod homo comparatus est jumentis: non arbitreris quod eum irrationabilibus similem voluit demonstrare, sed longè pejorem, non tantum quia homines facti ad irrationabilia ad majorem dementiam properavimus, sed ut pejorem conversationem erubescamus. Vides quod jumentis irrationabiliores fuimus? Ecce jumentis, ecce avibus (Hai. 1. 2. 3. Jer. 8. 7.)

deteriora sentimus & irrationabiliora cogitamus. Vade ad formicam & piger, & considera vias ejus, & disce sapientiam, Prov. 6. 6. Sed quid de formicis (addit cit. Chrysost. col. 798. D.) dico? Lapidibus insensatiores facti sumus. Et hoc tibi valido testimonio monstrabo. Audiant montes judicium Domini & fortia fundamenta terre, ait Mich. 6. 1. Quid ais? Contra homines tibi judicium est, & testes terræ fundamenta, ut inter divinum humanumque judicium audiant, judices invitantur? Valde, inquit, nam lapidibus homines insensatiores esse noscuntur. Vides quod totius malitiæ fines excessimus? Asinis & bobus irrationabiliores ostendimur, sensu volatilium superamur, nec ipsis lapidibus comparamur. Verum nihilominus, te, quamquam lapideum alloquar. Potens quidem sermo Domini est, etiam de lapidibus homines facere, Matt. 3. 9. Quinimò, & ipsi lapides, quodam quasi concepto dolore pectora scindunt, vocis Domini echo insonante, Matt. 27. 51.

118 Tecum igitur, lapis animate, in nomine Domini loquar. Nonne vivis? Ergo animal es. Et rationale quidem; audio enim te multa ratiocinantem. Quonam ergo pacto bestia, susque immunda vocaris? A spurcitie, à fœditate, à luxuria. Testis est Bernardinus serm. 12. de luxuria, p. 2. principali in princ. §. Primò, to. 3. pag. 395. ibi: Luxuria hominem facit in bestiam devenire. Et in finem declin. §. Tertiò luxuriosus, in fine: Luxuria homo efficitur bestia. Idem dicit D. Tho. 1. p. q. 98. a. 2. ad 3. ibi: Homo in coitu bestialis efficitur. Pergit cit. Bernardinus ibidem non longè à princ. pag. 395. dicens: Comparatur luxuriosus porco: si enim ex una parte videret luti volutabrum, & ex alia parte lectum rosarum, potius eligeret in volutabro luti resolvi, quàm in rosarum lecto. Sic tales immunditiam luxuriæ, deliciis paradisi preponunt. Sic inter spurcicias vivunt & cubant ut immundiores sint suis; quæ, non ubi cubant, ventrem exonerant. Adest Chrysost. hom. 58. in Matt. longè post med. to. 2. col. 443. D. ubi de spurca fœdaq. luxuria loquens, ait: Sues ex hominibus facit, immò vero etiam suis multo deteriores. Sus enim in lato volutatur & stercore nutritur: hic verò abominabilem magis sibi mensam construit, iniquas commixtiones excogitans & amores nefarios. Et in fin. declin. col. 445. A. Nolite, inquit, pati peiores bestis homines fieri. Lege ipsum hom. 24. in ep. ad Rom. in Morali, penes med. col. 233. sub fin. to. 4. Ubi scarti corpus, cenam & cloacam dicit, ac probat.

Ergo

119 Ergo dilectissime in Christo, per Immaculata Sacratissimæ Mariæ viscera, quando immundus spiritus species objecerit suas; illicò animosè contemne, toto animo sperne, continuò rejice, incunctanter citoque, vili contemptu despice: Ite ad porcos: ad excrementa rotanda, *scarabei pilularii*. Hoc enim animoso despectu, nedum certocertius evinces; sed nec ultra tentator accedet, ut n. 109. præmissum est: & experientia, quæ innumeros hac in re docuit, te quoque edocebit. Lege vitam D. Bernardi lib. 1. c. 3. infra princ. to. 2. col. 758. K. ubi impudentissimam instinctu dæmonis in ejus lectum injectam fugavit puellam, hoc ignominioso despectu: *In latus alterum se convertit, atque dormivit*, posteriora ei tergaque vertens. Hoc autem unum moneo: In ipso despectu, quem includis castitatis amorem, ad Mariam referas semper; ex hoc enim puritatis fonte, quantum arbitror, tantam ille trahit virtutem, tot tantisque experimentis probatam. Ipsa etiam objectæ rei materies, talis naturæ est; ut si protinus non rejiciatur, lethales causet affectus: igniferas febres, inextinguibiles flammæ, lethi dolores, erebi fluxus. Huc reduco Chrysost. n. 26. cit. ibi: *Quidam à cerebro, quidam à lumbis, &c.* Ergo ex præcordiis dilectæ: *Experto crede Ruperto*. Contemne, sperne, despice, citò rejice; quæ,

ut oportet, facias, humillima obsecratione clama ad Dominum: *Da mihi in animo constantiam, ut contemnam illum; & virtutem ut evertam illum*, Judith 9. 14. Dominus mihi adjutor: & ego despiciam inimicos meos, Psalm. 117. 7. Et Psalm. 53. 6. 8. 9. *Ecce enim Deus, &c.* Præmissus adhuc excitatur despectus. Nonnè quia dives vel nobilis es, viles & pauperculos studiosè devitas; quinimò vel ad instans ferre vales cum vili homine loqui? Cur ergo cum vili *Asmodeo*, ejusque scarabeis longa misces colloquia, quaris contubernia, atque indicibilia tractans, super ipsos spurcissimus, perpetras? *O quàm pulchra est casta generatio cum claritate!* Sap. 4. 1. Quem locum attingens D. Th. lib. 5. de Erudit. Principum, cap. 51. in princ. (post Op. 40.) dixit: *Puella nobiles specialiter possunt induci ad amorem castitatis ostensione vilis status, in quo contrarium castitatis, scilicet fornicatio ponit.* Et infra ex Hier. *Nihil vilius quàm vinci à carne.* Item infra: *Multum decet puellas nobiles decor castitatis, qui valde magnus est*, Sap. 4. 1. *O quàm pulchra est, &c.* Ecce, per me, peccatorum omnium vilissimum, *Apposuit tibi Deus aquam & ignem: ad quod volueris, porrige manum tuam*, Eccli. 15. 17. Ego enim posteriorem Mariani Scapularis partem apprehendâ; in qua, *Paupertas*, illo Lucæ 9. 23. *Sequatur me*, indicata notatur n. 13.

PAUPERTAS.

120 **S**equatur me, Lucæ 9. 23. Hæc est illa tertia pars textus, posteriori Mariani Scapularis parti alludens. Quandoquidem sequi Christum, paupertatem præ se fert, rerumque temporalium contemptum; ut benè notat Sylv. to. 4. in Ev. l. 6. c. 33. n. 48. ad illa Matt. 19. 27. *Secuti sumus te. Ibi, inquit, omnium temporalium denudatio includebatur.* Et cap. 32. n. 23. fin. illud Matt. 19. 21. *Et veni sequere me*, edisserens, ait: *Cum paupertate & rerum contemptu.* Alapide: *In paupertate peregrinantem & evangelizantem.* Quin, & quoties ad Christum sequendum incitatur, semper paupertas præmittitur; ut Matt. 19. 21. 27. Marci 10. 21. Lucæ 18. 22. & 14. 33. Ipse etiam D. in victu, vestitu, & omnibus, paupertatem professus est: nihil omninò proprium habuit, cum omnium Dominus esset. Interroga à præsepe usque ad crucem. Quid tibi nisi paupertas occurrit? Considera tenellum parvulum inter paleas, duoque animalia (quorum anhelitu fovebatur, D. Vincentio Ferrario

teste serm. in Nativ. D. n. 16. pag. 193. to. 1. ibi: *Maria posuit filium suum in præsepio ut animalia calefacerent eum cum anhelitu*, Habacuc 3. 2.) jacentem: factis docet, quod verbis non poterat: *Cæpit Jesus facere & docere*, Actor. 1. 1. Faciendo docuit, & docendo fecit. Nescivit proferre: *Eant.* Sed: *Eamus.* Attendite Rectores: considerate Prælati, Regendi virgam habetis? antecedit populum, Exo. 17. 5. *Antecede populum, & sume virgam.* Notate Scripturæ ordinem. Constituitur Moyses dux populi; & ut sciat in omnibus præire teneri, primò dicitur: *Antecede populum.* Et postea: *Sume virgam.* Sunt autem qui sumunt virgam, ut habeant *ollam succensam*, Jer. 1. 11. 13. Non ut populum, sed ut semetipsos pascant, Ezech. 34. à v. 2. ad 8.

121 Non sic meus Jesus. Sed cum esset celi & terræ Dominus, Propter nos egenus, factus est, 2. Cor. 8. 9. Expendite verbum: *Egenus factus est.* Mendicavit, legit ex Græco (Erasmus. Et D. Basil. in Regulis brev. regul.

262. ibi: *Propter nos mendicus factus est.* Et D.Tho.2.2.q.187.a.5. in *Sed contra. Religio-*
sis, inquit, *competit vivere ad imitationem*
Christi. Sed Christus mendicavit, secundum
illud Psal. 39. 18. Ego autem mendicus sum
& pauper -- & Psal. 69. 6. Ego egenus &
pauper sum. Et Hier. dicit in quadam Epist.
Cave ne Domino tuo mendicante, scilicet
Christo, alienas divitias congeras, &c. Com-
 muniore quoque expositio est, saltem secun-
 dum allegoriam, illud Psal. 87. 16. *Pauper*
sum ego, &c. de Christo intelligi; qui ab
 incunabulis ipsis (ait Lorin. ibi §. *Comunior.*)
 pauperrimus fuit; deinceps opificio vitam
 tolerans, usque ad annum trigesimum: postea
 etiam mendicato, alienave beneficentia, &c.
 Idem Psal. 39. 18. ibi: *Ego autem, nonnullis*
infra princ. Mendicavit, inquit, cum esset
dives; tanquam mendicus ex piorum se, ac
suos benignitate sustinebat, precipue mulie-
rum ministrantium de facultatibus suis, Mat.
27. 55. Similiter C. Alap. in 2. ad Corint. 8. 9.
Ubi eleganter descripta Christi nati paupe-
rie, subdit: Unde patet Christum non tantum
pauperem fuisse, sed & verè mendicasse, fuis-
seque mendicum. Hanc sententiam tanquam
 magis probandam effert Eximius Suarez to.
 2. in 3. p. disp. 28. sec. 2. §. *Contrariam.* Et
 §. *Quocirca.*

122 De illo autem triduo cum duoden-
 nis remansit in Jerusalem, sic meditatur dul-
 cis Bernardus homilia Dom. infra oct. Epi-
 phaniæ prope med. inter princ. & med. to. 1.
 col. 108. fin. *Per illud itaque triduum ubi eras*
bone Jesu? Quis (col. 109. A.) cibum aut po-
tum ministravit? De his omnibus æstimare, vel
conjectare, vel opinari libet aliquid, affirmare
autem temerè nihil licet. Quid dicam Deus
meus? An, ut te per omnia nostræ conformares
paupertati, & in te humanæ naturæ calami-
tates susciperes, quasi unus è turba pauperum
stipem per ostia mendicabas? Similiter D. Bo-
nav. in Medit. vitæ Christi c. 14. versus fin.
 §. *Vidisti, to. 6. pag. 346. D. ibi: Sed quid*
fecit puer in isto triduo? conspice etiam eum
attente, quomodo se reducit ad aliquod hospi-
tale pauperum, & cum verecundia petit se
hospitari, & ibidem comedit, & hospitaba-
tur cum pauperibus Jesus pauper. Eadem li-
 teraliter habet Ludolphus de Saxonia in vi-
 ta Christi, c. 15. longè post med. ¶. *Et nota,*
 pag. 73. addens: *Mendicat etiam ostiatim*
cum pauperibus, quod & alias quandoque fe-
cisse creditur. Meus quoque Sylv. to. 1. in
 Evang. l. 2. c. 10. n. 47. dixit: *Dicendum est,*
quod Christus D. in hoc triduo ostiatim men-

dicaverit, ad pauperumque hospitia se rece-
perit. Similiter Cartagena to. 2. l. 10. homil.
 6. longè à princ. §. *His jam prælibatis, col.*
 284. A. B. *Sed inibi col. 283. fin. Joannes*
 Major adducitur dicens: *Potuerunt etiam vi-*
ri docti, & ingenui, ejus eruditionem admi-
rantes, eum ad mensam invitare. Quod qui-
 dem ita defacto contigisse affirmat C. Alapi-
 de in Lucam 2. 46. dicens: *Totum hoc tri-*
duum Jesus egit partim orando, partim au-
diendo Doctores, eisque respondendo in Tem-
plo: cibum à Doctores, aut astantibus, sa-
pientiam ejus mirantibus invitatus accepit,
licet alii minus verisimiliter putent eum ostia-
tim mendicando victitasse. Nescio certè quo
 me vertam. Verum si in re incerta judicium
 ferendum est, hæc C. Alap. censio magis pro-
 banda videtur. Quem enim audientium, &
 maxime Doctorum, non traheret, sui que in
 amorem non raperet elegans pueruli forma,
 decora facies, pulcherrimi oculi, mellea lin-
 gua! Quis altissimam pueruli sapientiam au-
 diens, protinus non quæreret, quisnam, un-
 de, & quò iret? Quis non contenderet, eum
 in domum suam abducere?

123 Pergit cit. Bonav. c. 15. *Medit. vi-*
tæ Christi, in fin. declin. ¶. Et redeamus, post
init. pag. 347. to. 6. dicens: Considera illam
super omnes alias benedictam familiam par-
vam, sed valde excelsam paupertatem, & hu-
milem vitam ducentem. Felix Joseph senex
querebat, quod poterat de arte lignaminis.
Domina vero acu, & colu pretio laborabat.
Faciebat & alia domus obsequia, quæ multa
sunt, ut melius nosti. Parabat victum Spon-
so, & Filio, & alia expedientia faciebat, non
enim habebat servientem. Ipse Jesus eam ad-
juvabat, fideliter laborabat in his quæ pote-
rat. Venit enim ut ipse ait, ministrare, & non
ministrari, Matth. 20. 28. Nonne ergo in po-
nenda mensula, cubilibus aptandis, & aliis
secretioribus domus eam adjuvabat? Eadem
 scripsit Ludolphus de Saxonia in vita Chri-
 sti, c. 16. infra med. pag. 76. col. 2. in med.
 post quæ, addit: *Intuere igitur benè eum, hu-*
milia obsequia domus facientem. Intuere etiā
Dominam, & Joseph senem pro vitæ necessa-
riis laborantes. Unde Basilus c. 5. Constit.
Monastic. Cum enim essent honesti, & justi,
egeni tamen, & necessariorum penuriam pa-
tientes teste præsepi, &c. Ubi pannis vilibus,
 & pauperibus (inquit Alap. in Lucam 2. 7.)
 sed honestis, & mundis, puerulum Jesum in-
 volvit Beatissima V.

124 Nec ly vilibus, nimis stricte intelli-
 gas oportet; sed idem ac vulgares, medio-
 cres,

N

cres,

cres, & communes. Ut enim scitè, probèque notat Suarez to. 2. in 3. p. disp. 28. sec. 3. *¶* Dicendum, infra med. *Quamquam vestes Christi pretiosæ non fuerint, non fuisse tamen omninò viles, sed mediocres, & communes, &c.* N. etiam Sylv. to. 5. in Evang. l. 8. c. 14. postquam n. 5. notavit tres tantùm fuisse Christi Domini vestes, nempe: *Tunica interior inconsutilis, Tunica exterior, & Pallium;* addit n. 8. *Certum est, quod vestes Christi non fuerint cilicina, nec ex pilis camelorum contextæ, nec etiam erant pretiosæ, quamquam multi hoc de veste inconsutili opinati sint, sed non rectè; cum ipse dixisset: Qui molibus vestiuntur, in domibus Regum sunt,* Matt. 11. 8. Isidorus Pelusiota l. 1. ep. 74. ad Cratonem ait: Fuisse vestem, qua utebantur pauperes Galilæorum. Color exterioris vestis (ait cit. Sylv. n. 10.) erat vinei coloris, id est subrubri, ut tradunt Nonnus, Greg. Turon. & alii. Unde & n. 9. præmittit: *Exillimo ergo quod vestimenta non erant pretiosa, nec omnino vilia. Erant ergo communes vestes, & honestè communi more apud Judæos.* Ita Chrysost. hom. 12. in Matt. Alb. Mag. Lucæ 7. Jansenius in Concordia, c. 47. Suarez to. 2. in 3. p. disp. 28. sec. 3. *¶* Dicendum verò. Ubi in fin. declin. de Tunica inconsutili loquens, ait: *Erat ergo vestis illa lanea, &c.* Vide dicta n. 7. 8. & altè considera pauperculum Jesum dulcissimæ Matri inservientem.

125 Non famulos, non ancillas habuit Maria, ut & in hoc paupertatem præ se ferret. Ipsa Maria erat ancilla Domini: & ipse Jesus, Mariæ famulus erat. Sibi invicem reciproco famulatu inserviebant, cum uterque esset cæli & terræ Dominus. Vidisti, aut audisti consimilem paupertatem? Deficiebat aqua, & etiam dulcissimæ Matris nutus præveniens, arrepta amphora parvulus currit ut è fonte hauriat aquam. Replet, sibi que bajulans iteratò currit: pervenit; cælestique lætitia & gaudio perfusus, candidæ Matri dicit: *Ecce aqua.* Et quid tunc mellea Mater? Flexis genibus, quantum arbitror, supra semetipsam humilis, omnemque dulcedinem superans, *Marianis* amplexibus & osculis, tenellum excipit filium. Huc voco Adrichomium in Theatro Terræ sanctæ, pag. 141. *Tribus Zabulon.* n. 73. *¶* Hic idem, fin. de Civitate Nazareth, sic scribentem: *In fine Civitatis Archangelo Gabrieli Templum edificatum fuit, ubi fons scaturit, qui ab incolis venerationi idcirco habetur, quod puer Jesus Matri suæ ministrans sæpè ex eo dicatur hausisse aquam.*

126 Nec tantùm Maria, sed & Joseph

inserviebat. Quis enim dubitet quòd ferra, securi, & ascia, cæterisque artis lignariæ feramentis nutritium Patrem adjuvaret? *Nonne legitur Lucæ 2. 51. de Jesu, quod erat subditus illis, scilicet Mariæ, & Joseph propter Mariam?* inquit Alb. Mag. l. 3. de laud. B. M. §. 11. nonnullis infra princ. pag. 94. to. 20. vel potius Richar. à S. Laur. l. 3. part. 2. prærogat. 9. fol. 54. B. ut emunctæ naris Critici notant; inter quos P. Raynaudus lib. Scap. Mar. p. 1. c. 3. longè à princ. to. 7. à pag. 249. ut infra n. 158. notatur. Producta Richardi verba apud D. Bernardum hom. 1. super Misus est, longè post med. col. 22. F. to. 1. hæc: *Deus cui Angeli subditi sunt, cui Principatus & Potestates obediunt, subditus erat Mariæ. Nec tantùm Mariæ, sed etiam Joseph propter Mariam.* Ipsa quoque B. V. sic S. Birgittæ l. 6. Revel. cap. 58. locuta est: *Nunc querere poteris, quid egerit filius meus in toto illo tempore ætatis suæ antequam pateretur. Respondeo, quod sicut loquitur Evangelium subditus erat Parentibus.* Et propè finem: *Sic obediens erat, ut cum Joseph casu diceret ei fac hoc, vel illud, statim ipse faciebat, quia sic occultabat Deitatis suæ potentiam.* Sic, pauper & egenus sese monstrabat, cum esset infinitè dives, utpotè Deus. Qui græcè, latinè, hebraicè, & illyricè vocatur Deus à divitiis, teste Alap. in Apocal. 5. 12. *¶* Porro. Qui, Lucæ 7. 38. ad illa: *Lacrymis cœpit, &c.* super Christi paupertate notat, ipsum sandaliis soleisve calceatum incessisse. Idem repetit Actor. 12. 8. *¶* Quæres secundo. Sed *¶* Secundo notat, quod præceptum de sandaliis, Marci 6. 9. erat pro tempore quo in Judæa degerent Apostoli. Consule ipsum in Matt. 10. 10. *¶* Simplicius, & *¶* Hoc.

127 Nunc igitur pauperculum Jesum imitemur: ejus nuda vestigia sequamur, dicente ipso: *Sequatur me,* &c. n. 120. & Aug. lib. de S. virginitate, c. 27. versus fin. pag. 343. D. 2. to. 6. *Quid est eum sequi, nisi imitari?* Hieron. Epist. 4. ad Rusticum, de vivendi forma, in fine, pag. 22. to. 1. *Nudum Christum, nudus sequere.* Quem, mille fermè annis (vide Lez. to. 1. anno mundi 3126. ante Christ. 927. Lumbier. to. 1. Ser. var. pag. 276.) præimitavit Sanctissimus P. N. Elias. Cujus nusquam satis laudatam paupertatem, sic D. Chrysost. hom. in illud Pauli ad Rom. 16. *Salutate Priscam, &c.* longè post med. col. 290. B. to. 4. effert: *Elias nihil præter meloten possidebat. Impium & prævaricatorem illum Achab, solus viriliter corripuit. Nihil enim, nihil omninò sic libere loqui*

loqui & in rerum discrimine fiduciam habere, & contra captivitatem satis munitum & fortem facit, ut nihil possidere, & nullis secularibus adobruere negotiis. Adeoque, si quis virtutum, libertatisque multum possidere cupit, paupertatem amplectetur, presentem vitam despiciat, nihil esse putet mortem. Idem orat. de divitiis & paupertate, longè post med. & in fin. declin. col. 1332. fin. to. 5. sic effatur: *Quis Elia pauperius fuit, dic mihi? Verùm ob id omnes divites vincebat, quoniam pauper erat. At ipsam etiam paupertatem divite animo eligebat, omnesque pecuniæ divitias, inferiores (col. 1333. A.) animi sui magnitudine putabat esse, neque dignas philosophia sua. Nam si magna hac presentia duxisset, nequaquam ex ovinis pellibus vestem solam possedisset. Eoque in calum ascendens, nihil aliud quàm ovillam illam vestem Eliseo discipulo suo reliquit. Cum hac, inquit, adversus diabolum luctatus sum, hac tu quoque adversus illum te arma -- Hereditas omni auro pretiosior.*

128 In omnibus igitur philosophemur, & nihil nos inopia ledere poterit: quin & maxime adjuvabit & clariores reddet, & omnibus divitibus copiosiores. *Quid enim, dic mihi, Elia pauperius?* inquit Chrysost. hom. 2. ad Populum Antiochenum, non longè à fine, col. 26. C. to. 5. Ubi interjectis quæ n. præced. 127. sub fin. retulimus, ait paulò ante fin. Propterea & in calum ascendens, nihil aliud quàm meloten discipulo reliquit. Cum hac, inquit, cum diabolo pugnavi, & tu contra illum armatus hanc capies. Validum enim telum inopia, & inexpugnabile habitaculum & turris inconcussa. Itidem homil. Quum Sartoninus & Aurelianus acti essent in exilium, longè à princ. & ante med. col. 845. to. 5. ibi: *Divitiæ ingrata sunt, fugitiæ, homicidæ, crudeles, & implacabiles, bestiae incurabiles, præcipitium undique præruptum, scopulis assiduis plena & fluctibus, mare innumeris ventis agitatum. Tyranni acerbè imperantes, Domina quovis barbaro se vires, inimicæ irreconciliabiles, hostes implacabiles. At non (col. 846. A.) huiusmodi paupertas, sed his quæ dicta sunt contraria. Ea siquidem est tutum asylum, portus tranquillus, perpetua securitas, delicia periculorum expertes, voluptas sincera, vitaurbationum nescia, vita fluctuum ignara, copia inexpugnabilis, philosophiæ parens, frænum intemperantiæ, supplicii sublatio, radix modestiæ. Tantum bonum est paupertas:* (ait homil. 18. in ep. ad Hebr. cap. 10. in Morali, penes med. to. 4.

col. 1622. A.) *est enim quædam deductio ad viam quæ ducit ad calum, unctio athletica, magna quædam & admirabilis exercitatio, portus tranquillus.*

129 Adjiciam adhuc D. Chrysologum ser. 28. sub init. pag. 26. C. dicentem: *Paupertas virtutum parens.* Et Ambros. l. 10. Epistolarum in 82. longè post med. & quasi in fin. declin. col. 667. D. *Vultis divites esse? estote pauperes.* Et Enarrat. in Psal. 43. sub fin. col. 1393. B. *Si ergo beata paupertas est, cui patet calum: terrenas istas divitias negligamus, corporalem redundantiam declinemus. Quid hac paupertate ditius?* (dicit quidam, falsò creditus Aug. ser. 10. in App. infra princ. to. 10. pag. 647. B. ut notatur in Censura generali, pag. 2. to. 10.) *Quid hac virtute pauperius? Testimonium ergo virtutis secuta est professio paupertatis.* Quo nihil aptius in rem nostram. Est enim paupertatis votum altissimæ virtutis argumentum: *O paupertas quàm ignotum bonum es!* inquit Seneca l. 2. controver. in 9. longè à princ. Et epist. 123. al. 124. prope fin. ibi: *Paupertas nulli malum est, nisi repugnant. Nulli difficilis, nisi avido, cupido, & habere volenti. At facillima ei, qui nihil desiderat: Da amantem (dixerim cum D. Aug. trac. 26. in Ev. Joan. longè à princ. pag. 92. B. C. to. 9.) & sentit quod dico. Da desiderantem, da esurientem, (al. ferventem) da in ista solitudine peregrinantem, atque sitientem & fontem eternæ patriæ suspirantem: da talem, & scit quid dicam. Si autem frigidus loquor, nescit quid loquor. Et ille quidem frigidus, & frigidissimus, qui peritura mundi ferventer amat.*

130 O insensati! num caduca ista durabunt in æternum? Nonne quotidie vides quot, quântosque perimant opes, saucient divitiæ? Quid hæc tibi post mortem? Quemcumque volueris heredem ditabis; sed ipse, nec unum forsitan Requiescat devotè tibi applicabit. Etenim mortui non habent ultra mercedem: *Quia oblivioni tradita est memoria eorum, Eccles. 9. 5.* Rogo te legas Ansel. in Carmine de Contemptu mundi, longè à princ. pag. 196. B. 2. Et excerpta è libris Senecæ, cujus nonnulla hic adducere cogitavi; ut etiam Stoicus, Christianos doceat. Ait ergo ep. 1. prope fin. *Non puto pauperem, cui quantulumcumque superest, sat est.* Et ep. 16. in fin. declin. ubi ex Epicuro ait: *Si ad naturam vives, numquam eris pauper: si ad opinionem, numquam dives. Exiguum natura desiderat, opinio immensum.* Hæc nostris apta rem-

temporibus; quando & redditus, & patrimonia, & ad vitam necessaria alimenta venduntur, ut pretiosis sese vestibibus ornent: ut portiones delicatas ebibant. Unde & quorundam mensæ, non *Virtute*, sed *Necessitate*, Antonii parsimoniam evincunt, ejusque superant austeritatem. Et temporis decursu, proh dolor! omnia illa perseverant, familia in domo quasi in deserto existente! *Mysterium*. Mulier circumdata purpura, & cocchino, & inaurata auro, & lapide pretioso, & margaritis, habens poculum aureum in manu sua, unde? *Mysterium*, Apoc. 17. 3. 4. 5. Huc illud Senecæ ep. 20. infra princ. *Verba rebus proba*.

131 Pergit Seneca ep. 17. non longè à princ. dicens: *Paupertas expedita est, secunda est*. Et longè à princ. *Si vis vacare animo, aut pauper sis oportet, aut pauperi similis*. Et ep. 119. al. 120. in princ. *Quoties aliquid inveni, non expecto donec dicas: In commune*. Et longè à princ. *Finem omnium rerum specta, & supervacua dimitte*. Et infra: *Ita tu pauperem judicas, cui nihil deest? An parum habet, (versus finem) qui tantum non alget, non esurit, non sitit? Plus Jupiter non habet*. Vide alia ibi. Ubi de divitiis, sic ante med. scribit: *Qui multum habet, plus cupit; quod est argumentum, nondum illum satis habere; qui satis habet, consecutus est, quod numquam diviti contingit, finem*. Et post med. *Neminem pecunia divitem facit: imò contra, nulli non majorem sui cupiditatem incussit. Queris, quæ sit hujus rei causa? plus incipit habere posse, qui plus habet*. At cupidus, non solum quæ potest; sed & quæ habere non valet, imò & quæ non sunt nec esse possunt, possibilia

vult, ut vel appetere possit. Etenim: *Inventus est qui concupisceret aliquid post omnia*, ait Seneca ep. 119. al. 120. penes med. *Quis ille? Alexander*. Cui Seneca Suasor. 1. infra princ. *illud Ofci: Tempus est Alexandrum cum Orbe & cum Sole desinere*. Quod noveram, *vici: nunc concupisco quod nescio*. Et aliquanto longè à princ. illud Marillii: *Orbem quem non novi, quero: quem vici relinquo*. V. Prov. 30. 15. 16.

132 Nos autem non sic: *Nihil enim intulimus in hunc mundum: haud dubium quòd nec auferre quid possumus*. Habentes autem alimenta, & quibus tegamur, his contenti sumus, 1. Timot. 6. 7. 8. Et utrumque, dilectissimi fratres, Beatissima V. nobis dat in sacro Scapulari, ut longè latèque probat N. Sylv. in Apolog. Carm. q. 22. tit. *Suprema Regina Carmeli in sacro Scapulari nobis administrat divinum cibum, caelestem vestem, ac victtricem trophæum de inimicis*. Igitur quis nostrum Mariana ali Ambrosia, caelestique Mariæ indumento protegi non gaudet contentusque non est? Eja igitur Mariani clientes: *Magis satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis: hæc enim facientes, non peccabitis aliquando*, 2. Petri 1. 10. & 3. 14. *Charissimi, satagite immaculati & inviolati ei inveniri in pace*. Quam certò præ se fert Marianum Scapulare, cum sit fœdus pacis & pacti sempiterni inter Mariam & Carmelitas. Quod proculdubiò erit æternum, si quantum ex nobis est fecerimus observando promissa. Vota, inquam, tria hæcenus in ipso Scapulari adumbrata. Pro quo sit

PARÆNESIS.

133 **H**Æc, Mariani fratres, hæc vocationis ac electionis nostræ pretiosa materies, caelestis thesaurus, æternæ hereditatis pignus: *Obedientia, Castitas, Paupertas*. Hic, Elio-Marianus hortus, quem custodiendum colendumque suscepimus, discretionis aratro. Vide n. 44. Nolite ergo retrospicere. Nam: *Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei*, Lucæ 9. 62. Nolite rebus mundi misceri, illius implicari negotiis. Quia: *Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus: ut ei placeat, cui se probavit*, 2. Timot. 2. 4. Sæculares amicitias, magnatum, divitumque contubernia devitemus. Inde enim nihil nobis boni. Raro aut nullo diuturna sunt: un-

de Seneca in Proverbiis, apud Alap. Eccli. 13. 2. *Si in clientelam felicitis hominis potentisque perveneris, aut veritas, aut amicitia perdenda est*. Vide n. 30. 54. 55. 56. *Amicus diu queritur, &c*. Item n. 60. & 71. *O homo fuge homines*. Cælestis quidem vox reddita Arsenio Abbati, ut habetur inter Opera D. Ephræm (sed hoc Op. non est ejus) tit. *Apo-phthemata SS. PP.* infra princ. n. 6. pag. 504. ibi: *Abbas Arsenius cum adhuc in Palatio versaretur, sic Deum precatus est: Dirige me Domine, ut salvari queam. Et vox ad eum descendit: Arseni, homines fuge & salvaberis. Qui arrepta vita solitaria iterum eundem sermonem oravit, & audivit vocem dicentem: Arseni fuge, tace, & quietem sectare*.

Unde

Unde & ipse, reliquo vitæ tempore sibimet identidem repetebat: *Arseni, fuge, tace, & quiesce*; ut ibidem pag. 507. C. Apoph. VI. notat Scholiaſtes. Confule C. Alap. Sap. 6.6.

¶ 5. Regnum, sub fin. ibi: *Vita privata, vita beata*, & Prov. 25.6. ad illa: *Et in loco, init.* & Osee 2.14. à 5. Tropol. ubi laudes vitæ ſolitar. Demùm Eccli. 29.29.30.31.

134 *Nescitis quia amicitia hujus mundi, inimica (inimicitia legunt aliqui apud Alap. ibi) est Dei? Quicumque ergo voluerit amicus esse ſæculi hujus, inimicus Dei constituitur*, Jacobi 4.4. Et maximè Religioſi; quibus proprium est: ſilentium, ſolitudo, oratio, meditatio, labor, continua occupatio, atque in perfectionem intentio. Quæ quidem poma non profert, ſæcularis amicitia campus; ſed ſpinas, ſed vepres, ſentes, tribuloſque lethales. Omne malum Religioſis, ex ſæculari amicitia. Ubi non ultimum tenent locum conſanguinei, juxta illud Pſal. 50.16. *Libera me de ſanguinibus. Id est* (ait Hugo Card.) *à carnalibus parentibus, amore quorum vincti, vel captivi tenentur.* Sensus Accomodatitius est, ut benè notat Lorinus ibi 5. *Mitto*, ſed unde quaque verus. Unde D. Hier. ep. 13. ad Paulinum infra med. pag. 56. n. 19. to. 1. *Sæcularium & maximè potentium conſortium evita. Quid tibi neceſſe est ea videre crebrius, quorum contemptu Monachus eſſe cœpiſti?* Et D. Iſidor. 3. Sent. c. 19. sub init. *Profeſſio non perfectæ, præſentis vitæ repetit deſideria.* Proh dolor! Marianum ſuſcepisti aratrum, temone Obedientiæ, Caſtitaſis vomere, Paupertatis ſtiva conſectum, & ad conſanguineos retro respicis! Propoſuiſti Marianos imitari fratres, & emiſſa profeſſione, non Marianos ſequeris! *Fratres tuos ſpirituales homines non ſequeris, & ſequeris carnales*, tibi dixerim cū Ambroſ. 1. *Ad Virginem devotam*, cap. 1. verſus fin. col. 144. B. ubi de vitandis ſæcularibus toto c. 1. & 2. Et 1. *de Fuga ſæculi*, col. 196. Confule Patrem Rodriguez, *Exercicio de perfeccion*, p. 2. tract. 5. pag. 348. edit. Barcinone 1618. N. Joan. de S. Angel in *Expoſit. Regula Carm.* n. 269. 270. pag. 142. Matriſti, 1717. maximè N. D. Tereſiam 1. *Camino de perfeccion*, cap. 9.

¶ 135 *Ex hac ſupputatione, illa ſumma naſcitur, Monachum perfectum in patria ſua eſſe non poſſe*, inquit D. Hieron. Ep. 1. ad Heliodorum infra med. to. 1. pag. 3. B. & immediate addit: *Perfectum autem eſſe nolle, delinquere eſt.* Pro primo, habes Gen. 12. 1. *Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui, & veni in terram quam*

monſtrabo tibi. Et Pſal. 44. 11. *Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam: & obliviſcere populum tuum, & domum patris tui.* Sanctiſſimo quoque P. N. Eliæ dixit Dominus: *Recede hinc, & vade contra Orientem, &c.* 3. Reg. 17. 3. Pro ſecundo, cit. Hieron. *Perfectum, &c.* Unum tantum occurrit, videlicet: Omnis Religioſus ſub mortali tenetur tendere ad perfectionem. Unum eſt hoc? O utinam dixiſſes: *Inſinita!* Cogitatione, verbo, & opere, perfectionem procurare tenetur; & hoc ſub mortali. Heu mi, Fratres chariſſimi! Hoc unum, magis quàm totam Dei legem extimeo.

136 Confule N. Lezana to. 1. qq. Regul. c. 1. n. 8. & ſequent. Salmant. in *Curſu Moral.* to. 4. tract. 15. c. 1. à n. 23. ad 28. Ubi n. 27. aſſerunt cum Cajet. 2. 2. q. 186. a. 2. 5. *Ad hoc, & 5. Ad evidentiam*, quod ſi contemptus non eſt *formalis*, ſed nonnullus & imperfectus; tunc ex capite tendendi ad perfectionem, non eſt peccatum mortale, ſed veniale. Etenim: *Non quilibet contemptus facit peccatum mortale, ſed contemptus Dei ſolum*, inquit D. Th. q. 15. *de verit.* a. 5. ad 2. Et 2. q. 186. a. 2. de illa obligatione loquens, ait propè fin. corp. *Contra quod facit contemnens: unde non peccat ſi ea prætermittit, ſed ſi ea contemnat. Similiter etiam non tenetur ad omnia exercitia, quibus ad perfectionem pervenitur: ſed ad illa quæ determinatè ſunt ei taxata, ſecundum regulam quam profeſſus eſt.* Et ad 1. in fine: *Religioſus non eſt tranſgreſſor profeſſionis, ſi non ſit perfectus, ſed ſolum ſi contemnat ad perfectionem tendere.* Quando autem contemnat, explicat 2. q. 186. a. 9. ad 3. dicens: *Tunc committit aliquis, vel tranſgreditur ex contemptu, quando voluntas ejus renuit ſubjici ordinationi legis, vel regule: & ex hoc procedit ad faciendum contra legem, vel regulam. Quando autem propter aliquam particularem cauſam, puta, concupiſcentiam vel iram, non peccat ex contemptu, &c.* Hæc Angelicus Dr. Sed multi refragantur, apud cit. Salmant. à n. 20. ad 23. quos non parùm juvat C. Trid. ſeſſ. 25. *de Regular.* cap. 1.

137 Verum enimverò ejuſmodi rei materies ita fragilis, delicata, ac periculosa eſt, ut ſanctiſſimos quoſque viros exterreat. Non ergo ipſos terret *formalis* contemptus; iſte enim aperte lethalis eſt: cū ſit actus formalis inobedienciæ, includens tranſgreſſionem præcepti, & intentionem nolendi ſe ſubjicere præcepto, aut præcipienti; ut notat Lezana to. 1. c. 1. n. 12. Animus autem aut voluntas

luntas non se subijciendi legibus aut superioribus præcipientibus, apertè est peccatum mortale, ut docent N. Salmant. in Cursu Moral. to. 4. trac. 15. c. 1. n. 20. & 28. quia id, formalis contemptus est. Quid ergo intrinsecus latet? Lezana to. 1. qq. Regular. c. 8. n. 18. docet, quòd consuetudo non observandi Statuta Ord. potest per accidens esse peccatum mortale. Primò, quia inobservans, periculo contemnendi se exponit, juxta illud D. Tho. 2. 2. q. 186. a. 9. ad 3. fin. *Frequentia peccati dispositive inducit ad contemptum, secundum illud Prov. 18. 3. Impius, cum in profundum venerit peccatorum, contemnit.* Secundò, quia suo licentioso vivendi modo, grave sibi met infert nocumentum; & Religioni valdè perniciosus est, quatenus alios ad relaxationem allicit & inducit. Nam: *Modicum fermentum totam massam corrumpit*, 1. Cor. 5. 6. Galat. 5. 9. Et quid si hoc intra se advertat? Quid si reliquos, maximè timoratos, modo illo vivendi scandalizat? Judicate sapientes, utrum contemptus, illo vivendi modo inclusus, sit *formalis* in re, virtualiter, aut eminenter.

138 Audite timorati: *Cum consummaverit homo, tunc incipiet: & cum quieverit, aperiabitur.* Eccl. 18. 6. Cum homo consummatus fuerit in virtute, sanctitate, & perfectione, tunc incipiet, & dicet cum Psalte 76. 11. *Nunc cœpi.* Ita Rabanus & alii apud Alap. Eccl. 18. 6. 9. *Tropol.* Et hæc est monitio Salvatoris Lucæ 17. 10. *Cum feceritis (perpende) omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite: Servi inutiles sumus: quod debuimus facere, fecimus.* Non ergo in annis, sed in animis fita est perfectio. Is proficit & perficit se, qui semper inchoare se credit: *Et dixi nunc cœpi*, Psal. 76. 11. Oportet ergo semper progredi, sistere nusquam. Hoc enim retrogradi est, ut Author Epist. ad Demetriadem cap. 27. to. 2. Oper. D. Aug. in App. 17. pag. 379. A. 1. testatur dicens: *Quamdiu sumus in hoc corpore, nunquam nos ad perfectum venisse credamus. Sic enim melius pervenitur. Tamdiu non relabimur retro, quamdiu ad priora contendimus. At ubi cœperimus stare, descendimus: nostrumque non progredi, jam reverti est, &c.* Bernardus quoque ep. 253. penes med. to. 2. col. 293. B. ait: *Quod si studere perfectioni, esse perfectum est, profectò nolle proficere, deficere est.* Ubi ergo sunt qui dicere solent: *sufficit nobis, nolumus esse meliores quàm patres nostri?* O Monache, non vis proficere? Non. Vis ergo deficere? Nequaquam. Quid ergo, &c. Hinc (ait infra med. column. 293. E.) plane colligitur, quia nolle proficere, non nisi

deficere est. Idem ep. 341. post init. col. 348. to. 2. ibi: *Non proficere, sine dubio deficere est, &c.* Similiter Aug. ser. 15. de verbis Apost. in fine to. 10. pag. 130. ait: *Remanet qui non proficit, retro redit qui ad ea revolvitur, unde jam abscesserat.* Lege Flores D. Bernardi, cap. 173. to. 2. col. 1006. Bonav. l. 1. Pharetræ, cap. 34. 35. 36. to. 6. pag. 119. Et C. Alap. super ep. ad Philipp. 3. 14. 15. Ubi multa de Profectu. v. Psal. 60. 9. Eccl. 18. 22. Apocal. 22. 11.

139 Difficillimum videtur proficere: ad perfectionem tendere. Sed volenti, facillimum est. v. n. 146. Non enim ad hoc requiritur, jejunia Antonii, Hilarionis austeritatem sequi; sed eam quam quisque professus est, regulam observare. Quique quotidianos defectus corrigere satagit, proculdubio ad perfectionem tendit. Vide P. Rodriguez to. 1. Exercitior. trac. 2. c. 2. Et audi D. Tho. 2. 2. q. 186. a. 2. fin. corp. dicentem: *Religiosus non tenetur ad omnia exercitia, quibus ad perfectionem pervenitur: sed ad illa quæ determinatè sunt ei taxata secundum regulam quam professus est.* Unde qui hanc observat, perfectus est. Qui in aliquibus deficit, & sese emendare curat, ad perfectionem tendit. Sed caveat sibi, præparetque se ad tolerandas linguas; ait enim Aug. *Enarrat.* in Psal. 119. longè à princ. in Exposit. tit. sub fin. pag. 580. to. 8. *Cum cœperit homo Christianus cogitare proficere, incipit pati linguas adversantium. Quicumque illas nondum passus est, nondum proficit: quicumque illas non patitur, nec conatur proficere.* Noli ergo à profectu desistere; quia nec sic linguas effugies, teste D. Hieron. epist. 10. ad Furiam, infra med. to. 1. pag. 44. A. n. 35. ibi: *Fieri quidem non potest, ut absque morsu hominum, vitæ hujus curricula quis pertransseat.* Leges C. Alap. Thren. 3. 13. 9. *Moraliter*, & D. Greg. l. 22. *Moral.* in Job, suo cap. 8. in med. to. 1. fol. 129. L. ubi inter alia dicit: *Sic autem profectus est hominum, sicut incrementa esse conspiciamus arborum.* Diligenter perscruteris oportet; multa quidem ibi. *Considera unde venisti, & ad quid venisti*, ait D. Ber. lib. De modo bene vivendi, Serm. 17. in med. to. 1. col. 1641. M. Quod quidem si prout oportet consideres & exequaris, sufficit. Hoc autem sufficit, aliud omninò est ab illo D. Aug. ser. 15. de verbis Apost. in fine, to. 10. pag. 130. ibi: *Semper tibi displiceat quod es, si vis pervenire ad id quod nondum es.* Nam ubi tibi placuisti, ibi remansisti. Si autem dixeris: *Sufficit, & peristi: semper adde, semper ambula, semper profici: noli in via remanere, noli re-*
tro

tro ire, noli deviare. Remanet, &c. n. 138. fin. Propter quod, &c. 2. Cor. 4. 16. V. Aug. ser. 9. de Verbis Domini, sub fin. pag. 14. B. to. 10.

140 Hisce intendens; re, & nomine Religiosus evades. Ea in corde tuo serva: Ne recedant ab oculis tuis, custodi ea in medio cordis tui, Prov. 4. 21. & V. 23. Omni custodia serva cor tuum, quia ex ipso vita procedit. V. 24. Remove à te os pravum, & detrahentia labia sint procul à te. Dic cum Eccles. 22. 33. Quis dabit ori meo custodiam, & super labia mea signaculum certum, ut non cadam ab ipsis, & lingua mea perdat me? Quis? Deus. Dic ergo illi cum Psalte 140. 3. Pone Domine custodiam ori meo: & ostium circumstantie labiis meis. 4. Non declines cor meum in verba malitiae. Utque omnipotens Pater exaudiat te; quod tuum est facias oportet. Hoc nempe: Sepi aures tuas spinis, linguam nequam noli audire, & ori tuo facito ostia & seras, Eccles. 28. 28. v. n. 143. Multa quidem mala ex auditu; sed penè innumera ex lingua: Omnis labor hominis in ore ejus, Eccles. 6. 7. Tu ergo dilecte mi, illud semper præoculis habe: Si quis putat se religiosum esse, non refrænans linguam suam, hujus vana est religio, Jacobi 1. 26. Dicitur autem religiosus (ait D. Th. ibi) quasi religatus Deo. Et non est benè religatus soluto vinculo linguae: quæ cum sit indomita (3. 8.) religari eget. v. n. 144. 333. Alioquin, & se, & Religionem, totumque mundum everteret: exuret, atque in favillas cineresque resolveret. Etenim: Lingua ignis est, universitas iniquitatis. Maculat totum corpus, & inflamat rotam nativitatis nostræ, inflammata à gehenna, Jacobi 3. 6. Alap. ibi 6. Verum. Adeo, inquit, omnia adurit, adeo inflamat rotam totius vitæ nostræ; ut videatur conflata in fornace gehennæ, ibique igne tartareo inflammata, inflammare rotam, & cursum totius vitæ cujusque; ac consequenter, totius universi. Væ tibi æternum, ò gehennæ lingua!

141 Nonne scriptum est Job 11. 2. Numquid vir verbosus justificabimur? Et Psal. 139. 12. Vir linguosus non dirigetur in terra. Audite garruli: blaterones notate Bernardum serm. de triplici custodia manus, linguae, & cordis, penes med. to. 1. col. 501. F. dicentem: Gladius triceps est lingua detractoris. Nec vero ejusmodi linguam ipso etiam mucrone quo Dominicum latus confossum est, crudeliorem dicere verearis. Fodit enim hæc quoque Christi corpus & membrum de membro; nec jam exanime fodit, sed facit exanime fodiendo. Et quanta putas crudelitatem? Quanta Eccles.

28. à V. 14. ad 30. significatur. Maxime V. 25. Mors illius (id est linguae nequam 23.) mors nequissima: & utilis potius infernus quam illa. Nunc forsitan intelliges illud Eccles. 9. 25. Terribilis est in civitate sua homo linguosus. Et Prov. 18. 21. Mors & vita in manu linguae. Perscrutemur utrumque. Terribilis est, &c. Etenim ipse solus, omnes exturbat: cunctos disjungit amicos: charitatis extinguit ardorem: venenata invehit odia, lethales obtutus. Unde & Bernardus libro de modo benè vivendi, ser. 17. prope med. to. 1. col. 1641. L. dixit: Rixosa lingua veneno est plena: quæ si non fuerit castigata, omnes socios suos perducet ad scandala. Levis quidem res (ait præcit. ser. de triplici custodia, post med. to. 1. col. 502. A.) sermo, quia leviter volat, sed graviter vulnerat. Leviter transit, sed graviter urit. B. Facile volat, atque ideò facile violat charitatem.

142 Qua de re sic D. Hieron. in Regula Monacharum c. 1. infra princ. pag. 379. to. 6. scribit: Hæc itaque sola (charitas scilicet) reddit hominem Deo viventem. Hæc religiosos, hæc monachos facit, sine hac monasteria sunt tartara, habitatores sunt demones. Cum hac verò sunt paradisi in terris, & in eis degentes sunt Angeli. Isti quidem sunt filii Dei; illi vero filii diaboli, 1. Joan. 3. 10. In hoc manifesti sunt filii Dei, & filii diaboli. Omnis qui non est justus, nō est ex Deo, & qui non diligit fratrem suum. Ecquis fratrem suū minus diligit, quam qui diū noctuque eum corrodit, verborum spiculis sauciat, crudeliterque sagittat, atque gladio lingue perimit. Psal. 49. 19. 20. Maxime Psal. 54. 22. Molliti sunt sermones ejus super oleum: & ipsi sunt jacula. Huc voco D. Bernardum tract. de interiori domo, cap. 50. col. 1413. D. to. 1. dicentem: Lingua dicitur quia lingit. Lingit adulando, mordet detrahendo, occidit mentiando. E. Qui linguam suam custodire non potest, monachus non est.

143 Perscrutemur secundum: Mors & vita in manu linguae, Prov. 18. 21. De morte, sat supra. Unum tantum adjiciam, Bernardum sc. cit. ser. de triplici custodia, infra med. col. 502. C. to. 1. dicentem: Utilis est frater qui tibi loquitur, sapiens est, religiosus ac timens Deum, plus dico, Angelus est, & Angelus lucis: etiam sic cave tibi ne audias unde ledaris. v. n. 71. 146. Vita in manu linguae, ait Scriptura citata. Cujus veritas, hac in re, & rusticis, & idiotis patet. Quis enim nesciat, quot, quantosque ab ærumnis, laboribus, periculis, tormentis, à temporali & æterna morte liberaverit charitatis lingua? Silentio mitten-

mittendum arbitror, hisce obsignando Scripturis: *Responsio mollis frangit iram: sermo durus suscitatur furor*, Prov. 15. 1. & V. 4. *Lingua placabilis lignum vitæ*. Et Eccli. 6. 5. *Verbum dulce multiplicat amicos, & mitigat inimicos*. Et 18. 16. *Nonne ardorem refrigerabit ros? Sic & verbum melius quàm datum*.

17. *Nonne ecce verbum super datum bonum*. Demum Eccli. 28. 14. *Si sufflaveris in scintillam, quasi ignis exardebit: & si expueris super illam extinguetur: utraque ex ore proficiscuntur; quod præcludere nequis, benè, vel malè vivas: Fieri quidem non potest, ut absque morsu hominum, vitæ hujus curricula quis pertranseat*, inquit D. Hieron. epist. 10. ad Furiam, infra med. to. 1. pag. 44. A. n. 35.

144 Consule D. Ephræm serm. *de vitæ religiosa*, pag. 539. Bernardum ep. seu tract. *de vitæ solitaria*, col. 1328. L. 1330. F. 1331. tota. 1339. K. to. 1. Item hom. super verbis D. *Simile est regnum cælorum*, Matt. 13. post init. col. 568. H. to. 1. & infra princ. L. K. longè à princ. M. Et penes med. col. 569. B. ibidem versus fin. E. C. Alap. in Eccli. 29. 29. Quod si Religiosus es, Deo religatus sis oportet, ut præmissum est n. 140. Quibus addiderim D. Isidor. lib. 7. Etym. c. 2. (quem sequitur D. Bonav. l. 4. Pharetræ, c. 19. infra princ. pag. 183. to. 6.) dicentem: *Religio appellata est eo quod per eam uni Deo religemus animas nostras ad cultum divinum vinculo serviendi*. Similiter D. Hieron. in Amos 9. 6. *Qui ædificat, &c. in med. declin. pag. 171. A. to. 5. ibi: Iste fasciculus una Domini religione constrictus est. Unde & ipsa religio à religando. & in fascem Domini vinciendo nomen accepit*. v. n. 333. Vide igitur ne Religiosi nomen habeas & mortuus sis. Apocal. 3. 1.

145 Vide ac diligenter attende, ne loco laquei damnosam Religionem diabolus tibi prætendat. Ne strictioris observantiæ titulo, arctiorisque vitæ prætextu, eam, in quam vocatus es religionem deferas, transitumque procures. Dicit enim Apost. 1. Cor. 7. 20. *Unusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat*. Et ad Ephes. 4. 1. *Obsecro itaque vos ego vinctus in Domino, ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis*. Et 1. Cor. 1. 26. *Videte vocationem vestram fratres*. Et 7. 24. *Unusquisque in quo vocatus est, fratres, in hoc permaneat apud Deum*. Hugo Card.

Unusquisque in quo Ordine vocatus est frater, in hoc permaneat. Maximè Carmelitæ; (v. n. 267. 269. 270. 434.) quibus illud: *Stellæ manentes in ordine suo*, Judic. 5. 20. Appositè hic D. Bernardus in *Doctrina* sub fin.

col. 479. K. to. 2. Hoc, inquit, unicuique expediens est, ut secundum propositum quod elegit & gratiam quam accepit, summo studio ac diligentia ad operis arrepti perfectionem pervenire festinet, aliorum laudes amet & admiretur virtutes, ac nunquam à sua, quam semel elegit, professione discebat. Multis namque viis ad Deum tenditur, & ideò unusquisque viam semel arreptam, irrevocabilis cursus sui intentione conficiat, ut sit saltem aliqua professione perfectus. Hac de re, longo calamo scripsit ad nepotem suum, celebrem illam Ep. quæ, prima eò ponitur; quia miraculosè in medio imbre sine imbre scripta fuit. Ubi super vocatione prima tenenda, semetipso doctior scribit, infra med. col. 5. D. to. 2. & longè post med. col. 6. E. De ipsa fit mentio l. 1. vitæ S. Bernardi cap. 11. infra princ. to. 2. col. 779. E.

146 Eam Bernardi doctrinam habemus in Collat. Patr. 14. c. 5. in princ. pag. 440. & in D. Tho. 2. 2. q. 189. a. 8. in corp. Ubi vel maxime notandum est, quod ejusmodi transitus raro, aut nunquam sine scandalo & religionis derelictæ infamia fit. V. D. Th. 2. 2. q. 189. a. 8. in corp. Ergo diabolo suggerenti nolite attendere. Videte quid, etiam Stoicus Seneca, scripserit ep. 28. post init. dicens: *Animum debes mutare, non calum*. Et infra: *Onus animi deponendum est: non ante tibi ullus placebit locus*. Et ep. 80. al. 81. versus medium: *Quidquid facere te potest bonum, tecum est. Quid tibi opus est ut sis bonus? Velle. Nihil enim* (inquit Aug. ser. 9. de verbis D. sub fin. pag. 14. tomo 10.) *tam facilè bonæ voluntati est, quàm ipsa sibi. Et hæc sufficit Deo. Igitur fac velis, & sufficit. Verum non abnuo, multum conferre tali vel tali loco consistere: cum his, aut illis tractare. Scriptum est enim Eccli. 37. 15. Cum viro sancto assiduus esto, quæcumque cognoveris observantem timorem Dei*. 16. *Cujus anima est secundum animam tuam: & qui, cum titubaveris in tenebris, condolebit tibi*. Verum nihilominus: *Etiam sic cave tibi ne audias unde ladaris*, ut monet Bernard. n. 143. cit. Cave etiam à proprio dictamine; innumeros quidem propria fefellit opinio. Unde & Seneca epist. 104. al. 105. longè à principio, & ante medium dixit: *O quàm benè cum quibusdam ageretur, si à se aberrarent! Quid prodest mare trajicere, & urbes mutare? Si vis ista, quibus urgeris, effugere, non alibi sis oportet, sed alius*.

147 Quoniam de non mutando Religionis proposito obiter dictum est; quoque de Re-

Religionis delectu nonnulla scribere libet, ex multis quæ D. Tho. Op. 17. c. 9. & 10. docet, & 2. 2. q. 189. a. 10. C. quoque Alap. Prov. 1. 24. §. Nota, & §. Memorabile. Item Eccli. 31. 27. §. Idem, & §. Hæc velocitas, inquit, tum in aliis, tum præsertim in vocatione Dei ad vitam perfectam, v. g. ad statum religionis, requiritur, ut scilicet is qui vocatur, velociter Deo vocanti obediat: quia si differat, diabolus, parentes socii, alique illum ab hac mente deducere satagent. Et ipse iram Domini portabit, ut Prov. 1. 24. dicitur: Quia vocavi & renuistis: extendi manum meam, & non fuit qui aspiceret. Idem habes Isaia 65. 12. & 66. 4. Jer. 7. 13. Igitur: Licet parvulus ex collo pendeat nepos: licet, sparso crine, scissis vestibus, ubera, quibus te nutrierat, mater ostendat: licet in limine Pater jaceat: per calcatum perge Patrem: siccis oculis ad vexillum crucis evola. Solum pietatis genus est, in hac re esse crudelem, inquit D. Hieron. ep. 1. ad Heliodorum infra princ. to. 1. pag. 1. C. Sed super hac re, consule D. Th. 2. 2. q. 101. a. 4. in corp. & ad 4. item q. 189. a. 6. 8. 9. & 10. maxime a. 8. ubi penes med. corp. ait: Parentibus in necessitate existentibus, ita quod eis commodè aliter quàm per obsequium filiorum subveniri non possit, non licet filiis prætermisso parentum obsequio religionem intrare. Si verò non sint in tali necessitate, ut filiorum obsequio multum indigeant, possunt prætermisso parentum obsequio, filii religionem intrare etiam contra præceptum parentum.

148 Sed si emissa professione, Parentes ejus indigeant subsidio atque juvamine, succurrere tenetur. Quomodo? D. Th. 2. 2. q. 101. a. 4. ad 4. fin. Ille qui jam est in religione professus, non debet occasione sustentationis parentum exire claustrum, in quo Christo consepelitur, & se iterum secularibus negotiis implicare: tenetur tamen, salva sui prælati obedientia, & suæ religionis statu, pium studium adhibere, qualiter ejus parentibus subveniatur. Non utique modis illicitis; sed neque vel in minimo, perfectioni religiosi status oppositis. Diligentissime attende: facillime quidem Parentibus subveniendi causa, paupertatis votum finditur frangiturque. Corpus & alimenta dedere tibi Parentes: unde & jure naturæ, illis, ut præmissum est, subvenire teneris. Sed Religio mater tua est, & corpore & spiritu: etenim penes utrumque docet te facere voluntatem Dei. Alimenta & quibus tegaris, materno præbet affectu; non usque ad 16. vel 18. annum, uti carnales solent parentes; sed ab ingressu, usque ad mortem.

Honoribus insuper & dignitatibus te afficit, atque gloriosè decorat. Vide utrum jure naturæ tantæ matri attendere debeas: utrum supra temetipsum ingratus, ejus monita non servans, ipsam ignominiosè relinquere liceat. v. n. 146. in princ. Quibus intelliges D. Tho. 2. 2. q. 189. a. 8. versus med. corp. dicentem: Potest aliquis laudabiliter de una religione transire ad aliam. Primò, zelo perfectioris religionis. 2. propter declinationem religionis à debita perfectione. 3. propter infirmitatem, vel debilitatem. Et a. 9. in corp. Dicendum quod inducentes alios ad religionem, non solum non peccant, sed magnum premium merentur. Nisi id fiat: Violenter, simoniacè, vel mendaciis.

149 Longiùs videtur recessisse à proposito oratio mea: at mehercules rem ipsam premit, dicebat Seneca lib. de Clementia c. 5. in princ. to. 1. Cujus verba in rem nostram bellè cadunt. Omnia siquidem dicta, Marianum Scapulare illustrant, quatenus tria Religionis vota continet; suaque, ut præmissum est, factura mysticè refert. Proindeque qualiter gestandum sit, cælesti capitii oculo annuit: gemina utriusque partis lingua, in capitio tanquam in ore radicata, Mariana explicat lingua. Quam, hucusque prout potui, rudi calamo elucidare præsumpsi, penes id quod commune; ut nunc ad Mariani Scapularis singulariter propria transirem: Est enim secundum naturam communia prius dicere, & sic circa unumquodque propria speculari, inquit Phil. 1. Phisic. text. com. 57. apud D. Th. lec. 13. lit. a. qui 1. de Anima lec. 1. in princ. ait: Sicut docet Phil. in 11. de Animalibus, in quolibet genere rerum necesse est prius considerare communia & seorsum, & postea propria unicuique illius generis.

150 Primum igitur, quod Carmelitico Scapulari singulari proprietate convenire comperi, illud est: ipsum nempe intelligi, cum Scapulare absolute profertur. Hoc enim Marianum signum non cadit sub illa Cicero- nis Regula l. 4. Accadem. quæst. pag. 17. fin. to. 4. edit. Lutetiæ 1565. Proprium in communi signo notari non potest. Sed Mariano quodam jure, quod alioqui nomen commune, ne dum antonomasticè asciscit, sed & supremo quodam jure, ut sibi proprium vendicat. Mariano, inquam, jure. Sicut enim cum absolute profertur Virgo, Sacratissima Virgo Maria intelligitur apud omnes, ut docet Epiph. l. 3. contra hæreses, in 78. longè à princ. pag. 328. D. ibi: Sanctæ Mariæ vox, Virgo. Baronius to. 1. annal. in Indice: Ma-

rie epithetum, *Virgo*. Lazerda, *Maria effigies*. Accad. 5. n. 72. & 73. *Virgo*, nomen *Maria* est. B. *Virgo* cum profertur, cum auditur, statim *Mater Dei* intelligitur. Alb. Mag. in Luc. c. 1. ad illa: *Beatam me dicent*, &c. ait: Cum dicitur B. *Virgo*, intelligitur *Mater Dei*. Sic etiam cum dicitur *Scapulare*, *Carmeliticum*, seu *Stochio-Marianum* intelligitur. Itidem *Mariano jure*; quia *Indumentum à V. Maria confectum*, ejusque manibus impertitum, ut loquitur N. Sylv. in *Apolog. Carm. n. 308. fin.*

STOCHIO-MARIANUM SPECTRUM.

151 **C**um effunderem (inquit N. B. Simon Stoch, suo, & comite, & Confessario, & à legationibus Petro Svanynngtone teste, apud N. Lezana in *Maria Patrona*, c. 5. n. 10. & to. 4. annal. an. Christi 1251. n. 5. Joan. Cheron. pag. 166. Daniele in *Speculo Ord. p. 3. n. 2077. ubi plurima habes à n. 2076. ad 2094.*) *animam meam in conspectu Domini, quamvis sim pulvis & cinis* (Gen. 18. 27.) & in omni fiducia Dominam meam Virginem Mariam deprecarer, quod sicut volebat nos appellari *Fratres suos*, monstraret se Matrem; eripiendo nos de casu tentationum, & aliquo signo gratiae nos recommendando erga ipsos, qui nos persequabantur, dicendo illi cum suspiriis: *Flos Carmeli, vitis florigera, splendor cali, Virgo puerpera singularis: Mater mitis, sed viri nescia, Carmelitis da privilegia, stella maris. Apparuit mihi cum grandi comitatu, & tenendo Habitum Ordinis dixit: Hoc erit* (v. n. 171.) *tibi, & cunctis Carmelitis privilegium. In hoc moriens aeternum non patietur incendium.* Istud *Stochio-Marianum visum: Carmeli decus: Elio-Mariani cœtus æterna inclyta gloria. Perscrutamini vos omnes, qui, & lynceos & aquilinos superatis oculos.*

152 Cum effunderem, inquit; sed locum diemque visionis tacet. Verum ejus Svanynngtonus, & illa notavit, & annum. Præfatam quippè apparitionem, *homine Dei distante*, Fratribus scribens, claudit, & obsignat: *Cantabrigia in crastinum divisionis Apostolorum 1251.* Cumque hoc festum die 15. Julii tunc temporis celebrari ex vetustis Ord. Breviariis habeamus; manifestum fit, Sacrum *Scapulare à B. Virgine exhibitum fuisse die 16. Julii an. 1251.* Sic N. Sylv. in *Apolog. Carm. n. 299.* Daniel 3. p. *Spec. Ord. n. 2077. 2094.* Lezana in *Maria Patrona*, c. 5. n. 8. in med. Nec sibi met contrarius est, cum to. 4. annal. an. 1251. n. 5. in fine, pag. 330.

Appositè P. Raynaudus l. *Scapulare Marianum*, cap. 1. in princ. *Virgineum*, inquit, appellatur, seu *Marianum*, ab ea *Dei Matre*; cujus munus est sanè eximium. *Carmeliticum*, quia sacri & antiqui Ordinis stemma est luculentissimum. *Stochianum* denique appello, *Scapulare*: quia B. *Simoni Stochio*, per *Deiparam* est exhibitum. Ut proinde ante omnia, necessarium sit præmittere, quomodo hoc celesti munere sit honestatus. Quo nihil aptius in rem nostrâ, optatûque propositû exequendû.

præcit. ep. referens, ait: *Notet lector, quod hæc data refertur ad epistolam quam Svanynngtonius, veluti Secretarius B. Simonis, ad fratres scribebat hujus revelationis notitiam præbentem.* Quia, & littera, & *Scapulare*, eadem die 16. data fuere. Impossibile quidem videtur, ut tantum beneficium, tantumque Ordinis afflictî solamen, vel ad instans distulerit Simon. Ipsa ergo 16. Julii die, & Sacrum *Scapulare* suscepit, & ad fratres scripsit. Die, inquam, non naturali, sed artificiali & Canonico. Noctû enim eam contigisse visionem, indubitatum est apud omnes Scriptores. v. Raynaudum hic p. 2. q. 7. infra med. Thomam à V. Maria in *Concordia Evangelica*, pag. 7. Append. Igitur post mediam noctem, incipiente jam die 16. Julii, ea obtigit revelatio. Sic apertè ex Svanynngtono epist. cit. (apud Daniele 3. p. *Spec. Ord. n. 2077.* Lez. *Maria Patrona*, c. 5. n. 10.) colligitur: *Beatus Simon*, inquit, *grande va senectute gravatus, & rigorosa pœnitentia fractus, omnium Fratrum dolores in corde suo sustinendo, assidue pernoctabat in oratione usque ad auroram. Dùm autem sic oraret, venit ei consolatio de celo, quam nobis in simul congregatis narrabat sic: Fratres charissimi, &c. Cum effunderem, &c.* Ergo post diuturnum orationis fervorem, subque fœdè obsecrationis finem, ante auroræ diei 16. N. Simoni apparuit B. *Virgo*; ut ita, aurora, auroræ præiret, & finis *Stochianæ orationis*, melior esset quam principium, Eccles. 7. 9. Utque, celeberrimus esset *Carmelitis dies 16.* Qui à Confirmat. Regule sub Honor. III. 30. Jan. an. 1226. Diplom. Ut vivendi normam celebrabatur, tit. *Commem. Solem.* Lez. to. 4. an. 1226. n. 2. 3. & in *Maria Patr.* c. 5. n. 8. Sylv. *Apolog. Carm. n. 300. fin.* Daniel. p. 3. *Spec. Ord. n. 1495. 1743.*

153 Pergit cit. Thomas in *Concordia Evang.* pag. 22. dicens: *Eodem mense Julio, quo Eva mortiferum porrexit pomum Adæ, Deipara*

Deipara dedit B. Simoni vivificum Scapulare salutis signum. Ægyptiorum tenet sententiam, quam refert Solinus cap. 15. videlicet: Natale mundi esse cum Sol ingreditur principium Leonis. Illos etiam sequitur Gerardus Mercator in princ. suæ Chronologiæ. Communis tamen sententia tenet, mundum in æquinoctio verno fuisse creatum; ita ut prima dies fuerit 25. Martii: Quodque fuerit Dominica, commune etiam est. Et ex illo Gen. 2.2. *Requievit die septimo*, non obscure colligitur. Nam Sabbatum nostrum, septima dies est, ut ex feriarum computo liquet. Igitur sex creationis enumeratis diebus, prima dies fuit Dominica. Si autem primam voluerimus tenere sententiam; *Mariam*, novam fuisse Evam in exhibitione Scapularis, exploratum erit. Animæ quippè vitam omnibus, corporisque multis, medio Scapulari donat: *Ac proinde ista nova Eva, Mater vitæ appellatur*, dixerim cum D. Athanasio in *Evangelio Deiparæ*, versus fin. pag. 425. D. Miracula rem probant; quæ, si enumerare voluero, tempus reapse deficiet. Et indubitata certò fides, quam rerum miracula probant: inaudita portenta dicunt, stupenda prodigia enarrant. Consule D. Chrysost. hom. 14. in Matt. penes med. D. Greg. 1.27. Moral. c.8. Aug. ep. 49. q.6. & lib. de util. cred. c.16. dum reliqua Simonis verba expendere tento.

154 *Apparuit mihi cum grandi comitatu*, inquit. Sed numquid *Personalis* apparitio hæc? Verbum quidem breve, sed ingens difficultas; quam, apud nullum reperi. Omnes Dei apparitiones, tam veteris, quam novi testamenti, per Angelos factas fuisse, non per se, & immediatè (ut in Christo D.) à Deo; communis Theologorum sententia est, inquit Suarez to. *de Angelis*, l. 6. c. 20. 28. & adducit D. Tho. 12. q. 98. a. 3. & in 2. sent. d. 8. a. 6.) & cap. 21. n. 12. ubi de apparitione Christi facta Paulo Actor. 9.5. dicit: *Personalem fuisse certum est*. Consule ipsum ibi cap. 20. n. 25. & c. 21. n. 9. & 11. Ubi contrariam pro utroque Testamento refert sententiam. Et C. Alap. Exo. 3. 2. §. *Verum*. Et nunc in rem nostram expende cit. P. Suarez verba l. 6. c. 21. n. 23. ubi de apparitionibus Sanctorum scribens ait: *Dixi autem, Regulariter, quia incertum est, an interdum ex peculiari benevolentia personalis apparitio alicujus Sancti fiat, & præsertim (perpende) B. Virginis, quando Ildefonso sacerdotalem vestem attulit, vel alia simili. Nam etiam in corpore mortali vivens Jacobo in Hispania apparuisse, piè ac prudenter à multis creditur*. Igitur si

peculiarem erga suum Ordinem attendas amorem: si tenerrimum erga Stochio-Marianum filium affectum; ad litteram concines illud S. Ecclesiæ lect. 6. Offic. N. Simonis: *Apparuit ipsa Virgo benedicta, Angelorum multitudo comitata, &c.* Ipsa, inquam, B. V. in propria persona (quantum arbitror) dilecto Simoni apparuit. Vide Mathiam à S. Joanne *Histor. Carmel.* pag. 792. post init. Parisiis gallicè edit. an. 1302. & N. Fezayum. Privileg. 1. controver. 7. §. 3. & infra, n. 157.

155 Eximium quoque P. Suarez to. 2. in 3. p. disp. 51. sec. 4. §. *Sed contra*, ubi gravissimorum AA. sententiam esse dicit, Christum D. post Ascensionem in terris visum fuisse, vera, corporali, ac sensibili præsentia. Et quidem, quod Paulo sic apparuerit, expresse constat Actor. 9.5. *Ego sum Jesus, quem tu persequeris*. v. 17. *Dominus misit me Jesus, qui apparuit tibi in via*. Et 22. 14. *Et videres justum* (pura Christum) & *audires vocem ex ore ejus*. Quin, & ipse Apost. 1. Cor. 9. 1. dicit: *Non sum Apostolus? Nonne Christum Jesum Dominum nostrum vidi?* Ubi D. Tho. lect. 1. ait: *Probat se esse Apostolum per causam: Nonne D. Jesum Christum vidi, qui me misit ad prædicandum*, Actor. 9.7. 15. & 22. 18. Hinc patet me esse Apostolum; quia Christum vidi: & ab eo ad evangelizandum missus sum. Unde, & *Apostolus* interpretatur *Missus*. *Visio ergo Pauli Actor. 9.5. veritatem Resurrectionis non probaret, nisi verum Christi Corpus visum fuisset ab eo*, inquit D. Tho. 3. p. q. 57. a. 6. ad 3. fin. Et est S. Scripturæ regula, Actor. 1. 21. 22. & Joan. 3. 11. *Quod vidimus testamur*. Et 1. Joan. 1. 2. *Vidimus & testamur*. Christus ergo apparuit Paulo, non per Angelum, sed per se; nec per imaginationem, uti apparuit eidem Paulo Actor. 22. 18. nec in raptu, uti eidem contigit 2. Cor. 12. 2. sed in aëre corporaliter; alioqui non sufficienter Paulus ex hac apparitione probaret Resurrectionem Christi, inquit Alap. 1. Cor. 15. 8. §. *Hinc*. Et addit: Christum nunquam reliquisse empyreum. Actor. 3. 21. sed fuisse simul in duobus locis, circumscriptive multiplicata corporali præsentia.

156 Quod quidem posse fieri, mihi omninò verum, atque indubitatum est (inquit Suarez to. 2. in 3. p. disp. 51. sec. 4. §. *Tertius*.) quo facilius explicantur & conciliantur Scripturæ testimonia. Verum §. *Secundus*, probabilem dicit Sententiam D. Tho. Cajetani, & aliorum; Christum scilicet post Ascensionem suam interdum & descendisse in terras, & à cælesti loco ad breve tempus secessisse. Et hoc mihi

mihī omninō certum & indubitatum est de apparitione præcit. n. 155. in princ. Actor. 9. 5. *Ego sum Jesus.* Et ferè idem de apparitione facta suæ S. Marii in die Assump. Et hoc mihī de hac apparitione videtur probabilius, quamquam de aliis res sit dubia & incerta, inquit cit. Suar. sec. 4. in fine, de Christi descensu ad Matrem in die Assump. scribens, de quo latè disp. 21. sec. 2. sub fin. Et est notandum, quod postquam sec. 4. cit. §. In hac, tres invenit apparitionis modos, (videlicet: per imaginariam visionem: in corpore aëreo: & per visionem corporalem; qualiter Stephanus vidit Christum Actor. 7. 55.) ait in fine, de apparitione facta Paulo Actor. 9. 5. Petro Romæ in via Apia, & B. V. in die Assump. loquens: *Qua propter licet omnes aliæ apparitiones possint aliquo ex tribus prædictis modis explicari; iis autem tribus Christi visionibus, seu descensionibus non videtur posse accommodari.* Ergo verè per semetipsum Christus apparuit hisce tribus, atque à cælesti loco ad breve tempus secessit. Maxime in via D. Th. Quodl. 3. a. 2. in sed contra dicentis: *Deus non potest facere quod duo contradictoria sint simul: Ergo Deus non potest facere quod idem corpus localiter sit simul in duobus locis.* Et in corp. Ponere quod aliquod corpus sit localiter in hoc loco & tamen sit in alio loco, est ponere contradictoria esse simul: unde secundum præmissa hoc à Deo fieri non potest. Et in 4. d. 44. q. 2. a. 2. q. 3. ad 4. Unum corpus esse simul localiter in duobus locis, non potest fieri per miraculum.

157 Sicut ergo Dignitati mansionis cælestis non derogat, si ex aliqua dispensatione Christus quandoque corporaliter ad terram descendat, vel ut ostendat se omnibus, sicut in iudicio, vel ut ostendat se alicui specialiter sicut Paulo, ut habetur Actor. 9. inquit D. Tho. 3. p. q. 57. a. 6. ad 3. sic nec Mariæ dignitati derogat, si huic vel illi sibi specialiter devoto, ac singulariter filio (v. n. 154.) quandoque in propria appareat persona. Maxime gravi occurrente negotio, atque extrema necessitate. v. Propug. 5. à n. 90. Et certè Marianus Ordo nusquam sic indiguit præsentia Matris suæ. Etenim nisi tunc Maria adfuisset, extremam ille ruinam, excidiumque tulisset. Minimè quidem opus erat ut Maria descenderet. Descendisse tamen crediderim, eo innixus fundamento, quo D. Tho. in 1. ad Cor. 15. lec. 1. infra med. dixit: *Ideo singulariter Christus apparuit Jacobo quia specialem devotionem (v. n. 154.) Jacobus ad Christum habuit.* Illo itidem Prov. 8. 30. Cum

eo eram cuncta componens, & delectabar per singulos dies, ludens coram eo omni tempore; 31. ludens in orbe terrarum: & deliciae meæ, esse cum filiis hominum. Nec cum scrupulosis insciis dicas: quomodo Maria Dei visionem relinquet? Stulta enim est ejusmodi interrogatio: Angeli enim & Beati, ubilibet sint, Deum clarè vident. Et Deus ubique est. Igitur N. Simoni Apparuit ipsa Vigo benedicta, Angelorum multitudine comitata, v. n. 154.

158 Et tenendo Habitum Ordinis dixit, &c. Contra quæ verba, jam olim quidam (Exercitati, de quibus Phil. 8. topic. in fine dixit: *Qui exercitati sunt, non possunt abstinere à disputatione sine altercatione.* Vel potius Vitilicigatores, de quibus Cato l. de Militari disciplina apud Plin. 2. in Præfat. Histo. Nat. versus fin.) insurrexerunt dicentes, B. V. nec apparuisse N. Simoni, nec ei Scapulare dedisse. Quorum temerarium errorem, atque execrabilem temeritatem, lethali gladio transfixit omnium fortissimus Athleta Raynaudus. Post cujus nusquam satis laudatum opus, Scapulare Marianum illustratum, & defensum, to. 7. operum ejus pag. 249. Lugd. 1665. superfluum est belligerare. Unum hic notatu dignum apponere cogitavi ex ipso Raynaudo (vel qui sit Author) to. 20. posthumo. Syntagmate 72. pag. 70. edit. Cracoviæ. an. 1669. Ubi de suo Scapularis opere loquens, ait: *Hoc Op. quale Parisiis à meo M. S. prodiit an. 1654. apud Antonium Padelore, abjudico tanquam spurium & alienum; irruit enim in illud Leo à quo misere deformatum est, dicam discerptum & laceratum. Recissa plerisque locis, me inconsulto, multa; addita ex mente interpolatoris alia, quæ planè improbo. Titulus ipse libri immutatus est. Videlicet: Scapulare Partheno-Carmeliticum.* De quo sic N. Paulus ab omnibus Sanctis lib. Clavis aurea, pag. 44. prope fin. scribit: *Hoc Opusc. prodiit primum Parisiis, deinde Venetiis, Colonia, & Lugduni.* Novissimè verò prodiit Romæ an. 1730. studio & sumptibus amicissimi mei A. R. P. M. Eliæ Michaëlis Mosievius Poloni. Sed proh dolor! Completa edit. ni fallor, ab Urbe Tyburtum veniens, præcit. lectitavi Syntagma; adeoque nequivi, eam, juxta legitimum exemplar corrigere editionem.

159 Beatissima igitur V. Maria apparuit N. Simoni, eique Sacrum Scapulare tradidit, ut argutè scitèque demonstrat N. Philibertus Fezayus Privilegio 1. controver. 8. §. 1. usque ad 13. illis potissimum Offic. Com. Solem. lec. 5. Insigne Sacri Scapularis B. Simoni Anglico præ-

præbuit. Quod quidem decretum (ait ille §. 12.) est decisivum, habetque vim legis, & obligat in utroque foro; quia ex præcepto Urbani VIII. die 11. Aug. 1632. solito sigillo & subscriptione Emin. Card. Præfec. ac Sac. Congreg. munitum fuit. Ulterius constat ex Decis. Sac. Rotæ, an. 1630. dicentis: *Historia in præfatis Breviariis contenta, velut canonizata ab Ecclesia censeantur*, cap. *Licet causam*, de probat. cap. *In nost.* de testibus. Et ex Sac. Congr. Card. an. 1618. *Ut maxime vera, &c.* Unde N. Lez. to. 4. an. Christi 1251. à n. 5. ad 12. de Scap. dono loquens, ait n. 13. *Visio hæc ex earum numero est, quibus jure fides præstanda sit.* Probè igitur Raynaudus cit. p. 1. c. 1. post init. dicit: *Scapulare B. Simoni per Deiparam est exhibitum.* Et cap. 8. infra princ. *Magnates ac Summates afflavit (Deus) ut vellent Habitu Sancto per Deiparam delecto ac exhibitio, amirari.* Et Justinus Miechoviensis to. 2. in lit. Lauret. discursu 236. n. 1. §. *Apparuit*, pag. 126. *Largiens ei Scapulare, &c. Imposito humeris ejus Scapulari, disparuit.* Id ipsum dilucidè scribunt & probant quotquot sanè mentis inveni. Raynaudus cit. Cartagena to. 3. lib. 17. hom. 1. infra med. col. 415. fin. re, 414. Lez. in *Maria Patrona*, c. 9. n. 2. 3. Daniel p. 2. Spec. Ord. n. 599. 831. Et p. 3. n. 1641. 1643. item à n. 2085. ad 2094. Sylv. to. 3. in Ev. l. 5. c. 23. à q. 26. ad 30. maxime q. 28. in princ. Idem *Apolog. Carm.* fin. to. in Act. Apostolor. Mathias à S. Joanne, *Histor. panegy. Ord. Carm.* gallicè edit. Paris. 1665. pag. 792. Irenæus à S. Jacobo, tract. Theolog. de singulari Virg. protect. sect. 1. c. 1. Christophorus Sylvestranus Gregor. Nazian. à S. Basilio. Thomas Aquinas à S. Josepho. Aubertus Miræus. Joan. Cheron, *Scap. Vindiciae.* Leo à S. Joann. *Typus seu pictura vestis Religiosæ*, sec. 9. pag. 80. Casanate *Paradis. Carm. decor.* Præambul. 33. n. 4. sic: *His dictis, & virgineis suis manibus veste Divina è cælis adducta induto Simone, quæ pullo colore, griseo, vel subrumeo laneaque materia erat, Sacra Virgo disparuit.*

160 Non ergo propter Zoilos, & Aristarchos, proterque Vitilicigatores, superanti-quam ac probatissimam traditionem rejicere licet. Ea enim tanti facienda est, quanti authentica Scriptura. *Dist. 1. Canon. Consuetudo, & l. Diuturna, ff. de Legibus.* Unde, & Ecclesia Catholica absque ullo prorsus errore innumera firmiter tenet, sola traditione instructa; ut argutè citèque demonstrat D. Basil. Mag. l. *de Spiritu S.* cap. 27. aliquantò

longè à princ. dicens: *Consecramus autem aquam Baptismatis, & oleum Unctionis, ex quibus scriptis? Nonne à tacita secretaque traditione? Reliqua item quæ fiunt in baptismo, ex qua Scriptura habemus? Nonne ex privata & arcana hac traditione?* Hac de re longè latèque scripsit celebris ille Melchior Canus *De locis Theolog.* l. 3. à cap. 3. ad ult. Dicam ergo cum Chrysof. homil. 4. in 2. ad Thesal. 2. 14. col. 1397. C. to. 4. *Est traditio: nihil quæras amplius.* Et cum D. Tho. ibidem lect. 3. *Tenete traditiones, id est documenta, quæ à majoribus traduntur.* Locus autem Apost. 2. Thessal. 2. 14. iste est: *Itaque fratres state: & tenete traditiones, quas didicistis, sive per sermonem, sive per epistolam nostram.* Quæ, adamussim B. Simon transferre poterat, cum epist. n. 151. cit. dictabat. Ubi post relata verba, dicebat: *Fratres, conservando verbum istud in cordibus vestris, satagite electionem vestram certam facere per bona opera & nunquam deficere: vigilate in gratiarum actione pro tanta misericordia.* Tantæ scilicet Matris apparitione & exhibitione Scapularis. Sicut enim à Sanctissima Matre accepit, sic & tradidit nobis, 1. Corint. 11. 23. v. infra à n. 171.

161 Quotquot ergo veritatem diligitis, probatissimam Mariani Scapularis traditionem indubitata fide tenete. Nihil quippè magis indubium assertionem illa, in cujus stabilitum Deus miracula patrat. Hebr. 2. 4. *Contestante Deo signis & portentis, & variis virtutibus, & Spiritus Sancti distributionibus.* Nunc autem quis prodigia atque inaudita portenta dinumerabit, quæ medio Scapulari fecit Bma. Virgo Maria? Nullus, adeoque silentio mittenda. v. in *Ansa clypei*, n. 2. Ergo indubitata fide, Scapularis traditio tenenda est. Est enim, non secundum hominem, sed secundum Christum. Juxta illud Apost. Coloss. 2. 8. *Videte ne quis vos decipiat, secundum traditionem hominum (id est, secundum ea, quæ aliqui tradiderunt propria ratione, inquit D. Tho. ibi lect. 2. versus med.) & non secundum Christum.*

162 Regula quoque communi nostrum firmatur assertum: *Est enim efficax argumentum ab iis, quæ communiter fieri solent*, cap. 1. *de Clericis non resid.* & l. *Quædam, §. Numulareos, ff. de edendo.* Cum itaque constet Bmam. V. consuevisse speciales amicare filios, cur suo prædilecto Simoni denegandum, tantumque visu & objectu contigisse credendum? Unigenito filio & D. nostro, tunicam inconsutilem texuit B. V. ut n. 7. dictum

Q

dictum est. S. Ildefonsus, Bonitum Arver-
norum, Amatum Senonensem, Thomam
Cantuariensem, Casula donavit. Norberto,
niveam vestem, angelici candoris symbolum
dedit. Et quod magis est: Thomæ Cantua-
riensis cilicinam vestem, austerioris vitæ bal-
theum, dissutam sua manu consuit, (ut re-
fert D. Antonin. p. 4. Sum. Theol. tit. 15.
c. 2. sub fin. ¶ *Hæc est.*) detritam reparavit.
Lez. *Maria Patrona*, c. 5. n. 17. Sed to. 3. an.
Christi 1124. n. 4. Albericum Abb. addit. Cur
ergo filiolo Simoni, in somnis, vel imagina-
riè tantum, Sacram Scapularis vestem præ-
buit? Quo fundamento? Numquid stat pro
ratione voluntas? Videte charissimi quo-
niam S. Ecclesia, levis corde non est; non
enim citò credit, sed cautè, maturè, pruden-
tissimè. Unum hîc Mariano devoto offero,
de cilicio D. Thomæ Cantuar. quod B. Vir-
go sua manu consuit, detritumque reparavit.
Solut ipse sciebat; verum B. Virgo, factum
revelavit cuidam optimo, sed simplici & ig-
naro Sacerdoti, quem S. Thomas propter
illius ignorantiam interdixerat: etenim toto
anni tempore Missam de B. Virgine dicebat,
quia aliam celebrare nesciebat. Flebat ille,
tristis, & afflictus nimis. Et ecce Consolatrix
afflictorum ei apparuit, datoque signo de
cilicio ab ea futo, & in eo unum filum de fe-
rico, ad Archiepiscopum Thomam misit ut
ab interdicto absolveretur. Quod & ipse *ex
divina dispensatione concessit*, inquit D. Vin-
centius Ferr. serm. S. Tho. Cantuar. n. 10.
to. 3. pag. 85. Factum quoque refert S. An-
toninus 4. p. Sum. Theol. tit. 15. c. 2. §. 2. in
fin. declin. pag. 290. princ.

163 Nolite ergo, proprio cerebro ducti,
à veritatis tramite deviare. Reapsè quidem
verumque Scapulare dedit B. V. nostro Si-
moni. Non album, seu *candidum*, ut ex Pau-
lo Morigia lib. *de Origine Religionum*, cap.
30. refert Alapide in Cant. 7. 5. sensu 3.
principali, infra princ. Sed ubi iste doctissi-
mus ac celeberrimus Author, Sol Jesuitici
orbis, *Habitus candidum dedisse Mariam
N. Simoni*, in præcit. *Morigia* repererit, pe-
nitùs ignoro. Productum quidem lectitavi
Morigiam edit. Venet. 1569. cap. 25. (ubi,
& non c. 30. de Carm. Ord. agit) fol. 69. &
nihil de Scapulari loquitur. Aliam adhuc
edit. Venet. 1575. pervolvi lib. 1. cap. 30. fol.
91. in dorsi med. & tertiam edit. Venet. 1590.
cap. 30. versus fin. pag. 180. Et verè in binis
hisce editionibus exhibitio Scapularis legi-
tur, sed de colore, nec verbum. Quid ergo?
Judicate sapientes. Mi autem unum occurrit;

videlicet, quod Morigia (vel qui id adjecit,
prospiciebat Scapulare, ut in ipsa exhibitio-
ne. Ubi cælesti lumine perfusum, atque Ma-
riano irradiatum fulgore; album candidum-
ve objici ac videri potuit, proprio, ac nati-
vo intrinsecus retento colore; uti de vestibus
Christi D. sese transfigurantis commentatur
Alap. in Apoc. 6. 11. infra princ. dicens: Chri-
sti vestimenta facta sunt alba sicut nix, hoc
est mira luce candicantia & fulgida. Et c. 7. 9.
ad illa: *Amicti stolis albis*, §. *Queritur*, post
med. Hæ ergo, inquit, dicuntur albæ, id est,
splendentes & fulgidæ, quomodo in Transfi-
guratione Christi ait Lucas 9. 29. Verum in
Matt. 17. 2. ad illa: *Vestimenta*, &c. non eam
sequitur partem. Sed utraque de indito vesti-
bus Christi albo colore: & albo pro splenden-
ti & fulgido relata sententia, ait: Si utrumque
factum dicas, plenus & adæquatus erit sensus.

164 Probè quidem. Probabilius tamen
in præcit. locis. Quia si facies Christi D. res-
plenduit sicut Sol, quin vultus essentia, nec
forma, nec figura, nec lineamenta, nec co-
lor, nec aliæ qualitates immutatae sint, ut be-
nè docet ipse Alap. in Matt. 17. 2. infra princ.
§. *Dico* 2. & N. Sylv. to. 2. in Ev. l. 6. c. 8. n.
52. Sic quoque vestimenta ejus facta sunt al-
ba sicut nix (proprio intrinsecus retento co-
lore) à transuso in eas Corporis Christi splen-
dore: & maximè à radiante Christi facie. Quæ,
multo fortius, ac facilius quàm Sol noster
opacas densasque nubes percutiens, candidas
& instar nivis albas efficit; potuit solaris Chri-
sti facies, nubes vestium sic dealbare, quin
secundum apponeret miraculum. Adest D.
Tho. 3. p. q. 45. a. 2. penes med. corp. dicens:
*Sed ad Corpus Christi in Transfiguratione de-
rivata est claritas à divinitate & anima ejus,
non per modum qualitatis immanentis & af-
ficientis ipsum corpus, sed magis per modum
passionis transeuntis: sicut cum aer illumina-
tur à Sole.* Sicut igitur post Taboris visum,
vestes Christi in pristinum rediere colorem,
qualibet earum sententia supposita; sic &
Marianum Scapulare, si verum est *candidum* cit.
Auth. verbum. Quantum ad me attinet, quan-
tumque calleo, nihil, vel rationis, vel ne-
cessitatis comperio. Quin potius contra: na-
turale quidem est, & juxta morem consimi-
lium apparitionum, & formam, & proprium
habitus monstrare colorem.

165 Apage ergo nivalem illum cando-
rem. Exploratum quippè est, *Habitus*, seu
*Scapulare quod B. Virgo nostro Simoni Anglico
impertivit, fuisse pulli, grisei, aut subrumi
coloris*, inquit N. Leo à S. Joanne in *Typo*,
seu

seu Pictura vestis Religiosæ, sect. 9. §. Sed quoniam, pag. 83. Idem argutè scitèque demonstrat sect. 6. cujus Theorema: *Proprius, & antiquus Carmelitarum color griseus tendens ad nigrum demonstratur*. De Pallio seu cappa alba, sect. 10. pag. 95. Hac de re sat erat totius Ord. (Gallia tantum excepta, ubi multis ab hinc annis color niger irrepsit, ait cit. Leo Rat. 1. sect. 6. §. Atque, pag. 57. 58. Uti nam, sicut Turoniæ Provincia olim, *Carmelinum*, seu *Taxinum*, tota repeteret Gallia colorè. Lege ipsum Rat. 2. sec. 6. p. 154.) praxis & usus. Ab initio quidè, Carmelinus, se Taxinus color (qui & *Beticus*, & *Hispanus*, & *Nativus* dicitur v. n. 232. init.) in Carmelo visus est, & non alius. Consule AA. n. 159. relatos, & Lez. to. 4. ann. 1251. n. 28. Et audi Arnoldum Bostium l. 4. c. 18. dicentem: *Caputium suum grossum cum Scapulare deposuit B. Simon, & caputium cum Scapulari, juxta formam, sicut à B. V. receperat, deinceps induit*. Perpende dictum: *juxta formam*, &c. quia Sacrum Scap. pignus, quo à B. V. donatus est, Simon non induit. Sed in Sacrario, vel alio decenti loco reposuit, posteris asservandum.

166 Et ubi nunc latitat hæc Mariana gemma atque inæstimabile donum? Nil certi habemus; uti nec de corpore Moysi, Deut. 34. 6. nec de Arca foederis, Tabernaculo, & Altare incensi, 2. Machab. 2. 5. & ep. Judæ. 5. 9. Sacros consule interpretes, & Scapulari adapta) circumfertur tamen asservari in Anglia: & ut perhibent, apud quendam Principem. Fornari, *Anno Memorabile*, pag. 187. & 155. to. 2. Idem to. 1. pag. 462. col. 1. quosdam innominatè refert, detritum, consumptumque Scapulare volentes; eo quod B. Simon perpetim illo usus est. Alii, incendio periisse autumant in execrabili persecutione Anglicana sub an. 1538. Sed neutrum verisimile videtur. Quis enim credat B. Simonem induisse & usque ad consumptionem portasse Marianum illud pignus amoris? Certocertius ingratus esset, si tantum *Mariæ* donum, & firmiter custodire, & in æternum servari negligeret. Servabatur in Anglia, dicit N. Paulus ab omnibus Sanctis l. *Clavis aurea*, p. 2. cap. 7. n. 11. infra princ. & N. Daniel p. 3. Spec. Ord. n. 2203. Et hoc, si ad tempus B. Simonis ibi commorantis referamus, indubium erit. Sed postquam inde abscessit, secum certè asportavit. Unde conjicere licet, illud Burdigalæ reliquisse, ubi an. 1265. mortuus est.

167 Quod autem incendio perierit, vel audiri valet. Quis enim credat; quandò, ea,

quæ illius imago & figura sunt Scapularia nostra, sæpè numero, & terreno & æthereo igni resistere conspiciat? Istos, intactos quotidie Maria salvat; & illum, opus manuum suarum, comburi permisit? Credere non valeo. Similiter nec de Pallio Protoparentis Eliæ. Constat enim ex Sebastiano Salmanticensi Episcopo vetustissimo in sua Historia, hujus Pallii partem in Arca Ovetensi in Hispania, opera S. Fulgentii conservatam reservari. Illud autem album fuisse constat, &c. inquit Lez. to. 1. an. m. 3204. ante Christum 849. n. 10. in med. & to. 4. an. 1289. n. 8. Ubi n. 6. init. addit: *Miserabilem hunc terræ Sanctæ, Nostræque Religionis in ipsa commorantis casum, Sacra B. Virginis imago deploravit. Teste enim Pachimerio, l. 7. Historiæ, & Oderico sub an. 1291. n. 18. Hac tempestate Deiparæ imago per dies complures lachrymavit. Et n. 7. Nihilominus Templum seu Ecclesia Deiparæ in Carmelo collocatum, igne absumptum non fuit*.

168 Quoniam de albo SS. Protoparentis Eliæ Pallio obiter diximus, breviter adjiciam, quæ forsitan ingrata non erunt. N. Lez. to. 1. an. m. 3204. ante Christ. 849. postquam n. 10. in med. Album fuisse demonstrat, subdit n. 11. *Diversum fuisse à melota, &c. Quod autem pallium melota nominetur, ideo est, quia qualibet vestis de pilis animalium asperis, aut de pellibus hispidis facta, melota vulgariter dicitur*. Quin & C. Alap. in ep. ad Hebr. 11. 37. dicit: *Melota dicitur ovina pellis, aut potius exuvium, &c. Adde melotem per Catachresim, cujusvis quadrupedis pellem significare*. Idem in 4. Reg. 2. 13. ibi: *Et levavit pallium Eliæ, ait: Verisimilius Serar. & alii censent fuisse meloten, id est, vestem factam ex pelle ovina*. Idem in 4. Reg. 1. 8. Vide Cassian. l. 1. Instit. c. 1. Et audi Salianum Soc. Jesu, to. 4. pag. 78. an. m. 3139. n. 20. At Joann. 44. significat pallium Eliæ fuisse ex pilis ovinis, ut explicat quoque Serarius, laneum scilicet, & coloris albi; quale nunc severioris disciplinæ professores Carmelitæ ferunt. Chrysost. quoque homil. seu orat. 18. in ep. ad Hebr. infra med. to. 4. col. 1621. C. ait: *Elias nihil habebat præter pellem ovillam*. Vide n. 232. & 280.

169 Melota igitur (secundum D. Tho. in ep. ad Hebr. 11. Ansel. ibidem. Joan. 44. l. de Instit. Monach. c. 38. Josephum Falco in Chronic. Carmel. Hieronymum Gratian in Disciplina Reg. c. 3. §. 11. & alios) proprietate & rigore verbi servatis, pellis est *Meli* animalis, quod à cit. AA. *Taxo*, sive *Taxus* appellatur.

pellatur. Ex qua pelle, interior Eliæ vestis, seu tunica confecta erat: multum aspera, & pilis extrinsecus apparentibus, corio ad carnem. Hispida; quamobrè 4. Reg. 1. 8. dicitur Elias *vir pilosus*. Porro *Melum* sive *Taxum*, constat esse animal grisei nostri, seu potius castanei coloris, pilis à Cameli haudquaquam dissimilibus. Igitur Melota qua usus N. Elias castanei coloris erat. Lege N. Leonem à S. Joanne in *Typo vestis Relig.* Rat. 1. sec. 6. pag. 52. §. *Jam verò*, & sec. 10. post init. pag. 96. & 97. ubi de *Pallio albo*. Hoc Opusc. postmodum compendiosè perstrinxit in *Studio Sapientiae universalis*, to. 3. pag. 395. edit. Lugd. 1664. ubi tit. 5. n. 22. dicit: Melota ergo erat quasi tunica nostra. Quin & hanc, in illius locum subrogavimus; sic temporis differentia exposcente.

170 Nec est omittendum *puerile* multorum commentū, scilicet: Pallium Eliæ transfundo per ignem varios per plicas suscepisse colores. Non enim erat ille ignis comburens, sed illuminans, ut infra cit. Lezana benè notat; estque sent. D. Joan. Chrysoft. hom. de *Ascensione Eliæ*, in med. col. 565. C. to. 1. ibi: *Stat intrepidus super ignem, ac ratam, nec incallescunt omninò vestigia*, &c. Eas in testimonium raptus effingere plicas, *puerile* quoque est. Quis enim eorum (& maximè Eliseus) Eliæ pallium non agnosceret? Quis Eliseo nō crederet? Quis dubitaret, Jordanem Eliæ pallio discindere videns? 4. Reg. 2. 14. 15. Ut quid ergo *plica*! Fabulosum igitur est, nostrates assumpsisse pallia barrata ad imitationem Pallii Eliæ Eliseo relictum. Vide N. Petrum Vastelium to. 2. l. 1. *Vindiciar. pro Joan. Hierosol.*

sec. 5. a. 1. §. 3. 4. 5. & seq. Lez. to. 1. an. 3204. n. 12. to. 3. an. 639. n. 5. propè fin. maximè an. 642. n. 6. 7. & 8. to. 4. an. 1285. n. 4. & 5. Leonem à S. Joan. *Typus vestis Relig.* pag. 25. sub init. pag. 53. §. *Manet*, pag. 97. §. *Sed*, pag. 101. §. *Quin*, pag. 115. §. *Sed*. Præcipuè Rat. 1. sec. 10. à pag. 98. Danielelem 3. p. Spec. Ord. n. 2874. 2875. 2889. ad 2897. Item n. 3744. 3748. & p. 4. n. 2075. 2077. N. Franciscum Bone-Spei in *Armamēt. Carm.* p. 1. n. 941. D. Antonin. p. 3. Histor. tit. 20. cap. 5. non longè à princ. pag. 221. F. edit. Lugd. 1587. *Plica* ergo illæ, plicatæ atque replicatæ nugæ sunt: *pueriles* facetiæ. Antiqui ergo PP. nostri, non propter *fiectas* Pallii Eliæ plicas; sed cogente Saracenorum Rege *Humar*, vel *Houmar*, pallia alba dimisserunt, & variegata seu barrata assumpsērunt. Quade re vide N. Danielelem p. 1. Spec. Ord. l. 7. c. 5. & 6. n. 276. 279. p. 2. n. 559. 673. p. 3. à n. 2872. ad 2900. latè p. 4. à n. 2071. ad 2081. maximè 2077. cit. Vastelium lib. *Apolog. pro Joan. Hierosol.* c. 13. in med. P. Flores in *Eccles.* n. 1682. Leonem à S. Joanne in *Typo vestis Relig.* pag. 98. Sat de SS. P N. Eliæ Pallio, in cuius niveo candore ad cælestem patriam excitamur, dicente Alap. *Eccles.* 9. 8. §. *Anag. Vestis alba notat candorem gloriæ cælestis ad quam anhelamus, quamque ambimus, velut ejus candidati, ut illa semper nostris & mentibus obversetur, itaque ineamus vitam sanctam & cælestem -- Hinc Esseni incedebant albat, ut quasi candidati eternitatis, certam fidem & spem beatæ felicitatis vestium candore repræsenterent.*

CÆLAMEN II.

LONGIUS videtur recessisse à proposito oratio mea: at rem ipsam premit, dixerim cum Seneca l. 1. de *Clementia*, c. 5. in princ. Nunc autem aurea *Mariæ* verba, omnem, & virtutem, & dignitatem Scapularis continentia, ediffere oportet.

171 HOC ERIT TIBI ET CUNCTIS CARMELITIS PRIVILEGIUM. IN HOC MORIENS ÆTERNUM NON PATIETUR INCENDIUM. *Ecce signum salutis, salus in periculis, fœdus pacis, & pacti sempiterni.* Sic (intellige de majusculis) Beatif-

sima V. suum est affata Simonem, ut n. 151. notavi. Et ex pervetusto B. Simonis officio; quod *Burdegala* (sive *Burdigale* ut Suidas, vel *Burdigalia* ut Strabo legit) est in usu ab anno 1435. clarè constat; ut notat N. Lezana to. 4. annal. an. 1251. n. 13. qui, bis ponitur. & an. 1265. n. 9. init. Sed in lib. *Maria Patr.* c. 5. n. 15. med. notat, quod particula *Signum* legitur in dicto officio: Leerfio, Bostio, Palæonydoro, & aliis; non verò in Svanyngtone, Conventreo, & Grofo. Nec in Dan. p. 3. Spec. Ord. n. 2077. 2086. ex cuius n. 2090. colligitur, illud B. Simonis Offic. esse quod nunc recitamus. Illa igitur: *Ecce signum salutis,*

latis, &c. non protulit Beatissima V. sed à nostris, veluti glossa & expositio vocis *Privilegium*, pie præmeditata & addita; ut notat cit. Lez. in *Mar. Patr.* c. 5. n. 15. fin. & c. 9. n. 3. fin. & ex ipso, N. Daniel cit. p. 3. n. 1752. 1783. fin. Prævidens autem S. Ecclesia (vel jam fortassis videns) posse ignaros, sciolos, & pravæ mentis homines, verba illa Mariæ, ut sonant intelligere; indeque per solam Scapularis gestationē, æternū ignē evadere sperarent; idcirco Marianam aperuit mentem, sic lect. 6.

Offic. B. Simonis dicens: *Hoc erit signum tibi, & cunctis Carmelitis privilegium*, quod in hoc piè moriens, æternum non patietur incendium. Verum sic loquente Maria, nihil Carmelitis peculiare promittit. Sed eo sensu loquitur, quo Dominus Joan. 6. 55. *Qui manducat meam carnem & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam.* Et Ps. 59. *Qui manducat hunc panem vivet in æternum.* Petantiqua hæc difficultas, innumera dicere cogit, super relata Mariæ verba. Sit ergo

S E N S U S I.

172 **I**n hoc moriens, &c. Id est: Quantum est ex se faciet Beatissima V. ut Carmelitæ salventur. Sic multi illa Mariæ verba interpretantur. Verum nihil adhuc singulare Carmelitis. Maria siquidem pro omnibus quantum est ex se facit ut salvi fiant. Nec licet ly *Quantum est ex se*, sic intelligere, ut pro singulis Carmelitis quantum *extensivè* potest faciat. Alioqui pro singulis Scapularigeris *efficaciter* Maria rogaret; proindeque nullus eorum periret. Quod non licet affirmare, nisi ex certa revelatione constet. Constat autem, quod is pro quo Maria *efficaciter* orat *infallibiliter* salvatur. Quo sensu locutus est D. Ansel. orat. 51. §. Maria, ante med. pag. 281. ibi: *Sicut enim, ò Beatissima, omnis à te aversus, & à te despectus necesse est ut intereat: ita omnis à te conversus, & à te respectus impossibile est ut pereat.* Idem (vel qui sit Author) l. De quatuor virtutibus B. V. M. cap. 8. versus finem. §. *Ascendat*, penes med. pag. 145. cap. 2. post Ansel. opera. ibi: *Impossibile est ut aliquis homo ad eam conversus, & ab ea respectus damnetur.* Idem (vel potius Eadmerus) l. De excellentia B. M. V. cap. 12. ante med. pag. 142. 2. loco: *Tantummodo itaque velis salutem nostram, & verè nequaquam salvi esse non poterimus.* In eadem est sent. D. Antonin. p. 4. Theolog. tit. 15. c. 14. §. 7. in princ. fol. 317. Similiter D. Bonav. l. 1. Pharetræ, c. 5. prope fin. to. 6. pag. 106.

173 B. quoque Alb. Mag. in *Biblia Mar.* to. 20. fin. in Joan. 10. ait: *Utique omnis, quem trahit Mater ad eum, impossibile est, ut intereat, ut dicit Ansel. de laud. B. Virg.* Richar. à S. Laur. l. 2. de laud. B. M. p. 1. sub fin. causa 37. fin. ait: *Roganda est autem Maria ut velit: quia si vult necesse est fieri, sicut dicit Aug. de Domino.* Ubi vel maximè notandum est, quod sicut Christus D. pro reprobis oravit ex simplici affectu & desiderio omnes salvandi; pro

electis verò ac prædestinatis, *absoluto*, & *efficaci* oravit affectu, ut docent Theologi cum D. Tho. 1. p. q. 19. a. 6. ad 1. & a. 11. in fine. & 3. p. q. 21. a. 4. ad 2. & de verit. q. 23. a. 3. in corp. Potissimè in 3. d. 17. q. 1. a. 3. q. 3. al. 4. Demum in ep. ad Hebr. c. 5. lect. 1. fin. Sic & Beatissima V. M. ut optimè notat N. Sebastianus ab Alexandro in Append. *Libræ pensilis*, n. 401. & 402. Sicut ergo *infallibiliter* salvantur ii, pro quibus Christus *efficaciter* orat: sic & ii, pro quibus Maria *efficaciter* rogat. v. n. 174. Unde piū fluxit Axioma: *Cliens Mariæ nullus æternū peribit.* Quod, ad impossibile, & necessarium reducere PP. & DD. ut notat N. Irenæus à S. Jacobo in *Tract. Theolog.* de singulari Virg. Protect. cap. 3. §. 5. Ps. *Eaque*, pag. 82. Non quidem rigore Dialecticæ; sed eo sensu, quo prædestinati censentur non posse excidere à prædestinatione. Unde Matt. 24. 24. dicitur: *Ita ut in errorem inducantur (si fieri potest) etiam electi.* Et idèd ponitur, (inquit D. Isidor. Hispal. l. 1. sent. c. 28. n. 4.) *si fieri potest: quia electi non perire possunt.* Vega in *Theolog. Mariana*, n. 1732. Mendoza in *Viridario* l. 2. Probl. 9. n. 53. pag. 40. N. Sebastianus ab Alexandro in *Libra pensili*, q. 3. §. 11. n. 198. pag. 215. Et alii, veram hanc esse propugnant: *Impossibile est Deiparæ cultorem damnari.*

Hoc sensu, quo rara & difficillima, impossibilia dicuntur. Ut 2. Machab. 3. 12. & 4. 6. Matt. 19. 26. Marci 10. 27. Lucæ 17. 1. Hebr. 6. 4. & 1. Joan. 3. 9. Lege D. Tho. in 1. d. 36. q. 2. a. 1. post med. corp. & 1. ad Anib. d. 47. a. 4. in corp. & 1. p. q. 23. a. 6. ad 2. & 3. 1. 2. q. 112. a. 3. in corp. de verit. q. 23. a. 5. ad 3.

174 Pergit cit. Ansel. (vel qui sit Author) tract. de Concep. B. M. V. longè post med. pag. 503. fin. dicens: *Proculdubio namque scimus eam tanti esse penes te; ut nihil horum quæ volet efficere, aliquatenus posset effectu carere. Salus igitur nostra in voluntate sua consistit, dum tamen quod vult* (perpende)

R

potenter

potenter efficiat. Et infra pag. 504. B. 1. *Velis itaque solummodo, Domina, ut ille iustissimus Iudex nobis misereatur: profecto iustum erit, nulla ratione obsistente, ut velle tuum perficiatur.* Et infra §. *Maria*, prope fin. *Velis itaque solummodo: nihil restabit quod possit obsistere salutis nostræ.* Unde & Bonav. in fin. Psalter. B. V. Cantico: *Domina audiui*, (to. 6. pag. 479.) in fine dixit: *Quem vis, ipse salvus erit: & à quo avertis vultum tuum, vadit in interitum.* Et Cant. seq. *Audite cali. Ipse Deus sine ea non salvabit te.* Item Op. Stimul. amoris, p. 3. cap. 19. versus fin. pag. 233. D. 1. to. 7. *Non enim video Domina quomodo aliquid tibi valeat denegare, qui vult ut per te celestem patriam habeamus.* Damasc. quoque serm. in Angeli annunt. ad D. N. Mariam versus fin. to. 2. ed. Paris. 1712. ait: *O tu Maria, cujus non repellitur intercessio nec recusatur oratio.* Et D. Germanus Arch. Const. ser. 2. Dormit. B. M. infra princ. *Non potes non exaudiri, cum Deus ut veræ, ac intemeratæ Matri suæ, quoad omnia, & per omnia & in omnibus, morem gerat.*

175 Et jam in hoc convenienter vocatur Regina misericordiae, quod Divinae pietatis abyssum cui vult, & quando vult, quomodo vult creditur aperire, inquit Bernardus (vel qui est Author) ser. 1. super Salve Regina, versus med. to. 2. col. 460. A. Et Rich. à S. Laur. lib. 6. tit. 3. sub fin. ubi sic Mariam effert: *Reginam etiam celestis Regni ubi plenariam habet potestatem quoscumque voluerit introdu-*

cendi, quicquid voluerit imperandi, quicquid à filio petierit obtinendi. Unde, & Omnipotens compellatur, n. 183. Consule Pelbartum de Themesyvar in Stellario Coronæ V. M. lib. 2. p. 1. art. 2. sub fin. ibi: *Maria omnia potest.* Ergo toto corde & animo Quæramus gratiam, & per Mariam quæramus: quia quod quærit invenit, & frustrari non potest, dixerim cum D. Bernardo serm. de aquæ ductu in Nativit. B. M. ante med. col. 355. G. to. 1. Et ser. 1. in Assump. B. M. infra princ. to. 1. col. 321. A. *Advocatam premisit peregrinatio nostra, quæ tanquam Iudicis Mater & Mater misericordiæ, suppliciter & efficaciter salutis nostræ negotia pertractabit.* Super hac re, sic P. Raynaudus l. Diptycha Marianæ, p. 2. puncto 10. n. 38. to. 7. scribit: *Tantum monstrare volunt (scilicet SS. PP. cit. & alii AA.) quod spes magna sit, neminem qui B. Virgini piæ, ac perseveranter famuletur, malè perituum.* Es ergo spes magna omnibus fervidis Deiparæ cultoribus reposita, quod non peribunt in æternum. Infallibilem tamen resipiscientiam à peccato, vel perseverantiam in gratia, nemini quantumvis erga Beatam Virginem religioso, spondere possumus absque errore. Hæc Raynaud. cit. Quæ, valde diversa sunt ab his quæ num. 172. diximus. Nam aliud est Mariam efficaciter orare pro aliquo: & aliud esse Mariæ devotum. Non iste, sed ille infallibiliter salvatur. Probè forsan. Sed nil singulare pro Carmelitis. Quare sit

SENSUS II.

176 **I**N hoc moriens, &c. Paulus Zehntner Jes. sic in Promontorio malæ spei l. 3. §. 13. n. 22. commentatur: *Quantum est ex parte sua, & ex parte illius copiosæ gratiæ, quam eidem (Scapularigero scilicet) apud filium suum impetrabit intuitu Scapularis.* Et quoniam (subdit n. 23.) *authoritate materna plurimum apud filium pollet: istis sibi devotis vernulis, servulisque, majores & abundantiores gratias impetrat, quam aliis communiter hominibus.* Profecto reperit A. iste, quod singulare quærebam. Percurramus singula. *Quantum est ex parte illius copiosæ gratiæ, inquit. Sed Quis immensitatem Mariæ potest mensurare?* inquit Bonav. in Spec. B. M. V. lect. 5. §. Secundò, penes med. pag. 436. Et in princ. §. cit. *Immensa certè fuit gratia, quæ ipsa fuit plena.* Et infra princ. §. cit. *Tu ergo immensissima Maria capacior es celo: quia quem cali capere non poterant, tuo gremio*

contulisti. Damasc. orat. 1. Dormit. B. M. longè post med. & in fin. declin. fol. 351. D. dorsi. sic: *Per gratiam, magnitudinis omnis & latitudinis modum superavit.* Chrysol. ser. 143. versus med. pag. 126. D. ibi: *Ave gratia plena. Quia singulis gratia se est largita per partes: Maria verò simul se totam dedit gratiæ plenitudo.*

177 Idem scripsit D. Hier. ser. de Ass. B. M. (ad Paulam & Eustochium ep. 10. to. 9. pag. 69. in fin. declin.) longè à princ. dicens: *Ave, inquit, gratia plena. Et benè plena; quia cæteris per partes præstat, Maria verò simul se tota infudit plenitudo gratiæ, Quæ fuit* (addit D. Bernardin. Senensis verba illa Hier. recitans ser. 13. de Exalt. V. in gloria a. 1. c. 10. pag. 135. to. 4.) *in Christo, quamquam aliter & aliter. Nam in Christo fuit plenitudo gratiæ sicut in capite influente: in Maria verò, sicut in collo transfundente.* Nam (addit ser. 3.

fer. 3. Nom. Mariæ a. 3. c. 2. pag. 84. to. 4.) *sicut per collū spiritus vitales à capite diffunduntur per corpus, & specialius in amicos, atque devotos continuè transfunduntur.* Quo nihil aptius pro cit. Zehentner: *Istis sibi devotis vernulis, &c. postmodum examinanda.* Recole dicta à n. 90. Et audi Bernardum fer. 52. Ex parvis & variis prope med. to. 1. col. 608. K. Sic Mariæ gratiam describentem: *Ave gratia plena. Etenim cujus sit & quanta sit ipsa gratia subjungit dicens: Dominus tecum.* Unde Richar. à S. Laur. l. 12. p. 1. c. 12. tit. *Pascit Maria suos* fin. fol. 214. O. dixit: *Cum ipsa sit pincerna Domini, dispensatrix & pincerna gratiarum, dilectores suos & convivias potat vino & potu multiplici, &c.* Item lib. 2. p. 1. causa 22. *Cum sit thesaurus Domini, & thesauraria gratiarum ejus, donis spiritualibus ditat copiosissimè servientes sibi.* Eadem ad litteram scripsit Idiota in Prologo de B. V. apud Novar. in *Umbra Virg.* n. 704. fin.

178 Et quoniam autoritate Materna plurimum apud filium pollet (inquit cit. Zehentner) istis sibi devotis vernulis, servulisque, majores & abundantiores gratias impetrat. Et tanto, quanto apud filium pollet. v. n. 186. Cumque ipse l. 1. Revel. S. Birgittę cap. 50. versus med. dilectissimæ Matri dicat: *Nulla erit petitio tua ad me, quæ non exaudiat, & per te omnes, qui petunt misericordiam cum voluntate emendandi, gratiam habebunt; quia sicut calor procedit à Sole, sic per te omnis misericordia dabitur.* Tanta enim (prope fin.) *est mihi dulcedo in verbis tuis, ut non possim negare quæ petis.* Similia his habes l. 4. c. 74. n. 5. versus med. Unde & D. Bernardus fer. 3. in Vigil. Nat. D. fin. to. 1. col. 58. B. dixit: *Nihil nos Deus habere voluit, (v. n. 108.) quod per Marię manus non transiret.* Et fer. de aque ductu in Nativ. V. M. ante med. to. 1. col. 354. D. *Totum nos Deus habere voluit per Mariam.* Probè ergo Richar. à S. Laur. l. 12. p. 2. longè post med. Quarto delet. illud Joan. 6. 44. ad Mariam, Christi nomine flectit: *Nemo potest venire ad me, nisi Mater mea suis precibus traxerit eum.* Ad litteram D. Germanus homil. de Zona B. V. Nemo, inquit, est qui salvus fiat, nisi per te: *nemo qui liberetur à malis, nisi per te: nemo, cujus misereatur gratia, nisi per te.* Nemo (ait Or. 2. Dormit. B. M. infra princ. to. 13. Bib. PP. Lug. 1677. pag. 68.) *Dei cognitione repletus est nisi per te, o Sanctissima. Nemo salvus nisi per te, o Dei-ara. Nemo periculorum expers, nisi per te Virgo parens. Nemo redemptus nisi per te, Dei Mater. Nemo donum per misericordiam conse-*

cutus, nisi per te, o digna quæ Deum caperes. Proinde devotis Scapularigeris ultra captum majores & abundantiores gratias impetrat Beatissima V. Quoniam autoritate Materna, plurimum apud filium pollet. Etenim, non solum rogare, sed & ipsi imperare valet.

179 Sic lego apud Alb. Mag. in *Biblia Mariana.* Super Cant. n. 12. V. *Revertere 2.* to. 20. fin. ibi: *Quid tibi negabitur, cui negatum non est Theophilum de ipsis perditionis faucibus revocare? Nihil tibi impossibile -- Accedis enim ante illud aureum humane reconciliationis altare non solum rogans, sed impetrans: Domina, non ancilla.* Eadem ad litteram habet C. Petrus Damiani fer. 1. in Nativ. B. M. versus fin. ibi: *Fecit in te magna qui potens est, & data est tibi omnis potestas in celo & in terra. Quid tibi negabitur, &c.* Unde D. Bernardinus fer. Nativ. B. M. a. 3. c. 6. pag. 96. to. 4. dixit: *Tot creature serviunt gloriose V. Marię, quot serviunt Trinitati. Omnia quę sunt in celo, & in terra, sive damnati, sive Beati, gloriose Virgini sunt subjecta. Ipse, qui Deus erat, Matri famulabatur in terra: Unde Lucę 2. 51. scriptum est de Virgine, & glorioso Joseph: Et erat subditus illis. Præterea hæc est vera: Divino imperio omnia famulantur, & Virgo. Et iterum hæc est vera: Imperio Virginis omnia famulantur, & Deus.* v. n. 94. fin. Idem Bernardin. fer. 3. Nom. Mariæ a. 1. c. 1. post med. pag. 82. to. 4. Proinde, inquit, hæc est vera: *Deo subjecta est omnis creatura, & B. Virgo: B. Virgini subjecta est omnis creatura, & Deus.* Unde & Bernardus homil. 1. super Missus est, inquit: *Deus cū Angeli subditi sunt, &c.* n. 126.

180 Eadem scripsit Richar. à S. Laur. lib. 10. tit. 8. penes med. ibi: *Subdidit se Matri suę, & Joseph ob gratiam Matris.* Et lib. 3. p. 2. prærog. 9. in princ. *Ipsa sola, materna autoritate potest ei ut filio imperare.* Ideò (ait infra princ.) *sic oramus eam: Monstra te esse Matrem. Quasi diceretur ei: imperiosè (idem scripsit l. 2. p. 1. causa 19.) & Materna autoritate supplica pro nobis filio tuo.* Item illud: *Ora Patrem, jube natum.* Dicunt autem quidam hoc non benè fuisse dictum. Sed mentita est iniquitas sibi, Psal. 26. 12. *Nonnè legitur Lucę 2. 51. de Jesu, quòd erat subditus illis, scilicet Marię, & Joseph propter Mariam?* Non enim evacuabitur in Patria præceptum illud: *Honora Patrem tuum & Matrem, Exo. 20. 12.* Sed perfectissimè adimplebitur. Nihilominus hæc omnia intellige de reverentia quam Dei filius exhibet Matri suę. Nec fuit illa subjectio necessitatis, sed pietatis. Non expectat

expectat (sub fin. cit. prærog. 9.) *filius ut roget Mater: imò etiam prævenit petitiones ejus, secundum quod ipse dicit Isaia 65. 24. Antequam clament ad me exaudiam eos. v. supra n. 105. fin. ubi idem de Maria dicitur. Idem Richar. l. 10. tit. 1. longè post med. V. Arca propitiationis, fol. 153. X. Nihil ei potest negare filius ejus. Aut enim jubet natum, aut orat Patrem. Et semper exauditur pro sua reverentia. Hebr. 5. 7. Idem l. 1. c. 8. infra princ. A. fin. Unigenito suo, non solum efficaciter supplicare, sed etiam materna auctoritate prævalet imperare. v. n. 185.*

181 Pergit cit. Richar. à S. Laur. l. 2. p. 1. causa 21. *Fugias igitur sub protectione manus ejus, sicut fecit Theophilus, & nihil timendum est. Ipsa enim dicit de filio Cant. 3. 4. Tenui eum: ne scilicet percuteret peccatores. Nec dimittam, sed continua precum instantia furorem ipsius retinebo. Ut non amplius dicat Isaia 64. 7. Non est qui consurgat, & teneat te. Sed Dominus ipse dicat: Quæsi virum, qui interponeret sepem, & staret oppositus contra me pro terra; & non inveni. Ezech. 22. 30. Sed inveni Mariam, quæ tenuit me. Unde & ipsa dicit Cant. 3. 4. Tenui eum nec dimittam. v. n. 182. Benè ergo Richar. cit. l. 2. p. 5. c. 3. sub fin. scripsit: Conquerebatur Dominus antequam Maria nasceretur dicens: Non est qui consurgat & teneat me. Sed ipsa facta est Advocata nostra, & allegat pro nobis fideliter coram filio suo, ventrem & ubera eidem representans. Et ipse veluti piissimus infans delectatur ab ubere Matris, ei representato. Isaie 11. 8. Et ita delectatur: ita Mariana Ambrosia offunditur: sic Marianis capitur oculis; ut minimè negare possit, quicquid vel innuit Maria. v. n. 185. Unde, & quasi præ nimia teneritudine ferre non sustinens, dulcissimæ Matri dicit: Averte oculos tuos à me, quia ipsi me avolare fecerunt, Cant. 6. 4. Et 4. 9. Vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum, & in uno crine colli tui.*

182 Expende verba: *In uno crine colli tui. Non simplici* (inquit Alap.) *Sed ex multis implicato, putà plexu & fune ex crinibus intorto. Et plexu ex crinibus intexto, funiculisque colligato, Scapulari nempe, cor omnipotentis rapuit Beatissima Virgo. Coccineis labiorum suorum vittis, illius religavit strinxitque justitiam, ne dilectos Scapulari-geros punire valeret. Consule Richar. à S. Laur. l. 10. tit. 29. infra med. 9. Hoc est, sub fin. fol. 170. K. ubi sic: Ligavit Mater Filio manus in cunabulis, ne posset extendere de cætero oas ad feriendum. Nec manus haberet nisi ad*

*beneplacitum nutricis. Et tanta potestas super Filium Dei & suum tunc data est tantæ Matri. v. n. 175. 178. 179. 180. 181. 183. Maria ergo Domini manus ligavit, de quibus D. Greg. l. 7. Moral. suo c. 8. ante med. fol. 38. K. to. 1. dixit: Cumque nos extolli conditor conspicit, sed amorem suum erga nos per verbera non exercet, quia ad ferienda nostra vitia manum ligatam tenet. Laqueo, inquam Mariano: securitatis signo Thau; Scapulari nempe. Vide dicta n. 9. 10. 11. & N. Sylv. in Apolog. Carm. n. 340. Ecquidni, cum etiam justorum labia vittæ coccineæ sint, quibus, Deum quasi ligant stringunt & cogunt ut præstet quod ipsi postulant, Gent. 18. 24. Alap. 3. Reg. 18. 31. Justus Dominans Deo, &c. Et Cant. 4. 3. Sensus 2. Et Sensus 1. Theodoretus verba notat, Mario-Scapulari applicanda: *Signum hoc, inquit, Sponsus in ore sponsæ tanquam in fenestra collocatum intuetur dicens: sicut funiculus coccineus labia tua.* Alludit ad funiculum Rahab, Josue 2. 18. in quo tanquam sub signo, omnigena, & fides, & securitas latitabat. Sic, & multò plus, in funiculis Carmelitici Scapularis. Nam: *In hoc moriens, &c.* Quò referenda sunt, quæ allegoricis inter nativos, adumbrat coloribus. Etenim Carmelus à Septuag. & Nostro vertitur Coccinum, inquit Alap. in Cant. 7. 5. princ. Quæ, si ad charitatem referamus; geminis Mariani Scapularis partibus indissolubiler conjunctis significari videbimus. Hoc amoris vinculo, Deum Maria ligat: stringit, superat, & quasi impotentem reddit. V. C. Alap. Cant. 3. 4. & 7. 5. ad illa: *Et come, 9. Huc, & 9. Porro, & infra n. 299.**

183 O suavitatem, ò gratiam, ò amoris vim! Ita ne Summus omnium, unus factus est omnium? Siccinè Omnipotens superatur, & quasi impotens redditur? Sic. Adest Bernardus serm. 64. in Cant. prope fin. col. 988. to. 1. *Quis hoc fecit? Amor dignitatis nescius, dignatione dives, affectu potens, suasu efficax. Quid violentius? Triumphat de Deo amor. Quid tamen tam non violentum? Amor est. Quæ est ista vis, quæso, tam violenta ad victoriam, tam victa ad violentiam? Amoris. O Marianus amor, (v. n. 197. princ. & 299. fin.) Carmelino colore distinctus, coccineis Scapularis vittis, ceu indissolubili vinculo figuratus! Unde tibi talis, tantaque virtus atque potentia? Ex ipsa, per ipsam, & in ipsa Maria. Et unde tibi, ò cordis mei dulcissima Mater! Certè à Deo; sed quia Dei omnipotentis Mater, ut notat Ansel. Orat. 45. V. O mi Domina, sub fin. pag. 277. D. 1. Unde & Omnipotens ipsa, juxta dicta n. 175. 179. 186.*

188. 190. & 196. sub init. Quibus addere oportet, quæ Richar. a S. Laur. l. 4. tit. 30. De omnipotentia Mariæ, scripsit in princ. dicens: *Mater Domini ubique imperiosa est, ubique magnifica.* -- Ut de ea congruè dici possit illud Eccles. 8. 3. *Omne, quod voluerit, faciet*: 4. & sermo illius potestate plenus est: nec dicere ei quisquam potest: *Quare ita facis?* Item Sap. 12. 18. *Subest enim tibi, cum volueris, posse.* Item Sap. 16. 13. *Tu es quæ vitæ & mortis habes potestatem, & deducis ad portas mortis, & reducis.*

184 Et infra princ. *In omni necessitate omnia obaudiunt ei*, Eccli. 42. 24. Unde dicit cum filio Isaia 46. 10. *Consilium meum stabit, & omnis voluntas mea fiet.* Job. 23. 13. *Anima ejus quodcumque voluit fecit.* Ideò dicuntur etiam manus ejus tornatiles; Cant. 5. 14. *quia in promptu habet facere quidquid ei placet.* v. à n. 105. Item Sap. 7. 27. *Cum sit una.* Id est, singularis, pietate, charitate, & presidio, omnia potest ex dono filii sui, à quo omnipotente omnipotens est effecta. Et infra v. Ipsa: *Ab omnipotente filio, omnipotens est effecta.* Unde dicit cum filio Matt. 28. 18. *Data est mihi omnis potestas in cælo & in terra.* v. n. 175. 179. Demum sub fin. cit. tit. 30. v. Item de ipsa sicut de filio potest dici ipsi filio illud Psal. 8. 8. *Omnia subiecisti sub pedibus ejus, &c.* Nec omittere valeo, quæ ibi post med. scribit dicens: *Item in hoc manifestissimè apparet omnipotentia Mariæ. Quòd sicut legitur in miraculis ejus, multos de sua damnatione jam certos: multos in aquis prefocatos: multos ex improviso mortuos, qui dum viverent ipsius patrocinio se commendaverant: multos, qui sine pœnitentia decesserant in mortali, ab ipsis diaboli faucibus potenter eripuit, & ut possent agere pœnitentiam ad vitam reduxit.* Qua autem justitia, vel quo jure ipsa salvet damnabiles & sine pœnitentia defunctos in mortali, quis sufficiat enarrare. Constat autem quod & ita facit, & quod salva justitia facit; quia sic ingeniosè scit facere misericordiam, quod non frangit justitiam. Et lib. 5. tit. 17. nonnullis infra princ. v. Item de manibus, ibi: *Ipsa sic ingeniosè scit miseris misericordiam impendere, quod non frangit sigillum Divinæ justitiæ.* Probè igitur lib. 2. p. 1. causa 21. in princ. dixerat: *Sepè quos filii justitia damnat, matris misericordia liberat.* v. n. 193. sub init. Etenim *Tam prudens & discreta est* (ait l. 2. p. 1. causa 17. post init.) *advocata Maria, quod non potest filius vindicare in eos pro quibus ipsa allegat.*

185 Nec ut alleget expectat; sed tenues

oculorum nutus observat, ut illicò quod Mater innuit faciat, juxta illud Cant. 4. 9. *Vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum.* Huc voco Hugonem de S. Victore lib. de modo orandi, c. 3. penes med. to. 2. pag. 240. D. ubi super illud Joan. 2. 3. *Deficiente vino, dicit Mater Jesu ad eum: Vinum non habent, ait: Non dixit, peto ut defectum poculi, vinum creando aut commutando suppleas.* Sed hoc maternæ reverentiæ privilegium deberi existimavit; ut quicquid vel innuendo se velle significaret, pati à filio repulsam non debuisset. Adjiciam adhuc: antequam vel innuendo petat Maria, exauditur. Sic. Richar. cit. l. 6. tit. ult. versus fin. v. Sequitur, sub fin. Ubi illud 3. Reg. 10. 13. Mariæ applicans, ait: *In verbis istis designatur summa prerogativa Mariæ, cui nihil vult, aut potest filius denegare. Quia aut orat Patrem, aut jubet natum: & semper exauditur pro sua reverentia, etiam antequam petat.* v. n. 179. 180. Et audi D. Antonin. p. 4. Theol. tit. 15. c. 17. §. 4. longè à princ. fol. 324. col. 2. in princ. dicentem: *Oratio Virginis innititur gratiæ Dei jure naturali, & justitiæ Evangelii. Nam filius non tantum tenetur audire Matrem, sed & obedire.* Juxta illud Apost. Ephes. 6. 1. *Filii obedite parentibus vestris: quod etiam est de jure nature.* Quod ipsa videtur innuere in modo orandi: non enim usa est obsecratione simplici sed insinuatione, dicens: *Vinum non habent.* Joan. 2. 3. Dicit autem Hugo de S. Victore, quod nobilissima species orationis est insinuatio, explicans in dicto verbo: *vinum non habent.* Et sic oratio ejus erat nobilissimus modus orandi. Tum quia habebat rationem jussionis & imperii. Tum quia, impossibile erat eam non exaudiri, juxta illud quod in figura ejus dixit Salomon Matri suæ: *Pete Mater mea, neque enim fas est ut avertam faciem tuam.* 3. Reg. 2. 20. Similiter D. Germanus Archiep. Const. ser. 2. Dormit. B. M. infra princ. dicens: *Non potes non exaudiri, cum Deus ut veræ, ac intemeratæ Matri suæ, quoad omnia, & per omnia, & in omnibus, morem gerat.* Et D. Ansel. (vel qui est. A.) lib. de excell. B. V. M. c. 12. penes med. Ubi voluntatem tuam, sic videlicet dulcissima Matris magis porrectam adverterit, illuc judicii sui sententiam promulgabit. Similia his habet D. Ansel. orat. 48. v. Memini, sub fin. pag. 278. ibi: *Nec diu poterit te sustinere pro nobis supplicantem, & orat. 52. infra med. Quidquid petis, sine mora obtines.*

186 Videsne quantum Maria polleat, quantumque apud filium valcat? Non expectat filius ut postulet Mater: non ut insinuet,

S

vel

vel innuat ; sed quò intimum voluntatis actum declinare advertit , illuc & currit & volat Filii velle. Et quò pietatis ac misericordiae Mater : quò Carmelo-Mariana voluntas declinabit? Vide suprà à n. 93. ad 99. Unde facillimè colliges quàto majores & abundantiores gratias quotidie Maria suis impetret Scapularigeris , n. 178. Quos quidem antequam clament exaudit , ut n. 105. pramissum est. Eosdemque incitat ad petendum , ut n. 106. O Mariani filioli ! O Scutulati Marianitæ ! Quis vestram explicet felicem fortunam , & fortunatam felicitatem ! Quæ Deum ipsum vincit *Omnipotens Maria* , singularis Mater vestra est , atque indefessa protectio : urbs fortitudinis , turris inexpugnabilis. v. n. 90. & 100. *Plus potest facere de Deo , quam Deus de se ipso.* v. n. 94. sub fin. & n. 191. *Omnipotens nomen ejus*, Exo. 15. 3. v. à n. 96. fin. ad 100. & à n. 183. ad 186. maximè n. 190. & 196. sub init. Et audi D. Antonin. p. 4. Theolog. tit. 15. cap. 18. §. 4. infra princ. dicentem : *Deum quodammodo B. Maria superavit , inquantum scilicet humilitas ejus de cælis traxit ad terras & homini subjecit , scilicet Matri suæ.* v. n. 126. 179. 180. Quam , supra semetipsum magnificus , beneficus , liberalis , & pius , incitat ad petendum , ut n. 106. Unde & è supremo Empyrei folio ad eam clamat : *O pulchra inter mulieres , fac me audire vocem tuam*, D. Ber-

nardo teste homil. 4. super *Missus est* , longè post med. to. 1. col. 43. L. Et Bonav. in Spec. B. M. lect. 14. longè à princ. V. *Item*, pag. 451. E. 2. to. 6.

187 Vel ad instans Maria filet : interminatè expostulat. Et nihilominus tenerrimam Matrem , filius incitat ad petendum : *O pulchra inter mulieres , fac me audire vocem tuam*, n. 186. fin. Et Cant. 2. 14. *Ostende mihi faciem tuam , sonet vox tua in auribus meis : vox enim tua dulcis , & facies tua decora.* En , quam continuò audit & videt , quasi non videret nec audiret desiderat , ut num. 97. 98. Quin & ut colligatam , (v. n. 182.) suam explicet elargiendi voluntatem : *Tanta enim , inquit , est mihi dulcedo in verbis tuis , ut non possim negare quæ petis*, ut n. 178. Pete igitur *Mater mea*, n. 185. Quia *Sicut vitta coccinea , labia tua : & eloquium tuum , dulce.* v. n. 182. 183. *Sicut fragmen mali punici , ita genæ tuæ , absque eo quod intrinsecus latet.* Probè malo punico comparatur Maria. Illud enim , si semel maturus non carpitur ; etiam negligenti & socordi domino , sinum charitatis suæ pietatisque thesaurum aperit ; ut tot donis quot granis muneret , reficiat , ac recreet. Sic & infinite plus Maria , ut ex hætenus dictis apparet. Quibus adde , quæ num. 105. & 106. diximus , & expende adhuc quanta sit

MARIÆ DIGNITAS, ATQUE POTENTIA.

188 **A**dhuc consiliabor ut enarrem , Eccli. 39. 16. & Potentiam & dignitatem Mariæ ; illud D. Damasc. orat. 2. in Nativ. B. M. non longè à princ. fol. 335. dorso D. meum faciens : *Nunc verò nihil absurdi , ac supervacanei mihi factururus videor si ab instituto aliquantulum digressus , ea nar-ravero , quæ & dicere convenit , & quibus præsens cætus delectatur.* Hætenus de Materna autoritate Mariæ erga filium , unde & potentia , & dignitas ejus emanant , diximus ; alia nunc non levis notæ producam. *Quamvis igitur hoc solum de S. Virgine prædicari quod Dei Mater est , excedat omnem altitudinem , quæ post Deum dici vel cogitari potest , &c.* inquit Ansel. (vel ejus Eadmerus) l. de excell. V. M. cap. 2. in princ. pag. 135. 2. loco. Et Orat. 51. penes med. V. *Mira res*, pag. 281. E. *Nihil est æquale Mariæ : nihil , nisi Deus , majus Maria.* Idem (vel Eadmerus) l. de excell. B. M. cap. 8. in fin. declin. pag. 140. E. 2. loco. *Immensitatem gratiæ & gloriæ tuæ considerare cupienti sensus deficit , lingua fatiscit.* Nam ut

notat D. Bonav. serm. 37. qui est 1. de B. V. M. circa princ. to. 3. pag. 363. *Omne quod dici potest de ea , quæ Dei Mater est effecta , minus est semper.* v. n. seq.

189 *Tuæ magnitudinis non est finis* , ait D. Germanus Or. 2. Dormit. B. M. infra princ. Et serm. in Nativ. B. V. *Mater Dei , quo nihil re vera est , aut audiri potest admirabilius.* Nec enim (ait D. Bernardus , vel qui est A. Medit. super *salve Regina*, in princ. col. 472. to. 2.) circa suum filium amplius potuit elevari , quam ut Mater Dei vocaretur. Similiter Richar. à S. Laur. l. 3. p. 2. prærogativa 6. versus fin. scripsit : *Nota , quod magnum & laudabile fuit Mariæ fuisse Virginem. Sed majus per omnem modum & mirabilius in virginitate fuisse fœcundam. Maximum autem , & ineffabile , fuisse Matrem Dei.* Eadem habet Perrus Blefensis , serm. 28. in Assumpt. B. V. M. ibi : *Maximum autem , & ineffabile est fuisse Matrem Dei. Ecce quanta est dignitas ista* , ait Dionysius Carthusianus serm. 1. de Concep. B. M. Et addit : *Certè non irrationabiliter asserunt*

serunt quidam magni Theologi, quod ratione hujusmodi maternæ fecunditatis, maternitatisve Dei Beatissima V. Maria sit Dignitatis quodammodo infinitæ. Sic ad litteram D. Tho. à Villanova con. 3. de Nativ. Virg. longè à princ. fol. 218. col. 1. prope med. Habet quandam infinitatem, esse Matrem infiniti. Et in med. col. 1. cit. Excedit intellectum & loquelam, Virginis magnitudo, non modo nostram, imò fortè, & suam. Fecit, inquit, mihi magna, &c. n. 190. Et Angelicus ille Tho. 1. p. q. 25. a. 6. ad 4. dicens: Humanitas Christi ex hoc quod est unita Deo, & B. Virgo ex hoc quod est Mater Dei, habent quandam Dignitatem infinitam ex bono infinito quod est Deus. Et ex hac parte, non potest aliquid fieri melius eis: Scitè ergo S. Eucharius in Vigil. Nativ. dixit: Queritis qualis Mater? Queritè prius qualis filius. Ab effectu enim naturaliter dignoscitur causa. v. Novarinum in Umbra Virg. n. 188. & C. Alap. in Prover. 31. 29. §. Ratio. Ubi inter alia dicit: Maternitas Dei est dignitas incomparabilis & incomprehensibilis. Esse Matrem Dei est esse Maternitate quodammodo superiorem Deo, &c. v. n. 179. & audi D. Antonin. p. 4. Theol. tit. 15. c. 20. §. 9. ante med. dicentem: Non potest intelligi major gratia puræ creaturæ participari quàm esse Matrem Dei. Et penes med. Mater Dei est causa & origo Dei, secundum illud quod natum est. Diligenter expende dictum. Itidem versus fin. Major gratia puræ creaturæ concedi non potest, quàm esse Matrem Dei naturalem. Unde cum Pelbarto in Stellario Coronæ V. M. 1. 11. p. 1. c. 8. sub init. dixerim: omnium creaturarum dignitates, virtutes, ac perfectiones in unum redige: Horum omnium maximum est esse Matrem Dei.

190 Deum & hominem in unam copulavit Personam Beatissima V. Maria. Unde Guerricus Abb. ser. 2. de Ass. B. M. sub fin. pag. 349. Sic Christum cum V. Matre loquentem inducit: *Communicasti mihi præter alia quòd homo sum, communicabo tibi quòd Deus sum.* Quem Guerrici locum sic Novar. in Umbra Virg. n. 179. illustrat: *Filius Matris humanitatem induit, Mater filii divinitatem quodammodo sortita est. Unde est quod Deus idem cum Virgine dicatur.* Sic Petrus Dam. ser. 1. de Nat. B. M. Inest, inquit, Mariæ Virgini idenitate, quia idem cum ista est. Et statim subdit: *Habitat in Angelis Deus, sed non cum Angelis, quia cum illis ejusdem non est essentia; habitat Deus in Virgine, habitat cum illa cum qua unius naturæ habet identi-*

*tatem. Quid nobilius de Virgine dici potest? Quid perfectius cogitari? En illorum maximum in Mariæ verbo contentum: Fecit mihi magna qui potens est, Lucæ 1. 49. Sed quam magna? inquit S. Thomas à Villanova con. 3. de Nativ. B. M. longè à princ. fol. 218. col. 1. in med. Nescio, inquit, an ipsamet valuit suam comprehendere magnitudinem. Unde melius eam silentio veneramur. -- Et cum finierit homo laudare, tunc incipit, imò nec locutus est; propter quod Sancti Evangelistæ de ejus laudibus silent, quoniam ineffabilis est ejus magnitudo: satis fuit de ea dicere: De qua natus est Jesus. Matt. 1. Presè Fulbertus Carnotensis, vel qui est A. ser. 83. in Append. to. 10. Operum D. Aug. longè post med. parumque in fin. declin. pag. 707. B. c. 2. Ubi ad relata Mariæ verba: *Fecit mihi magna qui potens est, ait: Quæ tibi magna fecit Domina? Ut creatura ederes Creatorem, famula Dominum generares, sed hæc, quæ de te ipsa narraisti, neque tu, ut dignitas tua meretur, dicere potuisti.**

191 Proinde benè Andreas Cretensis or. 2. in Dormit. B. M. prope fin. pag. 659. to. 10. Bib. PP. edit. Lugd. 1677. dixit: *Potest solus Deus pro meritis laudare Mariam.* Illam, quæ ex ejusdem orat. 1. circumfertur: *Dei tantum est Mariam laudare pro dignitate, non reperi; benè verò hanc D. Bernardini ser. 4. qui est de Concep. B. M. ar. 3. cap. 1. paulò ante fin. to. 4. pag. 90. (alias to. 2. ser. 51. a. 3. c. 1.) ibi: Tanta fuit perfectio Mariæ, ut soli Deo cognoscenda reservetur, juxta illud Eccli. 1. 9. Ipse creavit illam in Spiritu Sancto, & vidit, & dinumeravit & mensus est, scilicet ipse solus Deus. v. n. 324. Nihilominus, ut quodammodo semetipsam Maria cognoscat, dicit ei Dominus, Cant. 1. 7. Si ignoras te, o pulcherrima inter mulieres, egredere, & abi post vestigia gregum, & pasce hædos tuos.* Id est, peccatores; quorum Refugium, & protectio es: qui tui, qui tibi commendati, ipsi tuo ductu, tuis precibus, tuis exemplis convertentur. Qui alioqui æternis addicti flammis, tuo interventu liberi atque incolumes evadent. Quos Deus, inspecta justitia, ipsaque impellente, salvare nequit, tenui Mariæ nutu in filios recipit, innumerisque donis cælestibus ditat, n. 106. 184. 185. Minimè quippè valet, aut preces, aut merita Matris repellere, n. 174. & 96. Et ecce difficillimum illud Bernardin. cit. n. 94. sub fin. *Plus potest, &c. facillimum cuique fiet.*

192 Audite nunc peccatores, quorum primus ego sum. *Filioli, &c. n. 104. Item Ber-*

Bernardum (vel qui est A.) *Medit. super Salve Regina*, in princ. col. 472. C. to. 2. ibi: *Sed cum plenus sim miseria à vertice usque ad pedum plantas, & putrefactus, foetorem gravem & horrorem quomodo dignaberis regere tam nobilis creatura? Quia tu es Regina misericordiae. Et qui sunt misericordiae subditi nisi miseri? Multum es sollicita de miseris, hos in tuos filios adoptasti, hos regere Domina voluisti: & ideo Regina misericordiae vocaris.* Idem Bernardus (vel qui est A.) *serm. 1. super Salve Regina*, versus med. col. 460. A. to. 2. ibi: *Et jam in hoc convenienter vocatur Regina misericordiae, quod Divina pietatis abyssum, cui vult, & quando vult, quomodo vult creditur aperire, ut quivis enormis peccator non pereat, cui Sancta Sanctorum Patrocinii sui suffragia praestat. Ea propter dicamus omnes, dicamus singuli, dicamus assidue: Salve Regina misericordiae.* Vide dicta n. 93. 94. 97. 106. 108. Et Audi Bonav. in *Spec. B. M. lec. 5. in fin. declin.* pag. 437. E. 1. fin. ex Bernardo dicentem: *Maria tu peccatorem toti mundo despectum, materno affectu amplecteris, foves, nec deseris, quousque horrendo judici miserum reconcilies.* Hæc Bonav. ex Bernardo in *Deprec. & laud. ad V. M.* nonnullis infra princ. col. 348. L. to. 1. dicente: *Tu peccatorem quantumlibet foetidum non horres, non despicias, si ad te suspiraverit, tuumque interventum poenitenti corde flagitaverit. Tu illum à desperationis barathro pia manu retrahis, spei medicamen aspiras, foves: non despicias quousque horrendo judici miserum reconcilies. Famosum hujus tue benignitatis testimonium est per te Theophilus restauratus gratiae.* v. n. 179. in princ. Et P. Ayala in *Horto Nom. Maria. Areola 2. Aroma 1. sub fin. pag. 112.*

193 Nec tantum Theophilus, sed penè innumeri in mortali decedentes, ad vitam revocati sunt per Mariam, ut agerent poenitentiam. Testis est Richar. n. 184. sub fin. cit. ibi: *Qua autem justitia, &c.* Et Sapiens Idiotæ Raymundus Jordanus in *Prologo de V. M.* Sapè, inquit, quos justitia filii potest damnare, Matris misericordia liberat; quia thesaurus domini est, & thesauraria gratiarum ipsius. v. n. 106. fin. & 108. Testis quoque est Mendoza in *Viridario*, l. 2. Problem. 5. n. 33. Et Novat. in *Umbra Virg.* à n. 798. §. *Et non.* Historicis legis Authores; quos silentio prætereo, quia referendi tempus non suppetit. Verum omittere non valeo, quæ erudito calamo cit. Mendoza disputat Probl. 5. cujus argumentum est: *Utrum B. V. suo Patrocinio aliquem aliquando ab inferis eripuerit.* Ubi

tripartito sensu de ereptione & liberatione ante mortem, auxiliando & ad se trahendo: post mortem, exorando Judicem, ne extremam in eos damnationis sententiam fulminet, sed in priorem vitæ statum, in quo agant poenitentiam, reducat: Et jam in inferno animabus inclusis; affirmat de priori duplici modo, n. 32. 33. Sed tertium, aliorum judicio expendendum relinquit, n. 35. Addit tamen n. 37. quod semel admissio de Platone in descensu Christi D. ad inferos: de Falconilla, orationibus B. Teclæ Martyris: Et de Trajano, orationibus Gregorii Magni, ut multi tenent ex D. Damasceno orat. de fidelibus defunctis penes med. pag. 316. C. ibi: *Preces tuas (ait Dominus) exaudi, ac Trajano ignosco. Quodque istud verum sit, atque ab omni calumnia alienum, Oriens totus atque occidens testantur. En hoc præstantius eo est, quod de Falconilla refertur.* Id, inquit, semel admissio, non est cur Beatissimæ Viginis denegetur, dicente Bernardo ep. 174. versus med. to. 2. col. 207. G. *Quod itaque vel paucis mortalium constat fuisse collatum, phas certè non est suspicari tantæ Virgini esse negatum.* Quò vocandus est Ansel. orat. 48. fin. pag. 279. dicens: *Si in infernum demersus fuero; eò me requires, & inde me extrahes, & reddes filio tuo, qui me redemit & lavit sanguine suo.* v. n. 196. in princ.

194 Scio plurimos refragari, erroneum & hæreticum dicentes, quemquam posse ex inferno educi: ibi enim nulla est redemptio, Alap. in 1. Petri 3. 19. §. *Verum.* Suarez to. 2. in 3. p. disp. 43. sect. 3. §. *Nihilominus*, fin. dicit: Orat. illam falso imponi D. Damasceno; & demonstrat §. *Ad alia.* Verum Trajani historiam, nec omninò approbat, nec omninò rejicit: (quoniam imò §. cit. *Nihilominus* versus fin. dicit: licet videatur temerarium hoc affirmare sine fundamento vel autoritate, simpliciter tamen non videtur erroneum vel hæreticum) unde & dicit: Si verum est illud Trajani, dicendum est cum Scholasticis, non fuisse simpliciter damnatum. Sic D. Tho. in 1. d. 43. q. 2. a. 2. ad 5. de verit. q. 6. a. 6. in fine. Expressius in 4. d. 45. q. 2. a. 2. q. 1. ad 5. dicens: *De facto Trajani, sicut etiam de omnibus illis qui fuerunt miraculosè à mortuis suscitati, quorum plures constat idolatras & damnatos fuisse, potest probabiliter aestimari quod non erat in inferno finaliter deputati, &c.* S. quoque Vincentius Ferr. ser. de S. Greg. Papa n. 11. to. 3. pag. 205. Trajani histor. admittit. Item à cit. Damasc. Scholiaste pag. 318. B. dorsi, eadem historia refertur ex Græcorum Eucbo-

Eucbo-

Euchologio cap. 96. Eamque approbant multi, quos citat Mendoza in *Viridario*, lib. 2. Prob. 5. sub fin. & in 1. Reg. 2. 6. n. 37. to. 1. pag. 338. & n. 46. pag. 339. S. quoque Bonav. in 4. sent. d. 20. dub. 3. fin. to. 5. pag. 265. & in libr. Sap. 2. 1. fin. to. 1. pag. 347. D. 1. Trajani factum admittit. Quin & Christus D. S. Birgittam lib. 4. Revel. cap. 13. post med. alloquens ait: *Quicumque offert pro anima alterius unum pater noster, acceptius est Deo pondere magno auri. Sicut patuit in illo bono Gregorio, qui oratione sua etiam infidelem Cæsarem (Trajanum, inquit Interpres Hormann ibi in Nota, ante me.) elevavit ad altiore gradum.* De D. Bernardo difficile est judicare, quo scilicet sensu locutus sit, cum ser. 75. in Cant. versus med. to. 1. col. 1037. C. dixit de Christo D. *Semel illò descendit, non sanguis sed anima, & hæc portio eorum, qui in carcere erant, &c.* D. Sanguis, quæ in terra, & quæ in calis sunt pacificavit, non autem & quæ apud inferos: nisi quod semel illò, ut dixi, anima ejus excurrit, & fecit ex parte redemptionem, ne vel eo momenti vacarent opera charitatis; sed ultra non adjecit. P. Mendoza in 1. Reg. 2. 6. n. 42. dicit, Bernardum loqui hypoteticè. Hoc sensu: si quando quis fuit ab inferis liberatus, tunc quandò Christus ad inferos descendit, &c. Verùm Bernardus simpliciter & absolutè loquitur. Quare, de his qui in sinu Abrahæ detinebantur, vel in Purgatorio, vel in utroque, Isaia 49. 9. Zach. 9. 11. & 1. Petri 3. 19. 20. potiusquam de non finaliter damnatis, intelligendus est. Vide notulam hujusce rei in Oper. D. Bernardi edit. noviss. Venet. 1726. to. 4. col. 876. num. 24. Quod si ad Purgatorium referas, verum erit illud: *Fecit ex parte redemptionem.* Nam ut docet D. Tho. 3. p. q. 52. a. 8. in corp. & ad 1. Christus suo ad inferos descensu, non omnes qui in Purgatorio erant liberavit. Verùm alii contrarium tenent; plenariam Indulgentiam plenumque Jubileum Purgatorii animabus fecisse Christum in descensu ad inferos; ut notat Alap. Eccli. 24. 45. 6. *Rursum.* Affirmat quoque Raynaudus to. 15. pag. 446. Tit. *Heteroclitia Spiritualia.* Quæsitio 3. sub fin.

195 Sed si hoc, si illud teneas: *Piè creditur Dei privilegio in Virginis Assumptione evacuatum esse Purgatorium*, inquit meus Sylv. in Apolog. Carm. n. 335. ex aliis. Salmeron to. 4. tract. 16. sub fin. pag. 683. col. 2. sub init. N. Lez. lib. *Maria Patrona*, c. 5. n. 28. Bernardin. de Busti par. 11. Marialis ser. 1. Aff. B. M. p. 5. 6. *Primum*, fin. *Dum enim* (addit Raulinus to. 2. de Sanctis ser. 45.) *Princeps*

coronatur, aperiuntur carceres, quanto magis in coronatione Deiparæ. Consule D. Greg. lib. 13. *Moral.* suo cap. 15. sub fin. ibi: *Redemptor noster claustra inferni penetrans, electorum exinde animas eduxit.* Ubi per 1y *Electorum*, animas Patrum in sinu Abrahæ expectantium oportet intelligas; ut ex seq. cap. 16. constar. Consule Novarin. in *Umbra Virg.* Exc. 86. num. 786. in princ. N. Sylv. in *Apolog. Carmel.* num. 335. P. Flores in *Eccles.* num. 2376. fin. Ubi postquam de Christi descensu in Purgatorium intelligit illud Eccli. 24. 45. *Pene-trabo inferiores partes terræ, & inspiciam omnes dormientes, & illuminabo omnes sperantes in Domino*; addit n. 2377. fine: Quod de Christo dictum est, dicendum similiter de Maria. Et addiderim S. Odilonis verba serm. de *Assumpt. B. M.* versus fin. 6. *Hujus*, ibi: *Hodie ob venerationem Assumptionis Domini genitricis, Angeli letantur, Virgines gratulantur, Patriarchæ & Propheta Deo gratias referunt, Apostoli, & Evangelistæ tripudiant, gloriantur Martyres, gaudent Pontifices, Confessores & Doctores. Dicam aliquid plus, si audeo, dicam fidei præsumptione; dicam pia temeritate. Totus mundus hodie condigna jubilatione letatur & gaudet, Tartarus tantummodo ululat, fremit, & submurmurat: quoniam gaudium & letitia hujus diei, claustris infernalibus inclusis, aliquod remedium, & refrigerium præstat. Non audent, ut opinor, ministri tartarei hodie attingere suos Captivos.* Hæc S. Odilo Abbas Cluniacensis V. vel (ut vult Eusebius Nieremberg lib. de *Amore Virg.* cap. 1.) S. Ildefonsus ser. 5. de *Assump. B. M.* to. 12. Bib. Vet. PP. Lugd. 1677. pag. 584. G. H. & tom. 17. pag. 667. G. H. illa Odilonis habes. Quæ placent Hadriano Lyreò lib. 3. *Trisag. Mar.* Tono 7. Verùm Luysius Turrianus in *Selectis disp.* cent. 3. dub. 52. improbabilia censet. Sic & Vega in *Theol. Mar.* n. 1665.

196 Sed quicquid sit de hac re, illud tamen verum est quod num. 193. præmisimus. Quod & Novar. in *Umbra Virg.* n. 798. V. Et non, probat dicens: Multorum sententia est, Beatissimam V. aliquos æternis flammis, non æternum sed ad tempus adjudicatos, ab illis cruciatibus liberasse. Quo vel maxime Mariana elucet potentia. Dixerim *omnipotentia*, ut n. 183. sub fin. Quo, eam titulo effert D. Bonav. post Pfalter. B. V. Cantico instar illius, Exod. 15. to. 6. pag. 479. ibi: *Domina nostra omnipotens post Deum nomen ejus.* Similiter Gregorius Nicomediensis, apud P. Mendoza in *Viridario*, l. 2. Probl. 5. n. 35. ubi B. V. ap-

T

pellat

pellat Omnipotentem. Cosmas Jerosol. Hymn. 5. apud Novar. in *Umbra Virg.* n. 590. fin. ait: *Omnipotens auxilium tuum Deipara.* Ansel. quoque l. de *Excellentia B.V.M.* cap. 12. post init. pag. 142. ait: *Rogamus ergo te, Domina, per ipsam gratiam, qua te pius & omnipotens Deus sic exaltavit, & omnia tibi secum possibilia esse donavit.* Ergo & omnipotens tu cum illo: & omnipotentiam, sicut & ipse, parcendo maximè manifestas. Quem, hac in re, quodammodo superas, eo sensu quo num. 191. à med. diximus, & n. 96. *Velociorque est, &c.* & n. 186. Accedis enim, non solum rogans, sed imperans, &c. n. 179. *Mirare ergo utrumlibet* (inquit Bernardus homil. 1. *Super missus est*, longè post med. col. 22. F. to. 1.) *& elige quid amplius mireris. Quod Deus fœmina obtemperet, humilitas absque exemplo: & quod Deo fœmina* (col. 23. G.) *principetur, sublimitas sine socio.* Unde & Bonav. ser. 3. de Sanctis in communi, qui est 2. de B. V. M. aliquanto longè à princ. to. 3. pag. 365. dixit: *Quid magis potuit percipere creatura, quàm Deum habere filium sibi subiectum? Quid plura? Omnipotentem quasi impotentem reddit vis Mariani amoris, n. 182. fin. & 183. init.*

197 Hùc voco Richar. S. Victoris tract. de gradibus charitatis cap. 1. longè post med. pag. 350. E. 1. de amore, seu charitate dicentem: *Hæc, ipsam omnipotentiam quodammodo reddit impotentem. Sola* (jam versus fin.) *quæ Deum tenere possit vis amoris est; qua non solum teneri se patitur, sed quod non teneatur piè conqueritur in Propheta Isaia 64. 7. Non est qui invocet nomen tuum: qui consurgat, & teneat te.* Consule ipsum Richar. tract. de quatuor grad. violentæ charitatis, sub fin. pag. 362. D. E. 2. Et de Mariano amore illa intellige, juxta dicta n. 181. cui vim verbi *consurgat* cit. Isaia competere liquet, si ad dominatum, sive ad surgere dominando, referas. Expende nunc immensam Mariani amoris potentiam. *Constat* (inquit D. Bernardus ser. 1. *Nom. Mariae*, ar. 1. cap. 2. in med.) *quod B.V. excessit omnem creaturam in mensura amoris tam naturalis, quàm gratuiti.* Et prope fin. *In amore cunctas Maria superat creaturas, prout dicit Anselmus l. de Excell. B.V. cap. 4. prope fin. pag. 137. Superat ergo,* inquit, *omnes omnium rerum creaturarum amores & dulcedines magnitudo amoris istius Virginis in filium suum, & dulcedinis immensitas qua exultabat & liquefiebat anima ejus in eundem Dominum Deum suum.* Itaque cui saltem ita concessum fuerit sæpè dulci studio posse cogitare de illa, magnum promerendæ

salutis indicium esse conjecto.

198 Ergo Perditorum Salvatrix, dicebat Bonav. in Psalter. B. M. Psal. 61. *exaudi planctus cordis nostri. Quis enim* (dixerim cum D. Germano Orat. 2. *Dormit. B. M. infra princ.*) *tantoperè peccatores defendit? Quis adeò nihil emendatis, sponsonem pretendens patrocina-tur?* v. n. 90. fin. Et cum D. Ephræm in *Thren. seu Lament. V. M. sub fin. pag. 698. D. O pura & immaculata Virgo, desperantium atque reorum spes.* Et in fine: *O Virgo & Mater dulcissima, ac clementissima. Tu siquidem apud Deum, spes nostra es securissima.* Idem serm. de laud. V. M. aliquantò longè à princ. pag. 706. A. *Tu peccatorum & auxilio destitutorum unica advocata es, atque adjutrix. Tu portus naufragantium tutissimus: tu mundi solatium. Tu orphanorum susceptio: tu captivorum redemptio atque liberatio: tu egrotantium exultatio, mœstorumque consolatio, & omnium salus. Sub tuum præsidium confugimus, ò Sancta Dei genitrix: sub alis pietatis atque misericordiae tue, protege & custodi nos.* Et longè à princ. B. *Ne servos tuos à tui spe excidere cognoscamus* (al. *videamus.*) *Non nobis est alia, quàm in te fiducia, ò Virgo sincerissima. Ex ulnis siquidem matris, tibi Domina nostra, dediti sumus miseri, tuique clientes appellati. Tu noster es portus. Sub tua tutela & protectione toti sumus: quare ad te unicam confugimus, suppliciter clamantes ac deprecantes, ne dulcis filius tuus, ob plurima quæ commisimus scelera, è medio tollat nos. Tu enim, ò Potentissima es: Unica spes desperantium oppressorum auxilium, omnium Christianorum firmum præsidium, addiderim cum cit. Ephræm Orat. ad V. M. post init. pag. 708. Et cum Augustino serm. 2. *An-nuntiat. sub fin. to. 10. pag. 413. ibi: Accipe quod offerimus, redona quod rogamus, excusa quod timemus: quia tu es spes unica peccatorum. Sancta Maria succurre miseris, juva pusillanimes, &c.**

199 Demùm cum D. Ansel. Orat. 45. in fin. declin. pag. 277. A. 2. dixerim: *Te ergo requiro, ad te confugio; & tu me per omnia adjuves, suppliciter peto. Millies centena millia hominum* (Regina piissima) *ad te clamant, & omnes salvantur: Et ego clamabo ad te, & non auxiliabor? Forsitan non; quia illis omnibus sum peior & pessimus. Quid inde? Propterea non tacebo. Clamans igitur vociferor ad te. Egregia Virgo & piissima Domina, parce mihi & exaudi me. Exaudi miserum, & solare mœrentem; recollige errantem, refove desperantem. Sana in me quæ conspicias vulnera,*
per

per tua Sancta medicamina; tollensque à me sordida indumenta, viridia & splendida porrige vestimenta, quibus me renovatum representes filio tuo D.N. Jesu Christo. B. Esto mihi contra diabolum turris fortitudinis, murus inexpugnabilis, brachium defensionis. Hæc Ansel. ubi hætenus dicta complectitur, quasi Mariæ clientes instruens, ejusque Scapularigeros alloquens. Mariæ omnipotentiam tacite non tacite effert, commendat. Quid, quantumque pro sibi devotis faciat, ex innumeris quæ pro peccatoribus efficit, evidenter demonstrat. Quid ergo, quantumque pro suis Scapularigeris? Silentio mittendum arbitror. Tu autem candide lector diligenter examina à n. 178. ad 199. Expende dicta n. 186. sub init. cum remis. Et prout possis enarra, qualiter quantumque Mariana vena fluat vittis Scapularis constricta. Et vos Carmelo-Marianitæ, illud Bonav. in Spec. B. V. lect. 15. infra

med. V. Quinto, to. 6. pag. 455. vestrum facite: Vena fontis vitæ, vena salutis nostræ Maria. Dedit quippe nobis Scapulare Salutis signum, ut Raynaudus hic p. 1. cap. 7. in tit. & infra probat. Cantate illi cum Alb. Magn. in Biblia Mar. super Cant. n. 12. ibi: Revertere ergo, to. 20. fin. Summa gloria est, post Deum, te videre, adherere tibi, & in tuæ protectionis munimine demorari. Et cum Bonav. in Spec. B. V. lect. 6. §. Tertio, sub fin. to. 6. pag. 439. D. 1. Quidquid post Deum pulchrius, quidquid dulcius, quidquid jucundius in gloria, hoc Maria, hoc in Maria, hoc per Mariam est. Unde Bern. Summa gloria est, o Maria, post Dominum te videre, tibi adherere, in tuæ protectionis munimine demorari. Eadem habet Petrus Damiani, serm. 1. in Nativit. B. V. Mariæ fin. Summa gloria est, post Deum, te videre, adherere tibi, & in tuæ protectionis munimine demorari.

S E N S U S III.

200 **I**N hoc moriens, &c. N. Leo à S. Joanne in Typo vestis Religiosæ, sect. 9. §. Ex qua, pag. 88. sic exponit: Quantum est ex parte Virginis, quæ ex fœdere nobiscum percusso, oportuna gratiæ efficacioris remedia morientibus nobis à Deo impetrabit. Non solum (pag. 89.) ut communis Christianorum Mater, verum etiam peculiariter ut Soror Carmelitarum amantissima. Expende verba: Ex fœdere: Ut Soror; latet enim singularitas inibi. Ex fœdere nobiscum percusso, Quod enim (inquit N. Daniel p. 4. Spec. Ord. n. 1519.) alii ex gratuito Beatissimæ Virginis patrocínio, id Carmelitæ quasi ex debito prævie promissionis sperant, juxta vulgare illud: Omne promissum cadit in debitum. Si ergo Beatissima V. Maria omnibus omnia facta est, sapientibus & insipientibus copiosissima charitate debitricem se fecit, ut scribit Bernardus ser. de B. V. super verb. Apocal. 12. 1. Signum magnum, parum longè à princ. col. 341. A. to. 1. proculdubio singulariter debitricem se fecit, cum prædilectis Scapularigeris dixit: In hoc moriens, &c. Quò revocandus est idem Bernardus de gratia & libero arbitrio, prope fin. col. 1199. I. to. 1. dicens: Quoniam justè jam & ex debito requiritur quodcumque vel gratis promittitur. Promissum quidem ex misericordia, sed jam ex justitia persolvendum est. Est ergo quam Paulus expectat, corona justitiæ; sed justitiæ Dei, non suæ. Justum quippe est ut reddat quod debet. Debet autem quod pollicitus est. Et hæc justitia

de qua præsumit Apostolus, promissio Dei. Et hæc justitia de qua Carmelitæ præsumunt, promissio Mariæ.

201 Igitur Carmeli incola Delectare in Domino: (in Carmelipara Domina dixerim) & dabit tibi petitiones cordis tui, Psal. 36. 4. quem locum observans Aug. Psal. 74. infra princ. ait: Unde delectaris in Domino, nisi quia tenes certum promissorem, qui se effecit promittendo debitorem. Debitor enim (ait ser. 16. de Verbis Apost. cap. 2. pag. 130. to. 10.) factus est, non aliquid à nobis accipiendo, sed quod ei placuit promittendo. Aliter enim dicimus homini: Debes mihi quia dedi tibi: & aliter dicimus: Debes mihi, quia promisti mihi. Probè ergo Mag. Sent. in 1. d. 43. Ratione 3. D. dixit: Hoc verbum debet, venenum habet: nec Deo propriè competit, qui non est debitor nobis, nisi forte ex promisso. Similiter D. Bonav. ibi dub. 3. to. 4. pag. 348. Deus est debitor nobis ex promisso, non ex commisso. Quò revocandus est Aug. lib. 1. Confess. cap. 4. fin. to. 1. pag. 29. dicens: Reddis debita nulli debens, donas debita nil perdens. Totum Apost. ad Rom. 4. 4. dixit: Ei autem, qui operatur, merces non imputatur secundum gratiam, sed secundum debitum. Unde D. Ambros. lib. 5. in Lucam cap. 5. ad illa: Quorum fidem, post init. col. 1680. B. dixit: Cum apud Deum servus & interveniendi meritum, & jus habeat impetrandi. Lege ibi ad illa: Magnus Dominus. Et audi D. Tho. 1. 2. q. 114. a. 6. in corp. dicentem: Quia homo in gratia constitutus implet

plet Dei voluntatem, congruum est secundum amicitie proportionem, ut Deus impleat hominis voluntatem, &c. Et ante ista: *Congruum est*, inquit, *ut dum homo bene utitur sua virtute, Deus secundum superexcellentem virtutem excellentius operetur.* Ergo idem de Beatissima V. Maria dicendum est erga sibi devotos: & singulariter erga suos Scapularigeros, quibus, *ut Soror amantissima*, efficacioris gratiæ auxilia à Domino impetrabit, ut num. 200. init. notavi.

202 Omnigenam sibi promisit Abraham securitatem, eo tantum quod Sara diceret: Soror ejus sum: *Dic quod Soror mea sis: ut bene sit mihi propter te, & vivat anima mea ob gratiam tui*, Gen. 12. 13. dixit Sara. Et non solum incolumis, sed & muneribus cumulatus habitavit Abraham inter perversos homines infestosque inimicos. Hæc in Maria figura contigisse dixerim, argumento Apost. 1. ad Cor. 10. 6. 11. innixus. Cujus allegoricam proprietatem nemo non videt. Pulchra corpore & anima fuit Sara; sed incomparabiliter pulchrior fuit Maria. v. à n. 102. Illa concupita, Gen. 12. 14. & 20. 2. Maria minime. Quinimò sola sine exemplo ad castitatem incitabat, v. cit. n. 102. Sara, *Domina* interpretatur. Sic & Maria, Damasceno teste lib. 4. Orthodoxæ fidei cap. 15. versus med. ibi: *Dominam profecto indicat Mariæ nomen.* In edit. Paris. 1603. aliis terminis lego fol. 283. c. 2. Similiter & in D. Epiphanio Orat. de laud. B. V. M. sub initium, ibi: *Mariam interpretari solemus Dominam, atque etiam spem.* v. Novarinum in *Umbra Virg.* n. 1118. Ubi Mariæ & spei nexus. Chrysologus quoque ser. 142. infra princ. pag. 125. A. 1. dignitatem Mariæ ex nomine annuntiari docet: *Nam Maria*, inquit, *hebræo sermone, latine Domina nuncupatur.* Similiter & Beda in Lucam cap. 1. ad illa: *Et nomen Virginis Maria*, fin. to. 5. col. 224. suo cap. 3. parum longè à princ. ibi: *Maria Hebræicè stella maris: Syriacè vero Domina vocatur.* Christiani omnes (inquit Alap. in Exod. 15. 20. 9. Hanc.) B. V. omni lingua, *Dominam nostram* quasi proprio nomine compellant. Et *Dominam* nuncupandam prædixit R. Haccados, doctrina, & sanctitate celeberrimus, ante Christum Hebræorum Doctor. Et 9. Tertio, Caninius, inquit, in Nom. Hebr. *Maria* idem est, quod exaltata, excelsa. Et ita exaltata atque excelsa Domina, ut vel ipsa dicere queat, n. 190. fin. Probè igitur Damian. ser. de Annunt. B. V. dixit: *De thesauro divinitatis Mariæ nomen evoluitur.* Vides (dixerim cum Novarin. in

Umbra Virg. n. 1161.) non nudum habuisse nomen Virginem ex thesauro divinitatis promptum, sed divinam quandam virtutem cum ipso nomine fuisse fortitam. v. num. 190. post init. *Communicasti*, &c. Et à n. 96. fin. ad 101. Vide D. Bernardin. ser. de Nativit. B. V. ord. 5. to. 4. pag. 95. & ser. 6. qui est de Annunt. V. à pag. 98.

203 Quibus quidem addere oportet, (ob recapit. n. 97. fin.) quæ Cartagena lib. 2. hom. 6. parum longè à princ. to. 1. col. 189. D. 1. ibi: *Cœpit autem Deus primus omnium à principio creationis mundi nomen Mariæ ore suo nominare*, Gen. 1. 10. *Congregationes aquarum apellavit maria.* Unde (col. 190. A.) liceat mihi piè cogitare Deum nomen Mariæ adeò dilexisse, ut levem etiam occasionem oblatam ad illud nominandum, præterire noluerit, & ideò congregationes aquarum voluit vocare maria, ut sic primus omnium Maria pronuntiaret. In cujus etiam pronuntiatione illud latet arcanum, observatione dignum, quod productio nominis Mariæ sit in littera I, quæ ut Pierius adnotavit lib. 47. habet formam columnæ. Unde ejus pronuntiationo videtur instar interpositæ columnæ oris labia sustinere; quod maximam hujus sacri nominis virtutem non obscure præ se fert, quæ tanta esse noscitur, ut ejus invocatio invocantis animum velut aeneam columnam ab hoste immobilem, & invincibilem reddere soleat. v. num. 98. & 429. Probè ergo scitèque D. Antonius de Padua serm. in Domin. 5. post Trin. dicit de Maria: *Columna nostram sustentans fragilitatem.* Bernardin. de Busti in Mariali serm. 2. de coronatione B. Mariæ: *Columna omnis potestatis.* Mauritius de Villa probata ser. 12. coronæ novæ B. Mariæ: *Columna peccatorum.* S. Thom. de Villanova Conc. 2. de Assumpt. B. V. sub fin. fol. 245. col. 3. sub fin. *Columna mundi.* Novarinus in *Umbra Virg.* n. 552. *Celi columna, quæ celum suis precibus sustentat, & fulcit.*

204 Ad hanc ergo confugas oportet. Etenim Discipulo teste ser. 161. post med. 9. Quantum ad 4. *Virgo gloriosa jurejurando tenetur & obligatur nobis peccatoribus misericordiam & gratiam exhibere; ut etiam nullo modo valeat à nobis continere misericordiam suam etiam si vellet.* Sed justo Dei judicio convincitur oportere nobis gratiam dare. Primò, propter gratiæ inventionem: gratiam Angelo testante Maria invenit. Secundò, propter maternum affectum. Tertiò, ex filii recommendatione; nam nomine Joannis, qui interpretatur gratia, omnes peccatores conversi ad Dominum

num

num intelliguntur: quos in illo loco & tempore Matri commendare voluit. Similiter D. Bernardinus Sen. serm. 5. de Pass. Domini p. 2. a. 1. cap. 3. ante med. to. 1. pag. 285. *Mysticè*, inquit, intelligimus in Joanne omnes animas electorum, quorum per dilectionem B. Virgo facta est Mater. Carmelitarum autem, & Mater singularis, & Soror amantissima.

205 Et ideo (dixerim cum D. Bonav. in Spec. B.V. lect. 6. longè post med. v. Tertio, sub fin. pag. 439. D. 1.) obsecrare possumus Mariam, sicut Abraham obsecravat Saram, dicens: Dic obsecro, quod Soror mea sis, ut benè mihi sit propter te, & vivet anima mea ob gratiam tui. O ergo Maria, ò Sara nostra, dic quod sis Soror nostra, ut propter te benè nobis sit à Deo, & ob gratiam tui, vivant anima nostra in Deo. Dic, inquam, charissima Sara nostra, quod sis Soror nostra, ut propter talem Sororem Egyptii, id est demones, nos revereantur, Angeli nobis in acie conjungantur, Pater, & Filius, & Spiritus S. nostri miserentur. Ipsa quippè (ait D. Bernardinus Sen. serm. 3. de Nom. M. art. 1. cap. 1. post init. pag. 81. to. 4.) verè Sara, quæ Princeps interpretatur. Assentior dicet Criticus; verum nil Carmelitis singulare video. Etenim Arhanasio teste in epist. ad Epictetum versus med. pag. 52. C. Maria, unde & genitum Corpus Christi, Soror nostra est, eo quod omnes liberi sumus ex Adam procreati. Et Epiphanius lib. 3. contra hæreses, hæresi 77. longè à princ. pag. 318. A. in medio: Soror enim nostra est Maria, quia omnes ex Adam sumus. Et Antoninus p. 4. Theol. tit. 15. cap. 44. §. 1. infra princ. B. Maria simul prælata, Mater, Filia, & Soror est nostra. Itidem cit. Arhanasio teste serm. in Evangelium de Sanctissima Deipara, non longè à fine. pag. 425. in fine: Audi filia Davidis & Abrabæ, & inclina aurem tuam in preces nostras, & ne obliviscaris populi tui, neque nostri, qui sumus de familia, & domo Patris tui. Parentes enim (pag. 426. in princ.) tui sumus secundum generis, pro sapieque rationem, nostraque filia es, quia ex nobis genita es. Unde Gerson tract. 5. in Magnificat, Notula. 1. sub fin. Dic quod nobis omnibus affinis est velut in omni genere affinitatis. Est Soror ab humana specie, &c. Dominus quoque Mat. 12. 50. Fratres & Sorores vocat, quotquot Dei Patris voluntatem, faciunt. Similiter & discipulos, Joan. 20. 17. & Hebr. 2. 11. Communiter ergo, & non singulariter, Soror Carmelitarum est Beatissima V. M.

206 O criticum! Ex hisce ipsis, ea convincitur singularitas. Quandoquidem Carme-

litæ, Mariam sicut & ceteri, Sororem habent: & ultra, ea singularitate, qua inter ceteros Mariani amoris singulari dono donati sunt: Hoc erit signum, &c. Quo, dilucidè Soror nostra sese demonstrat Maria; dum suis ipsa manibus conficit præbetque Scapulare, eo-que nos in gloriam & decorem induit. Ubi illud: *Facies vestem Sanctam Aaron fratri tuo*, Exo. 28. 2. Cumque Soror, nomen sit amoris, Justo Lipsio teste (similiter & Berchorio, verbo Soror, to. 6. pag. 1155. §. Dico ergo, in princ. vide alias interpret. apud C. Alap. in Cant. 4. 9. *Sensu* 1. §. Denique.) lib. 3. antiquar. lect. longè post med. & in fin. declin. to. 1. pag. 29. 30. & 110. edit. Antwerp. 1637. (ubi pag. 111. col. 1. prope med. hæc de quodam dicit, quæ haud incongruè huc cadunt: Nonne perspicuè in Sororis nomine latebras quesivit?) satisque expressè in amoris Cant. 4. 5. & 8. cap. significetur: ubi celestis sponsus, sponsam, Sororem compellat, sui erga ipsam imensum explicare volens amorem; fit inde, quod à singularitate & magnitudine doni, Sororis singularitas dimetienda sit, sicut & amoris. Quo argumento innixus Joannes cap. 3. v. 16. dixit: *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret*. Sicque Carmelum Maria dilexit, ut non nisi Carmelitis dixerit: *Hoc erit signum, &c.* Carmelitarum ergo Soror singularis dicenda est Maria. Huc voco D. Epiphanius lib. 3. contra hæreses in 78. longè à princ. pag. 328. C. dicentem: *Ipsum nomen non testimonium præbet, non persuadet te*. Nomen, inquam, Soror Sacro Scapularis indumento decoratum. Proben miracula dictum. Nihil equidem magis indubium assertionem illam, in cuius stabilimentum Deus miracula patrat, Marci 16. 20. Unus pro decem millibus sit.

207 Cum Cestria in Anglia nonnulli invidiosè impeterent singularem Carmelitici Ord. titulum *Fratres B.V. Mariae*, indignatio divina descendit super eos & fere omnes detractores subito mortui sunt. Quare Thomas Abbas Monasterii S. Uverburge, sive Everburgæ processionem generalem ad S. Uverburgam fieri statuit: in quo Monasterio eum Carmelitæ Imaginem B. Mariæ adorarent (plerique dicentes: *Ave Maria*, inquit Lez. 1. *Maria Patr. c. 5. n. 3. & Sylv. in Apolog. Carm. n. 287.*) ipsa, cum digito innuendo, eisdem Carmelitis, cunctis audientibus, dixit: *Ecce fratres mei: Ecce fratres mei: Ecce fratres mei dilecti, atque præelecti*. Consule N. Daniele to. 1. Spec. Ord. in Appar. pag. 11. n. 27. Et parte 2. n. 790. Et paululum sustine:

stine : sic enim Nomen Soror expostulat.

208 Soror igitur Isidoro teste l. 9. Etymolog. cap. 6. infra med. dicta est, quod sola cum fratribus in sorte agnationis habeatur. Unde Arnoldus Bostius lib. de Patronatu B. M. cap. 1. dixit: Sororis nomen à sorte dictum memorare. Et Agnationis, ac Hereditatis sorte, Soror singularis Carmelitarum invenitur Beatissima Virgo. Agnationis. Nam è Tribu Aaron oritur Maria linea Materna, Baronio teste tom. 1. annal. pag. 19. C. Et pag. 23. C. ex Germano Episc. Constantinopol. subdit: S. Anna nata est ex genere Sacerdotali, Tribu Aaronica, radice Prophetica, &c. Quin & Lucæ 1. 5. dicitur: Elisabeth de filiabus Aaron. Leges D. Bonav. in 4. d. 30. a. 1. q. 2. fin. Laurentium Kreaytter Fastus Mariales, lib. 1. n. 113. P. Suarez, to. 2. in 3. p. q. 26. disp. 2. sect. 3. versus fin. P. Vega in Theologia Mariana, n. 909. N. Daniele p. 2. Spec. Ord. n. 682. Cum itaque Magnus Elias è Tribu Aaron descendat, D. Epiphanio teste lib. de Vitis Prophetarum, ibi: Elias Propheta ex Thesbitis erat, de Tribu Aaron, &c. Et Sacerdotali ex genere, ut D. Isidorus lib. de Patribus vet. test. cap. 35. in princ. notavit: Elias Thesbites, Sacerdos, atque Propheta; hinc attento Tribus descensu, Soror Sanctissimi Eliæ (v. n. 215.) Sacratissima V. M. invenitur. Probè igitur N. Bostius l. de Patron. B. V. M. c. 11. §. 2. sub fin. apud N. Daniele p. 3. Spec. Ord. num. 1668. (v. p. 2. n. 552. 557. 788. & 1005.) dixit: Elias atque Maria Carmeli bini Principes, actu, mente, gradu, re, nomine, sanguine nexi. Consule N. Paulum ab Om. Sanctis in Clavi aurea, num. 21. Et nota, quod etiam Propheta Agabus, (qui Paulo Actor. 21. 11. prædixit: Virum cuius est zona hæc, sic alligabunt in Jerusalem Judæi. Ubi Alap. V. 10. ait de Agabo hic est Propheta ille cap. 11. 28.) fuit de stirpe Mariæ, ut in Triumph. Carm. p. 3. pag. 228. init. notatur. De quo N. Casanate statu 2. c. 7. ait: Agabus, Carmelita fuit, & in vertice Carmeli ædem in V. Matris honorem erexit. Antequam in Carmeli fuisset adscriptus sodalitus, cum V. Maria nubere voluit. V. Dorlandum in Vita S. Annæ, apud Ludolphum de Saxonia sine Vita Christi, pag. 741. & P. Cartagena to. 3. l. 17. hom. 1. col. 416. al. 417. B. ibi: Hanc Capellam edificavit Agabo, hujus Religionis alumnus. N. Sylv. in Apolog. Carm. num. 176. Demum C. Alap. Actor. 11. 28. ubi ex Dorotheo notat, Agabum fuisse unum ex 72. discipulis Domini. Et Sanctus declaratur in Martyrol. Rom. 13. Febr.

209 Idem reapse comperies, si Sororis nomen à Sorte, seu hereditate deducas; vel ab eo quod, Labeone teste apud Gellium lib. 13. cap. 10. Soror dicitur quod seorsim nascatur, quod & Nonius Marcellus de Propriet. ferm. cap. 1. n. 258. censuit. Nam seorsim à suo Carmelo nata est Beatissima V. Maria, si Baronio in Apparatu n. 48. aliisque credimus, in Nazareth Galileæ natam asserentibus. Qua de re consule N. Daniele p. 2. Spec. Ord. n. 682. 690. & p. 3. n. 1538. Lezan. to. 1. annal. an. m. 4037. n. 3. qui probabilius esse dicit, natam fuisse Jerosolymis. Sed si Baronii sententia vera est; propriè, ibi, Mariæ competit Sororis etymon. Ubi intra Carmeli terminos (etenim Mellifluum montem Carmelum à Nazareth Civitate superamabilis Mariæ, solis tribus milliaribus, unius horæ itinere, distare constat, ait N. Bostius lib. de Patron. B. V. M. cap. 1. infra princ. apud Dan. p. 3. Spec. Ord. n. 1528.) seorsim à Carmelitis nascitur, ut facilius sæpiusque in suam Carmelo-hereditatem (v. n. 294. fin.) etiam à teneris annis venire posset, suosque invisere fratres. Hac de re, sic N. Baptista Mant. in Apolog. sub fin. t. 4. scribit: Nazareth, unde B. Virgo genus traxit, non longè distat à Monte Carmelo: quò factum est, sicut accepimus ab antiquis, ut Patres nostri Filii Prophetarum, cum Joachim & Anna Mariæ Parentibus, sicut vicini solent, conversarentur, &c. Et quoniam Mons Carmelus erat sanctitatis nomine diffamatus, accedebant illuc frequenter ex vicinis locis religionis amatores viri ac mulieres, & præsertim cum Matre Virgo parvula & jam adulta; & cum viris illis sanctissimis, quos authores habuerat sancti propositi, tantam familiaritatem contraxit, ut quoties poterat, vel ad eos accederet, vel eos ad se accersiret, subministrans etiam eis, secundum facultates, multa necessaria, &c. Opusc. hocce habes in Spec. Ord. p. 2. à n. 846. Ubi p. 3. n. 1694. (quod est c. 13. l. Arnoldi Bostii de Patron. B. V. M.) dicitur: S. Anna compluries devotione præcipua Carmelicolas visitavit. Nota Tò subministrans. Et excipiendi Carmelitas in domibus suis antiquitatem nota, ex his quæ 3. Reg. 17. V. 19. & 20. Et 4. Reg. 4. 10. dicuntur.

210 Illud citati Mant. clarè colligitur ex verbis S. Ecclesiæ, lect. 4. Offic. Com. Solem. dicentis: Cujus colloquiis, ac familiaritate feliciter frui potuere. Quod & gravissimi Authores, jam pridem tenuere; ex quibus, sic Justinus Miechoviensis to. 2. in Litan. Lauret. tit. Virgo veneranda. Disc. 232. n. 6. V. Secundo, scripsit: Carmelitas tanto amore comple-

teba-

Elebatur Virgo Maria, ut non alio eos nomine nuncuparet, quam suos Fratres: ipsique Carmelitæ non alio titulo honorarent, quam Sororis nomine. Quod sanè quàm honorificum sit, quis nesciat? Et addit: Cum sæpè sapius illuc pergeret, iussit, sibi Oratorium in montis Latere construi, ubi altissimis contemplationibus incumberebat. Idem ibi n. 2. Hic præclarus Ordo, Fratres B. Mariæ per excellentiam se appellat. Consule N. Lez. lib. Maria Patr. cap. 5. n. 5. N. quoque Palæonydorus in Fasciculo tripart. lib. 2. cap. 8. longè à princ. apud N. Danielelem p. 2. Spec. Ord. n. 1004. ait: Elias B. V. in Patronam elegit: in Sororem copulavit: discipulis eam desiderare, & virginitatem servare persuasit. Qui tempore Legis gratia sunt à B. V. quasi in recompensam (secundum scripturas plurium eruditorum virorum) præsentialem visitati, spiritaliter eruditi, Fratres appellati, & in adversitatibus consolati. Qui eandem V. Mariam, Sororem appellabant.

211 Unde Armachanus in ser. Concept. B. V. M. cuius initium est Ave, Avenione in Conv. Carm. an. 1342. declamat. dixit: Erat huic Ordini Soror nomine Maria, quæ cum de Nazareth in montana Carmeli conscendere statueret, pluries dixit filio suo: vadam & narrabo nomen tuum Fratribus meis, &c. Sic apud Cartag. to. 3. l. 17. hom. 1. in fine. & Danielelem p. 2. Spec. Ord. n. 1006. aliosque reperies, ex N. Uvaldensi to. 3. tit. 9. cap. 89. Sed in ejus edit. Venet. an. 1571. verba illa desiderantur. Hæc autem n. 4. legebam: Illi Eremitæ prædicantibus Apostolis, inter ceteros sunt conversi, & in uno latere montis, primò Ecclesiam sive Oratorium in honorem B. V. construxerunt in loco illo, scilicet in quo didicerunt, ipsam in vita sua cum sodalibus virginibus cohabitasse. Illic videlicet ubi iussit, sibi Oratorium construi, ut præcit. Michovienensis scripsit. Et favet S. Ecclesia in Offic. Com. Solemn. lect. 4. Unde N. Arnoldus Bostius l. de Patronatu B. M. V. cap. 1. aliquantò longè à princ. apud Dan. p. 3. Spec. Ord. n. 1529. dixit: Tantæque sanctimonie cultores (sæpè cum sodalibus virginibus, ut Dominus Armachanus testis est, commanendo) Deiformis Maria, Sacra præsentia decoravit, & maternalem affectum, eis quasi filiis clementer exhibuit. Quod quidem n. 1538. ex multis AA. probat Daniel. v. ibi n. 1549. Et cum D. Ildefonso l. de Virginit. B. M. c. 1. ante med. concine: Ecce beata tu Regina inter Sorores. Item illud Cant. 7. 1. Quam pulchri sunt gressus tui in calceamentis! Interlinea-

lis: In testimoniis & exemplis Elie. S. Antel. in sua Glossa interlin. (apud N. Aranaz l. Centro de la Fè orthodoxa, pag. 258. 259.) sic: In calceamentis meloticis, in testimonium Elie. Hac de re ineluctabile argumentum habemus 4. Reg. 4. 23. Super quo loco sic C. Alap. in 3. Reg. 18. 42. §. Hinc, scripsit: Sanè tempore Elie & Elisei in Carmelo fuisse Oratorium, vel Synagogam, ad quam festis diebus populus conveniret, tum orationis causa, tum ut Eliam, Eliseum, & similes concionatores audiret, satis significatur libro 4. Reg. 4. 23. v. ibi.

212 Accedit Hadriani Lyræi. Trifagion Marianum lib. 1. Sono 35. §. Ariolo, pag. 119. dicens: Dum in Monte Carmeli orationi incumberet, (Magnus Elias) septima vice de mari nubeculam ascendente conspicatus, septima ætate virginem nascituram intellexit, Mariam nomine, quæ mundo progigneret Salvatorem. Unde eo loci Seunion seu Sacram quamdam adiculam ejus Nomini erexit (quæ istic ad annum à Christo nato 83. integra permansit) in qua cum filiis Prophetarum sub tanti Nominis umbra Deo militavit, usque dum ipsa ad suum veniens Carmeli domicilium, se iis amore atque auxilio præsentissimam exhiberet. v. n. 209. fin. & 210. ab init. N. Sylv. Apolog. Carm. n. 207. 238. 358. Promptuar. Carm. p. 1. pag. 228. Alap. in 3. Reg. 18. 42. §. Porro N. Danielelem p. 2. Spec. Ord. n. 1004. & 3. p. n. 3640. Cartagenam to. 3. l. 17. hom. 3. col. 453. C. ibi: Dum septima vice de mari nubeculam conscendere vidit Elias, septima ætate Virginem nascituram & filium Dei parituram præcognovit, &c. Expende verbum Conscendere. Non enim sola Maria allegorice nubeculæ depicta coloribus, in suum venit Carmelum; sed & quasi habens in utero filium. Unde & in textu dicitur: Quasi vestigium hominis. Illius utique hominis (inquit Aug. ser. 221. de Tempore, in fin. declin. to. 10. pag. 355. D. 1.) qui dixit: Quem dicunt homines esse filium hominis? Probè Cléthovæus hic: Vidit, inquit, Elias nubeculam albam continentem intra se speciem & effigiem hominis. Promp. Carm. p. 2. pag. 258. Sylv. Apolog. Carm. n. 75. Non ergo ascendit tantum, sed & conscendit. Ut ante secula multa: (900. scilicet annis ante Christum, ut vult Bostius l. de Patron. B. V. M. cap. 1. aliquantò longè à princ. apud Dan. p. 3. Spec. Ord. n. 1529. & P. Camaron Jes. Orat. paneg. in festo Habit. B. V. M. à Carm. §. 4. fin. apud Lumbier to. 1. serm. var. pag. 276. Vel 927. ut vult Lez. to. 1. annal. an. m. 3126. ante Christum

927. n. 5. & Daniel. p. 4. Spec. Ord. n. 2637.) ante, interque Carmeli colles parturiret, Prov. 8. 25. suumque unigenitum allegoricè, suosque Carmelitas mysticè in lucem ederet, sub niveo candore nubeculæ. Sicque: *Antequam parturiret, peperit*, Isaia 66. 7. Ut ipse Jesus, jam ibi modulo illo sit: *Primogenitus in multis fratribus*, Rom. 8. 29. Et ipsa B. V. totius Carmeli cætus Mater, Legislatrix, Fundatrixque primaria. Bostius apud Dan. p. 3. Spec. Ord. n. 1549. Triumph. Carm. p. 3. pag. 158. v. infra n. 260.

213 Itidem; ut hætenus relatam innueret sororiam familiaritatem, superamabile contubernium, dulcissimumque colloquium. Etenim, non sola; sed cum Parentibus, ut n. 209. dictum est; & cum sodalibus virginibus, ut n. 211. in Carmelum veniebat Beatissima Virgo. Quin, & cum puero Jesu, quantum arbitror, quandoquæ ad suos Carmelitas venit, uti de ipso D. Jesu Christo affirmat N. Bostius l. de Patron. B. V. M. cap. 2. §. 2. infra med. apud Dan. p. 3. Spec. Ord. n. 1550. & n. 1563. lit. E. id multis demonstrat. Et ecce allegorica illa: *Quasi vestigium hominis*, num. 212. producta, rebus, effectuque comprobatur ipsamet Beatissima Virgo, puerulum Jesum secum afferens. In cujus gremio, ceu in candida nube pedibus insistens (Joseph forsan asellum dirigente) Deus homo Mario Carmelum irrigavit, calica inspirationum doctrinæque pluvia. v. C. Alap. in 3. Reg. 18. 44. §. Nota. Et audi Tritemium lib. de B. V. in Urticeto, cap. 13. apud N. Dan. p. 4. Spec. Ord. n. 1122. dicentem: *Ad Carmelitas pro consilio, & informatione doctrinæ salutaris ad justitiam, Salvatoris nostri secundum carnem Parentes, frequenter & crebro leguntur habuisse recursum.*

214 Revertor. Septima vice, &c. n. 212. Unde perantiquum Proverbium: *Maria à Carmelitis venerata, antequam nata*. Sic insignis ille Angelus del Pas to. 1. Exposit. in Symbolum, l. 5. cap. 22. sub fin. pag. 148. B. edit. Rom. 1596. ubi *Honorata* legebam. Lez. l. Apolog. pro Concep. Mariæ cap. 1. §. Nec mirum, pag. 7. Triumph. Carmel. p. 3. pag. 165. P. Camaron Jes. cit. n. 212. post med. Unde N. Sylv. in Apolog. Carm. n. 304. 305. 313. dixit: *In nubecula parva Reginam Carmeli adoravit Elias*. Quomodo qualiterque adoravit? *Pronus in terrâ posuit faciem suam inter genua sua*, 3. Reg. 18. 42. Expende corporis situm. Quid tibi? Videor mi videre Eliam, primogenitum mysticè filium è Mario-Nubeculæ vulva nasci, ut ita ipse sit: *Primo-*

genitus in multis fratribus, Rom. 8. 29. Nam Arist. teste lib. 7. Histor. animal. cap. 8. post init. *Homo in semet conglobatus sic gestatur, ut nasum inter genua, oculos super genua, aures extra genua habeat*. v. C. Alap. in 3. Reg. 18. 42. Igitur mysticè in lucem editus Marianus Elias, primus in Orbe tantæ Virgini adificavit *ediculam, seu Oratorium* Seunior nuncupatum, (n. 212.) hac Epigraphe: *Virgini paritura*. Sic N. Abadia to. 2. pag. 50. 231. 248. Promp. Carm. p. 2. pag. 263. P. Camaron Jes. Orat. panegy. in festo Hab. B. V. M. à Carm. §. 4. fin. apud Lumbier to. 1. serm. var. pag. 276. v. Sylv. in Apolog. Carm. n. 207. 236. 358. v. infra n. 237. Et audi Justinum Miechoviensem to. 2. in lit. Laur. Disc. 232. n. 6. dicentem: *Præcepitque Elias filiis suis, ut hanc Virginem tanquam Matrem & Patro-* nam singularem venerarentur, & colerent; quod ipsi omnibus modis studuerunt operibus adimplere, suum imitantes Eliam. Qui Mario-Nubeculæ viso instructus, Genus propositumque vitæ statuit, tantæ Virgini pro posse simillimum (Consule Laur. Chrysogonum Jes. in Mundo Mar. Disc. 17. Alap. in 3. Reg. 18. 42. §. Porro, Lyræum cit. n. 212. princ.) ne compellar dicere: *Hyperboli parce*; uti oportebat N. Arnoldo Bostio de Patron. B. V. M. cap. 1. nonnullis infra princ. dicenti: *Hujus prædevotos incolas sibi in virtutum operatione simillimos, &c.* Ubi hyperbolicè locutus est, ut rectè notat Lez. in Maria Patr. cap. 5. n. 5. fin. Et ex eo N. Daniel p. 3. Spec. Ord. n. 1538. fin. Quare satius erat, vel abstinere, vel moderari. Nam licet hyperbole utatur S. Scriptura Gen. 41. 49. 2. Reg. 1. 23. Thren. 4. 8. & Joan. 21. 25. nihilofecius, quia diversa militat ratio: comparisonis modus, &c. idcirco probè hic; illic autem, non ita.

215 Videsne aliam Sororis singularitatem in consimili vitæ proposito fundatam? Diligenter expende illud D. Hieron. lib. contra Elvidium longè post med. to. 2. pag. 8. fin. ibi: *Jam nunc doceberis quatuor modis in scripturis divinis Fratres dici, natura, gente, cognatione, affectu. Affectu fratres dici*, (pag. 9. C.) *in duo scinditur, in spiritale, & in commune*. Quid tibi de his, quæ n. 208. diximus? Et quid de Mario-Sororio erga Carmelitas amore, n. 206. & 210. Perbellè Berchorius to. 6. pag. 1155. verbo Soror, in princ. dixit: *Propter amorem, quem ad nos gerit Maria, potest propriè Soror dici. Soror enim naturaliter diligit fratrem*. Cumque singulariter inter alios, suos Maria diligat Carmelitas; fit inde singularis ex affectu, Sororis nomen.

menclatura. Et ubi, quando vè in Carmelo reciprocatio? Ubi tanti hujusce correlativi relatio? Carmelum ascende & prospice contra mare. Contemplare nubeculam, suum copiosè irrigantem Carmelum: ubi quot guttulas, tot Sanctorum Fratrum, Sororumque Mario-Stillas dinumerabis, Tritermio teste l. de laud. Carm. cap. 12. post init. apud Danielelem p. 2. Spec. Ord. n. 1225. *Si quis stellas celi dinumeret, & hujus Ordinis Sanctos numerare poterit. Numero vallare* (inquit Sèra in Libano Mariano, n. 161. infra princ. pag. 174.) *haud audeo, immò & tentasse erubesco.*

216 Utque tantæ Sororis infinitæ dignitati (n. 189.) reciprocetur Carmelus; quia in Sanctitate non poterat, alium invenit modum infinitate dignum. Mariam videlicet verè Matrem Dei esse, contra Nestorium, ejusque sequaces demonstrare; atque inter fidei Dogmata, universali Ecclesiæ proponere. Sic definivit insignis Carmelita ille D. Cyrillus Episc. Alexan. Cælestini primi Legatus in C. Ephesino decretus an. 431. Ubi cælesti doctrina imbutus, atque insuperabili Mariæ potentia cataphractus, omnem ipse solus Nestorianum devicit exercitum, debellavitque sectarios. Unde & universus populus meo Cyrillo acclamabat: *Quod non immeritò Frater Mariæ diceretur, eo quod pro ea tam gloriôsè decertasset.* Consule N. Lez. to. 3. an. Christi 431. n. 15. Danielelem p. 2. Spec. Ord. n. 788. & p. 4. n. 522. Ubi ut vides, juvante Cyrillo Fratre, facta est Soror Maria *Quasi civitas firma*, Prov. 18. 19. En Sororis proprietatem ex affectu (ut n. 215. præmissum est) promanantem. Cumque affectus & amor, ex morum similitudine procedant, juxta illud Eccli. 13. 19. *Omne animal diligit simile sibi: 20. & omnis homo simili sui sociabitur. Et 27. 10. Volatilia ad sibi similia conveniunt.* Unde illud: *Similis similem querit.* Et Damasc. orat. 2. in Ass. B. M. nonnullis infra princ. fol. 352. *Simile simili gaudet; ita ut: Sicut nihil amabilius,* (inquit Bost. de Patr. B. V. M. cap. 11. §. 2. in princ. apud Dan. p. 3. Spec. Ord. n. 1654.) *ita & nihil copulatiùs est, quàm morum similitudo bonorum, &c.* Idcirco eam (n. 15. in princ. præmissam) Carmelo-Sororiam proprietatem, in morum conformitate, eodemque vitæ proposito fundatam, expendere oportet.

217 Hac in re à Sanctissimo exordiar Elia, cum præcit. Bost. dicens: *Elia & Maria* (quorum unus animus, eadem disciplina, eadem regula, præceptorque unus fuit, spiritus videlicet almus) præcongruè sunt iisdem concorditer usi vestibus: cum & Maria &

Elia digna planè & justa comparatione in multis assimilentur, &c. ubi duodecim privilegiis similes demonstrat. Huc voco Thomam Bradley, al. Scropus, cap. 4. in Chronicon Ord. Carm. apud Dan. p. 2. n. 787. dicentem: *Elia Propheta cum Virgine Sacra Maria ingentem conformitatem invenit Joann. 44. lib. de Instit. Monach. c. 7. 39. (al. 32.) & seq. Similiter & N. Uvaldensis to. 3. tit. 9. c. 89. n. 5. Quam conformitatem sic cap. 9. infra princ. citatus Joan. 44. indigitat: Elia se ipsum propter Deum virginitate perpetua primus hominum spontè decoravit.* Consule N. Danielelem p. 2. Spec. Ord. n. 1269. & 1376. Sed numquid Elia virgo est? Scio perantiquam quorundam Hebræorum fabellam (quam argutè refutat Orig. hom. 3. in Joan. to. 7. & Lezana to. 1. an. m. 3123. n. 5. in med. ibi: *Inane recutita gentis figmentum*) fuisse, videlicet: *Elia uxorem duxit, filiosque procreavit.* Hanc, non sine admiratione, cum essem Romæ lectitabam in *Theologia Mariana* P. Vega, n. 1439. ubi citat D. Hieron. in *Quæst. seu Tradit. hebr.* in Paralip. & Card. Petrum Damiani l. 1. ep. 6. asserente, quod Phinees, ipse est Elia. Verum hæc sententia (dixerim cum C. Alap. in Numer. 25. 13. à §. Audi, §. Hæc, & 3. Reg. 17. 1. §. Porro, §. Denique,) nova est & improbabilis, quam, multis refutat Torniellus. Idem Alap. §. Resp. ait: illum lib. vel non esse S. Hier. ut quidam annotarunt; vel S. Hier. hæc, uti & alia, non ex sua, sed ex Hebræorum sententia dicere. Verum enim verò diligenter pervolvi, & 1. & 2. librum cit. Hier. in Paralip. to. 3. edit. Rom. 1575. & minimè illa reperi. Quinimò in 2. l. nec nomen Phinees legitur; in 1. verò lib. ter tantum. Videlicet longè à princ. & in med. declin. pag. 214. B. Zamri à Phinees peremptus est. Et post med. pag. 216. C. Phinees filius Eleazar erat dux eorum coram Domino. 1. Paralip. 9. 20. *Hic monstratur Phinees adhuc eo tempore vivere.* Nihil amplius. Unde manifestum fit, falsò imputari D. Hier. Quòd si olim, vel post cit. edit. verba illa legebantur; vel malitiosè interjecta sunt, vel ex Hebr. tradit. refert; uti de aliis ipse ibi loquens, identidem scribit: *Traditur: Tradunt.* Quin, & ipse libri titulus est: *Quæst. seu tradit. Hebraica.*

218 Ulterius demonstro ex verbis D. Hier. rem ex professo scribentis lib. 1. adversus Jovinianum in med. declin. to. 2. pag. 26. fin. ibi: *Elia & Eliseum quam stultè in Catalogo posuerit maritorum, me tacente manifestum est. Si enim Joannes Baptista venit*

in spiritu & virtute Eliae, & Joannes Virgo est: utique non solum in spiritu ejus venit, sed etiam in corporis castitate. Idem epist. 22. ad Eustochium in med. declin. pag. 84. C. to. 1. ibi: *Virgo Elias, Eliseus Virgo, Virgines multi filii Prophetarum.* Idem l. 2. in Zachar. cap. 10. H. fin. pag. 352. to. 5. ubi promissum Abraham Gen. 17. explicans, ait: *Multiplicationem autem & benedictionem liberorum, non accipiamus carnaliter: alioquin Elias, & Eliseus, & Jeremias, & Baptista Joannes, hac benedictione caruerunt.* Quid ergo? Dormiebat, aut dormitabat Hier. vel in re tanta suimet oblitus est? Apage fabulosam speciem, figmentumque Rabbinicum. Elias enim Virgo certè est, ut cit. Hier. docet. Et est communis SS. PP. sensio, nullo quem viderim excepto. Præcipuos recenseo, ut postmodum Damiani sensum explicem, n. 220. sub finem. Sit omnium primus, celeberrimus ille Martyr Ignatius, qui epist. 6. ad Phyladelphieneses longè à princ. & in med. declin. fol. 70. *Memor sum, inquit, Eliae, Elisei, Jeremie, Joannis Baptiste, &c. qui in castitate de vita exierunt.* D. Ambrosius lib. 1. de *Virginibus*, longè à princ. col. 80. B. ibi: *Elias nullis corporei coitus fuisse permixtus cupiditatibus invenitur.* Isidor. Hispal. l. 2. de *Offic. Eccles.* cap. 17. in princ. pag. 407. ed. Colon. Agrip. 1617. ibi: *Nunc autem quæ sit Sacra Virginitatis integritas, vel à quo tam Sancti propositi sumpsit exordium breviter intimando. Quantum enim pertinet ad vetus testamentum, Elias, & Jeremias, & Daniel, castitatis & continentie bonum primi constituisse dignoscuntur.* D. Ephræm Syrus, serm. in *Transfigur.* D. in med. declin. pag. 687. D. ibi: *Aspexit Virgo veteris testamenti, Virginem novi, Elias nimirum Joannem.*

219 D. J. Chrysost. ser. contra Judæos, super illa Joan. 2. 1. *Nuptiæ factæ sunt, nonnullis infra princ. col. 369. D. to. 3. ibi: Elias nonne virgo erat? -- An nocuit huic virginitas?* Et lib. de *Virginitate*, cap. 79. in princ. col. 1318. to. 5. *Qua enim, quaeso, re differabant ab Angelis Elias, Eliseus, Joannes, veri hi virginitatis amatores? Nulla, nisi quod mortali natura constabant. Nam cætera, si quis diligenter inquirat, hi nihilo minus affecti reperientur, quam beatæ illæ mentes.* Ambros. l. 1. de *Virginibus*, longè à princ. col. 80. B. ibi: *Elias nullis corporei coitus fuisse permixtus cupiditatibus invenitur.* Et serm. 87. nonnullis infra princ. col. 786. A. *Elias victor extiterat secularium, &c.* Epiph. l. 2. hæresi 58. *Quinam igitur Eunuchi? Generosi Apostoli,*

&c. Monasticam vitam degentes, & deinceps virgines in novo testamento; Elias in veteri testamento, &c. Idem ferè habet hæresi 63. & expressius hæresi 79. ibi: *Elias ab ortu suo virginitatem perpetuò servavit.* Idem in *Anchorato*, post med. *Elias erat in virginitate, ut prerogativa virginitatis immortalitatem predicaret mundo.* D. Anastasius Sinaita, QQ. super Scrip. q. 66. *Eunuchi qui se castraverunt propter Regnum celorum, hi sunt in lege nova Apostoli & Monachi; in lege veteri, Elias, Daniel & alii multi.* Joan. 44. Patriarcha Jerosol. lib. de *Instit. Monach.* cap. 9. nonnullis infra princ. *Elias, inquit, se ipsum propter Deum virginitate perpetua primus hominum spontè decoravit.* Idem repetit c. 41. sub fin.

220 Unde Gaspar Sanchez in 3. Reg. 17. n. 6. dixit: *Eliam virginitatem coluisse perpetuam, communis est veterum Patrum constantisque sententia.* Et Belarminus lib. 2. de *Monachis*, cap. 5. *Habemus deinde in eodem testamento veteri Eliam, Eliseum & filios Prophetarum sine uxoribus & divitiis in hoc mundo vixisse.* Consule eximium P. Suarez to. 2. in 3. p. q. 28. disp. 6. sect. 1. ¶. *Ex quibus.* C. Alap. in 3. Reg. 17. 1. ibi: *Thesbites, & 18. 42. §. Quamobrem.* In Malach. 4. 5. §. *Quartò.* Salianum, ad an. 3173. N. Bonæspei in *Carmeli Armamentario*, Scuto 3. n. 27. & 28. Item in *Synopsi*, pag. iv. n. 5. N. Danielelem in *Spec. Ord.* p. 2. n. 1416. Et audi D. Tho. in 4. d. 49. q. 5. a. 3. q. 1. ad 3. dicentem: *Etiam tempore legis Moyse -- non erat omninò laudabile à commixtione carnis abstinere: unde nec tali proposito speciale premium redderetur, nisi ex Divino præcisset instinctu, ut creditur de Jeremia & Elia, quorum conjugia non leguntur.* Unum hic in fine monitum scribo, videlicet: quod pro hac re adducitur D. Petrus Chrysost. serm. 127. post init. dicens: *Elias virtutum schola, magisterium vitæ, sanctitatis forma, norma justitiæ, virginitatis speculum, pudicitie titulus; castitatis exemplum, &c.* Verum non sic, sed ita: *Joannes virtutum schola, &c.* Quin & ser. 127. cit. est: *De Decollatione S. Joan. Baptiste.* Hæc ad litteram; sed si ad spiritum referas, verum erit transcribere: *Elias virtutum schola, &c.* Joannes enim ipse est Elias, Matt. 11. 14. non quidem in persona, sed in spiritu & virtute, Lucæ 1. 17. Recole cit. Hieron. n. 218. in princ. & Damiani sensum, inibi post illa promissum, accipe. Ait ergo l. 1. Epist. 6. longè à princ. pag. 5. B. scribens de Phinees: *Ipse est, nisi fallor, Elias Propheta, &c.* ubi, ut vides, cautè

cautè scribit : nec omninò affirmat; sed quadam mentis formidine loquitur. Probè quidem. Nam S. Scriptura 1. Machab. 2. 54. expressè distinguit Phinees ab Elia, dicens: *Phinees Pater noster, zelando zelum Dei, accepit testamentum Sacerdotii aeterni.* Et interjectis; Jesu, Caleb, & David, subdit V. 58. *Elias, dum zelat zelum legis, receptus est in celum.* Quid plura?

221 Revertor ad illa, quæ n. 216. promisi. *Conformitas primitiarum spontaneæ virginitalis singulariter inter Dei genitricem, & Religiosos Carmelitas dudum prophetata, & postea adimpleta, fuit causa quod Religiosi Carmelite Virginem Mariam jam tempore Apostolorum dicebant Sororem suam: & propter dictam conformitatem se ipsos Fratres B. Mariæ appellabant,* inquit Joan. 44. Patr. Jerosol. lib. de *Instit. Monach.* cap. 43. al. 36. infra princ. Similiter N. Philippus Riboti, l. 6. c. 5. apud N. Dan. p. 1. Spec. Ord. n. 238. & p. 2. n. 1002. hæc Palæonydori verba lib. 2. de *Processu Ord.* c. 8. infra princ. dat: *Peculiarissimè Ordinis Carmelitarum Mater, Patrona, & Soror usque in hunc diem habita est.* Ubi animadvertendum est; quod Carmelitæ illi, Mariam apellabant *Sororem suam*, non impropria locutione, ut vult cit. Dan. p. 1. Spec. Ord. n. 249. alioqui Christus D. improprie locutus fuisset, discipulos suos nuncupans *Fratres*, Matt. 12. 49. & 28. 10. Joan. 20. 17. & Hebr. 2. 11. Proprie igitur (non carne, sed spiritu, ut n. 215. post init. diximus) *Soror Carmelitarum* dicebatur *Beatissima Virgo*; sicuti in primitiva Ecclesia Christiani invicem vocabant se *Fratres*, & *foeminæ Sorores*. Cujus nomenclaturæ Author fuit Christus D. ut ex innumeris novi testamenti locis aperte constat. Maximè Matt. 23. 8. *Omnes autem vos fratres estis,* & 28. 10. Joan. 20. 17. Hebr. 2. 11. 12.

222 Hoc igitur spiritu, & primæva nacentis Ecclesiæ praxi (ut benè notat N. Lez. to. 1. pag. 747. ann. Christi 34. n. 45. *Abstinentum tamen à simili allocutione*, dicit in lib. *Maria Patrona*, cap. 11. n. 2. fin. Reverenter quidem. Sed cum verus loquitur amor, quid ultra queritur? vide infra.) appellabant Carmelitæ Mariam *Sororem suam*. Quod quidem pergratum ipsi erat; quia fons, Materque pulchræ dilectionis, Eccli. 24. 24. Quia sine exemplo humilis, Filii que imitatrix, adeoque ipsi, illud Hebr. 2. 11. *Qui enim sanctificat, & qui sanctificantur, ex uno omnes.* Propter quam causam non confunditur *Fratres* eos vocare, dicens: 12. *Nuntiabo nomen tuum Fratribus meis,* Psal. 21. 23. vide n. 205. 206. &

207. & C. Alap. Hebr. 2. 11. 12. ubi pro *Sororia hæreditate*, n. 209. princ. Lez. to. 1. ann. 4065. n. 5. & 4082. n. 9. Denique, quia immenso Materni amoris pondere pressa; modum (ut ita dicam) habere nescit. Dignitatis immemor: Regiæ Majestatis, ac Imperii oblita; nil nisi amare quærit, nil nisi amari desiderat, Prov. 8. 17. *Ego diligentes me diligo.* Nec gravatur (ait P. Raynaudus, l. *Scap. Mar.* p. 1. c. 7. versus med.) immò gaudet, amantes se redamare, &c. omninò legenda.

223 Huc voco Chrysologum serm. 147. infra med. pag. 130. D. E. dicentem: *Quid erit, quid debeat, quid possit, non respicit jus amoris. Amor ignorat judicium, ratione caret, modum nescit.* Eadem ad litteram habet D. Hier. ser. de Assumpt. B. M. V. (Sophronii creditur esse) longè post med. pag. 75. B. to. 9. Bernardus quoque 67. in Cant. aliquantò longè à princ. col. 1000. K. to. 1. dixit: *Flamens ac vehemens amor, præsertim Divinus, cum se intra se cohibere non valet, non attendit quo ordine, qua lege, quæve serie, seu paucitate verborum ebulliat, dummodò ex hoc nullum sui sentiat detrimentum.* Et serm. 83. ante med. col. 1067. L. *Amor reverentiam nescit. Ab amando quippè amor, non ab honorando denominatur.* Et infra med. col. 1068. K. *Nam cum amat Deus, non aliud vult, quam amari, quippè non aliud amat nisi ut ametur, sciens ipso amore beatos, qui se amaverint.* Ferè eadem scripsit Aug. (vel qui est Auctor) in *Manuali*, cap. 19. & 20. pag. 388. to. 9. & Hugo de S. Victore, l. 4. *Instit. Monastic. de Anima*, c. 9. versus fin. pag. 205. Idem Bernardus serm. 1. in Cæna D. penes med. col. 1714. K. to. 1. ad illa Joan. 13. 1. *Cum dilexisset suos, &c.* ait: *In ejus dilectione modus amoris nullus esse debet. Sine modo te dilexit: sine modo eum diligere debes.* Unde illud ex Bernardo vulgatum: *Modus amandi Deum est amare sine modo.* Quin & Poeta dixit: *Verus amor, nullum novit habere modum.*

224 Quod vel maximè locum habet in spirituali amore. Unde D. Thom. à Villanova Conc. de Magdalena longè post med. declin. fol. 373. col. 3. penes med. dixit: *Non est nimius amor, qui in rebus modum ponit, aut rationis modum exquirat. Nam modus amoris est omnia facere sine modo, & ejus ratio, nullam attendere rationem; ipse enim spiritualis amor, omni lege, omni ratione, omni modo, ipse lex, & ratio, & modus superior est.* Et post med. fol. 372. col. 1. ante med. *Amor, causam & finem ex se non querit: amo, quia amo, amo ut amo.* Ita enim (ait Aug. l. 11. de Civit.

Civitas Dei c.28. penes med. pag. 132. to.5.) corpus pondere, sicut animus amore fertur quocumque fertur. Unde & lib. 13. Confess. c.9. infra med. to. 1. pag. 93. dixit: *Pondus meum amor meus, eo feror quocumque feror. Domo tuo accendimur & sursum ferimur. Inardescimus & imus. Est quippe amor* (ait Bernardus de natura & dig. amor Divini c.1. in princ.col.1496.to.1.) *vis anime naturali quodam pondere ferens eam in locum vel finem suum.*

225 O potentia maxima, (ait D. Thom. à Villanova Conc. de D. Maria Magdalena longè à princ. fol. 367. col. 2. fin.) O insuperabilis vigor charitatis! Quid non potes? Quid non aggredieris? Quid non vincis? Quid non comprehendis? O amor (col. 3. in princ.) eo cæteris omnibus fortior, & potentibus potentior, quo suavior ac blandior: non enim ferro & manu armata, sed suavitate quadam interna, dulcedinis tue omnia tuo subjugas imperio, & cuncta tibi deservire miro modo non cogendo cogis: omnium tributa perquiris. Omnium officio sola Regina Charitas pro libito fungitur. Non solum autem omnium virtutum, sed etiam omnium donorum Dei, maximum est charitas. Unde & longè post med. fol. 373. col. 2. prope med. exclamat: O miram vim amoris! Omnia contemnit, omnia vincit amor, nulla lege regitur, nullis præceptis coercetur, nullis cadit obstaculis, nullis funibus irretitur, contemnit omnia, suppeditat omnia, omnia sibi licere putat, sibi soli lex, & ratio, solius sui sollicitus.

226 Omnia vincit amor, inquit, Quod & Virgilius Ecloga 10. prope fin. prædixit: Omnia vincit amor, & nos cedamus amori. Amanti enim (ait D. Ildesonus serm. 7. de Assumpt.) nil impossibile. Omnia potest, cuncta superat. Uno verbo dicam: Triumphat de Deo amor. Non meum est istud, sed D. Bernardi ser. 64. in Cant. prope fin. col. 988. to. 1. ibi: O suavitatem, o gratiam, o amoris vim! Ita ne summus omnium, unus factus est omnium? Quis hoc fecit? Amor dignitatis nescius, dignatione dives, affectu potens, suasu efficax. Quid violentius? Triumphat de Deo amor. Quid tamen tam non violentum? Amor est. Quæ ista vis, quæso, tam violenta ad victoriam, tam victa ad violentiam? Amoris, ut post illa docet. Probè ergo tract. de natura & dignitate amoris Divini, cap. 1. exorditur, col. 1496. to. 1. dicens: Ars est artium ars amoris. Omnia enim artificiosè vincit; quin & libenter sibi subicit, ut ipse Bernardus serm. 14. in Cæna Dñi. longè à princ. col. 1770. to.

1. dixit: Cuncti amanti libenter obediunt, & ejus iugo colla submittunt: perversi perversa, lubrici lubrico, sancti sancto, casti casto. Huc voco Aug. (vel qui sit Auctor ser. de diversis in Append. to. 10. pag. 660.) ser. 27. post init. Homines inde acceperunt nomen, ex eo quod amant. Amando Deum efficiuntur Dii: amando mundum, mundus dicuntur. Amor enim est transformator amantium, ut benè notat Alap. Eccli. 6. 17. Estque doctrina D. Thom. 12. q. 28. a. 2. versus fin. corp. Amans videtur esse in amato, quasi idem factus amato. Si ergo idem, quomodolibet appellet non offendit. Nemo enim umquam carnem suam odio habuit, Ephes. 5. 29.

227 Ergo si casti amoris Matrem amas: si Mariani amoris nectare vivis, dic, ac milles repete: Columba mea, formosa mea, vita mea, amor meus: lumen oculorum meorum: cordis mei Mater, Soror amantissima: O pulchra inter mulieres (cum suo Bernardo hom. 4. super Missus est, longè post med. col. 43. L. to. 1.) fac me audire vocem tuam. Voca, compella Mariam, prout castus ac tenerimus dictaverit amor; quandoquidem nil aliud Maria peroptat, nisi puro corde amari: non aliam nisi casti amoris linguam intelligit. Amoris enim locutionem, solus qui amat, intelligit, inquit P. Flores in Eccles. n. 909. & P. Mendoza in Viridario, l. 1. num. 1. sub fin. Quare cum Aug. tract. 26. in Joan. longè à princ. pag. 92. B. C. to. 9. dixerim: Da amantem & sentit quod dico. Da desiderantem, da esurientem (al. ferventem) da in ista solitudine peregrinantem atque sitientem & fontem æternæ patriæ suspirantem: da talem, & scit quid dicam. Si autem frigidus loquor, nescit quid loquor.

228 Itidem cum D. Bernardo serm. 79. sup. Cant. in princ. col. 1050. to. 1. O Amor præceptus, vehemens, flagrans, impetuosus, qui præter te aliud cogitare non sinis, fastidis cætera, contemnis omnia præter te, te contentus. Confundis ordines, dissimulas usum, modum ignoras, totum quod consilii judicium videtur, triumphas in temetipso, & redigis in captivitatem. Et infra princ. col. 1051. H. Amor ubique loquitur: & si quis horum quæ leguntur, cupit adipisci notitiam, amet. Alioquin frustra ad audiendum legendumve amoris carmen, qui non amat accedit: quoniam omnino non potest capere ignitum, frigidam pectus. Quomodo enim græcè loquentem non intelligit qui græcum non novit: nec latinè loquentem, qui latinus non est, & ita de cæteris: sic lingua amoris ei qui non amat barbara erit, sicut es sonans,

sonans, aut cymbalum tinniens. Sed quorsum tendo, à proposito, n. 216. fin. digressus? Ignoscite mihi: *Pondere* enim proprio ferebar: trahebat me ipsa rei materies, tanto utique uberius, quanto familiarior. Leges, candidè mi lector, Richar. S. Victoris *Tract. de gradibus Charit.* cap. 1. 2. & 3. à pag. 349. & *Trac. de quatuor grad. violentæ Charit.* à pag. 355. Jam enim tempus est ut in propositam num. 217. in princ. vitæ conformitatem, revertar.

229 Hactenus virginitatis Sororiam conformitatem inter Sacratissimam Virginem suosque Carmelitas demonstravimus; nunc autem, eandem expendere oportet, quantum ad vitæ normam, exterioremque habitum. Indeque manifestum erit: & singularis Mariæ amor erga Carmelitas, & quid quantumque pro ipsis præ cæteris faciat. De primò, sic Eximius N. Resolutus Doctor Op. de *Instit. Ord. Carmel.* cap. 3. apud N. Dan. p. 2. Spec. Ord. n. 733. scribit: *Regulam in super habent imitantes vitam B. Mariæ.* Et Opusc. *Compendium histor. & jur. pro Def. Ord.* particula 5. apud cit. Dan. n. 722. *Singula puncta in Regula contenta; imitationem habent ad puncta similia in vita B. Mariæ.* Et Opusc. *Exposit. Analog. mystica* infra princ. apud Dan. p. 3. Spec. Ord. n. 2606. *Elegimus Regulam, cujus multa similia puncta B. V. Maria in vita sua servare curavit.* Unde Arnoldus Bostius l. de *Patr. B. M.* c. 1. longè à princ. apud Dan. p. 3. Spec. Ord. num. 1529. dixit: *Ipsa virginum decus, Carmelitas fratres communiter appellavit ob vitæ conformitatem & hereditatis identitatem.* Recole dicta num. 209. & 210. Et pro singulari, atque præcellenti *Mario-Sororis, Fratrisque* titulo, ea quæ de Enos scribens dicit Chrysost. hom. 21. in Genes. longè ante med. col. 132. fin. Carmelitis accomoda: *Vidisti, inquit, appellationem diademate clariorem, purpura nobiliorè? Quid fuerit illo beatius, qui invocatione Dei ornatur, idque pro nomine possidet? Vides id quod ab initio dicebam, & in parvis* ✠ *appellationibus magnas sententiarum divitias reconditas esse? Illa quoque Chrysost. n. 1. relata, bellè hic cadunt. Quid namque, vel dignitate excelsius, vel majestate sublimius, vel gratiarum ubertate fecundius, ea, qua decoratur Carmelus nobilissima appellatione: Fratres B. Mariæ?*

230 Hæc Mariani Fratres, hæc charissima Soror nostra. Nam, *Propter amorem, quem ad nos gerit Maria, potest propriè Soror dici.* Soror enim naturaliter diligit fratrem, dixerim cum Petro Berchorio verbo Soror, to. 6.

pag. 1155. Idem ibi E. *Beata Virgo, Soror omnium potest dici, ut de quolibet dicatur illud Luca 10. 39. Huic erat Soror nomine Maria.* G. Et ideò dicitur *Nostra*, quia ad proficiendum semper nobis est parata, & nobis exhibita, & donata. Et ideò beneficia sua recordando possumus dicere illud Cant. 8. 8. *Quid faciemus Sorori nostræ? q. d. non possumus dignè tanta beneficia pensare.* Quid pulchrius pro Carmelitis? Adde nunc, quæ n. 200. & 201. diximus; & hisce D. Ambrosii lib. de *Isaac & anima*, cap. 4. longè ante med. col. 1037. A. subsigna: *Non immeritò Soror appellatur (Rebeca scilicet Gen. 26. 7.) eo quod mitis atque pacifica anima, communis pietatis nomen accipiat: & quia universis se existimet & obligatam.*

231 Expende verbum: *obligatam.* Jure quidem primogenituræ tenetur Maria *Primogenita*, Eccli. 24. 5. alimenta præstare fratribus suis, ut benè notat P. Flores ibi n. 370. 663. & 667. *Alimenta* inquam, sub quo & *indumenta* cadunt. Fratres quoque defendere tenetur jure charitatis. Quæ omnia excellentissimo amore nobis præstitit Soror nostra Maria, unico, ac inæstimabili Scapularis dono. Sylv. in *Apolog. Carm.* tit. q. 22. ibi: *Suprema Regina Carmeli in Sacro Scapulari nobis administrat divinum cibum, caelestem vestem, ac victtricem trophæum de inimicis.* Hac pretiosissima veste, hoc inæstimabili indumento, suos Maria Fratres exornat. Utque ipsis exteriori habitu amictuvè similis sese demonstraret: ut Soror Carmelitarum dignoscatur, Carmelino, & albo colore utitur; *Amictus* quippè hominis enuntiat de illo, Eccli. 19. 27. Unde & Ochozias magnum volens dignoscere Eliam, de amictu habituvè rogavit: *Cujus figuræ & habitus est vir ille, qui occurrit vobis? Vir pilosus, & zona pellicea accinctus renibus,* 4. Reg. 1. 7. 8. Et illicò Ochozias: *Elias Thesbites est.* Perscrutemur Scripturam cit. nos enim in finem & scopum num. 229. dirigit.

232 *Vir pilosus, &c.* juxta dicta n. 168. & 169. quæ quidem erudito ac profundo sermone scripsit N. Leo à S. Joanne in *Typo vestis Religiosæ*, pag. 24. 25. 53. 97. 98. 101. 115. & 218. Ubi Magnum Eliam, sic indutum vestitumque incessisse demonstrat, videlicet: *Melota, hoc est tunica castanei coloris, melini, seu taxini:* (quem, *Baticum* appellat pag. 67. sub fin. Alii: *Hispanum* seu *Nativum* vocant. Alii: *Leoninum*, ut n. 280. init.) *zona desuper pellicea subcinctum; inde Superhumerali ejusdem castanei, seu Carmelini coloris;*

ris: ad extremum pallio in totum albo. Sic ille pag. 53. §. *Manet*, & pag. 115. §. *Sed jam*. v. Lezan. to. 1. an. m. 3204. n. 11. & recole dicta n. 170. fin. Nativis ergo, castaneo & albo, coloribus usus est Magnus Elias, prout in nubecula illa, sic, allegoricis depictam coloribus prospexit Mariam. Verè prophetica visio. Maria siquidem, tunica pulla, seu subnigra sub mantello albo utebatur, ut concors omnium AA. fert sententia. V. N. Lez. in *Maria Patr.* cap. 9. n. 18. ante med. P. Salmeron de *Partu Virg.* N. Daniele 3. p. Spec. Ord. n. 1793. 1794. Baron. to. 1. an. 48. à pag. 357. ad 358. A. B. Supra cit. Leonem, pag. 101. & 218. Josephum à S. Terefia lib. *Flores Carmel.* pag. 314. n. 12. in fest. Com. Solem. 16. Julii. In cujus indumenti testimonium extat antiquissima Mariæ imago Syracusis Hisp. vulgò, *del Pilar*. Alia in Ecclesia Lateranensi. Tertia in Mesana de quibus cit. Lez.

233 Placet celeberrimum illum Nicephorum Callixtum adducere l. 2. *Eccles. Hist.* c. 23. post med. rotam sic describentem Mariam: *Mores autem, formæque & staturæ ejus modus talis, ut inquit Epiphanius, fuit. Erat in rebus omnibus honesta & gravis, pauca admodum eaque necessaria loquens, ad audiendum facilis, & perquam affabilis, honorem suum & venerationem omnibus exhibens.* (Res quidem vel maximè observanda. Unde, & Malachiæ 1. 6. dicit Dominus: *Si ergo Pater ego sum, ubi est honor meus?* Et Rom. 12. 10. *Honore invicem prævenientes, & 13. 7. Reddite omnibus debita: cui honorem, honorem.* Et 1. Petri 2. 17. *Omnes honorate.*) *Statura mediocri: quamvis sint qui eam aliquantulum mediocrem longitudinem excessisse dicant. Decenti dicendi libertate adversus homines omnes usa est, sine risu, sine perturbatione, & sine iracundia maximè: Colore fuit triticum referente, capillo flavo, oculis acribus, subflavas & tanquam oleæ colore pupillas in eis habens. Supercilia ei erant inflexa & decenter nigra: nasus longior, labia florida & verborum suavitate plena: facies non rotunda & acuta, sed aliquantò longior, manus simul & digiti longiores. Erat denique fastus omnis expers, simplex, minimèque vultum fingens, nil molliciei secum trahens, sed humilitatem præcellentem colens. Vestimentis, (al. vestimenta) quæ ipsa gestavit coloris nativi contenta fuit: id quod etiam num sanctum capitis ejus velamen ostendit. (Quod Atrebatii servatur, ut ex Ferreolo Locrio in *Maria Augusta*, l. 5. c. 28. notat Lezana in *Maria Patr.* c. 9. n. 18. Illud Virg. Velum, quod Romæ in Ecclesia*

S. Anastasiæ servatur, Novarino teste in *Umbra Virginea* n. 1093. aliud esse videtur ab illo: non enim unum tantum habuit Maria velum.) Hæc Niceph. pag. 114. edit. Antuerp. 1560. & in Paris. 1573. col. 115. lit. G. Qui l. 1. c. 40. post med. effigiem formamque D. N. J. describens, ait: *Perfimilis denique per omnia fuit divinæ & immaculatæ suæ genitrici.*

234 Illam Niceph. sententiam obfirmant S. Birgittæ verba l. 7. Revel. c. 21. n. 2. ubi de Beatissimæ V. partu loquens, ait: *Virgo igitur -- discooperuit mantellum album, quo operiebatur, amovitque vellum de capite suo -- remans in sola tunica.* Gregorius quoque Turo-nensis lib. de *Salut. Angelica* (ait Franciscus Ximenez Patriarch. Hierosol. lib. 2. de *Vita Christi*, c. 47.) *Scriptum, se Divino Oraculo monitum cognovisse, Deiparam, ex quo Templum ingressa est, sine cicilio vixisse nunquam: illius vestes è vilissima lana, nullo infectæ colore. Somno ipsius semper humo nuda, vel duris tabulis adhærebat, nullo instructis lecto.* Vide Novar. in *Umbra Virg.* à n. 372. ad 374. Ubi §. *Spiritualem*, Nicephorum adducit l. 2. *Eccles. Histor.* cap. 21. in med. pag. 113. dicentem: *Tum (instante morte) virgini discipulo, ipsa virgo præcepit, ut duas ejus tunicas vicinis viduis, quæ præter ceteras propensiore erga eam amore atque pietate fuissent, donent.* Et lib. 15. cap. 24. in princ. pag. 808. *Hanc vestem, sicuti diximus, Mater Dei ad filium migrans, mulieri Hebrææ cœlibi seu viduæ reliquit, &c.* Nescio quo fundamento, sic quidam Niceph. transcribunt: *Mulieri Hebrææ Virgini.* Magis ramen placet Simeon Metaphrastes (quem refert Surius 15. Aug.) *Orat. de Educat. Virg.* cap. 49. dicens: *Maria vitam finiens duabus mulieribus virginibus duas suas vestes donavit loco benedictionis, &c.* Joanni, multa sacra pignora dedit, quæ refert Cartagena to. 2. l. 13. homil. 3. §. *Verum*, col. 607. & 608. Consule Bib. PP. Lugd. an. 1677. to. 12. pag. 995. A. B. 996. B. D. Beyerlinch *Theatrum vitæ hum.* to. 5. pag. 222. H. to. 6. pag. 306. C. to. 7. pag. 94. B. C. Et audi Pelbartum de Themessvar in *Stellario B. V.* lib. 7. p. 3. c. 7. tit. de *Temperantia Mariæ* versus fin. dicentem: *Semper autem vestibus his induebatur, camisia, & tunica, & supra tegebatur religioso pallio proprii coloris, sicut erat moris fœminis religiosæ illis temporibus. Erant quoque vestes ejus mundissimæ, nec unquam sunt attritæ, vel consumptæ vetustate -- nec unquam sunt scissæ, vel laceratæ, & hoc in signum nitidæ, & incorruptibilis ejus puritatis. Si enim filiis Is-*
rael

Israel Deus in deserto id præstitit, cur non magis sue glorioſæ Matri hanc gratiam fecerit, cum & Apoſtoliſ putatur id feciſſe: ut legitur de B. Bartholomæo Apoſtolo. Recole dicta Cēlam. I. n. 7. poſt med.

235 Igitur Beatissima V. Maria cum in humanis ageret, tunica pulla, seu subnigra, nullo infecta colore utebatur, mantello palliove albo desuper, ut suis Carmelitis Sororio exemplari atque idea, singularem monstraret affectum, n. 216. à med. Ut niveum virginitatis candorem in pallii albo, & omnigenam humilitatem in tunica pullo præ se ferret; quasi Elię *Imitatrix*. Videlicet: Quatenus prius tempore & executione, ab eodem spiritu quo Maria (ut n. 217. in princ. dictum est) sic vestitum incedere edoctus est Magnus Elias. Semper ramen & in cunctis, Maria fuit prima ordine intentionis, perfectionis, dignitatis, & excellentiæ. Sic meus Lez. to. 1. an. m. 4040. n. 7. maximè an. m. 4042. n. 4. infra princ. Dan. 3. p. Spec. Ord. n. 3307. Quin & nubeculę visu attento, Elias reapse fuit Marię imitator. Juxta illud D. Methodii hom. festi Purific. seu de Simeone & Anna to. 3. apud cit. Lez. to. 1. an. m. 4086. n. 43. versus fin. ibi: *Puritatis etiam tuæ Elias Propheta præsciis atque imitator spiritu cum esset, vitæ illius igniferæ sibi coronam colligavit.* Latè id probat N. Sylv. to. 1. in Ev. l. 2. c. 9. q. 10. Consule P. Suarez to. 2. in 3. p. q. 28. disp. 6. sect. 3. §. *Ad has*, & q. 37. disp. 19. sect. 2. §. *Quæri*, ubi §. *Quod si*, fin. dicit: De aliquibus circumstantiis, vel rei futurę, vel aliqujus loci Scripturæ intelligentia, non est inconveniens quod ministerio hominum interdum didicerit B. V. Maria. v. n. seq.

236 Adjiciam adhuc. Si non obstante scientia indita seu infusa animæ Christi Dñi. fuit in ipso, habitus scientiæ acquisitæ, seu experimentalis, ut (se ipsum retractans in 3. d. 14. q. 3. a. 3.) docet D. Tho. 3. p. q. 9. a. 4. in corp. dicens: *Et ideò, quamvis aliter alibi scripserim, dicendum est in Christo fuisse scientiam acquisitam -- quam quidam (inter quos & ipse 3. p. q. 12. a. 3. ad 3. & a. 4. in corp.) experimentalem nominant; quid quod Beatissima V. Maria in omnibus à Spiritu S. edocta, experimento, illa ipsa didiceret, phantasmatum, sensatarumvè specierum objectu. Consule P. Suarez. to. 2. in 3. p. disp. 19. sect. 2. §. Tertiò, & §. Dices. Ubi ex SS. PP. experimentalem (etiam in his quæ fidei sunt) Mariæ scientiam demonstrat. Similiter Laurentius Kreaytter, Fastus Mariales, l. 3. n. 272. 274. Singularem D. Anselmi locum l.*

Excell. B. M. cap. 7. sub fin. pag. 139. 2. loco. do: Multa eis per hanc (scilicet Apostolis per V. M.) revelabantur, quæ in se non solum simplici scientia, sed ipso effectû, ipso experimento didicerat de mysteriis ejusdem Domini nostri Jesu Christi. Hoc ergo sensu, quodammodo potuit Beatissima V. à Santissimo Elia didicere, ejusque vitæ propositum imitari; proindeque Eliæ imitatrix compellari. Unde (ait Dominicus Soto in 4. Sent. d. 30. q. 2. a. 1. apud N. Dan. p. 1. Spec. Ord. n. 232) quamvis nullam aliam habuisset B. Virgo revelationem, exemplum in sua gente (vide n. 208.) haberet virginitatis colendæ.

237 Hæc Marianus ordo, pulcherrima
atque amantissima Soror nostra. Hæc, cui
Magnus Elias, niveo Pallii candore obductus
Virgini paritura inscripsit, quam ædificavit
ædiculam, n. 214. Huc voco Carnutensis hi-
storiam, quam sic N. Leo à S. Joan. in *Pictu-
ra vestis religiose*, pag. 101. à med. refert:
Druidas antiquissimos Gallorum Sacerdotes
geminos tauros sine macula & candidi coloris
Virgini pariturae sacrificare solitos; dumque
solemni ritu Selegium (de mysteriis herbæ hu-
jus colligendæ, agit Plin. 2. l. 24. c. 11. versus
fin.) colligebant, *maximæ in eorum mysteriis*
religionis herbam, palliis albis iisdemque pu-
rissimis in simplicitatis, innocentiae & casti-
tatis symbolum fuisse convestitos. Cartagena
quoque to. 3. l. 18. hom. 7. infra princ. col. 564.
ait: Hosce Sacerdotes Carnuti Urbe Galliæ
Lugdunensis, aram (*Templum*, legit N. Casa-
nate in *Paradis. Carm. decor.* Præambul. 35.
n. 13. prope fin.) sub terram profunde exca-
vatam, Deiparæ, multis antequam nascere-
tur annis, dicasse cum inscriptione: *Virgini*
pariturae. Videtis albæ vestis encomia apud
Alap. Eccles. 9. 8. & P. Mendoza in *Viridar.*
l. 4. n. 156. pag. 100.

238 Hęc , Carmeli incolæ , speciosior
sole & cælo Elio-Mariana Soror. Hęc Carmeli
cælum (v. Dedic. §. Ergo post med.) pullo &
candido exornata colore, perpulchrè gratio-
sèque collustrat, perpetim irradiante fulgore.
v.n. 170. fin. Hęc , quæ prædilectos Carmeli-
tas, Soror potentissima protegit modò inex-
plicabili. O summa atque ineffabilis Carmeli
gloria! *Habere scilicet* (Richardì à S. Laur.
l. 6. de laud. B. V. tit. 3. sub fin. verba transfe-
ro) *Sororem Reginam Angelorum & homi-
num. Immò , quod plus est , habere Sororem
Sponsam Patris, Matrem Filii , & amicam
Spiritus Sancti. Reginam etiam celestis Regni,
ubi plenariam habet potestatem quoscumque
voluerit introducendi , quicquid voluerit im-
perandi,*

perandi, quicquid à filio petierit obtinendi. Recole dicta à n. 174. ad 199. Et nobis, si vales, ediffere: quid, quantumque plusquam aliis, hisce donet Maria suis; ut hoc sensu 3. à n. 200. præmissum est. Quem nunc claudere, ac obsignare oportet cum doctissimo Cartagena to. 3. l. 17. homil. 3. §. Quid plura, col. 351. verè 461. quò candidum mitto lectorem.

239 Verùm N. Casanate in *Paradis. Carm. decor.* Præambul. 21. n. 6. pag. 55. verba omittere non valeo: *Deiparam*, inquit, *easque omnes 120. (alii 150. numerant) virgines Monasterii Sion -- juxta propositum vitæ Eliæ, vixisse affirmant S. Cyrillus Alex. & Palæonydor. qui Sororem Carmelitarum vocatam fuisse V. Deiparam ferunt.* Idem Casanate *statu* 2. c. 1. §. *Quam*, pag. 131. scribit: *Virg. Mariam coenobium 150. monialium erexit in Sion, quibus, & ipsa Regulam faciens præfuit -- Soror ab illis teste S. Cyrillo Alex. (lib. de ortu & laud. V. M. de quo Trithemius lib. de Script. Eccles. & lib. de laud. S. Annæ, cap. 6. apud N. Lez. to. 1. an. m. 3976. n. 9. fin. pag. 596. Daniel p. 4. Spec. Ord. n. 523. 534. & 2144. Casanate statu 3. c. 12. inf. me. col. 1. fin. pag. 208.) & Palæonydoro vocata, & habitu grisei & albi coloris induta; ut eleganter profectur ex Damasc. & Nicephoro, Roelas l. de exter. V. specie, asserens: Nos Carmelitas ejusdem coloris Habitum gestare, ad imitationem tantæ Matris, &c. Unde, & 1. p. N. Const. c. 14. n. 10. dicitur: Non permittatur ullo modo, ut sordidas aut laceratas deferant vestes, cum maximè in ipsis apparere debeat munditia; & in habitu (perpende) B. V. candor & puritas. Bellè huc cadunt illa Alb. Mag. in *Biblia Mar.* super Genes. n. 22. to. 20. fin. *Ipsa etiam est Soror nostræ professionis, defensionis, fidelitatis, & exaltationis. Et super Deut. n. 3. Item ipsa est Soror nostræ paupertatis. Unde tenetur nobis ex constitutione legis subvenire. Deut. 15. Non avertas oculos miserationis tuæ, ò Maria, à paupere fratre tuo; qui licet peccator & pauper sit, tamen frater tuus est per naturam.**

240 Videsne sororiam similitudinem inter Mariam & Carmelitas? Consule N. Dan. p. 2. spec. Ord. n. 1262. infra med. N. Bonespèi in *Carm. Armamentario* p. 2. n. 85. fin. & audi in rem nostram Henricum Engelgrave Soc. Jes. in *Op. Cælum Empyreum*. p. 2. ad 20. Julii dicentem: *Mirum illud & forte multis inauditum, quod gravissimus Auctor Dionys. Carthus. Bergomensis, alique asserunt, ipsam V. Mariam monasterium 150.*

monialium instituisse, ejusque curam habuisse, &c. Verba Dionysii Carthus. in 1. Sent. d. 16. q. 2. §. Verum, pag. 289. edit. Colonia an. 1535. hæc sunt: Quotidie quoque, seu tempore oportuno edocuit felicissimum illud Collegium centum viginti Virginum, ejus obsequio atque regimini deputatarum; quamquam Albertus in trac. suo de laud. Thomas quoque in 3. p. Summæ suæ, aliter videatur sensisse. Huc voco D. Ignatium Mart. epist. 5. sub fin. fol. 68. dicentem: Saluto congregationem Virginum. In alia edit. (to. 2. Bib. PP. Lugd. 1677. pag. 82. D.) ep. 8. sub fin. sic: Saluto collegium Virginum. Idem Ignat. Ep. 9. sub fin. fol. 78: Saluto custodes sanctarum portarum Diaconisas, quæ sunt in Christo. Saluto susceptrices Christi Virgines. Saluto pudicissimas Virgines.

241 Id ipsum ratio suadet. Erat quidem Beatissima V. Apostolorum, omniumque Christianorum Magistra post Ascensionem Filii. Sicut ergo Dominus Collegium virorum, Apostolorum videlicet, instituit, rexitque, Marc. 3. 14. Lucæ 6. 13. Sic & Beatissima V. quasdam, ex innumeris, virgines religiosas regendas suscepisse credendum est. *Si amas*, (v. 227.) audi. Num tu virgo devota, casta, Christi D. Sponsa, tunc Jerosolymis existens, dulcissimæ Mariæ superamabilem societatem toto corde & posse non procurares? Si tunc temporis in tua esset voluntate diu noctuque eadem in domo cum Maria manere, numquid vel ad instans moras nocteres? Num Maria repelleret te? Minimè. Probè ergo Carthus. n. 240. cit. *Quotidie quoque, &c.* Quæ quidem, ipsa ratio suadet. Peracto enim redemptionis opere, à desponsatione videlicet usque ad Filii mortem, non ultra oportebat Mariam hinc inde discurrere. Sed domi clauso ostio manere, altissimis contemplationibus incumbens: virgines, cæterosque docens. Ibi, in secreto cubiculi sui (ultra captum excellentior illa Judith 8. 5. & 9. 1.) cum virginibus commorans, primævam vitæ formam repetebat, quam in templo (à tertio ætatis anno usque ad 14. expletum, in quo desponsata fuit secundum com. sent. apud Suar. to. 2. in 3. p. disp. 7. in princ. & sect. 3. infra princ. §. *Communis.*) cum cæteris virginibus clausa servavit. Qua de re P. Suarez tom. 2. in 3. p. disp. 7. in princ. & infra. Alap. in Luc. 2. 37. infra princ. in 2. Machab. 3. 19. in 1. Reg. 2. 22. in princ. Singulariter in Exod. 38. 8. ad illa: *Quæ excubabant.* Inter quas, inquit, vixit & educata fuit B. V. Erat hic quasi cætus religiosus fœminarum, typus, & umbra nostra-

stra-

strarum Religiosarum, &c. v. Josephum lib. 8. Antiq. cap. 3. Canis, lib. 1. de Deipara, cap. 12.

242 Haecenus dicta juxta cit. Carthusiani sent. non parum juvant, quæ Act. 1. 14. leguntur. Ubi meus Sylv. (Alap. quoque ibi: ET Maria.) n. 184. 198. & 199. multa dicit de illa Sacra Congregatione in Coenaculo Sion unanimiter persistente; cujus medium, tanquam Magistra, Maria tenebat. Ex quibus, non voluntariè liberè colligitur, inibi cum devotis, religiosisque virginibus, Mariam, Matrem Jesu, Religiosam egisse vitam. Audisti appellationem (v. n. 229. sub fin.) Sole clariorem, Empyreo excelsiorem? MARIA JESU appellatur ab Ignatio Mart. (inquit Suarez to. 2. in 3. p. disp. 5. sect. 4. §. Dicendum ergo 1. prope fin.) quia hæc erat maxima ejus dignitas. Scitè quidem; ea enim nomenclatura, & maternitatem Dei (v. n. 188.) & cætera cuncta claudit, quæ ad Mariæ dignitatem spectant. Citati Ignatii Mart. verba ep. 1.

post init. fol. 55. hæc sunt: Sunt & hic multæ de mulieribus nostris MARIAM JESU videre cupientes: & quotidie à nobis ad vos discurre volentes, ut eam contingant, & hubera ejus tractent, quæ Dominum Jesum aluerunt, & quædam ejus secretiora percunctentur ipsam MARIAM JESU. Et interjectis Mariæ laudibus, ait penes med. Nostræ novæ Religionis & pœnitentiæ est Magistra, & apud fideles omnium operum pietatis ministra, &c. Et hæc talia (in fine) excitaverunt viscera nostra: & cogunt valdè desiderare aspectum hujus si phas sit fari: celestis prodigii: & sacratissimi monstri. Quid nunc tu, dilecta in Christo virgo, de his quæ n. 241. dicebam. Et quid Mario-Carmelitæ fratres de Nostræ (v. omnino N. Daniele p. 2. Spec. Ord. n. 661. penes med. & p. 3. n. 1505. & 1507.) Religionis Magistra, atque Sorore? Silentio mittendum arbitror. Vos autem, ò Sapientissimi! Ex hæcenus dictis probate, quid, quantumque pro fratribus hisce suis præ alis Maria faciat.

S E N S U S IV.

243 **I**n hoc moriens æternum non patitur incendium. Id est, non multo seu longo tempore in Purgatorio erit. Ita N. Lez. in Maria Patr. c. 5. n. 10. 11. 13. Sylv. in Apolog. Carm. à n. 336. Estque usitata S. Scripturæ phrasis, æternum pro sæculo, seu longo accipere tempore; ut Gen. 17. 8. 13. Exo. 28. 29. Levit. 25. 46. & alibi sæpius. Unde D. Tho. 1. p. q. 10. a. 2. ad 2. dixit: Quod autem dicitur in Exod. 15. 18. Dominus regnabit in æternum, & ultra. Sciendum quod æternum accipitur ibi pro sæculo, sicut habet alia translatio. Carmelitæ ergo & Scapularigeri in gratia decedentes, brevi è Purgatorio educuntur, manu & auxilio Mariæ: Signum habentes salutis ad commemorationem. Sap. 16. 6. Sic enim ipsa, Joan. 22. (ut ex ejus Diplomate Sacratissimo uti culmine, an. 1322. 3. Martii, apud N. Dan. p. 3. Spec. Ord. n. 2163. 2172. sed in Bullar. Carm. p. 1. pag. 61. incipit à verbis illis: Sic mi flexis genibus.) promisit: Ego Mater gratiosè (al. gloriosa) descendam Sabbato post eorum obitum, & quotquot inveniam (al. & quos invenero) in Purgatorio, liberabo, & eos in Montem Sanctum vitæ æternæ reducam. Quod postmodum confirmarunt Clem. VII. Paulus III. Pius V. Greg. XIII. & Paulus V. ut notat N. Dan. p. 3. Spec. Ord. à 2175. ad 2179. Ibi à num. 2146. Bullæ Sabb. exemplaria reperies.

244 Qua in re, vel maxime notandum est,

verba illa Et quotquot inveniam liberabo, non esse intelligenda ut sonant; sed juxta sensum Ecclesiæ lect. 6. officii com. solem. dicentis: Dum igne Purgatorii expiantur, solari, ac in celestem Patriam obtentu suo quantorūque piè creditur efferre. Unde & Sacr. Congreg. S. Offic. Inquisit. Sub Paulo V. an. 1613. 15. Febr. sic (parte 2. Bull. Carm. pag. 601. & p. 1. pag. 62.) sic decrevit: Patribus Carmelitis permittatur prædicare, quod Populus Christianus possit credere. Beatissimam V. animas Fratrum, ac Confratrum in charitate decedentium -- suis intercessionibus continuis, piisque suffragiis, & meritis, ac speciali protectione post earum transitum, præcipue in die Sabbati, qui dies ab Ecclesia eidem Beatissimæ V. dicatus est, adjuturam. Sic docere, sic scribere, sic verba illa prædicare oportet. Qua de re jam olim N. Reverendissimus Theodorus Stratus sic decrevit, ut notat Lez. to. 4. anno Christi 1251. n. 19. V. supra n. 171. & Dan. 3. p. Spec. Ord. n. 2427. & in Vineâ Carmel. pag. 450. n. 808. fin. Caveat ergo quisque nostrum, ne Scapularis pretextu, aut liberiùs, aut negligentius vivat. Non enim dormientibus Divina beneficia (sic & Mariana) sed observantibus deferantur, inquit Ambros. l. 4. in Lucam c. 4. v. Et multi, post init. col. 1673. Unde & ipsa eos adjuturam dicit: Qui custodierint Sabbata mea, & elegerint quæ ego volui, & tenuerint fœdus meum,

meum Isaia 56. 4. Cavēat & quilibet à vana, stolidā, & præsumptuosa spe. Non equidem in sola gestatione Scapularis, virginis clientela consistit. Unde Job 8. 14. *Non ei placebit vecordia sua, & sicut tela araneorum fiducia ejus.* Et 40. 28. *Ecce, spes ejus frustrabitur eum, & videntibus cunctis precipitabitur.* Prov. 10. 28. *Spes impiorum peribit.* Væ vobis nomine rebus Scapularigeri! *Dixistis enim: Percussimus fœdus cum morte, & cum inferno fecimus pactum,* Isaie 28. 15. Posuistis enim mendacium spem vestram, & mendacio protecti estis. Scio equidem, nonnullos vobis similes protexisse Mariam, intuitu Scapularis. Verum quot, quantique periere! Nihilominus rogo vos tales, ne Marianum Scapulare, nec ei pia opera adnexa dimittatis.

245 Vocant me cit. Congr. verba: *Speciali protectione, præcipue in die Sabbati, adjuturam.* Indubium certò Beatissimam V. quotidie adjuvare suos, & maximè Purgatorii animas. Præcipue in die Sabbati, ut n. 256. 257. 268. 318. & alibi diximus. Hos inter omnes, Scapularigeros peculiariter juvat, maternoque consolatur affectu. Ultra modum afflicti clamabat Jeremias in lacu: & piensissimus Abdemelech, Regem pro eo rogavit, extraxitque eum sic: *Tulit veteres pannos & antiqua, quæ computruerant, & submisit ea ad Jeremias, 38. 11. Et extraxerunt Jeremiam funibus, & eduxerunt eum de lacu, V. 13.* Magnum sanè mysterium (ait meus Sylv. to. 3. in Ev. l. 5. c. 23. n. 145.) latet in hoc adminiculo Prophete concessio. In hac sanè umbra maximè exprimitur figura Sacri Scapularii, quo animæ, B.V. intercedente adjuvantur ut è Purgatorii carcere extrahantur, &c. Barbarus Æthyops, qui ignorabant mysterium illa appellat scisa & putrida. At Jeremias vim & efficaciam rei callens, illis se credidit, atque commisit. Sic sic hoc Sacrum Scapularium ab his qui mundanis oculis illud considerant parvipenditur; ab illis autem qui Divina gratia sunt illustrati, maximè ejus celsitudo, ac efficacia veneratur: Hæc Sylv. Qui n. 146. illa Pauli ad Hebr. 4. 9. *Itaque relinquitur Sabbatismus populo Dei,* edisserens ait: *Decrevit Deus ut huic Sacre Religioni tanquam peculiari populo sibi dilecto & electo relinqueretur Sabbatum adjutorii ac protectionis B.V. erga suos filios qui in charitate descendunt.* Sicut ergo illa Sabbati solemnitas in lege veteri erat instituta (ab origine mundi Sabbati cultus & requies in usu fuit apud homines in memoriam & gra-

tiarum actionem creationis, tam sui, quam totius mundi, inquit Alap. Hebr. 4. 3. 9. *Hinc, & V. 9. Sabbatismus idem est quod requies*) ut in illa ageretur de his quæ animam juvant; sic populo Christiano relinquitur hoc Sabbatum ad adjutorium & protectionem animarum. Audi Chrysost. hom. 6. in ep. ad Hebr. 4. 9. post med. col. 1554. C. D. *Non dixit requies, sed Sabbatismus, nomen proprium, & quo letabantur & ad quod currebant Sabbatismum regnum vocans. Quomodo enim in Sabbato ab omnibus quidem malis jubet abstinere, illa autem sola fieri quæ pertinent ad cultum Dei, quæ quidem peragebant Sacerdotes, & quæcumque juvant animam, & nil aliud: ita tunc quoque, &c.* Sic nunc quoque Maria jubet, ut ex dictis num. 245. 257. 289. fin. & 307. satis superque constat. Unde & ipsi soli Empyreum relinquitur Sabbatum; ut sola hoc septimo die (in quo requievit Dominus ab universo opere quod patrat, Gen. 2. 2.) Sabbatina opera faciat; quare & ipsa dicit: *Gyrum cæli circūvi sola,* Eccli. 24. 8. Nam & Gyrum cæli, Purgatorium invenies; si gratiam, si spem firmam, aliaque consideres. Maximè, si peculiare auxilium Mariæ. Quo innixus, audeo dicere: Nisi Scapularigerorum tanta sint demerita, tantumque solvere debeant, ut etiam *speciali Mariæ protectione* applicata, Dei justitiæ satisfacere nequeant; infallibiliter, Sabbato ab eorum decessu è Purgatorio in cælum evolabunt. Alioquin pro posse Mariano alleviabuntur. Quid plura? v. Sylv. Apocal. 22. 2. q. 4. ubi multa de Scapul. & infra Encom. 18. Attendite nunc omnes, quanti sit faciendum Marianum Scapulare. Quamquam enim feria 6. decedam; Sabbato, vel gloriosus exhibo, vel singulariter minuentur cruciatus. Intellige quæ dico: *Agnosce beneficium.* Minima Purgatorii pœna excedit maximam hujus vitæ. Non meum est, sed D. Tho. in 4. d. 21. q. 1. a. 1. q. 2. (al. q. 1.) in corp. dicentis: *Locus Purgatorii est locus inferior inferno conjunctus, ita quod idem ignis sit qui damnatos cruciat in inferno, & qui justos in Purgatorio purgat.* Item ibi q. 3. (al. q. 2.) in corp. *In Purgatorio est pœna damni & sensus -- & quantum ad utrumque, pœna Purgatorii minima excedit maximam hujus vitæ.* Similiter D. Ansel. (vel qui est A.) lib. 3. Elucidar. cap. 3. de Purgatorio, infra princ. pag. 479. *Post mortem vero purgatio erit, aut nimius calor ignis, aut magnus rigor frigoris, aut aliud quodlibet genus pœnarum; de quibus tamen minimum majus est, quam maximum quod in hac*

hac vita excogitari potest. Idem Anselmus (vel qui est A.) in 1. ep. ad Corint. cap. 3. infra med. Sciendum est, quia gravior est ille ignis quam quicquid potest homo pati in hac vita.

246 Eadem ad litteram habes *De pœnit. dict. 7. cap. Nullus, versus fin. Estque D. Aug. lib. De vera & falsa religione, cap. 18. pag. 517. to. 4. in App. (ubi in princ. D. Aug. falso inscripta dicuntur) dicentis: Hic autem ignis etsi æternus non sit, miro tamen modo est gravis: excellit enim omnem pœnam quam unquam passus est aliquis in hac vita. Nunquam in carne tanta inventa est pœna, licet mirabilia passi sint martyres & multi nequiter iniqui tanta sustinuerint supplicia. Idem Aug. (apud N. Aranaz l. Gritos del Purgatorio, cap. 3. pag. 360. Sed minimè invenire potui in D. Aug. Operibus) Idem ignis purgat electum, & cruciat damnatum; miro tamen modo purgantibus gravior est, cum non sit illis æternus. Prima pars, sent. est D. Tho. n. 245. cit. Locus Purgatorii, &c. Et D. Greg. 4. Dialog. apud D. Bonav. 4. sent. d. 20. p. 1. q. 6. penes med. corp. to. 5. pag. 271. E. ubi de duplici Purgatorii loco, secundum legem communem, & secundum dispensationem Divinam (quod & D. Tho. docuit in 4. d. 21. q. 1. a. 1. q. 2. al. 1. in corp. dicens: Locus Purgatorii est duplex, unus secundum legem communem: & sic locus Purgatorii est locus inferior inferno conjunctus, ita quod idem ignis sit qui damnatos cruciat in inferno, & qui justos in Purgatorio purgat. Alius est locus Purgatorii secundum dispensationem, & sic quandoque in diversis locis aliqui puniti leguntur. Et ad 1. Ignis Purgatorius est æternus quantum ad substantiam, sed temporalis quantum ad effectum purgationis.) scribens, ait: Hic autem locus pars inferni creditur à quibusdam, propter illud verbum Gregorii in 4. Dialog. sub eodem igne electus purgatur, & damnatus crematur. Hanc non reperi in D. Greg. v. C. Alap. Eccli. 17. 19. 6. Perperam.*

247 Secunda pars cit. Aug. videlicet: *Miro tamen modo purgantibus gravior est, cum non sit illis æternus*; scitè à cit. Aranaz illustratur, inde, quod ignis, majoris est activitatis & violentiæ intra, quam extra propriam sphaeram. Et illius ignis propria sphaera, Infernus est, non Purgatorium. Ulterius: ignis lentè, ac pacificè siccum aridumque lignum adurit; vivum autem, ac viridè lignum, furioso impetu strepituque aggreditur, ætæis acribusque flammis exurit. Sic in Purgatorio: ubi animæ, ligna charitate viva, speque viridia sunt. At damnati & demones,

arida ligna, quinimò & carbonēs sunt. Et hæc velmaximè locum habent in his, qui innumeris nefandisque implicati, cum uno *Pœnitete me, vel Absolve te, decessere. Non enim sic acerbè puniendus videtur dæmon, qui semel tantum peccavit. Demum: olla brevè excoquenda, fortiori indiget igne, quam illa quæ tempore longo. At gehennæ vasa æternum ardere debent; Purgatorii vero, ad brevè: ergo Miro modo purgantibus, &c.*

248 Contrarium docuit D. Bonav. in 4. sent. d. 20. p. 1. a. 1. q. 4. penes med. corp. pag. 269. A. 1. to. 5. dicens: *Pœna infernalis improporcionabiliter gravior est, quam purgatoria. Et videtur quod sic. Primò, quia demones & damnati voluerunt in sempiternum obstinati manere maledicentes Dominum: in continuo malo velle: in quibuscumque possunt peccantes. Sic D. Tho. 2. 2. q. 13. a. 4. ad 1. Damnati in inferno non sperant se posse evadere. Et ideo tanquam desperati feruntur ad omne, ad quod eis perversa voluntas suggerit. Et ad 3. Quilibet in peccato mortali decedens fert secum voluntatem detestandi divinam justitiam. Idem q. 16. de malo. a. 5. fin. corp. Et ideo quamvis diversa eligant (dæmones scilicet) per liberum arbitrium, in omnibus tamen peccant: quia in omni eorum electione permanet via primæ electionis ipsorum. Demum 1. p. q. 63. a. 2. in princ. corp. Secundum reatum quidem, omnia peccata in demonibus esse contingit, quia dum homines ad omnia peccata inducunt, omnium peccatorum reatum incurrunt. Unde oritur secundum, cur videlicet: Pœna infernalis, &c. Etenim scelerati, quantalibet malignitate oppleti, uno perfectæ contritionis actu vel attritionis cum pœnitentiæ Sacramento superant, quicquid mali fecerunt. Tanti est apud Deum humilitas, perfectique amoris conversio. v. n. 183. Triumphat de Deo amor.*

249 Addo, quod animabus Purgatorii applicantur infinita Christi D. merita, justorum suffragia, sanctorum orationes, & tota Maria. Quæ super omnes creaturas apud Deum valet. Quantum? v. n. 94. sub fin. cum remis. Unde, & quas inde educere nequit, sic, ipsa teste lib. 4. Revel. S. Birgit. cap. 138. infra princ. consolatur: *Ego sum Mater omnium qui sunt in Purgatorio, quia omnes pœnæ, quæ debentur purgandis pro peccatis suis, in qualibet hora propter preces meas quodammodò mitigantur. Eadem repetit l. 6. cap. 10. init. & c. 21. fin. Quare & ipse Filius l. 1. Revel. cit. cap. 16. dicit ei: Tu Mater mea: tu Mater mise-*

miseriordiæ: tu consolatio eorum, qui sunt in Purgatorio. Probè igitur D. Bernardin. ser. de Nom. Mariæ art. 2. c. 3. à pag. 81. to. 4. scripsit: Tertiò subdit, (B. Virgo) quod in Regno Purgatorii dominium tenet: propterea inquit, & in fluctibus maris ambulavi, Eccli. 24. 8. Pœna siquidem Purgatorii, ideò dicitur fluctus, quia transitoria est: sed additur maris, quia nimium est amara. -- Hic ignis etsi non sit æternus, miro tamen modo gravis est. Superat enim omnem pœnam, quam unquam passus est aliquis in hac vita, vel pati potest. -- Et ab his tormentis liberat B. Virgo, maxime devotos suos. Et hoc est quod ait: Et in fluctibus maris ambulavi; scilicet visitans, & subveniens necessitatibus & tormentis devotorum meorum, imò & omnium qui ibi existunt; quia filii sunt, cum sint filii gratiæ.

250 Eam Purgatorii ignis gravitatem considerans David Psal. 37. 2. enixè rogabat: *Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripas me.* Id est: libera me, & ab inferni, & à Purgatorii flammis. Sic August. ibi aliquantò longè à princ. pag. 127. A. 1. to. 8. dicens: *Domine ne in indignatione tua arguas me. Non sim inter illos quibus dicturus es: ite in ignem æternum. Neque in ira tua emendes me, ut in hac vita purges me; & talem me reddas, cui jam emendatorio igne non opus sit. -- Et quia dicitur 1. Cor. 3. 15. salvus erit contemnitur ille ignis. Ita planè quamvis salvi per ignem, gravior tamen erit ille ignis, quam quicquid potest homo pati in hac vita.* Alia multa ibi & Psalm. 6. 2. Illud autem ex Aug. vulgatum: *Hic ure, hic seca, hic nihil mi parcas ut in æternum parcas; no vidi in D. Aug. Sed in P. Rodriguez, part. 1. Exerc. perfect. tract. 8. c. 23. V. Los varones, fin. pag. 457. At V. Beda in Psal. 37. cit. infra princ. col. 498. to. 8. sic interp. Domine flagella, seca, ure, purgatum me hic redde, ut non corripas me tunc in ira tua. -- Id est in purgatorio igne. -- Nec immeritò tantum timent iste hanc correctionem; quia attendit eam esse graviolem quam quicquid gravius homo possit excogitare.*

251 Similiter D. Gregor. Mag. Explan. 3. Psal. Pœnit. qui est 37. cit. in princ. fol. 137. G. to. 2. scripsit: *Domine ne in furore tuo, &c. Quasi dicat: scio futurum esse, ut post hujus vitæ exitum alii flammis expientur Purgatoriiis, alii sententiam æternæ subeant damnationis. Sed quia illum transitorium ignem omni tribulatione æstimo intolerabiliorem; non solum in furore æternæ damnationis opto non argui, sed etiam in ira transeuntis timeo cor-*

*reptionis purgari. Consule P. Suarez to. 4. in 3. p. disp. 46. sect. 3. n. 5. & infra D. Aug. serm. 41. de Sanctis, qui est de igne Purgatorii, to. 10. pag. 421. D. Tho. Quolib. 2. art. 13. & Opusc. 3. parte 1. de fide cap. 180. Ubi docet, quod ille ignis non agit in animam sicut in corpora, calefaciendo, desicando, dissolvendo, sed alligando. Per modum igitur ligationis cujusdam, anima patitur ab igne corporeo, &c. Quantus autem sit hujusce alligationis dolor, tristitia, & angor, nemo capere sufficit. Sat est dicere: Anima patitur. v. n. 25. *Altius dico* (cum M. Barelete Fer. 4. heb. 4. Quadrages. apud M. Joan. Gil. de Godoy to. 3. pag. 63. n. 2. Ubi, & tract. 6. §. 5. & 6. multa de Purgatorio habes. Similiter & in Joan. Ramirez to. 2. & ult. 1. p. *Præf. mission.* in Indice verbo *Purgatorium*) secundum D. Tho. 3. p. q. 46. a. 6. ad 3. *dolor Christi in passione fuit maximus, & tamen pœna Purgatorii est tam dura, quod excedit dolorem passionis Christi.* Verba D. Tho. cit. hæc sunt: *Cum dicimus Christi dolorem esse maximum, non comparamus ipsum dolori animæ separatae.* Similiter P. Suarez tom. 2. in 3. p. disp. 33. fin.*

252 Dices forsan: numquid Christus D. majores intensivè non pertulit dolores, quam omnes Martyres simul? Nōnè, & in anima passus est? Primum, certum est apud Theologos; quorum Princeps Thomas 3. p. q. 46. a. 6. probat, inter alia, ex eo: quod Christus D. secundum corpus erat optimè, ac perfectissimè complexionatus; proindeque perfectissimi sensus tactus, in quo recipitur dolor. Secundum animam; erat altissimæ, ac efficacissimæ apprehensionis. Item ex eo, quod in aliis mitigatur dolor interior & exterior ex aliqua consideratione rationis per quandam derivationem, seu redundantiam à superioribus viribus ad inferiores, quod in Christo patiente non fuit. Unde & exclamavit: *Deus meus, Deus meus ut quid dereliquisti me?* Matt. 27. 46. Quarto (& est præcipua ratio, quam ibi in fine corp. lego) ex hoc quod passio illa & dolor à Christo fuerunt assumpta voluntariè propter liberationem hominum à peccato. Et ideò tantam quantitatem doloris assumpsit, quæ esset proportionata magnitudini fructus, qui inde sequebatur. Ex his igitur apparet, quod dolor Christi fuerit maximus. Id est, major omnibus doloribus hujus vitæ: unde & ipse dicit Thren. 1. 12. *O vos omnes, qui transitis per viam, attendite & videte si est dolor sicut dolor meus.* Nedum quem in corpore, sed & quem in anima patior: Etenim: *Uterque dolor* (inquit D. Tho. cit. in princ. C.)

in Christo fuit maximus inter dolores presentis vite. Et de ejus dolore in anima, ipse dixit: *Tristis est anima mea usque ad mortem,* Matt. 26. 38. Hec in horro. Expende quid in cruce. Ergo si in anima, talia tantaque passus est Christus, plusquam animæ in Purgatorio passus est; vel æquè, ut minimum.

253 Minimè. Tum propter dicta n. 251. Tum quia in parte superiori animæ habuit Christus Dominus gaudium in summo; ut docent Theologi cum D. Tho. 3. p. q. 46. a. 8. & q. 26. de verit. a. ult. in corp. Et Alb. Mag. quæst. 149. super *Missus est*, to. 20. pag. 105. §. *Contra hæc.* Quod obiter attingens D. Vincentius Ferrarius ser. 2. Corp. Christi sub fin. n. 13. pag. 369. parte 1. to. 2. ait: *Iste dolor erat in sensualitate, in parte infima; sed in parte superiori, scilicet in mente, habebat tantam dulcedinem gloriæ, quantam habet modo in celo.* At, animæ Purgatorii, in toto & ex toto patiuntur. Dicat ergo quisque nostrum: *Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me,* Psalm. 37. Ubi vel maximè animadvertendum est, quod inscriptio seu titulus Psalmi, dicit: *Psalmus David, in rememorationem de Sabbato.* Ubi Aug. post init. pag. 126. to. 8. ait: *Quid sibi vult ista recordatio Sabbati, fratres mei? Quæ anima sic recordatur Sabbatum? Sabbatum* (ait infra princ.) *requies est.* Unde Nicephorus putat, Psalmum pro Sabbato inscribi, id est, pro quiete & cessatione à doloribus & calamitatibus. Alii De Sabbato, vel Sabbati legunt; quasi destinatum pro Sabbato: ipso illo die, in beneficiorum memoriam canendum. v. Lorinum ibi. Et præ manibus Marianum Scapulare tenens, in perennem tanti Sabbati memoriam concine: *Domine ne in furore tuo, &c. O Domine quia ego servus tuus: ego servus tuus, & filius ancillæ tuæ,* Psal. 115. 16. ut Raynaudus in fine *Mariani Scap.* scribit.

254 Expende adhuc Psalmi titulum: *In rememorationem Sabbati;* quoniam aliud adhuc sibi vult ista recordatio Sabbati. In Purgatorio constitutus, Marianum expectas Sabbatum; ita, ut quodlibet instans, annum & ultra credas. Extrahet te Maria; ni forsan tantum debeas, ut nec Maria possit! v. n. 245. Sic ergo vive, ut Filius Mariæ te fratrem agnoscat. Sic Mariæ vestigia tene, ut ipsa Sabbato primo possit Filio dicere: *Soror ejus sum.* Facilem amantibus demonstro viam. Omnia bona opera vestra in suffragium Animarum facite. Universali ac perpetua donatione eas munificate; nihil quantumvis minimum vobis reservantes. Et ecce ditissimi

eritis ad illicò exolvendas Purgatorii pœnas, aliàs diuturno tempore ferendas. Forfan nec Sabbatum expectare oportebit. Arduum ac difficillimum multis sic donare: unde & non audent. Proh dolor! *Hoc autem dico, quod unusquisque vestrum dicit,* uti Apost. 1. Cor. 1. 12. non in absimili casu: Ego sum pessimus peccator: si mihi Purgatorium conceditur, excessus Divine misericordiæ erit: ibi oclusus, tempore multò sim necesse erit. Hic, facillimè memetipsum redimere possum; potissimè lucrando indulgentias. Quid ergo? Ita stolidus ac demens ero, ut innumera peccata mea, ibi, ex toto purganda reservem? Absit, absit. Non faciam in æternum.

255 O dilecte mi! Facies: & incunctanter quantum arbitror, si intima cordis aure percipere paras. Si amas: si quavis charitate polles. *Intellige quæ dico: dabit enim tibi Dominus in omnibus intellectum,* 2. ad Timot. 2. 7. Quantum spiritualia bona à temporalibus distent, quantumque pretio ac æstimatione excedant, difficile dictu est. Si ergo tanti est apud Deum omnia temporalia bona pauperibus Christi erogare, ut illicò, donantem constituat Deus Regni celestis heredem, Dominumque; quid Pater misericordiarum & Deus totius consolationis non faciet pro anima Purgatorio addita, quæ, cum in humanis ageret, spiritualia cuncta bona *Sponsis Christi* animabus Purgatorii elargita est? Expende tò *Sponsis.* Quid tu vir potens, Princeps, aut Rex pro aliquo faceres, qui dilectam Sponsam ad te de longinquo pro nuptiis celebrandis venientem, à servitute turcarum (in quorum manus inciderat) liberaret, suoque labore industria sumptibusque, eam, incolumem in tuam civitatem & domum perduceret? Si amas, responde mi. Et inde, tanquam ex umbra allegoricis depicta coloribus, intellige quæ dico.

256 Qui eam facit donationem; quantum potuit fecit, ut Christi Domini Sponsas à pœnis Purgatorii liberaret: ergo & Christus D. quantum potest faciet, ut illum à Purgatorio liberet. Adest D. Tho. 1. 2. q. 114. a. 6. in corp. dicens: *Congruum est, ut dum homo benè utitur sua virtute, Deus secundum superexcellenter virtutem excellentius operetur, &c.* Unde, & Marci 4. 24. dicit ipse D. *In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis, & (perpende) adjicietur vobis.* Et Lucæ 6. 38. *Date & dabitur vobis.* Dedisti omnia: quicquid poteras fecisti, in Domino sperans. Sic & ipse rependet: ut infinite potens, misericors, clemens, & pius. Unde &

Aa

ait:

ait : *Quoniam in me speravit , liberabo eum*, Psal. 90. 14. Et Matt. 5. 7. *Beati misericordes : quoniam ipsi misericordiam consequentur*. Et quantam? *Eadem mensura , qua mensi fueritis , remetietur vobis*, Lucæ 6. 38. Et adjicietur vobis , Marci 4. 24. At tu, modo præmisso donans , quantam potuisti fecisti misericordiam ut à Purgatorio educerentur: ergo si ad hæc adjicit Deus , non liberè dixerim: vel Purgatorium non intrabis , vel breve ultra captum patieris. Noli ergo timere sic donans ; ditior enim evades , ut Prov. 11. 24. dicitur : *Alii dividunt propria , & ditiores fiunt*. Animadvertite, quod Ecclesiæ thesaurus, infinitè major est , quàm quicquid sanctissimè vivens , lucrari poteris. Et inde , juxta dicta , cælestis Paterfamilias de infinito suo thesauro profert , quantumcumque ejus justitia pro te exposcat. Da ergo ut præmisi , & noli omninò timere. Sic enim misericors, clemens , benignus , ac pius , singulariter Mariæ filius evades. Et ipsa : *In sex tribulationibus liberabit te , & in septima non tanget te malum*, Job. 5. 19. *In septima*, scilicet in Sabbato , non tanget te malum, ob singulare V. Mariæ patrociniū in Sabbato , quo non amplius tanget te malum ignis , inquit ex aliis N. Sylv. in *Apol. Carm.* n. 348. vide alia ibi. q. 26. & 27. *Merito proinde* (ait N. Lez. in *Maria Patr.* cap. 5. n. 29. sub fin.) *Fratribus & Confratribus nostris adaptant nonnulli, veluti à clementissima Deipara ipsis dictum, illud Job. 5. In sex tribulationibus liberabo te, & in septima, id est Sabbato non tanget te malum*. Similiter N. Villalobos in *Dissert. de vera Orig. & progressu monastices*, pag. 301. n. 730. Consule Novarinum in *Umbra Virg.* à n. 784. Ubi multa ex innumeris , quæ animabus Purgatorii Maria elargitur. Et sin-

gulariter Scapularigeris ; quibus illud Sap. 16. 6. *Non in perpetuum ira tua permansit, sed ad correptionem in brevi: signum habentes salutis ad commemorationem mandati*. Et illud Pro. 31. 25. *Fortitudo & decor indumentum ejus, & ridebit in die novissimo*. Scilicet in Sabbato. Vide infra num. 276. 290.

257 Te ergo Mario-Carmelicola rogo: te obsecro , ut tantam pietatis Matrem imiteris. Singulis sex diebus , proposse adjuva illas quæ in Purgatorio detinentur. Maxime in die Sabbati. Sicque per te erit ipsis : *Sabbatum ex Sabbato*, Isaïæ 66. 23. Sic Sabbati memor eris : *Habens Signum salutis ad commemorationem mandati*, Sap. 16. 6. Sacrum videlicet Scapulare, Marianæ charitatis enigma : Dei & proximi arcanum amoris emblemata , geminæ partis vinculo expressum. Cujus funiculis tenuique panno è Purgatorii lacu educes , quotquot Maria signabit. Huc voca Jer. 38. 13. quem funibus & pannis de lacu eduxerunt. Dic , non verbo , sed opere : *In funiculis Adam traham eos , in vinculis charitatis*, Osee 11. 4. Et vos , o Sacerdotes Altissimi , audite D. Thomam Op. 1. in fine dicentem : *In Purgatorio existentibus præcipuum remedium in hoc Sacramento confertur*. Nolite ergo à celebratione Missæ abstinere. Unū autem in cordis vestri tabulis perpetuò scriptum volo : Quoties in Altari privilegiato Missam celebrari poteritis , per viscera Sacratissimæ Mariæ sic facite. Sat de Purgatorio. Consule Greg. de Valencia in *Controvers. lib. de Purgatorio*, à pag. 895. Robertum Belarminum to. 2. *Controvers. 3. general. l. 2. à pag. 687. D. Tho. in 4. d. 20. & 45. q. 2. a. 3. q. 2. Salmant. Curs. Moral. to. 5. tract. 21. c. 9. n. 87. fin. Maxime Doct. Josephum Boneta, Gritos del Purgatorio l. 2. c. ult.*

S E N S U S V.

258 **I**N hoc moriens æternum non patietur incendium. Id est : ignem inferni. Sic celebris ille Raynaudus in *Mariano Scap.* p. 2. q. 7. Ubi tò æternum , pro diuturno Purgatorio acceptum rejicit ; quia singulari Marianæ promissionis intelligentiæ non competit. Ubi longè post med. pag. 293. fin. to. 7. (præmisso: Scapulare Carmeleum esse ex Deiparæ instituto signum salutis æternæ, & notam prædestinationis ; quatenus gestatio Scapularis piè facta, ejusmodi tessera est singularis protectionis B. Virginis affuturæ Sodalibus , & conciliaturæ media gratiæ singularia , quibus & securiùs servantur mandata,

& tutiùs ad optatum finem beatitudinis pertingatur) ait : *Quæ ergo utilitas Scapularis ad eum finem ? Magna planè per omnem modum. Est enim Scapularis gestatio, tessera & pignus uberis gratiæ auxiliatricis , à Deipara Sodalibus suis exorata, cujus interventu servabunt mandata , & vitam sancto fine concludent. Et hæc est* (pag. 294. princ.) *vis illa specialis , quam agnoscimus in gestatione Scapularis , juxta Deiparæ sponsonem*. Hæc Ray. cit. ultra illa, quæ præmittit p. 1. c. 7. Quæ omnia , ne dicta iteremus, ex hætenus dictis *Sensu 2. & 3. & n. 249. fin.* demonstrari poterunt.

Hæc

259 Hæc Elio-Mariani milites aurea verba, cælicæ bellatricis (ut in *Ansa*, n. 3. notavi) inexpugnabili manu, fortissimo in Scapularis Clypeo cælata. Cujus oram limbumve insculpere, variisque Encomio-cælaturis ornare oportet. Faxit Beatissima Virgo. Ipsa equidem dirigente, etiam rudi calamo inscribam, tanquam peracuto artificis celte. Ve-

rùm præfixos propositionum titulos, forsan, aut fastidies uti tumentes hyperbolicè effusos in laudes; aut novitatis reos, eorum aliquos criminaberis. Ne, quæso, in ipsa thesifronte facile hæsites, nec censeas antequam legas. Haud est æqui Judicis, ignota causa ferre sententiam. v. in *Ansa*, §. Scio ego, n. 7. Sit ergo

PRIMA ORÆ, LIMBIVE CÆLATURA.

CARMELITICUM SCAPULARE, SINGULARE MARIANÆ Maternitatis indicium.

260 **A**B humanæ carnis indumento, quo filii animam in utero induit Mater, lege naturali procedit, ut filii corpus contegat veste habituque decenti. Genuit Maria Carmelum, ut n. 212. constat, & Sixtus IV. in Bull. *Dum attenda*, 28. Nov. 1476. dixit: *Virgo venustissima produxit Sacrum Ordinem Carmelitarum*. Et Greg. XIII. in Bul. *Ut laudes*, 18. Sep. 1577. *Sacrum Ordinem B. Mariæ de Monte Carmelo, eadem Virgo venustissima edidit, propriique nominis titulo insignivit*. Quæ, sic N. Sylv. glossematicus (sed amanuensis, vel typographi errore, tanquam Gregorii verba notantur, quæ, ibi n. 136. corriguntur) in Apolog. Carm. n. 279. scribit: *Beatissima V. Maria visceribus suis Carmeliticum Ordinem spiritualiter genuit, & ad ubera lactavit*. Unde & in ejus Commemor. solem. hoc Evang. cantatur: *Beatus venter qui te portavit, & ubera quæ suxisti*, Lucæ 11. 27. Quæ quidem *Huic Sacræ Religioni* (inquit Cartagena lib. 17. hom. 1. post init. to. 3. col. 411. ex Greg. XIII. cit.) *pulchrè mihi congruere videntur; cum B. Virgo visceribus suis illam spiritualiter genuerit & ad sua ubera lactaverit*. Etenim venter & ubera consulto nominantur, ut innotescat Deiparam Virg. non modo hunc ordinem genuisse, sed tanquam prolem ab ea ortam lacte suo aluisse & nutritivisse. Raynaudus quoque in *Scap. Mar.* p. 1. cap. 3. longè post med. de Indulgentia concessa dicentibus: *Ecce frater gloriosissimæ V. Mariæ*, scribens ait: *Perspexere Pontifices, tenerimum Deiparæ affectum erga hunc Ordinem, velut ab se editum, & mammis pietatis lactatum*. Igitur jure materno tenetur, filioli vestimenta parare, eosque materno induere amore. Unde & in figura ejus 1. Reg. 2. 19. dicitur de Anna (quæ, *Gratiosa, sive Misericors* interpretatur) Samuelis Matre: *Et*

tunicam parvam faciebat ei Mater sua. Proximo amore erga filium ipsa propriis manibus tunicam faciebat, & ipsa eam asportabat. Sic & Sanctissima Virgo fecit tunicam inconsutilem Christo: Sic dilectis filiis adoptivis dat vestem, quam ipsa faciebat, ait Sylv. in Apolog. Carm. num. 320. Iridem Prov. 31. 13. *Quæsit lanam & linum, & operata est consilio manuum suarum, &c.* 21. *Non timebit domui suæ à frigoribus nivis: omnes enim domestici ejus vestiti sunt duplicibus*. Quin & ipse Dominus Primogenitos suos, Adam & Evam, ut primum nudos vidit, incunctanter eos induit paterno ductus amore: *Fecit Dominus Deus Adæ & uxori ejus tunicas pelliceas, & induit eos*, Gen. 3. 21. *Eis dat vestimenta* (ait meus Sylv. in Apolog. Carm. num. 321.) *eosque induit, quo nullum majus poterat esse benevolentie, ac amoris signum*. -- Sic Sanctissima Virgo nos miseros voluit habere vestes divinitus factas. Recole dicta n. 7. & 150. ibi: *Mariano jure*. Vide n. 214. 215. 231. & infra n. 287. 310. Quibus illa Pelbarti in *Stellario B.V.* 1. 3. parte 4. art. 1. fol. 76. v. *Primò*, adde: *De ipsa scribitur Prov. ult. Digni ejus apprehenderunt fusum; quia ipsa filavit Domino Jesu tunicam inconsutilem*.

261 Materno quoque jure tenetur Maria, prima filioli præbere alimenta: Pectus & ubera. Hoc natura docet, rerumque experimento probat. v. dicta n. 231. Hoc Maria aperto pectore fecit, suos in spiritu lactans Carmelicolas filios. Nedom cum in humanis ageret, ut à n. 209. demonstravimus; verum etiam 900. annis antequam nasceretur, uti n. 212. insinuavi. Nunc autem adjiciam: Insigni nubeculæ typo, allegoricis exornato coloribus, venit Maria in Carmelum; ubi antequam parturiret peperit primogenitum Eliam, n. 212. 214. Et illicò tenellus agnus Marianæ ovis ubera flexis genibus suxit: *Pro-*
nus

nus in terram, 3. Reg. 18. 42. Ea enim est, quæ ex Berchorio circumfertur (non reperi in ipso, sed verum esse experientia docet) agni proprietas, quod: *Agnus fugit ubera flexis genibus*. Ubi & pietas, & humilitas, gratitudo, & benignitas dignoscuntur, Elio-Mari-Agno applicanda. Sic & nominis etymon: *Agnus enim* (inquit Berchorius in *Dictionar. vulgo Repert. Moral.* verbo *Agnus*, §. Tertiò dico, in princ. to. 3.) *talem habet vim discretivam, quod inter mille oves ipse cognoscit matrem suam, quæ lactavit & genuit eum, & ideo Agnus dicitur ab agnoscendo secundum Isidor.* Et Carmeli Agnus Elias, pulcherrimam ovem Mariam, Matrem, ex nubis vellere novit ante sæcula novem. Virgo, Virginem è Carmelo agnoscit: unde benè *Carmelus, Agcircumcisus* interpretatur. Index Bibl. Lauretus, *Sylva Alleg.* Et bellè Maria hic sub titulo: *Ovis Mater agni*. Sic Chrysost. apud Sylv. to. 3. l. 5. c. 23. n. 144. & B. Aelredus Abbas ser. in Annunt. B. V. Richardus à S. Laur. l. 12. partic. 5. cap. 9. tit. *Maria vellus*, sub finem: *Ecce ipsa est ovis quæ peperit agnum Dei*. Huc illud, quod agnus Elias: *Deus Dominus* interpretatur. Similiter illud, quo ab Epiphanio ser. de laud. B. M. penes med. Maria donatur: *Ovis immaculata, quæ peperit agnum Christum*. Quandoquidem Carmeli agnus Elias, typum, & figuram habuit Domini Salvatoris, inquit Aug. serm. 201. de tempore post init. pag. 354. to. 10. & infra med. pag. 355. c. 1. & sub fin.

262 Considera nunc ergo, ipsique accomoda illud Cant. 4. 5. *Duo ubera tua, sicut duo hinnuli capreae gemelli*. Alapide: *Sicut duo ubera capreae lactantia duos hinnulos gemellos*. Adamus in P. Sèra in *Libano Mar.* num. 166. prope med. pag. 181. col. 1. post init. *Gemelli*, inquit, *dicuntur, quasi simul nati, unoque editi partu*. Unà enim editi sunt Christus & Elias, cum sub nubeculæ typo ardua Carmeli scandit V. Maria, n. 212. 214. Quo circa, probè scitèque P. Sèra cit. n. 166. prope med. pag. 181. col. 1. ante med. dicit: *Alter ex hisce gemellis, præcipuusque Christus est -- alter vero proculdubio erit Carmeliticus Ordo, quem Maria genuit, produxit, lactavit*, num. 260. Cui cit. Cant. 4. 5. hemistichium, quasi ad litteram competit: *Qui pascuntur in liliis donec aspi-ret dies*. Hugo Card. *Donec veniat dies judicii*. Etenim usque in illum diem Marianus Ordo durabit: *Confidito Petre* (dixit Beatissima V. N. S. Petro Thomæ, ut lect. 5. offic. 13. Febr. dicitur) *Religio enim Carmelitarum in finem*

usque sæculi est perseveratura. Fortiterque contra Antichristum ejusque sectarios dimicabit, suo ducente Elia. Eccli. 48. 10. Malach. 4. 5. Matt. 17. 10. Apocal. 11. 3. Lege C. Alap. ibi §. Tertiò, & in Cant. 7. 5. *Sensu 1. §. Verum, §. Elias*. Et sensu 3. principali in princ. Item ibi ad illa: *Et comæ*, sensu 1. initio, & §. Porro, §. Tunc.

263 Expende adhuc: *Qui pascuntur in liliis*. In Carmelicis; qui quidem candida sunt lilia, Partheno-Carmeliticum montem exornantia. Inter quæ, Marianæ ovis naturalis agnus Christus, & adoptivus Elias, deliciosè, placidèque pascuntur: unde & utrique Maria: *Ego dilecto meo, & dilectus meus mihi, qui pascitur inter lilia*, Cant. 6. 2. Mutuus hic exprimitur amor; & singulariter: sic enim suapte natura ovis mater, agnum filium diligit. Quinimò & nomina ipsa, amoris indicia sunt: *Mater, Filius: Ovis, agnus & agna*, juxta modum loquendi Hebræorum in Scriptura receptissimum, quo filii, agni, filiæ verò agnæ dicuntur; ut optimè notat Raynaudus in *Nomenclatore Mariano*, verbo *Agna*. Quo amoris titulo, passim à SS. PP. & DD. Beatissima V. donatur; ut videre est in cit. Raynaudo, & in *Polyanthea Mariana* Hippolyti Marraccii. Ubi hæc inter alia, Scapularigeræ Matri adaptanda: *Agna, quæ nos immortalitate divinitus data exutos, ex lana agni quem peperit, gratia divine amictu circumdat*. Anonymus in Menæis Græcorum die 20. Martii. Hæc quoque Damasc. orat. 1. de Nati. B. M. longè à princ. fol. 331. B. *Agna ex qua pastor ovem induet, ac veteris mortalitatis tunicas lacerabit*. Agna (ait cit. Ray.) quia peperit Agnum Dei cujus vellere amicumur, ut præclare differit S. Epiphanius hæc. 78. Agna, quia Agnum Dei peperit, è cujus nobis vellere indumentum immortalitatis conficeret. Vide infra à n. 287. 310. & 404. Et obiter hic nota, illud Aug. ser. 101. de diversis cap. 6. init. pag. 571. sub fin. to. 10. Ubi S. Agnetem collaudans, ait: *Agnes latine agnam significat, græcè castam. Erat quod vocabatur, &c.*

264 Sic & Maria, Agna Mater Agni, Materque Carmeli. Ubi illud Cant. 5. 14. *Venter ejus eburneus, distinctus Sapphiris*; Carmelitis accinit ille Sera in *Libano Mar.* n. 168. longè post med. pag. 186. col. 1. infra princ. dicens: *Benedictus Mariæ venter eburne ut amictum habet, ut Biblia Veneta tenent; ut pateat candidam esse vestem, qua in visceribus latens Mariæ partus induitur*. v. C. Alap. in Cant. 5. 14. longè à princ. §. Rursum, prope fin. Notate verba: signate mysterium. Filii

ma-

matrizant: Filia patrizant, ex Phil. circumfertur. Non reperi. Quinimò contrarium lib. 4. de *Generat. animal.* c. 3. in princ. ubi quærit: *Cur mares potius Patri, fœminæ Matri, similes generentur.* Et versus med. *Mares*, inquit, *magna ex parte similes Patri existunt, fœminæ Matri.* Verùm de Agnis, id, ex D. Isidoro, & Arist. affirmat Berchor. in *Dictionar. vulgò Repertor. Morale*, verbo *Agnus*, §. *Secundò dico*, init. pag. 143. to. 3. dicens: *Colori venarum ipsius matris sub lingua, ipse agnus in vellere se conformat.* Locus Arist. l. 6. de *Historia animal.* c. 19. sub fin. iste est: *Candidi, nigri efficiuntur fœtus, si sub lingua arietis venæ nigre, aut candidæ habentur: cujus enim coloris sunt venæ, ejusdem & vellus est.* *Varium etiam, si plures venarum colores sunt.* Similiter Plin. 2. l. 8. c. 47. ibi: *Aquilonis flatu mares concipi dicunt, Austri fœminas, atque in eo genere arietum maxime spectantur ora: quia cujus coloris sub lingua habuere venas, ejus & lanitium est in fœtu, variumque si plures fuere.*

265 Cum itaque Marianæ ovis venæ illæ, albi & carmelini coloris speciem referant, Cant. 4. 11. *Mel & lac sub lingua tua;* (quæ bellè Mariæ adaptat D. Bonav. in *Spec. B. V.* lect. 10. §. *Tertiò*, to. 6. pag. 445. c. 1.) naturale est, eisdem induat colores quilibet Mario-Carmeliticus Agnus. Itidem alia de causa. Genuit ovis Maria Carmeli agnos, albi, & Carmelini objectu, cum è nubeculæ typo prospiciebat Eliam n. 212. 214. Unde & tales è Mariano ventre prodire. Leges C. Alap. Gen. 30. 37. Cant. 7. 5. ibi: *Et comæ*, sensu 1. initio, & §. *Porro*. Item Cant. 4. 1. §. *Betis*, §. *Tales*. 3. Reg. 17. 1. §. *Rursum*. Et in ep. ad Rom. 11. 37. §. *Notat*. Maximè P. Flores de *Inclyt. Agon. martyr.* n. 1732. & in *Eccles.* n. 1659. 1663. 1664. 1665. Ubi perpulchrè super tò: *Ascenderunt*. Demum: quia hisce nativis coloribus utebatur Maria, ut à n. 231. ad 238. diximus: *Utque filii similes parentibus sint, ratio exigit*, inquit Phil. 1. de *Generat. animal.* c. 19. nonnullis infra princ. & l. 4. c. 3. post init. *Qui enim suis parentibus similis non est, monstrum quodammodò est. Discessit enim in eo quodammodò natura ex proprio genere, cœpitque degenerare.* Tantam igitur Matrem imitemur oportet, (*Quia filios non decet esse degeneres*, ait D. Cyprian. de *Bono patientiæ*, ser. 3. infra princ. & Chrysost. serm. 123. parum longè à princ. pag. 111. B. ibi: *Qui genitoris opera non facit, negat genus.* Quare Aug. l. 1. de *Serm. Dom. in monte* c. 2. post med. pag. 331. A. 1. to. 4. dixit: *Et utique*

filii, similitudinem patris habere debent.) nè degeneres nos rejiciat: nè tanquã demortui capilli, tanti capitis gloriam amittamus. Est enim Maria Caput Carmeli, & caput ejus ut Carmelus. Unde benè P. Sêra in *Libano Mar.* n. 161. sub fin. dixit: *Virginis caput cum Carmelo assimiletur* Cant. 7. 5. *quia caput Carmeli est, ipsique vitam distribuat & augmentum; fideles, comæ hujus capitis erunt, ab ipsa pendentes, vitta sui laudatissimi satis nunquam Scapularis devincti;* Alap. in Cant. 7. 5. ad illa: *Et comæ*, sensu 1. in princ. *Comæ hujus capitis erunt viri Religiosi & zelosi, discipuli, & affecle Eliæ.*

266 Corona hujus capitis, dixerim, est Carmeliticus Ordo. Meus hac in re me præcessit Lezana l. *Maria Patr.* cap. 6. n. 5. Eo sensu, quo Apost. Philip. 4. 1. *Itaque fratres mei charissimi, & desideratissimi, gaudium meum, & corona mea.* Eo itidem sensu, quo Prov. 17. 6. *Corona senum filii filiorum.* Adhuc aliunde procedam. Virgini parituræ, illa Apocal. 12. 1. verba dicantur: *Signum magnum apparuit in calo: Mulier amicta Sole, & Luna sub pedibus ejus, & in capite ejus corona stellarum duodecim: 2. & in utero habens, &c.* Et Virgini, filios sub nubeculæ umbra in Carmelo parituræ, ea ipsa dicarim; recapitulatis hætenus dictis n. 212. 214. 262. Etenim ibi, *Elio-Sole amicta: maculis, defectibusque Lunæ calcatis; Carmeliticis redimita stellis, Carmelinum exornat cœlum pulcherrimo irradiante fulgore.* *Elio-Sole amicta; Elias* siquidem ex græco *Helios*, Sol nuncupatur, Alapide teste 3. Reg. 17. 1. §. *Porro*, & 4. Reg. 2. 11. §. *Ex hoc*, ex Chrysost. hom. de *Ascensione Eliæ* infra princ. tom. 1. col. 564. C. dicente: *Sol græco sermone Helios appellatur. Unde Elias verè Helios.* Verè Sol in Carmeli vertice 3. Reg. 18. 42. tanquam in supremo Zodiaci Gradu constitutus, Lunam, Deo Carmeloque plenam, nullo interjecto defectu aspiciens, sub nubeculæ typo. Quam, solaribus suis radiis circundans & induens; Mariam in ipsa inclusam, quodammodò amicare videbatur. Nec dedignatur humilitatis Mater; quinimò Carmelitis tanquam stellis coronari gaudet, dicens: *Itaq. fratres mei charissimi, gaudium & corona mea*, Philip. 4. 1.

267 Adest Novarinus in *Umbra Virg.* n. 753. fin. dicens: *Maria Virgo coronæ loco habet filios Deo spiritualiter parturire.* Hac singularitate, ibidem n. 754. notata. - Stellis coronata regnat cit. Apoc. loco. Et Cant. 4. 8. ex feris, & ex pardorum montibus coronanda dicitur. Ex peccatoribus; qui ferarum more

viventes, (adeoque, non fideles, non homines, sed feras, sed damones demonstrat Chrysoſt. hom. 23. ad Populum, infra princ. col. 182. A. B. to. 5.) ſub virginis protectione in ſtellas tantæ Regine capiti aptandas, commutantur. Sic meus Sylv. Apoc. 12. 1. n. 152. & 168. fin. Sic Richar. à S. Laur. l. 3. parte 2. prærogat. 12. infra med. dicens: *Et quid eſt hoc, niſi quod feræ per gratiam & orationes Mariæ fiunt ſtelle, ut convenient capiti tantæ Regine, &c.* Nec tantum Mariæ; ſed & Dei corona eris, ſi ad imitationem tantæ Matris vixeris. *Hiſce enim coronat ſe Deus*, inquit Alap. in Iſaiam 62. 3. §. *Dico ergo, & Iſaiæ 49. 18. ibi: Numerofa benèque morata & ſancta ſoboles, ingens ornamentum eſt Matri.* Quò illud D. Tho. 3. p. q. 45. a. 2. ad 3. ex D. Greg. 1. 32. Moral. c. 5. *Vestium nomine, juſtos quos ſibi adjunget ſignificat, ſecundum illud Iſaiæ 49. 18. Hiſ omnibus velut ornamento veſtietur.* Revertor cum P. Sèra in *Libano Mar.* n. 161. penes med. ibi: *Carmelitana Religio ita fuit, eſtque à Deo dilecta, ut ejus omnipotentia ſplendidiffima ſit corona.* Cui illud Iſaiæ 62. 3. *Eris corona gloriæ in manu Domini, & diadema regni in manu Dei tui.* v. n. 266. 434.

268 Regalis, inquam, & empyrea corona, ſtellis cœu ſapphiris diſtincta: ſapphirinis exornata gemmis è Mariano ventre eductis. Huc revoco illa Cant. 5. 14. *Venter ejus eburneus, diſtinctus Sapphiris.* Eburneus, ut præmiſſum eſt n. 264. quò referenda ſunt, quæ Alap. hic infra princ. §. *Grammaticè, §. Rurſum*, ac ſenſu 1. & 3. *initio*, dixit. Itidem: *Eburneus*; candore ſcilicet cryſtallino pellucidus. Tùm, ut virgineam in nubeculæ cryſtallo expreſſam puritatem dicamus; tum etiam, ut perſpicuus nubeculæ uterus candidam Carmeli prolem demonſtret. *Eburneus* adhuc. *Etenim compertum eſt ebori ineſſe virtutem margaritas ex occultioribus maris rubri meatibus ad lucem extrahere.* *Margaritæ adumbrant animas Purgatorii, quæ amictu Virginis eburneo, Scapulari videlicet ſacro, extrahuntur lumen æternum in æternum viſuræ*, inquit Sèra in *Libano Mar.* n. 168. longè poſt med. pag. 186. col. 1. *Eburneus* demum, quæ fortiter firmiterque cuſtodit, protegit, defenditque ſuos. Quæ itidem firmiſſima ſpe, dilectos Scapularigeros inſtruit: & in præſenti auxiliaturam: & in futuro, Sabbato poſt deceſſum, eos è Purgatorio educturam, juxta dicta n. 244. 245. *Singulariſſima certè gratia*, (ait P. Cartagena to. 3. lib. 17. hom. 1. longè poſt med. Ubi in Marg. Clem. VII.) *qua nulla alia Religio potitur.*

Gratia Sabbatina Bulla, propria eſt illius & non aliis communis. Vide ſnè qua ſingularitate Carmeliparæ Virgini competat illud: *Venter ejus eburneus?*

269 Eadem ergo, & quæ ſequuntur: *Diſtinctus ſapphiris.* Etenim Alap. teſte in Apoc. 21. 19. ad illa: *Secundum ſapphirus*, in princ. & §. *Secundò, §. Tertio: Sapphirus cali ſpeciem præ ſe fert: caruleus eſt, & aureis punctis quaſi ſtellis collucet & ſcintillat.* Satisque expreſſè dicitur Exo. 24. 10. *Viderunt Deum Iſrael: & ſub pedibus ejus quaſi opus lapidis ſapphirini, & quaſi cælum, cum ſerenum eſt.* Et ſub pedibus Mariæ niveo nubeculæ peplo abductæ, Carmelum video quaſi cælum, tot ſtellis quot ſtillis, quot guttulis irroratum: quot Carmelitis, tot ſtellis pulcherrimè ſapphiratum. Adeſt Tritemius de laud. Carm. cap. 12. poſt init. dicens: *Si quis ſtellas cali dinumeret, & hujus Ordinis Sanctos numerare poterit.* Hæc ſuo in Stemmate expreſſit Carmeliticus Ordo, ut ſcite. P. Sèra in *Libano Mar.* n. 168. in fin. decli. pag. 186. notavit: *Vide, inquit, Chriſtum in utero Mariæ & ſtellatos etiam Carmeli ſapphiros in eodem ventre myſticè produci.* Inter omnes enim Ordinum cœtus, ſola Carmelitana Religio ſtellas pro ſtemmate proferat, ad ſapphiri ſpeciem in ventre Mariæ tranſmutanda. Cujus, natura, primogenitus Chriſtus, ſic Apoc. 1. 16. proditur: *Et habebat in dextera ſua ſtellas ſeptem.* Ubi cit. Sèra ſic n. 268. longè à princ. pag. 184. procedit: *De Carmelitici Ordinis excellentiam: Verbum Domini ſeptem ſtellis, Eliæ curru Elianam Religionem exornat.* Et dicit: *Eliæ curſu*; ad eam, (quæ *Arcturus*, vulgò *Curruſ*) ſeptem ſtellarum conſtellationem in formam curruſ alludens. Itidem: *Eliæ curſu*, ad Mariam alludens, quam Joani. Geometra Hymno 1. in V. laud. *Eliæ curruſ* vocat. Vide Novar. in *Umbra Vir.* n. 682. fin. & audi Arnoldum Boſtium l. de Patr. B. V. cap. 1. §. 1. infra med. dicentem: *Tu curruſ igneus, cujus ſola ſpecies levavit Eliam in Paradifum.*

270 Verte, ad Mariæ myſticè primogenitum Eliam. Qui *Curſus Iſrael* 4. Reg. 2. 12. compellatur. Quique in Carmeli vertice conſtitutus; ſeptiformis gratiæ ſepties præviſæ vates, quaſi ſeptem radiantibus ſtellis exornatus; è nubeculæ vulva naſcitur primogenitus in multis fratribus, n. 214. Ibi ergo *Habebat in dextera ſua ſtellas ſeptem.* Cumque interpretetur *Deus Dominus: & Carmelum* videamus Marianum eſſe cælum, anagrammate ducto, *Cælum Mar.* hinc ibi Carmeliparæ Virgini;

gini: *venter ejus eburneus, distinctus sapphi-
ris*. Nyfenus, ex Septuag. apud Alap. ibi sensu
2. §. Hinc, legit: *Venter ejus tabella eburnea in
lapide sapphirino*. Quo nihil aptius pro Car-
melitici Stemmatis tabella, de qua infr. n. 432.
Tritemio, adhuc, l. de laud. Carm. c. 12. post
init. dicente: *Si quis stellas celi dinumeret,
& hujus Ordinis Sanctos numerare poterit*. v.
num. 275.

271 Eandem aliunde singularem Mariæ
maternitatem demonstro. Ex illo Cant. 7. 2.
Venter tuus sicut acervus tritici vallatus liliis.
Ambros. de Obitu Valentin. Imp. longe post
med. col. 452. C. legit: *Venter tuus sicut acer-
vus tritici muniti inter lilia*. Similiter de In-
stit. Virg. c. 14. prope med. col. 139. fin. Ubi
typographi; vel amanuensis errore, *minuti*,
pro *muniti* legitur. Mariæ igitur venter,
pulcherrimus tritici acervus, liliorum can-
dido vallatus obsequio, eorumque fragran-
tia munitus. Qua, spurcos abigit perimit-
que scarabeos, multo potentius quam rosa.
Hæc enim id efficit corporeis in scarabeis, ut
ex *Thesauo linguae Castellane* notat M. Joan.
Gil de Godoy tom. 3. tract. 6. §. 42. n. 9. pag.
329. Et C. Alap. Eccli. 24. 18. ad illa: *Et qua-
si plantatio rosæ*. init. ibi: *Rosa scarabeum
odore suo necat*. Maria verò in spiritualibus,
dæmonibus scilicet; quos, scarabeos pilula-
rios jure compellarim, quatenus ad obscæna
& spurca provocant. v. a n. 109. & adhuc con-
tra elevatos serpentes, superiores inquam
dæmones, Mariæ ventrem comperies *valla-
tum munitumque liliis*. Equidem arcana qua-
dam vi, eos, ultra captum propellit. Quasi
nostros imitetur lilios; de quibus sic Picinel.
lib. 11. n. 129. scribit: *Serpentes venenatos
arcana quadam vi reprimit lilium*. Adversus
omnia venena prodesse, notat Alapide in
Cant. 2. 2. fin. P. quoque Flores in Eccles. n.
568. & 680. dicit: *Lilia ab imis radicibus ad
sumum usque calyculum lethalia esse serpenti*.
Notulam memoriæ manda, & mecum in Car-
melum ascende.

272 Quid tu, mi dilecte, vides? Speciem
cali: antra virentia omnigenæ sanctitatis
odore referta. Candidas nubes perpulchrè
volantes: simplices columbas ad fenestras
suas, Isaïa 60. 8. Ubi tenerrima earundem
Mater Carmeli columba, eas dulcissimè alit
ac fovet: recreat, protegitque. Unde bene
P. Sêra in *Libano Mar.* num. 162. infra med.
Marg. dixit: *Maria, columba est Carmeli
grana eligens puriora, alumnos sub alis aman-
tissimè fovens*. Carmelus, acervus ille tritici
est, cui Marianus comparatur venter. Res,

nomenque probat. Citato equidem Sêra teste
n. 161. infra princ. pag. 174. *Carmelus inter-
pretatur Spica plena*. Cujus grana, in acervi
montisve formam assurgunt; ut pulcherrimam
Carmeli amœnitatem, ejusque felicem ferti-
litem exprimant. Etenim: *A fertilitate &
amœnitate Carmeli abiit in Proverbium, ut
ager valde fertilis vocetur Carmel, vel Car-
melus*, inquit Alap. in 1. Reg. 25. 2. & Cant. 7.
5. v. infra n. 279. Sicut ergo Plinio 2. testel.
18. c. 10. versus med. *Tritico nihil est fertilius*;
sic & Carmelo: Unde & *Spica plena* interpre-
tatur. In ipso, hebraice & compedio lego:
Carmel-O, id est Carmel omnia. Item: *O Car-
mel!* Digna sane admiratio; quam usque ad
cælum arte superna effert rectum Carmelus,
perfecto anagrammate: *Ars cælum*. Illius
quoque usque in diem judicii durationem à
Beatissima V. Nostro S. Petro Thomæ (lect.
v. offic. 13. Febr.) revelatam, subindicat Car-
mel-O. Æternæ enim durationis symbolum
est O, quæ fine caret. Unde & *infinitam* Car-
melitarum Martyrum triticeam multitudi-
nem clarè indicat Carmel-O. *Infinitam* dixi:
una enim Sarracenorum persecutione 144.
mille memorantur. Consule N. Lezana to. 3.
an. 639. n. 5. pag. 314. Casanate statu 4. c. 37.
pag. 272. Daniele p. 2. Spec. Ord. n. 1015.
1017. Triumph. Carm. p. 3. pag. 147. & 219.
§. Daniel. P. Cartagena tom. 3. l. 17. hom. 2.
object. 9. versus fin. col. 437. A. & oportet sit
447. Alius quoque ibi corrigendus typogra-
phi error; videlicet: Nicolaus de Lyra super
Apoc. 19. cum non ibi, sed cap. 14. init. & in-
fra, C. *Et cum illo*.

273 O ergo Carmel, Caromel, Carmel
omnia! O Empyreum arte Mariana cælum,
igneoque Solis Eliæ zelo coruscum! Hinc,
Dei zelas honorem, 3. Reg. 18. 40. Illinc,
fertilis ultra captum evadis: *Facta est pluvia
grandis*, v. 45. Indeque *Spica plena* Mariano
in ventre radicata; ubi dulciter abundanter-
que enutrita, in montis formam assurgis,
uterumque Mariæ facis: Acervum tritici va-
llatum liliis, ut n. 275. ad illa: *Ex spica, &c.*
Venter ergo Mariæ (inquit Sêra in *Libano
Mar.* n. 166. in fin. declin. pag. 181. col. 2. fin.)
*acervus dicitur: etenim acervus in montis
formatur effigiem & liliis undequaque valla-
tur*. -- Carmelitani ergo ut lilia vallant, cir-
cumeunt, Mariæ exornant montem, dum
suam sibi adiscunt meritò maternitatem. Sed
quare ut lilia? Liliū dicitur quasi lacteum:
lac enim folia sud. videntur. Similitudo
Carmelitanis haud aliena, qui in monte Vir-
gineo enutriti lilia sunt, quorum radix Ma-
ria

ria nobilitat flores suos. Itidem cit. n. 166. sub fin. *At de Mariano ventre, uberumque lacte prodivisse alba Carmeli lilia testantur Sixti IV. verba, n. 260. relata.*

274 Verum si è Mariano ventre prodeunt, ibique radican, ubi acervus tritici continetur; cur non spicæ, sed lilia nascuntur? Cur non grana, sed lilia compellantur? Nonne, & mystice, & ad literam, *Spica plena* interpretatur *Carmelus*? Sint ergo Carmelitæ fœcunda tritici grana: spicas, no lilia producant. Quid audio! num degeneres, tantæque Matri absimiles erunt? Quinimò, eo ipso quod Mariæ uterus, & tritici fœcunditate, & liliorum candore exornetur, necesse est Carmelitas inibi singulariter genitos utroque decorari indumento, rerum proprietate servata. Sint ergo Carmelitici Paradisi incolæ, & grana, & lilia. *Liliata grana* (ut loquitur P. Sêra in *Libano Mar.* n. 163. infra princ. pag. 176. 177.) in *Mariæ visceribus nutrita*. Perpulchra phrasis, nativo habitus Carmelitici colore expressa. Quilibet enim Carmelita granum tritici refert habitu interiori, liliumque in exteriori. Candoris virginitate, lilium est; virtutem fœcunditate, triticum. Lilium, campanellæ resupinæ formam ostentat, demisso capite dum altius erigitur. Quæ, liliis Carmeli singulariter competunt; quatenus voce prædicationis totum ab initio orbem ad fidem Christi & ad celebranda encomia Mariæ attraxerunt; capita etiam submittentes tyrannorum gladio pro inferenda pectoribus veritate. Sic purpurefunt nivea Carmeli lilia, ut suo sanguine fœcundetur Ecclesia, inquit præcit. Sêra num. 163. aliquantò longè à princ. pag. 177. col. 1. in med. Sic Maria cuilibet illorum dicit: *Dilectus meus candidus & rubicundus*, Cant. 5. 10. & 2. 2. *Sicut lilium inter spinas.*

275 Probè igitur cit. Sêra n. 163. nonnullis infra princ. pag. 177. col. 1. ante med. dixit: *Carmelitæ lilia sunt candida Virginis uterum exornantia. In utero Mariæ hi flores Carmelitici apparent, quia Virgo hunc Ordinem genuit, produxit, lactavit. O dignitas maxima! O singularis prærogativa! Ex spica plena Carmeli, virginalis uterus intumuit in acervum.* v. supra num. 273. En ergo (ait Sêra n. 163. penes med. pag. 177. col. 2. infra princ.) *virgineus venter spicam nutriendi Carmeli, sicut acervus tritici vallatus liliis, ut stet fructu & floribus uber.* Quorum pulcherrimam, ac numerosam multitudinem cit. Sêra considerans num. 161. infra princ. pag. 174. dixit: *Numero vallare aut audeo, imò & tentasse*

erubescere. v. n. 270. fin. Hæc Mariana proles. Hæc liliata tritici grana virginis uterum pulcherrimè exornantia; quæ in montis effigiem formata, Marianum elevant ventrem, ut ipsi dicatur: *Venter tuus sicut acervus tritici (id est, interius fœcundus in prole, ait Lyran.) vallatus liliis*, Cant. 7. 2. *Muniti inter lilia*, ut num. 271. notavi.

276 Genuina quidem lectio. Quandoquidem vallare, ibi, munire in se claudit, lilii maximè virtute inspecta; quæ venenatos fugat serpentes, validèque propellit, n. 271. fin. Sic nivea Carmeli lilia: sic decorem ac fortitudinem induunt, ut tantæ Matris (v. n. 280.) imitentur vestem, Prov. 31. 25. *Fortitudo & decor indumentum ejus*; utque, ejusdem virgineum immaculatumque ventrem fortiter muniant, firmiterque defendat. Vallant nivea Carmeli lilia Mariæ ventrem: *Quia candore* (ait Sêra in *Libano Mar.* n. 166. longè post med. pag. 181. col. 2. med.) *pro virgineo candore pugnant, & maternitate.* Sic eam in *Alexandrina Synodo, & Ephesina acriter contra Nestorium defendit, candidum Carmeli lilium* D. Cyrillus. v. n. 216. 271. *Igitur venter Mariæ Maternitatis radix, vallatur liliis, dum primo à suis alumniis Maternitas defenditur virginalis: eo, velmaximè, quia Carmelitanis præcipuè hoc incumberebat munus; si quidem si Maria spiritualiter suum eos incluserat in ventrem, ipsi pro suo interesse ejus defenderent Maternitatem.* Recole dicta n. 216. & illa de corona Mariæ n. 266. quæ, hisce D. Amedei sive Amadei homil. 6. in med. v. *Possunt*, pag. 1273. to. 20. Bib. PP. edit. Lugd. 1677. exornantur: *Vallata igitur liliis Redemptoris Mater, aptissimè hunc illis congruentem poterit proferre sermonem: Gaudium meum, & corona mea omnes vos estis*, Philipp. 4. 1.

277 Omnes, distributivè; quatenus quodlibet Carmeli lilium, formam coronæ refert. Adverte (inquit Bernardus lilium describens ser. 70. in Cant. versus med. col. 1013. E. to. 1.) *de medio floris hujus quasi virgulas aureas prodeuntes & cinctas candidissimo flore pulchrè ac decenter disposito in coronam.* Utque Carmeliparæ Matri altius competat, super omnes terræ flores sese gratiosè elevat D. Bernardo teste serm. 70. in Cant. versus med. col. 1013. B. to. 1. ibi: *Lilia -- eminentia in floribus terræ, & Plinio 2. lib. 21. c. 5. init. Nec ulli florum excelsitas major.* Et in medio: *Lilio nihil est fœcundius, una radice quinquagenos sæpè emittente bulbos.* Quæ, & Carmelo maris (qui caput Mariæ coronat, n. 265. 266.) singulariter competunt. De fœcunditate, n. 272. patet.

patet. De supereminenti altitudine, apud omnes constat quod *Carmelus maris* cæteris Judææ montibus eminet. Alap. in Cant. 7. 5. sensu 1. §. *Elias*. Sylv. in *Apolog. Carm.* n. 251. Unde & ex floribus ejus contexta corona caput Marię exornatur. Sic Alcazar & Gisle-rius apud cit. Alap. Cant. 7. 5. initio.

278 Dixi: *Carmelus maris*, ad distinctionem illius Carmeli in quo morabatur Nabal. 1. Reg. 25. 2. & 27. 3. Et ad expressim denotandam Mariam; quæ passim à SS. PP. & DD. *Mare* compellatur. In Tribu Aser Elio-Marianus assurgit Carmelus juxta Mare Mediterraneum; ut proximam, ac immediatam Marianę benedictionis super terram nostram, plenissimam affluentiam subindicet, Gen. 49. 20. *Aser, pinguis panis ejus, & præbebit delicias regibus*. Sic meus Sylv. in *Apolog. Carm.* n. 305. illo Josue 19. 26. instructus: *Et pervenit usque ad Carmelum maris*. Terminus scilicet Tribus *Aser*. Similiter C. Alap. ibi. Sed in 1. Reg. 25. 2. dicit, Carmelum maris situm in Tribu *Issachar*. Sic & Adricom. *Theatr. terre S.* pag. 35. n. 19. Sed pag. 1. n. 1. Tribum *Aser* describens, terminos ejus distendit usque ad Carmelum maris. At in Mappa cit. Tribus *Issachar*, media conspicitur Tribus *Zabulon* inter Tribum *Aser* & *Issachar*. Et in ista, Carmelus juxta mare. Sic etiam Lyranus in 1. Reg. 25. 2. §. *Ly, solitudine*.

279 Dico igitur, exclusivè accipiendum tò usque, cit. scripturæ Josue 19. 26. ita ut sit sensus: Termini Tribus *Aser*, terminos Carmeli attingunt. Isti enim per Tribum *Zabulon* (quæ angusta est in parte inferiori juxta mare) ad fines usque Tribus *Aser* extendebantur, ut in tabula Geographica Bibl. novis. notatur, verbo *Carmelus*. Igitur confinii attempta ratione, Carmelus iste in Tribu *Aser* esse videbitur. Verum propria strictaque *Sor-tis* inspecta notione, in Tribu *Issachar* reapse invenitur. Nec inde à Mariana Sorte discedit; nam *Issachar* interpretatur: *Merces, Præmium*. Quæ, gratiosè in Carmelum Marię cadunt, ut ex dictis apparet. Dicat ergo P.

Sêra in *Libano Mar.* n. 162. aliquantò longè à princ. pag. 175. col. 1. fin. *Ager Marię Carmelus est, & infra princ. Carmelus spica plena est, omni grano virtutis & doctrinæ abundans, & horrea Domini adimplens*. Et n. 169. fin. pag. 189. *Carmelus spica plena gratiarum, ac virtutum speciali titulo insignitur, ac honorificè gloriatur*. Et quonam pacto non ita, Sors, Possessio, Agerque Marię cum sit? Unde & ipsa Carmelicolę filio, quasi vestimenti, Scapularis scilicet, fragrantiam sentiens, dicit: *Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni*, Gen. 27. 27. v. infra n. 297.

280 Gaude igitur Mariana proles, tantæ Matris honore exaltata. Gaude candidatâ soboles, Mariano in utero genita. *Gaudet enim Christus, quia in Mariâ utero lanam induit candidissimam, sui nativi candoris puritate insignem*, inquit Alanus Varenfis apud P. Sêra in *Libano Mar.* n. 164. infra med. pag. 178. col. 2. illa Isaïę 61. 10. premens. *Gaudete hiliata grana, Marię Virginis uterum exornantia. O Carmeliticam aciem decoro ac candido velatam amictu, Leonino habitu subtectam!* inquit Sêra in *Libano Mar.* n. 162. infra med. & n. 165. infra princ. pag. 179. ut ad imitationem tantæ Matris, filiolos Carmelitas decore ac fortitudine (ut n. 276.) *Candido* scilicet, ac *Leonino* amictos demonstret. Ut illibatam virginitatem in *Albo*, & invictam fortitudinem in *Leonino* probet. Nam quid aptius virginitati quam albus color? *Et quid fortius Leone?* Judic. 14. 18. Hac *Leonina* phrasi, Sanctorum virtutem martyrumque fortitudinem significare volens Chrysost. ser. de *Virtut. & vitiis*, penes med. to. 5. col. 678. B. eos, *Leones* compellat, præmittens col. 677. fin. *Aspice Sanctorum quanta sit virtus, sed ipsa etiam corporis tegmina semper omni sunt possessione augustiora. Elie siquidem Leonina pellis Jordanem discindere fecit. Leonina quidem, virtute ac fortitudine; re autem, Ovilla; ut ipse supra, n. 168. fin. dicit. Alba insuper, ut n. 232. demonstratum est.*

CÆLATURA II.

MARIANUM SCAPULARE SPECIALES MARIÆ FILIOS constituit.

281 **H**Ac de re, sat erat eximiū transcribere Ray. p. 1. *Mar. Scap.* cap. 3. Nihilosecius facultate qua potero, titulum illustrare tentabo. Bea-

tissimæ Virginis unicum fuisse filium, Christum Dominum, ex ea, illaso virginitatis flore natum, fide certum est. At, mysticè & spiritualiter, multos omninò ei fuisse filios,

Cæ

com-

communis SS. PP. sensio est. Videndi apud Hippolytum Marraccinum in *Polyanthea Mariana*, verbo *Mater*. D. Bonav. in Spec. B.V. lect. 10. §. *Secundò*, infra med. to. 6. pag. 445. A. 1. sic: *Maria non solum est Mater Christi singularis, sed etiam Mater omnium fidelium universalis*. Ansel. orat. 51. §. *Maria*, fin. pag. 281. sic: *Mater Dei est Mater nostra; Mater, inquam, ejus qui solus salvat, solus damnat, est Mater nostra*. Dicam igitur (addit seq. §. *Sed*) *non superbiendo, sed gratias agendo. Qui enim fecit ut ipse per maternam generationem particeps esset naturæ nostræ, & nos per vitæ restitutionem essemus filii Matris ejus; ipse nos invitat, ut confiteamur nos fratres ejus. Ergo Judex noster est frater noster: Salvator mundi est frater noster: denique Deus noster est factus per Mariam frater noster, &c.*

282 Nec omittendus est D. Antonin. p. 4. Sum. Theol. tit. 7. c. 2. §. 5. longè à princ. ¶ *Quantum*, ibi: *Spes reorum es Maria peccatorum Mater pia*. Et tit. 15. c. 2. in corp. penes med. *Maria est Mater nostra omnibus modis. Sicut enim Pater dicitur aliquis genitura, cura, ætate, honore, affectu. Sic omnibus his modis B. Virgo Mater nobis est*. Primò B.V.M. nos genuit & peperit in maximis doloribus filio compatiendo pœnas immensas pro nobis patienti. Ita exponit Alb. Mag. illud Isaia ult. *Parturivit Sion filios suos*. Id est, B.V. Maria, quæ speculabatur mysterium passionis, &c. Item inibi sub fin. ¶ *Quintò*. B.V. Maria Mater nostra est ex maxima affectione ad bonum populi. Quod quidem iterum tangens cap. 26. §. 2. init. dicit: *Hanc affectionem super omnes habuit Beatissima Maria ad Dei honorem & hominum salutem. Unde & Mater omnium dicitur, quos scilicet concepit per affectum dilectionis & peperit per labores & dolores in passione filii. Quo nihil aptius, ut specialem Carmelo-Marianam filiationem demonstremus.*

283 Eam aliqui AA. ex Josepho Antiocheno in Spec. pers. milit. Eccl. primit. cap. 12. inde petunt, quod Carmelitani, ex proprio instituto, toti sint in cultu Deiparæ, illam assidue venerentur & obsequiis frequentent, atque erga eam ut erga Matrem optimam afficiantur. Produnt filialem hunc affectum Ordinis Carmelitani erga Deiparam, obsequia varia, quæ illi jam olim pendit, ut plenè, ac minutè prosequuntur Arnoldus Bostius l. de Patron. cap. 13. & Lezana in Maria Patr. c. 11. Quibus illa duo n. 214. & 276. ad 216. remis. recensita, addere oportet. Capellam

scilicet ipsi sacratam, & *Matris Dei* titulum fide Catholica expressum. Hinc ergo factum dicunt, ut Carmelitani, & asciti ab eis Sodales, denominentur *Speciales filii B. Mariæ*. Huc revoco dicta à n. 261. ad 265. quibus, non parum, hæc specialis filiatio juvatur. Quam aliunde petendam dicit Raynaudus parte 1. Mar. Scap. c. 3. longè post med. *Ex bona scilicet tantæ Virginis voluntate, Carmelitas in speciales filios adoptante. Probè quidem scitèque, voculam speciales apponit. Nihil equidem peculiare dixisset, ea omissa. Utque tantæ filiationis peculiare signum demonstret, Sacri Scapularis donum assignat. Accessit (inquit, in fin. declin.) longè post ejusdem specialis filiationis firmatio, & ad sodales quoque ascititios transfusio, in exhibitione Scapularis Stochiani. In ea quippè B. Virgo -- utrosque, in filios & fratres speciales adoptavit. -- Hæc quanta sit Carmelitani Scapularis prærogativa nemo satis explicet. Quantum enim consolationis argumentum est, habere eandem cum Christo Matrem, atque provehi in fratrem Christi? Et sub fin: Igitur Mater nostra est Maria, & quidem Sodalium Carmelitanorum speciali titulo Mater; ut demonstratum est. Nullus ad hunc titulum, per B.V. Mariam Sodalibus suis collatum, accedit. Nec decus duntaxat & honor ex eo per Mariam obtingit; sed fiducia quoque, ac penè securitas, ineffabili suavitate mentem perfundens, juxta dicta à n. 172. ad 175. Leges cit. Ray. p. 1. c. 7. infra med.*

284 Et audi Ansel. orat. 51. infra med. §. *Sed*, pag. 281. dicentem: *Qua igitur certitudine debemus sperare, qua consolatione (al. desolatione) possumus timere, quorum sive salus, sive damnatio, de boni fratris & de piæ Matris pendet arbitrio? Quo etiam affectu hunc fratrem & hanc Matrem amare debemus? Qua familiaritate nos illis commitemus? Qua securitate ad illos confugiemus? Qua dulcedine confugientes suscipiemur? Hæc Ansel. post illa n. 281. fin. Idem (vel qui est Auctor) lib. de Quatuor virtutibus, in fine pag. 145. 2. loco, ibi: *Mater Dei, est Mater nostra: Judex & Salvator noster, est frater noster. Quomodo ergo desperemus, cum salus, sive damnatio nostra ex boni fratris & piæ Matris pendeat arbitrio? Dulcis Mater rogabit dulcem filium suum, pium fratrem nostrum; filium pro filiis, unigenitum pro adoptatis. Et quid putas? Numquid non exaudietur? Filios tuos ego salvabo, dicit ei Dominus per Isaiam 49. 25. Vide à n. 178. ad 199. Et specialis filiationis rationem subjunge, quam prosequor.**

Quan-

285 *Quanta sit Carmelitani Scapularis prerogativa*, &c. ait Ray. n. 283. Si enim in filium Regis vel Reginae adoptari, tanti fit apud homines; quanti fiet in filium Reginae Cæli & terræ adoptari, & quidem *specialiter*. Dum amore & constantia Virginem sequitur Joannes, & juxta crucem cum ipsa stat, excellentissimam promeruit dignitatem: *Ecce filius tuus*. Ut in Joanne omnibus fidelibus daretur Maria V. in Matrem, ait meus Sylv. to. 5. l. 8. c. 17. n. 85. & 91. Ubi addit: Pro quo expende modum loquendi: *Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua*. Joannes, nomen est particulare: Discipulus, commune. Hoc utitur, ut denotetur, quod ipsa V. Maria dabatur omnibus in Matrem. Similia his habet C. Alap. in Joann. 19. 26. §. *Quarta*, dicens: *Christus in Joanne fideles omnes, quasi filios Matri suæ assignavit & commendavit, maxime eos qui virgines castique sunt, ac proxime Christum in cruce sua consecrantur*. Hæc Carmelitis adapta, juxta dicta n. 11. 12. & 25. Et excellentissimam eorundem dignitatem intellige.

286 Cum Beatissima V. datur Joanni in Matrem, non *Maria*, sed *Mulier* dicitur, ut observat cit. Sylv. n. 81. quia ut purus homo, mulierem habebit in Matrem; *Mariæ* autem filius, Dei filius: Deus & homo. At Carmelitis ipsa V. *Maria* datur in Matrem, ut n. 283. ergo eorundem Adoptio, sic specialis, ac singularis est, ut cæteras omnes evincat, longè latèque superet. Sicut ergo Christo D. nil magis gratum ac per jucundum est, quàm eum filium V. Mariæ dici, ac publicari, cit. Sylveira teste n. 71. Sic & tibi Mariana pro-

les, nihil sic gratum, melleum, latum, placidumque erit, quàm *Specialem Mariæ filium* audire. Si ergo *Adoptio non minuit dignitatem, imò imitatur naturam*. L. *Per Adoptionem*. L. *Senatoris filius*. Gloss. *ibi*. Gloss. 1. in L. *Sed etiam nepos de adop.* Gloss. 4. L. *Si Arrigator, de Adop.* L. *Adoptio enim*. Et iterum, si *Adoptio est actus legitimus naturam imitans ad solatium liberorum inductus*. Theophilus L. *Adoptio*. 5. eodem tit. L. *Et servorum*, §. *Ingenui*. ff. *de statu hominum*. L. *Filiam* 9. & *liberos* 10. de *Senat.* L. *Exemplo*, L. *Eos*, Cod. de *Curionib.* lib. 10. Si ita, inquam, quid de singulariter eminenti adoptione, qua, Carmelipara Virgo suos Carmelitas adoptat? Sileo. Vide notulam mei Sylv. to. 5. l. 9. c. 8. n. 23. & observa D. Tho. à Villanova Conc. de D. Joan. Evang. longè post med. fol. 281. col. 1. sub init. dicentem: *Sicut dicendo, hoc est corpus meum, verum corpus suum fecit ex azymo: sic etiam dicendo, hic est filius tuus, amore filium fecit ex cognato, non tamen natura, sed gratia: altiori tamen modo, quàm lex & adoptio filios efficere queat*. At Joanni, ut *Mulier*; Carmelitis, ut *Maria* datur in Matrem, n. 286. init. Ergo modulo illo (init. not.) excellunt Carmelitæ Joannem? Adest D. Bonav. Op. *Stimulus amoris*, part. 1. cap. 15. versus finem pag. 209. A. to. 7. dicens: *Stemus juxta crucem cum ea*. Etenim *Credo firmiter, quod cum Joanne dicetur nobis: Ecce Mater vestra, de Domina nostra. Et ei dicetur: Ecce filii tui. Simus charissimi cum Matre, si volumus Filium cum Matre lucrari*. v. dicta num. 204.

CÆLATURA III.

CARMELITICUM SCAPULARE VESTIS EST, INDUMENTUM-
que Mariæ.

287 **F**iliis indumenta parare, peculiare Matris officium est, ut n. 260. notavi. Cumque Beatissima V. sit *specialis* omnium Carmelitarum Mater; ad ipsam spectat, eos sic induere, ut tantæ Matris filii singulares dignoscantur, juxta dicta n. 231. Intellige: *Et signum magnum apparuit in celo: Mulier amicta Sole, & Luna sub pedibus ejus, & in capite ejus corona stellarum duodecim*, Apocal. 12. 1. Hac cælica veste ornatur Beatissima Virgo, ut signum magnum appareat. Hoc cælesti indumento amicitur, ut Carmelipara dignoscatur, juxta dicta à num. 266. ad

270. Utque Carmeliticam prolem sic uno in Scapulari exornaret, juxta illud S. Ecclesiæ lect. v. offic. Comm. Solemn. *Nec vero nomenclaturam tantum munificentissima Virgo tribuit & tutelam, verum & insigne Sacri Scapularis, quod B. Simoni Anglico præbuit, ut cælesti hac veste Ordo ille Sacer dignosceretur, & à malis ingruentibus protegeretur*. Expende singula verba, & tituli veritatem comperies. In cujus stabilimento extat R. 1. lect. offic. S. Alberti, ubi dicitur: *Vestem sumpsit Maria Virginis; Sacrum videlicet Scapulare, Mario-cælica vestis, (v. n. 7. & 260.) qua velut Sole perhibetur amicta*, Apoc.

Apoc. 12. 1. ut gratiam Sabbatinæ Bullæ referat, n. 289. fin. Nam Sol dicitur quasi solus, ut notat Alap. Eccli. 43. 2. §. Denique, §. Idque.

288 Hoc cælesti amictu exornata, à dextris filii adstat Beatissima Virgo, juxta illud Psal. 44. 10. *Astitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato: circumdata varietate. Circumdata scutulis*, legit P. Flores in Eccles. num. 690. 717. 719. 722. & De Inclyto agone Martyrii, num. 719. ex D. Hieron. in Psalt. propria translat. V. 15. & Ezechiel. 27. 16. Ubi, & decorem, & fortitudinem, induere videtur Maria, juxta dicta n. 276. 280. Quibus Carmelicolas suos exornat & instruit: ubi quot filii, tot Marianæ vestes, scutulis variegatæ collucunt; ut tantæ Matris speciem referant, specimenque demonstrent. Adstat enim *circumdata scutulis*. Carmelitis, inquam, Scapularigerisvè vallata: ubi totidem Clypeis exornata pollet. Videsne Marianum Clypeum num. 2. cælaturum? Marianam inquam, protectionem; suo enim Bernardo teste ser. 5. in Psal. *Qui habitat*, versus med. to. 1. col. 679. L. *Non incongruè sane scuto comparatur gratia Divinæ protectionis*; quam per Mariam assequimur, ut num. 178. diximus. Unde Gregorius Metropoli Nicomediensis orat. 6. in Ingressu B. V. in Templum, sub finem dixit: *Qui rerum summa potiuntur, suam tibi spem addixerunt: te opponunt, armorum universorum loco: Scutum te ac lorica circumpositam habent*. Quæ in Scapularigeros bellè cadunt, quatenus in Sacro Scapulari ipsamet Mariam *scutum ac lorica circumpositam habent*. O Carmeli scutulata proles! quis similis tui, quæ salvaris in Domina: *Scutum auxilii tui*? Deut. 33. 29. In ipsa & per ipsam medio Scapulari salvaris. Toto ergo cordis mentisque jubilo concine: *De-dististi mihi clypeum salutis tuæ*, 2. Reg. 22. 36.

289 Nec scutulatam solum, sed & floridam Regine vestem alii agnoscunt interpretes. Genus etiam florum designant docti recentiores, qui pulcherrima lilia & pallæ & tunicæ intexta fuisse autumant. Faver cit. Psal. 44. titulus: *Pro floribus*, & *Pro liliis*. Sic P. Flores in Eccles. n. 690. & num. 680. notat, quod Hieron. Aquila & Theodotius illud tit. Psal. 44. *Pro his, qui commutabuntur*, legunt: *Pro lilis*. Ergo & *Scuta*, & *candida lilia* paribus inserta intervallis (ait n. 716.) Regiam Mariæ vestem exornant. *Scutum*, propriissimum esse tutelæ & incolumitatis symbolum, quis nesciat? Deut. 33. 29. & 2. Reg. 22. V. 3. 31. 36. expresse habetur. Et singulariter de

turrita Mariæ tutela, Cant. 4. 4. dicitur: *Sicut turris David collum tuum, quæ edificata est cum propugnaculis: mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium*. Lilia quoque protectionis atque tutaminis symbolum esse, satis superque constat ex dictis n. 271. 276. Videsne quid *scutulata* vestis, quid *liliatum* Deiparæ vestimentum portendat? Legebis cit. Flores à n. 724. & liliata Carmeli scutula inferre, quibus Mariana proles amicitur; quibus tanquam Mariæ primogenita (num. 262. 263. 270.) exornatur. Et singulariter: etenim peculiari veste, eaque pretiosiori utebatur primogenitus, inquit Flores in Eccles. n. 665. & num. 702. Peculiaris debebatur & pretiosior Primogenito vestitus, quo uti non possent *minores fratres*. Huc voco illud P. Cartagenæ libro 17. hom. 1. longè post med. col. 416. verè 415. c. 2. t. 3. *Gratia Sabbatinæ Bullæ propria est illius & non aliis communis*. v. n. 268. fin.

290 Videsne Marianam prolem *liliato* velatam amictu, *scutulata* veste subtectam? Sic suos induit Carmelipara Virgo. Sic speciales filios exornat: decore ac fortitudine induit, quibus & ipsa, n. 276. Sic à dextris filii adstat circumdata varietate, Psal. 44. 10. 14. Ubi Aug. to. 8. pag. 167. col. 2. sub fin. *Vestitus hujus Regine quis est? Et pretiosus est, & varius est. Varius* (inquit P. Sèra in Libano Mar. n. 165. infra princ. pag. 179.) *quia colorum varietate, albo nempe & leonino distinctus*. v. n. 280. *Hic amictus est Sponsæ Carmelitane. Adstat ergo sic Regina Carmeli Maria ad nos juvandam, ut prospera & salubria impetret, circumdata varietate gratiarum, quas sibi servientibus impetrat & largitur*. Pergit cit. Sèra illa Psal. 44. 14. *In fimbriis aureis observans*. Lect. Hebr. Montani & aliorum, inquit: *Ex oculaturis vestimentum ejus, seu vestem oculis plenam texuit*. Lorinus: *Vestibus ocellatis*. Sed cur Mariana vestis plena oculis? Quia Mariam exornat, quæ *Multocula effecta est*, inquit Epiphan. Orat. de laud. V. *Trahit quidem ad se omnium oculos, animos rapit, ut nullus fidelium ab ejus Scapulari Sacro deflectat intuitum, ob ibi cælitus varietatem inclusam gratiarum*, ait cit. Sèra n. 165. Ubi aliquantò longè à princ. pag. 179. col. 2. post init. addit: *Virginem veste oculata amictam pingit, addita notula: Ad te convertimur omnes. Sacrum siquidem Carmelitarum Scapulare, omnium ad se corda convertit, quia insigne Mariæ est: Securitas, Asylum, debili-um robur, Divinæ placationis Tessera, via vitæ, naufragantium portus, peccatorum refugium, virtutis incitamentum*. Quid plura? Vide

Vide lit. D. Ephræm num. 198.

291 Non ergo *deviū iter arripiam* (ait Sêra n. 164. infr. med.) *si vestimenta salutis prædicem hæc salutaria Carmelitici instituti vestimenta: benedictum illud Virginis de Carmelo Scapulare.* Non quidem; sed planum reapsè, tritumque iter. Quis enim nesciat Marianum Scapulare esse vestimentum salutis? Qui ex innumeris portentis, vel unum audivit. De his in *Ansa*, num. 2. Dicat ergo quisque nostrum mutato genere: *Gaudens gaudebo in Domino*: (in Carmelipara Domina) *quia induit me vestimentis salutis*, Isaia 61. 10. Gaudebo iterum dicente ipsa: *Expandi amictum meum super te*, Ezech. 16. 8. Alii legunt: *Alam meam*. Quod cum notasset P. Sêra in *Libano Mar.* num. 165. à med. dixit: *Marianus hic amictus Alæ vices subit; quatenus ipsa motu celerrimo senas Seraphim alas excedens, ubique suis, ut Mater jucundissima & mirificentissima occurrit. Vestem instar alas super suos clientes Maria expandit, quia eos tuetur, defendit, & protegit.* Hinc ergo ad Sacram nostram Carmelitidem retorqueamus sensum Psal. 16. 8. *Sub umbra alarum tuarum protege me.* Nam: *Filii hominum, in tegmine alarum tuarum sperabunt*, Psal. 35. 8. Quantò potius filii tui, & quidem speciales? Firmiter ergo in umbra alarum tuarum sperabimus, donec transeat iniquitas, Psal. 56. 2. v. N. Incog. Psalm. 90. 4.

292 *Sub tuum præsidium confugimus, ò Sancta Dei genitrix: sub alis pietatis atque misericordiae tuæ, protege & custodi nos,*

dicebat D. Ephræm serm. de laud. B. M. versus med. pag. 706. A. Et Bonav. in Psalterio B. V. Psal. 53. to. 6. pag. 482. *Sub umbra alarum tuarum protege me Domina.* Et Psal. 107. fin. *Expansio alarum tuarum defendat nos à devorante.* Eò enim tibi datæ sunt: *Alæ duæ aquilæ magnæ*, Apoc. 12. 14. ut nos singulariter protegas. Alæ itidem columbæ, Cant. 6. 8. ut pullos in foraminibus petrae Carmeli, Cant. 2. 14. degentes, teque invocantes foveas, recrees, ac nutrias. Tu enim *Carmeli columba*, &c. n. 272. Aquilinas igitur & columbinas alas, suis dat Carmelipara Virgo filiis, uno in Scapulari: binis enim partibus ceu alis constat. In quibus, si Castitas & Paupertas subindicantur, ut n. 13. præmissum est; quoque in hisce alis, ut notat Sylv. in Apoc. 12. 14. q. 72. n. 599. & 600. dicens: D. Bernardinus ait, *quod hæc mulier est Sanctissima V. Maria: duæ alæ sunt vota Castitatis & Paupertatis.* Et Bonav. *Mulier ista potest dici Obedientia: duæ alæ possunt dici duo illa vota, Castitatis scilicet, & Paupertatis.* Quæ quidem geminis Sacri Scapularis partibus à n. 13. notavi. Quibus ceu alis, fovet Maria suos: protegit induitque filios. Ut sic spiritum suum, materno in eos transfundat amore. Ut Elio-Mariani Fratres, Sanctam exornent Ecclesiam. Ubi illud Divi Gregorii Nysseni homil. 7. in Cant. med. column. 302. C. *Itaque omnes, quotquot ad exemplum vatis illius (Eliæ) vitam suam instituunt, ornamentum Ecclesiae fiunt, &c.*

CÆLATURA IV.

CARMELITICUM SCAPULARE, SPIRITUS MARIANI transfusio.

293 **R**eor tituli singularitatem; eam nihilosecius tenendam arbitror, tum propter infra dicenda, tum propter N. Thomam à Virg. Maria in *Concordia Evangelica*, ubi pag. 327. col. 2. ait: *Sacrum Scapulare vestis est Mariæ, spiritumque Mariæ præ se ferens.* Et pag. 388. col. 1. & 2. *Vestis Mariæ, signum spiritus Mariani: Carmelitæ ergo & Confratres exterius Mariam præsentant, quia interiorius spiritu adornantur Mariæ.* Et pag. 341. col. 1. *Spiritus Mariæ transfunditur in nos per Scapulare.* -- Ad hanc vestem nos in Psal. hortatur D. Bonav. cum ait: *Mariam induite quotquot diligitis eam: hæc luceat in moribus,*

splendeat in actionibus. Diligentissimè lectavi rotum Bonav. Psalterium, & minime illa reperi verba. Ea tamen ex Bonav. citat Alap. in Prov. 31. 21. §. *Eadem.* Et Novarinus in *Umbra Virg.* n. 374. §. *Igitur*, & N. Daniel p. 3. Spec. Ord. n. 2242. Perscrutemur epigraphen.

294 Non erit monstratu operosum, Mariæ spiritum in filios speciales medio Scapulari transfundi; si hætenus dicta de Obedientia, Paupertate, & Castitate à n. 13. & de singulari Maternitate, à n. 260. inspiciamus. Quandoquidem tria illa Marianum Scapulare præ se fert, suisque gerulis intimat. Spiritualis quoque Maternitas, quædam spiritus

Dd

transf.

transfusio est; sicut corporalis, ipsiusmet corporis. Unde Auctor lib. *de Assumpt. B.M. V.* (D. Aug. falsò adscriptus, ut to. 9. pag. 421. notatur) cap. 5. infra princ. dixit: *Caro Jesu, caro est Maria.* Et Richar. à S. Laur. l. 12. p. 1. cap. 12. versus med. tit. *Pascit Maria suos, & Secundo, ibi: Caro Christi est caro Maria.* Verba rebus proba, dixerim cum Seneca ep. 20. infra princ. Nonne à primo instanti in quo Sacrum Scapulare induisti, Marianos in corde notabas amores, charitatis affectus, sanctarum inspirationum illapsus, temporisque processu ad omnia bona excitari? Teme ipsum interroga. Ni forsan è numero illo fueris, qui non prout oportet Marianum Scapulare induere. Unde ergo in te novitas hæc sancta? A spiritu certè Mariæ, medio Scapulari inspirante. Ipsa enim dicit: *Effundam spiritum meum super omnem carnem,* Joel. 2. 28. Pro quo habes à n. 178. ad 199. Ipsa itidem dicit: *Spiritus meus super mel dulcis,* Eccli. 24. 27. Utque, quam intendimus spiritus sui transfusionem habeamus, addit: *Et hereditas mea super mel & favum.* Quandoquidem Carmelus, Mariæ hereditas est, ut à n. 208. constat. Quam, ipsa, prima pedum positione sub nubeculæ typo usucepit. Est enim *Possessio, quasi pedum positio.* L. 1. §. *de acquir. poss.* Et in N. Carmelo, Caromel reperimus, n. 272. sub fin. Dulcissimus ergo Mariæ spiritus, dilecto suo Carmelo, medio Scapulari communicatur. Huc voco C. Alap. in Joan. 17. 23. §. *Hinc, dicentem: Anima magis est ubi amat, quam ubi animat.*

295 Expende dictum. Toto enim corde, affectuque, & amore induit Maria suos, totoque spiritu sic transit in eos. Sic Jonathas diligebat David, ut una eademque utriusque anima videretur: *Anima Jonathæ conglutinata est animæ David, & dilexit eum Jonathas quasi animam suam,* 1. Reg. 18. 1. Unde Corn. Alap. Eccli. 6. 17. sub fin. dixit: *Amor est transformator amantium.* Lege ipsum in Osee 11. 4. Maximè D. Tho. in 3. d. 27. q. 1. a. 1. in corp. ad 2. 3. & 4. *Per amorem (inquit ante med. corp.) amans fit unum cum amato, & ideo dicit Phil. 9. Ethic. c. 4. Quod amicus est alter ipse.* v. Joan. 17. §. 11. & 22. & supra n. 56. Unam igitur eademque animam fecit amor ex illis. Et est velmaximè notandum, quod & amor, & spiritus transfusio, in tunicæ donatione exprimitur, §. 3. *Inierunt autem David & Jonathas fœdus: diligebat enim eum quasi animam suam.* §. 4. Nam expoliavit se Jonathas tunica, qua erat indutus, & dedit eam David. Perpende tò Nam. Est

enim conjunctio causalis significans, quod tunicæ exhibitio, certum tanti amoris indicium erat. *Medium* dixerim, quo anima Jonathæ animæ David conglutinata est: una eademque effecta est per amorem. Adest Chrysoft. hom. 24. in ep. ad Rom. in *Morali.* fin. declin. to. 4. col. 234. dicens: *Ad eum modum & de amicis dicimus: Is illum prorsus indutus est, multam dilectionem irremissumque convictum significantes. Indutus siquidem id esse videtur quod indutus est.* Altiori igitur sensu, Mariana Scapularis tunica, medium erit, quo dulcissimus Mariæ spiritus in speciales Carmeliparæ filios transfundetur. Medium, quo unum idemque fiunt per amorem. Sicut enim: *Qui adhæret Domino, unus spiritus est,* 1. Cor. 6. 17. Sic & qui purissimæ ac Sanctissimæ Dominae casto adhæret amore, unus spiritus est. Et singulariter Carmelitæ; quia specialiter inter alios, medio Scapulari Sacratissimæ Mariæ Matri adhærent. Unde, & omnia spiritus dona hauriunt. Quare N. Tho. à V. M. in *Concordia Evangelica*, pag. 379. col. 1. fin. dixit: *Sacrum Scapulare est veluti tessera donorum Spiritus Sancti, ex astris à B. V. Carmelitis apportata.*

296 Itaque *Non timebit domui suæ à frigoribus nivis: omnes enim domestici ejus vestiti sunt duplicibus,* Prov. 31. 21. Sacro videlicet Scapulari; quod, & physice propter geminas partes ex quibus constat: & moraliter, quia in præsentī & futuro sæculo à malis nos liberat, amorem Dei & proximi præ se fert: luxuriam fugere, cæteris vitiis resistere docet, n. 28. med. Vestis duplex est. *His omnibus adornat B. Virgo domesticos suos, quibus ipsamet est adornata.* Unde dicitur: *circumamicta varietatibus,* dixerim cum Richar. à S. Laur. l. 2. de laud. B. M. p. 1. causa 14. penes med. Ubi infra princ. præmittit: *Domestici Mariæ specialiter sunt illi fideles, tam viri quam mulieres, qui tanquam servi & ancillæ ipsius obsequiis, se, & sua impendunt. Isti domestici per orationes & exempla Mariæ vestiuntur à Domino in præsentī duplicibus, id est diversis virtutum generibus: in futuro, utraque stola.* Unde Isaia 61. 7. *In terra sua duplicia possidebunt, letitia sempiterna erit in eis. Vel hæc duplicia, perpetua corporis immortalitas, & animæ impassibilitas. Immortalitas, ad dotes corporis: impassibilitas, ad dotes animæ referatur.*

297 Pergit idem Richar. causa 14. cit. infra med. dicens: *Largitur etiam quibusdam specialibus suis vestem quasi de eodem panno* +
quo

quo induta est. Et hoc procedit ex maximo affectu. Quò nil aptius in rem nostram. De eodem enim panno (specifico, nativi & albi coloris inspecto) quo Carmelipara V. induta est, suos quoque speciales filios Carmelitas induit, ut singularem erga illos indicaret amorem, juxta dicta n. 260. & à n. 232. ad 239. & n. 295. de tunica Jonathæ. De eodem itidem panno, famæ ac virtutum odore referto. Sicut enim Carmeliparæ vestimenta, omnigena paradisi fragrantia redolent, Cant. 4. 10. *Odor unguentorum tuorum super omnia aromata.* 11. *Et odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris*; sic & Sacrum Scapulare. Mariæ quidem indumentum, n. 287. Unde & ipsa dilecto Scapularigero dicit: *Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus*, Gen. 27. 27. Ubi notandum est, quod Jacob omnigenam nactus est benedictionem, ac jure poli (Gen. 25. 23. *Major serviet minori.*) primogenitus constitutus, cum primogeniti vestes induit, Gen. 27. 15. *Et vestibus Esau valde bonis induit eum*, V. 27. *Statimque ut sensit Isaac vestimentorum illius fragrantiam, benedicens illi, ait: Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.* Recole dicta n. 289. sub fin. de primogeniti veste, & ad Ascititios Carmeli Sodales utrumque applica. Similiter & Carmeliparæ Matri, illud Bonav. in Spec. B. M. V. lect. 7. §. Septimo, to. 6. pag. 441. ubi super illud Gen. 27. 27. ait: *Ager iste est Maria, in qua thesaurus Angelorum, imò totus Dei Patris absconditus est. Felix qui vendit omnia,*

quæ habet, & emit agrum istum, &c. Similia his habet lect. 14. §. *Item charissimi*, pag. 452. B. 2. Quæ in Marianum Scapulare bellè cadunt: est enim ager pinguis Mariæ, gratiarum stillicidio irroratus. Ager ergo est Maria, & ejus quoque Scapulare; ut ager in agrum transeat, spiritusque in spiritum transfundatur. Consule Novarinum lib. *Umbra Virg.* à n. 362.

298 Et audi, quid apud P. Mendoza in *Viridario* lib. 2. num. 5. dixerit Hugo: *Vestis suis est Maria.* Primò, quatenus suarum virtutum illapsu, suos peculiariter induit, ut præcit. Novar. n. 391. notat. Unde & concludit: *Vestitus sine ipsa, nudus est: nudus cum ipsa, vestitus.* Secundò, quatenus physica veste eos induit. Peculiaris quippè vestis, donantis personam præ se fert, ejusdemque induentis effigiem refert. Quod velmaximè locum habet in Mariano indumento, juxta dicta n. 293. & 297. sub init. *De eodem panno, &c.* Igitur ab exhibitione Scapularis, peculiariter inter ceteros Mariæ clientes, ipsam induimus: *Ab eo namque tempore*, (ait N. Leo à S. Joanne in *Typo vestis Religiosæ*, pag. 81. fin. & ex ipso, N. Joan. Cheron *Privileg. Scapul. vindiciæ*, pag. 178. fin.) *ut in Baptismo Christum, sic in Religionis ingressu, Virginem Christi Matrem videmur induere.* At in Baptismo sic Christum induimus; ut jam non quisque vivat, sed in ipso Christus, Galat. 2. 20. & 3. 27. Ergo & cum Mariam induimus; non ipsi, sed ipsa in nobis, spiritus transfusione vivit. Sit igitur

CÆLATURA V.

MARIANUM SCAPULARE, ARCANUM CHARITATIS enigma.

299 **A** Mariani spiritus transfusione, necessariò deducitur Charitas. Ex ipsa enim, in ipsa, & per ipsam, quicquid boni fieri potest, habemus. Unde Apost. 1. Cor. 13. 1. 2. 3. nihil esse, nihilque prodesse omnia dicit, si Charitas desit. Et 1. ad Timot. 1. 5. *Finis præcepti est Charitas.* Ab ipsa, universa lex pendet & prophetæ, Matt. 22. 40. adeoque Rom. 13. 8. dicitur: *Qui diligit proximum, legem implevit.* Et D. Joan. Ev. hocce dictum refert Hier. in ep. ad Galat. lib. 3. c. 6. infra med. to. 6. pag. 216. F. à med. *Filioli diligite alterutrum. Quia præceptum Domini est: & si solum fiat, sufficit.* S. quoque C. Trid. Sess. 18. §. *Quoniam,*

Charitatem dicit: *Vinculum perfectionis.* Hoc Charitatis vinculo: hoc indissolubili amoris nexu: hisce Adæ funiculis (Osee 11. 4.) Sacri videlicet Scapularis vitris, trahit Maria suos, sibi que arctissimo amoris vinculo unit. v. n. 257. & 295. Ubi tanta proditur vis amoris, ut unum idemque faciat ex duplici; sicque omnia superet. Unde Richar. S. Victoris *De Gradibus Charit.* cap. 1. longè à princ. pag. 349. D. 2. dixit: *O insuperabilis virtus Charitatis, quæ ipsum quoque insuperabilem superasti.* Et infra med. pag. 350. D. 1. *Charitas sola potens est ignita nequissimi tela extinguere.* Et longè post med. E. 1. *Hæc quæ vitam ordinat, affectus inflamat, actus infor-*
mat,

mat, excessus corrigit, mores componit, valens ad omnia, & omnibus prævalens, quæ ipsam quoque omnipotentiam quodammodo reddit impotentem. Et sub fin. Charitas igitur sua fortitudine extentam Dei manum ne feriat continet. v. n. 182. 183. Vide D. Tho. 2. 2. q. 23. a. 6. sub fin. C. ibi: Charitas est excellentior fide & spe, & per consequens omnibus aliis virtutibus. Ex 1. ad Cor. 13. 13. Similiter D. Bernardus ser. 29. in Cant. longè à princ. to. 1. col. 852. L. & serm. 5. in Dedic. Ecclesiæ, sub fin. col. 454. D. Sola hoc potest, quæ nil non potest Charitas fortis ut mors. Et ser. 5. in Cæna Domini, versus fin. col. 1732. G. Charitas amor immensus, cælum terramque complectens. Charitas indissolubile vinculum amoris & pacis. Bellè pro Mariano Scapulari.

300 Omnes domestici ejus vestiti sunt duplicibus, n. 296. dicebamus. Quæ, olio nunc sensu ediffere oportet. Vinculum perfectionis, Charitatem videlicet, geminis Mariani Scapularis partibus indicari, nemo non videt. Est equidem Charitas indissolubile duorum vinculum: Nemo enim propriè ad semetipsum habere Charitatem dicitur: sed dilectio in alterum tendit, ut Charitas esse possit, inquit D. Greg. hom. 17. in Evang. initio, fol. 107. tom. 2. Et indissolubili utriusque partis nexu Marianum Scapulare consistit, sicque in Scapularigeros tendit ut Charitas esse possit. Sic eos omnes induit, atque induendo informat in omni virtutum genere. Etenim D. Tho. teste 2. 2. q. 23. a. 8. fin. corp. Charitas dat formam actibus omnium aliarum virtutum, & pro tanto dicitur esse forma virtutum. Omnium bonorum Matrem, omniumque virtutum fundamentum, Charitatem esse dicit Ambros. Precat. 2. preparat. ad Missam, longè à princ. col. 1266. C. Charitas fundamentum est omnium virtutum & bonorum. Et in 1. ad Cor. cap. 8. infra princ. col. 1905. D. Charitas mater omnium bonorum est. Si ergo Marianum Scapulare Charitas est, ut est; quodammodo quidem erit: & omnium bonorum mater, & virtutum omnium fundamentum. Unde dixit P. Raynaudus hic p. 1. cap. 7. in tit. Scapulare Stochianum, jugis scatebra spiritualium Donorum, Signum salutis æternæ, Nota prædestinationis. Probè igitur N. Tho. cit. num. 295. fin.

301 Iterum: Duplicibus. Novit enim modicam lanam in longum producere filum, atque in telæ extendere latitudinem, & sic omnes domesticos suos vestire duplicibus, ait Bernardus serm. 15. super Cant. in med. to. 1.

col. 781. E. F. Quæ, Carmeliparæ V. ad litteram congruere liquet, juxta dicta n. 260. Sicut igitur nos Beatissima Virgo (sic de Christo scribit Bernardus ser. 14. in Cæna D. sub fin. to. 1. col. 1771. M.) duplici amore in exhibitione Scapularis dilexit, collatione nempe virtutum contra tela hostis nequissimi, & retributione meritorum in gloria; ita nos bina Charitate flagrare præcepit, dilectione scilicet sui, & proximi. Hanc, Scapularis pars posterior indicat; quatenus humeros ac Scapulas muniens, proximi onera ferre docet. Illam, anterior pars præsentat; quatenus in omnibus, Mariam præ oculis habendam suggerit: Mariam induite, &c. n. 293. Ergo & Mariam & proximum diligite, qui duplici Mariana veste decorati estis; sic enim ipsa, gemina partis utriusque lingua expostulat. Unde N. Thomas à V. M. in Concordia Evangelica, pag. 237. dixit: Sacrum Scapulare, Mariana Charitatis indumentum est, elingue est, clamat tamen ad Deum Charitate, qua ardent Confratres. Videte Scapularigeri quoniam sola posterior pars Scapularis, plenitudo quædam legis est, quatenus onera proximi portanda prædicat, juxta illud Apost. ad Gal. 6. 2. Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi. Et ad Rom. 13. 8. Qui diligit proximum, legem implevit. & 10. Plenitudo ergo legis est dilectio. Probè igitur Cartagena to. 3. l. 17. hom. 3. §. Exercuit, nonnullis infra princ. dixit: In Sacra Carmelitana Religionis domo, oportebat propriam ei esse Matrem, omnes ei famulantes duplicibus vestientem.

302 Videsne, quid, quantumque Mariana vestis: amoris indumentum (v. Sylv. in Apolog. Carm. n. 340.) Charitatis amictum operiat? Charitas operit multitudinem peccatorum, inquit Apost. Petrus, ep. 1. c. 4. 8. Sic & Mariana Charitas, Sacrum videlicet Scapulare. Quilibet enim, quantumvis enormis peccator, si hac Mariana veste indutus ad Mariam confugerit, certocertius misericordiam inveniet; quin, & auxilium, & patrocinium. v. n. 198. 199. cum remis. Quicumque tali Clypeo protectus fuerit, hostium cuneos penetrabit securus, dixerim de Scapulari, quæ D. Bernardus ser. 5. in Cæna Dom. versus fin. col. 1732. I. to. 1. de Charitate, seu amore Dei & proximi dixit. Et serm. 61. ex variis, aliquantò longè à princ. col. 615. to. 1. Hanc (Charitatis vestem) quisquis indutus fuerit, erit proculdubio terribilis hostibus suis ut castrorum acies ordinata. Quis ergo Mariam non induat, ut n. 298. sub fin. Quis non velit Carme-

Carmeliparam præ manibus Scapulare tenentem audire : *Subjiciam vos scepro meo, & inducam vos in vinculis fœderis*, Ezech. 20. 37. *In funiculis Adam traham eos, in vinculis Charitatis*, Osee 11. 4. Traham eos in funiculis amoris: illis enim trahi solent homines, præsertim ingenui & filii: omnes enim trahuntur amore, inquit Alap. ibi §. *Secundò*. Et Virg. Ecloga 10. sub fin. *Omnia vincit amor, & nos cedamus amori*. Nos igitur omnes Mariano cedamus amori: fortissimo Scapularis vinculo suaviter alligari patiamur. Quid enim dulcius, quid optabilius, quid excellentius, suaviterque fortius?

303 *Fortis est ut mors dilectio*, Cant. 8. 6. Quinimò & fortior; mortem enim superat, ejusque potentiam evincit. Unde Apost. ad Rom. 8. 35. dicebat: *Quis nos separabit à Charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius?* §. 37. *In his omnibus superamus propter eam qui dilexit nos*. §. 38. *Certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, §. 39. neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à Charitate Dei, quæ est in Christo Jesu Domino nostro*. Hinc ergo Bernardus serm. 1. in Annunt. B. M. in fin. declin. col. 164. M. to. 1. dicebat: *Charitas fortis ut mors, imò & fortior morte*. Quæ omnia in Marianam Charitatem, Sacrum videlicet Scapulare, bellè cadunt. Etenim, & à temporali, ab æterna morte liberat, ut ex dictis in *Ansa*, §. *Hemistichium*, & à n. 171. satis superque constat. Sicut ergo *Charitas palma est, ipsa est enim plenitudo victoria*, Ambrosio teste l. de Isaac & anima, c. 8. aliquantò longè à princ. col. 1047. B. Sic & Marianum Scapulare. Nos enim in præsentia, ab insidiis diaboli defendit; & in futuro, ab utroque liberat igne.

304 Ignis & palma occurrunt, ut Marianum Scapulare ardeat illæsum, fitque victoriæ triumphus illustrior. Experimento compertum est, quod igne purgatur palma, fitque vegetior. Ardet, & non deficit; quinimò & dies multiplicat. *In nidulo meo moriar, & sicut palma multiplicabo dies*, dicebat Job 29. 18. Et utrumque in Marianum Scapulare bellè cadit. Est enim *Columba Carmeli*, (n. 272.) Mariæ scilicet, *Nidus*: ubi pullos suos amantissimè fovet, nutrit, ac protegit. v. n. 406. Est itidem *Palma*; quia hujus symbola tenet, proprietatesque nativas altiori continet gradu. *Palma dotes extant*, inquit P. Flo-

res in Eccles. n. 1619. *Primò longeva est, atque adeo æternitatis symbolum, ut & avis Phoenix*. (Avis potius Hieroglyphica, quam vera, inquit Alap. in Eccles. 24. 18. §. *Pro*. & in Genes. 1. 22. §. *Dices*, latè c. 7. 2. §. *Ex hoc*, §. *Huic*.) Et longevum ultra terminos palmæ, Marianum Scapulare comperies. Et enim in finem usque mundi durabit, ut n. 262. diximus. Hinc, & quia vitam æternam confert, ut à n. 171. ad 259. demonstravimus; altiori sensu, graduque eminenti, æternitatis symbolum est. Sic etiam & singulariter unicus est, unitate Phœnicis. Nam: *In hoc moriens, &c.* n. 171. Et: *Gratia Sabbatina Bullæ, &c.* n. 289. fin. Mariano igitur sensu, quisque Scapularigerorum dicat: *In nidulo meo moriar, & sicut palma multiplicabo dies. Sicut Phœnix*, ut ex Græco legit P. Flores in Eccles. n. 1619. Ubi addit, quod in illud Psal. 91. 13. *Fustus, ut palma florebit*, legit Tertul. de Resurrect. carnis, c. 13. *Sicut Phœnix*. Et nota, quod tit. Psal. 91. cit. est: *Psalmus Cantici, in die Sabbati*. v. C. Alap. Malach. 4. 2. ad illa: *Et sanitas*. §. *Nimirum*.

305 *Secundò: Palma arbor est procera & sublimis in aera recta tendens elevatis cacuminibus. Qua de causa de ea quæ celsa erat dicitur: Statura tua assimilata est palmæ*, Cant. 7. 7. *Tertiò: semper viridis coma. Folia non decidunt*, ait Plin. l. 16. c. 20. & S. Basil. hom. 5. in Hexam. *Palma semper à prima generatione eisdem ad finem usque foliis frondet. Quæ, facillimè Mariano Scapulari applicanda reor. Sicut & quæ cit. Flores n. 1620. addit: Quartò, ait, falso solo gaudet, & salis aspergine. Hæc sic Domino grata erat, ut præciperet Levit. 2. 13. Quidquid obtuleris sacrificii, sale condies, nec auferes sal fœderis Dei tui de sacrificio tuo. In omni oblatione tua offeres sal. Salis utilitatem ad omnia, quis nesciat? Animadversione dignum arbitror, quod à corruptione præservat: ubi castitas clarè indicatur, juxta dicta à n. 25. Apost. quoque ad Coloss. 4. 6. dicit: *Sermo vester semper in gratia sale sit conditus*. Et Dominus, Matt. 5. 13. *Vos estis sal terræ. Salso igitur solo, & salis aspergine gaudet procera Carmeli palma. Marianum, inquam, Scapulare sale probitatis suorum gaudet*.*

306 Pergit cit. Flores n. 1620. dicens: *Quintò, palma vis non in radicibus; sed in summo quasi cor sita in ramorum medio. Similiter Alap. in Eccles. 24. 18. §. Septimò, & in Cant. 7. 8. Sensu 1. §. Porro, & Philo de vita Moylis: Palma vitam non habet in radicibus defosam, sicut cætera; sed in summo.*

Ee

Sic

Sic & Marianum Scapulare in summo: in Mariæ vertice totam vim habet; adeoque de ipsa dixerim: *Statura tua assimilata est palmæ*, Cant. 7. 7. & Ps. 5. *Caput tuum ut Carmelus*. Itidem: *In summo quasi cor sita in ramorum medio*. Quia supra cor (quod, pectoris, ramorumque corporis, brachia videlicet, medium tenet. v. n. 371. sub fin.) residet Scapulare Mariæ, ejusque tota virtus. Unde, & ipsa de ipso tibi: *Pone me ut signaculum super cor tuum*. Et addit: *Ut signaculum super brachium tuum: quia fortis est ut mors dilectio*. Quam, humerum utrumque brachii utriusque radicem ambiens Scapulare Mariæ, subindicat, ut n. 303. prenotavi. Alias palmæ dotes apud cit. Flores videbis, & apud Alap. in Eccles. 24. 18. ad illa: *Quasi palma*. Ubi §. *Quocirca*, Palmam & Phœnicem dicit B. V. §. *Undecimò* addit: *Palma in sublime assurgit, sed dactylos in humum inclinat*. Sic B. V. Altè expende: etenim Mariæ statura assimilatur palmæ, Cant. 7. 7. Quem locum perpulchrè exornat meus Sylv. in *Apologia Carm.* tota q. 22. Ubi n. 302. ait: Palma quatuor prerogativis illustrissimè sublimatur. Altitudine excedit & extollitur super omnes alias arbores, plantas, & flores. Fructu suavissimo, ac instar mellis dulcissimo. Dat indumentum: nam ex ejus foliis apud antiquos multæ vestes componebatur. D. Paulus primus Eremita togam de foliis palmæ sibi intexuit. Et n. 306. ibi: *Regina Carmeli prout nobis hanc celestem vestem dat, optimè comparatur palmæ: nam ut ait Amalaricus l. 1. cap. 20. Celestes radii, ac fulmina dum magno impetu cadunt palmam non tangunt, nec ledunt. Sic vestis data à Regina Carmeli nos custodit, &c.* Et quidem multò melius, quàm lana terræ Abrahæ. v. infra num. 312. 320.

307 Pergit cit. Sylveira n. 310. dicens: *Olim dies indulgentiarum apud SS. PP. dicebantur dies palmarum, ut testatur Theatrum vitæ humane, to. 1. verbo Benedictio, fol. 190. E. Et dies Regine Carmeli dies sunt omnium indulgentiarum pro omni tempore. Maximè in die Sabbati, juxta dicta n. 243. 244. 245. 256. & 257. Item ibi: Heropolus l. 1. c. 3. ait: Palma in omni Lunæ ortu singulis mensibus ramum novum profert. Et to. 4. in Evang. l. 6. c. 51. n. 69. Ad singulos Lunæ ortus, singulos etiam ramos procreat, inquit Horus Apollo in Hierogl. cap. 3. v. dicta n. 402. Sic amœna glorioseque fœcunda Carmelo-Mariana Palma. Singulis enim mensibus novum plenariæ indulgentiæ ramum profert, dulcissimosque Scapularis procreat fructus, manuque am-*

plissima donat singulo quoque mense; videlicet, Dominica *Habitus*, seu *Scapularis*. Ubi illud Isaia 66. 23. *Et erit mensis ex mense, & Sabbatum ex Sabbato*. v. n. 244. Ibi ergo à dextris filii adstans, & Scapularia præ manibus tenens, simillima palmæ invenitur. Palma enim, ramos in digitorum morem protensos educit, ac ejus fructus, quòd digitis similes sint, palmulæ seu *dactyli* (à dando dicti inquit P. Sêra Liban. Mar. l. 1. c. 29. n. 174. pag. 201. col. 2. in med.) dicuntur, inquit Alap. in Eccles. 24. 18. §. *Quartò*. Et §. *Undecimò*: *Palma in sublime assurgit, sed dactylos in humum inclinat*. Sic B. Virgo, &c. Sic Mater pietatis cum aliquis ceciderit supponit manum suam nè collidatur, Psal. 36. 24. inquit Richar. à S. Laur. l. 1. c. 3. longè post med. fol. 8. lit. v. fin. Sic ibi statura ejus assimilatur palmæ, quæ Charitatis symbolum est. Unde P. Flores, de *Inclito agone Martyrii*. Indice Concion. tit. *Pro Aff. Mariæ*, n. 1. infra med. dixit: *Per palmam Charitatis Deiparæ significatur. Ea propter in celis adstat à dextris filii in toga palmata*.

308 Modus iste adstandi, triumphantis proculdubio est, ut optimè notat P. Flores in Eccles. n. 1959. illud Psal. 44. 10. *Astitit, &c.* explicans: *De palmata*, inquit, *veste libenter capio triumphatorum propria, de qua D. Isidor. l. 19. Etymol. c. 24. Toga palmata dicebatur, quam merebantur ii, qui reportabant de hostibus palmas. Ipsa vocabatur & toga picta, eo quod victorias cum palmis intextas haberet. Et l. 17. c. 7. Palma dicta, quia manus victricis ornatus est, vel quia appansis est ramis, in modum palmæ hominis*. Ambros. quoque 3. Hexam. c. 13. & l. de Isaac & anima, c. 8. & l. 9. in Lucam c. 19. Palmas *Insignia triumphorum* vocat. Quin, & Apoc. 7. 9. dicitur: *Vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, &c. amicti stolis albis, & palmæ in manibus eorum*. Recole dicta n. 270. fin. & 275. & Carmelitis adapta. Qui fortiter hic certantes; toga palmata exornati, Emphyrei convexa tenebunt, omnigena sanctitate decori. Pulcherrimus quidem nexus, sanctitatis & Palmæ. Hæc enim, illius hieroglyphicum est, appositissimumque emblema, inquit P. Flores in Eccles. n. 282. Unde, & Psal. 91. 13. dicitur: *Iustus, ut palma florebit*. Hæc autem sic floret, Alap. teste Exodi 15. sub fin. §. *Palma*. Non cedit oneri, non flectitur pondere, sed adversus pondus fursum nititur, recta in sublime assurgit. Hinc symbolum est viri fortis, qui non cedit oneribus, irrisionibus, detractationibus: non flectitur in inferiora,

riora, sed ad superiora enititur atque exurgit, suaque patientia vincit omnia. Nam: *In patientia vestra possidebitis animas vestras*, Lucæ 21. 19. Consule Senecam lib. de *Constantia sapientis*. Ob hanc ergo sanctam, ac invincibilem constantiam, palmata cyclade, ut triumphatores coronat Maria suos, donans eis *palmatam*, ac *scutulatam* vestem. Videfis P. Flores in *Eccles.* n. 1955. & de *Inclyto agone Martyrii*, n. 1471. 1472. 1475. & cum Tertul. (apud Alap. Apoc. 7. 9. ad illa: *Et palmæ, & Notat Hugo Card.*) Apolog. 50. concine: *Hic est habitus victoriæ nostræ, hæc palmata vestis, tali curru triumphamus*. Recole dicta n. 269. sub fin.

309 Probè hîc N. Sylv. in *Apolog. Carm.* tit. q. 22. *Suprema Regina Carmeli in Sacro Scapulari nobis administrat divinum cibum, caelestem vestem, ac victricem trophæum de inimicis*. Quæ, argutè demonstrat cit. q. 22. ubi mitto lectorem. De cibo cælesti erga Eucharistiam, n. 304. 305. agit. Quibus addiderim, quæ cit. Flores in *Eccles.* n. 1620. scribit dicens: *E palmæ fructu dulci optimo & vitali, vina, gentiumque aliquibus panis*, Plin. ait l. 13. c. 4. & l. 17. c. 23. scribit: *Meridianum Solem spectare palmæ debent*. Et cap. 44. *Pal-*

ma est Solis amantissima. Et quidem Christus in Eucharistia Sol est, candida accidentium nube contextus, juxta illud: *Solem nube tegam*, Ezech. 32. 7. Ibi Deus Salvator absconditus, Isaia 45. 15. *Verè tu es Deus absconditus, Deus Israel Salvator*. Ibi turris nostræ defensionis, Prov. 18. 10. *Turris fortissima nomen Domini: ad ipsum currit justus, & exaltabitur*. Ut Palma quidem. Nam: *Justus, ut palma florebit*, Psal. 91. 13. Pulcherrimus turris & palmæ aspectus. Perfecta proportio: nativa similitudo palmæ cum Davidica turri; & utraque cum Maria, clypeata Scapularis veste exornata. Formam pulcherrimæ turris, palmæ stipes præ se fert. Quòt foliis, tòt gladiis supernè munita extat. Unde cit. Flores in *Eccles.* n. 1621. *Palma folia habet formam gladii præferentia*. Et Plin. l. 13. c. 4. *Folia cultrato mucrone*. Hugo Card. in Psal. 91. 13. lit. n. *Habet folia similia gladio*. Sic & Davidica turris: Etenim *Mille Clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium*, Cant. 4. 4. Sic, & excellentius Carmelipara Virgo. Sic, & fortius Carmelitana bellatrix. Unde & illi: *Statura tua assimilata est palmæ*, Cant. 7. 7. *Sicut turris David collum tuum*, Cant. 4. 4. *Caput tuum ut Carmelus*, Cant. 7. 5. v. n. 306.

CÆLATURA VI.

CARMELITICUM SCAPULARE, VIRTUTUM MARIE vellus.

310 **H**Ac ipsa Epigraphe, Marianum Scapulare decorat N. Thomas à V. M. in *Concordia Evangelica*, pag. 341. col. 2. (v. n. 317. fin.) quam inde illustrare tentabo: *Descendet sicut pluvia in vellus*, Psal. 71. 6. Ubi D. Ambros. ferm. 13. fin. col. 704. dixit: *Rectè Maria velleri comparatur, de cujus fructu salutaria populis vestimenta texuntur*. Vellus planè Maria est; siquidem de molli sinu ejus agnus egressus est, qui & ipse Matris lanicinium, hoc est carnem gestans, molli vellere cunctorum, operit vulnera populorum. Omne enim peccati vulnus, Christi lana suffunditur, Christi fovetur sanguine, & ut sanitatem recipiat, Christi indumento vestitur. Mariano, dixerim, indumento amicitur: Etenim *Caro Christi est caro Mariæ*, n. 294. Mariano exornatur vellere, innumeris oppletum donis, gratissime refertum. v. num. 317. fin. unde & dicit: *Gaudens gaudebo in Domino: quia induit me vestimentis salutis*, Isaia 61. 10. *Gaudet Chri-*

stus (inquit P. Sêra in *Libano Mar.* n. 164. infra med. pag. 178. col. 2. cum Alano Varenfi) *quia in Mariæ utero lanam induit candidissimam, sui nativi candoris puritate insignem*. v. n. 291. & 263. *Agna, &c.* Sylv. in *Apolog. Carm.* n. 307. fin. Et gaudet Marianus Ordo, quia in Mariæ visceribus pretiosam Scapularis induit lanam vellere nativo insignem. v. à n. 262. Vestimentum quidem salutis: salus in periculis, ferri maximè & ignis.

311 Hûc voco P. Mendoza in *Viridario* l. 2. n. 18. dicentem: Nihil vellere mitius: nihil etiam validius ad hostiles impetus retundendos; quippè quod ictus ingentes hebetat, atque refringit. Solent nostri Lusitani (idem de aliis est mos) in suis navibus obrendere lanæ volumina, in quibus fulminata ab hostibus globorum pondera, ac tormenta, & jacula evibrata impetus frangant suos. Sic ira Numinis fulminans, ac sæviens in miseros delinquentes homines, Mariæ frangitur ac hebetatur vellere. Maria est, quæ irascenti Nu-

Numini, ac fulminanti laneum veluti brachium objicit, nè divinæ justitiæ gladio feriamur. Hæc ille, quibus nil melius in rem nostram, quandoquidem Mariano Scapularis vellere, nedum ab hisce protegimur quibus hominum ira ferimur; verum etiam ab ira justitiæ Domini, & in præsentī, & in futuro sæculo defendimur.

312 Hæc Marianum vellus, mystica terræ Abrahæ lana potest. Si enim de illa *Narrat Odoricus* (apud Berchorium lib. 14. *Reductor. Moral.* cap. 27. longè post med. n. 22. in princ. pag. 923. col. 1. prope fin. to. 2.) in libello suo, quod opinio est apud Orientales, quod vestis facta de lana terræ Abrahæ nunquam potest comburi. Unde cum in Provincia Chanaan quidam Fratres Minores (ut asserit) in igne ponerentur, & divina gratia non comburerentur, dicebant, idolatræ ipsos habere vestes de lana terræ Abrahæ, & ideo non comburi. Si ita; multò melius Sacra Scapularis lana, ut præmissum est. Quam, *Agna* (v. n. 263.) terræ Abrahæ Maria, Lucæ 1. 55. nobis exhibuit. Cujus gratiæ & dona, sicut pluvia in hoc vellus descenderunt. Qua de re, in nubeculæ expresso vellere 3. Reg. 18. 45. *Facta est pluvia grandis*, clarum apertumque emblemata Carmelus ille conspexit. Ibi equidem Marianum Scapulare exprimitur, virtutum gratiarumque Mariæ vellus, quod levissima orationis compressione, larga exhibet gratiarum stillicidia. Nec aliter Marianæ ovis (ut n. 263. 264.) nativum vellus esse valebat.

313 Expende dictum: Velleri comparatur Beatissima Virgo Psal. 71. 6. *Descendet sicut pluvia in vellus*. Primò: quia sicut vellus sine sui læsione recipit & effundit aquam: sic Beatissima Virgo omninò intacta manens, Filium concepit & peperit. Ubi virginea castitas singulariter elucet, quam in Sacro Scapularis vellere indicari notavimus à n. 24. fin. Huc voco D. P. Chrysol. ser. 143. versus med. pag. 126. D. 1. dicentem: *Vellus cum sit de corpore, nescit corporis passiones: sic virginitas cum sit in carne, vitia carnis ignorat*. Eadem ad litteram scribit D. Hier. (vel qui est Author) ser. Ass. B. M. ep. 10. longè à princ. to. 9. pag. 69. B. ibi: *Vellus itaque cum sit de corpore, nescit corporis passionem. Sic & virginitas cum sit in carne, nescit vitia carnis*. Et favet velleris etymon. Ut enim notat D. Isidor. l. 16. Orig. c. 27. *Lana, à laniendo, idest vellendo dicta. Hinc & vellus dictum, quod prius lanæ vellerentur, non tonderentur*. Unde & Lauretus dixit: *Vellus, videtur dictum à vellendo*. Sic & virginitatis vellus ab

omni carnis delectamento esse debet avulsus. Quod quidem Marianum Scapularis vellus in posteriori parte subindicat, ut n. 28. notavi. Si ergo cit. Hier. teste, ser. Ass. B. M. ante med. pag. 70. versus fin. *Uterus virginis, lana candidissima suo colore dealbata*. Tales sint ejus filii oportet, juxta dicta n. 264. 274.

314 Secundò comparatur velleri Beatissima V. *Quia sicut de vellere sumitur portio ut inde fiat vestimentum*, inquit Richar. à S. Laur. l. 12. p. 5. c. 9. tit. *Maria vellus*; sic è Mariano vellere confectum est Scapulare. *Novit enim Beatissima Virgo modicam lanam*, &c. n. 301. init. Quare Prov. 31. 13. de ipsa dicitur: *Quæ sivit lanam & operata est consilio manuum suarum*. v. omninò, quæ n. 7. in fine diximus, & n. 260. 287. Tertiò: *Quia vellus vestit, & circumdat ovem*, ait cit. Richar. Sic & Scapularis vellus, Marianas vestit oves, circumdat & protegit, juxta dicta n. 287. Eas etiam medio Scapularis vellere intus in anima vestit ac protegit; ut cit. Richardus innuit: *Maria, inquit, vestit virtutibus & circumdat protectione oves, id est, simplices & innocentes*. Quartò: *Quia vellus suavissimum est ad tangendum*. Sic Maria per pietatem & benignitatem: quam non inveniunt peccatores scrupulosam, ait cit. Richar. v. totum Propug. 5. à n. 90. & Sacro Scap. applica. Maxime illa Bernardi n. 93. *Quid ad Mariam, &c.*

315 Quintò, addit cit. Richar. *Quia lana velleris, imò ipsum vellus valde bibulum est, & in magna quantitate de pluvia vel aqua recipit, & quod receperat facillima compressione refundit. Sic Maria -- sine detrimento sue plenitudinis, ipsam gratiam facillimè refundit omnibus, quoties comprimitur oratione devota. Unde comparatur velleri, vel spongiæ. Quæ (ait l. 12. p. 1. c. 6. v. Bibulus.) in magna quantitate bibunt aquam, & bibitam facillima compressione refundunt*. Idem Richar. l. 1. c. 3. sub fin. fol. 9. EE. *Maria à Deo recipit omnes aquarum gratias: omnem plenitudinem universorum bonorum, ut ea nobis distribuat. Et ideo -- ipsa est sicut vellus vel spongia (unde: Descendet sicut pluvia in vellus) quæ multum de facili trahunt aquam, & in magne quantitate: Et eam facillima compressione refundunt. Sic & Maria gratiam quam invenit apud Deum. Isthæc facillimè Mariano Scapulari adaptanda veniunt; eo vel maxime, quod precibus paucis: brevi oratione, cordis cujusque concham largo gratiarum stillicidio replet; juxta illud Alber. Mag. in Bib. Mar. in Judic. 6. 38. *Vellus roris divini, quod per in-**

voca-

vocationem & devotam salutationem expressum, concham cordis rore gratiæ adimplet. De hac ergo Scapularis lana, sicut de Scapularigera Matre in R. 3. lect. Offic. Nom. ejus dicemus: *Hæc est Gedeonis vellus, quæ levissima orationis compressione, larga exhibet gratiarum stillicidia.* Et cum Richar. à S. Laur. l. 1. c. 8. infra princ. fol. 19. B. *Ipsa vellus Gedeonis madefactum rore gratiarum, quod compressione levissima, devotæ salutationis & orationis, larga distillabit stillicidia super terram cordis humani.* v. supra à n. 178. ad 199.

316 *Vellus Gedeonis, victoriæ symbolum,* dicitur Beatissima V. à D. Joan. Damasc. orat. 4. de Nat. B. M. Scitè quidem, ac luculenter. Quandoquidem ipsa, diabolicæ serpentis caput contrivit, Gen. 3. 15. omniumque peccata delevit. *Bellatrix egregia* (ut in *Ansa* n. 3. sub fin.) tartareos devicit exercitus, partoque ibat Regina triumpho, hostili decorata trophæo. Verè Gedeonis vellus, certæ contra Madianitas victoriæ signum, Judic. 6. 37. Et enim *Madianita est dæmon*, (inquit Alap. ibi v. 4. §. Tropolog.) *ejusque affecla, &c.* Contra quos Marianum Scapularis vellus, cælesti virtutum donorumque pluvia imbutus, in signum certæ victoriæ datur: *Hoc erit signum, &c.* n. 151. Hoc ergo vellere vos omnes amici oportet, si Mariano spiritu indui vultis; sicut & de Gedeone, vellere illo instructo, dicit Scriptura Judic. 6. 34. *Spiritus autem Domini induit Gedeon.* Unde, & impavidus bellum aggressus est; inter ejaculata spicula, tormentaue bellica illæsus. Sic & amplius, qui Mariano vellere amicitur; nam & ab igne præsentis, & futuro iræ Dei liberatur. Hinc, illi adamusim, quod de B. V. scripsit Ernest. Prag. in *Mariali*, cap. 61. (v. cap. 81.) dicens: *Vellus Salamandrinum in virtuositate; sicut enim Salamandra, quæ non modo in igne vivit sed ut glacies ignem extinguere dicitur, lanam quandam profert, de qua laneæ vestes contextæ comburi non possunt; ita B. Virgo lanam Scapularis profert, quæ ab omni ictu, & igne defendit, Mariæ stillicidio imbuta.* Idem ex aliis refert P. Arcones in *Isaiam* 1. 25. *Discursu* 3. n. 3. pag. 216. dicens: *Vestimentum de pilis Salamandræ contextum igne abluitur, & purius redditur. Unum (ut perhibent) habuit Papa Alexander.*

317 Quis ergo non gaudeat Mariano Scapularis vellere indui? *Vellus enim istud* (dixerim cum Richar. à S. Laur. l. 12. p. 5. c. 9. tit. *Maria vellus*, init.) *virtutum omnium ornatus: vestitus jucundus. Vestiri vellere*

Mariæ, est, circumamictum esse varietate. Pilis carnalibus, sordidis, & caprinis ignominiosè tegitur, quicumque hoc vellere non vestitur. Itidem cum Richar. Victor. annot. in Psal. 71. penes med. pag. 481. B. 2. *Verè singularis gloria V. Mariæ: Descendet sicut pluvia in vellus.* Et verè singularis gloria Scapularis, quod Mariæ virtutes & dona, sicut pluvia in ipsum descenderint. Vide dicta n. 312. & 289. 268. fin. *O quale vellus* (pergit cit. Richar. Victor. lit. C. 2.) *illud virgineum pectus. O quale vellus virtutum omnium ornatus. Quis non gaudeat se vestiri posse de virtutum vellere B. V. Mariæ? Vultis* (ait N. Tho. à V. M. in *Concordia Evang.* pag. 341. col. 2.) *gaudere vos? Ecce Scapulare laneum virtutum vellus B. V. Mariæ.* Hac de re, sic N. Sylveira tom. 3. in *Evang. lib. 5. c. 23. n. 142.* illa Judic. 6. 36. 37. premens scripsit: *Hoc autem vellus typum fuisse Beatissimæ V. M. tenent, D. Ephrem, D. Hieron. Ambros. Epiphan. & alii PP. Com. Vellus autem hoc plenum est rore, per quem gratiæ & celestes favores denotantur, ut communiter docent PP. & Expositores. Sic dicitur: Caput meum plenum est rore, Cant. 5. 2. & 7. 5. Cuput tuum ut Carmelus.* Item n. 144. *Beatissima V. M. lanis Sacri Scapularii nos operuit, ut argentes sua veste* (v. *Encom. 3. à n. 287.*) *calefaciat. Ut illi nempe qui frigore suorum peccatorum, ac poenarum tabescunt, hac sacra veste, divina gratia inspirante, calefiant, &c.* Itidem n. 145. *Dedit nobis Deus per manus Sacratissimæ V. M. aliud laneæ vellus, nostrum scilicet Sacrum Scapularium, typum & signum ipsiusmet B. V. M. Hoc autem vellus laneæ plenum est rore, gratiis, ac favoribus celestibus.* Consule ipsum ibi, à q. 26. ad 30. Ubi pro Scap. habes innumera. & in Apocal. 22. 2. q. 4. & 10. 4. in *Evang. lib. 6. cap. 51. quæst. 12.*

318 Pergit cit. Richar. Victor. Psal. 71. penes med. pag. 481. c. 2. dicens: *O quantus, o qualis, & quam gloriosus ornatus Ecclesiæ Catholicæ, & hoc de vellere V. Mariæ. Pilis carnis, pilis sordidis, pilis caprinis ad ignominiam tegeris, si non vellere (Mariæ) vestiaris.* Et infra med. pag. 481. D. 2. *O speciosum, o gloriosum virginei pectoris vellus! Ex hoc pectore, omnium virtutum ornatus: ex hoc pectore, totius gloriæ cumulus, & ecce quale V. Mariæ vellus. O specialis gloria in Virgine, & ex V. Maria!* Hæc Carmelitico velleri adapta, juxta dicta n. 306. ibi: *Quia supra cor, &c.* Similiter illa Richar. à S. Laur. l. 12. p. 5. c. 9. tit. *Maria lana.* v. n. 93. Demum, hæc Plinii 2. l. 8. c. 48. post init. *Lana & per se*

coacta vestem faciunt : & si addatur acetum, etiam ferro resistunt; imò vero etiam ignibus, novissimo sui purgamento. Nam & novissimo sui purgamento, Marianæ exhibitionis pectine carminato, ignibus Purgatorii Marianum Scapulare resistit; maximè in novissimo die, scilicet in Sabbato, juxta dicta n. 256. 257. & explicat. n. 244.

319 Quare huc flectere licet, quæ de Beatissima V. Prov. 31.25. dicuntur: *Fortitudo & decor indumentum ejus, & ridebit in die novissimo.* Id est, in Sabbato; ut multi apud Alap. ibi interpretantur. Etenim Beatissima V. in Sabbato, juxta legem feriat, & partis lucris fruitur, ridet & gaudet, decore ac fortitudine induta, ut n. 276. & 280. dicebam. Notat Alap. v. 25. infra princ. dicens: *Possit vice versa, ut ordo verborum ordini utriusque respondeat, per Fortitudinem accipi byssus veterum (ut hic, idem dicitur quod v. 22. Byssus & purpura indumentum ejus) quæ fortis erat adeo ut igni resisteret, & in eo illæsa instar Asbesti permaneret, uti dixi Exo. 25.4.5. Dico ergo. Ubi sic: Byssus hæc erat linum nascens in Ægypto & Palestina, in plantæ cujusdam folliculis (qui similes sunt folliculis papaverum) indeque ferunt fieri telam, quæ instar Amianti igne non consumitur, sed purgatur (unde Plin. byssum hanc comparat Asbesto lapidi, qui ardet & non comburitur) quæ etiamnum hodie Venetis nota est, similisque est candore & subtilitate tela nostræ Cameracensi. Ita Delrio in Genes. 43. 42. & alii.*

320 Quoniam lapidis Amianti sermo occurrit, placuit in rem nostram referre, quæ C. Alap. in ep. ad Hebr. 7.26. ibi: *Impollutus*, scribit dicens: *Lapis Amiantus igne non leditur. Ex eo, utpote flexili, telas velaque texunt, quæ igni injecta ardent quidem, sed ex eo splendidiora exeunt ut docet Diosco. l. 5. c. 113. & Plin. l. 36. c. 19. Tales sunt permulti Sacerdotes, Religiosi, alique, qui inter ignes concupiscentiæ & tentationum carnis,*

quasi Amianti perdurant & fulgidius resplendent. Inter quos, non ultimum tenent locum Mariani Scapularigeri; ut ex dictis à n. 90. deducere licet. Habentes insuper firmiorem *Asbesto, Amianto, ac Salamandrino* vellere telam; qua, non ad breve tempus ut illa, (nam diuturno, & minus, perpetuo tempore, quicquid alii dicant, incredibile fit ea ab igne non consumi; uti docet D. Tho. 2. sent. d. 15. q. 2. a. 2. ad 1. dicens: *Nulla res est quæ tandem ab igne non consumatur, si diu in eo permaneat. Et ideo non est possibile aliquod animal vivere in igne ut in l. de proprietatibus elementorum Phil. dicit, nisi fortè ad modicum tempus, ut de Salamandra dicitur.* Idem docet 2. ad Anibal. d. 15. art. 2. ad 2. Quod sic se vidisse testatur Matthiolus in Dioscoridem l. 2. c. 26. Et alii apud P. Mendoza in *Viridario*, l. 4. n. 136. fin. ubi, & n. 127. respondet oppositæ sententiæ fundamentis, n. 124. relatis) sed æternum cuilibet igni resistunt. Ut autem scias quid sit Salamandra, audi Plin. 2. l. 10. c. 67. dicentem: *Salamandra, animal lacerti figura, stellatum, nunquam nisi magnis imbribus proveniens, & serenitate deficiens. Huic tantus rigor, ut ignem tactum extinguat, non alio modo quam glacies.* De illa sic D. Aug. l. 21. de Civit. Dei. c. 4. pag. 278. to. 5. init. loquitur: *Quapropter, si ut scripserunt qui naturas animalium curiosius indagarunt, Salamandra in ignibus vivit, &c.* Sat de hisce naturalibus, quæ longè latèque superat Marianum Scapulare, cælicæ Salamandræ vellus. De qua illud Psalm. 147. 16. *Qui dat nivem sicut lanam*, dixerim cum multis à Lorino ibi S. Arnobius citatis. Vide omnino, & Scapularigeræ Matri adaptæ: *Quæ dat lanam sicut nivem*, Sacrum scilicet Scapulare niveo virginitatis candore exornatum: *Et nivem sicut lanam*, duos scilicet & frigidus, instar lanæ molles & calidos. v. Aug. ibi to. 8. pag. 706. A. B. 2. ubi inter alia: *Dat nivem velut lanam propter confectum tunice futuræ.*

CÆLATURA VII.

MARIANUM SCAPULARE, INCORRUPTIBILITATIS indumentum.

321 **E**X hætenus dictis, tituli veritas patet. Quam, verbis D. Epiphani. l. 3. contra Hæres. in 78. longè post med. pag. 332. C. illustrare licet: *Mariæ, inquit, datum est à Deo ut*

pepererit nobis agnum, & ex gloria ipsius agni, ac ovis, factum est nobis velut à vellere, in sapientia per virtutem ipsius, indumentum incorruptibilitatis. Sacrum videlicet Scapulare, physice, & moraliter incorruptibilitatis indu-

indumentum. Physicè corruptibile est, & facillimè; ut ejusdem levis materies demonstrat. Indeque Mariana virtus, Sole splendor elucet. Naturæ portenta generat Sol, ejusque pretiosa producit; sed nil ultra materiæ virtutem, subjecti capacitatem, dispositionumque concursus. At Marianus Sol, nedum ultra, sed & contra omnigenam materiæ virtutem atque potentiam, levissima lanæ fila, instar spiritus incorruptibilia facit. Innumera hac de re, possem portenta referre. Nonnulla authentica habes 3. p. *Spec. Ord.* à

n. 2315. ad 2319. Ubi plurima recensentur Scapularia, illata, post multos annos in sepulchris reperta. Ut Marianum Scapulare, physicè inveniretur indumentum incorruptibilitatis. Moraliter quoque tale esse, quis nesciat? Qui non vel semel audivit, quot quantosque à peccato peccandique occasione liberaverit. Maxime in his quæ castitatis sunt. Ecquidni, virginitatis indumentum, Mariæ amictum cum sit? Vide dicta à n. 287. nè acta agamus. Et à n. 28. ubi de fuga ad castitatem tuendam.

CÆLATURA VIII.

CARMELITICUM SCAPULARE, MARIANI MARIS Spongia.

322 **P**ulcherrimus Spongiæ ortus è mari. Ludit inter scopulos placida maris unda. Ubi niveis grava spumis, irrequieta alluit immotas pelagi rupes. Sensim ascendit, & cadit; tenuique rugitu indicat, sese cruciari ut pariat. Parit, & generat. Nam deposito in faxis humore, continuo alluvio quod intendit generat: Spongiam videlicet similem sibi. Nam cum Mare aquas attrahit, sinuque suo continet, facillimè exhibet: peccatorum maculas lavat, sordesque detergit. Unde, & maris, & Spongiæ notione decoratur; ut Mariæ similima evadat. Quam, & Mare, & Spongiam passim PP. & DD. compellant, videndi in *Polyanthea* Hippolyti Marraccii.

323 *Mare, in quo omnium gratiarum congregatio*, Mariam compellat Alb. Mag. super *Missus est*, cap. 53. & in *Biblia Mar.* super *Ecclesiast.* Similiter & Bonav. in *Speculo B. M.* lect. 3. infra princ. §. *Primò*, to. 6. pag. 432. (eadem habet lect. 7. §. *Secundò*.) ibi: *Maria dicitur mare, propter affluentiam, & copiam gratiarum. Unde scriptum est in Ecclesiaste 1.7. Omnia flumina intrant in mare. Flumina sunt charismata Spiritus Sancti. Omnia ergo intrant in mare, id est omnes gratiæ intrant in Mariam. Unde ipsa optimè dicere potest illud Eccli. 24. 25. In me omnis gratia viæ & veritatis, in me omnis spes vitæ & virtutis.* Et infra §. *Tertiò*. *Maria, inquit, est mare amarum diabolo, & angelis ejus per ipsam oppressis. O quàm amarum & timendum est hoc mare demonibus. Non sic timent hostes visibiles, &c. n. 91. Et in Ansa, §. Quot, fin. Quæ quidem de Mari magno (v. N. Lez. to. 3. qq. Regul. à pag. 142.) gratiarum Ma-*

riæ, Scapularis Spongia incluso, haud incongruè dixerim. Expende singula, & Mariano Scapulari adapta; facillimum quidem.

324 *Mare, ad quod omnes Christiani debent se transferre*, Mariam compellat Ber. de Bust. serm. 2. de *Nominat. Mariæ*. Item: *Mare, in quo mittentes retia devotionis, capiunt pisces divinæ dulcedinis.* Itidem: *Mare, cujus aqua est pro muro filiis Israel, id est bonis devotis.* Et Mare gratiarum Mariæ est ejus Scapulare, ad quod omnes debent se transferre, ut quætuosissimam earundem, & indulgentiarum mercaturam faciant. In isto gratiarum mari, *Facta est Maria quasi navis*, Prov. 31. 14. Velamento Scapularis portans quicquid boni excogitari potest: *A mari enim abundavit cogitatio ejus*, Eccli. 24. 39. Unde Richar. à S. Laur. lib. 1. c. 3. in fin. declin. ait v. *Maria mare propter aquarum, id est gratiarum plenitudinem: Unde dicta est gratia plena. In mari enim nec fundus nec mensura est: Nec Maria accepit gratiam ad mensuram aliorum*, Eccli. 1. 2. *Profundum abyssi quis dimensus est? Quem locum attingens D. Bonav. in Spec. B. V. lect. 5. ante med. §. Secundò, to. 6. pag. 436. dixit: Abyssus est Maria. Quis hujus abyssi profunditatem, quis inquam, Mariæ immensitatem dimensus est nisi ille solus qui ipsam operatus est? (v. n. 191.) Immensa certe fuit gratia, qua ipsa fuit plena, &c.*

325 Immensam hanc plenitudinem D. Hier. (vel qui est Author) explicat, serm. de *Aff. B. M.* epist. 10. longè à princ. to. 9. pag. 69. infra med. dicens: *Ave, inquit, gratia plena, & benè plena, quia cæteris per partes præstatur; Mariæ verò simul se tota infudit plenitudo gratiæ.* Et infra pag. 70. C. *In Mariam*

riam totius gratia, quæ in Christo est, plenitudo venit, quamquam aliter. Similiter D. Bernardus hom. 2. super *Missus est*, parum in med. declin. to. 1. col. 26. D. ibi: Cui utique, distillantibus calis tota se infundit plenitudo divinitatis. Ad quid putas (ait ipse Ber. ser. 2. in *Aff. B. M.* infra princ. to. 1. col. 322. fin.) nisi ut adveniente jam Spiritu plena sibi, eodem superveniente, nobis quoque superplena, & supereffluens fiat? Quod in Sacro ejus Scapulari cernere licet. In ipsum enim Marianus imber placido sese fudit illapsu, & tota Mariani Maris unda, hac bibula se celavit in Spongia. Cujus aquas qui biberit, amplius sitiet. Adest pro utroque Richar. à S. Laur. l. 1. c. 3. versus fin. dicens: *Maria mare, Quia aquæ ejus falsæ sunt, & potatæ, magis sitim accendunt. Aquæ istæ, gratiæ sunt quas distribuit Maria, quæ gustatæ magis accendunt desiderium. Unde ipsa dicit Eccli. 24. 29. Qui bibunt me, adhuc sitient. Nec mirum si sitim tanquam sal accendit; cum ipsa sit illud vas de quo dixit Eliseus 4. Reg. 2. 20. Afferte mihi vas novum, & mittite in illud sal, &c. v. n. 305. à med.*

326 Pergit cit. Richar. à S. Laur. l. 1. c. 3. versus fin. dicens de Beatissima V. *Ipsa est sicut spongia, quæ multum de facili trahit aquam & in magna quantitate, & eam facilissima compressione refundit. Sic & Maria gratiam quam invenit apud Deum. Eadem repetit l. 12. p. 1. c. 6. §. Bibulus, & p. 5. c. 9. tit. Maria vellus, §. Quia lana. v. supra n. 315. Quæ quidem Mariano Scapulari adaptavi, n. 315. Nunc autem alia adjiciam, Natura, Proprietate, & Ufu Spongiæ inspectis. Natura Spongiæ ea est, quam n. 322. notavi. In saxi marinis nascitur, firmiterque rupibus hæret; ut turbati maris iræ resistat, orridisque supervenientibus undis, immota permaneat. Et in saxi Carmeli maris (v. n. 277. sub fin. & 278. init.) nascitur Scapularis Spongia, placida dulcique Mariæ unda fluente. Probè ergo *Mare gratiarum* compellatur, n. 323. Et à D. Epiphan. ser. de laud. *Deiparæ* ante med. *Mare spiritale, habens gemmam celestem Christum.* Sic etiam Chrysost. hom. in *Christi Natal.* Gemmam Carmeli mysticè dixerim, coelicam scilicet Scapularis Spongiæ; juxta dicta de filiatione, n. 262. & 285. Et quia rupibus Carmeli, Carmelitis inquam, inhærens; fortiter firmiterque resistit adversantibus cunctis. Firma & immota manet, tota irridente gehenna: Illæsa, exundante erebi fluctu. Talis est Scapularigeræ Spongiæ Natura.*

327 Proprietas Spongiæ, ea est: Pravos,

applicata, sugere humores, putidamque attrahere faniem. Sic Scapularis Spongia, altiori verò virtute: pravos enim fugit mores, ac peccatorum faniem ebibit. Unde N. Tho. à V. M. in *Concord. Evang.* pag. 59. col. 2. dixit: *Scapulare, Spongia est Scapularigerorum pravitatem sugens, ut eam excoquat flammis divine charitatis.* v. n. 302. de Spongiarum varietate scribit Phil. l. 5. de *Histor. animal.* c. 16. infra princ. Ubi penes med. addit: *Narrant, bestiolas quasdam consistere intra Spongas, atque ali: quas & evulsis Spongiis pisciculi saxatiles devorent.* Similitudo haud aliena Scapularigeris applicanda, tò bestiolas, in Rationalia mutato. Quandoquidem sub Scapularis Spongia degunt, hujusque vitali nutriuntur humore. Indeque si exierint: si è colli rupe, Scapularis Spongiam evellerint; Erebi pisces, saxatiles dæmones, eos devorabunt. Maneant ergo ibi ut securi consistant; habet enim Scapularis Spongia cavernosa latibula ad decipiendos dæmones. Elinguis est Spongia; ora tamen centum habet aperta, quibus, quousque impleatur clamat. Sic Scapularis Spongia, ut n. 301. sub fin. ex N. Tho. à V. M. notavi.

328 Ufus Spongiæ, is est: Detergere fordes: resistere igni: pectora tegere. Sic lego apud Beyerlinck in *Theatro vitæ humanæ*, verbo Spongia: *Ufus Spongiarum præcipuus est, ad tergendum, exsiccandum, ad excipiendum humorem. Spongia usus quoque erat, cum restingerent incendia.* Item ibi ex Livio lib. 5. *Spongia pectori tegumentum.* Et pectus valide munit firmiterque tegit Scapularis Spongia. Peccatorum humida atque lutosa exsiccant: gratiarum Mariæ humorem excipit; quo, etiam tartareo igni resistit. Alte considera: intellige dictum. Non aliter marina Spongia igni resistit, nisi humore plena, undis oppleta. Ut scias, quod Scapularis Spongia, nisi virtutum humore imbuatur, igni non resistet. Nisi pœnitentiæ lacrymis repleatur; nihil, etiam fortiter compressa reddet, quo ignem extinguas. Eam ergo tu præpara, ut gratiarum Mariæ undas ebibat, leviterque compressa reddat, n. 315. Obiter hic nota, Spongas, & albas, & Carmelini seu castanei coloris inveniri: Ubi nostri Habitus colores elucent. Communes, Carmeline sunt; quæ aqua imbutæ, vividè illum subeunt colorem, magis magisque imitantur. Expende, & applica. Quanto enim Scapularis Spongiæ Mariæ aquis imbueris, tanto magis illius colorem ebibet. Leges Ambros. Calepin. verbo Spongia. Ubi de usu ejus, hæc inter alia scribit:

scribit: *Antiqui purpura tingeabant Spon-
alias cura candidas faciebant*, &c. Ut etiam
usu isto, Carmelum referat Spongia. Album
scilicet in Pallio, & Purpureum in nomine
ipso. Nam *Carmelus* interpretatur *Coccinus*,
ait Lauretus. Et Alapide Cant. 7. 5. init. dicit:
*Carmelus à Septuag. & Nostro vertitur cocci-
num.*

329 Quotquot ergo inter marinos hu-
jusce mundi Scopulos Spongas queritis, Ma-
rianam Scapularis Spongiā capere satagite.
Et ecce ad detergendas animæ & corporis
maculas: ad resistendum igni: ad ebibendum
gratiarum stillicidia, juxta placitum habetis.
O tu cælestis Spongia Maria! Per te enim: per
Scapulare, vitiorum maculæ velut quadam
Spongia absterguntur. Unde Joan. Geomet.
hymn. 3. in Deiparam cecinit: *Gaude, quæ
absterfisti vitii commenta nefandi, humens
humani Spongia ut ingenii.* Et post: *Gaude,*

*quæ in faudis millena volumina solvis Demo-
nis ut nostræ Spongia nequitia.* v. Novar. in
Umbra Virg. n. 1382. *Gaude & tu, ò infelix
peccator! Tu quidem Spongiā aceto ple-
nam Christo obtulisti tuis sceleribus & pec-
catis; at ille tibi, Spongiā spiritalem offert,
omni suavitate & gratia refertam, qua tua
crimina abstergere & eluere valeas. Spongiā,
id est semetipsum in cruce: ubi spinis, clavis,
lanceaque terebratus; non cruoris vestigium
veluti evulsa Spongiæ in petris relinquunt,
Calep. teste; sed verum, sed humanæ redem-
ptionis pretium, sanguinem totum emisit.
Spongiā, id est B. Virginem; quæ sub cru-
ce Mare amarum facta, cordis sui Spongiā
offert mille penetratam cavernis, tibi, Ma-
tris dulcedine offusis. Spongiā, id est Ma-
rianum Scapulare, ut præmissum est;
utque Crux compellatur, numer. 9. 10.
11.*

CÆLATURA IX.

MARIANUM SCAPULARE, PULCHERRIMA TUNICÆ CHRISTI
forma.

330 **P**ost crucem & Spongiā Sa-
cro in Scapulari expressam,
ad inconsutilem Christi D.
tunicam venio, utriusque analogias scriptu-
rus. Et recapitulatis, quæ de similitudine
diximus n. 7. & 260. N. Thomam à V.M. in
Concordia Evangelica, pag. 302. col. 2. addu-
cere libet: *Sacrum Scapulare*, inquit, *vestis
est plena mysteriis, sicut tunica Christi incon-
sutilis.* Non erit monstratu operosum, si fa-
cturam, si formam, si miracula inspicias.
Illa quoque, *Encom.* 6. à n. 3 10. illustrata. Ubi
lectorem mitto, nè scripta verba iteremus.
Huc voco Bernardum, *Apolog. ad Gultelmum
Abb.* longè à princ. 10. 1. col. 1282. B. dicen-
tem: *Ascendat in altum, captivam ducat
captivitatem, & donet dona hominibus. Quæ
dona? Relinquat videlicet sponsæ suæ Eccle-
siæ pignus hereditatis, ipsam tunicam suam,
tunicam scilicet polymitam, eandemque incon-
sutilem & desuper contextam per totum. Sed*

*polymitam, ob multorum Ordinum distinctio-
nem; inconsutilem verò, propter indissolubi-
lis charitatis individuum unitatem.* E: Om-
nes ergo concurramus pariter in unam tuni-
cam, & ex omnibus constet una. Concurra-
mus pariter omnes in Unam Scapularis tuni-
cam, charitatis vinculo unam, ut à n. 299.
diximus. Quapropter ipsi competit, quod
de B. V. dixit Andreas Cretenf. *Orat.* 3. de
Dormit. B. V. *Tunica auro fulgens.* Et Ber-
nardin. de Busti in *Mariali. ser.* 6. de Concep.
B. M. *Tunica inconsutilis desuper contexta per
totum.* Quæ, si ad honorem & cultum referas,
erit illud Isaïæ 35. 2. *Datus est ei decor Car-
meli.* Ubi Alii (inquit Sêra in *Libano Mar.*
to. 1. n. 162. longè post med.) non sine myste-
rio legunt: *Honor Carmeli datus est ei; quia
V. M. sub invocationis titulo de Carmelo,
cultum & honorem maximum ob sui Sacri
Scapularis reverentiam conciliat ubique ter-
rarum.*

CÆLATURA X.

SACRUM SCAPULARE, ZONA AUREA EST, ET VINCULUM Charitatis.

331 **E**X N. Thoma à V.M. in *Concordia Evangelica*, pag. 275. col. 2. huc transtuli; ut post tunicam, ad zonam seu cingulum, quo ipsa cingitur veniam. Unam in rem nostram, auream reperi Zonam, Apoc. 1. 13. *Vidi similem filio hominis, vestitum podere, & praeinctum ad mamillas zona aurea.* Talari tunica & aurea zona exornatur filius hominis quasi nostrum declamaturus encomonium. Sole & stellis instruitur, igne gladioque armatur; ut unum Eliam, totumque Carmelum referat. v. n. 261. fin. 266. *Helios*, & 269. 270. Quod si gladium & ignem ad punitionem iudiciumque finale referas, aderit D. Epiphan. lib. *de vitis Prophetarum*, de Elia dicens: *Judicabit Israel, cum igne, tum rhomphaea.* Cui Zona aurea, pro pellicea (4. Reg. 1. 8.) in cœlis donabitur; sicut & Elio-Marianis Fratribus. Qui quidem hic rectè vivendo, *Angeli praeincti circa pectora zonis aureis* (Apoc. 15. 6.) Empyreï convexa tenebunt.

332 Expende dictum: *Zona aurea.* Zona, Cingulum, Balteus, seu Lumbare, symbolum est virginitatis, castitatis, & continentie; ut ex Pierio hieroglyph. 40. notat Alap. Jer. 13. 1. §. *Nota 2.* & alibi. Symbolum insuper fortitudinis & continentie esse dicit ibi §. *Secundò*, & Ephes. 6. 14. §. *Secundò*. Etenim zona seu cingulum, mollitiem renum & lumborum roborat; qua de causa, vestis, & habitus est militis & gladiati. Idem Ephes. 6. 14. §. *Addit*, subdit ex D. Thom. Lumbos symbolum esse amoris. Unde Osee 11. 4. *In funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis.* v. n. 302. Pergit cit. Alap. & illud Ezech. 16. 10. *Cinxi te bysso*, explicans dicit: *Lege & religione mea quasi cingulo te, o Israel, olim mihi in Sina astrinxi, ut per ea admonearis castitatis, puritatis, & fidei erga me.* Sic Beatissima V. suos instruit Scapularigeros, quos aurea Scapularis zona astrinxit, ut *Marianos* conservet. Hoc uno verbo dixi, quæcumque æternum scribendo possem. Te ergo Scapularis religione quasi cingulo cinxi, inquit Beatissima Virgo. *Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vite*, Apoc. 2. 10.

333 *Fidelis*, inquit. Cingulum enim, symbolum est fidelitatis, Alap. teste Ephes. 6. 14. §. *Respondeo 1.* Unde Sacerdos tunicam

suam cingulo constringebat, Exo. 28. 39. ut significaret Sacerdotem Deo, & per Sacerdotem populum Deo astringi. Sic & Mariana Religio, Zona seu Cingulo Scapularis, Mariæ astringitur. Sicut enim teste Hier. in Amos 9. 6. to. 5. pag. 171. A. *Ipsa Religio, & à religando, in fascem Domini vinciendo, nomen accepit.* & D. Isid. 1. 7. Etym. c. 2. apud Bonav. 1. 4. Phar. c. 19. *Religio appellata est, eo quod per eam uni Deo religemus animas nostras ad cultum divinum vinculo serviendi.* v. n. 140. 144. & audi D. Bernardum *de natura & dignitate Divini amoris*, c. 15. sub init. to. 1. col. 1518. D. dicentem: *A religando religio dicitur.* Sic, & peculiari Scapularis vinculo Mariæ astringitur Carmelitana Religio. Unde & ipsa Carmeli Regina dicit: *Subjiciam vos sceptro meo, & inducam vos in vinculis fœderis*, Ezech. 20. 37. Et Osee 11. 4. *In funiculis Adam, &c.* n. 302. Quæ velmaximè juvant, & qualitas Zonæ, & modus cingendi: *Præinctum ad mamillas zona aurea*, inquit. Mammæ, materni amoris emblema; quæ aurea zona cinguntur, ut castè confluentem servant humorem, servatumque, filiis copiosè ministrent. Toto corde, toto pectore: ibi enim *sedes est cordis*, ut bene meus Sylv. notavit, Apoc. 1. 13. num. 412. Itidem summo amore, charitateque perfecta; adeoque aurea est, inquit Alap. ibi: *Et præinctum, §. Quæres.* Unde Charitas Coloss. 3. 14. vocatur: *Vinculum perfectionis.*

334 Ergo Carmeli incolæ *State succinti lumbos vestros in veritate*, Ephes. 6. 14. Zona, inquam, aurea, seu cingulo Scapularis. Sicut enim veritas est imputribilis; sic & Scapulare, à n. 321. Itidem indissolubile est, sicut & vinculum veritatis. Ab igne, etiam iræ Dei, minimè læditur; unde & auri naturam superat, modo eminenti æmulus. Quare de ipso, gradu altiori dicemus, quæ de auro scripsit Plin. 2. lib. 33. c. 3. in fin. declinans, pag. 585. n. 25. 30. ibi: *Præcipuam gratiam hujus materie fuisse arbitror, &c. Nec pondere aut facilitate materie prælatum est cæteris metallis. Sed quia rerum uni nihil igne deperit, tuto etiam in incendiis rogisque durante materia. Quinimò quo sæpius arsit, profuit ad bonitatem.* Unde Sap. 3. 6. legimus: *Tanquam aurum in fornace probavit illos, &c.* Ubi Alap. multa dicit

cit

cit de *Patientia*, peculiaris Mariani Scapularis titulus; quandoquidem *Patientia* nuncupatur p. 1. N. Constit. c. 15. n. 6.

335 Aliter: *State succinti lumbos vestros in veritate*, Ephes. 6. 14. Id est: *Fidelitate*, & *integritate*, ut Alap. Coment. ibi §. *Verum*. Alludit enim Apost. ad Isaiam 11. 5. de Christo dicentem: *Et erit fides* (Hebr. *emuna*, id est, fidelitas) *cinctorium renum ejus*. Unde Cingulum Christianorum est fidelitas in Christi fide, religione, cultu, obedientia, ait cit. Alap. §. *Rursum*. & §. *Ad hæc*, addit: Hoc fidelitatis, constantie, integritatis, & castitatis cingulum mirè ornat Christianos, ut

DIGRESSIO NOTABILIS.

336 Quoniam de Mariano Cingulo, verbis in orbe ludens tractavi, ansa ansam præbente, & quasi reticulato opere capiente; de celeberrimo in tota Hispania Cingulo Dertusensi, dicere cogitavi. Hac de re, totum (cui tit. *Historia de la Santa Cinta*) integrum confecit *Franciscus Martorel de Luna*. Qui lib. 1. c. 7. pag. 40. ex gravibus AA. dicit: Iberam seu Dertusam fundavit Thubal quintus filius Japheth, Gen. 10. 2. cum primùm, fluvium Iberum appulit. Unde & quidam asserunt, eam fuisse primam omnium foundationum Thubal in Hisp. Quorum placitum nimiooperè juvat, quod ab antiquo Arma Dertusæ erant, Velivola quædam navis, ut pag. 42. cit. Martorel notat. Et c. 10. pag. 66. auri & argenti venas, ferrique fodinas esse demonstrat. Alia multa dicit: Unde l. 2. pag. 338. Eam cum Plinio 2. *Celeberrimam* vocat. Probè quidem. Sic enim Plin. 2. l. 3. c. 3. versus med. pag. 35. n. 25. scribit: *Tarracone disceptant populi XLIII. quorum celeberrimi civium Romanorum Dertusani, Bigargitani*. Quin, & Ildefonsus Aragoniæ Rex in Chirographo reedific. dixit, cit. Martorel l. 2. c. 5. pag. 407. teste: *Dertusa, clavis Christianorum, gloria populorum, decor universæ terræ; restituta est ibi sedes antiqua, & dedicata Ecclesia in honorem V. M.*

337 Pergit cit. Martorel l. 2. c. 2. pag. 343. dicens, quod cum Apost. Paulus Dertusis prædicaret (an. D. 59. 60. vel 61. quibus in Hisp. prædicasse tenent multi, ut ipse notat l. 2. c. 12. a pag. 453.) Rufum, quem ipse Rom. 16. 13. toto corde salutat dicens: *Salutate Rufum electum in Domino, & matrem ejus & meam*, Episcopum constituit. Unde Flavius Lucius Dexter in suo Fragm. pag. 18. dixit: *Rufus reversus ad Hispanias Dertusæ*

miro decore hisce suis virtutibus quasi ansulis connexum & variegatum, Christianum cingat & decoret; sicque una virtus aliam quasi ansa ansam excipit, hominemque cingit & coronat. Tale quoque esse comperi Marianum Scapularis Cingulum, quod Beatissima V. negotiatori suo Anglico præbuit (n. 171.) juxta illud Prov. 31. 24. *Cingulum tradidit Chananao*. Alap. *Mercatori, Negotiatori*. Unde §. *Sensus*, addit: *Virgo hæc, cingulum tradidit Chananao, id est mercatori; adeoque magna confecit lucra, omnique arte & modo rem suam, & familiæ auxit*. Videsis quàm bellè isthæc Scapularis cingulo competant.

Pontifex sedet. Tria Beatissimæ V. M. dicata templa fuisse Dertusis commemorat cit. Martorel l. 2. c. 7. a pag. 409. Primum, quod Gentiles diis suis construxerunt, quodque Apost. Paulus V. Mariæ sacravit. Secundum, quod Archiepiscopus Tarraconensis eidem Beatissimæ Virgini dedicavit an. 1178. Tertium, quod nostro nunc tempore extat, sub titulo *Virginis Angelorum*; ut Martorel l. 1. c. 12. pag. 90. notat.

338 Anno igitur 1178. expleto (in quo, & Templum secundum completum fuit) nocte quadam in illud descendit Beatissima V. Empyreo circumfusa jubare, innumerisque comitata cælitibus; unde forsan, ei, titulo *Reginæ Angelorum* tertium quod extat consecratum est. Ibi ergo in latere aræ maxime stellato sub folio sedet, stante cælorum Curia, dulciterque canentibus Angelis. Et ecce impulsu virtutis suæ devotum Presbyterum ad se trahit, quem sic allocuta est: *Quoniam in honorem filii mei, & meum, hæc Ecclesia (secunda scilicet) est constructa, & vobis Dertusensibus cura est me plurimum venerari; ideo quia diligo vos, pro quibus meum ad Filium intercedo, solvens Cingulum quo præcingor à me fabricatum, super altare illud pono* (v. Lev. 2. 2.) *& vobis trado, ut hoc in pignus amoris mei memoriam habeatis*. Sic in parvulusto Officio Cinguli B. M. V. lect. 2. secundi Nocturni; ut Martorel l. 2. c. 12. pag. 453. Et pag. 470. notat, quod S. hæc Zona seu Cingulum, est in modum retis, seu opere reticulato ex subtili serico filo factum: color ejus quasi torridus. Hisp. *Tirante à tofado*. Et quod mirum est, sexto jam fermè sæculo excurso, omnino illasum permanet.

339 De ipso, sic Veronensis Joan. Baptista Bagatta, to. 1. lib. 1. c. 1. de admirandis circa

circa cælum n. 13. pag. 33. scripsit: *Dertusa in Cathalaunia pie colitur in Cathedrali Ecclesia Cingulum sericum reticulatum, quod circa annum Domini 1178. B. V. M. cuidam venerabili Sacerdoti in eadem Ecclesia, splendoribus, Angelis, sanctisque circumdata apparens donavit, ab ipsaque dum in terris degeret elaboratum fuisse creditur: huiusmodi cingulum mulieribus pregnantibus delatum, ad faciliter explodendos partus mirabiliter prodest. Et ad quid non prodest? Quas non fovet virtutes, quæque mala non propellit? Hinc collecta cit. Offic. Deus qui Ecclesiam Dertusensem B. V. Mariæ Visitatione, & Cingulo decorasti; ejus nobis intercessione concede, ut Cingulo fidei, & puritatis accincti, à cunctis peccatorum nexibus eruamur. Per Dom.*

340 O nimis felix Dertusa! O celeberrima civitas Mariana! Cui comparabo te, vel cui exæquabo te? Scio Niceph. Callixtum l. 14. *Histor. Eccles. c. 49. fin. dixisse: Judeorum Sinagoga, insignem Dei Genitrici ædem sacram construxit. Ubi venerandam & Sacram Dei Matris in ipso sanctioris mensæ tumulo Zonam reposuit. Et l. 15. c. 14. initio: Celeberrima Pulcheria Augusta, tria Dei Matri ex ipsis fundamentis templa erexit. Unum in Fabricorum foro, Sacri Tumuli nomen habens. In hoc, veluti thesaurum, Dei Genitricis deposuit Zonam. Secundum, via ducum est. Tertium, pulchritudine & omnis generis materia ornatum consecravit Templum, cui Blanchernæ cognomen est. De his etiam lib. 14. cap. 2. versus fin. Scio, inquam, hæc; & nihilominus, te, magis dilectam, magisque felicem, ac gloriosam comperio. Ad te enim, non casu, non humana industria Virginea Zona venit. Sed ipsa Maria, ut n. 338. præmissum est, eam detulit: non in manibus: non Angelorum ministerio; sed ipso præcinctæ Cingulo. Quod, tenerrimo Matris amore solvens, te, prædictam Dertusam, manibus suis cinxit. Cui ergo assimilabo te? Ipsi Mariæ, juxta dicta de amore n. 295. comparabo te? Expende: Excipe, & judica.*

341 Diligebat Jonathas David quasi animam suam, dicit Scrip. cit. n. 295. & tanti amoris signa demonstrans, dicit 1. Reg. 18. 4. *Nam expoliavit se Jonathas tunica, qua erat indutus, & dedit eam David, & reliqua vestimenta sua, gladium, & arcum, & usque ad Balteum. Nota dicendi modum. Balteus enim præ aliis, singulare amoris indicium ponitur. Balteus enim erat cingulum (inquit Alap. Prov. 31. 24. §. Hinc.) bullis ex auro, bysso, purpura, gemmis, &c. ornatum. Hinc*

Zona dicta Balteus, quasi Bullateus. Et profecto Balteus Jonathæ, utpote filii Regis, pretiosissimus erat. Si ergo dare istum, fuit evidens signum, quod Jonathas diligebat David quasi animam suam; quanto potius Mariæ Cingulum, quo ipsa præcingebatur, signum erit, quod quasi animam suam diligebat Dertusam, quam propria zona cingebat? Nil autem erat (inquit Abulensis in cit. 1. Reg. 18. 4. quæ in Dertusensem Mariam belle cadunt) quo tantum posset indicari affectio Jonathæ, quam dando ei vestes, & Cingulum. Quia erat quasi se ipsum totum dare. Et Exo. 39. q. 1. pag. 340. A. B. dicit: Balteus erat Cingulum textum & factum ex serico. Talis Mariæ Zona, ut Veronensis n. 339. cit. dicit. Et Martorel, n. 338. Ergo se ipsam totam in Cingulo, suæ se dedit Maria Dertusæ. Quid plura?

342 Cælum Mariam compellant, quotquot hætenus SS. PP. & DD. de ipsa scripserunt. Vide Polyant. Mar. Hippolyti Marraccii, verbo Cælum, & Richar. à S. Laur. l. 7. tit. 1. Et hoc inde velmaximè competit ei, quod totam Deitatis substantiam in utero ceu cælo continuit: *Extendens cælum sicut pellem, Psal. 103. 2. Et sicut tabernaculum ad inhabitandum, Isaia 40. 22. Unde: Gyrum cæli circuiui sola, inquit Eccli. 24. 8. Expende analogiam. Cingulo seu Zodiaci zona, duodecim stelliferis exornata Signis, cæli peripheria cingitur, nitidoque decoratur splendore. Hinc bona cuncta & mala prædicat, celebris Astrologia. Si benè, si ordinatè, stellata Zodiaci zona cingitur cælum; bona, & optima semper. Sic & tibi, o dilecta Dertusa, prædico; si benè, si ordinatè, te, animatum cælum zona virtutum Mariæ cinxeris: stellato balteo præcinctæ processeris. Eò enim castissimi Amoris Mariana Venus: *Solvit de pectore zonam, textilem, picturatam; ut Homerus de Veneris Zona scripsit. Eò: Dat teretem zonam, qua modo cinctæ fuit; ut Ovid. 2. Fast. v. Calepin. verbo Zona, fin. Diligit nè Maria Dertusam eximio amore? Recole dicta n. 335. fin. Prov. 31. 24. Cingulum tradidit Chananeo. Armena versio: Fecit animæ suæ cingulum, sive zonam. Anima enim magis est ubi amat quam ubi animat, inquit Alap. ibi §. Armena. & 1. Reg. 18. 1. init. Amantis anima, magis in amato quam in amante est. O inclyti Dertusenses! O Marianni cives, stellato decorati zodiaco! n. 344. fin. Hac cælica zona: hoc amoris vinculo Regina cæli & terræ corda vestra ligavit. Unde, & dicit: Subjiciam vos sceptro meo, & inducam**

vos

vos in vinculis fœderis, Ezéch. 20. 37. *In funi- culis Adam traham eos, in vinculis charitatis*, Osee 11. 4. Unum idemque mecum faciam incendio amoris. v. n. 340. fin. & 295.

343 Zona Torrida exornari cælum, & Philosophi, & Astrologi docent. Illi, certa pars terræ subjicitur, quæ etiam Zona Torrida dicitur. Leges P. Mendoza in *Viridar.* l. 8. c. 9. n. 201. pag. 309. & erit applicatio facilis. Equidem Torrida Zona est Dertusa, ut Torrida (n. 338. fin.) Mariæ Zonæ subjecta, n. 342. fin. Torrida; quæ tali cingitur zona: quæque Marianæ virtutis amatrix. Torrida demum; quia Mariani amoris Sole amicta rubet, ejusdemque charitatis igne torretur. *Semper Sole rubens, & torrida semper ab igne.* Virgilius 1. Georgicôn, de cælesti Zona Torrida loquens. Quæ, & Mariæ, & Marianæ Dertusæ perbellè competunt. v. Calep. verbo Zona, *Zerynthum, Hebrus.*

344 Zona quoque, cingulo, seu Circulo Lacteo cæli pulchritudo exornatur, experientia docente. Qua de re, aliter Poëtæ, aliterque censere Philosophi. Illi, *Lactæum* dicunt circulum; quia Juno expresso uberibus Lactæ tinxerat eum locum, qui propterea *Lactæus* dicitur à Latinis, & à Græcis *Galaxia*, à verbo *Gala*, id est, Lactæ. Unde *Manilius* famam esse ait vulgatissimam, *Lactis fluxisse liquorem Pectore Reginae divum, cælumque liquore Ifecisse suo: quapropter Lactæus orbis dicitur, & nomen causa descendit ab ipsa.* Et Lacteo circulo, videlicet Mariana Zona, felix Dertusa, Dertusanumvè cælum cingitur, glorioseque protegitur. Adest D. Germanus Orat. in *Adorat. Zonæ.* O zona, quæ iis qui ad te confugiunt das lumborum quidem mortificationem ad vitia; animi autem fortitudinem ad virtutis operationem. O zona, quæ sanctissimum illud corpus constringebat, & Deum, qui in utero colebatur continebat, quæ sæpè humectabatur ex guttis lactis intemeratæ Virginis. Ubi tot stellis quot guttis emicat, zodiaco pulchrior. Unde ipsi: *Venter ejus eburneus distinctus sapphirinis*, Cant. 5. 14. Rabbi Abenezra: *Viscera ejus, cingulum medium* (in margine: *Zodiacus*) *in quo sunt similitudines siderum. Quasi diceret: (inquit P. Flores lib. de Martyr. n. 587.) Inter alia indumenta & ornamenta quibus cernitur sponsus fulgere, Cingulum seu Zona emicat Zodiaco quam simillima.* Quæ de B. V. dico cum C. Alap. Cant. 5. 14. *Sensu 3.* Maximè hic, & num. 342. Ubi de Zodiaco ad litteram.

345 Pergit cit. *Manilius*, aliam (Dertusensibus haud absimilem) zonæ, seu circuli

Lactei causam assignans. Quod scilicet, in illa cæli parte illustrium virorum domus sita esse credebatur: *Huc migrant (inquit) ex orbe, suumque habitantia cælum Æthereos vivunt annos, mundoque fruuntur. Atque hic Ajacides; hic & veneramur Atrides.* Et in illa cæli parte, Lactea Mariæ Zona candidata, Dertusa nempe, nobilissimi Dertusani *fixere tentoria*: Ubi toto corde & animo, suam venerantur Mariam. Unde æternitatis candidati: confertissime stellæ, *Galaxiam* mysticè formant, communem Philosophorum sententiam tenentes: Quod Zona, circulus, seu via Lactea, stellarum conferta multitudo est; vel (ut loquitur Arnul. *Meteor.* tract. 2. c. 1. n. 17. to. 4. pag. 379. ex Alb. Mag. hic tract. 2. c. 6. Similiter N. Dionys. Blasco l. 19. dist. 68. n. 15. to. 2. pag. 730. D. Tho. 1. *Meteor.* lect. 11. lit. H. & latius lect. 13. lit. D. contrarium dicit: Exhalationem scilicet sub tali cæli parte vi stellarum adunatam: *Concursus & cœtus multarum stellarum, in illa parte Orbis octavi, inter quas aliqua stellæ magnæ sunt, &c. Tumetiam radius Solis incidens, sideribus illis contiguus, &c.* Quo nihil aptius, pro *Concursu & Cœtu* Dertusensi. Maximè in Festo Zonæ, seu Cinguli; juxta illud Levit. 23. 36. *Et septem diebus, &c.* Ubi Alap. in princ. dixit: *Hoc festum cœtus atque collectæ à S. Joan. 7. 37. vocatur: Dies magnus festivitatis.* Item ibi 8. *Nota, hoc festum dici cœtus & collectæ, non tam pecuniarum aut eleemosynarum, uti volunt Abulen. Lyran. Cajet. Oleast. quàm hominum & populi, qui congregabantur octavo die in tabernaculo, & postea in templo, ut simul adunatus gratias ageret Deo solemnibus sacrificiis, &c.* Idem docet 2. Esdræ 8. 18.

346 Consultò dixi: *Fixere tentoria.* Sic enim ex toto, Scrip. Levit. 23. 34. 35. 36. Octavæ Zonæ Dertusensis competit. Ubi v. 34. de hoc Tabernaculorum festo (quod Græcè dicitur *Scenopegia*, à figendis tabernaculis) loquens ait: *Institutum est hoc festum in memoriam protectionis Divinæ per 40. annos in deserto, &c.* Pro musicæ & cantorum concursu, 1. Paralip. 15. 21. Ubi Alap. ait: *Cantabant Psalmos qui inscribuntur Hebr. Alsceminith, id est, super Octava vel pro octava, sive quod octo vocibus, sive quod Octachordo canendi forent.* Psalmi sic inscripti, sunt 6. & 11. Ubi Lorinus ait: *Pro octava, id est, Octachordo, vel voce super octavam, &c.* Est etiam peculiaris locus 2. Paralip. 7. 8. 9. Et pro concione octava, Eccli. 33. 16. 17.

347 Hactenus Mariani Dertusenses de Oceano gratiarum, Zona inquam Mariæ
Hh dixi.

dixi. Ipsa siquidem altiori sensu quam zona qua cingebatur Aaron (Exo. 28. 4. & *balteum*. Eccli. 45. 9. *Zona gloriae*.) Oceanum terram cingentem significat. v. Alap. 1. Timot. 1. 2. §. *Hac*, & supra n. 326. Nec omittendum puto quod Apost. (de quo num. 337. sub fin. primum Dertusē Templum Beatissimæ V. sacrasse diximus) prophetica illa zona præcinctus, & in ipsa, gloriam suæ prædicationis accepit. Actor. 21. 11. *Virum, cujus est zona hæc, sic alligabant in Jerusalem Judæi*. Et forsan Zona ipsa præcinctus, Dertusis prædicavit Apostolus, atque Mariæ sacrauit Ecclesiam. Ubi *Omnis gloria ejus ab intus, in fimbriis aureis*, Psal. 44. 14. Hieron. *Fasciis aureis vestita est*. Euthymius (apud Lorin. ibi §. *Spektari*, infra med.) Zonas cingulaque interpretans, tropologiam de temperantia & modestia, quæ concupiscibilem animæ partem coercent, à qua multæ aliæ virtutes, nempe, ut à cingulo fimbriæ dependent, &c. tropolog.

348 Alia multa vide apud Novarin. in *Umbra Virg.* à n. 171. ubi de *Virginea Zona* scribens ait n. 177. sub fin. Apud Gallos & Iberos zonæ mensuram magistratus habebant, quam si capare non posset mulier succi plena, magno probo afficiebatur, ut refert Alexander ab Alexandro l. 2. c. 25. quod prius tradidit Stobæus serm. 3. ex Nicolao, de moribus gentium dicens: *Iberorum mulieres laboriosissimam agentes, imprimis temperantia excellent; nam certæ mensuræ habent zonam, qua si venter alicujus cingi nequeat, turpe apud omnes habetur*. Hæc Virgines & Viduæ: hæc Dertusæ Matronæ notate. Vestris in domibus Marianam appendite zonam, ut ab omni liberemini incursum, Josue 2. 18. Labia quoque vestra, vitta Mariæ alligate, Cant. 4. 3. Etenim: *Omnis labor hominis in ore ejus*,

Eccles. 6. 7.

349 Toto corde & animo Cinguliferam tenete Mariam; de qua Prov. 31. 14. (v. C. Alap. Prov. 31. 24. fin. §. *Rursum*.) dicitur: *Facta est quasi navis institoris, de longè portans panem suum, &c.* Cingulum suum, quem devoto sibi Chananeo (Presbytero scilicet, n. 338.) tradidit, n. 335. fin. Qui, juxta nomen suum (v. num. 1.) *mercator, & negotiator cælestis, omnigena virtute ditatus, Marianis insistens negotiis, ejus institor factus est*: Unde & ipsam tanquam *institoris navem* ad se traxit, inæstimabili zona exornatam. Sic & vos, ò inclyti Dertusenses! Sic, venerandi Presbyteri vestigia tenentes, velivolam Mariæ navem (v. n. 336.) Zonis cingulisve onustam, vestram videbitis appellere urbem. Ubi vos omnes advocans, Isaïæ 55. 1. dicit: *Venite ad aquas: & qui non habetis argentum, properate, emite absque argento, & absque ulla commutatione, zonas, & cingula, quæ ipsa feci*. Leges C. Alapide Jer. 13. 1. §. *Alleg.* & maximè §. 11. Exo. 28. 39. Prov. 31. 14. init. & infra §. *Sensus*, & sub fin. Maximè Actor. 19. 12. *Semicinctia*. Ubi infra princ. ait: *Appositè per semicinctia accipies breviora, vel arctiora singula, aut zonæ sive cinguli partes*. Quasi diceret: *Semizonas, semicingula*. Ut particulè illi Marianæ zonæ, quam, (ut perhibent) Dertusenses parturienti Hispaniarum Regine deferunt, adaptare possimus. Hemistichium insuper cit. §. 12. & *recedebant ab eis langores, & spiritus nequam egrediebantur*. Quis enim dinumeret, quot, quantosque Mariana Zona fugaverit demones, morbosque sanaverit? Quotquot ergo Mariæ Cingulo exornati, eam pura mente castoque corpore colere vultis, sapphirinas legis ejus accipite tabulas.

CÆLATURA XI.

CARMELITICUM SCAPULARE, MARIANÆ LEGIS Tabulæ.

350 **N**imis afflictum populum suum consolari volens Omnipotens Pater, dilectum sibi Moysen è medio rubi vocavit, Exo. 3. 4. *Moyses, Moyses*. Qui cum illicò respondisset: *Adsum*; continuò legis præceptum accepit, §. 5. *Ne appropriens huc: solve calceamentum de pedibus tuis: locus enim, in quo stas, terra sancta est*. Ubi Obedientiam, & Paupertatem, apertè subindicari, nemo non videt. Castitas

quoque in viridi rubo, flammæ inter illas, clarissimè elucet. Ut adèquatè ad Marianum Scapulare referas, juxta dicta à n. 13. Itidem ad ipsum, quatenus inter flammæ intactum, juxta dicta à n. 90. & 320. Unde & ad Mariam (non eo tantum sensu, quo Alap. Exo. 3. 2. §. *Respondeo*, & §. *Rursum*, de Verbo incarnato & virginitate Mariæ commentatur) flectere licet, peculiari titulo Scapularis. Ubi immenso charitatis igne vallata, viridior apparet,

parèt, tot foliis, quot sanctæ spei titulis exornata: *In hoc moriens*, &c. à n. 171. Ibi aperta gloria, suo se manifestat Simoni, Carmelitici Exercitus Principi, cui, Marianæ legis tabulas (Scapulare videlicet) proprio digito inscriptas exhibet, ut n. 260. & 287. præmissi. Ubi supremi Legislatoris imitatrix, dilecto Carmelo suavem dat legem, qua salvus facillimè fiat.

351 Populum suum instruere salvumque facere volens Dominus, pulchritudinem gloriæ suæ manifestavit Moyfi Exo. 24. 10. Cui dixit Dominus V. 12. *Ascende ad me in montem, & esto ibi: daboque tibi tabulas lapideas, & legem ac mandata quæ scripsi: ut doceas eos*, 15. *Cumque ascendisset Moyses*, &c. 16. *Septimo autem die vocavit eum*, &c. Et completa cæremoniarum ac legis instructione, concludit dicens: *Videte ut Sabbatum meum custodiatis: quia signum est inter me & vos in generationibus vestris*, Exo. 31. 13. *Deditque Dominus (V. 18.) duas tabulas testimonii lapideas, scriptas digito Dei. Et reversus (32. 15.) est Moyses de monte, portans duas tabulas testimonii in manu sua, scriptas ex utraque parte*, 16. *& factas opere Dei. Et opere Mariæ factas Sacri Scapularis tabulas (n. 7. & 260. fin.) dilecto Simoni dedit Beatissima V. ex utraque parte scriptas; utraque enim Marianam refert legem, Sabbatum (diem septimum) ex Sabbato, Isaie 66. 23. demonstrans, mutibusque Signi vocibus dicens: Videte ut Sabbatum meum custodiatis, &c.*

352 Sapphirinas fuisse tabulas Moyfi exhibitas, multi (ut notat Alap. Exo. 31. 18. §. Porro.) cum D. Epiphan. lib. de 12. Gemmis, censent. Quod in rem nostram bellè cadit, recapitulatis hætenus dictis n. 269. 270. Sicut enim Deus sapphirinas legis tabulas exhibiturus, in suppedeano sapphirino apparuit, Exo. 24. 10. *Sub pedibus ejus quasi opus lapidis sapphirini, & quasi cælum cum serenum est*: Unde C. Alap. Apoc. 21. 19. ad illa: *Secundum sapphirus*, init. & §. Secundò, §. Tertiò, dixit: *Sapphirus cæli speciem præ se fert: ceruleus est, & aureis punctis quasi stellis collucet & scintillat*. Sic sic Maria sapphirinas Scapularis tabulas exhibitura, in sapphirino Carmeli suppedaneo (etenim Carmelus, re, & nomine speciem cæli præ se fert, ut n. 269. 270. notavi) apparuit, Angelorum multitudine comitata. Exhibet: & *Pactum sempiternum* inter ipsam
11 & filios Carmeli *Signumque* perpetuum, Exo. 31. 16. 17. statuit: *Hoc erit signum tibi*, &c. n. 171. Utque etiam materiali specie, sapphiru,

Scapulare imitetur; radiantibus emicat stellis, glorioso Carmeli Stemmata. Ubi antiquo sapphiro persimilis, (de quo cit. Alap. Apoc. 21. 19. ad illa: *Secundum sapphirus*. §. Quartò, dixit: *Sapphirus veterum, opacus fuit, teste Plinio, & aliis.*) nativa Carmelini coloris opacitate refert præcipuam Carmeli gloriam, num. 232. & 165.

353 Pergit cit. Alap. multa de sapphiro scribens, *Mario-Scapulari* propria. Ait ergo Apoc. 21. 19. §. Tertiò. Sapphirus vocatur à Gemmariis Gemma sacra, inde quòd cæli speciem præ se fert, ut ex Plinio ait Hieron. & visio Dei Exo. 24. 10. fuit: *Quasi opus lapidis sapphirini, & quasi cælum cum serenum est*. Quæ, & Marianum Scapulare præ se fert; nedum physicè in sapphirino Ord. Stemmata; sed & moraliter, quatenus recta in cælum ducit: Estque: *Fugis scatebra spiritualium Donorum, Signum salutis æternæ, Nota prædestinationis*, ut scitè demonstrat P. Raynaudus l. *Scapul. Mar.* p. 1. c. 7. & p. 2. quæst. 7. Hinc bellè ipsi competunt, quæ de sapphiro addit Alap. ibi §. Quintò, dicens: Sapphirus apud veteres magna in veneratione fuit, ait Pierius Hieroglyph. 41. & Rueus: *Supremam olim sapphirum apud homines auctoritatem habuisse, & apud Divos gratiam, ipsa perhibet antiquitas*. Et Abul. Exo. 24. 10. *Apud Gentilium deos*, inquit, *in magna fuit sapphirus reverentia, quod sine eo responsa non dabantur*. Et c. 28. 18. ait: *Olim sapphirum gemmam gemmarum appellari solitum*. Et Æliano teste l. 14. 34. Ægyptiorum summi Judices, qui erant Pontifices, è collo gestabant sapphirum, cui insculpta erat veritas: (collo appensam imaginem è sapphiro, quæ appellabatur *Veritas*, ait Alap. Exo. 24. 10. ibi: *Et sub pedibus ejus*, &c. Ubi compendiò hætenus relata scribit) unde §. Septimò, ait Alap. ex Alb. Mag. l. 2. de Mineral. Sapphirus valet contra melancholiam, quartanam, & melancholicos humores: contra alias quoque infirmitates, ex Galeno & Dioscor. Addunt aliqui, sapphirum homines ad pietatem, constantiam, pacem, & cupiditatum refranationem inclinare, ideòque esse gemmam Pontificum. Hæc cit. Alap. Apoc. 21. 19. Ubi multa Tropol. Scapularigeris applicanda. Similiter Exo. 24. 10. ad illa: *Et sub pedibus ejus*. & 28. 18. §. Secundus, §. Tropol.

354 Quæ, & Mariano Scapulari competere quis non videat? Et singulariter illud de Pontificibus Ægyptiorum. Quandoquidem *Gemmam gemmarum*, Sacrum Scapularis sapphirum gestarunt Summi Pontifices, Gregorius

rius XIII. & XIV. Clem. VIII. Leo XI. Paulus V. Greg. XV. Urban. VIII. Innoc. X. & Alexander VII. qui, etiam ipsa fer. 4. in qua ad Pontificatum erectus, à carnibus abstinent, ut notat N. Lez. to. 4. annal. an. 1251. n. 30. Rem singularem refert P. Segerus Pauli in prolixiori Histor. vitæ B. Simonis dicens: Cum Leo XI. jam creatus Pontifex Cardinalitia exueretur veste ut Papali indueretur, voluit Prælati vestiens *Scapulare Carmelitarum*, quo idem Leo à pueritia munitus fuerat, unacum aliis vestibus è collo tollere. Fieri id vetuit Pontifex his verbis: *Relinquas mihi Mariã, nè me derelinquat Maria*. O sententiam, ò dictum æternitati inscribendum! Qui equidem Mariam relinquit, quid boni sperare potest? Vide à n. 93. & à n. 188. Et nota, quod etiam Carmelipara V. dicit: *Fundabo te in sapphiris*, Isaia 54. 11. Itidem, quod *Rationale* Summi Sacerdotis Aaron, *Sapphiro* quoque exornabatur, Exo. 28. 18. Ubi v. 15. & 16. dicitur: *Rationale quadrangulum erit & duplex*. Ut, & Magno, & Parvo Scapulari adaptetur. Tò *Duplex*, utrique competit; quatenus ex geminis partibus constant. Tò *Quadrangulum*, parvo Scapulari tantum.

355 Nec silentio prætereundum est, sapphirinum illud gloriæ Domini suppedaneum, de quo n. 352. Beatissimam V. allegoricè significare; ut optimè notat Alap. Exo. 24. 10. ibi: *Et sub pedibus ejus*. §. *Allegoricè*. De qua præcisus fuit cælestis sapphirus Christus D. In quo, tanquam in duplici novæ legis tabula (Divina scilicet & humana natura) omnia novi testamenti statuta inscripsit omnipotens Pater, hocce compendio: *Dilige Deum: Dilige proximum*. Ut ordine, & re, ad Moyfis tabulas (è sapphirino Dei throno excisas, ut

Chaldeus & Rabini tradunt, apud Alap. Exo. 31. 18. §. *Porro*, fin. quod sic ipse rejicit: *Crasa eorundem est fabella*) & Christi D. se se referat. v. Alap. Exo. 31. fin. Utque, nos ex toto ad Marianas legis tabulas transferre possemus: ad Marianum Scapulare, è Mario-Carmeli sapphirino suppedaneo excisum; amorem Dei in prima, seu anteriori parte referens (v. num. 301.) & in secunda, amorem proximi; juxta illud: *Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi*, Galat. 6. 2. & Rom. 13. 8. *Qui diligit proximum, legem implevit*.

356 En ergo Marianum Scapulare Sapphiro simillimum. Etiam Hebr. attenta radice. Sicut enim (Alap. teste Exo. 24. 10. ibi: *Et sub pedibus ejus*, infra princ. & Apoc. 21. 19. ad illa: *Secundum sapphirus*, init. §. *Secundò*.) *Sapphirus* Hebr. vocatur *sappir* à *sepher*, id est numerus, à numero scilicet stellarum, vel ob numerum punctorum, quasi stellarum quæ in eo visuntur; sic & Marianum Scapulare, physicè, in Ord. Stemmata; & mysticè, in Confratribus Numeri (vulgò: *Cofadres del Numero*) visitur. Recole dicta n. 269. 270. & 352. Et Carmelo, seu Mariano cælo; indeque Scapularis sapphiro adapta, illud C. Alap. Apoc. 21. 19. ibi: *Secundum sapphirus*. §. *Tertiò*. *Cælum ergo videtur esse primus & primarius sapphirus*, à quo gemma sapphirus suum colorem & stellas accepit. Uno ergo in Scapulari, cælum, universamque legem mysticè habes. Cave tibi, & attende diligenter, Eccli. 13. 16. Has enim sapphirinas suæ legis tabulas, tibi Maria dedit. Unde, & illud tibi, cunctisque Carmelitis: *Signum habentes salutis ad commemorationem mandati legis tuæ*, Sap. 16. 6.

CÆLATURA XII.

MARIANUM SCAPULARE, AMORIS ET GRATITUDINIS vinculum.

357 **C**onfimili nomenclatura Carmeliticum Scapulare decorat N. Thomas à V. M. in *Concordia Evangelica*, pag. 275. col. 1. dicens: *Scapulare est vinculum pacis & gratitudinis*. Et pag. 276. 277. *Sacrum Scapulare, vinculum est fortitudinis, honoris, & libertatis*. De hisce sat supra, & n. 375. De Pace, n. 171. 381. & Isaia 54. 10. Unde & Maria tibi Jer. 27. 2. *Facti tibi vincula, & catenas: & pones eas in collo tuo*. Sacrum scilicet Scapulare,

quo sollicitus sis servare unitatem in vinculo pacis, Ephes. 4. 3. Eò enim binis constat panniculis firmiter sibi coherentibus; ut nexum pacis cum Deo & proximo indicet: unde universa lex penderet & Prophetæ, Matt. 22. 40. Væ autem si dixeris hinc: *Exui me stola pacis*, Baruch 4. 20. De Amore, à n. 299. Ergo de Scapulari, quæ vinculum est gratitudinis, dicere oportet. Dona quæcumque ac beneficia, vincula ab intrinseco sunt, quibus & feræ, & insensibilia trahuntur. Sola infelix species

cies humana, innumera, eaque indigna habet individua, ingratissima ultra captum. Unde Dominus per Isaiam 1. 2. *Audite celi, & auribus percipe terra. Filios enutrivit & exaltavi: ipsi autem spreverunt me.* 3. *Cognovit bos possessorem suum, & asinus praesepe domini sui: Israel autem me non cognovit, & populus meus non intellexit. Audiant montes, &c.* n. 117. Uno beneficio, etiam fera pessima trahitur. Una pluvia, & torrida terra vi-
ret, & arida ligna germinant, & duri scrupuli-
que montes, producant: aspera ferreaque rus-
pes mollescit finditurque, iterato pluviae be-
neficio. Et sola natura humana talia generat
monstra, quibus cum benefeceris, pejora
fiunt. Experientia docet, Sanctusque Ignatius
Martyr testatur in epist. ad Romanos (cujus
meminit S. Hieronym. l. de Scriptor. Eccles.)
dicens: *Nocte dieque ligatus cum decem Leo-*
pardis, hoc est militibus, qui me custodiunt;
quibus & cum benefeceris, pejores fiunt. Ad-
est D. Greg. l. 11. Moral. suo cap. 1. al. 2. init.
fol. 66. B. to. 1. dicens: *Abundant tabernacula*
prædonum, & audacter provocant Deum: quia
plerumque mali eo magis contra Deum super-
biunt, quo ab ejus largitate & contra meritum
ditantur: & qui provocari bonis ad meliora
debuerant, donis pejores fiunt.

358 *Insensatiores lapidibus esse noscun-*
tur, ut Chrysost. n. 117. citatus notavit. Cœ-
no lutoque spurcissimo viliores. Quod enim
ista benevolo Solis influxu ingrata sint ma-
gis magisque se se indurando, hoc necessita-
tis est; at, illud, voluntatis. Quæ, & super-
bia, & invidia, & ambitione tumens; solares
benefactoris lucas obscurat, denigrat, & ob-
ruit. Unde, & infectis vaporibus, tetrisque
nubibus comparantur ingrati; quia cum Solis
beneficio in aëra sublevantur, postea eundem
Solem nigro velamine tegere & excæcare
nituntur. Unde Lemma Picinel. l. 1. n. 144.
Ipsæ levavi, & Lucæ Contilis in symbol. Quas
ipse levavi. Pergit Picinel. l. 1. n. 199. dicens:
Luna ex diametro Soli opposita causat eclip-
sim. Juste proin ingratam Lunæ frontem hoc
lemmate, cœ nota, inustam aspicias: Adimit,
quo ingrata refulget, vel brevius: Quo ipsa
refulget. Stigma hoc esto cordis ingrati, quod
scelestam manum in eorum perniciem exten-
dere non erubescit, è quorum munificentia
paulò ante liberalissimè victitabat. Sic Absa-
lom contra Patrem suum David 2. Reg. 16.
11. Sic Judas contra Christum D. Matt. 26.
14. omnes in æternum superavit ingratos.
Unde P. Alvarez *Illustrat.* 97. in *Joseph*, n. 4.
pag. 134. dicebat: *Vis scire quis te gravius sit*

læsurus? Vide cui majora prestiteris beneficia;
ille erit. O sententiam! O dictum sanguineis
lacrymis deplorandum! Sempiternam vobis
benefactoribus, Omnipotens elargiatur pa-
tientiam.

359 Ambitioso famulatu Solem sequi-
tur Luna, totoque ore ebibit quicquid
lucis capere potest. Soli appropinquando,
superius crescere incipit, ut optimè Aug.
notavit, ep. 119. c. 4. fin. to. 2. pag. 214. sub fin.
Cumque ex toto appropriat, superius plena
elucet. Et illicò ingrata recedit, alienam, ut
propriam volens ostendere lucem. Obstinata
perseverat; nec desistit, quousque deficiat.
Vertitur: & in se reversa, iterum iterumque qua-
rit Principis planetarum faciem videre: *Quia*
non aliter lucere valet. Illuminat ille denuò,
eamque magnifico-beneficus replet, ut dimi-
diam Principatus sui dominationem teneat.
Et illicò ingratissima, suæ, & noctis obscuri-
tati respondens, solares averfatur lucas. Tan-
tique benefactoris faciem obtenebrans; in-
verecunda fronte rapidoque cursu recedit.
Unde & ingratissimi hominis symbolum est,
hocce Picineli, lib. 1. n. 263. lemmate: *Quo*
magis impletur, magis inde recedit. Jam jam
in adagium transiit: Grande beneficium non
nisi grandi ingratitudine compensari solere.
Idem n. 315. Terræ globus, inquit, tanto ac-
tam benefico Lunæ influxu locupletatur, &
ignobili illam eclipsi aspergit, ingratissimam-
que umbram in benefactricem adeo pronam
jacet. Unde: *Quo ingrata ditiescit.* Adulteri-
nam quorundam indolem hæc imago exhibet,
qui non modo de gratia, suis Meccenatibus
referenda, parum laborant; sed eos insuper
convitiis onerare audent.

360 Utque extremæ ingratitudinis ter-
minos excedant: *Donis pejores fiunt*, n. 357.
fin. Hisce ergo maledictis, filiis diaboli, om-
ni iniquitate nequiores, omnino subtrahen-
da sunt beneficia; uti docuit D. Tho. 2. 2.
q. 107. a. 4. fin. corp. dicens: *Si verò ex bene-*
ficiis multiplicatis ingratitudinem augeat &
pejor fiat, debet à beneficiorum exhibitione
cessare. Et hoc quidem (necessitate tantum,
vel utilitate exceptis) clementiæ, ac miseri-
cordiæ est; nè iteratis beneficiis gravius pec-
cent, indeque gravius puniantur. Qua de cau-
sa, Beatissima V. multis abbreviat vitam,
ut n. 94. infra med. dictum est. Eadem quoque
de causa, etiam ipsis ingratissimis petentibus, de-
neganda sunt beneficia, ut docet Bernardus
ser. *Contra pessimum vitium ingratitudinis*,
infra med. to. 1. col. 527. I. dicens: *Et forte hoc*
etiam clementia esse videtur, ingratissimis negare

quod postulant : nè contingat nobis , ut tanto gravius de ingratitudine judicemur , quanto magis accumulatis beneficiis ingrati probabimur extitisse. Ergo misericordia res est , in hac parte subtrahere misericordiam. Unde Isaia 26. 10. dicitur : *Misereamur impio, & non discet justitiam.* Subtrahantur ergo beneficia ingratis : & quia digni sunt pati : (quo sensu intelligit D. Tho. 2.2. q. 107. a. 4. ad 1. illud Sap. 26. 29. *Ingrati spes tanquam hybernalis glacies tabescet, & disperiet tanquam aqua supervacua.*) & quia sic corrigendi. Alioqui : *A beneficiorum exhibitione cessare debemus* , ut ait supra cit. D. Thom. Qui, minimè sibi met contrarius est, cum ibi ad 2. dicit : *Qui ingrato beneficium exhibet, non dat ei occasionem peccandi, sed magis gratitudinis & amoris.* Si vero ille qui accipit, ingratitudinis exinde occasionem sumat, non est danti imputandum. Nam hic de ingrato loquitur, ut in object. 2. non autem de ingrato, qui ex beneficiis multiplicatis ingratitudinem auget & pejor fit. Huic enim (ni aliqua necessitas, vel urgens causa occurrat) non ultra exhibenda sunt beneficia ; ut ex littera patet. Idem clarè constat ex 2.2. quæst. 33. ubi postquam a. 2. init. & fin. corp. dicit : *Correctio fraterna cadit sub præcepto - secundum quod est necessaria ad fratris emendationem* , Ubi, Quando, & Quomodo, servatis ; (ut de actu virtutis prope med. corp. docet) subdit a. 6. in fine corp. *Ubi probabiliter aestimatur, quod peccator admonitionem, seu correctionem fraternam non recipiat, sed ad pejora labatur, est ab hujusmodi correctione desistendum.* Ergo multò magis in collatione beneficiorum, ut præmissum est. v. omninò n. 387. sub fin.

361 Igitur Si benefeceris, scito cui feceris, & erit gratia in bonis tuis multa, Eccli. 12. 1. & v. 2. *Benefac justo, & invenies retributionem magnam: & si non ab ipso, certè à Domino.* v. 6. *Benefac humili, & non dederis impio: 7. nam duplicia mala invenies in omnibus bonis, quæcumque feceris illi.* Et faxit Deus, nè centupla invenias mala in unoquoque beneficio ingratis collato. Igitur Cave tibi, & attende diligenter, Eccli. 13. 16. Cumque benefacis, (ait Alap. Eccli. 12. 1. §. Tertio.) vide nè benefacias ingrato, dolofo, invidio, & superbo; nisi cum necessitas vel utilitas id exigat ; præsertim ut ipsi beneficiis victi, grati, & digni fiant, addit §. Porro. Primum, expresse habetur Rom. 12. 20. (ex Prov. 25. 21.) *Si esurierit inimicus tuus, ciba illum: si sitit, potum da illi: hoc enim faciens, carbonem ignis congeres super caput ejus.* 21. *Noli*

vinci à malo, sed vince in bono malum. Probè quidem. Sed quàm rarò ex ingrato, gratum facies! Gratum, inquam, verè. Ex malo intellectu & pravo corde procedit ingratitudo. Utrumque evellas oportet, ut ex ingrato, gratum facias. De inimico hæc dicit Dominus Eccli. 12. 10. *Non credas inimico tuo in æternum.* 11. *& si humiliatus vadat curvus, adjice animum tuum, & custodi te ab illo.* 12. *Non statuas illum penes te.* Et 19. 23. *Est qui nequiter humiliat se, & interiora ejus plena sunt dolo.* Quæ quidem, & ingrato ad litteram competunt. Quin, & ipsi magis. Est enim ingratus, quolibet inimico deterior, quolibet iniquo pejor.

362 Testis est ipse D. N. Jesus Christus, qui tot tantosque atroces inimicos atque dolores sustinens; non nisi de ingratisimo Malcho conqueritur : *Quid me cedis?* Joan. 18. 23. Verum nonnè, & ministri alapis eum cadebant, Marci 14. 65. & Joan. 19. 3? Cur ergo de alapa à Malcho inflicta, sic queritur benignus & mitis Jesus? Ob execrabilem ejus ingratitudinem. Malchus enim erat, cui ipsa nocte, auriculam in horto abscissam restituerat D. & manu, qua tantum contigerat beneficium, atrociter suum benefactorem percussit! Dicat ergo Tertulianus to. 2. l. de Patientia, cap. 3. *Patientia Domini Malcho vulnerata est.* Non enim tota gehennæ malitia, consimilem poterat excogitare nequitiam. Unde Bernardus serm. de septem misericordiis, (qui est 2. Dom. 6. post Pent.) sub init. col. 298. C. to. 1. dixit : *Peremptoria siquidem res est ingratitudo: hostis gratiæ, inimica salutis.* Dico ego vobis, quoniam pro meo sapere, nil ita displicet Deo, præsertim in filiis gratiæ, in hominibus conversionis, quemadmodum ingratitudo. Vias enim obstruit gratiæ, & ubi fuerit illa, jam gratia accessum non invenit, locum non habet. D. Hinc mihi fratres tristitia magna, & dolor continuus est cordi meo, quod nonnullos tam pronos ad levitatem, ad risum, & ad scurrilia verba tam faciles video: ut pertimescam valde nè forte Divinæ misericordiæ sint immemores, & ingrati tam multis beneficiis suis, aliquandò deserantur à gratia, quàm non ut gratiam venerantur. Lege Scrip. Prov. 10. 19. & 17. 27. Eccles. 6. 7. Eccli. 21. 23. & 28. 28.

363 Probè igitur Pater Alvarez Illustr. in Joseph 143. n. 8. pag. 197. dixit : *Nihil tam Deo, hominibusque ratione fungentibus invidiosum, quàm ingratitudinem esse.* Protervi enim inimici, ex malo, vel apperenti, vel vero, vel apprehenso, moventur; ingratus autem,

autem, ex beneficio. Et quo plus benefeceris ei, magis ingratus erit, n. 357. Beneficia siquidem gratum animum obstringunt, ingratum & invidum pungunt, inquit cit. Alvarez. Illustr. 53. n. 3. pag. 74. marg. Et Seneca ep. 19. sub fin. *Nullum habet majus malum occupatus homo, & bonis suis obsessus, quam quod amicos sibi putat, quibus ipse non est: quod beneficia sua efficacia judicat ad conciliandos amicos, cum quidam, quod plus debent, magis ode- rint. Quidam? parum dixisti. Scriptum est enim Eccles. 7. 29. Virum de mille unum reperi. Virum verè cordatum, fidum, constantem, amicum, gratum. Et Eccli. 13. 32. Vestigium cordis boni, & faciem bonam difficile invenies, & cum labore. Unde D. Hieron. ep. 41. ad Rufinum fin. pag. 134. C. to. 1. dixit: *Amicus diu queritur, vix invenitur, difficile servatur.* Eadem repetit in Micheam 7. 5. 6. *Nolite ergo, infra princ. pag. 228. prope lit. H. tom. 5. ibi: Legi in cujusdam controversia: Amicus diu queritur, vix invenitur, difficile servatur.* Huc, pro illis cit. Senecæ: *Cum quidam quod plus debent, &c. voco D. Isidorum Pelusiotam l. 3. Epistolar. in 43. pag. 478. dicentem: Haud mirum istud videri debet, quod nè qui invidia facibus inflammantur, beneficiis quidem meliores fiunt. Acceptis enim beneficiis magis irritantur, quia se benignitate opus esse agnoscunt.**

364 Ingratus, inquiunt, beneficiis vincendus est. Sic Seneca l. de Benefic. c. 3. sub init. dicens: *Ingratus est adversus unum beneficium? Adversus alterum non erit. Duorum oblitus est? Tertium, etiam eorum quæ exciderunt, memoriam reducet.* Et l. 7. de Benefic. c. 31. init. *Vincit malos pertinax bonitas. Sub init. Non est mihi relata gratia. Quid faciam? Quod dii omnium rerum optimi auctores: qui beneficia ignorantibus dare incipiunt, ingratitis perseverant.* Et cap. 32. *Ingratus est. Non mihi fecit injuriam, sed sibi. Nec ideo pigrius dabo, sed diligentius. Huic ipsi beneficium dabo iterum, & tanquam bonus agricola, cura cultuque sterilitatem soli vincam.* Notasti tò dii, & agricola? Ad verum Deum Patrem referas oportet. De ipso enim Christus Dominus dixit Joan. 15. 1. *Pater meus agricola est. Ipse (Lucæ 6. 35.) benignus est super ingratos & malos. 36. Estote ergo misericordes sicut & Pater vester misericors est. Qui (Matt. 5. 45.) Solem suum oriri facit super bonos, & malos: & pluit super justos & injustos.* Sed cum iterata beneficia nil prodesse, dixit: *Dimisi eos secundum desideria cordis eorum, ibunt in adinventionibus suis, Psal. 80. 13. v. n. 361.*

365 Sic & Christus D. ingratissimo Judæ dixit: *Quod facis, fac citius, Joan. 13. 27. Quia post tot tantaque beneficia: post lotionem pedum, & 12. Post buccellam, introivit in eum Satan, & 27. & volens, ac lubens, obstinatè ingratus permansit! Quod previdens Christus D. Turbatus est spiritu, & 21. Tanta est ingratitudinis iniquitas! Ubi D. Enodius l. 5. ep. 10. dixit: *Pro impensis gratias non referre, & Deus in carne constitutus exhorruit.* Ut quid ergo dulcissime Jesu interminabili amore beneficia projicis, non profutura præsciens? *Nunquid non perit, quod donatur ingrato?* tuo teste Bernardo serm. 51. in Cant. infra med. col. 936. D. to. 1. & serm. 2. in Cæna D. de Bap. & Sac. Altaris, in med. col. 191. K. to. 1. *Nunquam non perit quod datur ingrato.* Et serm. de septem misericordiis, qui est 2. in Dom. 6. post Pentecost. versus med. col. 298. F. to. 1. *Nonne enim jure perditum reputatur; quod ingrato donatum est? Aut dedisse non pœnitet, quod perisse videtur?* Testis tu ipse es, Gen. 6. 7. *Pœnitet me fecisse eos.* Videns quod ingrata hominum cogitatio, intenta esset ad malum omni tempore.*

366 Cur ergo ingratissimo Judæ tanta exhibet? Quia *Cum dilexisset, in finem dilexit.* In contentionem legunt multi apud Sylv. to. 5. l. 7. c. 7. n. 86. Sciebat finalem ejus ingratitudinem: & voluit amoris contentione superare. Unde & post ultimam ingratitudinem, sic beneficus ait: *Amice, ad quid venisti?* Matt. 26. 50. Argutè hic meus Sylv. to. 5. l. 7. c. 5. num. 241. *Cum certò sciret illius finalem obstinationem, tot, tantaque benevolentie signa declarare, divini amoris miri fuerunt excessus.* Similiter seq. n. 242. fin. *Expende tò excessus, recapitulato ly In finem dilexit.* Verbis cit. Sylv. to. 5. l. 7. c. 5. n. 49. notamen absolvo: *Amo, inquit, significat amoris affectum, qui ex appetitus impulsu proficiscitur. Diligo, amorem, qui ex mentis judicio ac ratione oritur & nascitur. Ex quo (ait n. 50.) grandis insurgit difficultas. Cur dicitur quod Christus D. pondere rationis dilexisset, quando omnia ei mala homo procurat? n. 51. Resp. quod amor, ac infinita bonitas causa est. Unde & dicitur Pater misericordiarum, 2. Cor. 1. 3. Vicit intellectum amor. Et quasi non intel- ligeret ferebatur, quocumque amoris impetus ibat. Et quorsum misericordia, nisi ubi miseria? Vide dicta n. 106. à med. & à n. 95. & de vi amoris, n. 183. 197. 228.*

367 Notasti divini amoris artem? Tota gehennæ militia insiltebat, ut patientiam Domini evinceret. Omnes cor Judæ indurabant;

ut

ut ipso adamantē durior, nec sanguine agni mollesceret; utque omnigenam superaret beneficentiam. Nacti & hoc quantum in Juda; non quantum in Dño. ut præmissum est n. 366. Quinimò etiam pro Juda (quantum ex se erat) passus est. Et reapse, ut minus quam oportebat in inferno cruciaretur, juxta dicta *Propug.* 5. n. 94. Vicit ergo D. in bono malum, nè vinceretur à malo, n. 361. med. *Cùm dilexisset, in finem dilexit. In contentionem.* Unde meus Sylv. to. 5. l. 7. c. 5. n. 121. dixit: *Dominus leniter & suaviter ad sui amoris magnificentiam declarandam cum Juda agit: quia mansuetudine ipse proditor, ut sæpè fieri solet, insolentior ac petulantior factus est.* Quocirca D. Isidor. *Pelusiota* l. 3. *Epistolar.* in 44. fin. pag. 479. col. 2. init. dixit: *Effera illa bellua (sic enim eos appellare fas est, qui nè beneficiis quidem meliores redduntur) Salvatoris lenitate ac patientia saturata, adversus eum petulanter impetum fecit.* Sic mellus Jesus: sic, ut sui amoris immensitatem ostendat, ingratisimique Jude summam excedat. *In finem ergo dilexit: In contentionem.*

368 Tu vero vigila, & diligenter attende. Et cùm benefeceris, scito cui feceris, n. 361. Nè & tu concurras, sisque ingratitude & offensæ contra Deum causa, iterando beneficia ingratis, n. 360. Scito & animadverte, quod sicut verum est illud Otonis Venii *Embleate* 4. de Amore: *Planta rigata magis crescunt; sic quoque, experientia teste, verum est illud Theophrasti lib. 2. c. 8. de Ficis: Dùm rigatur, deteriore fructu parit.* Quem ergo ficum agnoveris, nec fluvio, nec gutta humectabis. Memento, quod arbor unde omnis ingratitude orta est, Ficus erat; ut ex multis AA. probat Alap. Gen. 2. 9. §. Dico 4. §. Alii. Nec obliviscaris Senecæ, ingratitude causas inquirentis l. 1. de Benefic. c. 1. init. *Nec mirum est, ait, inter plurima maximaque vitia nullum esse frequentius, quam ingrati animi. Id evenire ex pluribus causis video. Prima, quod non eligimus dignos, quibus tribuamus. Et sub init. Semina in solum effectum & sterile non spargimus. Beneficia sine ullo delectu magis projicimus, quàm damus.* Elige ergo, & vide cui benefacis, n. 361. non ut inde retributionem speres: Nam hospitalem remuneraturis esse, affectus avaritiæ est, ait D. Ambros. l. 7. in Lncam c. 14. infra princ. col. 1746. B. Non ut quæ tua sunt quæras. Hoc quippè indignum est: & beneficia illa, *Viscata.* De quibus Seneca ep. 8. ante med. dixit: *Quisquis nostrum tutam agere vitam volet, quantum plurimum potest, ista viscata bene-*

ficia devitet: in quibus hoc quoque miserrimi fallimur; habere nos putamus, habemur. Elige igitur probatos viros, ipsisque quia talibus benefacere cura, ut n. 361. diximus. At ingratiss, minimè; ni *justa*, omnibus inspectis, aliter poposcerit ratio, vel causa. Exodi 23. 4. 5. Prov. 25. 21. Rom. 12. 20. Ubi D. Th. lect. 3. infra princ. longè à princ. & sub fin. multa super hisce dicit.

369 De cætero cave tibi. Nam: *Magna beneficia injuriis repensare, hominibus frequens est; qui pro collato beneficio, crudele vulnus inferre solent, ita ut unum beneficium sit magna injuriæ index, ac argumentum,* inquit Sylv. to. 5. l. 8. c. 20. n. 11. fin. Experientia docet: Scriptura testatur. Creavit Deus cælum, ipsumque innumera Angelorum multitudine replevit. Et quem tantorum Principem constituerat, tot tantisque præ cæteris, donis dotibusque cumulaverat Luciferum; hic hic, invidia, superbia, & ambitione tabescens, inflatus dixit: *Super astra Dei exaltabo solium meum. Similis ero Altissimo,* Isaia 14. 13. 14. Creavit Deus terram: formavit hominem ad imaginem & similitudinem suam, Gen. 1. 26. Maris, terræ, volatilium, bestiarum, ac omnium quæ moventur in terra, Principem, Dominumque constituit, Ps. 28. Et quid iste, præ omnibus muneratus? Super omnes ingratus, mandatum altissimi transgressus est: se, totumque genus humanum æternæ damnationi addixit! Et hoc, pro uno pomo (vel ficu, ut multi tenent apud Alap. Gen. 2. 9. §. Dico 4. §. Alii.) sibi ab uxore oblato! Et inde tota humana natura ingratitude traxit, omnimodis ingrata procedens. Ita ut jam familiare sit hominibus in benefactorem insurgere. Et *Tunc magis timendi, cum majoribus beneficiis obstringi videmus,* inquit meus Sylv. to. 5. l. 8. c. 20. n. 12. Ubi id demonstrat ex illo 1. Reg. 24. 23. *David & viri ejus ascenderunt ad tutiora loca; postquam ad manum in specu habens, noluit interficere ipsum. Cui non credidit, humiliatum ultra modum videns; sed inde magis magisque sese David custodivit.* v. n. 361. fin. & audi Senecam ep. 81. al. 82. fin. *Eò perductus est furor, ut periculosissima res sit, beneficia in aliquem magna conferre.*

370 Væ vobis, ò ingrati nequissimi, Sodoma ipsa peiores! *Major effecta est iniquitas filia populi mei peccato Sodomorum,* Thren. 4. 6. Ubi D. Thomas lit. f. init. dicit: *Major fuit culpa, propter ingratitude, & propter Sanctorum profanationem.* Væ vobis diabolo ipso pejoribus. Quæ enim ipse, suis vel

vel facere cogitat; vos, & contra magnificos benefactores perpetratis! Audite ergo vel nomine indigni: *Qui reddit mala pro bonis, non recedet malum de domo ejus*, Prov. 17. 13. & Eccli. 29. 22. *Ingratus sensu derelinquet liberantem se*. V. 32. *Hospitabitur, & pascet, & potabit ingratos, & ad hæc amara audiet*. Quando & feræ beneficia rependunt, sciuntque, etiam post tempora multa, gratias referre. v. C. Alap. Isaia 1. 3. Matt. 18. 34. & 26. 37. §. Tertia, V. 39. §. Posterior. Item Numer. 20. 3. & Villaroel to. 4. à pag. 460. Tau. 8. Didasc. 3. & 4. P. Alvarez *Illustrat. in Joseph*, Indice. Et nota, quod tanta ingratitudinis gravitas est, ut nullus invenerit pœnam condignam. Unde omnes: *Deum habeat ultorem*. Et Seneca l. 3. de Benef. c. 6. fin. *Ad vindices deos mittimus*. v. ipsum l. 1. c. 6. 12. 14. maxime c. 4. fin. ibi: *Beneficiorum novas tabulas*, & D. Tho. 2. 2. q. 106. a. 6. ad 2. ibi: *Debitum gratitudinis ex charitate derivatur, quæ quantò plus solvitur, tantò magis debetur, secundum illud Rom. 13. 8. Nemini quicquam debeatis, nisi ut invicem diligatis: Et ideo non est inconveniens, si obligatio gratitudinis interminabilis sit*. Idem docet in ep. ad Rom. 13. 8. lect. 2. infra princ. Ubi de honore, Deo, Parentibus (idem & de Magistris debito) scribens, ait: *Sunt autem quedam debita, à quibus homo nunquam potest se absolvere, &c.* v. Cælat. 1. 1. à n. 350.

371 Igitur contra hoc execrabile vitium, offert Maria cunctis Carmeliticum Scapulare, indissolubile *Gratitudinis Vinculum*, n. 357. Unde, & dicit: *Subjiciam vos sceptro meo, & inducam vos in vinculis fœderis*, Ezech. 20. 37. & Osee 11. 4. *In funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis*. v. à n. 299. Ingenui enim & recti corde, amore & beneficiis trahuntur, perpetuòque mancipio ligantur. Unde Prov. 22. 9. dicitur: *Qui dat munera, animam aufert accipientium*. Et animas suorum Carmelitarum rapuit Beatissima V. eorumque corda in sui amorem obstrinxit, Mariano Scapularis dono. Cujus sola pars anterior, perennem illius memoriam intimat, gratitudinemque indefessam. Unde & illam diù noctuque è collo pendentem gestant, ut continuo memores, sine intermissione sint grati. Nam *Qui meminit, sine impendio gratus est*, inquit Seneca 3. de Benefic. c. 2. & c. 4. fin. *Memoria gratum facit*. Adeò enim (ait c. 5. fin.) *ingratus est, qui oblitus est, uti gratus sit, cui beneficium in mentem venit*. Et de illo, sic cap. 1. in med. dicit: *Ingratissimus omnium, qui oblitus est*.

Grati ergo ut sint filii Mariani, cælicam Scapularis gemmam è collo pendentem gestant: præ oculis, supra pectus, supra cor (nam Phil. teste l. 1. de Histor. animal. c. 17. infra princ. *Cor cæteris animalibus in medio pectore situm est*. Homini autem in partem sinistram potius vergit, paulò à mammarum distinctione ad levam inclinans papillam pectoris parte superiori. v. D. Tho. Quodl. 4. a. 3. sub fin. & in 2. sent. d. 14. q. 1. a. 1. ad 2.) continuo habentes, ut n. 306. Unde ipsis: *Signum habentes salutis ad commemorationem*, Sap. 1. 66. vide dicta n. 171. & n. 152. fin. & Prov. 6. 20. 21. Dicant ergo cum Bonav. in Psalt. B. V. Psal. 114. *Nomen ejus, & memoriale illius sit in medio cordis nostri; & non nocebit nobis ictus malignantis*. Hisce adapta quæ de Rationali dicuntur Exo. 28. 29. 30.

372 Marianum hocce beneficium ac inæstimabile donum, uti præ oculis, ita & in pectore & corde perpetim habere tenemur; alioquin ingrati. Quod vel audiri debet inter singulares Mariæ filios. Quis enim sub Mariæ pallio: sub umbra alarum ejus protectus audeat, ingratitudinis nefas vel cogitare? Re-cole dicta n. 370. Et audi Chrysost. n. 75. sub fin. cit. *Nihil enim aequè, &c.* Audi, audi quid Gentilitas doceat: *Etenim, judices, cum omnibus virtutibus me affectum esse cupiam, tamen nihil est, quod malim, quam me & gratum esse, & videri*. Hæc est enim una virtus, non solum maxima, sed etiam mater virtutum omnium reliquarum, &c. ait Cicero in Orat. pro Cnio Plancio, num. 80. pag. 454. sub fin. tom. 2. Colonia Allobrogum ann. 1615. *Nihil esse grato animo honestius, omnes urbes, omnes etiam ex barbaris regionibus gentes conclamabunt*, ait Seneca epist. 81. al. 82. sub fin. Et lib. 4. de Benefic. cap. 16. fin. ibi: *Quid tam laudabile, quid tam equaliter in omnium animos receptum, quam referre bene meritis gratiam?* & c. 19. fin. *Quid est autem honestius, quam gratum esse?* & cap. 21. init. *Gratus animus ipsa virtute propositi sui capitur*. Capiaris ergo oportet propositi tui virtute. Proposuisti Mariæ servire sub tegmine alarum ejus: sub Scapulari. Sufficit, si doni magnitudinem: si innumera in illo inclusa beneficia perpendas. *Regium, ac penè divinum est illius prædicare nomen, per quem auctus es*, inquit P. Alvarez *Illustrat.* 142. n. 4. pag. 196. Et tu Carmelicola nonnè ex ipsa, in ipsa, & per ipsam Mariam actus es? Cur ego taces? Recordare saltem tantæ benefactricis. Nam: *Memoria gratum facit*, n. 371. med. Et *Justus*, (inquit D. Ambros. lib. de Noe, & arca, c. 22.

Kk

sub

sub init.col.975.) eam intellexit veram actionem gratiarum esse, quæ non juberetur, sed deferretur: itaque nec dilationem passus. Etenim grata animi virtus, passionem dubitationis excludit. Qui autem debitum gratiæ ut à se exigatur expectat, ingratus est.

373 Disce (inquit Bernardus serm. 51. in Cant. infra med.col.936.D.to.1.) in referendo gratiam non esse tardus aut segnis, disce ad singula dona gratias agere. Diligenter inquit (Prov. 23. 1. Eccli. 31. 12. 19.) considera quæ tibi apponuntur, ut nulla videlicet Dei dona debita gratiarum actione frustrentur, non grandia, non mediocria, non pusilla. Denique jubemur colligere fragmenta nè pereant, Joan. 6. 12. Id est, nec minima beneficia oblivisci. Nunquid non perit quod donatur ingrato? Ingratitudo inimica est animæ, exinanitio meritorum, virtutum dispersio, beneficiorum perditio. Ingratitudo ventus urens, siccans sibi fontem pietatis, rorem misericordiæ, fluentia gratiæ. Eadem habet serm. 2. in Cæna Dom. de Bapt. & Sacr. Altaris & ablut. pedum, in med.to.1.col.191.I. ibi: Tu itaque qui sedes ad mensam divitis diligenter attende quæ apponuntur tibi. Attende, inquam, ut discas in referendo gratiam non esse tardus aut segnis, &c. Sic & tu, qui ad Mariæ mensam quotidie sedes, cælica Scapularis veste exornatus; nè de cætero indignus omninò fias, dicente D. Bernardo ser. 4. in Psal. Qui habitat, init.col. 677.to.1. Accipiendis indignus est, qui fuerit de acceptis ingratus. Vide qui habeas Scapulare signum salutis: Ad commemorationem,

n. 371. sub fin. 152. fin. & 171. 374 Ad commemorationem mandati legis tuæ, signum salutis habemus Marianum Scapulare, o Maria! n. 356. fin. Marianum Superhumerales, gemino exornatum lapide Onychino; memoriale perenne super utrumque humerum ob recordationem, Exo. 28. 12. Ubi nomina filiorum Israel inscripta dicuntur &c. 9. Sumesque duos lapides Onychinos, & sculpes in eis nomina filiorum Israel. Quæ, & Sacro Scapulari, ut præmissum est, & Confraternitatis libro adaptanda dixerim: & utrique ejusdem volumini, ubi Confratres communes in uno, & singulares (vulgò Del Numero) in alio notantur. v. n. 356. & tota Cælat. 11. Omnia illa ordinavit Dominus Moyse militiæ suæ Principi, facturam, formamque designans. Sic & Beatissima V. dilecto Simoni Mariæ militiæ Principi, juxta dicta 159. & 165. sub fin. ibi: Caputium juxta formam, &c. Ut de Tabernaculo ordinavit D. Moyse: Ut faceret illud secundum formam quam viderat, Act. 7. 44. Igitur Grati estote, Mariani Fratres dixerim cum Apost. Colos. 3. 15. tantum domum, tantumque beneficium Memoria retinentes, Act. 20. 31. Vigilate in gratiarum actione pro tanta misericordia, ut N. S. Simon n. 160. fin. relatus, dicebat nostris. (v. dicta n. 75. sub fin. Nihil enim æque Deum, &c.) Etenim Mariæ protectionis, auxilii, providentiæ, ac amoris erga nos memoriale perenne, dedit nobis Beatissima Virgo, inquit Sylv. in Apolog. Carm. num. 323.

CÆLATURA XIII.

SACRUM SCAPULARE, VINCULUM EST FORTITUDINIS, honoris, & libertatis.

375 Sic N. Tho. à V. M. in Concordia Evangelica, pag. 276. 277. Marianum Scapulare compellat. Et singula ex hæcenus dictis habes. Pro primo, scilicet Fortitudinis, n. 288. Pro 2. tota Cælat. 1. & 2. Pro 3. n. 268. sub fin. Ergo Carmeliparæ Matri adamussim illud D. Ildefonsi l. de Virginit. M. cap. 12. ante med. O salutis, ac vitæ meæ simul, & gloriæ præmium grandi opulentia magnum! O libertatis meæ nobilissimum titulum! Et illud Psalm.

117. 14. mutato genere: Fortitudo mea, & laus mea Domina: & facta est mihi in salutem. Tu invicta fortitudo Carmeli: honor æternus: summa libertas. Quin & tibi servire, regnare est, tuo Ansel. teste lib. de Excellent. V. M. cap. 9. apud Novarin. in Umbra Virg. excur. 122. num. 1151. ibi: Servire huic Regiæ regnare est, & inter illius mancipia numerari plusquam regium. Hæc non reperi in edit. novis. Ansel. v. infra num. 392.

* * * * *

CÆLATURA XIV.

MARIANUM SCAPULARE, ARRHA SINGULARIS ADOPTIONIS,
pleniorisque gaudii.

376 **E**X dictis à n. 281. tota patet Epigraphes. De qua, Arnol. Bost. l. de Patron. B.V. c. 10. Daniel p. 3. Spec. Ord. n. 1641. & 1644. Nonnulla tamen addere occurrit, & primo hæc Damasc. in Annuntiat. B.M. *Devotum*, inquit, *tibi esse Arrha est quædam salutis, quam Deus iis dat, quos vult salvos fieri.* Ergo tibi singulariter esse devotum, Arrha singularis est, quam iis, quos peculiari affectu salvos fieri cupis, exhibes. v. à n. 172. ad 175. Et ista Pelbarti in *Stellario B. V.* l. 12. parte 2. a. 1. *Quod servire B. M. devotèque & debitè eam venerari, est certissimum & securum signum salutis æternæ; omninò intellige juxta dicta Sensus 1. fin. n. 175. Cum itaque esse tibi medio Scapulari devotum, sit inter omnia singulare, ut n. 289. fin. dicebam; sit inde, quod Marianum Scapulare, salutis æternæ Arrha singularis est, & Nota prædestinationis, num. 258. 290. 353. Proindeque Arrha plenioris gaudii. Quòd si Arrha, sive Arrhabo, contractus, pactique confirmationem præ se fert; sic & pretiosissima Scapularis Arrha, ut n. 200. dicebam: Omne promissum, &c. Si Sacra Eucharistia Sanguinem Christi, ut Arrham nobis dat promissionis & pacti de æterna hereditate, sive fœderis de ea nobiscum initi, ut scribit Alap. 1. Cor. 11. 25. §. Hinc rursus. Sic Beatissima V. dat nobis in Scapulari Arrham promissionis, &c. Attendamus (dixerim cum Aug. Psal. 148. 6. penes med. pag. 710. c. 1. to. 8.) ad inditium dilectionis & promissionis Dei. Tales Arrhas accepimus. Tenemus, mortem Christi, tenemus Sanguinem Christi.*

377 Ipsam quoque Eucharistiam, nobis medio Scapulari peculiariter confert, ut Cælat. seq. dicemus. *Accepit ergo natura humana in B. V. M. quasdam Arrhas vel primitias futuræ incorruptibilitatis suæ: integritatem incorruptionis virginæ*, dixerim cum Richar. à S. Laur. l. 4. tit. 14. longè post med. §. *Audi*, init. ad mysticam Scapularigerorum generationem in ventre Mariæ referendo, juxta dicta Cælat. 1. à n. 273. Similiter illa Hug. de S. Victore lib. de Amore sponsi, non longè à princ. to. 2. pag. 145. A. 1. ibi: *Sed est quædam Arrha communis, quædam specialis. Communis Arrha est, quod nati sumus, quod sentimus, quod sapimus, quod discernimus. Specialis Arrha est, quod regenerati sumus, quod remissionem peccatorum consecuti sumus, quod charismata virtutum accepimus.* (v. n. 293. 295. fin. & n. 310.) *Et quod quisque habet, hoc cuique Arrha est.* Quod ergo quisque habet, defert, induitque Marianum Scapulare; hoc, specialis ipsi Arrha est. Unde, & illud *Firmam salutis Arrham* dicere oportet; uti Mariam compellat Damasc. Orat. 1. in Nativit. B. V. sub fin. fol. 335. A. Et Absalon Abbas serm. Nativ. B. V. *Arrha nostræ redemptionis.* Et Jacob. Monach. in Marial. or. 2. *Arrhabo divine libertatis: Arrhabo gaudii.* Hæc Sacro ejus Scapulari adapta. Similiter illa Osee 2. 19. *Sponsabo te mihi, &c.* Est enim Scapulare Arrha Mariæ, Scapularigero in signum desponsationis exhibitæ. Hinc, ad aliud Sacramentum me confero, te, in p. 3. Spec. Ord. n. 1641. fin. & 1644. init. mittens.

CÆLATURA XV.

CARMELITICUM SCAPULARE, MARIANUM
Sacramentum.

378 **M**E sciolum, hac in re præcessere doctissimi, qui Marianum Scapulare analogicè compellarunt: *Sacramentum Virg. Matris Dei*; ut N. Daniel notavit p. 3. Spec. Ord. n. 2237. & N. Georgius à Regina Angelorum, alias Gaillard lib. *Trifœdus Mar.* Concionè 32. n. 7. pag. 330. Colonia an. 1683. ibi:

Jacobus Binoat Ord. Cluniac. Scapulare vocat: Sacramentum Mariæ. Scitè quidem, Est enim Sacramentum: *Rei sacræ signum, & sacrum secretum*, ut Magister dicit 4. sent. d. 1. & D. Tho. ibi q. 1. a. 1. q. 1. in corp. & 3. p. q. 60. a. 1. in corp. & in ep. ad Ephes. c. 1. lect. 3. penes med. ibi: *Ut notum faceret Sacramentum, id est, sacrum secretum.* Quæ in Marianum

num Scapulare bellè cadunt. Non equidem eo sensu, quo novæ legis Sacramenta, sic compellantur, ut quidam scioli nobis objiciebant. Contra quos sãt P. Raynaudus in *Scap. Mar.* p. 2. q. 7. versus med. ibi: *In primis ergo, &c.* Sed nominis laxata notione. Quandoquidem D. T. teste 3. p. q. 60. a. 1. in corp. *Sacramentum potest aliquid dici, vel quia ipse habet aliquam sanctitatem occultam (& secundum hoc Sacramentum idem est, quod sacrum secretum) vel quia habet aliquem ordinem ad hanc sanctitatem, vel causã, vel signi, vel secundum quamcumque aliam habitudinem.* & ad 2. *Dicitur autem non solum Dei secretum, sed etiam Regis, esse sacrum & Sacramentum.* Tobia 12. 7. *Etenim Sacramentum Regis, &c.*

379 Neque hac sola vocis extensione dicitur *Sacramentum* Mariæ, Sacrum ejus Scapulare. Sed peculiari analogia. Erit hujusce rei exemplar, ineffabile Eucharistiæ Sacramentum. Ubi mirabilium suorum, plenam fecit memoriam Omnipotens: Omnipotentiam (quantum fas est dicere) ex toto demonstrans. Non enim ultra potest Omnipotens, quam semetipsum dare. Non ultra se se exinanire valet, quam ut totus sub indivisibili contineatur. Sic tota Mariæ potentia in toto Scapulari, & tota in quavis ejus parte quodammodo latet. Quid enim Maria, in suo Scapulari non potest? Quid non fecit? Ergo Mariæ omnipotentia (v. n. 183. 186. 188. 190. & 196. sub init.) sub tenui Scapularis filo clauditur: tota in toto, & tota in qualibet ejus parte. Tenuis tela extat, coliturque: & tota Maria latet, n. 290. Ubi illud Lucret. lib. 3. *Quam tenui constet textura, quamque loco se contineat parvo.* Vidisti strictiorem Eucharistiæ & Scapularis analogiam? Expende adhuc indumenti rationem. Albo & Carmelino (n. 165. & 232.) contegitur Christus sub Eucharistiæ speciebus. Singularis Mariæ filius (à num. 281.) decore Carmeli exornatur. Ibi ministrat suis: *divinum cibum, celestem vestem, ac victtricem trophæum de inimicis.* Sic & Beatissima V. uti n. 309. init. dicebam. v. n. 380. Ibi, entitativè divisa, quodammodo unita induit allegorica vestimenta, crucis mysterium subindicans: *Diviserunt sibi vestimenta mea,* Psalm. 21. 19. Ubi D. Aug. to. 8. pag. 45. B. 1. ait: *Vestimenta sua, Sacramenta ipsius.* Et entitativè divisa, quodammodo verò unita, Scapularis vestimenta præbet Beatissima V. quasi Eucharistiam crucisque mysterium significare volens. Scapulare enim Crux est, num. 9. 10. 11. & ad quam adumbrat Eucharistiam, singulariter disponit ac præparat, (n.

309.) ut optimè notat Sylv. in *Apolog. Carm.* n. 304. & 305. ubi sic claudit: *Deliciæ autem Eucharistiæ in nullo alio participantur, ac gustantur, nisi ubi Regina Carmeli apparet, sub ejus nempe umbra ac protectione tales deliciæ habentur.* Degustantur & alibi deliciæ Eucharistiæ; sed modo quo in Carmelo: sub umbra alarum Mariæ, Scapularis videlicet, ubi? v. n. 291. 292. Illius Privilegium est: non dabitur alteri, n. 268. fin.

380 Suos in Eucharistia pascit Christus: unde & dicit: *Venite qui non habetis argentum, properate, emite, & comedite: Venite, emite absque argento, & absque ulla commutatione vinum & lac,* Isaïe 55. 1. Nec vinum, nec lac comeditur. Cur ergo dicit: *Comedite?* Comeditur lac, si coagulatum fuerit: si fiscoellæ formæ opificio concretum. Sic Eucharisticus panis: sic Corpus Christi D. Sicut enim ille ex massa quasi lactea conficitur; sic Corpus Christi D. Ex Virginis lacte. Hoc enim alimento nutritum accrevit, seseque in hominem formavit. Inter geminas formas modulosvè conficitur Eucharisticus ille panis: & inter geminas uberum formulas, celestis ille panis confectus est. Nivea carne dulcissimoque Sanguine, suos in Eucharistia pascit Christus. Sic & Maria *inibi*, tanquam sub Scapularis umbra, n. 379. Quasi ad ubera nos lactans: Carmelino, alboque vestiens, n. 310. Consultò dixi: *Inibi.* Etenim Caro Christi est Caro Mariæ, ut n. 294. 310. dixi. Adest Richar. à S. Laur. lib. 12. p. 1. c. 12. tit. *Pascit Maria suos.* Sub init. V. *Secundò, carne sua virginali.* Unde dicit: *Qui edunt me adhuc esurient.* Similiter in Sacramento, ubi sumitur Caro Christi. *Quia Caro Christi & Caro Mariæ, sicut Caro Matris & Filii, una Caro.* Jure ergo Nisenus (ait Padilla in Habacuc. 3. 11. Annot. 104. n. 458. pag. 270. to. 2.) *Mysterium Virginis* Eucharistiam appellat: nam jure fuit suum, & num. 459. infra med. *Jure enim hoc Sacramentum Mariæ debebatur.* v. ipsum ibi num. 296. 297. Ubi Eucharistiam, lac dicit.

381 Candido accidentium velamine: niveo Ephod lineo instar parvuli Samuelis, 1. Reg. 2. 18. parvulus *ibi* ultra captum, meus contegitur Jesus: obediens, pauper, & humilis: mitis, & castissimus Agnus. Ubi Marianum Ephod, Scapulare videlicet (n. 9.) mysticè significatur. Hoc enim sub Sacro indumento, sive Mariæ Sacramento, parvulus Carmelita protegitur, virtutibusque illis instruitur, à n. 13. Hoc, rerum verborumque nexu (etenim Ephod, Hebr. Ephod, *unum de Sacramentis tabernaculi*).

tabernaculi, inquit Aug. l. 7. qq. in Vet. Test. q. 41. in Judic. ante med. & sub fin. pag. 133. to. 4.) ligatus; amoris, pacis & unitatis illatu trahitur, ut perfecta charitate, unum cum Christo in Eucharistia, unumque cum Maria in Scapularis Sacramento fiat. Sicut ergo Sacra Synaxis, *Sacramentum amoris, unitatis, & pacis* compellatur; sic & Marianum Scapularis Sacramentum. Cujus ex variis filis textura, & mysticam in ipso Scapularigerorum adunatam multitudinem, & grana, acinosque ex quibus Eucharistia conficitur, refert, fideliumque communionem subindicat. Probè igitur *Vinculum pacis* vocatur n. 357. Nam si *Iustitia & pax osculatae sunt*, Psal. 84. 11. *Iustitia in Carmel sedebit*, Isaia 32. 16. Ut in Carmelitico Scapulari, indissolubili amoris, unitatis, & pacis vinculo colligati Mariæ dilecti, perpetim osculentur.

382 *Eucharistia, unitatis & societatis symbolum est & causa*, inquit Alap. Joan. 6. 52. §. Ubi. Similiter §. 54. §. Dices, & c. 17. 11. fin. §. 23. sub init. & in Indice: *Eam*, inquit, *Christus instituit, velut summi amoris tesseram*. Unde Joan. 13. 1. ibi: *In finem*. §. Secundò, & Matt. 26. 28. §. *Tertia causa*, dixit: *Extremo summoque amore dilexit eos Eucharistiam instituendo, dum seipsum eis in Eucha-*

ristia reliquit, ut eum semper presentem habeant, &c. Et semetipsam in spiritu dedit Maria suis, ut à n. 293. constat. Eò vel maxime, ut tantæ Matris memores, tantoque beneficio grati; (à n. 357.) perpetim præ oculis habeant Memoriale Mariæ; uti de Christo D. dixit Alap. Joan. 13. 2. ad illa: *Cum diabolus, init. Voluit Christus sui memoriale perpetuum nobis relinquere, scilicet Eucharistiam*. Quæ, *Gratiarum actio* interpretatur; quia ipsa, maxima est gratia, ac consequenter cum maxima gratiarum actione sumenda, inquit Alap. Matt. 26. 26. ibi: *Benedixit*. Quæ, in Marianum Scapularis Sacramentum bellè cadunt. Sic & illa ipsius in Matt. 5. 24. longè à princ. *Eucharistia dicitur Communio, id est, communis omnium unio*. -- *Sacramentum unionis & pacis*. Omnes enim Scapularigeri, perfectæ charitatis vinculo, Mariano in Scapulari uniuntur, atque tranquilla pace letantur. v. n. 357. init. cum remis. ad 171. & 381. Et Mariano Scapulari adapta, illa D. Bernardi *serm. in Cæna Dom. De Bap. & Sac. Altaris*, penes med. to. 1. col. 188. H. *Ut securi sitis, Sacramenti Dominici Corporis & Sanguinis pretiosi investituram habetis*. v. n. 89. à med. & 379. post med. ibi: *Vestimenta sua, Sacramenta ipsius*.

CÆLATURA XVI.

SACRUM SCAPULARE, INÆSTIMABILE MARIÆ Monile.

383 **S**ic N. Daniel p. 3. Spec. Ord. n. 2066. 2067. Marianum Scapulare decorat; ut nostros excitet, pariterque trahat affectus. Quo etiam argumento, Marianum Scapulare dixerim: *Inexplicabile paradisi monile*. Tum propter dicta à n. 172. Tum etiam, quia cum Mariæ speciem præ se ferat, illiusque imago sit; in ipsum perbellè cadit, quod de Beatissima Virgine D. Epiphan. ser. de laud. B. M. versus fin. dixit: *Sponsa celestis Maria, quæ est cælum & templum, & thronus divinitatis, inexplicabile paradisi monile*. Similiter illud Andreæ Cretenfis Orat. 1. de Dormit. *Pretiosum virginittatis monile*; juxta dicta à n. 25. Nec non & illud quod Nicetas David Homil. de Nativ. B. V. scripsit: *Monile Sanctissimi Spiritus*. Eo sensu, quo à n. 293. signatè n. 295. fin. diximus. Eo etiam, quo Cant. 1. 9. dicitur: *Collum tuum sicut monilia*. Ubi C. Alap. sensu 2. §. Hac, ait: *Inde dictum est mo-*

nile, quod virtutis admoneat. Similiter in Isaia 3. 19. init. *Monile*, inquit, *ornamentum gutturis est, quod ex collo pendet*; (v. n. 388. fin.) *ita dictum, quod admoneat virtutis: olim enim ob aliquod insigne facinus donabantur monili*. Sic & nunc nostri, ob heroicum mundo vale dictum, Mariano donantur monili. Ob insignem obedientiæ virtutem (v. à n. 14.) Mariæ Scapulari exornantur. Quo, perpetim Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis monentur, ut à n. 13. dicebam. *Hac de causa* (inquit Alap. Cant. 1. 9. ad illa: *Collum tuum, &c.* sensu 2. §. Hac.) *Religiosi collo injiciunt Scapulare, æque ac Pontifices in lege veteri collo injiciebant Ephod, quod utrosque admonet obedientiæ & patientiæ, sicut monile è collo pendens virgines admonet pudicitiae, ac viros generositatis, virilisque virtutis*. Inde enim dictum est *monile, quod virtutis admoneat*. Nam primo ob aliquod egregium facinus dari solebat ingenuis juvenibus. Unde

Ll

Ovid.

Ovid. 10. *Metamorph.* Dat digitis gemmas,
dat longa monilia collo.

384 Et longa, ac pretiosissima Scapularis monilia dat Beatissima V. ut suos instruat, & ornet: ut omnem præ oculis habeant virtutem. Sicut enim teste Hier. in Isaiam 3. 19. to. 4. pag. 19. C. ibi: *Et monilia uno sermone omnia ornamenta significant; sic & Scapularis monilia, omnia virtutum ornamenta subindicant.* Probè igitur Glossa ibi: *Et monilia. Id est, quælibet ornamenta.* Hoc enim (ait Hugo Cardin. ibi) erat antiquitus nomen generale muliebrium ornamentorum. Sic dicta, quia omnia ornamenta mulierum (intendite fatuæ, ac stultæ) adinventæ sunt ad aliquid monendum. v. g. Ornamentum capitis, monet verecundiam: ornamentum pectoris, castimoniam, & sic de aliis. Nunc autem monile restringitur ad ornamentum pectoris: quod firmaculum appellatur, quia monet castitatem. Quo nil aptius in rem nostram. Quandoquidem Marianum Scapulare, nedum castitatis, sed & omnium virtutum firmaculum invenitur. Alte ipsum considera, ab humili textura usque ad supereminentem, quam claudit Mariæ dignitatem: virtutem, potentiam. Quid tibi? Ipsa ejus materies, Humilitatem præ se fert, quæ, omnium virtutum radix est (à n. 79.) uti superbia, omnis peccati initium, Eccli. 10. 15. Illius forma, perfectissimum Deo inserviendi modum prædicat, à n. 13. Bonum monile veritas, bonum puritas sive simplicitas, bonum planè monile sapere ad sobrietatem, dicebat Bernardus serm. 41. super Cant. infra princ. col. 899. L. to. 1. Et optimum Monile dixerim, Marianum Scapulare. Quod ad omnem excitet, moneatque virtutem.

385 Unde & ipsi adaptare poterimus, quæ Bernardin. de Busti in *Mariali*, parte 9. serm. 2. *Affimil.* 11. fin. fol. 257. scripsit dicens: *Monile est ornamentum pectorale, quod conficitur ex auro & argento, ac lapidibus pretiosis. -- Dicitur autem monile à munere. Quod sponsi talia ornamenta sponsis suis olim dare consueverant ut se ornarent. Vel dicitur à muniendo: quia pectus sponsæ munit, nè aliquis manus impudicas apponat. Vel dicitur ab uniendo: quia duo ora capitii jungit, & quasi unum de ipsis facit. Et ideò dicitur monile à monos quod est unum. Vel sic dicitur à monendo; quia admonerat videntes abstinere ab illa tanquam à conjugatu. Olim enim solummodo nupta deferebat monilia. Et sic patet quod monile, quatuor habebat facere. Scilicet, pectus ornare: pectus munire: divisa conjungere, & omnes admonere. Et similiter ista quatuor fa-*

cit nobis istud monile Dei. (Maria scilicet, cui hæc omnia adaptat) Nam nos ornat suis exemplis, Eccli. 26. 21. *Secundò munit pectus nostrum suis præfidiis, nè demones illud intrare possint. Et ideò dicitur Cant. 6. 9. Terribilis ut castrorum acies ordinata. Tertiò, divisos & separatos à Deo conjungit: peccata enim à Deo dividunt, Isaia 59. 2. Quartò, animas nostras signat, per quod demones admonentur nè ipsas contingant, cum sint sponsæ Dei, juxta illud Osee 2. 20. Sponsabo te mihi in fide. Istud autem signaculum ab omnibus recipi debere admonet dicens, Cant. 8. 6. Pone me ut signaculum super cor tuum. v. n. 306. 371. & singula isthæc expende, ut Marianum Scapulare multis illustrare queas. Maxime nunc illo: *Vel dicitur ab uniendo, &c. Unum equidem è gemina parte facit Maria, ora Capitii in unum Scapulare jungendo. Quo inestimabili munere donat Maria suos, protegit, firmiterque munit. Unde, & collum & femora cingit Sacro Scapularis monili: hocque glorioso tegmine semetipsam ornat, Cant. 1. 9. & 7. 1. ut & hic similis suis appareat, quemadmodum à n. 216. fin. ad 235. Quod si utriusque monilis nexum attingas, genuina Dei & proximi charitas emanabit. v. C. Alap. Cant. 7. 1. ad illa: *Juncturæ femorum, &c. Sensus 2. §. Symbolicè, & Cant. 1. 9. ad illa: Collum tuum, &c. Sensus 1. §. Hinc, fin. ibi: Obedientia est Corona & Rosarium virtutum omnium. v. à n. 14. & à n. 299.***

386 Sit ergo Mario-Scapularigeri collum: sicut monilia. Sint & talia, *juncturæ femorum.* Sit, inquam, *Marianus ex toto: Quia filios non docet esse degeneres*, inquit D. Cyprian. de Bono patientiæ, ser. 3. infra princ. Vide n. 264. & 265. Moneat cunctos facto, & verbo: sic enim unigenitus re, primogenitus mysticè (n. 212. & à n. 260. & 281.) Christus Jesus cœpit facere, & docere, Actor. 1. 1. Verum si non ex officio, sed ex charitate quemquam admonere cogitaveris; diligentissime attende, quis, & qualis ille sit. Hæc enim dicit Dominus, Eccli. 32. 6. *Ubi auditus non est non effundas sermonem.* Quid enim prodest, si non adsint auditores audire parati? Nè corripas vel doceas, ubi non est spes profectus & fructus. Nulli enim nisi audituro dicendum est, ait Seneca epist. 29. post init. & l. 3. de Ira, c. 36. fin. ibi: *De cætero vide, non tantum an verum sit quod dicis, sed an ille cui dicitur, veri patiens sit. Et cap. 37. init. Admoneri bonus gaudet: pessimus quisque correptorem asperrimè patitur.*

387 Scitè quidem; nam Prov. 9. 8. dicitur:

tur: *Noli arguere derisorem, nè oderit te. Argue sapientem & diliget te, & 15. 12. Non amat pestilens eum, qui se corripit. Pestilens. Hebr. leis, id est, irrifor, illufor; quia omnia monita irridet & cachinno exhibilat, quales suo contemptu, fannis, jocis & dictariis pestilentissimi & summè noxii sunt: quia omnia jura tam divina quam humana in jocum vertunt, visu eludunt: qui proinde ut pestes fidelibus vitandi, & ab eorum cœtu velut membra putida ejiciendi & rejiciendi sunt, ait Alap. ibi. Admoneas ergo necesse est; sed irriforem stultum, minimè. Etenim: *Vir sapiens, si cum stulto contenderit, sive irascatur, sive rideat non inveniet requiem*, Prov. 29. 9. Auditurum tantum admone; & hoc, tempore opportuno. Nam *Tacendum est quando paratum non invenis auditorem*, ait D. Ambros. Enarrat. in Psal. 43. longè post med. col. 1387. C. ad illa Eccles. 3. 7. *Tempus tacendi*. Confule D. Tho. 2. 2. q. 33. Ubi de *Correctione fraterna* (de qua jam n. 360. fin. diximus) scribens, ait a. 4. in corp. *Correctio fraterna quæ est actus charitatis, pertinet ad unumquemque respectu cujuslibet personæ, ad quæ charitatè debet habere, & interjecto illius modo, subdit: Ideò in correctione, qua subditi corrigunt. Prælatos debet modus congruus adhiberi; ut scilicet non cum protervia & duritia, sed cum mansuetudine & reverentia corrigantur. Unde Apost. dicit 1. ad Timot. 5. Seniore non increpaveris, sed obsecra ut patrem. Hanc regulam lego p. 3. N. Constit. c. 8. n. 1. med. Quin & Apost. Galat. 6. 1. dixit: Fratres, & si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos, qui spirituales estis, hujusmodi instruite in spiritu lenitatis, considerans te ipsum, nè & tu tenteris. v. C. Alap. ibi, & Matt. 18. 15. N. Sylv. to. 4. cap. 11. & audi D. Chrysost. hom. 1. ad popul. sub fin. to. 5. (edit. Paris. 1588.) dicentem: *Nunc verò saltem conservum, vel æqualem corrige, & si mori opus sit, castigare fratrem nè torpeas, &c. omninò videnda. Item hom. 3. infra med. col. 39. C. Vis fratrem corrigere? Lacryma, ora Deum, ex corde apprehensum admone, consule, exhortare. v. hom. 16. sub fin. & hom. 10. in Acta Apost. sub fin. to. 3. col. 439. D. & Orat. 5. in 2. ad Thessal. longè à princ. (col. 1297. A. to. 4.) ad illa: Vos autem fratres, nolite deficere beneficientes, ait: Subtrahite vos ab ipsis, & eos increpate: nè tamen eos fame intereuntes despiciat, &c. Igitur correctio fraterna, licet inimicitiam gignat, deferenda non est; ut cit. Chrysost. docet Orat.***

Kalendis habita, longè post med. §. *Amici, infra princ. col. 803. A. to. 5. dicens: Rursus inimicos licet facere propter Deum, &c. Nec est possibile, aliter alios dirigere. Sicut enim familia sine flagello non regitur, inquit Author Imperfecti hom. 45. longè à princ. col. 906. C. to. 2. oper. cit. Chrysost. sic & populus sine increpationibus non gubernatur. & addit sub fin. cit. col. 906. Omnis increpatio discipline, religiosum hominem & Deum timentem, meliorem facit: irreligiosum autem & malum conturbat, & ad deterius ire compellit. Ergo Ubi auditus non est, non effundas sermonem, &c. n. 386. Sat de correctione Fraterna.*

388 Revertor: collum Monile cingit & ornat, ut & præsetis & æternæ vitæ imaginem referat. Hic enim strictè cingimur; illic, gloriosè coronamur. Prius collum Monile stringit, secundo exornat. Stringit, ut cor, & caput admoneat. Hinc enim, & bonum, & malum omne. Exornat, ut illud objiciat: *Curam habe de bono nomine: hoc enim magis permanebit tibi, quàm mille thesauri pretiosi & magni*, Eccli. 41. 15. Sic & Scapularis Monile, parvum mundum, hominem scilicet, cingit & ornat; (v. à n. 334. ad 349.) ut à Polo Artico, scilicet capite, ad Antarticum, scilicet cor, gemina sui parte dirigat, principatumque teneat. Utque in semetipso utrumque referat polum; pars anterior & manifesta, Polo Artico nobis manifesto respondet; pars vero posterior, Antartico seu immanifesto nobis Polo. Et ecce Marianum Scapularis Monile, universum orbem cingit & ornat. Unde P. Sêra in Libano Mar. n. 162. longè post med. pag. 176. col. 1. fin. illa Isaia 35. 2. *Decor Carmeli*, explicans, ait: *Alii legunt: Honor Carmeli. Quia Beatissima V. sub invocationis titulo de Carmelo, cultum & honorem maximum ob sui Sacri Scapularis reverentiam conciliat ubique terrarum.* Recole dicta à n. 290. fin. Confule Richar. à S. Laur. l. 5. de laud. B. M. tit. 14. versus med. §. *Sequitur*. Ubi illa Cant. 1. 9. *Sicut monilia, Mariæ adaptans*, ait: *Monile dicitur à monade, hoc est, ab unitate; quia morsu quodam unit utramque partem capitii, &c. Sic & Scapulare. Monile (inquit D. Isidor. l. Differentiarum, lit. M. n. 382.) dicitur harpago, à monendo: eo quod moneat, mulierem esse sub potestate viri: Munile vero dicitur vestimentum, à muniendo. Vel Munile dicitur ornamentum ex gemmis quod solet ex fœminarum pendere collo; dictum à munere. Altè considera: Diligenter adapta.*

CÆLATURA XVII.

CARMELITICUM SCAPULARE, IRIS MARIANUS EST.

389 **A** Pretiositate & forma monilis, ad pulcherrimam Iridis formam, orbem terrę quodam nexu capientem, venire præsumpsi; ut Iridem Scapularis, parvum terrę orbem, hominem scilicet, quodam quasi morfu, seu nexu capientem, modulo meo describerem. *Liceat hinc mihi* (Pauli Zehentner Jesuitę in *Promont. male spei*, l. 3. §. 13. n. 23. verba transfero) *Sacrum Scapulare cum arcu celesti, & pulchra iride componere: nam tametsi ipsum in se vi sua nativa, nihil habeat efficacię, ac virtutis activę in hominem: est tamen nihilominus signum quoddam fœderis initi, tacitique pacti, quo Deipara quasi obligat liberalitatem suam* (n. 171. 200.) *iis omnibus, qui singulari erga illam pietate ducti, ejus Scapulare gestant. Volens Dominus, Noë, suosque salvare, ait Gen. 9. 12. Hoc signum fœderis quod do inter me & vos, & ad omnem animam, &c. v. 13. Arcum meum ponam in nubibus, & erit signum fœderis inter me & inter terram. Ponam.* Sed in Hebr. *natati*, id est, *dedi, posui lego.* Utrumque verum, si quod oportet spiritum dirigas. Ante Noë & diluvium, rearsè extitit Iris; verum non ut signum fœderis pactique sempiterni. Sic enim, solum à diluvio & præfato promissu datum, formatumvè legitur. Cui, quā tali, tō *Ponam* respondet; ipsi verò ut ab initio Hebræum *natati* competit. v. C. Alap. Gen. 9. 13. §. Nota 2. §. Dices.

390 Sic sic etiam Beatissima V. candidas Carmeli nubes exornat: *Arcum meum ponam, &c.* Quandoquidem ante Stochio-Marianum Noë, contrariorumque diluvium, jam Iris Scapularis in nubibus Carmeli apparebat, ut à n. 165. sub fin. constat: *Caputium suum, &c.* Consule N. Dan. p. 1. Spec. Ord. n. 264. & p. 3. num. 2064. 2065. Lez. to. 4. an. 1251. n. 27. Leonem à S. Joan. in *Typo vestis Relig.* pag. 80. Joan. 44. lib. *de Instit. Monach.* cap. 46. in princ. Apud N. Lez. to. 3. annal. pag. 96. Sed ab exhibitione usque in æternum, (num. 262.) ut signum initi fœderis extat, juxta Marię sponsonem: *Hoc erit signum, &c.* n. 171. Invenit quidem Stochio-Noë gratiam coram Domina cæli & terrę, tātumque signum adeptus est, ut liberentur dilecti. Unde illud: *Dedisti* *metuentibus te significationem: ut fugiant à facie arcus*, Psal. 59. 6. *Significationem, id est,*

vexillum, crucis admirandum, ut per hoc fugiant à facie arcus, id est, evadant æternum judicium, ait N. Incognitus, cognitus Michæl Ayguanus Bonon. ibi fin. ex Gloss. & Greg. Mag. lib. 19. *Moral.* suo c. 28. to. 1. fol. 116. G. Et *significationem* dixerim, id est, *Sacrum Scapulare, quod signum salutis dicitur* n. 171. & *Crux*, n. 9. 10. 11. Quo, à rigore judicii liberantur Marię dilecti, ut à num. 172. ad 258. constat.

391 *Arcum meum ponam in nubibus.* Opacis, concavis, roridisque; ut Alb. Mag. ex Phil. III. Meteor. tract. 4. c. 14. & D. Tho. ibi lect. 5. 6. 7. docet. Hisce quidem tribus sese disponant oportet, ut irradiante Sole, Iris formetur in ipsis. Hocque glorioso indumento, cælum speciosè distinguit, venusteque decorat. Sic Sol Carmeli Marię (ibi enim *Electa ut Sol*, Cant. 6. 9. *Speciosior Sole*, Sap. 7. 29.) pulcherrimam Scapularis Iridem format in concavis, opacis, roridisque nubibus ejus. Quisque enim Carmelitarum humillimus talis est, virgineo amictu. Albę siquidem cappe, naturalem concavę, roridęque nubis speciem referunt. In quorum concavo roridoque centro, superque tunice opaco, Scapularis arcum formavit, posuitque Beatissima Virgo, n. 159. Videtne Carmelum (Marianum cælum. anagrammat. illo *Cælum Mar.* n. 272. fin.) tot nubibus, quot Carmelitis, iridibusque Scapularis ornari? Videtis, qualiter, & naturalem quam ab initio, & supernam, quam à fœdere inito, formam virtutemque Iris æmulatur. Nec deest ipsi, quod D. Tho. cit. maximè lect. 5. fin. docet, scilicet: *Iris cælestis generatur per refractionem luminis à nube rorida opaca & concava.* Nam in collo refrangitur Scapulare, totumque hominem ceu arcus cingit, antè, ac ponè protegit. Addit D. Tho. 3. Meteor. lect. 5. lit. C. & lect. 6. ac 7. *Si fuerit nubes rorida, id est habens parvas guttulas semi lucidas ad modum roris -- tunc fit arcus iris.* Quę, & Marię in nubecula illa, n. 212. & Ord. Stemmati congruunt; & Scapulari utrobique.

392 Illa itidem Ovidii: *Concipit iris aquas alimenta que nubibus affert.* Aquas siquidem gratiarum Marię, iris Scapularis concipit, ut à n. 312. & 325. habetur; & nubibus Carmeli (272.) spiritus alimenta affert, ut n. 309. dicebam. Consule C. Alap. Gen. 9. 13. & Apo-

Apocal. 4. 3. ad illa: *Et iris*. Ubi multa, Alleg. Tropol. & Anagog. Sacro Scapulari adaptanda comperies. Vide igitur arcum, & benedic eum, qui fecit illum: valde enim speciosus est in splendore suo, Eccli. 43. 12. Unus est, & triplici colore refulget; ut Unitatem in Trinitate, & Trinitatem in Unitate agnoscas. Fidem, Spem, & Charitatem præ se fert; Obedientiam quoque, Paupertatem, & Castitatem. Quibus amoris vinculis trahit Maria suos, ut n. 371. dicebam. Et pacis, ac reconciliationis fœdere inito; cælestem Scapularis arcum tendit, ut protegat. Utque clementiam, ac pietatem ostendat; adeoque sine sagitta. Sicut ergo *Per Iridem significatur Christus per quem protegimur à spirituali diluvio*, D. Tho. teste Quodlib. 3. c. 30. fin. corp. Sic quoque Carmelipara Virgo significatur; sicut etiam in Iride illa Apocal. 4. 3. Ubi meus Sylv. num. 82. ait: *Sacratissima V. Maria potest intelligi sub præsentate iride*. Ipsa siquidem Dei potentiam cingit, nè peccatores exterminet. Unde & dicitur ibi: *Et Iris erat in circuitu sedis*. Ipsa, Omnipotentia (n. 183. à med.) suæ arcu iram Dei sustinet, nè iniquos feriat. Ut Sacrum Scapulare sit: *Fœdus pacis, vinculum fœderis*, N. Tho. à V.M. teste in *Concord. Evang.* pag. 28. & 274.

393 Vide igitur Scapularis arcum, & benedic eam, quæ fecit illum: valde enim speciosus est in splendore suo, ex Eccli. 43. 12. Transump. Accomodat. Alleg. Vide, & benedic. Probitate vitæ: Marianæ legis observantia, à n. 350. Sic enim benè curvato Scapularis arcu, gehennæ militiam evinces. Sap. 5. 22. *A benè curvato arcu nubium exterminabuntur*. Vide, & benedic cum D. Bonav. Op. *Laus Rhythmica B. V.* n. 5. pag. 469. to. 6. di-

cens: *Labor & timor fugiunt arcu monstrato fœderis, spes & gaudium veniunt peccatoribus miseris, qui de reatu sceleris flentes arcum conspiciunt, per promissum de superis se consolatos sentiunt. Est in arcu ceruleus color, qui virginittatis typum gerit: & rubeus etiam, qui charitatis formam notat: puritatis tuæ demonstrat aqueus notam & humilitatis; quam elegit in te Deus. Nubibus celi cerneris arcus, quæ nos illuminas, refulgens morum miseris exempla cunctis seminas. Hæreses omnes terminas, & hæreticos conteris, in Christo, quando geminas naturas simul congeris. Arcus insuperabilis, arcus potens, arcus fortis, arcus dulcis, amabilis, arcus patens celi portis. Post præsentis metam mortis nobis inevitabilis, fac consortes tuæ sortis nos Virgo venerabilis.*

394 Vide adhuc arcum, & audi Plinium 2. l. 12. c. 24. dicentem: *Aspalathos, spina candida, magnitudine arboris modica, flore rose. Radix unguentis expetitur. Tradunt in quocumque frutice curvetur arcus cælestis, eandem quæcumque sit Aspalatho, suavitatem odoris existere, sed in Aspalatho inenarrabilem quandam*. Idem l. 17. c. 5. infra med. *In quo loco arcus cælestis dejecerit capita sua, & cum à siccitate continua immaduerit imbre, tunc emittit illum suum halitum divinum ex Sole conceptum, cui comparari suavitas nulla possit*. Particulatim expende, Iridique Scapularis adapta. Erit quidem monstratu facillimum. Si divinum gratiarum odorem percipias, quem terra Carmeli respirat, ejusque candidæ spinæ exhalant, ubi Iris Scapularis declinat. Alia de Iride vide in D. Greg. l. 19. *Moral.* suo cap. 28. fol. 116. & D. Ambros. l. de Noe & Arca, cap. 27. sub fin. col. 981. B.

CÆLATURA XVIII.

MARIANUM SCAPULARE, FOLIA LIGNI VITÆ ET PLATANI.

395 **A**B Aspalatho ad lignum vitæ & Platanum, Scapularis Iridem flecto; ut Mariani roris suavitatem, halitumque divinum percipiam. Pulcherrimum terræ globum formare volens Dominus, *Lignum vitæ in medio paradisi produxit*, Gen. 2. 9. ut omnes pariter aleret, ac protegeret; pariterque cuncti possent, vitales fructus frondesque colligere. Unde, & Apocal. 22. 2. de ligno vitæ dicitur: *Et folia ligni ad sanitatem gentium*. Quæ quidem, foliis Mariani Scapularis perpulchrè adaptat N. Sylv. ibi q. 4. ubi mitto lectorem,

nè innumera transcribere compellat. Omnino quoque legendus est to. 3. in Ev. l. 5. c. 23. à q. 26. ad 30. to. 4. c. 51. q. 12. maximè à n. 71. & in *Apologia Carm.* q. 22. & seq. Quibus subjungere oportet C. Alap. Gen. 2. 9. Tropolog. dicentem: *Lignum vitæ est B. V.* Hujusque ligni folia, Carmeliticum Scapulare, ut præcit. Sylv. demonstrat. Qui Apoc. 22. 2. n. 34. ait: *Per hæc folia intelligo species Sacramentales, quibus Corpus Christi tegitur* (v. n. 382. fin.) *velatur, ac signatur*. Et Alap. ibi §. Quarto, versus fin. *Folia hæc esse Sacramenta, quibus Catholica Ecclesia decoratur*. Ut iterum, ve-

Mm

ritas

ritas Mariani Sacramenti pateat ex dictis à n. 378. Ut Mariæ cum Bernardo serm. 2. in *Adventu Domini*, versus finem col. 8. H. to. 1. dicamus: *O verè celestis planta, pretiosior cunctis, sanctior universis. O verè lignum vite, quod solum fuit dignum portare fructum salutis. Per te* (sub fin. col. 8. K.) *accessum habeamus ad filium, ò benedicta inventrix gratiæ, genitrix vitæ, mater salutis: ut per te nos inscipiat, qui per te datus est nobis.*

396 Ipse enim dixit Apocal. 2. 7. *Vincenti dabo edere de ligno vitæ, quod est in Paradiso Dei mei. Vincenti*, id est, devoto Scapularigero. Carmeliticam equidem Religionem in hoc signo vitæ mysticè denotari, docuit meus Sylv. in Apocal. 22. 2. num. 38. maximè to. 4. in Ev. c. 51. q. 12. Et favet Alap. Apocal. 22. 2. sub fin. dicens: *Lignum vitæ est sancta perfectio, in cordibus justorum plantata juxta fluentia gratiæ.* Psal. 1. 3. Prov. 11. 30. Radix, est timor Dei, Eccli. 1. 16. Rami, sunt omnes virtutes, Ps. 25. Folia, sunt præcepta divina; (idem docet Sylv. Apoc. 22. 2. n. 32.) quia lignum istud protegent & ornant, quibus gentes à morbis peccatorum liberantur, & salutem justitiæ adipiscuntur. Et Mariana præcepta, foliis Scapularis inscripta (à num. 350.) Paradisi Carmelitici lignum ornant & protegent, Scapularigerasque gentes ab omni, & corporis, & animæ malo liberant. Unde lect. 5. *Offic. Com. Solem.* dicitur: *Ut celesti hac veste Ordo ille sacer dignosceretur, & à malis ingruentibus protegeretur.* Et ipsamet B. Virgo: *In hoc moriens*, &c. n. 171. Ut ipsa B. V. sit lignum vitæ in medio Paradisi Carmeli plantatum, Gen. 2. 8. 9. Ezech. 47. 7. 12. Ubi, & ad literam, & mysticè arbores visuntur; uti de celesti Paradiso docet cum multis Alap. Apoc. 22. 2. §. *Quibus*, sub fin.

397 Itidem: *In medio plateæ ejus, & ex utraque parte fluminis lignum vite*, (v. Sylv. Apoc. 22. 2. n. 38. & to. 4. c. 51. q. 12.) *afferens fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum, & folia ligni ad sanitatem gentium. Per menses singulos; juxta dicta Cælat. 5. n. 307.* Nam singuloquoque mense, defectus nostros supplet Beatissima V. plenariam suis indulgendo remissionem. Unde Richar. à S. Laur. l. 12. p. 6. c. 18. in med. declin. Ps. *Sequitur: Et non deficiet fructus ejus: per singulos menses afferet primitiva*, Ezech. 47. 12. ait: *Mensis à mene, quod est defectus. Et ipsa B. V. per singulos menses singulos defectus nostros supplet quantum in se est*, (v. à n. 176.) & cuilibet defectui nostro profert fructum convenientem. Nunc magis, nunc minus, nunc

orbe pleno succurrit, nostramque illuminat noctem: *Pulchra ut Luna*, Cant. 6. 9. Prout quidem opus habemus, proutque operamur, ac præparamur. Unde præcit. Richar. penes med. addit: *Item ipsa lignum vitæ his qui apprehenderint eam* (Prov. 3. 18.) *quasi duplici manu bonæ operationis. Ut pro ea, id est pro amore ejus se exerceant in operibus bonis. Et qui tenuerit eam quasi duobus brachiis reverentia & servitii, beatus hic in spe, in futuro in re.* Igitur: *Amplectamur Mariæ vestigia fratres mei*, &c. n. 104. Salutiferam ejus umbram quæramus. Ubi dulcissimos ejus fructus carpere, suaviterque comedere valeamus, dulcisona concinentes: *Sub umbra illius, quam desideraveram, sedi: & fructus ejus dulcis gutturi meo*, Cant. 2. 3.

398 Venite in Civitatem Mariæ, omni lapide pretioso ornata, Apoc. 21. 19. Ubi *In medio plateæ ejus lignum vitæ*, 22. 2. Particulatim expende. *Civitas est concors hominum multitudo, societatis vinculo adunata* inquit D. Isidor. apud Richar. à S. Laur. l. 11. tit. 1. init. qui ibidem addit: *Maria Civitas, quæ dicitur quasi civium unitas*, &c. Et unitas perfecta Marianitarum civium, Carmelitarumque multitudo Scapularis vinculo adunata, in Monte Carmelo gloriosè visitur, Mariæ opificio formata. Spiritu ascende, velut alter Joannes, Apoc. 21. 10. Quid tibi? *Civitas in quadro posita est*, Ps. 16. Benè vidiisti. Nam & inexpugnabilis firmitas, & perfecta pulchritudo indicatur, quibus, Mariani cives in quadro parvi Scapularis positi, gloriosè exornantur. Ibi, vittis Scapularis, ceu charitatis vinculis constricti, caelestem Jerusalem imitantur. Ibi, pretiosissimis vestiti lapidibus (uti de Angelis Apocal. 15. 6. fert multorum lectio apud Sylv. in Apocal. 22. 2. n. 44.) pulcherrimam fortissimamque Urbem efformant, super Scapularis rupem fundatam. Unde præcit. Sylv. dixit: *Quamvis Sacrum Scapulare Carmelitarum videatur intextum ex lana, tamen ad suos devotos ac fideles custodiendos est tanquam rupes fortissima ex multis lapidibus fabricata.* Est rupes Carmeli montis, supra quam Scapularigerorum Mariana Civitas fundata est. Unde, & dixerim: *Sustulit me in spiritu in montem magnum & altum*, &c. Apocal. 21. 10. In Montem Carmeli, juxta dicta n. 277. sub fin. *Et ostendit mihi supra montem illum fundatam Civitatem, id est Mariam vel Ecclesiam. Sanctam, id est, firmam in proposito virginitalis. Jerusalem, ad visionem æternæ pacis plenè intendentem*, inquit Richar. à S. Laur. l. 11.

1. 11. de laud. B. M. tit. 1. longè à princ. V. Item de situ. Carmelo adapta.

399 Præcit. Richar. longè post med. V. A platearum latitudine, fol. 78. super illa Apoc. 21. 21. addit: Platea dicitur à platos quod est latitudo; & designat latitudinem charitatis Mariæ, qua præstò est omnes illos hilariter recipere, qui prius ambulabant per latam viam quæ ducit ad perditionem. Ponitur autem Platea pluraliter (sic etiam in textu Hug. Card. & Lyrani) propter dilectionem Dei & proximi. (quas, gemina parvi Scapularis pars quadrata subindicat, à n. 299.) Dicat ergo qui ejusmodi est desiderio & re illud Cant. 3. 2. Surgam & circuibo civitatem, id est Mariam, per vicos & plateas querens quem diligit anima mea, qui in Maria & per Mariam invenitur. Quæ de se ipsa dicit: Quasi platanus exaltata sum juxta aquam in plateis, Eccli. 24. 19. Ubi Richar. à S. Laur. 1. 12. p. 6. c. 8. init. ait: Platanus dicitur à platos, quod est latitudo. Et ejus folia sunt ad modum scutorum. Quæ, Mariæ adaptat ibi solito acumine, latissimam ejus protectionem considerans: Maria (ait ante med.) Platanus; quia platanus est arbor patula, quæ expansis ramis uberem facit umbram, & idoneum præbet umbraculum. Et patulam se exhibet Maria peccatoribus; omnes, quantum in se est, parata recipere sub sua protectione: & omnes refrigerare malo igne exustos. Et infra med. Arbor mollis (Platanus) & tenera in foliis. Quia pia (Maria) & compatiens peccatoribus; quos instruit verbis & exemplis in spiritu lenitatis, Galat. 6. 1. Quia lex clementiæ in lingua ejus, Prov. 31. 26. Et ipsa in his plateis non marcescit ut tedio peccatorum affecta, foliorum vel ramorum, id est, orationum suarum & patrocinii subtrahat eis protectionem.

400 Omnes & singulos sub gratiarum umbra, auxiliorumque ramis protegit defenditque Maria. Scapularigeros autem, singulariter ut Platanus. Nam Platani folia (inquit Pierius Hierogl. 25.) arcent vespertilioes & noctuas. Noctue enim foliorum Platani contactum non ferunt, sed ex eo illicò in torpore illabuntur & quasi obstupefcunt, ait ex Æliano Pierius Hierogl. 17. c. 7. Iisdem nido impositis, Ciconiæ ab ovis pariter & pullis arcent noctuas iis noxias & exitiales; ut notat Alap. Eccli. 24. 19. ubi §. Rursum, addit: Platanus representat B. V. Nam Platanus habet folia instar scutorum & peltarum: sic B. V. est quasi Platanus: perfugium est, protectio, scutum & asyllum omnium ad se confugientium. Quibus nil aptius Carmeliparæ V.

Foliis enim Scapularis, infernales abigit noctuas, vespertilioesque solo objectu propellit: Nidum Carmeli cum pullis incolumem omninò servans. Nec deest Platano, ratio Nidii; ut videre est apud Alap. Ezech. 31. 8. Nec Mariano Scapulari, ratio clypei, & scuti, ut à n. 1. constat. Utque omnigena protectio cuique hominum pateat, dixit Hugo Card. Eccli. 24. 19. Platanus à latitudine foliorum sic vocata est: Platos enim græcè, Latum dicitur latine, & habet mollia folia, scutis similia; unde quot habet folia, tot habet scuta. Et Justinus Miechoviensis to. 2. in lit. laur. Discursu 345. n. 10. Platani folia speciem scutorum referunt, atque ita tot quasi scutis Platanus cingitur, quot foliis vestitur. Sic & pulcherrima Carmeli Platanus.

401 Hinc Joan. Ferrus Abbas, apud Picinel. l. 9. c. 30. n. 389. hanc Platano Epigraphen indidit: Obumbrat & recreat. Sic Beatissima V. unde & ait: Quasi Platanus exaltata sum juxta aquam. Puram, limpidam, & crystalinam; cœnosam enim & spurcam minimè bibit: propellit, nec tangit. Altiori igitur sensu, quod Horatius l. 2. Od. 15. Platanum calibem dixit, quod alterius arboris maritationem non ferat; (unde Arbor casta appellatur à Brixiano in symbolis, ut notat P. Flores Eccli. 24. 19. n. 1631.) hoc de B. V. dicendum, juxta dicta Prop. 5. à n. 90. Et singulariter de ipsa erga suos Scapularigeros, quos, Et tegit & recreat melius quàm Platanus. De qua bellè in rem nostram scripsit P. Sêra in Libano Mar. l. 1. c. 23. n. 145. longè à princ. pag. 151. dicens: Folia hujusce arboris vim arcendi noctuas habent; imò & vespertilioes. Ubi platani folia viderint suspensa, nullatenus ingrediuntur. Hoc utrumque animal tristiciæ & mœroris indicia secum portat. Unde ex appensi visu platani hæ fugientes bestiolæ describuntur pavidæ cum simili Gnoma: Non fert hic tristia ramus. Et exploratum est, Mario Platani folia & ramos, esse Scapularia nostra.

402 Delectemur adhuc in Civitate Mariæ, ut perpetim possidere contingat. Non enim intrabit in eam aliquid coinquinatum, aut abominationem faciens, & mendacium, nisi qui scripti sunt in libro vitæ Agni, Apoc. 21. 27. & Daniel 12. 1. Salvabitur populus tuus, omnis qui inventus fuerit scriptus in libro. Eam in Quadro positam, per allegoriam ad Scapulare parvum diximus n. 398. & 399. Quibus addiderim universalem à quatuor mundi plagis vocationem gentium, ut in libro Scapularis scribantur, & Mariæ Civitatem

tem intrent, æternūque possideant. Unde, *Et duodecim portæ signantur Apoc. 21. 21. & singula portæ ex singulis margaritis.* Fundamenta quoque muri civitatis, duodecim, *ψ. 20. Quadrū illius, stadia duodecim millia* continet, *ψ. 16.* Est enim *Duodenarius* numerus pulcherrima perfectionis imago, & expressum universitatis symbolum, *maximè si sit quadratus*; ut optimè notat Alap. Apoc. 21. 17. *ψ. Nota*, & 14. 1. *ψ. Porro*, sub fin. & 7. 4. *ψ. Queres*, infra med. & Matt. 10. 2. infra princ. Sylv. to. 3. in Ev. l. 5. c. 5. q. 7. n. 52. 53. Quo apertè significantur duodecim Scapularis Dominicæ infra annum, de quibus n. 307. 397. sub Hieroglyphico Palmæ. Qua, annum exprimebant Ægyptii, ut notat Horus Apollo in Hierogl. cap. 3. (apud Alap. Apoc. 22. 2. infra princ.) dicens: *Palma ad singulos Lunæ ortus, singulos etiam ramos procreat, ita ut duodecim ramorum productione annus expleatur. Quo circa Ægyptii annum indicantes, pingebant palmam.* Cū itaque annus bona cuncta contineat ob duodecim menses; (*Duodenarius enim numerus perfectus est significans omnia*, inquit Alap. Apocal. 4. 4. *ψ. Nono*, sub init. & *ψ. Porro. Duodenarius est numerus perfectus, significans universitatem, putà omnes in isto genere, &c.* v. Dedic. *ψ. Ergo*, & num. 108. 196. 198. Et in *Synopsi* super Ezech. 48. multa de numero duodenario dicit) omnia quoque Mariæ bona, ob 12. Scapularis Dominicas, singulo quoque mense respecti-

vè occurrentes, singulariter oportet afferat.

403 Pulcherrimam ergo Mariæ Civitatem supra Montem Carmeli in quadro fundatam intremus securi. Si enim *Quadratae Urbes, aequè ac domus, firmissimæ sunt*, teste Vitruvio; quin & *pulcherrimæ*, ut notat Alap. Ezech. 48. 8. *ψ. Huc*, quantò potius Mario-Carmeli quadrata Civitas? Gaudeamus & exultemus in ea: pulcherrimam ejus structuram pretioso lapidum duodenario exornatam speculemur. Super jaspidem tota illa moles fundatur, Apoc. 21. 19. *Fundamentum primum, jaspis*; totusque ex eodem jaspide murus, *ψ. 18. Et erat structura muri ejus ex lapide jaspide.* Cujus pretiositatem, pulchritudinem, aliasque dotes recenset Alap. Apocal. 21. 19. à *ψ. Porro*, Sacro Scapulari adaptandas; 6a. maximè & 7a. Similiter illa quæ ibi *ψ. 18. init.* scribit dicens: *Alludit ad Isaia 54. 12. Ponam jaspidem propugnacula tua.* Et subdit: *Creditum esse ab antiquis jaspidem fugare demones.* v. N. Sylv. ibi *ψ. 19. & supra, Propug. 5. n. 104.* Nec de fluvio gratiarum à Sede Dei, id est Maria procedente, Apoc. 22. 1. tacendum arbitror. Quandoquidem ingenti placidoque gratiarum alluvio, lignum vitæ, id est Carmeli Ordinem (n. 396. init.) Maria fecundat. Cujus mystica Scapularis folia, nedum corporis, sed & animæ salutem conferunt, ut n. 396. dicebam; & in cælestem Jerusalem transferunt, ibique suos gloriōse induunt. Unde fit

CÆLATURA XIX.

SACRUM SCAPULARE, STOLA IMMORTALITATIS EST.

404 **S**IC N. Thomas in *Concordia Evangelica*, pag. 60. col. 1. Marianum Scapulare compellat. Probè quidem. Verè enim stola immortalitatis est, quatenus à peccato ad gratiam, & à gratia ad gloriam transfert. Unde & Scalæ, & alarum aquilæ magnæ rationem ac proprietatem sibi vendicat. *Scala* rationem; quatenus de gradu in gradum, virtutis, ad perfectionis culmen adducit, juxta illud D. Bernardi serm. 1. de S. Andrea, fin. col. 424. to. 1. *Nemo repente fit summus: ascendendo non volando apprehenditur summitas Scale.* Similiter D. Tho. 2. 2. q. 189. a. 1. ad 2. *Manifestum est, quod nemo repente fit summus.* Et D. Greg. hom. 15. in Ezech. nonnullis infra princ. to. 2. fol. 80. G. fin. *Nemo enim repente fit summus,*

sed in bona conversatione à minimis quisque inchoat, ut ad magna perveniat, &c. Et lib. 22. *Moral.* suo c. 20. infra princ. to. 1. fol. 132. ibi: *Nemo autem infirma deferens, repente fit summus: quia ad obtinendum perfectionis meritum dum quotidie mens in altum ducitur, ad hoc proculdubio velut ascensionis cujusdam gradibus pervenitur. De his quippè meritorum gradibus per Psalmistam 83. 8. dicitur: Ambulabunt de virtute in virtutem.*

405 Has omnes geminis sui partibus Scapulare complectitur, mysticam formando scalam ex ipsis; cujus latera sunt, amor Dei & proximi. v. num. 299. Per eam Angeli, id est, Mario-Scapularigeri (ut à num. 111.) in cælum ascendunt. Hic, per gradus. Post Sabbatum, Aquilæ magnæ assumptis alis, Apoc. 12. 14. in ipso

ipso Scapulari expressis, juxta dicta n. 171. & 244. Unde Baëza to. 6. l. 12. cap. 9. n. 7. dixit: *Ipsa B. V. suis, eternitatis stolas preparat, vestesque dat.* Scapulare videlicet, quod, *Religiosa stola* dicitur in *Dictionar.* P. Salas Jes. Consule N. Sylv. Apoc. 12. 14. q. 72. & C. Alap. ibi, ubi multa aligero Scapulari adaptanda comperies. Similiter ista D. Isidori l. 19. Orig. c. 25. *Stola autem græcè vocatur, quod super emittatur. Eadem, & ricinium latino nomine appellatum, eo quod dimidia ejus pars retro ejicitur, quod vulgò Mavortem dicunt, quasi Martem.* vide in *Ansa*, §. Quot, & num. 9.

406 Alia inde, Carmeli columbæ, Elio-Phœnici, Empyreï Aquilæ, Mariæ inquam in *nidulo* Carmeli, adaptanda deduces. Est enim Carmelus, mollis Mariæ nidus; quem ipsa amantissimè fovet ac protegit ut columba. Vivificat ac renovat, ut Phœnix, (v. n. 272. 304.) ut Aquila. Potenter defendit, & auxiliorum rostro, & alis Scapularis. v. n. 291. 292. 304. *Cumque Carmelus sit spica plena*, (ait Sêra in *Libano Mar.* l. 1. n. 162. longè à med. qua de re latè dixi à n. 272. ad 279.) *ibi jucundius nostra columba deget, dùm utiliora & candida quærit.* Maria, inquam, ut n. 272. diximus. Cujus pulli, Scapularigeri omnes sunt. Consule cit. Sêra l. 1. n. 79. D. L. & 162. à med. Richar. à S. Laur. lib. 10. tit. 14.

Maria nidus. Ubi sub fin. ait: *Maria nidus columbæ, id est, receptaculum Spiritus Sancti.* Unde ei dictum est: *Spiritus Sanctus superveniet in te.* Lucæ 1. 35. Et nidus Mariæ est ejus Scapulare, rore gratiarum ac donorum Spiritus Sancti imbutum, ut n. 295. & 300. fin. diximus. Ibi Columba Carmeli Maria, ova, id est, incipientes fovet; & pullos, id est, proficientes nutrit & protegit. *Decora res, &c.* n. 4. sub fin. Leges Novar. in *Umbra Virg.* num. 530. fin.

407 Plumatilem quoque vestem texit Maria suis, ut celerrimo volatu in cælum ascendere possint. *Quò ubi pervenio*, (dixerim cum Baëza to. 6. l. 12. c. 9. §. 7. init. pag. 65. super illa Esther 4. 4. *Vestem misit*) non possum non mirari Regiæ celestis Mariæ in genus hominum affectum. Ipsa est, quæ suis eternitatis stolas preparat vestesque dat, quæ immortalitatis gloriam in nobis ostendant, ab omni-que mortalitatis eripiunt discrimine. Et penes med. *Quæ immortalitatis est vestis & stola*, semper creditur ventura per Mariam, à cujus manu vestis quæ venit, nos designat omnium malorum triumphatores, &c. Sed ut homines duplicibus vestimur, &c. Unde de hac forti muliere dicitur Prov. 31. 21. *Omnes domestici ejus vestiti sunt duplicibus.* Sacro nempe Scapulari, verè Mariæ Scala, qua ad Deum ascendimus. Quare sit

CÆLATURA XX.

MARIANUM SCAPULARE, SCALA REGNI CÆLESTIS.

408 **T**U *Scala Regni Cælestis & Gloriæ*, dixit de B. V. D. Bonav. in fine *Psalterii* ejusdem. Hymn. *Te Matrem Dei*, to. 6. pag. 480. D. 2. Et post *Psalter.* Opusc. *Laus B. V. M.* n. vi. B. V. Scalæ Jacob comparans, ait: *O Maria figuraris scala, sed scalam superas.* Sic, proportionè servata, de ejus Scapulari dicendum. Verè etenim est Scala Regni Cælestis & Gloriæ, per quam Carmelicolæ, hic, de virtute in virtutem ascendunt, (num. 404. 405.) & post Sabbatum (ut n. 171. 244.) velut Angeli in cælum evolant. Unde & Scalam Jacob superat Scapulare Mariæ. Illa enim usque ad cælum tantum protendebatur, Gen. 28. 12. Hæc verò cælos transcendit, Empyreï convexa tenens; quousque Carmeli Angelos ducit. *Angelos quoque Dei ascendentes & descendentes per eam*, vidit Jacob Gen. 28. 12. Sic & Carmeli Jacob Simon Stochius cum in

cavo arboris trunco lateret, Raynando teste p. 1. *Scap. Mar.* c. 1. longè à princ. *Angeli super B. Simonem ascendentes ac descendentes, cavum illud frequentabant.* Sic etiam cum è manibus Mariæ Sacrum Scapulare suscepit, ut num. 151. 154. dicebam.

409 Verè igitur Marianum Scapulare *Scala Regni Cælestis & Gloriæ*, Mariæ opificio formata. Cujus veritatis Sacramentum sub nomine ipso latet. Quandoquidem perfecto Anagrammate, *Scapulare, Pure Scala* vertit. Et *Scale* à scandendo vocatæ, hærent enim parietibus, inquit D. Isidor. l. 19. Orig. c. 18. fin. & addit: *Scale autem dicuntur, quæ aut unæ sunt, aut plures, quia numeri tantum pluralis est nomen.* Sed & singulare est in usu; ut & Scapulari quæ unum, quæ multiplex, quæque ex duplici parte contextus, competit ratio *Scale*, qua, & Empyreï ardua scandere possumus. Huc voco C. Alap. Gen. 28.

12. §. *Quares* 4. dicentem : Duo latera hujus Scale, sunt *Sustine* & *Abstine* -- Angeli ascendentes (ad Deum ait S. Greg. l. 5. *Moral.* & ex eo S. Tho. 2. 2. q. 181. a. ult. ad 2. infra med.) significant vitam contemplativam : descendentes verò ad humana, significant vitam activam. Et utrumque in *Scala* Scapularis comperies. *Abstine*, & vitam contemplativam, in illius parte anteriori. *Sustine*, & vitam activam, in posteriori. Unde & ipsa Religio sub nomine *Scale* indicatur, ut ex D. Bernardo notat præcit. Alap. §. *Denique*, dicens : *Scala* hæc est disciplina religiosa, vel *Regula* Ord. Accipe Bernardi verba in *Declamat.* super illa Matt. 19. 27. *Ecce nos*, olim : *De contemptu mundi ad Clericos*, longè post med. to. 1. col. 1314. sub fin. Ubi de humilitatis gradibus à D. Benedicto in *Regula sua* traditis differens, ait : *Ille enim spirituales nobis erexit scalam, cujus utique summitas celos tangit.* Maria autem Scapularis *Scalam* nobis erexit, quæ celos utique transcendit. Quæ omnigenæ firmitatis gradu instructa, manibus Mariæ fulcitur, ut securum ad superos præbeat ipsa ducatum.

410 Venite ergo in Marianæ promissionis terram, ubi Scapularigera *Scala* firmatur. *Scala ista* (dixerim cum D. Antonino p. 3. Theol. tit. 16. c. 10. §. 9. sub med. de *Scala* Jacob differens) *est exercitium quod est in Religione : gradus sunt, lectio, meditatio, oratio, mortificatio, & hujusmodi. Ascendunt Angeli ad referendum Deo vota : descendunt, ad portandum sponsi varia munera.* Sponsæ Mariæ dixerim, quæ, *Devotos* Scapularigeros, sibi, *Arrha* Scapularis desponsat, ut n. 377. fin. notavi. Ubi illud Osee 2. 19. *Sponsabo te mihi in sempiternum : & sponsabo te mihi in justitia & iudicio, & in misericordia, & in miserationibus.* Particulatim expende, & Mariano Scapulari adapta : *Capitio*, anteriori, ac posteriori parte inspectis. Nec omittas illud Isaie 32. 16. *Habitabit in solitudine iudicium, & justitia in Charmel sedebit.* Nam *solitudo*, posteriori Scapularis parti respondet : *Iudicium*, *Capitio* : *Iustitia*, parti anteriori. Hisce Maria suos, Sponsa Sororque dilecta trahit. Cui, salva maiestate, &c. à n. 205. ad 209. 221. & 227. quisque Carmelitarum quodammodo dicere potest : *Vulnerasti cor meum soror mea sponsa*, Cant. 4. 9. juxta dicta n. 182. init. Et iterum illud Cant. 8. 8. *Soror nostra parva, &c.* juxta dicta à num. 209.

411 Consule C. Alap. Cant. 8. 1. nonnullis infra princ. & audi ipsum in rem nostram, Eccli. 24. 18. §. *Hinc B. Hermannus*, de B.

V. dicentem ex Surio (v. Novarinum in *Umbra Virg.* n. 1066.) die 7. Aprilis : Quadam nocte apparens eidem specie pulcherrima, comitata Angelis, Angelorum unus dexteram Hermannî apprehendens & manui B. V. copulans, his verbis eam illi despondit : *Hanc ego Virginem tibi trado sponsam, sicut fuit olim desponsata Joseph, ut nomen sponsi pariter cum sponsa accipias, & de cætero Joseph vociteris.* Non ergo Scapularigera Sponsalia illa, novitatis argues. Maxime cum ipsa dicat : *Delicia mea, esse cum filiis hominum*, Prov. 8. 31. Singulariter cum illis, qui ipsam imitantur; & per ipsam tanquam scalam, perfectionis religiosæ gradus ascendere conantur. Unde Hugo Card. Gen. 28. 11. ibi : g : *Supponens capiti*, dixit : *Scala, poenitentia, sive vita claustralis. Duo latera, vestis asperitas & vita vilitas.* Recole quæ de B. V. diximus num. 233. 234.

412 Et audi quid de ipsa, in rem nostram dixit D. Damasc. Orat. 1. in Nativ. B. M. longè à princ. fol. 330. C. 2. *Maria spiritualis Scala.* Et Orat. 1. de Dormit. B. M. longè post med. fol. 350. D. 2. *Tu quoque mediatrix munere perfuncta, descensusque Dei Scala effecta.* Et Orat. 2. Aff. B. M. ante med. fol. 354. D. fin. *Celi Scala.* Audi & D. Fulgentium ferm. de laud. B. M. (quem alii Severiano, alii D. Aug. adscribunt.) *Facta est Maria Scala celestis, quia per ipsam Deus descendit ad terras, ut per ipsam homines ascendere mereantur ad celos.* Hæc habes ferm. 24. penes med. in Append. oper. D. Aug. to. 10. pag. 658. Ansel. quoque orat. 54. §. *Tibi*, pag. 283. dixit : *O Regina & Domina mundi, scala celi, thronus Dei, janua Paradisi, audi preces pauperum, ne despicias gemitus miserorum.* Unde Bernardus n. 104. cit. *Filioli, hæc peccatorum scala, &c.* v. num. 404. 405. & Novarinum in *Umbra Virg.* à num. 992. & in *Indice* verbo *Scala*.

413 Nec omittendus est Richar. à S. Laur. l. 10. de laud. B. M. tit. 40. *Maria Scala Jacob*, ubi V. *Aliter*, ait : *Angelos quoque ascendentes & descendentes per scalam. Angeli enim, viri, qui Angelos imitantur in illis virtutibus quæ Angelis attribuuntur. Per hanc scalam, id est per preces Mariæ, merita, & exempla, ascendunt contemplando, descendunt, strenuè operando, &c.* Ubi vitam contemplativam, quam Carmelita Clerici, & activam, quam Laici Fratres exercent, quamque in posteriori Scapularis parte, uti contemplativam in anteriori, clarè indicatam videmus. v. n. 409. à med. & N. Danielelem p. 3.

Spec.

Spec. Ord. n. 3386. fin. Ubi D. Cyrillus in ep. ad Cælestinum Papam III. in fine: *In Monasterio Carmeli terrestres Angelos reperi, quorum in calis conversatio est. Similiter virtutes illas, quæ, Carmelitas Angelos faciunt. Videlicet: Puritas, Charitas, Humilitas. Hæc enim in Scapularis Caputio, Puritas, in parte anteriori, & Charitas in posteriori (quæ humeros tegit & roborat) conspicitur. Adest cit. Richar. à S. Laur. l. i. c. 8. ante med. v. Quod*

autem, init. Angelum te esse oportet si dignè volueris salutare Mariam. Angelum facit puritas, charitas, humilitas; quæ tria inveniuntur in Angelis præeminere. Hisce ergo Mariani filii, aliisque virtutum gradibus innitatur, ut Scapularis Scalam ascendere valeamus. In cujus summitate Maria nos expectat, ut in Regnum cæleste introducat. Ubi pretiosissima stola gloriæ exornati, in æternum & ultra regnabimus.

CÆLATURA XXI.

MARIANUM SCAPULARE, PERFULGIDA STOLA GLORIÆ.

414 **P**aradisum terrestrem fuisse symbolum cælestis paradisi & gloriæ, indubium est. Sicut ergo primi Parentes, innocentiae & gratiae toga induti, quamquam physice nudi, non erubescabant, Gen. 2. 25. sic & in cælo erit. Ubi vestes etiam erunt ex mirifica luce varios inducentes colores & formas eximias; ut notavit meus Sylv. in Apoc. 21. 17. 18. q. 23. n. 218. & Actor. 1. 9. q. 15. n. 105. Corpus enim gloriosum sua dote claritatis vestitur instar Dei, qui amictus est lumine sicut vestimento Psal. 103. 2. Quare Beati in cælis non veste, sed gloria vestientur, inquit Alap. Actor. 1. 9. ad illa: *Et nubes, §. Denique, fin. Empyrea ergo luce, propria cuique claritatis dote variegata, induti Beati, regnabunt in æternum. Unde & signacula quædam, insignia, trophæorumque tessere, in eorum gloriosa veste apparebunt.*

415 **C**ruce imprimis quasi tessera & trophæo, in frontibus insigniendos omnes Beatos in cælo, docent multi, teste Salmer. in c. 24. Matt. v. 30. apud Alap. Ezech. 9. 4. fin. Qui Apoc. 3. 12. ad illa: *Et nomen meum novum, nomen Jesus intelligit; hoc enim novum illi nomen in Circumcisione impositum. Novum, quia spirituales & universalem attulit salutem, inquit D. Tho. 3. p. q. 37. a. 2. ad 2. fin. Quasi diceret: in victoribus quasi in columnis inscribetur nomen Jesu, ideoque per excellentiam vocabuntur Jesuani sive Jesuite, id est filii & clientes Jesu. Ita Perer. Ribera, Viegas. Quin & Ludolphus de Saxonia 1. p. Vita Christi, cap. 10. longè à princ. pag. 45. col. 1. in med. dixit: *Nomen Christus est nomen gratiae: sed nomen Jesus est nomen gloriæ. Sicut enim hic per gratiam baptismalem à Christo dicuntur Christiani; sic in cælesti gloria ab ipso Jesu dicemur Jesuite, id est à**

*Salvatore salvati. Ubi illud Isaia 62. 2. Vocabitur tibi nomen novum. Quem locum explicans Richar. à S. Laur. l. 1. 1. tit. 1. longè post med. v. A nominis novitate, ait: *Servis & amatoribus Mariæ, civibus scilicet hujus Civitatis, vocabitur in futuro novum nomen. Quia sicut modò dicuntur à Christo Christiani, sic in futuro dicentur à Jesu Jesuani, id est, à Salvatore salvati, & à Redemptore redempti. Unde Isaia 62. 12. Et vocabunt eos, Populus sanctus, redempti à Domino, & 65. 15. Servos suos vocabit nomine alio.**

416 **E**rgo & qui Beatissimæ V. peculiari-ter interserviunt; singulari quoque ornatu decorati, nominisque ejus titulo insigniti apparebunt super Empyreï convexa. Sic P. Vega in Theologia Mariana, n. 1119. dicens: *Beatissime Virgini præcipuo animi affectu addicti, singulari quodam insigni in calis ornandi, quod à reliquis Beatis dignosci possunt. Sic & Laurentius à Ponte to. 2. in lib. Sap. c. 14. In cælo, ni fallor, non solum Christiferi, sed & Marianita dicemur. Nec solum in fronte signum T, sed & Mariæ circumferemus; utpotè præcipue salvati ab ea, præcipueque sui. Singularis in rem nostram ex Pelbarto in Stellario B. V. l. 12. p. 1. sub fin. scripsit Spinellus in suo Throno, c. 34. (v. C. Alap. Prov. 31. 21. §. Rursum, §. Hæc, §. Eadem) dicens: *In curia cælesti servi Virginis speciali ornatu & gloria, qua præ aliis dignoscuntur quod servi sunt Mariæ, fulgebunt; juxta illud Prov. 31. 21. Omnes domestici ejus vestiti sunt duplicibus. v. n. 296. 300. 301. 407. Ergo Scapularigeri, singulari quodam insigni exornati fulgebunt, tanquam speciales Mariæ filii. v. n. 281. Marianita dicentur: Duplicibusque decorati, Sacro videlicet Scapulari, gloriosè fulgebunt, juxta dicta n. 414. 260. Probè igitur N. Thomas à V. M. in Concordia Evangelica, pag.**

367.col.1. dixit: *Marianum Scapulare vestis est celestis*. Et N.Greg. à Regina Angelorum, aliàs Gaillard *Conc.* 22. num. 2. pag. 209. ibi: *Vestis gloriæ est Sacrum Carmelo-Parthenicum Scapulare*. Recole dicta à n. 287. & continuò hic labora, ut tantum nanciscaris præmium. Pugna, vince, ut stola gloriæ, Empyreis distincta trophæis, nomineque Mariæ insignitus, in æternum & ultra gaudeas; ait enim: *Qui vicerit*, &c. Apoc. 3. 12. de quo Cælat. seq. v.C. Alap. Apoc. 6. 11. §. *Hinc*, & §. *Licet*.

417 Revertor. Præliaturus Jonathas, ante omnia induit se stola sancta septimo mense. 1. Machab. 10. 21. Alap. Stola tunicaque pontificali, in qua erat Rationale cum Ephod, Exod. 28. Ubi Marianum Scapulare intellexerim, juxta dicta à n. 6. Exhibitionem quoque, septimo mense nostro, Julio scilicet, factam. Quando Stochianus Jonathas pugnaturus, stola sancta Mariæ, Sacro videlicet Scapulari indutus est, tantæ bellatricis manibus instructus; ut in *Ansa*, §. *Hemistichium*, & §. *Quot*, & n. 159. notavi. Sic gloriòse indutus incessit, Sacerdotis Aaron speciem referens. De quo, sic Eccli. 45. 9. *Induit eum stolam gloriæ*. V. 12. *Stolam sanctam*. V. 13. *In memoriam*. Et in memoriam stolæ sanctæ, Scapularis scilicet, *Commem. Solem*. festum celebrat Marianus Ordo, ut n. 152. fin. notavi. Quin, & B. Simon in epist. n. 151. 152. relata, dicebat: *Fratres, conservando verbum istud in cordibus vestris, satagite electionem vestram certam facere per bona opera & nunquam deficere: vigilate in gratiarum actione pro tanta misericordia*. Mariano nempe Scapulari: *Stola Sancta: Ephod* protegens: *Rationale* auxilii, ac Marianæ responsionis oraculum. Huc voco C. Alap. Eccli. 45. 12. *Stolam sanctam*, §. *Stola*, dicentem: Stola abso-

lutè, quamlibet vestem significat. Hic autem significat pectorale sive Rationale. Hoc ergo dicitur *Stola*, id est, vestis sancta; quia inter omnes uti erat pretiosissima, ita erat & sacratissima. In Rationali enim quasi habitabat Deus; nam in illo consulebatur, & per illud responsa dabat. Unde vocatur *Oraculum*. Intellige, & applica cum C. Alap. Eccli. 6. 32. §. *Hæc*, §. *Hinc*, & Matt. 6. 28. 29. §. *Anagogicè*.

418 Similiter illud Lucæ 15. 22. *Cito proferte stolam primam, & induite illum*. Et hoc, sive ad pretiositatem, sive ad pristinam gratiam & charitatem referas, ly *Primam*. Quandoquidem Clementissima V. Maria, etiam horribiles, ac enormes peccatores admittit, eosque pretiosissima Scapularis stola induit; si ex toto corde accedant dicentes: Mater, peccavi in cælum, & coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus. Conversus ergo & indutus, diligenter attende; ait enim Apoc. 16. 15. *Ecce venio sicut fur. Beatus, qui vigilat, & custodit vestimenta sua. Vestimenta quippè* (ait D. Greg. 1. 12. in Job, suo c. 5. sub init. to. 1. fol. 71. utramque præcit. script. attingens) *custodimus, cum præcepta innocentie servamus in mente*. Lege igitur Marianæ legis tabulas, à n. 350. Pone Mariæ signaculum supra cor: in pectoris medio, ut n. 306. & 371. dicebam. Hanc indue *stolam primam. Vestem Spiritus Sancti*, ut Interlinealis interpretatur, Lucæ 15. 22. & juxta dicta à num. 293. & 295. fin. Sic enim omnia vinces: & Marianus athleta, *Eam indues, quasi stolam gloriæ*, Eccli. 6. 32. Ejus Nomine insignitus, Empyreï columna eris. Ipsa enim dicit cum filio: *Qui vicerit, faciam illum columnam*, Apoc. 3. 12. Unde & hic, inter Marianas Scapularis columnas, suos Maria collocat.

CÆLATURA XXII.

CARMELITICUM SCAPULARE, MARIANÆ COLUMNÆ.

419 **M**arianos montes, unde Marianas columnas excidere valeamus, Batica nostra offert, Plinio 2. teste l. 3. c. 1. aliquantò longè à princ. pag. 33. n. 35. ibi: *Mariani montes*. Cum itaque ibi noster gloriòse floreat Ordo, indeque noster mutuetur Habitus nomen, n. 165. 232. congruum erit Scapularis columnas figere, & Herculeæ Epigraphe *Non plus ultra*, & alterius Herculis (Caroli V. Imper. apud P. Victoria p. 2. del Teatro de los

Dioses, l. 2. c. 22. sub init. §. *Los mas*, fin. pag. 169. & infra §. *T Geronimo*. & aliquantò longè à princ. §. *Pero mas*, pag. 171. Vide Ambros. Calep. verbo *Columna*: *Abyla: Calpe*. & Picinel. l. 16. cap. 5. n. 31. 32. & P. Flores in *Eccles.* à n. 1541.) inscriptione *Plus ultra*, notare. Non equidem monstratu operosum erit, Mario-Scapularis Columnas Lemmate utroque inscribi. *Non plus ultra*, in parte anteriori; quatenus toto tempore vitæ nos juvat & protegit. *Plus ultra*, in parte posteriori; qua-

tenus

tenus post mortem animas nostras liberat à Purgatorii pœnis. Unde & *Plus ultra* super Sion montem sanctum: ubi fixis, æternumque statutis Marię columnis, sine fine gaudebunt: *Propter hoc in terra sua duplicia possidebunt, letitia sempiterna erit eis*, Isaia 61. 7. Quia hinc duplicibus Marię induti vixerunt, duplicia possidebunt in cælo. Itidem duplicia, eo sensu, quo super cit. Isaia loco, illa Apoc. 6. 11. premens D. Greg. 1. 4. *Dialog. cap. 25. fin. fol. 39. B. to. 2.* dixit: *Qui itaque nunc singulas acceperunt, binas in iudicio stolas habituri sunt: quia modò, animarum tantummodò; tunc autem, animarum simul, & corporum gloria letabuntur.* Verum diligenter attende & recolle dicta n. 418. fin. Ut hinc pugnare ac vincere possis; sicque columnarum trophæa in cælis erigere, Mariana inscriptione, n. 416.

420 Qui vicerit, (ait B. Virgo cum filio, Apoc. 3. 12.) *faciam illum columnam in Templo Dei mei: & scribam super eum nomen meum novum.* Marię scilicet. Hoc quidem ipsi novum nomen. Tùm, quia omni gratia & misericordia refertum, ut Richar. à S. Laur. n. 415. cit. exponit. Tùm, quia omnia quæcumque, in ipsa, ex ipsa, & per ipsam Mariam habemus, ut à n. 178. prænotavi. Itidem: *Nomen meum novum.* Id est, nomen *Jesus*; juxta dicta n. 415. 416. *Et nomen Civitatis Dei mei novæ Jerusalem.* Id est, *Nomen Sacratissimæ V. Mariæ*, ut interpretatur Greg. Ferrarius apud N. Sylv. Apoc. 3. 12. n. 262. & ipse, n. 265. *Qui vicerit ergo, ait Christus D. faciam eum columnam in templo, scribamque super eum nomen Dei mei, ac Jerusalem novæ scilicet V. Mariæ; ut scilicet sit & agnoscatur ab omnibus ut filius adoptivus Dei, ac V. Marię: ut verus servus ac fidelis Minister Dei & V. Marię.* Et nullus sanè major splendor excogitari valet. Et num. 266. de ornatu Aaronis scribens, ait: *Juxta ergo D. Ansel. in capite gestabat Pontifex nomen Dei scriptum, & in pectore nomen V. Mariæ.* Ut se totum secundum omnes suos sensus cogitationes ac effectus, Deo ac V. Mariæ obsequio consecratum indicaret, & nulla major dignitas, nullus illustrior splendor, quàm quod quis agnoscatur ut servus Dei, ac ejus Sanctissimæ Matris Marię. Sic sic Marię nomen: (v. à n. 90. & 244. locum Isaia 56. 4.) sic Marianita vocaberis. Si Scapularis columnis innixus, fortis athleta steteris. Sta ergo ut columna.

421 Stat columna firmiter: *Nec nisi ima & minima sui parte terram contingit, ac ferè universa sursum fertur: & quidem recta absque anfractibus.* (inquit Raynaudus in Glossa-

rio, verbo *Columna*. Idque Sanctis, perfectisque viris adaptat, maximè Beatissimę Virgini. Item verbo *Nubes diei*. Quò lectorem mitto, ubi plurima leget. Similiter apud C. Alap. Numer. 9. 15. à 9. *Tropol. & 3. Reg. 7. 21. & 1. Timot. 3. 15. & Exo. 13. 21. à 9. Nota, & 14. 19. 20.* Demum Apoc. 3. 12. Ubi & N. Sylv. multa dat. Similiter Picinel. 1. 16. c. 5. à n. 31.) Sic Scapularigeri hinc, ut in cælo gloriosè sint: *Mariana Columna*, n. 415. 416. Mensurate Columnam: ejus structuram pensate. Erit enim ibi legere omnem Marię doctrinam: ubi Scapularigeros posuit inter *Virgineas* Scapularis Columnas. Leges Joan. Pierium Valeriani lib. 49. pag. 367. Ubi de numis Imp. Cæs. Val. Hof. Mef. Quinti Augusti scribens, ait: *Ibi enim muliebri signum molli & enervato habitu stans, leva columellę innitur, dextera palmæ fursulum tenet supra verticem exporrectum: inscriptio: Securitas Aug.* Item ibi fin. pag. 367. tit. *Virginales Columnæ.* Ut Virgineis Scapularis Columnis inscribas: *Securitas Mariæ.* Intellige columnę structuram. Secura in penetralibus extat, solida columnaris materies. In montis centro quiescit, nec videri desiderat. Perquiritur: & ut primum inventa fuerit, duris tunctionibus quatitur, ferramentique acumine crudeliter scinditur. Plastro imponitur, fortiterque ligata vehitur. Trahitur; sed invita; sed vi, ac violentia. Pervenit; & humili in solo projecta, antequam ferri tormenta subeat, crudeles linguarum patitur celtes. v. num. 139.

422 Igitur humili in solo jacet, dum formatur politurque columna. Ibi, innumeris scalpri celtisque scissuris oppletur: duris tunctionibus, malleorumque ictibus conteritur. Perficitur; si tamen quieta & immobilis persistat. Nec aliter columna erit. Quis enim, etiam peritissimus, statuam vel columnam fecit, volubili & inquieta materia? v. N. S. Joan. à Cruce *Cautela* 7. pag. 641. edit. Barcinone 1693. v. n. 30. Quis è longinquo & sine ferro, durum lapidem lignumvè polivit? In officinam veniat materies oportet, atque inter Artificis opificumque manus quiescat, orridam ictuum procellam sustinendo. Percutitur, te-rebratur, scinditur. Tacet, patienterque suffert; atque inter tyrannos opifices ferraque crudelia, perpulchra assurgit columna. *Stat; non sibi, sed aliis.* Immensam siquidem ædificii molem sustinens, omnes ac singulos protegit, exiguo sibi solo contenta. Totam exornat domum; tectumque nè ventorum furia procellarumvè furore corruat, fulcit. Omnia dura & aspera tolerat, ut quos protegit libe-

ret. Cumque sit *rotunda & recta*, omnes æqualiter protegit: nulli magis minusve subvenit. In nullam declinat partem, nè ædificii machina ruat. O Principis, Prælati, ac Rectoris pulcherrima effigies!

423 Unde ipsi: *Qui vicerit*, semetipsum, labores & adversa omnia patientur tolerando: *Faciam illum columnam*, Apoc. 3. 12. id est, *Prælatum*, inquit Alap. ibi §. *Tertiò*, cum Abb. Joachim. Bonus enim Prælati, columna est. Etenim pede tantum terram tangit: totus deinde sursum sese erigit. Corpore terram, mente cælum tangit. Per vitam activam, inferioribus inheret: per contemplativam, sursum aspicit. Multis tunctionibus expolitur: inter officii procellas & turbines, immensam illius molem sustinet: tranquillus & infatigabilis portat, &c. n. 422. relata. v. C. Alap. Num. 9. 15. & Apoc. 3. 12. §. *Tertiò*. Item Numer. 14. 18. §. *Discant*. Picinel. lib. 16. c. 5. n. 34. 42. 45. 46. 47. 54. 55. N. Sylv. Apocal. 3. 12. n. 225. & 226. ibi: *Columna non sibi, sed potius aliis est utilis*, &c. Item 1. 9. n. 255. *Qui clavem regiminis tenet, ita se debet gerere, ac qui martyrium subit*, &c. num. 256. & in Indice, verbo *Prælati*, multa. Nusquam: eant; sed semper: eamus dicat. Sic enim Dominus cum Moysen populi Rectorem constitueret, præcepit: *Vade & congrega seniores Israel*, Exo. 3. 16. & 17. 5. sic: *Antecede populum: sume virgam*. Nota verborum ordinem. Antequam Præfecturæ virgam tradat, populum anteire præcipit. Quò enim oves ibunt, quidvè boni facient, si non præcesserit Pastor? Etiam brevis absentia, totum exturbat perimitque gregem. In idolatriam prolapsus est populus, cum primum ad breve tempus (& de mandato Domini) abfuit Moyses, Exo. 32. 1.

424 Hinc populum suum per aspera & invia ducturus Dominus, nocte dieque præcessit *in columna nubis, & ignis*, Exo. 13. 21. Ubi C. Alap. sub fin. §. *Respondeo*, dixit: *Columna hæc præibat castra, & simul expandebat se, & quasi aliam nubem, qua castra obumbraret, ex se spargebat*. E parte anteriori illuminabat, viam ostendens; at ergo, protegendo obumbrabat, ait Alap. Exo. 14. 19. 20. estque expressum in textu. *Cum castra consisterent*, (addit Alap. Exo. 13. 21. fin.) *nubes hæc quadrata erat; cum vero moverentur, tunc pariter se in longum supra omnia agmina expandebat*. Quæ omnia, Sacro Scapulari adaptanda veniunt; quatenus Carmelitas illuminat & ad æterna ducit, partis anterioris objectu, posteriorisque tuto fucimine protegit. Cum Carmeli Exercitus viam per hujusce

mundi desertum agit, sese in longum Scapularis nubes expandit, ut omnes singulosque protegat; cumverò in lectulo quisque quiescit, quadrum in se format, ut à quatuor sit ventis securus. Hoc, parvum Scapulare refert; illud, Scapulare magnum. Unde & ipsi illud Exo. 13. 22. *Nunquam defuit columna nubis per diem, nec columna ignis per noctem, coram populo; juxta dicta num. 11. sub init. Fratres nostri, &c.*

425 Pergit Beatissima V. num. 426. cit. *Faciam illum columnam in Templo Dei mei*, Apoc. 3. 12. Ubi Alap. initio notavit: Alludit, inquit, ad duas columnas Templi *Jachin*, & *Booz*, de quibus 3. Reg. 7. 21. ut fuse ostendit hic Viegas sect. 6. & Alcazar notat. 1. Ubi ostendit has duas columnas Salomonis fuisse quasi trophæa victoriarum Davidis erecta ad imitationem columnarum duarum: quas Hercules (qui ducentis annis præcessit Salomonem) fixit in Gadibus, hoc titulo: *Non plus ultra*. v. n. 419. Expende dicta. *Jachin* Hebr. idem est, quod *directio & rectitudo*. *Booz* Hebr. idem est, quod *in eo fortitudo*, inquit Alap. 3. Reg. 7. 21. Ubi §. *Cumque*, fin. in persona Salomonis ait: *Utinam Deus meum hoc templum, quasi suum Jachin dirigat, ac quasi suum Booz roboret, ut à nullo hoste, à nullo fulmine dejiciatur*. Et §. Allegot. *Columnæ sunt duæ, ita dispositæ, ut nobis in prosperis & adversis ingressum patriæ celestis ante oculos mentis jugiter habendum esse doceant, ut nec adversis dejiciamur, nec prosperis extollamur, sed inter utraque constantes in fide & virtute ad cælum tendamus*. Idem in Apoc. 3. 12. sub init. ait: *Booz* Hebr. idem est quod, *in fortitudine: Jachin idem est quod, præparabit*. *Booz* ergo significat instrumentum, *Jachin* efficaciam. Quæ omnia in Marianas Scapularis Columnas bellè cadunt, si *Jachin* anteriorem, & *Booz* posteriorem ejus partem appelles, 3. Reg. 7. 21. Ubi animadvertendum, quod extra templum: in porticu eas erexit fixitque columnas Salomon. Et extra templum corporis capularigeri, (vos enim estis *Templum Dei vivi*, 2. Cor. 6. 16. & 1. 3. 16. *Nescitis quia Templum Dei estis? 17. Templum Dei sanctum est, quod estis vos*. Et 6. 19. *Membra vestra, Templum sunt Spiritus Sancti*) ipsi tamen quasi affixas videmus Scapularis columnas; inter quas, Carmeli athletas statuit Beatissima Virgo, unicuique dicens: *Qui vicerit, &c.* num. 418. fin. & 420.

426 Hac in re, non verbo tantum, sed facto docuit Maria suos. Quandoquidem immobilis columna semper aut benè Cartagena notavit

notavit lib. 5. hom. 2. longè à princ. to. 1. col. 439. D. & Novarinus in *Umbra Virg.* n. 334.) maximè juxta crucem. Ubi amaritudinis Oceanum ebibens, atque crudelem ultra captum vim tormentorum sustinens, stat: *Inter columnæ firmiter defixæ*, inquit P. Flores de *Inclito agone martyrii*, num. 1857. post med. *Quasi immobilis columna cruci adhæret B.V. stabat juxta crucem*, Joan. 19. 25. inquit Cartagena l. 12. hom. 9. longè à princ. col. 574. B. to. 2. & C. Alap. Joan. 19. 26. §. *Hæc omnia*, inquit, prævidens Christus dixit *Mulier*, q. d. o Mater, petra & columna meæ Ecclesiæ. Stabat ergo Maria juxta crucem: *Instar columnæ*, inquit Alb. Mag. cit. à N. Aranaz lib. *Cetro de la Fè*, pag. 143. Quò illud flecterim, quod P. Flores de *Martyr.* n. 562. & in *Ecclesi.* num. 1902. observat dicens: *Astitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato: circumdata varietate*, Psal. 44. 10. *Ex Græco legas cum Chrysostomo & aliis: Instar columnæ firmiter stetit.* Sicut enim columna quò magis tunditur, eò pulchrior evadit; & quò magis oneratur, firmior redditur: unde & Epigraphem præfert: *Sub pondere recta*, Picinel. teste l. 16. cap. 5. num. 45. Sic, & *Ultra omnes* Beatissima Virgo Maria; ut ibi n. 34. ex D. Aresio notatur. Qui, sublimem Deiparæ virginitatem ac fecunditatem emblemate significaturus, duas columnas statuit, cum lemmate: *Ultra omnes*. Huc voco D. Bernardum ser. 4. *Aff. V. M.* infra med. to. 1. col. 332. G. dicentem: *Unum est in quo nec primam similem visa est nec habere sequentem, gaudia Matris habens cum virginitatis honore. Mariæ privilegium est, non dabitur alteri. Singulare est: sed continuo etiam indicibile invenitur, ut nemo assequi possit, sic nec eloqui quidem.*

427 Particulatim expende, & Scapularis columnis adapta. Ipsæ enim *Ultra omnes*, Sabbatinæ Bullæ gratia inspecta; ut n. 289. fin. & 245. 257. Ipsæ, *Crux*, num. 9. 10. 11. 25. Cujus peracuti clavi: *Obedientia, Paupertas, Castitas.* Unde, & virginitas, & singularis Maternitas; ut à n. 260. notavi. Ipsæ, irruente desuper ira, immunes quos protegent servant, fulmine, scintillisque propulsis. Quare & *Ultra omnes*. Quæ enim columnarum, cali sagittis restitit? Nulla. Adeoque columna, ventorum, grandinum, ac pluviarum injuriis allissa, Epigraphen tenet: *Firma, ni fulmine tacta.* Picinel. l. 16. cap. 5. n. 42. Sint ergo Marianæ Scapularis columnæ: *Ultra omnes*. Sint & tales Scapularigeri, omnia adversa hic tolerando. Sic enim Beatissima V. verbo & opere docuit, proprioque Nomine dixit, n. 203.

Vide ipsam, etiam juxta crucem filii, *instar columnæ* stantem, n. 426. Ibi: *Vicit sexum, vicit hominem, & passa est ultra humanitatem*, ait D. Amadeus de *Laud. V. M.* hom. 5. §. *Igitur*, to. 20. Bib. Vet. PP. pag. 1271. Lugd. an. 1677. Et D. Bonav. in *Officio de Compassione B. M. V.* in R. primæ lect. to. 6. pag. 462. ibi: *Hæc dolorem majorem habuit, quàm Salvator, qui tot sustinuit.* Probè ergo Alap. Joan. 19. 26. ad illa: *Mulier, ecce filius tuus*, infra princ. dixit: *B. Virgo amplius & diutius passa fuit quàm Christus.*

428 Plus passa quàm Christus: non simpliciter & absolute, sed seclusa Christi compassione de Matre. Unde P. Flores l. de *Inclito agone martyrii*, n. 1776. dixit: *Si ergo dolor exterioris hominis in Jesu minor erat, quàm compassio de Matre; rectè deducitur, compassionem Matris superiorem esse extremis Jesu doloribus, &c.* Idcirco statuendum in prædicto sensu, acerbiora Mariam sustinuisse. Ita intelligendus est cit. Bonav. n. 427. Quò veniunt Deiparæ verba apud S. Birgittam l. 1. c. 35. *Cum ipse me cerneret dolore confectam, in tantum amaricabatur de dolore meo, quod omnis dolor vulnerum suorum quasi sopitus sibi erat præ dolore meo, quem in me videbat.* Unde in *Offic. B. V. M.* in Sabbato, R. 8. lect. dicitur: *Foderis, o dulcis Jesu, diris clavis extra; sed asperius intra, ex compassione Virginis Matris, tecum omnia participantis.* Leges D. Bernardum serm. super *Signum magnum*, Apoc. 12. sub fin. col. 347. l. to. 1. ibi: *Tuam ergo pertransiit animam vis doloris, ut plusquam martyrem non immerito prædicemus, in qua nimirum corporea sensum passionis excefferit compassionis affectus.* Equavit ergo Beatissima V. omnes Christi dolores intensivè. Quare plerique Patres (ait Padilla in *Habacuc* 3. annot. 103. n. 457.) non verentur B. Mariam *Corredemptricem* appellare. Cartagena quoque lib. 12. hom. 11. infra princ. col. 586. C. D. & infra, ex SS. PP. & DD. dicit, *B. V. fuisse coadjutricem & cooperatricem Christi ad redemptionem generis humani.* Quod quidem, ipsamet B. V. demonstrat l. 1. *Revel. S. Birgittæ*, cap. 35. dicens: *Dolor ejus erat dolor meus, quia cor ejus erat cor meum. Sicut enim Adam & Eva vendiderunt mundum pro uno pomo, sic filius meus & ego redemimus mundum quasi cum uno corde.*

429 Videsne qualiter Beatissima V. meruerit esse *Cali Columnam*, ut eam Novarinus in *Umbra Virg.* n. 552. compellat? Idem n. 334. illud Psal. 44. 10. *Astitit Regina à dextris tuis* ++

in vestitu deaurato : circumdata varietate, attingens, addit : Tanquam columna, scilicet Recta, Firma, Stabilis. Circumdata scutulis, ut n. 288. dicebam. Utque sic tu hic stare possis, & illic inter empyreas columnas numerari; Marianam hanc columnam imiteris oportet, juxta dicta n. 203. 265. & à n. 281. Ipsa enim firma & stabilis Contemnit tuta procellas. Cartagena l. 12. hom. 9. longè à princ. col. 574. B. to. 2. Quare, procellosum hujusce mundi mare navigantes, (Quid enim aliud maris nomine, quam præsens sæculum designatur, inquit D. Greg. lib. 17. Moral. suo c. 15. infra princ. to. 1. fol. 101. H. & lib. 12. suo c. 5. penes med. fol. 71. K. Mare mens hominis, & quasi fluctus maris sunt cogitationes mentis: quæ aliquando per iram tumescunt, per gratiam tranquilla fiunt, per odium cum amaritudine defluunt) in illam, expansis Scapularis velis, dirigamus oportet: & ad ipsam, nostras fortiter firmiterque alligare naviculas necesse est. Ipsa siquidem Portus naufragantium tutissimus, inquit D. Ephrem serm. de laud. B. M. V. ante med. pag. 706. A. to. 3. & versus med. B. Tu enim noster es portus, ò Virgo intemerata & præsens pia auxiliatrix. Sub tua denique tutela & protectione toti sumus, & sub fin. pag. 707. Ave portus tutissime, in hac vita navigantium. Et Bonav. in Psalter. B. M. V. Psal. 56. to. 6. pag. 483. Tu enim es Mater pulchra dilectionis, & anchora spei: portus indulgentiæ, & janua salutis.

430 Ergo Portus salutis, (dixerim cum Rich. à S. Laur. lib. 11. tit. 1. longè post med. V. Portus.) ubi figenda est anchora nostræ spei, ut navis mentis nostræ contra pericula maris, id est mundi, firmiter teneatur; me, omnium naufragantium miserrimum excipe. Omnium peccatorum pessimum, pientissimis misericordiæ tuæ oculis respice, & sufficit. Sicut enim, ò Beatissima omnis à te aversus & à te despectus, necesse est ut intereat: ita omnis à conversus & à te respectus, impossibile est ut pereat, tuo Anselmo teste Orat. 51. §. Maria, infra princ. pag. 281. B. Revertor, ò dulcissima cordis mei Mater, & iterum iterumque repeto, quæ à n. 178. ad 199. dicebam. Revertere & tu, ò Mater pietatis! Revertere, nè

oportuna, infinitam faciendi misericordiam, occasio pertranseat. Me videlicet, omnium peccatorum pessimum respicere. Hinc enim omnes creaturæ laudabunt te; eritque tibi accidentalit gloria, qualis non fuit ab initio. Revertere igitur immaculata Virgo, castitatis Mater, puritatis fons, clementiæ abyssus, pulchritudinis miraculum. Revertere, ut intueamur te, Cant. 6. 12. Ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis: vox enim tua dulcis, & facies tua decora, Cant. 2. 14. O pulchra inter mulieres, fac me audire vocem tuam, Bernardus homil. 4. super Missus est, longè post med. to. 1. col. 43. L. v. n. 187. 227. Si equidem vocem audierim tuam, dulcescet ex toto anima mea, Cant. 5. 6. Si faciem videro tuam, salvus ero, Gen. 32. 30. Si ita, quid ultra?

431 Expleto itaque hoc opere: ad me mihi video esse redeundum, &c. dixerim cum D. Greg. l. 35. Moral. suo c. 26. init. fol. 214. to. 1. Quod si tantus Doctor, quæ ibi enarrat extimuit; quid mi inflato sciolo continget? Si Aug. Prologo in lib. Retract. ante med. to. 1. pag. 3. dixit: Illud enim quod scriptum est: In multiloquio non deerit peccatum, Prov. 10. 19. terret me plurimum, non quia multa scripsi, vel quia multa etiam quæ dicta non sunt, tamen à me dicta conscripta sunt. Absit enim ut multiloquium deputem quando necessaria dicuntur, quantalibet sermonum multitudine ac prolixitate dicantur. Sed istam sententiam Scripturæ Sanctæ propterea timeo, quia de tam multis disputationibus meis sine dubio multa colligi possunt, quæ si non falsa, at certè videantur, sive etiam convincantur, non necessaria. Quem vero Christus fidelium suorum non terruit, ubi ait: Omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die Judicii, Matt. 12. 36. Si Augustinus, inquam, sic; quid vermiculus iste? O Domina, & dominatrix mea! Quid dicam, aut quid faciam nescio. Vim patior, responde pro me, Isaia 38. 14. Tu enim optimè nosti, quo animo, quavè intentione opellam hanc ceperim. Sufficit mi Mater dulcissima, hæc me amore tui fecisse. Sufficit, si vel minima inde, laus Mariana resonet.

ELIO-MARIANA APPENDIX

DE STEMMATE ORDINIS.

432

Erillustre, ac celeberrimum Elio-Mariani Ordinis Stemma, omnibus singulisque expositum, vident cuncti, pauci intelligunt.

Ipsi etiam Auctores ita variè sentiunt; ut ferme *Quot capita, tot sensus*. Igitur Carmeliticum *Insigne, Stemma*, seu *Arma*; generosum, præclarumque *Scutum* est, albo & subnigro distinctum: tribus in centro stellis decoratum: Regio ac stellato diademate redimitum. Candidum, seu album spatium; nubeculam illam Virginis typo insignem autumant multi. Carmelinum (n. 232.) seu subnigrum spatium, Carmeli Montem censent. Trinam illam stellam, B.V. Eandem quoque indicare duodecim stellarum coronam, nostrum Stemma exornantem, docet meus Lezana l. *Maria Patrona*, c. 9. n. 18. ex illo Apoc. 12. 1. *Signum magnum, &c.* Ubi ex aliis notat, album illud & subnigrum Stemmatis spatium, Ordinis habitum subindicare. Relege Raynaudum num. 150. sub fin. cit.

433 Alii sic sentiunt: Stella alba in Carmelino seu subnigro spatio, Protoparentem Eliam in Carmelo orantem (ut n. 212. 213. 214. monstratur) designat: ubi Mariam in nubecula vidit. Duæ aureæ stellæ in spatio albo apparentes; Divinam, & humanam naturam Christi D. in visceribus Marianæ nubis unitam, clarè indicant; juxta illud Isaie 19. 1. *Ecce Dominus ascendet super nubem levem.* Crux, Carmelitas illos (de quibus lect. 4. Offic. Com. Solem. dicitur: *Viri plurimi, qui vestigiis Sanctorum Prophetarum Elie ac Elisei institerant -- Evangelicam fidem confestim amplexati sunt*) subindicat. Alba & subnigra spatia in Stemmatis ora, Habitum nostrum demonstrant. Demum Corona stellarum 12. & Sacratissimam Carmeli Matrem, & Protoparentem demonstrat Eliam, filium filiae Salomonis (*Basemath* 3. Reg. 4. 15. Sed N. Lez. to. 1. an. m. 3123. n. 5. fin. & N. Franciscus à S. Maria *Histor. Proph.* l. 1. c. 10. n. 9. id non tenent; bene verò N. Casanate, pag. 110. §. *Tantus*. v. N. Philippum à SS. Trin. lib. *Decor Carmeli*, pag. 2. col. 2. §. *Paten.*) Filius major Summi Sacerdotis Achimaas. Sic N. Didacus Martinez à Coria in *Dilucidario Carmel.* lib. 1. sub fin. §. *Sea*, fol. 99. col. 2. vide

dicta n. 208. *Quibus* addiderim: tribus hisce stellis, Carmeli Montem exornantibus; Mariam, Joachim, & Annam significari. Quia cum in humanis agerent, crebrò in Carmelum veniebant; ut n. 209. & 213. notavi.

434 Hinc ergo non incongruè dixerim, Scutum hocce significare Mariam: & coronam stellarum 12. Carmeliticum Ordinem. Verum quo sensu, quavè recta ratione Carmeliticus Ordo, Mariæ corona dicetur? Ea veritate & sensu, quo Apostolus ad Philip. 4. 1. dixit: *Fratres mei charissimi, gaudium & corona mea*. Metonymicè; quia scilicet erant causa & objectum sui gaudii & coronæ, ut notat Alap. ibi, & 1. Thessal. 2. 19. init. & §. *Nota* 1. fin. Quò illud tendit Prov. 17. 6. *Corona senum filii filiorum*. Salva igitur summa illa, qua oportet de tanta Virgine reverentia & honore loqui; dicendus est Carmeliticus Ordo: *Mystica Mariæ Corona*. v. n. 266. 267. 269. 270. 276. 277. Appositè hic illud Cant. 7. 5. *Caput tuum ut Carmelus: & coma capitis tui, &c.* Ubi C. Alap. sensu 1. in princ. dixit: *Comæ hujus capitis erunt viri religiosi & zelosi, discipuli, & affectu Elie*. Cōsule ipsū in 3. Reg. 17. 1. & quæ n. 265. 266. 267. diximus, pende. Adest P. Cartagena l. 5. hom. 16. in fin. declin. §. *Deiparam*, to. 1. col. 575. B. ubi illa Apoc. 12. 1. *In capite ejus corona stellarum duodecim*, attingens ait: *Putaverim per hanc coronam non incongruè significari eos, qui speciali devotione & cultu B. Virgini addicti sunt. Nam si, ut ait Salomon Prov. 13. 1. Filius sapiens est Gloria Patris, filii Sancti gloria & corona erunt Matris.*

435 Expendite dictum Mariani Fratres: *Filii Sancti*, inquit, *gloria & corona Matris*. Relege dicta n. 265. & sufficit. Si, inquam, feceris ea quæ ibi scripta sunt. *Corona enim mea, sicut Apost. ait, & gaudium vos estis: si fides vestra -- in dilectione, & sanctitate permanserit*, inquit D. Leo Papa *serm.* 3. *Assump. sue ad Pontific.* prope fin. pag. 3. A. 1. Quæ quidem Scapularigeræ Matri ad litteram competunt. Unde, & ejus Scapulare, Charitatis, seu dilectionis Ænigma probatur à n. 299. Dicit ergo Beatissima Virgo dilectis Carmeli filiis: *Gaudium & coronam ea vos estis, si quæ præcepi feceritis*. Lectitate Sacri Scapularis tabulas, à n. 350. & candorem nubeculæ (n. 212.) in Pallii albo & Stemmatis

Pp

niveo

niveo expressum, Aquilinis, lynceisve perspicite oculis. *Vestis enim alba* (ait Alap. in Ecclesiasten 9. 8. §. Anagog.) notat candorem gloriæ celestis ad quam anhelamus quamque ambimus, velut ejus candidati; ut illa semper nostris oculis & menti obversetur, itaque ineamus vitam sanctam & celestem. v. n. 170. fin. & 237. Mariam induite, n. 293. Hanc enim Christus D. induit, ut n. 104. notavi. Ut *Habitu*, Mariam induit Christus. Unde, & de ipso dicit Apost. Philip. 2. 7. *In similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.* Aug. lib. 83. qq. in 73. versus fin. to. 4. pag. 257. c. 2. *Non transfiguratione in hominem, inquit, sed habitu factus est, cum indutus est hominem, quem sibi uniens quodammodò atque conformans, immortalitati eter-*

nitatiq; sociaret. Et in fine: *Ne mutatus intelligatur Deus humane fragilitatis assumptione, electum est ut græcè & latine diceretur Habitus illa susceptio.* Pro *Habitu* (ait Alap. Philip. 2. 7.) græcè est *Schemate*, figura & specie externa. Et Ambros. per *Schema* accipit externam conversationem. Hæc autem qualis esse debeat habes in *Paranesi*, à n. 133. & in *Ansa*. Hæc Elio-Mariani Fratres, hæc *Arma Militiæ nostræ* 2. Cor. 10. 3. Hæc *Arma* expugnationis, quæ contra mundum & diabolum à bellatrice Maria accepimus. Vide Richardum à S. Laurent. lib. 1. cap. 4. fin. §. *Arma*, & audi D. Albertum Magn. to. 20. Bibl. Mar. super Josue n. 5. *Maria est clypeus defensionis, quantum ad nos, & clypeus interfectionis, quantum ad demones, &c.*

APPENDICULA

DE TERTIARIIS ET CONFRATRIBUS.

436 **T**ertiarium Carmelo-Mariani, à N. S. Angelo Mart. institutum sunt (inquit N. Josephus Montefinos lib. *Camino de la gloria*, pag. 2.) circa an. 1230. cum in Messana Siciliæ Elio-Zelo succensus, populis prædicaret. De his latè N. Sylv. Opusc. 2. Resol. 38. q. 4. & 5. ubi n. 11. notat, quod S. Franciscus primus instituit *Tertiarios* ann. 1212. N. quoque Lezana to. 1. qq. Regul. p. 2. cap. 14. pag. 465. & to. 2. verbo *Tertiarium*, pag. 629. innumera scripsit. In Bullar. Ord. p. 1. pag. 233. & in Indice verbo *Mantellata*, Diplom. Pontific. habes. Verum enimverò Tertiarium Carmelitæ, multò ante S. Angelum extiterunt; esto non ea forma qua nunc. Leges N. Lez. to. 1. an. m. 3159. Daniele p. 1. Spec. Ord. n. 161. 165. & p. 2. n. 968. 969.

437 Carmelo-Mariana Confraternitas initium habuit in Oriente ab an. 867. inquit N. Paulus ab Omn. Sanctis, in *Clavi aurea*, n. 28. Nonnulli autem censent, eam præcessisse in Conventu N. Senensi in Etruria fundato an. 797. N. Daniel p. 3. Spec. Ord. n. 2109. initium ejus ponit circa an. Christi 868. in quo Adrianus II. indulgentias Confraternitati B. V. M. de Monte Carmeli concessit. Quod expressè dat Greg. XIII. in Bulla *Ut Laudes*, an. 1577. 18. Septembris. Bullar. Ord. p. 2. pag. 195. n. 4. infra prin. Qua de re N. Lez. to. 3. an. Christi 868. n. 4. 5. 6. & to. 2. qq. Regul. c. 15. n.

32. 33. N. Daniel p. 3. Spec. Ord. n. 2107. & in *Vinea Carmeli*, num. 841. ibi: Quadringentis annis ante B. Simonem Confraternitatem B. M. V. de Monte Carmeli indulgentiis decoravit Adrianus II. qui rexit an. 867. Ut constat (ait præcit. N. Paulus n. 29.) ex Bulla Sixti IV. Romæ promulgata an. 1477. Similiter Stephanus V. qui Adriano III. successit an. 885. Vel juxta nonnullos alter Stephanus ejus nominis V. dictus IV. qui successit Leoni III. & sedit an. 816. Vide Baron. an. 816. & N. Casanate in suo Paradiso, pag. 597. col. 1. sub init.

438 Obligationes Carmelo-Mario-Philis Confratribus præscriptæ ad lucrandas indulgentias in vita, diversæ sunt ab illis quæ ad indulgentiam post mortem obtinendam designantur, inquit N. Daniel p. 3. Spec. Ord. n. 1950. Quoad priores (ait n. 1951.) requiritur primò, Sacrum Scapulare suscipere; & illud diù noctuque deferre. Secundò, Confraternitatis libro describi; ut n. 1958. notatur. Tertio tenentur (non lege peculiari, sed ex perantiqua & immemorabili consuetudine) abstinere à carnibus feriis quartis; ut n. 1959. notat cit. Daniel. Qui n. 1974. & 1975. addit: Religiosi, nisi Confratres sint, non lucrantur indulgentias Confratribus concessas. Posteriores obligationes Confratrum privilegio Bul. istæ sunt. Prima: *Habitu* Ord. suscipere & gestare: Sacrum, inquam Scapulare induere.

indue-

induere. Nota verbum; nè in bursa, vel ad cingulum appensum deferas. 2a. Describi in libro Confraternitatis. v.n.402. 3a. Servare castitatem juxta cujusque statum. Non ex voto, sed ex proposito. Quòd si ex fragilitate humana interrumpatur; sufficit poeniteat, & de cætero servare. 4a. Recitare Officium Canonicum, vel Parvum B.M. Si autem recitare non noverint; loco Officii, Ecclesiæ jejunia (etiamsi 21. annum non expleverint) observare, ac feria 4. & Sabbato (etiam ubi consuetudo inolevit ut in Hispania, Gallia, & Brabantia) à carnibus abstinere tenentur. Nisi ubi in hisce diebus Nat. Domini festum inciderit. Sic N. Lez. in *Maria Patrona*, c.12. à n.20. v.N. Daniele p.3. *Spec. Ord.* n. 2163. 2172. 2197. 2250. 2252. & 1950. Sed n. 1959. fin. dicit: Abstinencia Mercurii, quia immemorabilis inter Confratres, nullo modo illam debent omittere. Quid est *nullo modo*? Etiam si sint de his qui recitant Offic. Canonicum. v. N. Sylv. in *Apolog. Carm.* à num. 349.

439 Animadvertendum autem, quod vulgaris illa recitatio 7. *Pater noster*, *Ave Maria*, & *Gloria Patri*, quæ festis diebus, feria 4. & Sabbato, duplicari solet; non est obligatio aliqua Confratrum, sed communis forsan commutatio, pro his qui quotidiano labore insudant; ut jam notavit N. Gabriel Serrada l. *Escudo del Carmelo*, n.286. Verùm hoc, minimè pro arbitrio cujusque, nec ut statutum exequendum est. Sed auctoritate Prælati, vel Confessarii Ordinis. Qui prudenter examinatis discussisque omnibus, unicuique juxta proportionem recitanda assignabunt. Videlicet, labor ipse: opera bona, & quotidiana 7. *Pater noster*, *Ave Maria*, & *Gloria Patri*. *Prompt. Carm.* p.2. Dialogo 12. n.254. fin. pag.613. Doceant quoque ipsos & instruant, nè Scapularia nimis curiosa deferant. Nam tamen Nonnulla hujusmodi acu pieta Scapularia (ait N. Paulus ab Om. Sanctis in *Glavi aurea*, n.520.) miraculis insignivit Dei-

para Virgo, uti retulimus in N. Carmelo *Thaumaturgo*, l.1. ad an. 1648. Quàm parum placeat B.V. superfluous & vanus Scapularis ornatus manifestavit in mirando illo factò an. 1630. in quodam Austriæ pago ad Danubium sito injectum Scapulare flammis cuncta depascentes momento repressit ipsum sine læsione intactumque, consumptis dumtaxat, quibus circumdatum erat, denticulatis laciniis. v. ibi lib.1. ad an. 1630. & pro Quàm parum placeat B.V. dic: Quantum displiceat. Superflua enim & vana, minimè Beatissimæ Virgini placent. Cui sit honor & gloria per infinita sæculorum sæcula.

440 Sisto. Non quia *Faciendi plures libros nullus est finis*, Eccles. 12. 12. Sed quia Devoti sumptus non suppetunt. Et utinam sufficerent ad universum mundum in laudem Mariæ replendum. Igitur: *Exposui sicut potui*: (verba Bernardi, exposit. *Super Missus* est copleta, to. 1. col. 46. usurpo) nec ignoro quod non omnibus placebit, sed scio me ob hanc rem multorum fore indignationi obnoxium: aut judicabor superfluous, aut presumptor: quod videlicet post Patres qui hunc ipsum locum (Scapularis librum) plenissimè exposuerunt, rursus in eodem novus expositor ausus fuerim mittere manum, &c. Si verò peccavi, quòd propriam magis ex hoc excitari devotionem, quàm communem quasierim utilitatem; potens erit pia Virgo (dilectissima cordis mei Mater) apud suum misericordem Filium hoc meum excusare peccatum, cui hoc meum qualemcumque Opusculum devotissimè destinavi. Ausim demum, pro tenuitate mea, cum Aug. in fine lib.22. & ult. de *Civit. Dei*, to.5. pag. 312. dicere: *Videor mihi debitum ingentis hujus operis* (mei, non re, sed fine: non effectu, sed affectu) *adjuvante Domino, reddidisse.* Quibus parum, vel quibus nimium est, mihi ignoscant. Quibus autem satis est, non mihi, sed Domino mecum gratias congratulantes agant, Amen.

SOLI DEO HONOR ET GLORIA.

INDEX.

Omnes numeri sunt marginales.

A

A Aronis Ephod explic. 6.
 Adversa ut facile tolerantur, 88.
 Adoptio imitatur naturam, 286.
 Agabus, Carmelita fuit, 208.
 Ager Carmeli, Maria: Scap. 297.
 Ager Mariæ Carmelus, 279.
 Agnes græcè, castam significat,
 Agnus ab agnoscendo dicitur, 261.
 Agni, filii, filia, agnè dicuntur, 263.
 Alæ Aquilæ mag. S. Scapulare, 291. 292.
 Amator virtutis, audit, 129. fin.
 Ambitio, 131.
 Amiantus. v. Tela.
 Amicus ab amore dicitur. 56. Verus, vix
 invenitur, 56. 133. Est *Alter ego*, 56. 295.
 Amicitia divitis & potentis, multa affert
 mala, 133.
 Amicitia sæcularium, perfectionis religioſe
 ruina, 133. & seq.
 Amicitie proportio inter Deum & homines,
 21. 201.
 Amo, quia amo, 224. Unde modus amandi
 Deum, est amare sine modo, 223. 224. Et
 ipse, nil nisi amari vult, 223.
 Amor, ab amando, non ab honorando dici-
 tur, 223. Ejus vis, & potentia, à n. 223.
 Ejus modus est, omnia facere sine modo
 224. Unde illud: Amor ignorat judicium,
 ratione caret, modum nescit, 223. 224.
 228. Omnia vincit, 225. 226. 302. Trium-
 phat de Deo: cuncti obediunt ei: est trans-
 formator amantium, 226. 295. Ejus lin-
 guam, solus qui amat intelligit, 227. 228.
 Ubique loquitur, 228. Pondus amoris
 quantus, 224. 228. Ars amoris, ars artium,
 226.
 Ambitioso nusquam satis, 131.
 Analabus, 9.
 Anchora spei Maria, 429. fin. 430. init.
 Anima magis est ubi amat, quàm ubi animat,
 294. fin. 342.
 Apostolus cur interpretetur *Missus*, 155.
 Arrha salutis, S. Scapulare, 376. 377.
 Aff. B. V. M. quàm celebris, 195.
 Aspalathos natura & propriet. Scap. adap.
 394.
Ave stella matutina, à N. S. Simone Stoch

composita, *Ansa* n. 2.
 Aurum cur cæteris metallis pretiosius, 334.
 D. Aug. humilitas, 83. De ejus dicto: *Hic
 ure*, &c. v. in Not. Errat.

B

B Bartholomei Apost. vestes, 234. fin.
 Basiliscus, 32.
 Beati pulcherrima veste induentur, 414. In
 frontibus eorum, crux: Jesuani, sive Je-
 suitæ dicuntur, 415. 420. v. *Devoti Maria*.
 Beneficia Divina, non dormientibus, sed
 observantibus deferuntur, 244.
 Bonus ut sis, *velle* sufficit, 146.
 Brevitas. Brevi in verbo, virtus multa, 66.
 Bulla Sabbatina. v. *Sabbatum*.

C

C Armelus. Ejus Etymon, 272. & seq.
 Descriptio 278. In ipsum B. V. cum
 Parentibus suis sæpius venit, 209. & seq.
 Ibi Maria in nubeculæ typo visa, 212. &
 seq. Unde illud: *Maria à Carmelitis vene-
 rata, antequam nata*, 214. init. Elias enim,
 Capellam cum tit. *Virgini paritura*, erexit,
 214. 237. Ibi Oratorium sibi construi jussit
 Maria, 210. Aliud Carmelitæ ipsi 112. 211.
 Carmeliticus Ordo, Dei, & Mariæ corona?
 267. & 434. cum remis. Mariæ cælum est,
 269. 270. 273. & in *Dedic. 9. Tanto*. Sap-
 phirus est, 269. Acervus tritici, 272. & seq.
 Lignum vitæ, ut Sylv. cit. n. 395. maxime
 in Apoc. 22. 2. q. 4. n. 38. & to. 4. in Ev. c. 5. r.
 q. 17. Mariæ nidus, 406. Carmeliticum
 Ord. Maria genuit, produxit, lactavit,
 260. 262. 275. Ejus singularis honor, à
 Scap. 330. fin. 388. à med.
 Carmelite per Angelos Scalæ Jacob fig. 413.
 Stellæ Mariæ sunt, 269. 270. Fratres ejus.
 207. 216. Lilia sunt, à n. 271. ad 280. Li-
 liata grana, 274. 275. 280. Eos aluit B. V.
 209. sub fin. Valde dilexit, 210. 211. v. *So-
 ror*. Carmel. *Regula*, vitæ Mariæ imago,
 229. Carmelitas excipiendi devotio, per-
 antiqua, 209. fin.
 Caro Christi est caro Mariæ, 294. 310. 380.
 Cha-

Charitas, vinculum perfectionis, 299. 333. fin.
Palma est, & plenitudo victoriæ, 303. Ejus laudes, 300. Omnipot. impotent. reddit. 197. 299. v. *Amor*. Sine charitate, monasteria sunt tartara, & habitatores sunt demones, 142.

Castitas à castigando dicta, 26. Crux est, 14. 25. 38. Martyrium, 38. 39. Ejus prælia, duriora omnibus, 27. Rara victoria, 27. Homines Angelos facit. Quin & ipsis excellen. 113. 114. *Mariana* virtus, 102.

Castitatis propugnacula, n. 41. & seq. Eam cadavera docent, 35. Virginitatem quodammodò restituit, 72. 112. fin. v. *Platanus*.

Castus fugiat scæminas: mares quoque imberbes. v. *luxuria*. Semetipsum quoque fugiat, 36.

Casto superbo expedit cadere, 80. 81. fin. 82. Chocolatum, potus artificialis, cibus naturalis, 59.

Cibus qualis, quantus, qualiterque sumendus, 58. 59. Ubi singulare monitum D. Bernardi.

Cilicium D. Thomæ Cantuar. Beatissima V. confuit, 162.

Cingulum B.V.M. Dertusis asservatur, 336. & seq.

Civitatis etymon, & structura, Scap. adaptatur, 398. Si quadrata, firmior, pulchrior, 403.

Civitas Mariæ, 402. 403.

Columba Carmeli, Maria, 272. 292. 406.

Columnæ Marianæ, Carm. Scap. 419. Columnæ structura, Scap. adaptatur, 421. & seq. Similiter columna nubis & ignis, 424. Et columnæ Templi Salom. *Jachin*, & *Booz*, 45. Vide n. 415.

Commemor. Solem. unde celebrior, 152. fin.

Comestitionis religiosæ regula utilis, 58. 59.

Conversatio, qualis, & cum quibus, 71. 133. Rarò non nocet, 143. v. *Solitudo*.

Convivia omnia vitanda: maximè Ecclesiasticis, & in Officio constitutis, 60.

Corrigo: Quem, quomodo, quando, 360. sub fin. & 386. 387.

Crux à cruciatu dicitur, 25. Quotidiè toleranda, 11. 12. Maria juxta crucem, instar columnæ, 426. 427. ubi & ejus Scapulari adaptatur. Ibi, *Corredemptrix*, 428.

Cupido nusquam dicit *satis*, 131.

D

DAmnati semper peccant, n. 248. v. *Infernus*. Deo gratias. Nil melius, vel

utilius, 75. Fuit usitata Beatissimæ V. salu-
tatio: unde ad Religiosos aliosque transi-
vit, 78. v. *Gratitudo*.

Dertusa laudatur, 336. & seq.

Devoti Mariæ peribunt? à n. 172. ad 175. & 376. In cælo *Marianita* dicentur, insigni-
que Mariæ fulgebunt, 416. 420. Corona
Mariæ sunt, 434.

Dilectio. Qui non diligit fratrem, diaboli
filius est, 142.

Discretio, omnium virtutum mater, 44.

Divitiæ, quantum malum, 128. 131.

Dolor Christi D. omnes *intensivè* superavit
martyrum dolores; sed minores quàm ani-
mæ in Purgatorio pertulit, 251. 253. Mi-
nores nè quam Maria? 428. Simul habuit
gaudium & dolorem in summo, 253.

Domestici Mariæ duplicibus vestiti, 296. 300.
301. 407. fin. De panno Mariæ, 297. 405.

Dominicæ Scapularis, 307. 397. 402.

Dormire, qualiter, quantumque oporteat,
70. Singularis D. Bernardi animadversio,
88.

Duodenarius numerus, omnia significat, 402.
sub fin. 403.

E

EBrietatis, ebriique damna, n. 66.

EBori inest virtus extrahendi margari-
tas è mari. 268.

Elias græcè *Sol*, 266. Ejus paupertas, 127.
128. Virgo fuit, 217. & seq. Ejus cum B.
V. vitæ conformitas, 217. Elias, Schola
virtutum, 220. Ejus Habitus, 231. & seq.
Elias figuram habuit D. Salvatoris, 261.
fin. *Elia currus*, quo sensu B.V. 269. fin.
Elia pellis ut leonina? 280. fin. Elia testi-
monium, Mariæ gressus, 211.

Eucharistiæ & Scapularis analogiæ, 378. &
seq. Vestis est Christi, 379. 382. fin. Ejus
deliciæ in Carmelo, 379. fin.

Eucharistia, *Mysterium V.M.* 380. fin. Sacra-
mentum amoris, 381. Unionis, & pacis,
382. Eucharistia, gratiarum actio interpre-
tatur, 382. Foliis ligni vitæ adumbra-
tur, 395. Vide lit. G.

F

Facies Dei & Mariæ salvat, 430. fin. v. C.
Alap. in Genes. 32. 30.

Festum Comm. Solemn. 16. Julii, n. 152. fin.
Institutum fuit à N. S. Simone Stoch tunc

Generali, an. 1226. ob Regulæ confirmat. ab Honorio III. Sed post acceptum Sacrum Scapulare, multò majori applausu ac pompa recolitur, v. N. Sylv. in *Apolog. Carm.* n. 282. 298. 299. 300. In tanti beneficii memoriam, celebrem illam N. Simon composuit Antiph. *Ave stella matutina: Quam in Officio B. V. secundum antiquum Religionis ritum habemus in usu*, inquit N. Lez. to. 4. an. 1265. n. 4. sub init. & l. *Mar. Patr.* c. 5. n. 8. & cit. Sylv. n. 300. 367. v. in *Ansa*, num. 2.

Filii patrizant, Filiæ matrizant, 264.

Filii, ni Parentibus similes, monstra sunt, 265.

Fœmina. Cum ipsa semper esse, & ipsam non cognoscere, plus est quàm mortuum suscitare, 28.

Fons Jesu, 125. fin.

Frater quatuor modis dicitur, 215.

Fratres Christi & Mariæ, Carmelitæ, 93. 207. 216. 281. 284. *Fratres*, Carmelitarum hospitatores, 209. fin. v. lit. H.

G

Gratiæ plenitudo in Maria, n. 176. 177. 323. & seq.

Gratitudinis laudes, 75. & à 371. ad 374. v. *Eucharistia. Cic. l. 2. de Finibus bonorum & malorum: Volo*, inquit, *& esse & haberi gratus*, & l. 1. Offic. *In referenda gratia, si modò Hesidio credimus, debemus imitari agros fertiles, qui plus multò adferunt, quàm acceperunt.*

H

Habitus Sanctissimi Eliæ qualis? n. 168. & seq. & 232. 280.

Hamus, cujus esca Mariæ, Divinitas, 97.

Hercules, & ejus columnæ, 419. 425.

B. Hermanus Beatissimæ V. M. desponsatus, 411.

Homo ab humo dicitur, 85. Et ex eo quòd amet, 226. Est *nil*, 85. Ut bestiis pejor? 116. 117. 118. Chrysost. homil. 39. ad Populum sub fin. *Unde*, inquit, *dignus es brutis imperare? Ex ratione. Sed non inest: cum enim ea, non ut debet, utatur, etiam illis pejor est.* Homo, lapidibus insensator, 117. Diabolo pejor, 110. sub fin.

Honor. Quando contra proprium dicere liceat, 84.

Hospitatores Carmelitarum, perantiqui, n.

209. fin. Alb. Mag. in *Bib. Mar.* super Job n. 17. to. 20. fin. ibi: *Ostendit Maria se esse hospitam & receptricem generalem Dei & hominum largissimam, &c.*

Humilitas, 79. & seq. Mater est om. virtutum, 82. Electorum signum, 82. fin. Om. virt. maxima, 87. Vocatur *Maria*, 87. fin. Rarus sese humiliandi modus, 86. Omnes mundi laqueos subterfugit, 84. fin. & 87.

J

Jaspis, luxuriam refrænât, n. 104. Creditur fugare dæmones, 403.

Jejunii laudes, 52. & seq. Jejunandi modus utilis, 45. 60. 61.

Jesus subditus Mariæ, & Joseph propter Mariam, 126. 179. 180. Utrique inserviebat, 125. 126. Fuit Matri persimilis, 233. fin. Mendicavit, 121. 122.

Jesuita, nomen gloriæ, 415.

Igni quid resistit? v. verbo *Lana, Salamandra, Vestis.*

Imago B. M. V. excidium Ord. N. in terra Santa deploravit, 167.

Indulgentiarum dies, olim dies palmarum dicebantur, 307. init.

Infernus. Ibi Mariæ misericordia locum habet, 94. Aliquem inde extraxit Beatissima Virgo? 193. 194.

Ingratitudo quantum malum, à n. 357. ad 370.

S. Joan. Baptista, virtutum schola, 220.

Iris S. Scap. adaptatur, 389. & seq. Christo etiam, & B. V. 392.

L

Acrymæ Marianæ n. 167. fin.

Lana unde dicta, n. 313. Illa quæ est terræ Abrahæ non comburitur, 312. Nec illa Salamandræ, 316. 320.

Lapis mas & fœmina, igniunt cum propè sunt, 33.

Laqueos omnes mundi humilitas subterfugiet, 84. fin. 87.

Libido qualiter vincitur? à n. 41. ad 119.

Lignum vitæ B. V. illius folia, Carmel. Scapulare, 395. & seq. Fructus, indulgen. plen. Dominicæ Scapul. 397. vide *Palma*, & *Dominicæ Scap.*

Lilium lethale serpenti, 271. fin. Dicitur quasi lacteum, 273.

Lingua dicitur quia lingit, 142. Linguae morsum,

sum, nullus effugere valet, 11. 139. 143. à lingua innumera mala, 140. 141. 142. 143. Si non fuerit castigata, & socios, & amicos perducet ad scandala, 141.

Luxuria, plus ceteris omn. vitiis homines trahit, damnat, 27. 38. Ejus origo & causæ, 26. 30. 31. 43. 58. fin. 60. fin. 66. 80. Remedia à n. 41. ad 119. Fuga mulierum, à n. 29. ad 35. Juvenes quoque imberbes fugere oportet, 30. Oculos, mentemque divertere, 31. 32. 35. v. *Tentatio carnis*.

Luxuriosus, bestia est, 116. 117. Suibus spurcior, 118. Diabolo peior, 109. 110.

M

Mariæ nomen explicatur, n. 90. 91. Cur media producta? 98. 203. Columnam refert, 203. 427. Murus, & Turris fortissima est, 90. 104. Quadrata, 100. Omnia mala propellit, 91. Omnem superat dulcedinem, 92. 107. Dulcius nè nomine Jesu? 92. 93. 95. fin. & 97. In nomine Mariæ omne genuflectitur, 96. init. Velocior quandoque salus memorato Mariæ nomine, quam invocato nomine Jesu, 96. Mariæ nomen, *Omnipotens*, 96. fin. & à n. 183. ad 186. Singularis Beatissimæ V. gloria vocari: *Mariam Jesu*, 242. Mariæ vox: *Virgo*, 150. Nominis Mariæ interpretatio, 202. Ipsum desiderant Angeli audire, 97. fin. 98. init. Post Deum, nil utilius, nil salutaris, 108. Omnia bona per Mariam habemus, 108. 178. & in *Ansa*, n. 9. Omnes quos respicit salvat, 172. 174. Ergo nè Mariæ devotus peribit? à n. 172. & 376. Quos vult salvat, 174. 175. 179. 238. Divinæ pietatis abyssum, cui, quando, & quomodo vult aperit, 192. *Mariæ servire, regnare est*. vide *Servire Mariæ*. Mariæ species, & Habitus, 232. 233. 234. 235. Ejus pulchritudo ad castitatem incitabat, 102. 103. v. D. Vincent. Ferr. ser. in *Ocl. SS. Innoc.* n. 16. to. 3. à pag. 99. Mariæ vita & vestes, 234. 296. 297. Mariæ Zona, à n. 336. v. *Zona*.

MARIÆ EPITHETA.

Bellatrix egregia: Mars. *Ansa*, 3. & n. 90. 91. Columna, cum juxta crucem staret, 426. 427. & semper, 98. 203. 429. *Corredemptrix*, 428. Dolorosa ultra captum, 426. Major nè dolor ejus, quam dolor Christi? 428. Plusquam martyr, 25. Esca dulcissima ad homines capiendos, 97.

Dignior, ac potentior omnibus, 188. & seq. Laudabilis & cognoscibilis à solo Deo, 191. 324. fin. *Omnipotens*, quo sensu dicitur, 175. 178. 179. 180. 183. 186. 196. Gratiæ plenitudo, 176. 177. & à n. 323. Ubi Mare gratiarum. v. *Gratia*. Thesauraria & Dispensatrix gratiarum, 177. 193. & misericordiarum, 108. *Plus potest de Deo, quam Deus de se ipso*, quo sensu? 94. sub fin. 96. 191. Potius imperat, quam rogat, 179. 180. 185. *Misericordia infinita*, 94. fin. Regnum Mariæ, *Misericordia*, 95. 107. Etiam in inferno dominatur, 94. Mater omnium; sed singulariter Carmelitarum, 260. & seq. latè à 281. ad 286. *Mater Dei*, à Carmelo, 216. 271. 276. 283. *Tota ratio spei*, 104. Ovis, 261. Agna, 263. 264. Scala cæli. v. *Scala*. Salutatio ejus: *Deo gratias*, 78. *Imitatrix Eliæ*, quo sensu? 236. v. *Monasterium*. *Eliæ currus*, quo sensu B.V? 269. Columna, 203. Navis, 324. Protectio ineffabilis, 90. Antequam invocetur succurrit, 105. 106. Semper, ubique, & in omnibus invocanda, 99. v. *Spes*. Sile misericordiam ejus, si semel invocata non adfuit, 93. fin. Nova Eva: Mater vitæ 153. *Dominatrix Dei*, quo sensu? 179. 180. 181. Anchora Spei. v. *Anchora*. *Mater salutis*, n. 395. fin. Civitas Dei, 104. fin. *Omnia*. Dedicat. §. *Ergo*, & n. 108. 196. 198. Martyres patientia facit, & castitas, 39. Monachus sub mortali tenetur tendere ad perfectionem, 135. & seq. Prima virtus Monachi, v. *Ansa*, n. 8. Monachus perfectus in Patria sua esse non potest, 135. Infesti ejus inimici, consanguinei, 134. v. *Religiosus*. *Monasterium*. 120, vel 150, virginum rexit B.V.M. 239. 240. Monasteria sine charitate sunt tartara, & habitatores sunt demones, 142. Moneo: quem, quando, quomodo, 386. 387. Monile unde dictum, 383. 385. 388. fin. Mariano Scap. adaptatur, 383. & seq. Mors maximè omnium est terribile, 30. Muliere nil nocentius, 32. Maximum malum, 28. 29. 30. Peior Basilisco, 32. Nil periculosius viro, maximè Religioso, 32. à longè exurit, 33. Omnino fugienda, 28. 29. Etiam post mortem, 34. Ubi rarus Abb. Thomæ casus. Demortua, castitatem predicat, 35. Contra ejus ornatum, 32. Pauper & ornata, *Mysterium*, 130. fin. *Compta venis, & sancta placent: quis credere possit?* 32.

NA-

N

N Avis inſitoris, Maria, 324. 349.
 Nomina rerum, theſauri ſunt, 1.206.
Noſce te, omnium ſcientiarum optima, 85.
 Nudus ex toto, crucem aſcendit Chriſtus D.
 21.22.23.

O

O Bedientia, 14. & ſeq. Quanti ſit meriti,
 16. 19. Mater eſt omn. virtutum 16.
 17.18. Nil ſic Deo placet, 16. fin. *Deiformes*
 facit, 19. & quaſi omnipotentes, 21. Omnia
 vincit, 20. Ipſum etiam Deum, 21. Qualis
 eſſe debeat, 23. Scala cæli, Obedientia, 23.
 fin. Obedire, grave eſt, 24. D. Greg.
 Nazian. Orat. 1. n. 21. pag. 2. Antuerp. 1612.
At vero homini, cùm difficile ſit ſcire pa-
rere, tùm multò difficilius eſſe videtur
ſcire hominibus imperare, ac præſertim in
hoc noſtro imperio, quod in lege divina
ſitum eſt & ad Deum ducit. Facillimum
 erit, ſi Jeſum conſideres, 126. Obedientia,
 Roſarium virtutum, 385. fin.
 Oculi, fenestræ animæ, 31. Prima luxuriæ
 cauſa, 35.
 Oratorium. v. *Carmelus*.
 Origenes ſeſe caſtravit, 26.
 Oratio veritatis, ſimplex. *Anſa*, 4.5. Oratio
 qualis & quanta, 45. Semper orare, quo-
 modo quis poſſit, 68. Oratio, efficax re-
 medium contra luxuriam, 69. & ſeq. Sed
 Apoſt. non fuit exauditus; quia non expe-
 diebat, 73. Quandoque, & Satan orare
 fuggerit; nec audiendus, 71.
 Otioſitas, peccatorum origo. *Anſa*, 4.
 Ornamenta mulierum, virtutis admonent;
 ſed earum vitio, peccata excitant, 384.

P

P Allium Sanctiſſimi Eliæ varios per plicas
 ſumpſiſſe colores, inſignis fabella, 170.
 Illius pars ubi nunc? 167.
 Palmæ prærogat. & dotes, Mariæ & Scap.
 adaptantur, à 304. ad 309. & duodecim
 Dominicis Scap. 307. 397. 402.
 Patientia, in Scap. elucet, 334. fin. v. *Adverſa*.
 Patria, maximum Religioſis malum, 135.
 Paulus. Ejus ſtimulus, caro, 36. 37. 38. Non
 fuit exauditus, quia non expediebat, 73.

Paupertatis laudes, à n. 127. ad 132. Eam
 profeſſus fuit Jeſus, & Maria & Joſeph, à
 n. 123. ad 126. Beatiffima V. colu & acu-
 pretio laborabat, 123. Jeſus, & Matrem &
 Joſeph adjuvabat, 123. 125. 126. Mendi-
 cavit Jeſus, maximè in triduo amiſſionis?
 121. 122.

Perfectio Religioſa, 135. & ſeq.

Pietas. Divine pietatis abyſſum, cui, quan-
 do, & quomodo vult aperit Maria, 192.
 238.

Polus *Articus*, & *Antarticus*, Scap. adap. 388.

Platani natura & propriet. Scap. adap. 395. &
 ſeq. Ejus etymon, 400. Arbor caſta, 401.

Plateæ etymon & forma, Mariæ & ejus Scap.
 adaptantur, 399.

Portus noſter Maria, 429. Ipſa, portus ſalu-
 tis, 430. init.

Potus ſobrietas, neceſſaria; maximè Religio-
 ſis, 67. Ubi, & lymphatum, & ter tantum
 bibendum mandatur ipſis.

Prælati præire tenentur, 120. fin. Nescit præ-
 eſſe, qui non didicit ſubeſſe, 24. Sint
 columnæ, 423. 424. 426.

Præſepe. In ipſo poſuit Beatiffima V. Je-
 ſum ut animalia calefacerent eum, 120.

Promiſſum cadit in debitum, 200. Etiam in
 Deo locum habet, 201.

Purgatorium, 245. & ſeq. Pœnæ Purgatorii,
 Chriſti dolores excedunt, 251. 253. Summæ
 charitatis eſt, omnia opera bona animabus
 Purgatorii donare, 254. & ſeq. Ipſæ, per
 margaritas ſignificantur, 268. Piè creditur
 evacuatum in die Aſſ. B. M. 195. Dictum
 Aug. n. 250. lin. 17. v. in Not. Errat.

R

R Ego. v. Obedientia. Prælati.

Religio unde dicta, 140. 144. 333. Re-
 gina virtutum eſt, 17. Scala, 410. 411. fin.
 Qualiter eligenda, 147. & ſeq. Quam quiſ-
 que ingreſſus eſt, nuſquam dimittat, 145.
 146. 148. fin.

Religioſus, quaſi religatus Deo, 140. Si lin-
 guam non refrénat, ejus vana eſt Religio,
 140. 142. fin. De iſto & ſimilibus, horrible
 illud N. S. Mariæ Magdalænæ de Pazzis l. 5.
Intelligentiarum, c. 19. n. 8. pag. 168. Nea-
 poli an. 1666. intelligo: *Religioſorum*, &c.
 Qualiter teneatur Parentibus ſubvenire,
 148. Qui alios ad Religionem inducunt,
 laudantur, 148. fin. Vocatus ad Religio-
 nem, incunctanter obediat, 147. Ubi ce-
 lebre illud D. Hieron. *Per calcatum perge*
 Pa-

Patrem, &c. Religiosus suam perfectè vocationem exequi volens, patietur multa, 30. Ubi singulare N.S. Terefiæ dictum. Religiosorum infesti inimici, Sæculares, Patria, consanguinei, 134. 135. v. *Monachus*. Remedia mille ex Maria pendent, 90. fin. Rosa scarabæos enecat, 271. Rosarium virtutum, Obedientia, 385. fin.

S

Sabbatum Beatissimæ V.M. dicatum, 244. Singulare adjutorium Carmelitarum, 244. 245. 253. 254. 256. 257. 276. 290. 351. Singularissimum Bullæ Sabbatinæ, 268. 287. 289. Scapulare. Ejus Etymon, n. 1. & seq. Cum dicitur: *Scapulare*, Carmeliticum intelligitur, 150. Ejus exhibitio, n. 151. & seq. Propriis Mariæ manibus, reapse, non visu tantum exhibitus, 154. 157. 159. Candidum fuisse, gratiosa fabella, 163. & seq. Ubi nunc sit, nescimus, 166. Verborum Mariæ in illius exhibitione sensus 1. n. 172. Secundus, 176. Tertius, 200. Quartus, 243. Quintus, 258. Scapularis Encomia, 260. & seq. Singulare, 290. 353. Aliud memoratu dignum Leonis XI. 354. Scap. Clypeus salutis, *Ansa*, 1. 2. 3. Religiosi status imago, *Ansa*, 3. & à n. 13. Crux est, 9. 10. 11. Donorum Spiritus S. Tessera, 295. fin. Opus manuum Mariæ 260. fin. Sapphirinus, 350. & seq. Sacramentum Mariæ, 378. Scala cæli, 408. 412. Virtutis, 405. Scala Jacob, cujus Angeli, Scapularigeri, 413. *Scapulare*, Anagrammate perfecto reddit: *Pure Scala*, 409. Ubi latera ejus: *Sustine*, & *Abstine*. Scap. amoris indumentum, & signum, 302. init. De Mariano Scap. celeberrimum Leonis XI. dictum, n. 354. Scalæ, à scadendo dictæ, 409. Scala cæli, Obedientia, 23. fin. Salamandra igni resistit, 316. 320. v. *Ignis*, & Scap. adapta. Salutatio Sancta, qualis, 78. Sapphirus, à n. 352. Scarabæi, rosæ odore moriuntur, 271. Scientia omnium maxima: *Nosce te*, 85. Scientia experimentalis in Christo, & Maria, 236. *Servire Maria, regnare est*, 375. Richar. à S. Laur. l. 2. p. 1. causa 8. *Summus honor summa gloria, & summa utilitas est servire Mariæ, & de ejus esse familia; etenim ei servire regnare est, sicut dicit Boetius de Domino, & ejus agi frenis, summa libertas*

est. Unde etiam dicitur ei à Filio, imò à tota Trinitate, Isaia 60. 12. Gens & regnum quod non servierit tibi, peribit.

Similis, similem querit, 216.

Sobrius idem est, ac mensuram servans, 67. fin.

Solitudo, vita beata, 133. *Fuge etiam unum*, 71. 30. Nam tutius inter feras, quàm inter homines, 30.

Soror Carmelitarum, Maria, à n. 202. & 210. 211. latè à n. 221. & 410. 411. Soror naturaliter diligit fratrem, 215. Nominis Soror interpretatio, 208. 209.

Spes unica peccatorum, Maria, 198. fin. & 104. Principum, 288. Ipsa *Tota ratio spei* D. Ber. 93.

Spongiæ natura, & propriet. Mariæ, & Scap. adaptantur, à n. 322. ad 329.

Stola immortalitatis Scap. à n. 404. Stola prima, 418. Stola gloriæ, à n. 414.

Studiis addicti, laborant stomacho, quare iis cura major, 65. init.

Superbia, quæ major? 15. Superbis expedit cadere, 80. 81. 82. Superbia, initium omnis peccati, 81. Est evidens reproborum signum, 82. fin.

T

Tela incombustibilia, ex lapide Amianto, 320. v. *Vestis*.

Tentatio, argumentum virtutis, 77. Optimus vincendi modus, Deo gratias agere, 75. 76. 77. Sed quid in obscænis? ibidem. Nil magis timendum, 42. fin. Quotidiana pugna, rara victoria, 38. Carnis tentationes quis non patitur? 31. med. 36. penes med. 40. 46. 47. 48. 50. 51. Nocturna unde provenit? 49. 50. Non propria industria, sed Dei virtute & auxilio superatur, 70. 78. fin. 80. Maximè, recordatione vulnerum Christi D. 88. Sumptione Eucharistiæ, 89. Singulariter, invocata Maria sub titulo Immaculæ Conceptionis, 100. fin. 101. *Despectus* quoque, validè eas propellit, à n. 109. ad 119. Qui, inde vel maximè excitatur, quod aliqui sunt dæmones, qui dedignantur de peccato luxuriæ tentare, 109. 110. Tentationes carnis non pati, semper optare debemus, 40. 48. 75.

Thau, Scapulare, 182. 416.

Theophilus salvus? 179. 181. 192. 193.

Traditioni standum est, 160.

Traiani anima, 194.

Tritico nil fertilius, 272.

Tunica Christi D. nostro cum Scapulari confertur, 7. 8. 260. 330.

Re Vas

V

- V**As Elisei, Maria, 325. fin.
 Vellus unde dictum, 313. Scap. adap.
 à n. 310. ad 321.
Verba rebus proba, 294.
 Vestis Mariæ in cælo, 288. 289. 290. Palmata,
 307. 308. Vestit Maria suos, 405. 407.
 Duplicibus, 300. 301.
 Vestis albæ encomia, 170. 237. 238.
 Vestis ex lana terræ Abrahæ facta, non com-
 buritur, 312. Nec illa quæ ex lana Salaman-
 dræ conficitur, 316. 320. Similiter nec illæ
 quæ ex bysso Ægypti & Palestinæ, vel ex
 lapide Amianto, 319. 320.
Virgo Mariæ vox, 150.
 Virgines, Angeli sunt, 112. Quin & ipsis
 excellentiores, 113. 114.
 Virginitas, Deo simillimum facit, 111. 112.
 Vinum, omne vitium, 43. 62. Qualiter utile?
 à n. 61. fin. ad 67. Lymphatum, salubre,
 64. sub fin. Tale Religiosis præcipitur, 67.
 Virtus sine discretionem, vitium, 44. Fiat ex
 necessitate virtus, 76. *Nemo repente fit
 summus*, 404.
 Vita, crux est, 12. Vitæ solitariæ laud. 133.
 Singularis D. Bernardi Regula, ut Reli-
 giosi rectè vivant, 57. 58. latè 133. & seq.
Velle sufficit, 146. v. *Solitudo. Religiosus.
 Monachus*.
 Vocatus à Domino ad Religionis statum illi-
 cò obediatur, 147. v. *Religiosus*.
 Voluntas propria, omne malum, 15.
*Urbs fortitudinis contra omne malum Ma-
 ria*, Isaia 26. 1. *Urbs fortitudinis no-
 stræ Sion*, id est, *Maria*, inquit Alb.
 Mag. in *Bib. Mar.* super Isaiam, n. 9. 10. 20.
 fin. & super Jer. n. 3. *Item ipsa est civitas
 & domus salvationis*.

Z

- Z**ona aurea, Scapulare Mariæ, 331.
 Zona V. M. Dertusis asservatur, 336. &
 seq. Sed proh dolor! Quidam non infimæ
 notæ Dertusisque versatissimus, sic, ut
 Cælat. 10. fin. n. 349. pag. 122. notavi, super
Particula Marianæ Zone mi diligentissimè
 inquirenti narravit. Verùm post hæc, opel-
 lã editioni incumbens; Spiritu veritatis
 interius movente, vehementer super illa
 re dubitavi. Unde, & amicissimo Doctore
 Chrysostomo Nuñez Parochialis Ecclesiæ
 S. Jacobi Dertusensis Rectori significavi,
 qui, sic rescripsit: *Hæc Mariana Zona duo-
 decim Cathalonie palmis longa, ea est,
 quam Dertusenses pretiosissima techa seu
 reliquiario (in formam lit. M. fabrefacto)*

*inclusam, per manus Canonici Hispania-
 rum Regine parturienti transmittunt. Parti-
 cula autem illa, tertia ferè pars palmi
 (quam, quondam, ut perhibent, Episcopus
 Dertusensis promotus, devotionis causa ut
 asportaret absciderat: nec potuit, cum dis-
 cederet, vel rota currus moveri, quousque in
 se reversus rem aperuit restituitque) ibi re-
 manet; ut solatium sit cunctis, infirmis
 agrotisque salus. Quibus, eam, pretiosissi-
 ma tela involutam, subtili niveoque velo
 contectam, deferunt.*

Expende singula. *Duodecim* Mario-Zonæ pal-
 mis decoratur Dertusa; ut cælicæ civitatis,
Duodenario vallatæ numero, Apocal. 21.
 à v. 10. ad 21. perpulchram referat speciem.
 Consulas oportet Lauretum in Append. ad
 Sylvam allegor. tit. *Duodenarius*. Et C.
 Alap. Matt. 10. 2. Apocal. 4. 4. §. *Nono*, infra
 princ. §. *Porro*, & 7. 4. §. *Queres*, & 12. 1. ad
 illa: *In capite ejus*, & 14. 1. §. *Porro*, sub
 fin. & 21. 17. §. *Nota*.

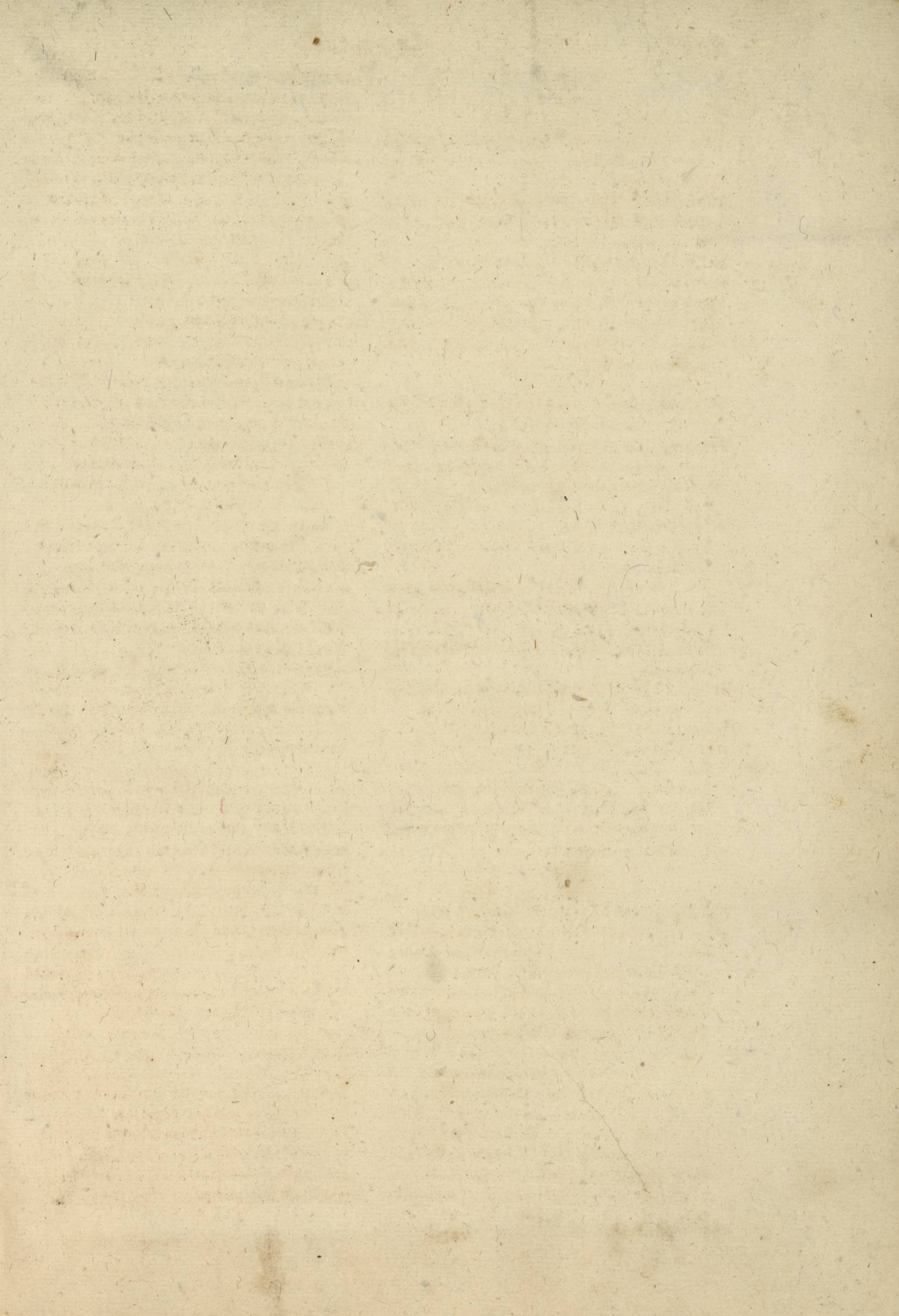
Nec deest ipsi, suavis, ac placidus Iberi flu-
 minis impetus; quo, gratiosè latificata,
 Dei, ac Mariæ Civitas audit. Psal. 45. 5. &
 47. 2. & 86. 3. Vide dicta n. 90. 100. 104. fin.
 & à n. 336. & 397. 398. Richardum quoque
 à S. Laur. l. 11. tit. *Maria Navis*, & Dertusæ
 Armis adapta, n. 336.

Zoniferam quoque *M* attentè inspicias oportet;
 ut hîc, & isthac, & illa, Sacro Mariæ
 Nomini conferas. Hinc equidem forsan
 utilia verba proferes, ac rectissimos ser-
 mones conscribes. Eccles. 12. 10.

Niveum quoque veli candorem, quo, parti-
 cula illa zonæ contegitur, quis pertransseat?
 Zoniferæ Virginis excellentiam, ô inclyti
 Dertusenses, subtilitas illa prædicat. Au-
 reas quoque ejus virtutes, pretiosum aliud
 quo immediate obtegatur velum (vulgò,
Tela de Espolin, ô *Alama*) subinducat. Ubi
 Richar. à S. Laur. l. 10. de laud. B. M. tit.
Maria Ferculum. §. *Item notandum*, col.
 579. D. (edit. Antwerp. 1625.) super illud
 Exo. 26. 31. *Facies & velum*, &c. dicentem
 adduxerim: *Velum istud, interpretatur
 Excellentia Virginis Mariæ, &c.*

Obiter hîc nota, quod ex D. Ansel. Antonius
 de S. Stephano *Conc. B. M. V. de Monte
 Carmelo*, pag. 162. Vener. 1675. de bono
 Latrone *Dymas*, vel *Dismas*, dicit: *Reliquit
 illi (B. Virgo) quoddam pallium, sive habi-
 tum, vel Zonam quandam illi dimisit. Pe-
 nes Auctorem sit fides. Consule P. Flores
 de Inclyt. agone martyr. n. 1859. & Ludol-
 phum de Saxonia p. 1. Vita Christi, c. 17.*

F I N I S.

Pro-libro-55=y, h7

